PROPHETARUM VITAE FABULOSAE INDICES APOSTOLORUM DISCIPULORUMQUE DOMINI DOROTHEO · EPIPHANIO · HIPPOLYTO ALIISQUE VINDICATA

INTER QUAE NONNULLA PRIMUM EDIDIT RECENSUIT SCHEDIS VIR. CL. HENR. GELZER USUS PROLEGOMENIS INDICIBUS TESTIMONIIS APPARATU CRITICO INSTRUXIT

THEODORUS SCHERMANN

IN AEDIBUS B. G. TEUBNERI · LIPSIAE MCMVII

LIPSIAE: TYPIS B. G. TEUBNERI.

D. M.

V. CL.

HENRICI GELZER.

CAPITULA.

Pars prior.

Altera pars.

PRAEFATIO.

Iam magnum temporis spatium peractum est, cum intentio istorum textuum, qui sub nominibus Dorothei, episcopi Tyri, Epiphanii Cyprii aliorumque scriptorum ecclesiasticorum existunt, edendorum a viro clar. Henrico Gelzer excepta est. Quattuor aut quinque lustra istud consilium in animo secum tulit, ut R. A. Lipsius in libro „Die apokryphen Apostelgesch. und Apostellegenden“ [1]) inscripto nobis refert. Coadiutore adscito illud verifacere cupiens indicavit editionem sub titulo: „Dorothei, Epiphanii, Hippolyti, Irenaei, Symonis Logothetae quae feruntur de XII Domini nostri Iesu Christi apostolis et discipulis fabulae e codicibus graecis, syriacis, armeniacis“ (Scriptores sacri et profani, Teubner). At ista editio non est publicata rerum commutatione facta. Ego vero nonnullis codicibus manuscriptis in Bibliotheca Vaticana et in aliis Italiae bibliothecis continentibus istos indices repertis in haec opuscula incidi illorumque traditionum origenes et causas inquisivi. Ideo rem haud indignam esse putavi, quae singulari commentatione pertractaretur, quae nunc apud J. C. Hinrichs in „Texte und Untersuchungen zur altchristlichen Literatur, Tom. XXXI 3“ Lips. publicatur. Anno 1903 Henricus Gelzer Romae interroganti, utrum editio concepta nondum publicata sit, mihi codicum collationes aut descriptiones, quas ipse aut eius amici ut M. Bonnet, G. Gunder-

1) Tom. I 1883, p. 194.

mann, A. Schoene, E. Preuschen fecerunt, dereliquit, nulla textuum discretione tentata. Opera mihi relicta erat: conferendi codices aliquarum Italicarum bibliothecarum, recensiones distinguendi, iam exaratos libros investigandi fontesque traditionum inquirendi.

Textus Epiphanii Dorotheique in tres partes dividuntur, quae sunt vitae prophetarum fabulosae, indices apostolorum discipulorumque enumerationes. Cum duo indices posteriores apostolorum discipulorumque ab auctoribus unanimiter concepti sint, non alium ab alio in edendo dividemus.

Monachii, mense Sextili 1907. **T. S.**

PROLEGOMENA.

PARS PRIOR.

VITAE PROPHETARUM EPIPHANIO, DOROTHEO ALIISQUE IN CODICIBUS ADSCRIPTAE.

Bollandiani viri doctissimi in bibliotheca hagiographica Graeca[1]) editiones indicum prophetarum collegerunt quattuorque recensionum familias distinxerunt. Neque vero omnes editiones ibi enumeratae neque recensionum typi omnes sunt inventi. Sex recensiones distinguendas esse puto, Epiphanii priorem, Dorothei, Epiphanii alteram, anonymi cuiusdam, scholiorum Hesychii vel Theophylacti, Synaxariorum Graecorum.

Colligendis codicibus manuscriptis praeter illos ad editiones iam adhibitos operam dederunt Ducange, Petavius, Fabricius, Lambecius, Schultze, H. A. Hamaker, Fr. Delitzsch, Eb. Nestle, J. H. Hall.

Vitae prophetarum omnium sequentium recensionum christianis temporibus conscriptae compositaeque sunt; neque vero omnes eodem modo christianis messianicisque opinionibus sunt impletae, ut dubitares, an conscriptio primaria fuerit a Christiano quodam facta. Verisimile est nostros textus potius a Iudaeo quam a Christiano conceptos esse indeque a christianis auctoribus interpolatos. Nam recensio Dorotheana aliaeque cum ea confines vitas minorum prophetarum solum biographicis notis describit, quibus aliae posteriores recensiones propheticas in Messiae adventum spectantes narrationes adiunxerunt.

Invenitur etiam quaedam propinquitas cum pseudepigraphis iudaicis alterius aut primi saeculi a. Chr. n.

---

1) Bruxelles 1895, p. 115.

compositis. Nam vitae Isaiae immixtus est excursus ascensionis seu martyrii Isaiae c. 5, cuius descriptio Iudaeo cuidam adscribitur; item historia de Ieremiae translatione arcae aliorumque judaicorum sanctuariorum e secundo libro Macchabaeorum c. 2, 4—6 aut ex eius deperdita fonte, opere Iasonis Cyrenensis, excerpta est; item concordant quaedam narrationes nostrarum vitarum cum traditione iudaica, quam Flavius Iosephus Rabbinique in commentariis, quae Talmud, Targum, Midrasch vocantur, nobis referunt. Fontem nostrorum textuum, librum judaicum, vitis prophetarum tantum biographicis et fabulosis exornatum complexum esse negari non potest. Quibus insitae sunt inventae fabulae, quibus populus judaicus ad novam unionem in Sion et ad repugnandos hostes exteriores, qui Israel ferro ignique se deleturos esse minabantur, excitaretur. Praesertim vitae prophetarum quattuor maiorum ad id conceptae fabulisque depictae erant.

Iam primis temporibus christianis istae vitae messianicis prophetiis aliisque vaticiniis ex eventu de partu Messiae, de pace et peccatorum remissione sumptis, variis portentorum in consummatione mundi futurorum descriptionibus erant adauctae, quare interpolationi testamentorum XII patriarcharum consimiles sunt. Ista scriptura pseudepigrapha iudaica etiam a Christiano saepius iisdem paene verbis, quibus nostrae vitae, additamentis christianis impleta erat.

Quamquam originem nostrorum textuum librum iudaicum fuisse censemus, tamen non probatum est istam scripturam originalem hebraico aut aramaico idiomate conscriptam fuisse, ut H. A. Hamaker Hebraismis in iis inventis nobis demonstrat. At cum textus isti in Syria vel Palaestina concepti sint, stilo linguae Graecae conclusio non conceditur textus nostros versiones libri hebraici aut aramaici esse; nam idioma Graecum in istis regionibus Semitismis aut Hebraismis erat plenum. Ideo non certe ad originem hebraicam nostros textus referre possumus.

Alii autem ut Is. H. Hall putaverunt nostros textus e syriacis libris translatos esse, dum Baethgen nostrum graecum textum originalem fuisse probat. Prior opinio haud consensum doctorum virorum habebit, cum liber originarius nostrorum textuum maior natu sit secundo saeculo christiano, quo primum viri istarum regionum syriaca lingua utebantur; at quaestio inquirenda est, utrum una e nostris recensionibus e syriaco christiane iam interpolato libro versa sit an non.

Maxime probandum est librum originarium iam graece conscriptum esse, ut complures iudaicos libros eiusdem aetatis, exceptis iis, quorum conscriptio Hebraica testimoniis fixis affirmatur. Eam sententiam defendit Fr. Delitzsch[1]) contra Joach. Zehner, qui hunc librum primum Hebraico idiomate conscriptum ac posteriobus annis a diversis interpretibus in Graecum sermonem translatum fuisse censuit. Alio autem loco idem Delitzsch[2]) e vaticiniis Habacuci concludit, „a Iudaeo potius quam a Christiano confictum esse, et idiomate aramaico libri Sohar antiquitus consignatum fuisse."

Cum fontem nostrorum textuum ignoremus, unamquamque recensionem singulariter tractamus et consideramus, an graves testes adsint, qui confirment eam ex alio fonte ortam esse.

---

a.

Enumeratio LXXII prophetarum et prophetissarum Epiphanio attributa.

Iam Cotelerius istam enumerationem[3]) in commentaticiis notis ad librum IV constitutionum Apostolicarum

---

1) De Habacuci prophetae vita atque aetate. Accedit diatribe de Pseudodorotheo et Pseudepiphanio, Lipsiae 1842, p. 89 s.

2) ibidem p. 49.

3) Quacum graeca multum concordat latina enarratio

communicavit ex mss., ut ait, Reg. 1067 et 1789, qui hodie designantur cod. Par. gr. 854 et 1085. Quae enumeratio etiam in aliis codicibus sequentibus ad textum redigendum adhibitis reservatur.

A = Coisl. gr. 120 (ol. 17. 209. 2810) saec. X. membr. 263 foliorum, 31 linearum in pagina positarum, 29,8 × 20 pag., 24 × 13,5 script. spatii. Fuit olim Laurae sancti Athanasii in monte Athos, ut ex nota Macarii cuiusdam in folio quarto anni 1218 apparet. Incipit enumeratio in fol. 217ᵛ. Contulit Gelzer.

A[1] = Laurent. plut. IV cod. 6 saec. XI. membr. 285 foliorum. In cuverculo scriptum est: *τοῦ ἁγίου Ἀναστασίου ἀποκρίσεις*. Incipit textus noster in fol. 225ᵛ. Vide Catalogum cod. manuscr. Bibl. Medic. Laurentianae opp. Graecor. patrum Ang. Mar. Bandinius recensuit. Florentiae 1764, p. 525. Contuli.

[a = Baroc. 206 saec. XIII. membr. 131 foliorum, binis columnis exaratus. Vide H. O. Coxe, Catalogus codic. manuscr. Bibl. Bodleianae pars I. Oxonii 1853, p. 366. Textus incipit in fol. 116ᵛ]. Nondum collatus.

B = Coisl. 258 (ol. 99) saec. XII. membr. 303 foliorum; binis columnis exaratus, 30 linearum, 25 × 17,5 pag. spatii. Inc. in fol. 200 col. I. Contulit Gelzer.

C = Paris. 1085 (ol. 1789. 2910) anni 1001, membr. 334 foliorum, 36 linearum, 23 × 17 pag., 18 × 11,5 script. spatii. Rubro colore titulus in folio 247 scriptus est. Contulit Gelzer.

[c = Marcian. 498 saec. XIV.; vide Graeca D. Marci

Chronographi anni 354; v. Th. Mommsen, Über den Chronographen vom Jahre 354 in Abhandlungen der Kgl. sächs. Gesellschaft der Wissensch. (philol.-histor. Klasse) II. Bd. Leipzig 1850, pag. 640, ubi nomina prophetarum invenies, pag. 641, ubi mulieres prophetissae notantur. Conferenda est enumeratio in Iosephi hypomnestico c. 14—16; Io. Alb. Fabricii, codicis pseudepigr. Veteris Testamenti Vol. alt. Hamb. 1723, app. p. 33—34.

bibliotheca codicum manuscr. per titulos digesta. Praeside et moderatore Laurentio Theupolo. Venet. 1740 p. 261]. Nondum collatus.

D = Paris. 854 (ol. 1477. 1067. 2431) saec. XIII. bombyc. 422 foliorum. 25,5 × 17,5 pag. spatii. Sine auctoris nomine indicato in fol. 18^{v} textus incipit. Contulit Gelzer.

E = Paris. 1259 A, saec. XIV. bombyc. 295 foliorum. In fol. 158^{v} violaceo colore titulus scriptus est. Contulit Gelzer.

E^{1} = Vallic. 47 (ol. C 97^{2}) anni 1425, membr. palimps., 22—23 linearum. 19,5 × 13,7 pag. spatii. Textus noster in fol. 59 incipit. Contuli.

e = Athous Esphigm. 131 saec. XVI chartac. (Lampros I 2144). Textus in fol. 221 exstat. Contulit Gelzer.

f = editio Cotelerii: SS. Patrum qui temporibus apostolicis floruerunt Barnabae, Clementis etc. opera J. B. Cotelerius illustravit .... Accesserunt in hac nova editione notae integrae aliorum virorum doctorum ..., recensuit .. Ioannes Clericus. Vol. I Antverpiae 1700 p. 295.

l = latina series Chronographi anni 354 secundum edit. Th. Mommsen, Abhandlungen der Kgl. sächs. Gesellschaft der Wissensch. (philol.-histor. Klasse) II 640, 641.

A.

De prophetarum vita et obitu, libri Epiphanio adscripti recensio prior.

Usque adhuc solum in cod. Paris. gr. 1115 anni 1276 ista recensio invenitur, ubi Epiphanio archiepiscopo Cypri insulae attribuitur. Sed iam prioribus saeculis erat textus, de quo nunc agitur, sub Epiphanii nomine notus, praesertim apud Syros. Nam Iacobus Edessenus, ille

Monophysitarum doctor saeculi septimi exeuntis (640—708), iam narrationes quasdam tradit, „quae in falsatim Epiphanio Cyprio adscripto libro inveniuntur".[1]) Item Michael Syrus, patriarcha Iacobitarum Antiochiae, operi chronologico, Chronicon titulato, istum indicem sub nomine Epiphanii inseruit, quod testimonium aliis Syriacis codicibus manuscriptis confirmatur, e quibus Eb. Nestle textum Epiphanii communicavit. Testibus autem syriacis conferenda sunt testimonia, quae in manuscriptis aut libris Graecorum vel Latinorum auctorum inveniuntur. Codex noster, Paris. gr. 1115 (anni 1276) et Cardinalis Hugo († 1264) in commentariis in Danielem prophetam c. 4 v. 22 videntur etiam testes esse nostri textus propagationis. Ille cardinalis dubium prae se fert, an Epiphanius auctor sit, cum etiam nomini Epiphanii „magistrum incognitum quendam" substituat. Inde oritur illa valde agitata quaestio, utrum revera textus noster Epiphanio attribuendus sit an non. Omnes enim scriptores, qui textibus istis in prophetarum commentariis usi sunt, tum pro Epiphanio auctore, tum contra illum professi sunt, quout istas fabulas vel fictiones propheticas genere eius historiam scribendi aut exegesim tractandi dignas putaverint. Commemoro Ioach. Zehner (1612), qui etiam differentiam inter vitam Eliae horum tractatuum, ubi pater Eliae Sobach nominatur, et inter Epiphanii corpus adv. haeres. 55 (ol. 35)[2]) c. Melchidecianos notat, ubi pater Eliae Achimaam vocatur; nomino etiam Petavium (1622, † 1652), qui librum de vita prophetarum pseudepigraphum esse censuit, refertum sescentiis mendaciorum nugis. Quem sequebantur Sir-

---

1) Cod. Brit. Mus. Syriac. 707 saec. IX (Add. 12 172); W. Wright, Catalogue of syriac manuscripts in the British Museum. London 1871 part. II 601; Eb. Nestle, Marginalien und Materialien, Tübingen 1893, II p. 56. Iacobus Edessenus etiam alia e nostris textibus deprompsit p. e. Abdiam fuisse tertium capitanum quinquaginta militum: 2 Reg. 1, 13.

2) Migne Patr. gr. 41, 977 A.

mond († 1651), Labbe (1680), Papebroch (1714), Ellies du Pin (1719), Oudinus (1752), qui sententiae favet, has nugas subcontumeliose talmudica somnia vocitare totumque librum Talmudistarum somnia recinere[1]), item Ceillier (1761), Bardenhewer[2]), Bonwetsch[3]). Pro genuino autem fetu Epiphanii habebant hoc opus Bellarminus (1621), H. A. Hamaker (1832). Fr. Delitzsch, magna cum vehementia auctoritatem Epiphanii defendit dicens Epiphanium ea referre, quae tradita a maioribus invenisset et quae forsitan ne ipse quidem omnia pro veris sincerisque historiis habuisset.

Ioachim Zehner[4]) primum animadvertit istum Epiphanii librum hebraico idiomate conscriptum ac posterioribus annis a diversis interpretibus in Graecum sermonem translatum fuisse, quam sententiam tanto verisimiliorem arbitratur, quanto proprius orationis filus ad Hebraicae linguae proprietatem accedat. Imprimis H. A. Hamaker[5]) multas huius textus singulares lectiones ad hebraicum originarium librum reducebat, dum Isaac H. Hall syriacum librum fontem nostri textus fuisse dicit.

Usque hodie tres recensiones syriacae vitarum propheticarum sub Epiphanii nomine notae sunt: primum s = textus in chronico Michaelis Syriaci[6]), patriarchae

1) cf. Fr. Delitzsch, De Habacuci prophetae vita atque aetate adiecta diatribe p. 90.

2) Patrologie, 2. Aufl., Freiburg 1901, 274.

3) Art. „Epiphanius" in Herzogs Real-Encyclopädie für protest. Theologie und Kirche V, 3 ed., Leipzig 1898, 421.

4) Divi Epiphanii (ut vulgo nominatur) liber de vitis prophetarum Graece . . . repurgatus a Ioachim Zehnero, impr. Schleusingae 1612, p. 2.

5) Commentatio in libellum de vita et morte prophetarum [Commentationes latinae tertiae classis, instituti Regii Belgici Vol. V], Amstelod. 1833.

6) Chronique de Michel le Syrien. Editée par la première fois et traduite en français par J. B. Chabot, tome premier, fasc. I, Paris 1899, p. 63—101.

Iacobitarum (1166—1199), qui quarto libro chronici sui vitas prophetarum Epiphanii inseruit.

s^1 = editio textus Syriaci ab Eb. Nestle secundum codicem manuscriptum Mus. Brit. add. 14536 (saec. VIII) facta in secunda editione grammaticae Syriacae (1888)[1]. Iam in priore editione (1881) vitas quattuor prophetarum maiorum publicavit.

s^2 = versio anglica textus Syriaci ab Isaac H. Hall secundum codicem manuscr. in „Union Theological Seminary in New York" facta et publicata.[2]) Cum textu istius codicis concordat etiam codex „Sachau 131", quem Fr. Baethgen descripsit.[3]) Titulus nostrorum tractatuum in istis codicibus est: Triumphi prophetarum, qui erant compositi ab Epiphanio Cyprio.

Inter quos testes syriacos solum s = textus syriacus apud Michaelem Syrum praebet aliquam confinitatem, ut editioni textus Graeci adscribantur variantes lectiones.

E nostro codice Parisino 1115 iam quater textus Epiphanianus editus est; editiones enumero: Anno 1529 Albertus Torinus[4]) editionem „locis pluribus quam trecentis" vitiosam fecit, quam Joachim Zehner anno 1612 repurgavit ipsa altera editione, quae a vidua liberisque eius post mortem curata est. Iterum operam

1) Eb. Nestle, Syrische Grammatik [Porta linguarum orientalium, Pars V]. Zweite Aufl., Berlin 1888, p. 86—101. Variantes lectiones e codd. Mus. Brit. 12178. 17193 dedit Eb. Nestle, Marginalien und Materialien, Tübingen 1893, II, p. 36—43.

2) Journal of the Society of Biblical Literature and Exegesis Vol. VII 1, June 1887, Boston, p. 28 s.

3) Beschreibung der syrischen Handschrift „Sachau 131" auf der K. Bibliothek zu Berlin in „Zeitschrift für die alttest. Wissensch." VI. Jahrg., Giessen 1886, p. 197.

4) Osc. v. Gebhardt, Hieronymus de viris illustribus in griech. Übersetzung [Texte und Unters. XIV 1] Leipzig 1896, p. XVIII false designat Erasmum editorem huius textus esse, dum solum eius editio „Sophronii" in Torini librum assumpta est.

dedit editioni Dionysius Petavius, cui alter codex manuscriptus Augustanus, quem amicissimus illi Andreas Schott contulit, praesto erat; sed iste codex aliam recensionem praebuit, ut ex variis lectionibus apparet. Petavius autem solum prioribus editionibus codicis Parisini nixus multa vitia editionis Torini iterum communicavit, etiamsi quasdam lectiones altero codice adscito correxit. Editio Petavii prior anno 1622; altera 1688 facta est. Quartus Eb. Nestle editioni operam dedit anno 1893, cum codicem Parisinum vv. clcl. Jeanjan et Samuel Berger contulissent eique obtulissent. Editio ista quarta differt ab aliis prioribus editionibus, cum editor enumerationem prophetarum commutaverit. Sed in nostra editione ordinem codicis manuscripti tenemus, qui est sequens: α΄. Ναθάν. β΄. Ἀχίας. γ΄. Ἰωάμ. δ΄. Ἀζαρίας. ε΄. Ἠλίας. ϛ΄. Ἐλισσαῖος. ζ΄. Ἡσαΐας. η΄. Ἱερεμίας. ϑ΄. Ἰεζεκιήλ. ι΄. Δανιήλ. ια΄. Ὠσηέ. ιβ΄. Ἀμώς. ιγ΄. Μιχαίας. ιδ΄. Ἰωήλ. ιε΄. Ἀβδιοῦ. ιϛ΄. Ἰωνᾶς. ιζ΄. Ναούμ. ιη΄. Ἀμβακούμ. ιϑ΄. Σοφονίας. κ΄. Ἀγγαῖος. κα΄. Ζαχαρίας. κβ΄. Μαλαχίας. κγ΄. Ζαχαρίας. κδ΄. Συμεών. κε΄. Ἰωάννης ὁ βαπτιστής. Denuo codicem Parisinum contulit D. H. Gelzer. Itaque novam editionem faciemus auxiliis sequentibus:

A = editio Eb. Nestle, Die dem Epiphanius zugeschriebenen Vitae prophetarum in doppelter griechischer Rezension in Marginalien und Materialien, Tübingen 1893, II, p. 16—35.

B = collatio codicis Paris. gr. 1115 (anni 1276)[1]) fol. 228v facta a viro cl. H. Gelzer.

p = editio Petavii: S. Patris nostri Epiphanii Con-

---

1) Descriptionem vide apud Eb. Nestle, Marginalien und Materialien, Tüb. 1893, II p. 10 f. In fine istius textus sunt aliquae glossulae adiectae verbotenus sumptae ex Epiphanii libro adv. haeres. 55 (contra Melchisedecianos), quae de parentibus Melchisedech regis (Migne Patr. gr. 41, 973 B), de nomine patris Danielis (976 B), de Eliae ortu (ibid.), de tribus pueris (977 B) agunt.

stantiae episc. opp. omn. Tom. II. Dionysius Petavius ex veteribus libris recensuit etc. Parisiis 1622 p. 235—250; editio iuxta Parisinam anni 1622 adornata Colon. 1682 p. 238 ss; iterum exarata Migne P. gr. XLIII 415—427.

t = editio Torini: Epiphanii episcopi Cypri de prophetarum vita et interitu commentarius graecus, una cum interpretatione e regione Latina, Albano Torino interprete... Basileae, apud Andr. Cratandrum. An. 1529, p. 6—39. Accentus falsi multaque alia vitia compositoris libri non animadvertuntur.

z = editio Zehneri: Divi Epiphanii (ut vulgo nominatur) liber de vitis prophetarum Graece. Intra LXXXIII annorum spacium nuspiam excussus, nunc autem locis pluribus quam trecentis repurgatus a Joachimo Zehnero, superintendente Hennenbergico ac Pastore Schleusingensi. Impressus Schleusingae. Sumptibus Thomae Schüreri, typis Sebastiani Schmuccij Anno MDCXII p. 10—150, textus Graecus minutiosissime impressus cum versione Latina et commentaticiis notis.

B.

De prophetarum vita et obitu, liber Dorotheo cuidam adscriptus.

Versio latina a Wolfgang Musculo primum 1557 edita e codice Graeco translata opera Dorothei cuiusdam, quae erant συνόψεις prophetarum, apostolorum discipulorumque Domini, omnibus communicavit. Dorotheus auctor istorum libellorum in titulo episcopus Tyri sub Diocletiano multa passus significatus est. Omnes, qui haec opera legerunt, ea falsata esse cognoverunt et temporibus multo recentioribus redacta. Cum autem codices manuscripti haud pauci inventi sint, qui Dorothei indices apostolorum discipulorumque Domini solum tradiderunt, plurimi virorum doctorum vitas

prophetarum investigandi operam neglexerunt; ideo istae cum aliis indicibus pro falsatione habitae sunt.

Postquam textus Graecus istius latinae versionis ab Io. Alb. Fabricio auxilio Chronici Paschalis, in quo etiam invenitur, reconstructus est, Fr. Delitzsch[1]) primum connexum inter istas prophetarum vitas aliasque sub Dorothei nomine propagatas scripturas inquisitioni subiecit, cuius eventus erat: „Ad authentiam . . . relationum Synopsi comprehensarum quod attinet, partem de prophetis a Dorotheo episcopo Tyri profectam esse posse, collata prisca ecclesiae synagogaeque traditione, partes de XII apostolis et LXX discipulis Domini itidem Dorotheum illum antiquum auctorem habere posse, facile concedes.“ Attamen non omnia, quae dixit, veritatem sapiunt; sed ea quae de prophetis iudicat recta esse censeo. Distinguendae sunt in istorum operum enumeratione duae vel tres partes, antiquioris aetatis, vitas prophetarum circumplectentes, pristinioris aetatis, indices de apostolis discipulisque conficti. Compositor istius trilogiae saeculo IX ineunte primam partem neglexit, alteram sibi adiunxit, ultimam redegit. Ita evenit, ut synopsis intentione impostoris commutationibusque sub manibus insciorum librariorum insciorumque interpolatorum et decursu temporum perpessa sit, adeo ut forma eius genuina, vitae prophetarum, quasi obruta sit[2]) et confictae apostolorum discipulorumque fabulae servatae sint.

Multi codices manuscripti, inter quos etiam Coisl. 224 (saec. XI), Coisl. 209 (saec. XI), qui indices solum apostolorum discipulorumque Dorotheo cuidam adscriptos tradunt, in appendice impostoris nobis referunt, Dorotheum e Graecis Hebraicisque libris opera transtulisse, et in

1) De Habacuci prophetae vita atque aetate. Accedit diatribe de Pseudodorotheo et Pseudepiphanio. Lipsiae 1842, p. 76 s.

2) cf. Fabricius, Biblioth. gr. VII 453 nota. Lambecius, Commentar. Bibl. Vindob. t. III p. 49—52.

prooemio legimus, illum multa conscripta nobis reliquisse, inter quae numerantur historia de LXX discipulis, et opera, in quibus de morte prophetarum apostolorumque agitur. At unus codex manuscriptus graecus Vindob. theol. gr. 77 tradidit synopsim prophetarum, quamquam omnes alii illam a Dorotheo conscriptam designant. Quomodo factum est? Cum redactor saec. IX ineuntis indices apostolorum discipulorumque suis intentionibus praepararet, quibus Byzantium ab apostolis fundatum esse demonstraretur, ideo ea quae ipsi ad id non idonea videbantur, intermisit. Itaque vitis prophetarum plurimi codices carent, qui a falsatore sunt redacti.

Altera pars Dorotheanae propheticae synopsis complectitur etiam excerpta e singulis prophetis de Messiae adventu prodigiisque collecta vitisque fabulosis praemissa. Iterum quaestio est: Dorotheusne ipse ea collegit? Primum testimonium istius collectionis habemus in Cosmae Indicopleustae topographia christiana lib. V (c. annos 547—549 composita)[1]), qui eam anonyme operi inseruit. Cosmas auctor locorum messianicorum non est, cum ab alio praedecessore singula scripturae loca desumpserit et parvis commentaticiis notis adornaverit. Id etiam indolis mutatione, quam fecit, patefit. Quamquam ordinem priorem non servavit, sed prophetas maiores minoribus immiscuit, qui prius ultimi erant positi, tamen formulam transitoriam: *λοιπὸν ἐπὶ τοὺς τέσσαρας τοὺς μεγάλους βαδιοῦμεν* non commutavit neque abscidit. Si tamen isti prophetici excursus iam saeculo VI propagati erant, nihil obstat, quominus Dorotheo, experientissimo interpretatori, attribuamus.[2]) Nam iam Clemens Romanus in

---

1) Migne Patr. gr. 88, 260 ss.

2) Videtur collectio locorum messianicorum, inter quos etiam Mt. 27, 9 Ieremiae attribuitur ut in nostro textu, iam ante Hieronymum exstitisse, cum Mt. 27, 9 in Ieremiae apocrypho cuiusdam voluminis Hebraici se vidisse dicat; v. Schürer, Gesch. des jüd. Volkes III³, 272.

epist. 1 ad Corinth. 17, 1 videtur collectiones cognovisse, quae *περὶ τῆς ἐλεύσεως τοῦ δεσπότου Χριστοῦ* ex Elia, Elisaeo, Ezechiele aliisque notis prophetis agebant. Negandum non est Iudaeos quoque locos de Messia agentes collegisse primoque saeculo ante Christum propagasse. Apologetae denique christiani secundi saeculi, Athenagoras, Ariston Pellensis, Iustinus martyr messianicis prophetiis ostendebant Iesum Christum verum Dei filium esse. Ideo Dorotheum auctorem (circa annum 290) etiam istorum locorum e prophetis collectorum esse negare non debemus.

Ad textum reconstruendum utimur istis subsidiis:

A = Vindob. theol. gr. 77 (Nessel XL, Lambec. 77; intus numeratus I B 19), saec. XIII. exeunt., bombyc. 34 linear., 32,5 × 23 pag., 26 × 18,5 script. spatii. Ut e folio 269ᵛ apparet, Angerius de Busbecke Constantinopoli comparavit. Descriptionem vides: Petri Lambecii Hamburgensis commentariorum de Augustissima Bibliotheca Caesarea Vindobonensi liber tertius. Editio altera studio et opera Adami Francisci Kollarii, Vindobonae 1776, 430. Contulit Gelzer; iterum contuli.

s = editio Io. Alb. Fabricii: De vita et morte Mosis, libri tres cum observationibus Gilb. Gaulmini. Accedunt I. Pseudodorothei Tyrii et aliorum veterum apospasmata etc. II. Ben Sira et aliorum sententiae. III. Nicephori Callisti menologium breve cum praefatione Io. Alb. Fabricii, Hamburgi 1714, p. 414—469, adiecta Wolfgangi Musculi interpretatione latina.

L = „versio vulgata“ latina Musculi, quae primum anno 1557 lucem vidit noniesque usque ad annum 1680 impressa est. Mihi praesto erat editio in Maxima Bibliotheca Veterum Patrum et antiquorum scriptorum tom. III, Lugduni 1677, p. 422 ss.

B = Textus in Chronico Paschali editionis L. Dindorfii, Chronicon Paschale ad exemplar Vaticanum Vol. I. [Corpus scriptorum historiae Byzantinae editio emendatior

et copiosior, consilio B. G. Niebuhrii.] Bonnae 1832, iterum impressit Migne Patr. gr. 92, Parisiis 1865, 361 ss.

C = Prophetici excursus Dorothei, textus apud Cosmam Indicopleustem, topographia christiana l. V (Migne Patr. gr. 88, 260 ss).

Editionibus Chronici Paschalis codices manuscripti serviebant, qui variantes lectiones continent sigillis sequentibus notatas.

m = Monac. gr. 557 (saec. XVI), ol. Augustan., ex quo factae sunt duae editiones.

r = editio Raderi anni 1615 (repetita 1624).

p = editio Parisina Ducangii 1688 (repetita 1729).

v = Vatic. gr. 1941 (saec. X) in editione Dindorfii.

C.

De prophetarum vita et obitu, libri Epiphanio adscripti recensio altera.

Ista recensio in multis codicibus manuscriptis annexa est enumerationi LXXII prophetarum et prophetissarum sub formula τοῦ αὐτοῦ. Primum Petavius in notis ad recensionem Epiphanii priorem fragmenta huius textus e codice „Augustano" edidit, deinde Constant. Tischendorf e codice Coisliniano 120 textum plenum publicavit. Ordo enumerationis idem est in omnibus usque adhuc inventis codicibus: α'. Ὡσηέ. β'. Ἀμώς. γ'. Μιχαίας. δ'. Ἰωήλ. ς'. Ἀβδιοῦ. ε'. Ἰωνᾶς. ζ'. Ναούμ. η'. Ἀμβακούμ. ϑ'. Σοφονίας. ι'. Ἀγγαῖος. ια'. Ζαχαρίας. ιβ'. Μαλαχίας. ιγ'. Ἡσαΐας. ιδ'. Ἱερεμίας. ιε'. Ἰεζεκιήλ. ις'. Δανιήλ. α'. Ἠλίας. β'. Ἐλισσαῖος.

Ista recensio videtur prior altera Epiphanii recensione e textu sequenti anonymo (D) orta esse.

Descriptio codicum haec est:

A = Coisl. 120 membr. saec. X ineuntis. Descriptionem

vide supra. Textus incipit fol. 218—223. Contulit Gelzer.

a = editio C. Tischendorf ex isto codice sumpta. Anecdota sacra et profana ex oriente et occidente allata sive Notitia codicum Graecorum etc. edidit Aenoth. Frid. Const. Tischendorf. Editio repetita, emendata, aucta. Lipsiae 1861 p. 110. E priore editione (1845) iterum impressit Migne Patr. gr. 43, 415 s.

A¹ = Vindob. theol. gr. 89 (Nessel CLXXXIV. 54); intus numeratus II F 15. Fol. B: K. 89 chartac. saec. XIII—XIV, 305 foliorum. Fol. 1—6 *πίναξ σὺν θεῷ τοῦ παρόντος βιβλίου.* 22 linear. Angerius de Busbecke comparavit Constantinopoli. Noster textus post excerpta ex Epiphanii Panarii facta fol. 298 incipit anonyme *περὶ τῶν ἓξ καὶ δέκα κτλ.* usque ad 305ᵛ. Petri Lambecii Hamburgensis Commentariorum de August. Bibl. Caes. Vindob. liber tertius. Editio altera studio et opera Adami Fr. Kollarii, Vindob. 1776 p. 476. 487. Contuli.

B = Laur. Plut. IV 6 membr. saec. XI, 285 folior. Hic codex nostrum textum incomplete fol. 226ᵛ — 249ᵛ tradit usque ad verba *πρὸς τὸν πλησίον αὐτοῦ* in Eliae vita. Post Ieremiae vitam inserta sunt Paralipomena Ieremiae prophetae, inc. *ἐγένετο ἡνίκα αἰχμαλωτεύθησαν,* des. *ἐγγέγραπται ἐν τῇ ἐπιστολῇ Βαρούχ,* quae ab J. R. Harris, Cambridge 1889, edita sunt. Vide Alb. Ehrhard, Die altchristliche Literatur und ihre Erforschung. Freiburg 1900, p. 117. Erich Klostermann, Analecta zur Septuaginta. Leipzig 1895, 32 nostrum codicem designat. Contuli.

[B¹ = Baroc. 206 membr. saec. XIII. Vide H. O. Coxe, Catalogus Oxonii 1853, p. 366, qui initium fol. 117 nominat. Nondum collatus.]

C = Paris. 1085 membr. anni 1001, in fol. 248ᵛ initium Epiphanianae recensionis. Contulit Gelzer.

D = Coisl. 258 membr. saec. XII. Descriptionem vide supra. In fol. 200ᵛ noster textus incipit. Contulit Gelzer.

[d = Marcian. 498 saec. XIV. Graeca D. Marci Biblio-

theca codicum manuscriptorum per titulos digesta. Praeside et moderatore Laurentio Theupolo 1740, p. 261. Nondum collatus.]

[d[1] = Napol. II AA 27 fol. 305 de prophetis. Nondum collatus.]

E = Fragmenta codicis Augustani cuiusdam, quae Petavius communicavit. Istum codicem Augustanum inter codices Augustano-Monacenses non inveni, ideo lectiones a Petavio editas confero apud Migne Patr. gr. 43, 395 ss in notis.

e = [Paris. 2496 saec. XVI. chartac. 73 foliorum; textus exstat in fol. 52—60. Vide H. Omont, Inventaire sommaire des Manuscripts Grecs de la Bibliothèque nationale. Seconde partie. Ancien fonds grec. Paris 1888 p. 271: S. Epiphanii fragmentum de LXXII et XII prophetis.] Nondum collatus.

D.

De prophetarum vita et obitu, liber ab anonymo quodam conscriptus.

Iste textus invenitur in antiquissimo codice Marchaliano, nunc Vatic. gr. 2125, qui per varias collationes exaratosque codices usque ad Origenis Hexapla seu Tetrapla reducitur. Subscriptio nam in initio Isaiae[1]) et Ezechielis

---

1) fol. 84r (pag. 171): *Μετελήφθη ὁ Ἡσαΐας ἀπὸ ἀντιγράφου τοῦ ἄββα Ἀπολιναρίου τοῦ κοινοβιάρχου, ἐν ᾧ καθυπέτακτο ταῦτα. Μετελήφθη ὁ Ἡσαΐας ἐκ τῶν κατὰ τὰς ἐκδόσεις ἑξαπλῶν, ἀντεβλήθη δὲ καὶ πρὸς ἑξαπλοῦν ἔχον τὴν παρασημείωσιν ταύτην· διώρθωνται ἀκριβῶς Ἡσαΐᾳ ἐκδόσεις· ἀντεβλήθησαν γὰρ πρὸς τετραπλοῦν Ἡσαΐαν, ἔτι δὲ καὶ πρὸς ἑξαπλοῦν*; fol. 280v (pag. 568): *Μετελήφθη ἀπὸ τῶν κατὰ τὰς ἐκδόσεις ἑξαπλῶν καὶ διορθώθη* (sic) *ἀπὸ τῶν Ὠριγένους αὐτοῦ τετραπλῶν, ἅτινα καὶ αὐτοῦ χειρὶ διώρθωτο καὶ ἐσχολιογράφη τε, ὅθεν Εὐσέβειος ἐγὼ τὰ σχόλια παρέθηκα. Πάμφιλος καὶ Εὐσέβειος διωρθώσαντο.*

facta narratur, istum codicem ex exemplari coenobiarchi Apolinarii ortum esse, quod a Pamphilo correctum et ab Eusebio glossatum ex Hexaplis aut Tetraplis Origenis originem duxit. Textus noster praemissus est pag. 11ss. graecae versioni prophetarum. Iam Eb. Nestle vidit recensionem antiquissimam optimamque vitarum propheticarum in isto codice exstare; quacum concordat textus syriacus antiquissimi codicis Syro-Hexaplaris Ambrosiani, cuius versio syriaca ad exemplar graecum reducitur, quod ex Origenis Tetraplis item exaratum erat.

Haec subscriptio in isto codice Syriaco[1]) Isaiae librum sequitur: Explicit prophetia Isaiae secundum interpretationem Septuaginta. Desumptus est et appositus (Isaias) ex Eusebii et Pamphili codice, quem illi etiam correxerant e bibliotheca Origenis.“ Et post Malachiae libellum descriptum est[2]): „Desumti sunt duodecim prophetae ex exemplari, quod erat secundum versiones quattuor columnarum (i. e. secundum Tetrapla). Pamphilus et Eusebius sedulo correxerant. Conversus autem est hic liber syriace in Alexandriae urbe, mense Canuni posterioris anni vicesimi octavi Alexandri, indictione quinta.“ Versio syriaca mense Martii anni 617 e Graeco facta est. Ideo concludimus etiam textum syriacum propheticarum vitarum e codice Graeco eodem tempore translatum esse quo librorum prophetarum, cum dubium non sit[3]), quin Syriaca versio illarum vitarum e Graeco translata sit. Quamquam recensio textus graeci et syriaci eadem esse videtur, tamen quaedam differentiae exsistunt. In Graeco codice iam commemoravimus omnes vitas in una serie textui prophetarum praemissas

1) Codex Syro-Hexaplaris, liber quartus Reg. e cod. Parisiensi, Iesaias, duodecim prophetae minores etc. e cod. Mediolanensi. Ed. Henr. Middeldorpf, Berolini 1835, pars II, commentarii p. 508. Cf .Matth. Norberg, Codex Syriaco-Hexaplaris Ambrosiano Mediolanensis. Editus et latine versus, Londini 1787, tom. I p. VIII s. A. M. Ceriani, photolitogr. 1874 fol.
2) ed. Middeldorpf, p. 568.
3) Marginalien und Materialien, Tübingen 1893, p. 46 s.

esse, dum in syriaco teste vitae novem prophetarum minorum tantum singulis prophetis adiunctae sunt. Quamquam relatio inter duos testes neganda non est, tamen Origenem auctorem istius recensionis esse graviter dubitamus, aut ipsum eam iam cognovisse, ut Hamaker censet.[1]) Etiam ab aliis auctoribus vitae anonymae textui prophetarum praemitti aut singulis prophetis addi poterant.

Primum Hamaker[1]) istam recensionem animadvertit in cod. Leyd. Voss. 46, deinde A. Mai e codice Marchaliano (nunc Vatic. 2125) exemplo gustuique vitas et miracula Elisaei communicavit, deinde Const. Tischendorf e cod. Coisl. 224 textum publicavit itemque Eb. Nestle e cod. Vatic. 2125 collationibus Ferd. Börger et H. Dopffel usus.

Iam Ducange varias lectiones e cod. Paris. 1712, qui chronicum Pseudo-Symeonis Logothetae[2]) tradit, in notis ad Chronicon paschale annotavit. Combefis[3]) etiam partem istius chronici publici iuris fecit, at non eam, in qua textus noster exstat.

A = Vatic. gr. 2125 saec. VII.—VIII. membr. (Marchal.-Claromont.). Vetustate lectionum, notationibus unicus aeque et insignis phototypice editus et auspice Leone XIII pont. max. curante Iosepho Cozza-Luzi abbate Basiliano S. Rom. ecclesiae vicebibliothecario, 1890. Descriptionem alteram vides apud Eb. Nestle, Die dem Epiphanius zugeschriebenen vitae prophetarum in Marginalien und Materialien, Tübingen 1893, II p. 10. Qui doctissimus vir editionem

---

1) Commentatio in libellum de vita et morte prophetarum, vide Comm. latinae tertiae classis, Instituti Regii Belgici Vol. V. Amstelod. 1833 pag. 4. 12. 16. 19—21.

2) K. Krumbacher, Geschichte der byzant. Literatur, 2. Aufl. München 1897 p. 358 s.

3) Scriptores post Theophanem, Paris 1685, 401—498; repetita editio per I. Bekker (Bonnae 1836) et Migne Patr. gr. 109, 663—882.

4) A. Mai, Nov. Patr. bibl. IV 1847, p. 318—320 narrationem miraculorum Elisaei ex isto codice exscripsit et publicavit.

huius textus curavit in eodem libello p. 16 ss secundum descriptionem nominatorum virorum.

Ordo prophetarum est: α΄. Ἡσαΐας. β΄. Ἱερεμίας. γ΄. Ἰεζεκιήλ. δ΄. Δανιήλ. α΄. Ὠσηέ. β΄. Μιχαίας. γ΄. Ἀμώς. δ΄. Ἰωήλ. ε΄. Ἀβδιοῦ. ς΄. Ἰωνᾶς. ζ΄. Ναούμ. η΄. Ἀμβακούμ. ϑ΄. Σοφονίας. ι΄. Ἀγγαῖος. ια΄. Ζαχαρίας. ιβ΄. Μαλαχίας. α΄. Ναϑᾶν. β΄. Ἀχιᾶ. γ΄. Ἰωάδ. δ΄. Ἀζαρίας. ε΄. Ἠλίας. ζ΄. Ἐλισσαῖος. η΄. Ζαχαρίας.

Numeri desunt in codice, in margine initium vitae uniuscuiusque prophetae per crucem (†) nomine latina aut graeca lingua adiecto animadvertitur, interdum manu posteriore. 39 linearum. Pagg. 1—9 exstat tractatus Eusebii impressus apud Migne Patr. gr. 22, 1264 ss. Noster textus in pag. 11—24 exstat. Contuli.

B = Coisl. 205 (ol. 42) saec. XI. (al. XII.) membr. 269 foliorum. 22,5 × 17,3 pag., 14,3 × 9 scripturae spatii. Fol. 250 initium textus, in quo nomina prophetarum in marginibus scripta sunt, v. Abbé Martin, Description technique des manuscripts grecs . . . conservés dans les bibl. de Paris, Paris 1884, pag. 109 s. Ordo enumerationis idem est, qui in sequenti codice B[1]. Contulit Gelzer.

B[1] = Philadelph. bibl. 1141, saec. ignoti, chartac. 130 foliorum. 29—20 linearum. 10,5 × 7,5 pag., 8 × 6 script. spatii. Vide Isaac H. Hall, A hagiologic manuscript in the Philadelphia Library in Journal of the Society of Biblical Literature and Exegesis. Iune 1886, Boston, pag. 3 s. Codex fuit quondam monasterii Athois cuiusdam: *κτῆμα τῆς σεβαστῆς μονῆς ////αρίου*. Post Athanasii *σύγγραμμα διδασκαλίας* sequitur fol. 109: *τὰ τῶν προφητῶν ὀνόματα κτλ.* usque ad fol. 113 v. Hall edidit hunc tractatum ibidem pag. 29—39. Ista editio vitiosis scripturis plena est, ita ut non omnia vitia animadvertam pag. 31: *οὗτος· νομοϑετήσαι*, p. 32 *Χαλδαίοι*, p. 34 *ἐϑεόρουν*, *μῆνας*, *ὁμολόγει*, *κατάστησαι*, p. 35 *ἐπίνασεν*, p. 36 *ϑερισταίς*, p. 38 in vita Zachariae repetita est: *οὗτος ἦν*

ἐξ Ἱερουσαλήμ· ὁ οἶκος. Hall legit semper abbreviationem Ιηλ. (Ἱερουσαλήμ) pro Ἰσραήλ. (p. 38 bis), p. 39 ἱεροσύνης, ἐπέμενεν, ἀπελθῶν multaque alia vitia.

Ordo enumerandorum prophetarum in isto codice est: Isaias, Ieremias, Ezechiel, Daniel; deinde minores prophetae: Osee, Ioel, Amos, Abdias, Ionas, Nahum, Habbacuc, Sophonias, Aggaeus, Zacharias, Malachias, Zacharias pater Ioa. Bapt., Elias, Elisaeus, Selom qui et Eli, Nathan. Inter prophetas minores Michaeas deest. Hall p. 28 putat immerito Selom eundem esse ac Samuelem. Contuli.

C = Vatic. 1974 (ol. Basil. XIII) saec. XII.—XIII. membr. 125 foliorum; 19 × 14 pag., 15 × 10 script. spatii. 24—26 linearum. In fol. C index latinus. Ordo enumerationis idem est, qui in cod. sequenti D; deest Simon Cleophae. In fol. 100—107ᵛ exstat textus anonymus. Contuli.

Quocum codice saepius concordat:

D = Coisl. 224 (ol. 115. 2431) saec. XI. membr. 379 foliorum, nitidissime scriptus 25 × 19,5 pag., 17,2 × 15 scripturae spatii, 29 linearum. Fol. 8ᵛ Dorothei textus de apost., fol. 18—24ᵛ vitae prophetarum. Ex isto codice iam Constantinus Tischendorf textum edidit in „Anecdota sacra et profana“. Editio repetita, emendata, aucta (post primam 1845) Lipsiae 1861 p. 110—119; iterum ex prima editione impressus apud Migne Patr. gr. 43, 415, ubi textus lunulis includitur. Henr. Gelzer inscius istius editionis iterum codicem exaravit.

Ordo enumerationis prophetarum est: α'. Ἡσαΐας. β'. Ἱερεμίας. γ'. Ἰεζεκιήλ. δ'. Δανιήλ. α'. Ὠσηέ. β'. Ἀμώς. γ'. Ἰωήλ. δ'. Ἀβδιοῦ. ε'. Ἰωνᾶς. ϛ'. Μιχαίας. ζ'. Ναούμ. η'. Ἀμβακούμ. θ'. Σοφονίας. ι'. Ἀγγαῖος. ια'. Ζαχαρίας. ιβ'. Μαλαχίας. α'. Ναθᾶν. β'. Ἀχίας. γ'. Ἰωάβ. δ'. Ἀζαρίας. ε'. Ἐλίας. ϛ'. Ἐλισσαῖος. ζ'. Ζαχαρίας. η'. ἄνθρωπος θεοῦ. θ'. καὶ ἄλλοι. ι'. Σίμων.

[D¹ = Ambros. 445 (H 104 sup.) anni 1434 chartac. VII + 164 foliorum. Binis columnis exaratus. Fol. 157ᵛ

textus incipit, cuius recensio plane concordat cum codice praecedente cum in prooemio invitatorio, tum in ordine enumerationis. Vide Catalogum codicum Graecorum Bibliothecae Ambrosianae. Digesserunt Aemidius Martini et Dominicus Bassi. Tom. I, Mediolani 1906, p. 537.] Nondum collatus.

E = Paris 1712 saec. XIV. membr. 430 foliorum, Chronicon Pseudo-Symeonis Logothetae continens, cui insertae sunt vitae prophetarum in fol. 65. Iam Ducange in edendo Chronico paschali isto codice usus variantes lectiones vitarum propheticarum cum illis Chronici paschalis callatas in notis communicavit (impress. iterum apud Migne Patr. gr. 92, 362 ss). Codicem contulit Gelzer.

F = Leyd. Voss. 46, cuius lectiones H. A. Hamaker, (Commentatio in libellum de vita et morte prophetarum), passim communicavit: pag. 28 Nathan, 31 Achias, 148 Osee; 149 Amos, 163 Ioël, 168 Ionas, 185 Nahum, 191 Habacuc, 206. 208 Aggaeus, 217 Zacharias Iojadae filius. Videntur deesse Ioam et Azarias.

Istius recensionis mihi videtur etiam esse textus codicis Baroc. 131 fol. 73^{v} saec. XIV: *περὶ τῶν ἁγίων προφητῶν, πόθεν ἕκαστος αὐτῶν ἦν καὶ ποῦ τετελείωται.* Inc. *Ἡσαΐας ἦν ἐξ Ἱερουσαλήμ,* quem Eb. Nestle, Margin. und Material. II p. 12 commemorat. Vide: Catal. codicum manuscr. bibliothecae Bodleianae pars prima. Confecit Henr. O. Coxe, Oxonii 1853, 212.

Codicum textus in duas vel tres recensiones dividuntur; prior non interpolata solum in cod. Vatic. 2125 exstat, altera Dorotheana recensione commixta in omnibus fere aliis cod. mss. invenitur, qui non eodem modo illam servabant; nam codices Coisl. 205 eiusque socius Philadelph. 1145, item Paris. 1712 et Leyd. Voss. 46 auxilio textus Epiphaniani prioris (A) ascito novam redactionem inaugurant, dum Coisl. 224 eiusque copia Ambros. 445 (H 104 sup.) et Vatic. 1974 solam cum Dorothei textu commixtionem initam demonstrant typum cod. Vatic. 2125 aliter secuti.

E.

De prophetarum vita et obitu, recensio scholiis Hesychii aliorumque patrum in prophetas adiecta.

D. Hoeschelius[1]) primum istam recensionem vitarum propheticarum communicavit, quas sub nomine Hesychii cuiusdam e codice „Augustano“ deprompsit. Sin dubio iste codex hodie idem est, qui Monac. gr. 472[2]) numeratur; etiam M. Faulhaber[3]) affirmat illam editionem e nostro codice ortam esse. Sed differentia inter codicem et editionem Hoeschelianam haud exigua est. Dum in codice capitulatio Hesychio attributa unicuique propheticae scripturae anteponitur, deinde textus communicatur, cuius in fine vita uniuscuiusque prophetae litteris maiusculis *anonyme* annotatur, Hoeschelius capitulationes cum vitis prophetarum sociavit et sub nomine Hesychii publicavit. Deinde quasdam vitas, quae in codice defuerunt, subrogavit per alias e recensione Epiphaniana sumptas. Ideo primum ad codicem Monacensem 472 recurrendum est, priusquam editionem Hoeschelianam admovemus.

Eadem recensio anonyma, falsatim Hesychiana dicta[4]),

---

1) D. Hoeschelius, Adriani Isagoges in sacras litteras August. Vindelic. 1602, 2°. Mihi editio huius tractatus praesto fuit in libro Tractatuum biblicorum hoc est Variarum in diversas materias biblicas commentationum, volumen prius, sive Criticorum sacrorum tom. IV, Francof. 1696, fol., p. 28 ff. Iterum impressa est Hesychii recensio apud Migne P. gr. 93.

2) vide Ign. Hardt, Catalogus codic. Manuscript. Monac. Vol. I. Cod. graeci, tom. IV, Monachii 1810, 458.

3) Hesychii Hieros. interpret. Isaiae Prophetae, Frib. 1900 p. XXXII.

4) item Relandus cum Hoeschelio Hesychio attribuit, vide Nestle, Margin. a. l. p. 5; Fr. Delitzsch, De Habacuci prophetae vita atque aetate, accedit diatribe de Pseudodorotheo et Pseudepiphanio, Lipsiae 1842, p. 88 nota, qui alium errorem Ios. Franc. Budde designat.

etiam in alias commentationes scriptorum ecclesiasticorum transiit, quam in fine commentariorum ipsorum ad complendam prophetarum historiam posuerunt. Exempli gratia in nonnullis codicibus etiam commentationibus Cyrilli Alexandrini[1]), item enarrationibus Theodoreti episcopi Cyrenensis in codice Laurentiano addita est, item expositionibus Theophylacti, Bulgariae archiepiscopi, quae ad minores quinque prophetas tantum editae sunt. Omnibus istis vitarum redactionibus una eademque forma erat communis, quae solum XII minores prophetas excepta vita Habacuci continebat. Istam Habacuci vitam ex aliis recensionibus supplebant, item Hoeschelius vitam Isaiae aliorumque maiorum prophetarum.

Ideo ad textum reconstruendum mihi praesto fuerunt illi testes:

A = Cod. Monac. gr. 472 saec. XI. membr. 370 ff. (Hardt IV 458 ss); fol. 20^v vita Oseae; fol. 25^v Ioelis, fol. 35^v Amos, fol. 37^r Abdiae, fol. 40^v Ionae, fol. 48^r Michaeae, fol. 51^v Nahum, (fol. 55^r deest Habacuc), fol. 58^v Sophoniae, fol. 62^r Aggaei, fol. 77^v Zachariae, fol. 82^v Malachiae. Contuli.

a = editio Hoeschelii, Adriani Isagogis in sacras litteras, August. Vindel. 1602, 2^0 [Tractatuum biblicorum hoc est Variarum in diversas materias biblicas commentationum, volumen prius sive criticorum tom. VI, Francof. 1696, p. 28 ff.], iterum impressa apud Migne Patr. gr. 93, 1348 ss.

B = Vitae prophetarum minorum, quae sunt additae Theodoreti episcopi Cyri enarrationibus. Inveniuntur in editione operum Theodoreti ab Io. Lud. Schulze facta, quas exscripsit e Codice Laurentiano plut. XI cod. 4 saec. XI foliorum 304, chartac. (Bandini, Catal. cod. Ms. Bibl. Med. Laur. t. I, p. 499). Iterum impressus apud Migne P. gr. 81: ad Osee p. 1632 D; ad Ioelem (1633 C);

---

1) ut notatur apud Migne Patr. gr. 93, 1347 nota 4.

ad Amos (1664 C), ad Abdiam (1709 C), ad Ionam (1724 D), ad Michaeam (1741 D), ad Nahum (1789 D), ad Sophoniam (1837 C), ad Aggaeum (1861 D), ad Zachariam (1876 D), ad Malachiam (1961 D).

C = Vitae prophetarum adiunctae Theophylacti expositionibus ex editione apud Migne P. gr. 126: ad Osee (pag. 817 C — D), ad Habacuc (904 B — D), in Ionam (968 B — D), in Nahum (1048 C), in Michaeam (1189 D).

[D = Ambros. gr. 433 (H 45 sup. olim V 392) membr. saec. IX., scholia in Ioel, Abdiam, Ionam, Habacuc, Sophoniam. In isto codice videntur etiam textui Hesychii vitae annexae esse; at Ant. Ceriani notam fol. II^{v} fecit, quae dubium exprimit, an istae vitae Hesychianae recensionis sint. Catalogus codicum Graecorum Biblioth. Ambrosianae. Digesserunt Aemidius Martini et Dominicus Bassi. Tom. I. Mediolani 1906, p. 522.] Nondum collatus.

[E = Ambros. 260 (D 96 sup.) saec. X.—XI., bombyc. Textum Sophoniae fol. 20, Aggaei fol. 33^{v}, Zachariae fol. 35 sequuntur vitae. Utrum istius recensionis sint an alius, nescio. Vide Catalogum codicum graec. Bibl. Ambros. Digesserunt Aem. Martini et Dom. Bassi, Tom. I. p. 291.]

Appendix.

Versio Latina textus Syriaci Epiphanio et Cornelio in cod. Sinait. Syro 10 (saec. IX.) attributi.

Inter iam nominatos textus syriacos, quorum tres aut quattuor recensiones Epiphanio attribuuntur aut in libro Salomonis Bassorae[1]) inveniuntur aut in codice syrohexa-

1) J. M. Schoenfelder, Salomon. Bass. liber apis. Bambergae 1866. Ern. Wall. Budge, The Book of the Bee [Anecdota Oxoniensia Semitic. Ser. Vol. I. part. II]. Oxford 1886 p. 69.

plari Ambrosiano reservantur, etiam commemoratione dignus est ille, quem Agnes Smith Lewis[1]) e cod. Sinait. Syro 10 (saec. IX.) edidit, ubi Epiphanio episcopo Constantiae Cypri et Cornelio Hierosolymitano attribuitur. Textibus nostris haud affinis est. Versionem latinam fecit mihi amicissimus Dr. Caspar Julius, vir linguarum orientalium experientissimus.

1) Catalogue of the Syriac Mss. in the Convent of S. Catherine on Mount Sinai [Studia Sinaitica I.]. London 1894, pag. 4 ss.

ALTERA PARS.

INDICES XII APOSTOLORUM ET LXX DISCIPULORUM DOMINI.

Usque adhuc indices apostolorum discipulorumque Domini sub nominibus Dorothei et Hippolyti cogniti erant nuntiis de vita, praedicatione, morteque aut de episcopali sede apostolorum expediti. Cum Dorotheana synopsis in prooemio tempus existentiae nominaret, i. e. anno 525, multi doctissimi viri eos indices istis temporibus factos et inde propagatos esse censuerunt. Nostris autem temporibus et iam prius suspicio illata est prooemium Dorothei mendacium esse neque prius saeculo octavo totam Dorotheanam synopsim inventam. Imprimis Lud. Duchesne fabulis fictis aetatem posteriorem defixit. Revera collatione syriacorum textuum intelligendum est indices apostolorum in Syria Palaestinaque compositos indeque a Ps. Dorotheo depromptos et mutatos esse. Adiunxit falsator aliquas novas fabulas, quae aetatem posteriorem indicant praedicto compositionis in prooemio termino. Item indicem discipulorum in syriaco fonte nondum numerum LXX complectentem enumeratis in scripturis Novi Testamenti aut in Chronico paschali discipulorum aut diaconorum nominibus complevit. Ideo R. A. Lipsius aliique immerito omnes recensiones originarie in Pseudo-Dorothei indices reduxerunt, imprimis illam sub nomine Epiphanii aut anonyme traditam, quam unus codex Vindob. theol. gr. 77 Dorotheo attribuit. At cum aetas istius codicis quattuor aut quinque saeculorum spatio antiquissimis Dorothei codicibus minor natu

sit, et alii antiquiores codices istum textum sub Epiphanii nomine, ut etiam Epiphanius monachus saec. IX ineunte testatur, tradant, eum Dorotheanae synopsis fuisse censere illicet. Contrarie videndum est Epiphanii textum fontem Pseudo-Dorothei fuisse. Ideo primum de Epiphanii aut anonyme tradito textu agemus.

A.

Index apostolorum discipulorumque Domini. Epiphanio attributus.

R. A. Lipsius[1]), qui investigandis istis textibus magnam operam dedit, istam recensionem nominavit Dorothei textum priorem, cum eum unus codex manuscriptus Vindob. theol. gr. 77 (al. 40) sub eius nomine tradat. At non solum primo litterario teste Epiphanio monacho, scriptore ecclesiastico saec. IX ineuntis, sed etiam in codice manuscripto Epiphanio Cyprio attribuitur.

Epiphanius monachus[2]) in eius opere *περὶ τοῦ βίου καὶ τῶν πράξεων καὶ τέλους Ἀνδρέου* dicit Epiphanium episcopum Cypri ex traditione referre, quae de Andreae apostoli praedicatione nota sint. Verbotenus deinde illum locum refert, quomodo in nostro Epiphaniano textu exstat. Etiam indicem 70 discipulorum Domini illi attribuit. Qui testis primus adiuvatur alio teste, codice Parisino gr. 1115 (a. 1276), in quo sub formula *τοῦ αὐτοῦ* noster textus illi Epiphanio de prophetarum vita et obitu annumeratur. Sed posterioribus temporibus tum anonyme, cum sub aliis nominibus servatur.

---

1) Die apokr. Apostelgesch. und Apostellegenden. Erster Band. Braunschweig 1883, p. 23. 197 Anm. 2.

2) Alb. Dressel, Epiphanii monachi et presbyteri edita et inedita, Parisiis et Lipsiae 1843, p. 49, 23.

In editione commentariorum ab Oecumenio in acta apostolorum et in omnes Pauli epistolas factorum iste index videtur sub eius nomine exstare, in versione graeca libri S. Hieronymi de viris inlustribus titulati sub Sophronii cuiusdam nomine, dum alii codices mss. Pii 47, Baroc. 142, Matrit. 145 anonyme tractatum tradunt neque ullum auctoris nomen referunt. In cod. Vindob. theol. gr. 77 autem noster textus alibi Epiphanio adscriptus tunica Dorotheana i. e. prologo, in quo Dorothei vita laudatur, vestitus est et introductione Dorotheana circumdatus. In cod. Athous Vatopod. 635 (saec. XI) etiam „apostolorum canones" indices nostri nominantur.

Ideo codices mss. et editiones huius textus sunt sequentes:

A = Paris. 1115 (ol. Medic.-Reg. 1936. 1026. 2951) anno 1276 per Leon. Cinnamum exaratus, bombyc. 314 foliorum. 23,5 × 16,5 pag., 17,5 × 11,5 script. spatii 25 linearum. Fol. 228^{v} de prophetarum vitis Epiphanii textus, fol. 233^{v} *τοῦ αὐτοῦ περὶ τῶν ἁγίων ἀποστόλων κτλ.* Contulit Gelzer.

B = Vindob. theol. gr. 77 (saec. XIII exeunt.). Fol. 259 sub introductione *Δωροθέου Τύρου κτλ.* Contulit Gelzer.

b = Latina versio huius textus secundum istum codicem facta, quae Wolfgango Musculo attribuitur primumque anno 1557[1]) impressa est: Ecclesiasticae historiae auctores Eusebi, Pamphili, Rufini, Socratis, Theodoreti, Sozomeni, Theodori, Evagrii et Dorothei episcopi Tyri Synopsis Apostolorum ac Prophetarum vitas complectens eodem (sc. Musculo) interprete, nunc primum in lucem aedita. Basil. MDLVII p. 662 ss.

C = Vat.-Pii gr. 47 saec. XII membr. 153 foliorum, 15,5 × 11 pag., 11 × 8 script. spatii 24 linearum. Vide:

---

1) Lipsius, Die apokryph. Apostelgesch. I 194 indicat anno 1570 primum editum fuisse librum; contra Osc. v. Gebhardt, Hieronymus de viris illustribus in griech. Übersetzung (Texte und Unters. XIV 1.) Leipzig 1896 p. IX nota 6.

Codices mss. Graec. Reginae Suecorum et Pii PP. II. recens. Henric. Stevenson senior, Romae 1888 pag. 164. Fol. 151ᵛ textus incipit. Contuli.

D = Baroc. 142 saec. XIV ineuntis, chartac. 492 foliorum, in 4⁰. Fol. 284 *περὶ τῶν ἁγίων ἀποστόλων τῶν ιβ' ὀνομάτων κτλ.* Deinde sub Dorothei nomine enumeratio LXX discipulorum. Vide Catal. cod. mss. bibl. Bodleianae pars I. Confecit H. O. Coxe, Oxonii 1853, 242. 245; C. de Boor, Cod. Baroc. 142 in Zeitschr. f. Kirchengeschichte VI 1884/5, 478 ss. Contulit Gundermann.

[d = Vatoped. 635 saec. XI fol. 7—10ᵛ sub titulo: *διατάξεις τῶν ἀποστόλων διὰ Κλήμεντος τοῖς ἔθνεσι ἀποσταλεῖσαι.* Vide R. A. Lipsius, Die apokr. Apostelgesch., Ergänzungsheft S. 3. 80. 87.] Nondum collatus.

E = textus inter commentarios Oecumenii in epistolas Novi Testamenti, primum editus: *Ἐξηγήσεις παλαιαὶ καὶ λίαν ὠφέλιμοι κτλ.* Expositiones antiquae ac valde utiles . . . ex diversis sanctorum patrum commentariis ab Oecumenio et Aretha collectae. Veronae 1532. Mihi praesto fuit editio: *Οἰκουμενίου ὑπομνήματα εἰς τὰς τῆς νέας διαθήκης πραγματείας τάσδε.* Oecumenii commentaria in hosce novi Testamenti tractatus, in acta apostolorum, in omnes Pauli epistolas etc. Opus nunc primum graece et latine editum etc. interprete Ioan. Hentenio, emendatore et praelectore huius editionis Fed. Morello, Lutet. Parisiorum pag. i.

[e = Canonic. 34 saec. XVI chartac. 319 foliorum in quarto, in usum Ioannis Francisci Picis, ducis de Mirandula, manu Michaelis Damasceni Cretensis, nitide exaratus. Fol. 314ᵛ duodecim apostolorum nomina etc., ut in expositionibus in Novum Testamentum ab Oecumenio collectis praemissa. Vide Catal. cod. mss. bibl. Bodl. pars III., codices Graecos et Latinos Canonicianos continens, confecit Henr. O. Coxe, Oxonii 1854 pag. 38.] Nondum collatus.

F = Matrit. 105 e bibliotheca Constant. Lascaris, saec. ignot. (cum catalogus non indicet), chartac. 108 foliorum. Fol. 37 exstat index apostolorum editusque est in catalogo:

Regiae biblioth. Matritensis codices graecos mss. Ioannes Iriarte excussit, recensuit, notis, indicibus, anecdotis pluribus evulgatis illustravit. Vol. I. Matriti 1749 pag. 415 ss.

[f = Ambros. 484 (L 49 sup., olim N. 36); ea pars ubi index exstat saec. XIII est. Fol. 116v: *περὶ τῶν ἁγίων ἀποστόλων, ὅπου αὐτῶν ἕκαστος ἐκήρυξε κτλ.* Deinde fol. 118 videtur sequi index LXX discipulorum Domini anonyme. Fol. 120 *περὶ τοῦ εὐνούχου τῆς ἐν Γάζῃ κτλ.* Sequuntur ibi elenchus eorum qui defecerunt a fide necnon illorum qui pro eis suffecti sunt. Vide Catalog. codicum graecorum bibliothecae Ambrosianae. Digess. Aemidius Martini et Dom. Bassi. Tom I. Mediol. 1906, 581 s.] Nondum collatus.

[f¹ = Sinait. 266 saec. XV chartac. V. Gardthausen, Catalogus Codicum graecorum Sinaiticorum. Oxonii 1886, 54.] Nondum collatus.

F¹ = Textus sub Sophronii nomine, qui versioni graecae Hieronymi libri de viris inlustribus titulati insitus est. Erasmus primum anno 1516, iterum 1524 editiones curavit e codice, qui nunc in bibliotheca urbis Zürich (Cod. Turic. [C 11] saec. XIII [al. XIV]) servatur. Aliae sex editiones secutae sunt usque ad Mignianam Patr. lat. XXIII Paris. 1854 col. 602—722, quarum nulla, neque Erasmi ipsius, momenti critici est, cum editor primus codicem non ipse exaraverit, sed compositori literarum in impressionis fabrica ad imprimendum dederit. Ideo Osc. de Gebhardt[1]) novam editionem fecit.

Is qui librum Hieronymi in graecum transtulit, solum eorum apostolorum vitas e nostro textu sumens addidit, qui non iam in catalogo Hieronymiano erant nominati; qui sunt Andreas, Iacobus, Philippus, Bartholomaeus, Simon Cananaeus. Annexa est illis appendix quaedam de Timotheo,

---

1) Hieronymus de viris illustribus in griechischer Übersetzung (Der sogenannte Sophronius) [Texte und Unters. XIV 1b] Leipzig 1896 p. XVII ss.

Tito, Crescente et eunucho Candaces, eadem quae in codice Barocciano exstat. Ad demonstrandam novam seriem versionis graecae, quae differt a latino Hieronymi textu, Osc. de Gebhardt latina nomina et graeca connexuit isto modo.

De vir. inl.	Ps. Sophr.	
Cap. I. Simon Petrus	*Α'*	*Β'. Ἀνδρέας.*
II. Iacobus frater Domini	*Γ'*	*Ε'. Ἰάκωβος ὁ τοῦ Ζεβεδαίου.*
III. Matthaeus	*Δ'*	*Ζ'. Φίλιππος.*
IV. Iudas frater Iacobi	*ΙΑ'*	*Η'. Βαρθολομαῖος.*
V. Paulus	*ΙΔ'*	*Θ'. Θωμᾶς.*
VI. Barnabas	*ΙΕ'*	*Ι'. Σίμων ὁ Καναναῖος.*
VII. Lucas	*Ις'*	*ΙΓ'. Ματθίας.*
VIII. Marcus	*ΙΒ'*	*ΙΖ'. Τιμόθεος.*
IX. Iohannes	*ς'*	*ΙΗ'. Τίτος.*
X. Hermas	*Κ'*	*ΙΘ'. Κρίσκης. Εὐνοῦχος Κανδάκης.*

Appendices.

Indicibus XII apostolorum annectuntur in nonnullis codicibus appendices de quibusdam discipulis aut de evangelistis.

1. De Timotheo, Tito, Crescente, Eunucho reginae Candaces.[1])

De Timotheo referunt: textus apud Oecumenium, itemque Pseudo-Sophronii textus graecus.

De Tito: Vindob. theol. gr. 77; Oecumenian. recensio, Ps. Sophron., Baroc. 142; Vatic. 1506; Vatoped. 635 saec. XI (vide Lipsius, Ergänzungsheft p. 87). Vallic. 47; Ath.

1) Ottob. 167 fol. 147ᵛ et Ambros. 506 (M 15 sup.) fol. 114ᵛ ante istos textus tradunt: *τῶν δὲ ο' οἱ πρόκριτοί εἰσιν οὗτοι. Παῦλος, Μάρκος, Λουκᾶς, Τίτος, Κανδάκης ὁ εὐνοῦχος, Ἰωάννης βαπτιστής.*

Esphigm. 131; Laurent. 56, 13. Variantes lectiones non multum distant.

De Crescente iidem testes.

De Eunucho Candacis reginae: iidem testes, quibus adiungitur Ambros. 484 (L 49 sup. ol. N. 36), qui in fol. 120 *περὶ τοῦ εὐνούχου τῆς ἐν Γάζῃ Κανδάκης κτλ.* tradit.

2. De LXX discipulis apud Clementem Alexandrinum. Quamquam Eusebius h. e. I 12, 2 e libro quinto hypotyposeon Clementis Alexandrini solum notitiam de Cepha sumpsit, quem discipulum fuisse dicit, tamen posteri censuerunt Eusebium etiam alios discipulos ex eodem fonte sumpsisse. Ideo catalogus complurium discipulorum dissipatus est, qui ad Clementem Alexandrinum reducitur. Inter istos discipulos nominantur: Barnabas, Sosthenes, Cephas, Matthias, Eubulos, Pudens, Crescens, Barnabas et Linus, Thaddaeus, Cleopas et qui cum eo erant. Exstat iste catalogus in codicibus Vatop. 635 fol. 10^{v} (Lipsius, Ergänzungsheft p. 3); Vatic. 1506 fol. 78^{v}; Ottob. 167 fol. 147^{v}; apud indicem Oecumenii commentariis praemissum.

3. De electione septem diaconorum aliqui codices Act. 6, 3 ss exscripserunt separatimque tradunt: index apud Oecumenium, Matrit. 105, Ottob. 167 fol. 147.

4. De evangelistis et conscriptione quattuor evangeliorum.

a. Textus brevior, inc. *δεῖ γινώσκειν* etiam Hippolyto Thebano attribuitur; vide Diekamp, Hippolytos von Theben. Texte und Untersuchungen, Münster 1898 pag. 40 et LIV, ubi Paris. 177 saec. X aliique codices manuscripti notantur. In Vatic. 1506 saec. XIII—XIV fol. 78^{v} etiam reservatur.

b. Textus longior in Vatic. 1506 fol. 78^{v} et Vatic. 1974 fol. 6, Ottob. 268 fol. 44^{v} reservatur. Similis est textui, quem Diekamp l. c. p. 40 numero IX c designat.

c. Fragmenta de conscriptione Marci et Lucae evangelii in Barbar. 306 saec. XVI post Hippolyti textum reservantur.

B.

Index discipulorum apostolorumque Domini. Pseudo-Dorothei.

Claruisse dicitur Dorotheus noster anno 303 multa sub Diocletiani persecutione passus tandemque in exilium missus; sedata tempestate ad ecclesiam suam rediit, ad Iuliani usque tempore superstes, sub quo ad Odysseam civitatem aufugit, ubi a Iuliani praefectis comprehensus, post varia tormenta vitam martyrio finivit, aetatis an. 107. Plane conficta haec omnia esse patebit, nullius scriptoris saeculo nono antiquioris testimonio fulta. Etiam Dorothei exscriptorem nomine Procopium, ut ipse indicat, scripsisse Probo et Philoxeno Css. hoc est anno 525, mendacium est. Admodum probabile anonymum saec. IX fuisse ipsius indicis Dorotheani de LXX discipulis conditorem, quocum indices de prophetis et de apostolis alio ex fonte haustos adiunxerit et in lucem sub presbyteri Procopii nomine evulgaverit. Multi doctissimi viri[1]) fidem tribuerunt illi nuntio a. 525 hanc historiam fictam esse et totius imposturae originem eruerunt, quae non alia esset quam illa inter sedem Romanam et CPolitanam de praesidentia contentio praesente Romano pontifice Ioanne Byzantii anno 525 iterum acta. Sine dubio index de LXX discipulis Domini ita constructus est, ut demonstretur, sedem episcopalem Constantinopolitanam vetustiorem priusque fundatam esse ab Andrea apostolo sede Romana a Petro. Inter Dorothei opera distinguemus prologum i. e. vitam Dorothei martyris, deinde prophetarum synopsim, de qua supra iam egimus, deinde apostolorum indicem et discipulorum catalogum, deinde episcoporum Byzantinorum

1) Guil. Cave, Scriptor. ecclesiasticorum historia literaria a Christo nato usque ad saeculum XIV, Londini 1688 p. 114. Fabricius, Bibl. Graeca tom. VII 566 (ed. Harless) Procopium ipsum affinxisse totam illam disputationem credit.

seriem a Stachy ad Metrophanem auctam, denique appendicem Dorotheanae synopsis.

Vita Dorothei martyris, quam epilogus describit, falsis narrationibus adaucta ex Eusebii historia ecclesiastica VII 32[1]) orta est. Auctor synopsis propheticae Dorotheus nominatus non episcopus Tyri, sed presbyter Antiochiae simulque fabricae imperialis purpuriae Tyri erat domesticus palatii Diocletiani. Hoc munere fungens Tyri etiam contionibus ecclesiasticis scripturaeque exegeticae arti operam dedit. Linguarum, imprimis etiam Hebraicae, peritus erat. Quae sunt indicia Eusebii, quibus alia ex eiusdem h. e. libro VIII 6[2]) coniuncta sunt. Ibi enim Eusebius martyrio coronatum esse tradit Dorotheum aliquem cum socio, Gorgonii nomine, qui autem Nicomediae palatii Diocletiani domestici erant. At istum Dorotheum non eundem esse ac priorem verisimile est. Noster falsificator autem istas duas narrationes coniunxit et addidit Dorotheum 107 annos vixisse et Iuliani persecutione martyrio passum esse. Primus testis huius amplificatae Dorothei vitae est Theophanes, qui in Chronographia circa ann. 810/11 composita vitam eius describit.

De prophetarum synopsi supra iam egimus, ubi demonstravimus, istam unicam et genuinam partem Dorotheanorum operum esse.

Cui adiunxit impostor e graeco-syriaco fonte apostolorum indicem variis rebus, imprimis vita Andreae, mutatis, ubi consilium animadvertitur probandi Andream iter ab Hellesponto et Thracia per Byzantium in Graeciam fecisse. Etiam seriem apostolorum commutavit ultimis nominibus secundum canonicos indices redactis. Aliisque locis traditiones minoris aetatis suscepit et incorporavit, quorum primi testes saeculo IX exeunte exsistunt.

---

1) Migne Patrol. gr. 20, 721 B; ex Eusebio sumpsit Nicephorus Callisti Xanthopulus Patr. gr. 145, 1200 C.

2) Migne Patr. gr. 20, 753 A; Nicephorus Call. h. e. VII 5 (Migne 145, 1214 C).

Tertio dicemus aliquid de LXX discipulorum serie, quam ipsam item ab indice graeco-syriaco incompleto suscepit et ad numerum LXX complevit. Ibi inseruit Stachyn, quem primum ab Andrea episcopum Byzantii institutum esse narrat. Alia nomina sumpsit ex indice Chronici paschalis ita ut unus e discipulis nomine duplicato duobus in locis episcopus factus sit. Episcoporum sedes traditione vacant, nullis testibus, nisi singillatim saeculi IX, praesentibus. Arbitrio falsatoris episcopales urbes singulis discipulis attributae sunt.

Quarto deinde agemus de serie antenicaena episcoporum Byzantinorum a Stachy ad Metrophanem ducta. Fr. Fischer, qui istis seriebus maxime studuit in libro „de patriarcharum Constantinopolitorum catalogis" inscripto ostendebat illam seriem e diptychis liturgicis ortam esse. At non solum talia diptycha desunt, sed primi testes istius indicis etiam saeculo nono inveniuntur, in patriarchae Nicephori (c. 806 — 815, † 829) brevi chronologia, quam genuinam esse alibi negatur; deinde saeculo decimo quarto apud Nicephorum Callisti Xantopulum, h. e. VIII 6, si codicum manuscriptorum, quorum antiquissimi saec. X scripti sunt, testimonia neglegimus.

Etiam saeculo nono ineunte narratio, quae Stachyn primum Byzantii episcopum ab Andrea institutum fuisse refert, dissipata notaque est, ut Epiphanius monachus in vita Andreae (c. 800 — 815 composita) testatur, deinde iterum Nicephorus patriarcha, cuius testimonium non certum est, deinde Georgius monachus Hamartolus in libro „chronicum breve" titulato et c. 866/67 finito, deinde Nicetas David Paphlago († 880) in panegyrico in Andream, quos multi alii testes sequuntur.

Denique appendicem Dorotheanae synopsis respiciemus, qui excerpta loca e Ieremiae vita praebet. Iste tractatus refert de Ieremiae vaticinio et arcae occultatione, quae narrantur in secundo Macchabaeorum libro c. 2, 4 — 8 itemque in vitis prophetarum Dorotheo adscriptis. Quae

historia ex antiquiore Dorotheani operis parte reservata est etiam in codicibus, in quibus vitae prophetarum non sunt receptae. Istae reliquiae, quibus coniungitur notitia Dorotheum ἐξ Ἑβραικῶν sumpsisse, nobis demonstrant Dorotheum fuisse auctorem synopsis propheticae. Cur ea historia de Hieremia reservata narrataque sit nescio. Inter alias appendicis historias etiam narratur Simonem Cyrenensem pro Christo crucifixum esse, deinde quomodo Herodiadis filia Herodesque e vita decesserint.

Rebus sic stantibus iudicio priorum accedimus Dorothei synopsim falsatoris opus esse, cuius principale argumentum Stachyn a primo electo apostolo Andrea episcopum Byzantii institutum esse probaretur. Cum autem testes priores saeculo nono desint, dubium est, an Procopius presbyter quidam anno 525, ut in epilogo narratur, praesente Ioanne episcopo Romano opuscula protulerit (consulibus Philoxeno et Probo), quorum ille approbavit testimonia.

Plurimi virorum doctorum anno 525 illa opera a falsatore facta esse censuerunt; ut Baronius († 1607), Molanus (1585), Marg. de la Bigne (1589), Bellarmin (1621), Voss (1649), Cave (1688). Possevin (1686), Ducange (1688), Tillemont[1]) (1698), Labbe (1680), Banduri (1711), Ellies du Pin (1719), Huetius (1721), Natalis Alexander (1724), Oudin (1752), inter recentiores, R. A. Lipsius, Fr. Fischer, cum alii totam synopsim de apostolis discipulisque, de Byzantii episcopis antenicaenis genuinam esse crediderint, inter quos nomino Carmelitum Ambrosium Gardebosc (1715), Fr. Delitzsch, Max Treppner, Guil. Christ, K. Krumbacher.

Tertia series exstat e viris cl. Morcelli (1622), Papebroch (1714), Cuperus (1741), Hergenröther, Nilles. Bol-

---

1) Vide Papebroch in AA. SS. Iunii tom. I pag. 392, 435. Ans. Banduri, Imperium Orientale sive Antiquitates CPolitan. tom. II, Parisiis 1711 pag. 888. Fabricius, de vita et morte Mosis cum observat. Gilb. Gaulmini, Hamburgi 1714, 409.

landista anonymus tertii decimi tomi AA. SS. Octobris, Lud. Duchesne, qui crediderunt etiam illud, quo narratur Procopium presbyterum ea attullisse aut anno 525 finxisse, falsum scriptaque sub eius nomine propagata longe iunioris scriptoris esse. Approbo hanc opinionem, cum multa argumenta sint, quibus negatur ante saec. IX iniens totam synopsim exceptis prophetarum vitis exstitisse.

Traditio codicum manuscriptorum varia est; quidam intermittunt episcoporum Byzantinorum seriem, nonnulli solum XII apostolorum seriem servant, alii denique LXX discipulorum tantum. At nil causae est cur dubitemus, an omnes partes ad Dorotheanae synopsis integritatem pertineant. Nam Chronographia brevis patriarchae Nicephoro attributa testis est omnium singularum partium, item codices manuscripti antiquissimi, qui quamquam partes aliquas intermiserunt, tamen formulas transitorias servabant. Ideo in conscriptione et prima editione LXX discipulorum index, series episcoporum, XII apostolorum catalogus, prologus, epilogus et appendix integra coniuncta erant.

Codices manuscripti, qui synopsim Dorotheanam tradunt, sunt sequentes:

A = Paris. 237 (ol. DCXVII. 607. 2869) saec. X membr. 246 foliorum. 20,5 × 15 pag., 13,5 × 11 script. spatii. Fol. 242^{v}—246^{v} textus noster exstat. Contulit Gelzer.

a = Casanat. 334 (ol. G. V 14) saec. XV—XVI chartac. codex miscell. Fol. 325 Dorothei textus. Vide Fr. Bancalari, index librorum codicum Graec. Bibl. Casanat. Estratto dagli studi italiani di filologia classica. Vol. II. Firenze-Roma 1894, 174. Contuli.

a^1 = Athous S. Laurae 34 K (ol. Chr.). Textus incipit fol. 247. Aliam codicis descriptionem Gelzer non dereliquit. Catalogus codicum huius monasterii nondum editus est. Contulit Gelzer.

𝔄 = Ottobon. 167 saec. XIV chartac. 209 foliorum.

25×13 pag., 19×9 scripturae spatii. In fol. 147 solum index XII apostolorum exstat. Vide E. Feron et F. Battaglini, Cod. manuscr. graeci Ottobon. Bibl. Vatic. Romae 1893, 94. Contuli.

[a = Ambros. 506 (M 15 sup.) saec. XV chartac. fol. 114: solum indicem apostolorum praebet. (Copia codicis 𝔄). Catal. cod. gr. bibl. Ambros. II 1906, 506.]

B = Coisl. 224 saec. XI membr. In fol. 8ᵛ seriem apostol. priorem ponit, deinde fol. 9ᵛ—12 de LXX discipulis, quorum index libellis *περὶ τοῦ βαπτίσματος τῶν ἀποστόλων καὶ τῆς θεοτόκου* fol. 17ᵛ—18 (Simon Cyren., Ieremias, Herodias, Herodes, Procopius) interrumpitur. Istam transversionem indicum iam annotat Fabricius Bibl. graec. VII p. 454 not. 9. Contulit Gelzer.

B¹ = Vindob. theol. gr. 34 (Nessel 302) saec. X—XI membr. 308 foliorum. Ad Arsenium Monembasiae archiepiscopum olim pertinuit, ut ex inscriptione apparet: *αὕτη ἡ θεία βίβλος κτῆμά ἐστιν Ἀρσενίου τοῦ Μονεμβασίας.* Vide P. Lambecii Hamburgensis, Commentariorum de august. biblioth. Caesarea Vindob. liber tertius. Editio altera studio et opera Ad. Fr. Kollarii, Vindobonae 1776, 130 ss. Descriptionem etiam invenies apud Cas. Oudin, Commentar. a. l. Francof. 1722, 1382—1388. Io. Alb. Fabricius, De vita et morte Mosis a. l. p. 552. Is codex eandem enumerationem prioris codicis praebet, si non ex eodem fonte descriptus est. Contuli partim.

B² = Baroc. 206 saec. XIII membr. Textus incipit in fol. 124. Contulit Gundermann.

b = Vallic. 47 (ol. C 97²) a. 1425, membr. palimps. Vide E. Martini, Catalogo di manoscritti greci esistente nelle biblioteche italiane Vol. II. Milano 1902. Textus Dorothei incipit in fol. 69. Contuli.

C = Coisl. 205 saec. XI membr. Fol. 258—268 textus Dorothei; isto codice usus est Ducange. Contulit Gelzer.

C¹ = Monac. 211 saec. XI membr. 224 foliorum, binis

columnis scriptus. 25 linearum. Fol. 218 textus Dorothei. Contuli.

𝔈 = Vatic. 1974 (Basil. XIII) saec. XII—XIII membr. Fol. 4^v tantum XII apostolorum indicem praebet. Contuli.

D = Leidens. Voss. 46 saec. X, fol. 46. Quo codice Dindorf usus est in appendice editionis Chronici paschalis (1832). Contulit Preuschen.

D^1 = Coisl. 209 (ol. 23) saec. IX resp. XI membr.; a folio 260 altera manu saec. XI scriptus. Textus Dorothei fol. 260—267^v; 23,5 $\times$ 16 pag., 18,2 $\times$ 13 script. spatii, 30 linearum. Contulit Gelzer.

D^2 = Laurent. plut. IV cod. 32 saec. XI membr. 200 foliorum. 12,8 pag., 9 $\times$ 6 script. spatii, 27 linearum. Fol. 3 textus Dorothei. Vide Catalogum cod. manuscr. bibl. Medic. Laurent. opp. Graecorum patrum Aug. Mar. Bandinius recensuit. Florentiae 1764, 553. Contuli.

𝔇 = Baroc. 142 saec. XIV ineuntis. chartac. Fol. 284 indicem Ps. Epiphanii XII apostolorum praebet, deinde LXX discipulorum iuxta Dorothei recensionem. Contulit Gundermann.

[$𝔇^1$ = Matrit. 105 a Const. Lascari exaratus, item praebet fol. 37 *τὰ ὀνόματα τῶν ιβ' ἀποστόλων* iuxta Ps. Epiphanii recensionem, deinde fol. 37^v *Δωροθέου ἐπισκόπου Τύρου περὶ τῶν ο' ἀποστόλων· α'. Ἰάκωβος ὁ ἀδελφός — ἀπετμητήθησαν*, sine appendice et historia sedis Byzantinae. Vide I. Iriarte, Regiae bibliothecae Matritensis codices graeci mss., tom. I 1769, 415—417.] Nondum collatus.

[$𝔇^2$ = Ambros. 484, ea pars ubi noster index invenitur, saec. XIII est. Post Pseudepiphanii XII apostolorum indicem videtur anonyme fol. 118 index LXX discipulorum sequi. Vide Catalogum codicum graecorum bibliothecae Ambrosianae. Digesserunt Aemid. Martini et Dominicus Bassi. Mediolani 1906, 581 s.] Nondum collatus.

[d = Iviron. 60 (secundum catalogum v. cl. Lambros hodie n. 59, Lambros II 4179) saec. XII membr. 294 foliorum. Fol. 191 textus Dorothei sub nomine Cosmae Indicopleustae.

Phil. Meyer (apud R. A. Lipsius, Die apokryphen Apostelgeschichten und Apostellegenden, Ergänzungsheft, Braunschweig 1890 p. 3 et 15) fragmentum communicavit, quod typum codicis D sequitur.] Nondum collatus.

d[1] = Napol. II C 34 (ol. 35) saec. XV chartac. 161 foliorum, 20 linearum. 21 × 16 pag., 15 × 9 script. spatii. Fol. 137—141[v] Dorothei textus. Vide: codices graeci Mss. Regiae bibliothecae Borbonicae descripti atque illustrati a Salvat. Cyrillo, tom. II. Neapoli 1832, 24. Contuli.

𝔡 = Ottob. 408 saec. XVI chartac. 190 foliorum, 21 linearum. 20,8 × 18,6 pag., 16,5 × 8,5 script. spatii. Fol. 144[v] textus Dorothei. Copia codicis **d**[1]. Contuli.

d[2] = Athous S. Laurae 38 Ω saec. ignoti. Vir cl. Gelzer descriptionem non dereliquit, catalogus istius monasterii nondum editus est. Contulit Gelzer.

[d[3] = Athous Dionysii 120 (Lampros I 3654) saec. XIV bombyc.] Nondum collatus.

[d[4] = Athous Esphigm. 87 saec. XV fol. 506. Initium indicat Lipsius, Die apokryphen Apostelgesch., Ergänzungsheft p. 15 s.] Nondum collatus.

[d[5] = Ambros. 445 (H. 104 sup.) anni 1434 chartac. VII + 164 foliorum. Fol. 157: *Δωροθέου ἐπισκόπου Τύρου.* + (*Εὕρομεν καὶ ταῦτα ἐν τοῖς ἱστορικοῖς συγγράμμασι τοῦ προλεχθέντος θείου ἀνδρὸς Δωροθέου· ὅτι Σίμων ὁ Κυρηναῖος ἐτρώθη* (sic in catal.) *ὑπὲρ Χριστοῦ ὁ βαστάσας τὸν σταυρὸν αὐτοῦ — ταῦτα ὑμῖν ἐγγράφως καταλέλοιπεν πάντα.*) Secundum catalogi notam mutilata esse videtur synopsis Dorotheana, cum iam fol. 157[v] prophetarum vitae sequantur. Vide Catalogum codicum Graecorum bibliothecae Ambrosianae. Digess. Aem. Martini et Dominic. Bassi. Tom. I. Mediolani 1906, 537.] Nondum collatus.

[d[6] = Philadelph. 1141 saec. ignoti, chartac. In fol. 113[v] *Σύγγραμμα κτλ.* Fol. 115 catalogus episcoporum Byzantinorum. Fol. 117[v] index XII apostolorum. Vide Isaac H. Hall, A hagiologic manuscript in the Philadelphia

Library in Journal of the Society of Biblical Literature and Exegesis VI 1, June 1886, Boston, pag. 5.] Nondum collatus.

E = Paris. 1085 anni 1001 membr. Fol. 267 textus Dorothei. Contulit Gelzer.

e = Coisl. 258 (ol. 99) saec. XII membr. Fol. 212 Dorothei textus incomplete scriptus, cum fol. 215ᵛ apud νϑ'. Κλήμης abruptus sit. Contulit Gelzer

e[1] = Napol. II AA 27 saec. XVI chartac., 325 foliorum, 22 linearum. Fol. 315ᵛ Dorothei textus. Vide Codic. graec. mss. regiae biblioth. Borbonicae descripti a Salv. Cyrillo. Tom. I Neapoli 1826, 88. Contuli.

𝔈 = Ottob. 268 saec. XVI chartac. 241 foliorum, 23 linearum, 21,5 × 15 pag. spatii. Fol. 43 textus Dorothei XII apostolorum tantum. Contuli.

V = Vindob. theol. gr. 77 (Nessel 40) saec. XIII exeunt., fol. 259 introductionem i. e. prologum Dorotheanum historiamque Byzantinae sedis praebet, dum index XII apostolorum prioris Pseudepiphanii recensionis est. Contulit Gelzer; iterum contuli. Editiones:

p = Parisina editio Ducangii, Chronicon Paschale, Lutet. 1688 pag. 426—436 (repetita Venetiis 1729, pag. 342—350). Alteram editionem, qua utor, fecit Lud. Dindorfius Chronicon Paschale, Bonnae 1832, tom. II pag. 120ss, qui Leidae codicem aliquem insignem saec. X contulit, cuius variae lectiones a Geelio ipsi sunt communicatae. Sed iterum contulit codicem Leidensem Erw. Preuschen, cum multa vitia in collatione Geelii sint facta. Ex editione Dindorfii istum textum iterum impressit Migne Patr. gr. 92 (non 91, ut indicat catalogus hagiogr. graec. ed. Bolland.) pag. 1060—1076.

c = editio Guil. Cave, Scriptorum ecclesiasticorum historia literaria a Christo nato usque ad saec. XIV, Londini 1688, tom. I pag. 114 ad annum 303, qui prologum, historiam Byzantinae sedis et XII apostolorum indicem e codd. Baroc. 142 et 206 edidit. Cave includit varias

lectiones Cod. Baroc. 206 lunulis, quas cum littera: a significat, illas cod. Baroc. 142 cum littera: b. Istos codices iterum contulit vir cl. Gundermann.

f = editio Fabricii in De vita et morte Mosis libri tres cum observationibus Gilb. Gaulmini. Accedunt I Pseudodorothei Tyrii et aliorum apospasmata etc. Cum praefatione Io. Alb. Fabricii, Hamburgi 1714, 477—480.

Codices manuscripti in quinque classes dividendi sunt, quarum antiquissimae e prototypo exierunt, cum codices quintae classis non immediate ex originario fonte, sed commixtione aliorum codicum orti sint. Inter codices commemorandi sunt B = Coisl. 224 (saec. XI) eiusque comes B^1 = Vindob. theol. gr. 34 (Nessel 302, saec. XI) qui ab eodem scriptore scripti aut ex eodem fonte exarati sunt. Qui enim codices ordinem Dorotheanum evertunt et prius XII apostolos, deinde LXX discipulos ponunt. Ista subversione conscriptionem primariam offendunt, quae ut omnes alii codices nobis testantur, prius discipulos, deinde apostolos post episcoporum seriem composuit. Etiam alii codices eiusdem classis primarium ordinem servant. Ideo BB^1, qui pro uno teste habendi sunt, redactione propria ordinem verterunt.

In conferendis codicum textibus vitia scribarum aliaque vituperanda aut per itacismum causata non commemoravi; p. e. cod. Coisl. 209 (D^1) *ἀνήρει* legit pro *ἀναίρῃ*, *ἐκκατέρων*, imprimis codices minoris aetatis superabundant istis perversis lectionibus aut scripturis.

Appendix.

Περὶ τοῦ βαπτίσματος τῶν ἁγίων ἀποστόλων καὶ τῆς θεοτόκου.

De baptismate apostolorum et BMV.

Ex encomio Sophronii[1]), patriarchae Hierosolymitani, in s. Ioannem apostolum et evangelistam composito tractatus

1) Initium encomii apud I. B. Cotelerius, SS. Patrum qui

in quibusdam codicibus Dorothei textui annexus est, qui titulatur „de baptismate apostolorum et BMV". Nonnullis viris quaerentibus aut interrogantibus, quonam modo apostoli baptizati fuerint aut ipsi baptizaverint, et quomodo manuum impositionem receperint, respondetur excerptis ex encomio Sophronii factis (*εὕρομεν . . . τοῖς ὑπομνήμασι τοῦ ἁγίου Σωφρονίου*).

Ista fragmenta encomii, quod nondum integrum exstat, non ordine primario in nostro tractatu componuntur, sed compilatoris libero arbitrio facta commutatione.

Cum iam Menaeis Synaxariisque Graecis die 8. Maii istud encomium fragmentarie publicatum sit, initiumque a Cotelerio, Lambecius eundem tractatum Dorothei textui annexum inveniens in Cod. Vindob. theol. gr. 34, eum cum chronico Hippolyti Thebani cohaerere cognovit. Propinquitas vero non est magna. Solum textus interpolatus istius chronici (IV c. 3, 5—13, ed. Diekamp p. 20, 5 ff.)[1]) ista fragmenta e Sophronio sumpsit, ut coniciamus Lambecium textum interpolatum prae oculis habuisse. Etiam in definitione et derivatione cognationis Iohannis apostoli et evangelistae cum D. N. I. Chr. inter Sophronii encomium et Hippolyti chronicon I c. 6, 1—2 (Diekamp p. 7) maior differentia, quam affinitas est, ut Lambecium istud cogitasse dubitemus.

At verba, quibus ostenditur Dominum solum Petrum ipsis manibus baptizasse, Petrum deinde Andream, istum iterum Iacobum et Ioannem, filios Zebedaei, duos denique alios apostolos et BMV, etiam in litteris Evodio episcopo Antiocheno, Petri in episcopatu successori, adscriptis et „lux" titulatis ab interpolatore textus Hippolytei chronici (V c. 2, 5,

temporibus apostolicis floruerunt, Barnabae etc. opera ... I. B. Cotelerius eruit ... nova edit., Ioannes Clericus, editio altera, Vol. primum, Amstelod. 1724 pag. 280 nota 5.

1) Fr. Diekamp, Hippolytos von Theben. Texte und Untersuchungen. Münster 1898.

Diekamp p. 27, 5)[1]) et a Nicephoro Callisti Xanthopulo inventa esse dicuntur. Vix unus e viris doctis nostrae aetatis illas litteras genuinas esse censet, ideoque nobis nullius momenti sunt; immo potius Sophronium e prato spirituali magistri sui Ioannis Moschi, qui e quinto libro hypotyposeum Clementis Alexandrini sumpsit, illa verba hausisse intellegimus. Ideo pro redactione nostri textus auxilia varia nobis praesto sunt.

Noster tractatus iam editus est a Cotelerio e cod. reg. „2216 fol. 124" (SS. Patrum etc. vol. I ed. altera cura Clerici 1724 Amstelod. p. 119 nota 33); etiam a Ducange, Chronicon Paschale p. 438 e cod. Paris. 1712 fol. 64, ubi Theodoreto, episcopo „Tyri" adscribitur, quae commutatio cum Dorotheo episcopo Tyri est.

Deinde testes huius textus sunt:

A = Coislin. 224 saec. XI fol. 12v. Contulit Gelzer.

a = editio Cotelerii fragmentaria e „cod. reg. 2216 fol. 124" (p. 119 nota 33).

B = editio Ducangii e cod. Paris. 1712 fol. 64. Chronicon Paschale p. 438; ed. altera L. Dindorf. Vol. II, Bonnae 1832, 14. Repetita apud Migne Patr. gr. 92, 1076.

C = editio Lambecii e cod. Vindob. theol. gr. 34 saec. XI. P. Lambecii Hamburgensis, Commentariorum de augustissima Bibliotheca Caesarea Vindobonensi, liber tertius. Editio altera studio et opera Ad. Fr. Kollarii, Vindobonae 1776, 138 f. Repet. apud Cas. Oudin, Commentarius a. a. O. Francof. 1722, 1382—88; et a Fabricio, De vita et morte Mosis p. 552, editio repetita apud Migne Patr. gr. 87, 3, 3369.

D* = editiones fragmenti encomii Sophronii in s. Ioannem.

D = editio in Synaxario Constantinopolitano: Syn. eccles. Constantinopol. e codice Sirmondiano nunc Berolinensi

1) In cod. Bodl. Baroc. 142 saec. XIV—XV. v. Diekamp, pag. XXXIV f.

adiectis synaxariis selectis opera et studio Hippolyti Delehaye [Propylaeum ad Acta Sanctorum Novembris], Bruxelles 1902, pag. 663, 8.

d = variae lectiones e cod. Coisl. 223 (anno 1301), communicatae per Hipp. Delehaye ibidem; descriptio codicis ibidem pag. XLI.

d[1] = variae lectiones in editione fragmenti in Menaeis Graecis die 8. Maii facta (*Βιβλίον τοῦ Μάϊος μηνός. Περιέχον τὴν πρέπουσαν αὐτῷ ἅπασαν ἀκολουθίαν. Ἐνετίησιν, αφπη′.* fol. b [pag. 35]).

d[2] = variae lectiones in textu interpolato chronici Hippolyti Thebani, textus IV c. 3, 5—13 (ed. Fr. Diekamp, Hippolytos von Theben. Texte und Untersuchungen. Münster 1898, pag. 20, 5—21, 1).

Alios codices manuscriptos istius recensionis designat Diekamp, pag. XXX s.

E* = Ps. Evodii fragmentum epistulae „lux" titulatae, quod de baptismate apostolorum et BMV agit.

E = Textus interpol. V c. 2, 5 chronici Hippolyti Thebani (ed. Diekamp, pag. 27, 5—11).

e = Nicephor. Callisti Xanthopul. h. e. l. II c. 3 (Migne Patr. gr. 145, 757 B).

C.

Index apostolorum discipulorumque Domini Pseudo-Hippolyti.

Primum Georgius Monachus Hamartolus[1]) in eius chronico (c. 866/67) vitam Ioannis Ev. e nostro indice sumpsit, quem Hippolytum Romanum conscripsisse dicit.

Complures autem codices manuscripti istum textum Hippolyto cuidam attribuunt haud decernentes, utrum auctor

1) Ed. C. de Boor Vol. II, Lipsiae 1904, 447, 22—448, 6.

sit ille Hippolytus martyr Romanus an Hippolytus quidam Thebanus. Fr. Combefis, qui prior indicem XII apostolorum edidit, operibus Hippolyti Romani utpote isto episcopo indignum annumeravit, alius editor J. A. Fabricius etiam appendici eius operum adiunxit. Deinde Andreas Gallandi etiam seriem LXX discipulorum, cuius aliquos codices manuscriptos Montfaucon [1]), ille celeberrimus vir, e bibliotheca Coislineana denominavit, e cod. Baroc. 206 adiciens inter Hippolyti Thebani opera nostros textus constituit. Viri doctissimi recentioris aetatis nostrique temporis, qui sunt O. Bardenhewer, Fr. Diekamp, Ad. Harnack, R. A. Lipsius, non Romano Hippolyto attribuunt, excepto Fr. Delitzsch [2]), qui „eos a Portuensi Hippolyto confectos esse posse . . . contendere" non veretur. Unus enim codex Petropol. 254 (anni 1111) textum Dorothei et Hippolyti recensionibus mixtum profert, in cuius titulo Hippolytus episcopus Romae auctor designatur: Ἱππολύτου ἐπισκόπου Ῥώμης καὶ Δωροθέου κτλ., alter autem (Mosq. bibl. synod. 186 saec. XII), si vis etiam tertius (Escur. Ω IV 16 saec. XVI), Hippolyto Thebano nostrum textum attribuunt, quibus testibus haud magna auctoritas danda est. Aliqui, ut Lipsius, Harnack, Lightfoot, auctorem esse Hippolytum Thebanum putaverunt.

Fr. Diekamp [3]), de chronico Hippolyti Thebani bene meritus, variis indicibus differentiarum inter opiniones a Hippolyto Thebano in eius chronico prolatas et illas in tractatu nostro de Ioannis Evangelistae fine aliisque rebus inventas negat illum Thebanum auctorem synopsis XII

---

1) Bibliotheca Bibliothecarum manuscriptorum nova. Ubi quae innumeris pene manuscriptorum bibliothecis continentur, ad quodvis literaturae genus spectantia et notatu digna, describuntur et indicantur. Auctore Bernardo de Montfaucon. Tomus secundus. Parisiis 1739 pag. 1061 s et 413.

2) De Habacuci prophetae vita atque aetate. Accedit diatribe de Pseudodorotheo et Pseudepiphanio. Lipsiae 1842, 77.

3) Hippolytos von Theben. Texte und Untersuchungen. Münster 1898, pag. LIX ss.

apostolorum esse. Eandem sententiam etiam de indice LXX discipulorum habemus. Cum non dubium sit, quin noster Ps.-Hippolyti tractatus indicem LXX discipulorum e Ps.-Dorotheo sumpserit, qui nono saeculo ineunte illum conscripsit, aetate Hippolyti Thebani, qui inter annos 650 et 750 vigebat, est posterior, quare immerito illi attribuitur.

Isti Hippolyti duo indices non eodem tempore sunt editi. Primus Fr. Combefis[1]) solum indicem XII apostolorum e „cod. Reg. 1820“ in lucem protulit, deinde Montfaucon in aliis codicibus „Coisl. 256 et 298“ etiam indices discipulorum denominavit, Andr. Gallandi[2]) autem e cod. Baroc. 206 illos publicavit.

Codices mss., qui Hippolyti textum tradunt, sunt sequentes:

A = Coisl. 120 saec. X membr. Descriptionem vide supra. Fol. 223ᵛ textus Hippolyti. Contulit Bonnet.

B = Paris. 1085 anni 1001 membr. Fol. 256 Hippolyti textus. Contulit Bonnet.

B^1 = Coisl. 258 saec. XII membr. Fol. 207ᵛ Hippolyti textus. Contulit Bonnet.

C = Coisl. 296 (ol. 33) saec. XII membr. 245 foliorum. 23 × 17 pag. spatii. Fol. 32 Hippolyti textus. Contulit Bonnet.

---

1) Historia haeresis Monothelitarum . . . Diversorum item antiqua, ac medii aevi, tum historiae sacrae, tum dogmatica, graeca opuscula. Opera ac studio Francisci Combefis (Bibliotheca PP. Graecorum Combefis. Tom. II) pag 831 ss. Ex ista editione iterum impressit Io. Alb. Fabricius in ed. Hippolyti opp. I, Hamburgi 1716 append. p. 30 et 41 et in „De vita et morte Mosis libri tres cum observationibus Gilb. Gaulmini.“ Accedunt I Pseudodorothei Tyrii etc. apospasmata. Cum praef. Io. Alb. Fabricii 1714 pag. 508.

2) Bibliotheca Veterum Patrum antiquorumque scriptorum ecclesiasticorum. Cura et studio Andreae Gallandii. Tom. XIV. Venetiis 1781, pag. 117 f. Repetita ista editio in Migne, Patr. gr. Tom. X 951—958.

D = Vatic. 1506 (ol. Cryptoferr. ΨΨ) saec. XIII—XIV membr. 80 foliorum, binis columnis exaratus, 34 linearum. 25 × 17 pag. spatii. In folio I scriptum est τοῦτο τὸ βιβλίον ἦν τῆς μονῆς τῆς κρυπτοφέρης. Multae glossae in superiore et inferiore margine sunt. Fol. 78ᵛ Hippolyti textus. Contuli.

[D[1] = Baroc. 206 saec. XIII membr. Fol. 121 Hipp. textus.] Nondum collatus.

E = Paris. 1555 A saec. XIV bombyc. 194 foliorum. 29,5 × 22 pag., 22 × 15,5 scripti spatii. 29 linearum. Fol. 186ᵛ incipit Hipp. textus. Contulit Bonnet.

[E[1] = Marcian. 498 saec. XIV. Vide Graeca D. Marci bibliotheca codicum mss. per titulos digesta. Praeside et moderatore Laurentio Theupolo 1740 pag. 261.] Nondum collatus.

e = Athous Esphigm. 131 (Lampros I 2144) saec. XVI chartac. Fol. 247ᵛ textus Hippolyti incipit. Contulit Gelzer.

e[1] = Napol. II C 34 (ol. 35) saec. XV chartac. Fol. 72 textus Hippolyti. Contuli.

e[2] = Ottob. 408 saec. XVI chartac. 190 foliorum. Fol. 77 inc. textus Hipp. Contuli.

e[3] = Vatic. 1226 (ol. bibl. Card. Caraffae) saec. XVI—XVII chartac., in duas partes divisus, fol. 1—32; fol. 33—39 minoris scripturae. 22 linearum. Fol. 35 Hipp. textus. Contuli.

e[4] = Vatic. 1177 saec. XVI—XVII chartac. 469 foliorum. 30 linearum, 34 × 22 pag., 22,5 × 13,5 script. spatii. Fol. 468 Hippolyti textus. Contuli.

e[5] = Vatic. 1862 saec. XVI—XVII chartac. 159 foliorum. Fol. 1—36 eandem magnitudinem habent; 17,5 × 13 pag. spatii. Fol. 19 Hippolyti textus. Contuli.

e[6] = Vallic. 126 (ol. R 26) cod. miscell., velam. magn. 45 × 30; saec. XVI—XVII, textus Hippolyti in separata charta fol. 125; 23 × 14,5 pag., 18 × 10 script. spatii. Vide E. Martini, Catalogo di manoscritti greci esistente

nelle bibliot. Italian. Vol. II. Milano 1902, pag. 197. Contuli.

F = Vallic. 47 (ol. C 97[2]) anni 1425. Fol. 50ᵛ Hippolyti textus. Contuli.

f = Laur. plut. 56 cod. 13 saec. XV, 187 foliorum chartac. (fol. 61—69 membr. et manus antiquioris), altera pars 28,5 × 21 magnitud. pag., 22 × 13,5 script. spat. 32 linearum. Textus Hippolyti incipit in fol. 16. In velamine scriptum est *Γνωμῶν ἐκλογαὶ συλλεγυῖαι ὑπὸ Ἰωάννου μονάζοντος*. Multa vitiosa; p. e. pro *Μεσοποταμείᾳ* scriptum est *μεσὶ πὸ τὰ μεία, κανάνίτης*. Contuli.

f¹ = (Vatic.-)Barber. 306 (ol. III 25) saec. XVI chartac. 152 foliorum, 18 linearum. 15 × 10,5 pag., 11 × 6,5 script. spatii. Fol. 150ᵛ Hippolyti textus. Contuli.

f² = Napol. II AA 27 saec. XVI chartac. Fol. 312 inc. textus Hippolyti. Multa vitiosa: pro *ἐπειδὴ*: *ἐπὶ δὲ*, *ἰνδ' οἷς*, *σταυρωθεῖ ὑπὸ κεφαλῆς κάτωθεν*. Contuli.

[Codices nondum collati:

Mosq. bibl. synod. 186 (Wladimir 430) saec. XII. *Ἐξήγησις Ἱππολύτου Θηβαίου περὶ τῶν μαθητῶν τοῦ κυρίου, ποῦ ἕκαστος αὐτῶν ἐκήρυξεν καὶ ἐτελειώθη*; vide Fr. Diekamp, Hippolytos von Theben, Texte und Untersuchungen. Münster 1898 pag. LX. Wladimir, Beschreibung der Handschriften der Moskauer Synodalbibliothek (russ.) I. Band. Moskau 1894.

Escurial Ω-IV-16 saec. XVI. Vide E. Miller, Catalogue des manuscripts grecs de la bibliothèque de l'Escurial, Paris 1848, 492. Fol. 206: Extrait de la Chronique d'Hippolyte le Thébain sur les disciples du Seigneur. Fol. 216: Noms des douze apôtres.

Athous Iviron. 388 (Lampros II 4508) saec. XVI chartac. Fol. 844 textus Hippolyti, sine 72 discipulis. Athous S. Pauli 22 (Lampros I 149) saec. XVII num. 5.]

Editiones:

c = Fr. Combefis, Historia haeresis Monothelitarum. Diversorum item antiqua ac medii aevi, tum historiae

sacrae tum dogmatica graeca opuscula. [Bibliotheca Patrum Graecorum. Combefis, t. II.] Paris. 1648, pag 831 ss.

g = Andr. Gallandi, Bibliotheca Veterum Patrum antiquorumque scriptorum ecclesiasticorum. Tom. XIV, Venetiis 1781 pag. 117—119; repetita apud Migne Patr. gr. X, 951—958.

Antiquissimus codex manuscriptus Coisl. 120 saec. X archetypum omnium aliorum codicum repraesentat, quamquam non ab illo exarati sunt. Nam lacunis aliisque vitiis non carens tamen ab aetate compilatoris Hippolyteae synopsis magno temporis spatio haud remotus est. Quocum codice concordat essentialiter secunda codicum classis (B = Paris 1085, B^1 = Coisl. 258), cum C (Coisl. 296) propriam redactionem demonstret, item D (Vatic. 1506), qui plurimas textus emendationes secundum Dorothei recensionem suscepit. Omnes alii codices saec. XIV minores natu in duas classes dividuntur, quarum una cum archetypo A multum concordat, i. e. classis E, et altera, quae archetypum multis locis correxit, quae est classis F.

D.

Index anonymus Graeco-Syrus.

In codd. Vatic. 2001 et 1506 singularis recensio servata est, quae syriaci originis est. Nam apostolorum indices multis indiciis demonstrant auctorem huius textus in regionibus Syro-Palaestinensibus habitasse; item discipulorum series indicibus syriace traditis affinis. Non solum apostolorum nomina cum syriacis catalogis antiquis concordant, sed etiam traditio de apostolorum quorundam fine et obitu cum syriacis apocryphis apostolorum actibus. Item nomina discipulorum singularia syriacique coloris sunt, ut dubium non sit, quin iste catalogus inter primos

syriace ortos numerandus sit. Etiam affinitas cum syriace traditis indicibus, ut in chronico Michaelis Syrii l. V, VI e Dionysio Bar-Salibi [1]) sumptis, in libro „apis" c. 48 et 49 [2]) Salomonis episcopi Bassorensis (c. 1222) neganda non est; imprimis divisio discipulorum in quasdam partes etiam invenitur in catalogo Cod. Sinait. syr. 10 [3]), qui Irenaeo Lugdunensi immerito attribuitur.

Codicum descriptio haec est:

A = Vatic. 2001 (ol. Basil. 40) saec. XII membr. 305 foliorum, binis columnis exaratus, 24 linearum. 23,5 × 17,5 pag., 15,5 × 12 scripturae spatii. Fol. 302^v textus incipit, usque ad fol. 305 pertinens. Contuli.

B = Vatic. 1506 saec. XIII—XIV membr. Fol. 78^v textus incipit. Codex B non e cod. A ortus esse videtur, qui nonnullas lacunas habet, quas B supplet. At duo ex eodem fonte exarati sunt. Contuli.

E.

Index apostolorum discipulorumque in Pseudo-Symeonis Logothetae chronico asservatus.

Chronicon in Cod. Paris. 1712 saec. XIV, membr. 430 foliorum, exstans immerito Symeoni [4]) Logothetae seu

---

1) Chronique de Michel le Syrien, Patriarche Jacobite d'Antioche (1166—99) éditée pour la première fois et traduite en français par J. B. Chabot, tome I., fasc. II. Paris 1900, 146, 147—151, 154 ss

2) Ern. A. W. Budge, The Book of the Bee (Anecdota Oxoniensia. Semitic series, vol. I, part II.) Oxford 1886, pag. 103—113.

3) Agn. Sm. Lewis, Studia Sinaitica, No. I. Catalogue of the Syriac mss. in Mount Sinai. London 1894, pag. 8—11.

4) K. Krumbacher, Geschichte d. byzant. Literatur, 2. Aufl. München 1897, 358 ss.

Magistro adscribitur. Iste chronicon decimi exeuntis saeculi est. Partem e cod. Paris. 1712 iam publicavit Combefis, historiam a Leone Arm. ad Nicephorum Phocam (813—963) narrantem, at nostros tractatus non complectentem. Ideo Henr. Gelzer et A. Schoene indices e nominato codice exaraverunt. Chronici indices minoris valoris sunt, cum e Dorothei indicibus et syriacis anonymis derivati sint.

F.

Indices apostolorum discipulorumque in menologiis synaxariisque Graecis asservati.

Die 30. Iunii in menologiis synaxariisque graecis indices apostolorum discipulorumque asservantur, qui cum Dorotheanis affines sunt. Tres formae existunt.

a.

Forma brevior in antiquissimo menologio reservatur, quod sub auspiciis Basilii Porphyrogeniti conscriptum esse dicitur, sed iam e collectionibus similibus saeculi IX ortum est. Cardinalis Albani curam primum edendi istius menologii suscepit, iterum Migne Patr. gr. 117, 516 B exaravit. Ista forma maior natu est aliorum sequentium, cum etiam apostolorum nomina enumeratione syriacae instar proferat, quae antiquior est miscellaniis Byzantinis indicibus.

b.

Forma longior typus est menologiorum synaxariorumque, quae decimo secundo saeculo et posterioribus temporibus traduntur. Haec series post apostolorum indices subiungit illam septem diaconorum, quam clausula de Iuda Iscariota excipit. Aug. Thenn[1]) e codicibus Monac.

1) Zeitschrift für wissenschaftl. Theologie XXIX. Leipzig 1886, 442—455.

255 et 551 nuperrime indices apostolorum quasi ineditos publicavit non animadvertens eos iam in menologiis esse publicatos. Hippolytus Delehaye[1]) iterum editionem curavit codice Sirmondiano substrato. Ideo testes editionis nostrae sunt:

A = editio H. Delehaye sec. cod. Sirmondianum, nunc Berolin. 219 saec. XV.

B = Paris. 1587 (olim Colb. 1892, Reg. 2475, 3) membr. saec. XII, descriptionem vides apud Delehaye. Contulerunt Delehaye et Gelzer.

C = Paris. 1588 (olim Colb. 371, Reg. 2016, 6) membr. saec. XII. Contulit Gelzer.

D = editio Thenn e cod. Monac. 255 et 551. Isti duo codices Monacenses cum aliis menologiis de apostolis Petro et Paulo diffusius tradunt, quod Delehaye pag. 780 s margini infra posito commisit, inc. *ὁ μακάριος Δαυίδ*, expl. *ὁ παρανομώτατος*. Ab Andrea autem omnes codices menologiorum synaxariorumque consentiunt.

c.

Forma abbreviata

textus longioris exstat in cod. Paris. 1575 (Mazar.-Reg. 2475) saec. XII membr. 221 foliorum, fol. 139. Contulit Gelzer.

Appendix: De Iuda proditore.

Illud in A et D de Iuda proditore annexum etiam in catenis ad Acta apostolorum (Catena in Acta SS. Apostolorum . . . descripsit et nunc primum edidit J. A. Cramer

1) Hipp. Delehaye, Synaxarium ecclesiae Constantinopolitanae e codice Sirmondiano, nunc Berolinensi, adiectis synaxariis selectis [Propylaeum ad Acta Sanctorum, Novembris]. Bruxelles 1902.

Oxonii 1838 p. 12 et saepius) invenitur et in Apolinarii cuiusdam (incertum est, utrum Apolinarius Hierosolymitanus an Laodicenus sit) scriptis fuisse dicitur, sumptum e Papiae quarto libro ἐξηγήσεων τῶν κυριακῶν λόγων. „Dubitare possis an hoc fragmentum revera Papiae tribuendum sit.“ Secundum Hilgenfeldi textus constitutionem in „Zeitschrift für wissenschaftliche Theologie 1875 pag. 262—265“ publicatam etiam impresserunt.

Osc. de Gebhardt, Ad. Harnack, Theod. Zahn, Patrum apostolicorum opera. Editio post Dresselianam alteram tertia, fasc. I part. II editio altera, Lipsiae 1878, pag. 93 fragm. III. Priores editiones ibi notantur.

Fr. X. Funk, Patres apostolici. Vol. I editio II. Tubingae 1901, pag. 361 fragm. III.

Istae duae editiones conferuntur, variae lectiones cum sigillo „e“ annotantur.

G.

Textus mixti apostolorum indicum.

a.

Inter recensionem Hippolyti et Dorothei:

A = Petropol. gr. 254 (ol. Coisl. 212) anni 1111, membr. ff. 149; Fol. 147ᵛ—149ᵛ, communicatus primum cum omnibus singularitatibus codicis manuscripti a P. A. de Lagarde, Constitutiones apostolorum, Lipsiae 1862, 282—284; iterum a Fr. Xav. Funk, Didascalia et Constitutiones Apostolorum. Vol. I, Paderbornae 1906, pag. XXX s (= a).

B = Ottob. gr. 333 saec. XVI XVII chartac. ff. 179; 21,5 × 13,9 pag. spatium. Fol. 176ᵛ—179. Descriptionem vide: Codices manuscripti Graeci Ottoboniani Bibl. Vatic. recenser. E. Feron et F. Battagliani, Romae 1893, 174. Contuli.

[C = Athous Dionysii 186 (Lampros I 3720) s. XIV chartac. ζ'. Ἱππολύτου ἐπισκόπου Ῥώμης καὶ Δωροθέου ἐπισκόπου κτλ.; nondum collatus.]

b.

Textus mixtus inter istum priorem et Epiphanii primum communicatus a P. A. de Lagarde, Constitutiones Apostolorum, Lipsiae 1862, 281 e codicibus Vindob. hist. gr. 46 et 47.

A = Vindob. hist. gr. 73 (ol. 46) s. XI—XII ff. 195, chart., fol. 160v—178v scholia descriptionem vide P. A. de Lagarde pag. XIV. Fr. X. Funk, Didascalia et Constitut. Apostolorum. Vol. I, Paderbornae 1906, pag. XXVIII s.

B = Vindob. hist. gr. 64 (ol. 47) s. XVI ff. 153, chart. fol. 105—120v scholia in margine. Priorem textus istius codicem (Vindob. hist. gr. 46) iam commemorat Lambecius, in quo scholium ad lib. VIII 4 constitutionum apostolicarum exstat. E „Lambecio VIII pag. 455“ communicat Io. Alb. Fabricius notitiam de Petro: Codicis apocryphi novi Testamenti pars tertia, nunc primum edita, curante Io. Alb. Fabricio, Hamburgi sumptu viduae Beniamin Schilleri 1719, 593.

H.

Textus anonymus de apostolorum parentibus.

A = Paris. 1085 anni 1001, fol. 272.

a = editio Cotelerii: SS. Patrum qui temporibus Apostolicis floruerunt, Barnabae, Clementis etc. opera J. B. Cotelerius illustravit ... Accesserunt in hac nova editione notae integrae aliorum virorum doctorum ... recensuit ... Ioannes Clericus. Vol. II, editio altera, Amstel. 1724, pag. 275 e Cod. „Reg. 1026“. Iterum impressa apud Migne P. gr. I 755.

B = Paris. 1115 anni 1276. Descriptionem vide supra. Fol. 235—235^{v}.

C = Coisl. 296 saec. XII membr. fol. 31^{v}.

D = Baroc. 206, s. XIII membr., fol. 130^{v}.

E = Ottob. 268 s. XVI chartac. Fol. 42^{r}.

Nondum collati codices: Iviron. 329 fol. 113 (Lampros II 4449); Panteleem. 829 fol. 2^{v} (Lampros II 6336); Bodl.-Canonic. 19 (saec. XVI) fol. 127.

f = editio Fabricii: Codicis Apocryphi Novi Testamenti pars tertia, nunc primum edita, curante Io. Alb. Fabricio, Hamburgi, Sumptu viduae Beniamin Schilleri 1719. pag. 590 ss. Ex editione Cotelerii et Baroc. sumpta.

g = editio Dindorf: Corpus scriptorum Historiae Byzantinae. Editio emendatior et copiosior consilio B. G. Niebuhrii C. F. instituta, auctoritate litterarum regiae Borussiacae continuata. Chronicon Paschale ad exemplar Vaticanum recensuit Ludovicus Dindorfius. Vol. II, Bonnae 1832, pag. 142.

R. A. Lipsius[1]) commemorat, illa de parentibus et patria apostolorum narrata nihil valere traditioneque carere nisi quaedam e Novo Testamento excerpta.

I.

Versus in duodecim apostolos Ioannis Euchaitensis.

Matthaeus Bust (a. 1610)[2]) e complexu versuum iambicorum, qui in codicibus mss. Ioanni Euchaitensi Mauropo poëtae circa medium saec. XI florenti attribuuntur, illos primum edidit, cuius editione usus est iterum Ioa. Alb.

1) Die apokryphen Apostelgesch. und Apostellegenden I. Braunschweig 1883 pag. 206.

2) Repetita editio apud Migne Patr. gr. 120, 1196 A—B carm. n. 99.

Fabricius.[1]) J. B. Pitra[2]) autem illos versus Michaeli Psello seniori adscribit. Nulli codices mss., quibus usus sum, ullum auctoris nomen indicant.

A = Ottob. 167 saec. XIV bombyc. fol. 147^v. Contuli.

B = Paris. 1310 saec. XV chart. 444 foliorum, fol. 34^v, cuius codicis textum E. Miller, Catalogue des manuscripts Grecs de la bibliothèque de l'Escurial, Paris 1848 pag. 282 publicavit.

[b = Escurial Y-III-9 saec. XIV fol. 6, qui cum codice B consentire videtur, cum catalogi auctor, E. Miller, nullas variantes lectiones editioni cod. Paris. 1310 adiunxerit.] Nondum collatus.

C = Paris. 1782 (ol. Reg. 3058, 3) saec. XIV bombyc. 124 foliorum, fol. 75^v, quo ex codice Pitra (Spicilegium tom. IV pag. 496) textum edidit.

D = Baroc. 197 anni 1344 chartac. fol. 581, vide O. Coxe, catal. cod. mss. bibliothecae Bodl., pars prima, recensionem codicum graecorum continens, Oxonii 1853, 349.

F = editio Matthaei Bust (1610), iterata apud Migne Patr. gr. 120, 1196 A—B.

f = editio Ioa. Alb. Fabricii, codicis apocryphi Novi Testamenti pars tertia. Hamburgi 1719, 593.

Haud omnes codices eundem ordinem apostolorum et evangelistarum servant:

A et F (f): Petrus, Paulus, Lucas, Matthaeus, Marcus, Ioannes, Andreas, Thomas, Bartholomaeus, Simon, Iacobus, Philippus.

B: Petrus, Lucas, Matthaeus, Paulus, Marcus, Ioannes, Andreas, Thomas, Iacobus, Simon, Bartholomaeus, Philippus.

C: Paulus, Petrus, Andreas, Iacobus, Philippus, Thomas, Bartholomaeus, Simon, Ioannes, Lucas, Matthaeus, Marcus.

---

1) Codicis apocryphi Novi Testamenti, pars tertia. Hamburgi 1719, 593.

2) Spicilegium Solesmense complectens sanctorum Patrum scriptorumque ecclesiasticorum anecdota hactenus opera. Tom. VI, Parisiis 1858, 496.

K.

Index apostolorum reservatus in homilia Pseudo-Chrysostomi in XII apostolos.

Primum istam homiliam Gerardus Voss edidit anno 1580, inde in omnes posteriores editiones operum Ioa. Chrysostomi est assumpta (Migne Patr. gr. 59, 495—498; locus, ubi apostolorum praedicatio laudatur, exstat pag. 495). Henricus Gelzer etiam exaravit istam partem e Paris. 1453 (ol. Colb. 977, Reg. 1832, 3) saec. XII membr. 363 foliorum; fol. 123 incipit textus.

L.

Textus Latini.

Isti indices, qui e collectione passionum apostolicarum sub Abdiae nomine propagatarum excerpti compositique sunt et in operibus patrum ut Gregorii Turonici († 595), Venantii Fortunati († 609), Isidori Hispalensis[1]), Aldhelmi Malmesburensis inveniuntur, hic negleguntur. Solum eos latinos indices respiciemus, qui anonyme circumferuntur[2]) aut qui in compluribus codicibus mss. sunt collati.

a.

Inter quos pono illum indicem titulatum „Breviarium apostolorum ex nomine vel locis, ubi praedicaverunt, orti

1) Vide R. A. Lipsius, Die apokryphen Apostelgesch. und Apostellegenden. I. Bd., Braunschweig 1883, 213, 215.

2) Vide Bibl. hagiogr. lat. antiquae et mediae aetatis edid. socii Bollandiani. Bruxelles 1899, 105.

vel obiti sunt", qui in singulis codicibus manuscriptis etiam Martyrologio Hieronymiano praemissus est. Mart. Gerbertus, anno 1777 e codice Rhenaugiens. saec. VIII, Luc. d'Achery anno 1723 iterum e martyrologio Gellonensi saec. IX ineuntis (c. 804), et Martène et Durand 1717 ex antiquissimo manuscripto S. Germani Autissiodorensis ediderunt.

Ad quas editiones accedunt codices manuscripti:

A = Sangall. 110 (saec. IX), 17 linear. Textus „Breviarii" incipit pag. 275; sed est incompletus, explicit in vita Simonis Zelotis apud verba „in honore", cum folia sequentia abscissa sint. Contuli.

B = Paris. lat. 2316 (Lemon. 113. CXCI. 4241 [2]) membr. saec. X. Fol. 120s. Contulit Gelzer.

b = S. Genovef. Paris H. l. 10 (anno 1734 erat 41), membr. (saec. XIII); concordat cum persimili codic. Paris. 2316, saec. XV secundum ipsum correctus est. Contulit Gelzer.

C = Paris. lat. 12604 (S. Germ. 489) membr. (saec. XII), fol. 88^{v} — 89. Contulit Gelzer.

D = Paris. lat. 2543 (Colb. 4334. Reg. 4353. 3. 3. a) membr. 24,5 $\times$ 15 saec. XIII ineuntis. Fol. 91^{v}. Contulit Gelzer.

E = Monac. lat. 6382 (Fris. 182) membr. saec. IX (et XI), 172 foliorum. Fol. 41 Breviarium Apostol., quod praecedit pars etymologiarum Isidori Hispalensis. Fol. 42 sequitur: supputatio Esdrae. 21 linear. Usque ad fol. 43^{v} prima pars (saec. IX) codicis; Fol. 44—172 altera pars (saec. XI). V. Catalog. codic. latin. Biblioth. Regiae Monacensis. Secundum Andreae Schmelleri indices composuerunt Carolus Halm, Georgius Thomas, Gulielmus Meyer. Tom. I, pars III. Monachii 1873 pag. 101. Contuli.

In margine istius cod. nomina gemmarum nominibus apostolorum sequenti modo adscripta sunt:

Petrus: ⟨Chry⟩solitus.
Paulus: ⟨Sa⟩phyrus.
Andreas: ⟨B⟩erillus.
Iacobus: ⟨Ch⟩alcedonius.
Iohannes: ⟨Hy⟩azinctus.
Thomas: ⟨Sm⟩aragdus.

Philippus: ⟨Sa⟩rdonix.
Iacobus: ⟨A⟩matixtus.
Bartholomaeus: Iaspis.
Matthaeus: Sardix.
Simon Zelotes: Topazius.
Iudas: Crisoprasus.

Quibus annumero editiones:

g = editio Mart. Gerbert. Monumenta Veteris Liturgiae alemannicae. Pars I. San-Blasian. Typis 1773, 453.

f = editio Lucae d'Achery: Spicilegium sive Collectio veterum aliquot scriptorum qui in Galliae bibliothecis delituerant. Olim editum opera ac studio D. Lucae d'Achery. Nova editio priori accuratior . . . per Lud. Fr. Ios. de la Barre. Tom. II, Parisiis 1723, pag. 25.

m = editio Edm. Martène: Thesaurus Novus anecdotorum. Tom. tertius complectens chronica varia . . . studio et opera D. Edm. Martène et Ursini Durand, Lutetiae Parisiorum 1717, pag. 1549.

b.

Notitia de locis sanctorum apostolorum

martyrologio Hieronymiano post epistulam dedicatoriam praemissa est ab ipso compositore, ut viri doctissimi J. B. de Rossi[1]) et L. Duchesne putant. Isti duo editores ideo editionem huius notitiae secundum codicem Epternacensem Martyrologii fecerunt notatis[2]) variis lectionibus codicum Bernensis et Corbeiensis. Ultimo codice iam Vallarsi[3]) ad suam editionem usus est, quae mutationes aliquas in

1) Acta Sanctorum Novembris, Tom. II pars prior. Praemissum est Martyrologium Hieronymianum edentibus Ioanne Bapt. de Rossi et Lud. Duchesne, Bruxelles 1894, pag. LXXV.
2) Ibidem pag. LXXVI.
3) Editio repetita apud Migne Patr. lat. 30, 449 D.

enumerandis apostolis demonstrat. Item Florentinius[1]) anno 1688 e codicibus Luccensibus a Corbeiensi non multum distantibus notitiam publicavit. Methodum Pseudo-Hieronymi secuti duo editores de Rossi et Duchesne notitias de apostolorum festis e martyrologio ipso excerpserunt et constituerunt (pag LXXVI), dum R. A. Lipsius, Die apokryphen Apostelgesch. und Apostellegenden I 210 nota 4 ordinem priorem reconstruit, qui codici Epternacensi subiacuit. Ideo sigillis sequentibus utor.

A = Paris. lat. 10837 saec. VIII fol. 3 (Cod. Epternacensis) secundum collationem M. Bonnet.

B = Editio J. B. de Rossi et L. Duchesne pag. LXXVI.

C = Editio Vallarsi (Migne Patr. lat. 30, 449 D) secundum codicem Corbeiensem.

C¹ = Collatio fragmentaria istius codicis Corbeiensis apud de Rossi-Duchesne pag. LXXVI.

C² = Collatio fragmentaria cod. Bernens. apud de Rossi-Duchesne pag. LXXVI.

D = Editio Florentinii (Acta Sanctorum Febr. tom. III [1688] 431) secundum codices Luccenses.

c.

Laterculum quendam de apostolis agentem iam Theodorus Zahn[2]) e codice Marciano lat. class. 21 cod. 10 (saec. XIII) publicavit, cum in illo fragmentum notitiae e Clementis Alexandrini hypotyposibus restare videretur. Alter codex ms. illum tradit laterculum: Paris. lat. 9562 (suppl. l. 541) membr. saec. XII—XIII fol. 142ᵛ, quem Gelzer exaravit.

---

1) AA. SS. Febr. tom. III pag. 431; vide de Rossi et Duchesne pag. XVII.

2) Forschungen zur Geschichte des neutestam. Kanons und der altkirchl. Literatur III. Teil. Suppl. Clementinum, Erlangen 1884 pag. 70. Vide J. Valentinelli, Bibl. mss. ad S. Marci Venetiarum cod. mss. latin. V 1872, 214. R. A Lipsius, Ergänzungsheft III 17.

d.

Notitia regionum et civitatum,

quibus sanctorum apostolorum et evangelistarum venerabilia corpora requiescunt, est publicata a Chr. Browero[1]) a. 1626; quo codice usus sit, nescio.

e.

Versus memoriales de apostolis agentes inveniuntur in Paris. lat. 8069 (Jac. Aug. Thuani', Colb. 571, Reg. 5074, 5) membr. saec. XI, 36,5 $\times$ 25 cm. Fol. 3v textus incipit.

f.

Etiam Venantius Fortunatus in poëmate „de virginitate" titulato et c. 559—574 conscripto (carm. miscell. VIII 6) seriem apostolorum tradit. Cum editione apud Migne facta (Patr. l. 88, 270) collatus est codex Montepesulanus 39 membr. saec. XII per H. Gelzer.

g.

Item in codice Fuldensi[2]) praefationi actuum apostolorum praeit laterculus, „quibus locis singuli apostoli iaceant", qui etiam servatur in Cod. Sangall. 682 (saec. IX) pag. 409 (membr., in cuverculo „Capit. Synod. Nicenae". 18 linearum). Contuli.

h.

In Cod. Paris. 12604 (S. Germ. 489) membr. (saec. XII) fol. 91v reservatur laterculus „divisio apostolorum" titulatus. Sermo ille „Delectat tantorum tractare — — ut ultimo nervo cordarum tredecim cithara electorum cantet

1) Chr. Browerus, Annales Trevirenses, Coloniae 1626, 658; deinde Chr. Browerus et Iac. Masenius, Antiquitatum et annalium Trevirensium libri XXV, tom I, Leodii 1670, 533.

2) Primum edid. Chr. Browerus a. 1626; iterum Browerus et Masenius a. 1670; vide Bibl. hagiogr. lat. Bolland. I 105;

nobis laetitiam sempiternam apostolica corona sanctorum", legitur etiam fol. 77^{v} sub titulo: Sermo sancti Augustini episcopi de omnibus sanctis apostolis. Contulit Gelzer.

S. Versio Latina textus Syriaci in Cod. Sinait. Syr. 10 (saec. IX) reservati.

Inter textus Syriacos maioris momenti, qui inter opera Michaëlis, patriarchae Iacobitae, Dionysii Bar-Salibi, Salomonis Bassorae (libr. apis c. 48 et 49), Bar-Ebrâjâ, (libr. mysteriorum et chronic. ecclesiastic.) reservantur aut e codicibus manuscriptis nondum editi sunt, numerandus est imprimis ille e cod. Sinait. Syro 10 (IX saec.) editus ab Agn. Smith Lewis, Catalogue of the Syriac Mss. [Studia Sinaitica No. I], London 1894, p. 8—11, quem per amicum D^{r}. theol. Caspar Julius in linguam Latinam translatum ultimum in editione posui.

deinde etiam E. Ranke, Codex Fuldensis, Novum Testamentum latine interprete Hieronymo ex manuscripto Victoris Capuani edidit. Marb. et Lipsiae 1868 pag. 332. Cf. H. Kellner, Sterbeort und Translation des Evangelisten Lukas und des Apostels Bartholomaeus in Theol. Quartalsschr. 87, 1905, 606f.

PARS PRIOR.

PROPHETARUM VITAE FABULOSAE.

a.

ENUMERATIO LXXII PROPHETARUM ET PROPHETISSARUM EPIPHANIO ATTRIBUTA. 5

A = Coisl. 120 saec. X fol. 217v.
A[1] = Laurent. plut. IV 6 saec. XI fol. 225v.
B = Paris. 1085 anni 1001 fol. 247.
C = Coisl. 258 saec. XII fol. 200.
D = Paris. 854 saec. XIII fol. 18v. 10
E = Paris. 1259 A saec. XIV fol. 158v.
E[1] = Vallic. 47 anni 1425 fol. 59.
e = Athous Esphigm. 131 saec. XVI fol. 221.
f = editio Cotelerii.
l = latina series Chronographi anni 354. 15

ΠΕΡΙ ΤΩΝ $\overline{\text{ΟΒ}}$ ΠΡΟΦΗΤΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΦΗΤΙΔΩΝ ΕΠΙΦΑΝΙΟΥ.

α΄. Ἀδάμ. β΄. Ἐνώχ. γ΄. Νῶε. δ΄. Ἀβραάμ. ε΄. Ἰσαάκ. ς΄. Ἰακώβ. ζ΄. Μωϋσῆς. η΄. Ἀαρών. θ΄. Ἰησοῦς. ι΄. Ἐλδάμ. ια΄. Μωδάδ. ιβ΄. Ἰώβ. ιγ΄. Σαμουήλ. ιδ΄. Ναθάν. ιε΄. Δαβίδ. 20

15 *Ἐπιφανίου περὶ* CE *προφητίδων*] *πατρίδων* (!) A[1] *καὶ προφητίδων* ∟ E[1]e 17 *Ἐπιφανίου* ∟ CDE *Ἐπιφάνιος* A[1] 16. 17 Nomina prophetarum l 18 *Ἐναόχ* A[1] *Νῶε* A[1] 19 Hiesus + Nave l *Ἐλδάδ* AA[1]DEE[1]el 20 *Μωδάμ* AA[1]DEE[1]e Iob, Sam. ∟ l *Νάθαν* deest in E, itaque inde numerus mutatur

ιϛʹ. Γάδ. ιζʹ. Ἰδιθούμ. ιηʹ. Ἀσάφ. ιθʹ. Αἱμάν. κʹ. Αἰθάμ. καʹ. Σολομῶν. κβʹ. Ἀχιάς. κγʹ. Σαμέας. κδʹ. Ὁ ἄνθρωπος τοῦ θεοῦ, ὁ Σήθ. κεʹ. Ἡλί, ὁ καὶ Σιλώμ. κϛʹ. Ἰωάδ. κζʹ. Ἀδδῶ. κηʹ. Ἀζαρίας. κθʹ. Ἀνανί, ὁ καὶ Ἀνανίας. λʹ. Ἰηοῦ. λαʹ. Μι-
5 *χαίας. λβʹ. Ἠλίας. λγʹ. Ὀζιήλ. λδʹ. Ἐλιάδ. λεʹ. Ἰησοῦς υἱὸς Ἀνανίου. λϛʹ. Ἐλισσαῖος. λζʹ. Ἰωναθάμ. ληʹ. Ζαχαρίας, ὁ καὶ Ἀζαρίας. λθʹ. Ζαχαρίας ἄλλος. μʹ. Ὡσηέ. μαʹ. Ἰωήλ. μβʹ. Ἀμώς. μγʹ. Ἀβδιοῦ. μδʹ. Ἰωνᾶς. μεʹ. Ἡσαΐας. μϛʹ. Μι-χαίας. μζʹ. Ναούμ. μηʹ. Ἀμβακούμ. μθʹ. Ὠβήδ. νʹ. Ἀβ-*
10 *δαδών. ναʹ. Ἱερεμίας. νβʹ. Βαρούχ. νγʹ. Σοφονίας. νδʹ. Οὐ-ρίας. νεʹ. Ἰεζεκιήλ. νϛʹ. Δανιήλ. νζʹ. Ἔσδρας. νηʹ. Ἀγγαῖος. νθʹ. Ζαχαρίας. ξʹ. Μαλαχίας. ξαʹ. Ζαχαρίας ὁ πατὴρ Ἰωάν-νου. ξβʹ. Συμεών. ξγʹ. Ἰωάννης ὁ βαπτιστής.*

Ἔτι δὲ ἄλλους εὑρεθέντας ἔγνωμεν μέρος ἐλάχιστον προ-
15 *φητείας ἔχοντας ἢ καὶ προφάσει προφητικῇ, τοὺς δὲ καὶ περιττότερόν τι προφητεύσαντας, τοὺς μὲν ἀπὸ τοῦ Ἀδάμ, τοὺς δὲ ἀπὸ τῶν καθεξῆς χρόνων, οὓς δεῖν ᾠήθην μὴ παρα-λεῖψαι αὖθις μετὰ τὸν ξγʹ ἀριθμόν, ἀλλὰ συνάψαι τῇ τῆς ἀνακεφαλαιώσεως ἀκολουθίᾳ, οἷον καί εἰσιν οἵδε. ξδʹ. Ἐνώς.*
20 *ξεʹ. Μαθουσάλα. ξϛʹ. Λάμεχ. ξζʹ. Βαλαάμ. ξηʹ. Σαούλ.*

1 Gad — Aitham ∟ l 2 *Σαμαίας* AA[1]DE 3 *ὁ Σήθ* ∟ DEE[1]e *Ἡλο καὶ Σιλώλ* E *Σιλῶ* E[1] *Σιλών* D *κδʹ — κθʹ ὁ καὶ* ∟ l *λʹ — ξβʹ*] Helias, Michaeas, Abdias, Helisaeus, Addon, Amos, Isaias, Osee, Ionas, Iohel, Hieremias, Sophonias, Buzi, Ezechias, Hurias, Abbacuc, Nahum, Ezechiel, Daniel, Malachias, Aggaeus, Zacharias, Simeon qui Christum in manibus tulit. Ioannes Baptista qui tum agnum Dei ostendit l 4 *ἐκ Ἰηοῦ* f *Ἰνοῦ* B 5 *Ἑλλαδή* E *Ἰσοῦς* BE *Ἰησοῦ* f 6 *Ἀνανία* C *Ἰωναδάβ* AA[1]EE[1]e *ὁ — Ἀζαρίας* ∟ E *Ἀζαρ.*] *Ἀνανίας* f 9 *Ἀββακούμ* E[1] *Ἀβδάδων* E[1]e 12 *πατὴρ* + *τοῦ προδρόμου* E[1]e 13 *βαπτιστὴς* + *καὶ πρόδρομος* E[1]e 14 *Ἔτι* — p. 3, 2 *πράξεσιν* ∟ l *δὲ* + *καὶ* f *ἔγνομεν* B *προφητίας* E *προφητικῆς* EE[1]e 16 *περισσότερα* E *περιττόντι* E[1]e *τοῦ* ∟ C 17 *ᾠήθει* A[1] *παραλῆψαι* AA[1] 18 *τῶν ξγʹ ἀριθμῶν* e *μετὰ*] *μεταξὺ* E *μετὰ* + *γὰρ* A[1] *ἀριθμ.* ∟ E *ξγʹ*] *ἑξικοστὸν τρίτον* (!) A[1] 20 *Λάμεχ* ∟ e, inde numerorum defectus *Ζαούλ* f

ξϑ'. Ἀβιμέλεχ ὁ καὶ Ἀχιμέλεχ. ο'. Ἀμασέ. οα'. Σαδώκ. οβ'. ὁ γέρων ὁ ἐν Βεϑήλ. Ἄγαβος ὁ ἐν ταῖς πράξεσιν.

ΚΑΙ ΟΣΑΙ ΠΡΟΦΗΤΙΔΕΣ.

α'. Σάῤῥα. β'. Ῥεβέκκα. γ'. Μαρία ἡ τοῦ Μωϋσέως ἀδελφή. δ'. Δεββόρα. ε'. Ὀλδά. ς'. Ἄννα ἡ μήτηρ Σαμουήλ. ζ'. Ἰουδίϑ. η'. Ἐλισάβετ, ἡ μήτηρ Ἰωάννου. ϑ'. Ἄννα ἡ ϑυγάτηρ Φανουήλ. ι'. Μαρία ἡ ϑεοτόκος.

A.

DE PROPHETARUM VITA ET OBITU LIBRI EPIPHANIO EPISCOPO ADSCRIPTI RECENSIO PRIOR.

A = Paris. 1115 anni 1276 fol. 228^v sec. editionem Eb. Nestle.
B = descriptio exarata ab Henr. Gelzer.
p = editio Petavii anni 1622.
s = versio gallica textus syriaci in chronico Michaelis patriarchae inventi, facta per I. B. Chabot.
t = editio Torini anni 1529.
z = editio Zehneri anni 1612.

1 ὁ καὶ Ἀχιμ. ∠ AA^1E 2 οβ'. Ἄγαβος e Βεϑῆλ f 3 mulieres prophetissae l ὅσαι + αἱ A καὶ — προφ.] περὶ τῶν προφητίδων E^1e προφήτιδαι E 4 ἡ ∠ Ee soror Aaron et Moysi l Μωσέως AA^1E 5 Δεβόρα E^1e Δεβόῤῥα fl Ὀλδά] ἡ Ἐλδά e ἡ Ἄννα e Sam. + et alia Anna quae genuit Mariam de qua Christus natus est l Iud. ∠ l Ἰουδήϑ A 6 ἡ — Ἰωάννου ∠ E^1e ϑ'. Ἄννα — Φαν. ∠ A^1 7 Φαν. + περὶ πάντων καὶ E^1e ἡ Μαριά E^1e ϑ' — 7 ϑεοτόκος] Baptistae, et Maria virgo quae Christum genuit de spiritu sancto l

ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΕΠΙΦΑΝΙΟΥ ΕΠΙΣΚΟΠΟΥ ΚΥΠΡΟΥ ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΠΡΟΦΗΤΩΝ, ΠΩΣ ΕΚΟΙΜΗΘΗΣΑΝ ΚΑΙ ΠΟΥ ΚΕΙΝΤΑΙ.

α'. Ναθὰν ὁ προφήτης ἐγένετο ἐν ἡμέραις Δαυὶδ ἐκ φυλῆς Θώκ. Οὗτος δὲ ἦν ἐκ Γαβάθ, καὶ αὐτός ἐστιν ὁ
5 *διδάξας τὸν Δαυὶδ τὸν νόμον τοῦ κυρίου. Καὶ ἔγνω Ναθάν, ὅτι ὁ βασιλεὺς Δαυὶδ ἐν τῇ Βηρσαβεὲ παρέβη. Καὶ σπεύδοντα ἐλθεῖν ἐκ Γαβὰθ εἰς Ἱερουσαλὴμ καὶ κωλῦσαι τὸν Δαυὶδ ἀπὸ τῆς ἀνομίας ταύτης ἐκώλυσεν αὐτὸν ὁ Βελίαρ ὅτι κατὰ τὴν ὁδὸν εὗρε νεκρὸν κείμενον γυμνόν·*
10 *καὶ ἐπέμεινε τοῦ θάψαι αὐτὸν ἐκεῖ, ἵνα μὴ ὑπὸ θηρίων ἀναλωθῇ. Καὶ τῇ νυκτὶ ἐκείνῃ ἔγνω, ὅτι ἐποίησε Δαυὶδ τὴν ἁμαρτίαν, καὶ ἐπέστρεψε πενθῶν εἰς Γαβάθ. Καὶ ὡς ἀνεῖλε Δαυὶδ Οὐρίαν τὸν ἄνδρα τῆς Βηρσαβεέ, ἀπέστειλεν ὁ θεὸς τὸν Ναθὰν καὶ ἤλεγξε τὸν Δαυὶδ περὶ τῆς ἁμαρτίας*
15 *αὐτοῦ. Καὶ ἐφοβήθη Δαυὶδ τὸν κύριον, ὅτι ἠλέγχθη ὃ ἐποίησε· καὶ ἔγνω Δαυίδ, ὅτι πνεῦμα θεοῦ ἅγιον ἐπὶ Ναθὰν τὸν προφήτην ἐστί· καὶ ἐτίμησεν αὐτὸν ὡς ὅσιον θεοῦ· καὶ αὐτὸς πάνυ γηράσας ἀπέθανε· καὶ ἐτάφη ἐν Γαβὰθ ἐν τῇ γῇ αὐτοῦ.*

20 *β'. Ἀχίας δὲ ὁ Σηλωνίτης· οὗτος ἦν ἀπὸ Σηλὼμ ἐκ*

3 2 Reg. 7, 2; Sir. 47, 1 **6** 2 Reg. 11; 12, 1 ss. **13** 2 Reg. 11, 12 ss. **20** 3 Reg. 11, 29; 12, 15

1 *ἁγίου*] *ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν* p 3 *Νάθαν* deest in s *Ὁ βίος τοῦ Νάθαν προφήτου καὶ ποῦ κεῖται* pz *Ὁ τοῦ βίος κτλ.* t, istam ineptam verborum positionem t semper tenet 4 *Θωή* A *Θῶα* z (1 Chron. 7, 34) 6 *Βυρσαβεὲ* A *Βηρσαβὲτ* B *καὶ σπεύδ.*] *τὸν σπεύδοντα* pt *ἀλλὰ σπεύδοντα* z *σπεύδοντι αὐτὸν* AB 7 *εἶλθ'* t *κωλύσαι* Bt 9 *κείμεν* (!) t *γύμνον* t 10 *θᾶψαι* Ap *θάψοι* t 11 *ὁ Δαυὶδ* pt 12 *ὑπέστρεψε* pt 13 *ἀπέστ.*] *ἀπέστηον* (!) t 14 *ἤλλεγξε* t 18 *πανηγηράσας* t 20 — p. 5, 2 deest in s 20 *Ὁ βίος τοῦ Ἀχία προφήτου καὶ ποῦ κεῖται* ptz *δὲ* ∠ pz

φυλῆς Ἰούδα, ὅπου ἦν ἡ σκηνὴ τῆς κιβωτοῦ τὸ παλαιόν· ἐκ πόλεως Ἀρμαθαὶμ Ἠλεὶ τοῦ ἱερέως. Οὗτος ὁ προφήτης εἶπε περὶ Σολομῶν τοῦ υἱοῦ Δαυίδ, ὅτι προσκρούσει τῷ θεῷ· οὗτος ἤλεγξε καὶ τὸν Ἱεροβοάμ, ὅτι ἐὰν βασιλεύσῃ, δόλῳ πορεύσεται μετὰ κυρίου· εἶδε γὰρ ὀπτασίαν ζεῦγος 5 βοῶν καταπατοῦν τὸν λαὸν καὶ κατὰ τῶν ἱερέων ἐπιτρέχον· καὶ προσεῖπε τῷ Σολομῶν, ὅτι γυναῖκες αὐτὸν ἐκστήσουσιν ἀπὸ τοῦ κυρίου. Καὶ τῷ Ἱεροβοὰμ εἶπεν, ὅτι διὰ τῶν δύο δαμάλεών σου προσκρούσεις τῷ κυρίῳ, καὶ εἰς δουλείαν ἔσται τὸ γένος σου. Ἀπέθανε δὲ Ἀχίας καὶ ἐτάφη σύνεγγυς 10 τῆς δρυὸς τῆς οὔσης ἐν Σηλώμ.

γ΄. Ἰωὰμ ὁ προφήτης ἐγεννήθη ἐν Σαμαρείᾳ· οὗτός ἐστιν ὃν ἐπάταξεν ὁ λέων ἐν τῇ ὁδῷ καὶ ἀπέθανεν, ὅτι ἤλεγξε τὸν Ἱεροβοὰμ ἐπὶ ταῖς χρυσαῖς δαμάλεσιν αὐτοῦ, ἃς ἐποίησεν, ὅτε καὶ κατηράσατο τὴν θυσίαν Ἱεροβοάμ, καὶ ἐξέτεινε τὴν 15 χεῖρα τοῦ κακῶσαι αὐτόν, καὶ ἐξηράνθη ἡ χεὶρ τοῦ Ἱεροβοάμ. Καὶ μετὰ ταῦτα ἠπατήθη ὑπὸ τοῦ ψευδοπροφήτου

1 Silo in Ephraim, non in Iuda vide Zehner p. 14 **4** Ap. Const. IV 7, 2 (cf. 3 Reg. 14, 2 ss) **8** 3 Reg. 12, 28 **13** vide 3 Reg. 13, 24; 4 Reg. 23, 17 sine nominis indicatione. Alia nomina istius viri apud Patres inveniuntur, vide Zehner p. 16 **14** 3 Reg. 12, 28 **16** 3 Reg. 13, 4 s

1 πάλαι ptz 2 Ἀρμαθὲμ p Ἀρμαθεὶμ B Ἀριμαθάμ z 3 Σολομὼν ptz τοῦ — Δαυίδ ∠ s υἱοῦ + τοῦ pz 4 ἐὰν βασ. ∠ s πορεύσεται pz πορεύσε (!) t πειράσεται B qui agissait insidieusement s 5 κύριον ptz 6 ἐπιτρέχοντα AB 7 προσεῖπε] εἶπε pz Σολομὼν ptz 9 δαμαλίων t δουλείας t προσκρ. — 10 γένος σου] tu seras un scandale pour tout Israel s (Chabot p. 63: Cette phrase n'est pas dans le grec, ni dans le ms. Add. 17193) 10 καὶ ἐτάφη καὶ ἐτάφη (bis) AB 11 ἐν ∠ p 12 Ὁ βίος τοῦ Ἰωὰμ προφήτου καὶ ποῦ κεῖται ptz Ἰωὰμ] Ioiada s ἐγένετο t 13 ἐν — ἀπέθ. ∠ s 14 δαμάλισιν pt 15 καὶ ∠ pt 14 ἃς — p. 6, 3 ἠδίκησε] à l'aide desquels il fit errer tout le peuple d'Israel s θύσιν t 16 χεῖρ A

καὶ ἐβιάσατο αὐτὸν φαγεῖν ἄρτον καὶ πιεῖν ὕδωρ. Καὶ ἐξελθόντα αὐτὸν ἐπάταξεν ὁ λέων, καὶ τὴν ὄνον αὐτοῦ οὐκ ἠδίκησε. Καὶ ἐτάφη ἐν Βεθὴρ σύνεγγυς τοῦ ψευδοπροφήτου. Καὶ ὕστερον ἀποθνήσκων ὁ ψευδοπροφήτης, ὥρκισε
5 τοῖς ἱερεῦσιν, ὅτι „μετὰ τοῦ Ἰωὰμ τοῦ προφήτου με θάψετε". ὅτι „ἠπάτησα αὐτόν. Καὶ ἐν τῇ ἀναστάσει δίκας εἰσπραξόμεθα". Καὶ ἀμφότεροι κεῖνται ἐν ἑνὶ μνημείῳ.

δ'. Ἀζαρίας ὁ προφήτης· οὗτος ἦν ἐκ τῆς Συμβαθᾶ. Οὗτός ἐστιν ὁ ἀποστρέψας τὴν αἰχμαλωσίαν Ἰούδα εἰς
10 Ἰσραὴλ διὰ προσευχῶν. Πολλὰ δὲ προφητεύσας περὶ τῆς ἐλεύσεως τοῦ Χριστοῦ· ἐκοιμήθη ἐν τῇ πατρίδι αὐτοῦ.

ε'. Ἠλίας ὁ προφήτης. Οὗτος ἦν ἐκ Θεσβῶν [ἐκ γῆς Ἀράβων], ἐκ φυλῆς Ἀαρών, οἰκῶν ἐν Γαλαάδ· ὅτι ἡ Θέσβις δῶμα ἦν τοῖς ἱερεῦσι δεδομένη· καὶ ὅτε ἔτεκεν ἡ
15 μήτηρ αὐτοῦ, εἶδε Σωβὰκ ὁ πατὴρ αὐτοῦ ὀπτασίαν· ὅτι ἄνδρες λευκοφανεῖς αὐτῷ προσηγόρευον· καὶ ὅτε ἐν πυρὶ αὐτὸν ἐσπαργάνουν· καὶ φλόγα πυρὸς ἐδίδουν αὐτῷ φαγεῖν. Καὶ ἐλθὼν εἰς Ἱερουσαλὴμ ἀνήγγειλε τοῖς ἱερεῦσι. Καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ χρηματισμός· μὴ δειλιάσῃς· ἔσται γὰρ ἡ οἴκησις
20 τοῦ παιδός σου φῶς καὶ ὁ λόγος αὐτοῦ ἀπόφασις καὶ κρινεῖ

1 ibid. v. 18. cf. Apost. Constit. IV 6, 6 **2** 3 Reg. 13, 24. 28 **5** ibid. v. 31 **8** 2 Chron. 15, 1. 8 **9** 2 Chron. 28, 8—15 **11** 2 Chron. 15, 3 **12** 3 Reg. 17, 1; 4 Reg. 1, 3. 8. ἐκ — Ἀρ. vide Zehner p. 24. Galaad vide Ioseph. antiquitt. VIII c. 13, 2

3 καὶ — 7 μνημείῳ]. Il fut enseveli à Bethel à côté d'Abiatan, le vieux prophète qu'il avait trompé s 4 ὄρκησε t 5 τοῦ ∟ ptz μεθάψεται t 6 ἠπάτησαν pt 8 Ὁ βίος τοῦ Ἀζαρίου προφήτου καὶ ποῦ κεῖται ptz deest in s Συνβαθᾶ tz 9 αἰχμάλωσιν ptz 10 Ἰσρ.] Ἱερουσαλὴμ ptz 12 Ὁ βίος τοῦ Ἠλίου προφήτου καὶ ποῦ κεῖται ptz 13 Ἀῤῥάβων AB Ἀαρὼν + λευίτης pt 14 Θεσβὶς A δόμα A 15 ἴδεν pt ὀπτασίν t 16 αὐτῷ] αὐτὸν t 19 δηλιάσῃς t

τὸν Ἰσραὴλ ἐν ῥομφαίᾳ καὶ ἐν πυρί. Οὗτός ἐστιν Ἠλίας ὁ τὸ πῦρ τρίτον ἐξ οὐρανοῦ κατενέγκας, καὶ τὸν ὑετὸν τῇ ἰδίᾳ γλώττῃ βαστάσας καὶ νεκροὺς ἐγείρας καὶ εἰς οὐρανὸν ἀναληφθεὶς ἐν λαίλαπι πυρός.

ϛʹ. Ἐλισσαῖος ὁ προφήτης. Οὗτος ἦν ἐξ Ἀβελμοὺθ ἐκ 5 τῆς γῆς Ῥουβίμ. Καὶ ἐπὶ τούτῳ γέγονε τεράστιον. Ὅτι ἡνίκα ἐτέχθη ἐν Γαλγάλοις, ἡ δάμαλις ἡ χρυσὴ ἡ ἐν Σηλὼμ ὀξὺ ἐβόησεν, ὥστε ἀκουσθῆναι ἐν Ἱερουσαλήμ. Καὶ εἶπεν ὁ ἱερεὺς διὰ τῶν δήλων, ὅτι προφήτης ἐτέχθη σήμερον, ὃς καθελεῖ τὰ γλυπτὰ καὶ συνθλάσει τὰ χωνευτά. Πολλὰ δὲ 10 τεράστια ἐποίησεν ὁ θεὸς διὰ χειρὸς Ἐλισσαίου· καὶ θανὼν ἐτάφη ἐν Σαμαρείᾳ ἐν Σεβαστοπόλει. Οὗτος ἐπροφήτευσε περὶ τῆς τοῦ κυρίου παρουσίας. Καὶ τὰ ὕδατα Ἱερηχὼ ἄτεκνα ὄντα ἤγουν ἁλμυρὰ ἰάσατο εἰπών· τάδε λέγει κύριος. Ἴαμαι τὰ ὕδατα ταῦτα. Καὶ ἰάθησαν ἕως τῆς σήμερον 15 ἡμέρας. Καὶ νεκροὺς ἤγειρε καὶ λεπρὸν ὄντα Νεεμὰν τὸν Σύρον ἐκαθαίρισε τῆς λέπρας, καὶ τὸν Γιεζῆ τὸν ὑπηρέτην αὐτοῦ λεπρὸν ἐποίησε γενέσθαι. Καὶ νεκρὸς ὢν νεκρὸν ἤγειρεν.

1 Isa. 66, 16; 3 Reg. 18, 38; Sir. 48, 3. 5. 9 **2** 3 Reg. 17, 1 **4** 4 Reg. 2, 11; 1 Macch. 2, 58 **5** 3 Reg. 19, 16 **7** cf. 3 Reg. 12, 29 **13** 4 Reg. 2, 19 ss. **16** 4 Reg. 5, 1 **17** 4 Reg. 5, 20 **18** 4 Reg. 13, 21; Sirac. 48, 13. 14

1 *Οὗτος — 4 πυρός* ∟ s 2 *κατένεγκας* t 5 *Ὁ βίος τοῦ Ἐλισσαίου τοῦ προφήτου καὶ ποῦ κεῖται* ptz *Ἀβελμαοὺθ*] de Beit-Mahoula s 6 *τοῦτο* pz *τεράτιον* ptz 7 *ἐν Γαλγάλοις* ∟ s 7 *ἡ — Σηλ.* ∟ s 8 *Ἱερ.* + c'était le signe qu'il devait renverser les faux dieux s 9 *διὰ τῶν*] *τούτων τῶν* p *τῶν*] *τὴν* AB 10 *καθελεῖ* p *καθελεῖται* A *συντιθάσει* B *συγκλάσσῃ* p *συγκλάσῃ* tz *χονευτά* z *χωνν.* A *χωνευτά* pt *καθ. — χων.*] qui devait renverser les idoles s alia desunt in s 11 *τεράτια* ptz 12 *θανῶν* t *Σαμαρίᾳ* tz 13 *παρους.*] *παρελεύσεως* ptz *Ἰεριχὼ* ptz *Ἱερηῷ* B 14 *ἤγουν* ∟ pz 17 *ἐκαθάρισε* pz *Γιεζεὶ* pz 19 *γεν.* ∟ ptz

ζ'. Ἡσαΐας ὁ προφήτης· ἐγεννήθη μὲν ἐν Ἱερουσαλὴμ ἐκ φυλῆς Ἰούδα· θνήσκει δὲ ὑπὸ Μανασσῆ τοῦ βασιλέως Ἰούδα πρισθεὶς εἰς δύο καὶ ἐτέθη ὑποκάτω δρυὸς Ῥωγὴλ ἐχόμενα τῆς διαβάσεως τῶν ὑδάτων, ὧν ἀπώλεσεν Ἐζεκίας
5 *ὁ βασιλεὺς χώσας αὐτά. Ὁ δὲ θεὸς τὸν Σιλωὰμ διὰ τὸν προφήτην ἐποίησεν, ὅτι πρὸ τοῦ θανεῖν ὀλιγωρήσας προσηύξατο πιεῖν ὕδωρ· καὶ εὐθέως ἀπεστάλη αὐτῷ ἐξ αὐτοῦ ζῶν ὕδωρ. Διὰ τοῦτο ἐκλήθη τὸ ὄνομα Σιλωάμ, ὃ ἑρμηνεύεται ἀπεσταλμένος. Καὶ ἐπὶ Ἐζεκίου τοῦ βασιλέως πρὸ τοῦ*
10 *ποιῆσαι αὐτὸν τοὺς λάκκους καὶ τὰς κολυμβήθρας ἐπὶ εὐχῇ τοῦ προφήτου Ἡσαΐου μικρὸν ὕδωρ ἐξελήλυθεν, ὅτι ἦν ὁ λαὸς ἐν συγκλεισμῷ τῶν ἀλλοφύλων καὶ ἵνα μὴ διαφθαρῇ ἡ πόλις ὡς μὴ ἔχουσα ὕδωρ. Ἠρώτων γὰρ οἱ πολέμιοι πόθεν πίνουσιν; οὐ γὰρ ᾔδεισαν. Ἔχοντες γὰρ τὴν πόλιν*
15 *παρεκαθέζοντο τῷ Σιλωάμ· ὁπότε οὖν οἱ Ἰουδαῖοι ἤρχοντο, ἀντλεῖν ἐξήρχετο αὐτοῖς ὕδωρ καὶ ὑδρεύοντο, οἱ δὲ ἀλλόφυλοι οὐχ εὕρισκον. Ἔφευγε γὰρ τὸ ὕδωρ. Διὸ καὶ ἕως τῆς σήμερον αἰφνιδίως ἐξέρχεται, ἵνα δειχθῇ τὸ μυστήριον. Καὶ ἐπειδὴ διὰ τοῦ Ἡσαΐου τοῦτο γέγονε, μνήμης χάριν καὶ ὁ*

2 4 Reg. 21; 2 Chron. 33 **2—4** ascensio Isaiae c. 3—4 (vide textum Graecum apud Osc. v. Gebhardt in Zeitschr. f. wiss. Theologie XXI, 1878, 350) aethiop. c. 5; cf. Hebr. 11, 37; Iustin. dial. c. Tryph. c. 120; Tertullian de patientia c. 14 et alios testes apud Em. Schürer, Gesch. des jüd. Volkes III[3], 283 **4** fons Rogel: Ios. 18, 16; 2 Reg. 17, 17; 2 Chron. 32, 3. 30; Sirac. 48, 17 **8** Ioa. 9, 7 **12** cf. Isa. 22, 9—11

1 *ὁ βίος Ἡσαΐου προφήτου καὶ ποῦ κεῖται* ptz *προφ.* + *υἱὸς Ἀμὼς* p *ἐγένετο* ptz 2 *ἐκ — Ἰούδα* ∟ s 3 *τοῦ β. Ἰ.* ∟ s *πρίσθον* t *δύο* + avec une scie de bois s 5 *τὸν Σ.*] le miracle de Siloah s 7 *ποιεῖν* tz *αὐτοῦ*] *οὐρανοῦ* t *ζὸν* t 7 *καὶ* — 8 *ὕδωρ* ∟ z *ζῶν ὕδωρ* p *τούτων* Ap 9 *βασ.* + tandis que le peuple était tenu enfermé par les Philistins s 11 *ὅτι* — 13 *ὕδωρ* ∟ s 13 *ἠρώτουν* At 14 *πόθι* pt *εἴδησαν* pt *γὰρ*] *δὲ* p 15 *παρεκαθίζοντο* pt *ὅτε* pt 16 *ἀντλῆσαι* B *ἀντλᾶν* A *ἐξήρετο* pt *αὐτοῖς*] *αὐτοῦ* pt 17 *εὕρισκον*] *ὕδρισκον* t

λαὸς πλησίον αὐτὸν ἐπιμελῶς ἔθαψαν ἐνδόξως, ἵνα διὰ τῶν εὐχῶν αὐτοῦ ἕως τέλους ἔχουσι τὴν ἀπόλαυσιν τοῦ ὕδατος. Καὶ χρησμὸς γὰρ ἐδόθη αὐτοῖς περὶ αὐτοῦ. Ἔστι δὲ ὁ τάφος Ἡσαΐου τοῦ προφήτου ἐχόμενα τοῦ τάφου τῶν βασιλέων ὀπίσω τοῦ τάφου τῶν ἱερέων ἐπὶ τὸ μέρος τὸ πρὸς 5 *νότον. Σολομῶν γὰρ οἰκοδομῶν τὴν Ἱερουσαλὴμ ἐποίησε τοὺς τάφους τῶν βασιλέων τοῦ Δαυὶδ διαγράψαντος αὐτούς· ἔστι δὲ κατ' ἀνατολὰς τῆς Σιών, ἥ τις ἔχει εἴσοδον ἀπὸ Γαβαὼθ μήκοθεν τῆς πόλεως σταδίους κ΄. Καὶ ἐποίησε σκολιὰν συνθετὴν ἀνυπονόητον· καὶ ἔστιν ἕως σήμερον τοῖς* 10 *πολλοῖς ἀγνοουμένη.*

η΄. Ἱερεμίας ὁ προφήτης ἦν ἐξ Ἀναθὼθ καὶ ἐν Τάφναις Αἰγύπτου λιθοβοληθεὶς ὑπὸ τοῦ λαοῦ ἐτελεύτησε. Κεῖται δὲ ἐν τόπῳ τῆς οἰκήσεως Φαραώ, ὅτι οἱ Αἰγύπτιοι ἐδόξασαν αὐτὸν εὐεργετηθέντες ὑπ' αὐτοῦ. Ἀσπίδες γὰρ καὶ τῶν 15 *ὑδάτων οἱ θῆρες, οὓς καλοῦσιν οἱ Αἰγύπτιοι Νεφώθ, Ἕλληνες δὲ κροκοδίλους, οἳ ἦσαν αὐτοὺς θανατοῦντες· καὶ εὐξαμένου τοῦ προφήτου Ἱερεμίου ἐκωλύθη ἐκ τῆς γῆς ἐκείνης ὁ θυμὸς τῶν ἀσπίδων καὶ ἐκ τοῦ ποταμοῦ ὡσαύτως*

12 Ierem. 1, 1; 43, 8; cf. Mt. 21, 35; 23, 37; Lc. 13, 34; Hebr. 11, 37 **13—14** Ierem. 43, 9 **18** cf. 2 Macchab. 15, 14. Origenes in Ioan. tom. XIII c. 57

1 *ἐθάψατο* ptz + *καὶ* z *ἵνα — ὕδατος* ⌊ s 2 *ἔχωσι* pz 3 *καὶ* ⌊ pz *χρισμὸς* A *χρισμὸν* B 6 *Σολομὼν* p *τὴν* ⌊ pz 7 *τοὺς* ⌊ tz 9 *Γαβαὼν* Bs *μήκωθεν* B 10 *σκαλιὰν* ABt *σκαληνὰν σύνθετον* z *σύνθεσιν* p *συνθέτην* t *ἐστὶν* B 11 *ἀγνοουμένος* A *ἀγν.* + Les rois avaient là de l'or venu de Saba et des aromates. Ezéchias révéla au peuple le mystère de David et de Salomon et profana les ossements de ses pères; c'est pourquoi, il fut décrété contre lui que sa descendance serait dans la servitude s 12 *Ὁ βίος τοῦ Ἱερεμίου προφήτου καὶ ποῦ κεῖται* ptz *ή* B *Τάφνας* At 14 *Φαραῶ* B 15 *ἄσπιδες* z *ἀσπίδες* p 16 *οἱ* ⌊ pz 17 *δὲ*] *τοὺς* p *κορκονήλους* Bt *κορκοδήλους* A *κροκοδείλους* pz *οἳ* ⌊ ptz *κροκ.* + et les Syriens: hordanê s *οἳ — θανατ.* ⌊ s

τὸ ἔνεδρον τῶν θηρίων. Καὶ ὅσοι εἰσὶ πιστοὶ ἕως σήμερον εὔχονται ἐν τῷ τόπῳ ἐκείνῳ, καὶ λαμβάνοντες τοῦ χοὸς δῆγμα ἀσπίδων θεραπεύουσιν καὶ αὐτὰ δὲ τὰ θηρία τοῦ ὕδατος φυγαδεύουσιν. Οὗτος ὁ προφήτης σημεῖον ἔδωκε
5 τοῖς Αἰγύπτου ἱερεῦσιν λέγων, ὅτι δεῖ σεισθῆναι πάντα τὰ εἴδωλα αὐτῶν καὶ συμπεσεῖν τὰ χειροποίητα πάντα· ὅταν ἐπιβῇ ἐν Αἰγύπτῳ παρθένος λοχεύουσα σὺν βρέφει θεοειδεῖ, ὅπερ καὶ ἐγένετο αὐτοῖς.

Οὗτος ὁ προφήτης πρὸ τῆς ἁλώσεως τοῦ ναοῦ ἥρπασεν
10 τὴν κιβωτὸν τοῦ νόμου καὶ τὰ ἐν αὐτῇ πάντα καὶ ἐποίησεν αὐτὰ καταποθῆναι ἐν πέτρᾳ καὶ εἶπε τοῖς ἱερεῦσι τοῦ λαοῦ καὶ τοῖς πρεσβυτέροις παρεστῶσιν· „ἀπεδήμησε κύριος ἐκ Σινᾶ εἰς τοὺς οὐρανοὺς καὶ πάλιν ἐλεύσεται ἐν δυνάμει ἁγίᾳ. Καὶ τοῦτο σημεῖον ἔσται τῆς αὐτοῦ παρουσίας, ὅτε
15 ξύλον πάντα τὰ ἔθνη προσκυνήσουσιν“. Εἶπε δὲ αὐτοῖς, ὅτι τὴν κιβωτὸν ταύτην οὐδεὶς ἀναπτύξει ἔτι ἱερέων ἢ προφητῶν, εἰ μὴ Μωϋσῆς ὁ ἐκλεκτὸς τοῦ θεοῦ, καὶ τὰς ἐν αὐτῇ

5 Isa. 19, 1 (non apud Ierem.); Sozom. h. e. V 21; Nicephor. h. e. X 31 **16** 2 Macchab. 2, 4—8

2 ἐκείνῳ ∠ B 3 δίγμα A δόγμα t 4 [φυγαδ. + Nous avons appris des enfants d'Alexandre et de Ptolemée que quand Alexandre le Macédonien vint à l'endroit où réposait le prophète, et apprit ces merveilles, il fit transporter ses os à Alexandrie et la race des vipères fut chassée de la contrée dans laquelle il fut déposé, ainsi que les crocodiles. Il envoya de mêmes les bêtes appelées argolan, qui combattaient contre les serpents et qu'il fit venir d'Argos, dans le Peloponnèse. Les Egyptiens les appellent „argolau“ c'est-à-dire argiens gauches s] 5 συσθῆναι A 8 ὅπερ ∠ pz [αὐτοῖς + Διὸ καὶ νῦν τιμῶσι παρθένον λοχοῦν καὶ βρέφος ἐν φάτνῃ τιθέντες προσκυνοῦσι· καὶ Πτολεμαίῳ τῷ βασιλεῖ πυνθανομένῳ τὴν αἰτίαν ἔλεγον, ὅτι πατροπαράδοτον ἡμῖν ἐστι μυστήριον ὑπὸ ὁσίου τοῦ προφήτου τοῖς πατράσιν ἡμῶν παραδοθὲν καὶ ἐκδεχόμεθα τὸ πέρας τοῦ μυστηρίου ἡμῶν ps] 9 ἀλλώσεως t 13 Σίνα B ἐκ Σινᾶ (bis) A 17 καὶ ∠ p

πλάκας οὐδεὶς ἀναπλώσει εἰ μὴ Ἀαρών. Καὶ ἐν τῇ ἀνα-
στάσει πρῶτον ἡ κιβωτὸς ἀναστήσεται, καὶ ἐξελεύσεται ἐκ
τῆς πέτρας, καὶ τεθήσεται ἐν τῷ ὄρει Σινᾶ, καὶ πάντες οἱ
ἅγιοι πρὸς αὐτὴν συναχθήσονται, ἐκεῖ ἐκδεχόμενοι τὸν κύ-
ριον, καὶ τὸν ἐχθρὸν φεύγοντες ἀνελεῖν αὐτὸν θέλοντα. Καὶ 5
ἐσφράγισε τὴν πέτραν ἐν τῷ δακτύλῳ τὸ ὄνομα κυρίου· καὶ
γέγονεν ὁ τύπος ὡς γλυφὴ σιδήρου. Καὶ νεφέλη ἐσκέπασε τὴν
πέτραν καὶ οὐδεὶς νοεῖ τὸν τόπον ἐκεῖνον, ἀλλ' οὔτε ἀναγνῶναι
⟨δύναται⟩ τὸ ὄνομα ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης καὶ ἕως τῆς
συντελείας τοῦ αἰῶνος τούτου. Καὶ ἔστιν ἡ πέτρα ἐν τῇ 10
ἐρήμῳ, ὅπου ἡ κιβωτὸς πρῶτον γέγονε, μεταξὺ τῶν ὄρεων,
ἐν οἷς κεῖνται Μωϋσῆς καὶ Ἀαρών· ἐν δὲ ταῖς νυξὶ νεφέλη
ὡς πῦρ γίνεται ἐν τῷ τόπῳ ἐκείνῳ κατὰ τὸν τύπον τὸν
ἀρχαῖον, ὅτι οὐ μὴ παύσεται ἡ δόξα τοῦ θεοῦ ἐκ τοῦ νόμου
αὐτοῦ. 15

θ'. Ἰεζεκιὴλ ὁ προφήτης· οὗτος ἦν ἐκ γῆς Σαρηρᾶ ἐκ
τῶν υἱῶν τῶν ἀρχιερέων, ἀπέθανε δὲ ἐκ τῇ γῇ τῶν Χαλδαίων
ἐπὶ τῆς αἰχμαλωσίας· πολλὰ προφητεύσας περὶ τῆς ἐπιστρο-
φῆς τοῦ λαοῦ· καὶ περὶ τῆς ἐπανόδου τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ καὶ
περὶ τῆς τοῦ κυρίου παρουσίας [ἐπροφήτευσεν]. Ἀπέκτεινεν 20
δὲ αὐτὸν ὁ ἡγούμενος τοῦ λαοῦ ἐν τῇ παροικίᾳ αὐτοῦ ἐν
Βαβυλῶνι, ἐλεγχόμενος ὑπ' αὐτοῦ ἐπὶ εἰδώλων σεβάσμασι.

8 2 Macchab. 2, 7 **12** ibid. 2, 8 **16** Ezech. 1, 3 **18** cf. ibid. 28, 25 **20** cf. ibid. cc. 17, 18 s

1 ἀναπλώσῃ B ἀναπλάσει t εἰ μὴ Ἀαρ. ⌊ s 4 ἁγίοι A ἐκεῖ — 5 θέλοντα ⌊ s 8 ἀλλ' — 10 τούτου ⌊ s 9 δύν. ⌊ AB 11 τῶν + δύο p ὅπου — ὄρεων ⌊ s 13 τῶν ἀρχαίων ptz [15 αὐτοῦ + Dieu fit à Jérémie la grâce de mettre le complément à ce mystère et d'être le coopérateur de Moise s] 16 Ὁ βίος τοῦ Ἰεζεκιὴλ προφήτου καὶ ποῦ κεῖται ptz προφήτης + υἱὸς Βουζῆ p Sarira s ἀρχιερ. + λευΐτης pt 19 περὶ ⌊ τῆς A 20 περὶ ⌊ p ἐπροφ. ⌊ pz 18—20 Il fit de nombreuses prédictions à ceux de la Judée s 22 ἐλεγχούμενος t

Καὶ ἔθαψαν αὐτὸν ἐν ἀγρῷ Μαοὺρ ἐν τῷ τάφῳ Σὴμ καὶ
Ἀρφαξὰδ πατέρων Ἀβραάμ· καὶ ἔστιν ὁ τάφος ἕως σήμερον
σπήλαιον διπλοῦν· καὶ γὰρ Ἀβραὰμ ἐν Χεβρῶν πρὸς τὴν
ὁμοιότητα αὐτοῦ ἐποίησεν τὸν τάφον Σάῤῥας τῆς γυναικὸς
5 *αὐτοῦ· διπλοῦν λέγεται, ὅτι ὀρυκτόν ἐστι καὶ ἀπόκρυφον ἐξ*
ἐπιπέδου καὶ ὑπερῶόν ἐστιν ἐπὶ γῆς πέτρᾳ κρεμάμενον.

Οὗτος οὖν ὁ προφήτης τέρας ἔδωκε τῷ λαῷ ὥστε προσ-
έχειν τῷ ποταμῷ Χοβάρ, ὅτι· ὅταν ἐκλείπῃ τὸ ὕδωρ αὐτοῦ,
ἐλπίζειν τὸ δρέπανον τῆς ἐρημώσεως εἰς πέρας τῆς γῆς· καὶ
10 *ὅταν πλημμυρήσῃ αὐτοῦ τὸ ὕδωρ, τὴν Ἱερουσαλὴμ ἐπάνοδον*
αὐτῆς σημαίνει· ὃ καὶ γέγονεν. Καὶ γὰρ εἰς γῆν τῶν Ἀσ-
συρίων κεῖται ὁ ὅσιος, καὶ πολλοὶ πρὸς τὸν τάφον αὐτοῦ
συνεστρέφοντο ἐπὶ προσευχὴν καὶ ἱκεσίαν. Καί ποτε πλή-
θους τῶν Ἰουδαίων συνελθόντος ἐκεῖ ἐπὶ τὴν μνήμην αὐτοῦ
15 *δεδιότες οἱ Χαλδαῖοι μὴ ἀντάρωσιν· ἔμελλον δὲ ἐπελθεῖν*
αὐτοῖς καὶ ἀναιρεῖν αὐτούς· ἐποίησε δὲ ὁ προφήτης στῆναι
τὸ ὕδωρ τοῦ ποταμοῦ, ἵνα ἐκφύγωσιν υἱοὶ Ἰσραὴλ εἰς τὸ
πέραν γενόμενοι. Οἱ δὲ τολμήσαντες τὸν λαὸν ἐπιδιῶξαι
ὀπίσω αὐτῶν κατεποντίσθησαν.

20 *Οὗτος ὁ προφήτης διὰ προσευχῆς αὐτομάτως αὐτοῖς*
δαψιλὴν τροφὴν ἰχθύων παρέσχετο, ὅτι λιμῷ διεφθείροντο·
καὶ ἐκ τοῦ πλήθους τῶν ἰχθύων διετράφησαν· καὶ πολλοῖς
ἐκλείπουσιν ζωὴν ἐλθεῖν ἐκ θεοῦ παρεκάλεσεν. Οὗτος ὁ

1 cf. Genes. 11, 11 **3—4** ibid. 23, 2. 9. 19 **21** cf. Ezech. 47, 9

5 *διπλ.* + *δὲ* p 6 *ὑπερώων* A *ἐν πέτρᾳ κρεμμάμε-νον* A 10 *πλημμυρίσῃ* ptz *τὴν* + *εἰς* ptzs 11 *αὐτῆς*] *αὐτῶν* pt *σημαίνῃ* pt *γὰρ* ∟ p *Ἀσσυρ.*] *Συρίων* p *σπυ-ρίων* t 13 *ἐπὶ* — *ἱκεσίαν* ∟ s *καὶ ποτὲ* A *πότε* B *πλήθι* t *πλῆθος* AB 15 *δεδοιώτες* B *δεδιῶτες* tz *δεδοιότες* A *δὲ* ∟ pz 16 *αὐτοῖς*] *αὐτῶν* pz 17 *εἰς* — *γεν.*] par le gué et s'échapper. Tout le peuple passa et fut sauvé s *ἐκφυγ.* + *οἱ* pz 19 *αὐτὸν* A 21 *δαψιλῆ* p *δαψειλὴν* t *παρείσχετο* A *παρεί-χετο* B 22 *πλήτον* (!) t *διετράφηας* t 23 *παρεκάλεσαν* A

*προφήτης ἀπολλυμένου τοῦ λαοῦ ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν προέστη
τοῖς ἡγουμένοις αὐτῶν καὶ παρηνόχλησεν αὐτοῖς. Διὰ τε-
ραστίων καὶ φοβηθέντες ἐπαύσαντο οἱ πολέμιοι. Τότε ἔλεγε
τῷ λαῷ ὁ Ἰεζεκιήλ, ὅτι „διαπεφωνήκαμεν· ἀπώλετο ἡ ἐλπὶς
ἡμῶν“. Καὶ ἐν τέρασι τῶν ὀστέων τῶν νεκρῶν ἔπεισεν* 5
*αὐτούς, ὅτι ἐστὶν ἐλπὶς τῷ Ἰσραὴλ καὶ ᾧδε καὶ ἐν τῷ μέλ-
λοντι αἰῶνι. Οὗτος ἐκεῖ ὢν ἐν τῇ χώρᾳ τῶν Χαλδαίων
ἐμήνυσε τῷ λαῷ πάντα τὰ ἐν Ἱερουσαλὴμ καὶ ἐν τῷ ναῷ
γινόμενα. Οὗτος ὁ προφήτης ἡρπάγη ἀπὸ τῆς χώρας τῶν
Χαλδαίων καὶ ἠνέχθη εἰς Ἱερουσαλὴμ εἰς ἔλεγχον τῶν ἀπί-* 10
*στων. Οὗτος ὁ Ἰεζεκιὴλ εἶδε κατὰ τὸν Μωϋσῆν τὸν τόπον
τοῦ ναοῦ κυρίου τὸ τεῖχός τε πλατύ, καθὼς εἶπε καὶ ὁ
Δανιήλ, ὅτι κτισθήσεται. Οὗτος ἐν Βαβυλῶνι ἔκρινε τὴν
φυλὴν Δὰν καὶ Γάδ, ὅτι ἠσέβουν πρὸς τὸν κύριον, διώκον-
τες τοὺς εἰς τὸν νόμον πιστεύοντας καὶ ἐποίησεν αὐτοῖς* 15
*τέρας μέγα, ὅτι οἱ ὄφεις ἀνήλισκον τὰ βρέφη αὐτῶν καὶ
πάντα τὰ κτήνη αὐτῶν. Καὶ προέλεγεν, ὅτι δι᾽ αὐτοὺς
οὐκ ἐπιστρέψει ὁ λαὸς εἰς Ἱερουσαλήμ, ἀλλ᾽ ἐν ἰδίᾳ ἔσον-*

4 Ezech. 37, 11 **10** ibid. 8, 3 **11** cf. Exod. 25, 9. 40; Act. 7, 44 **12** Daniel 9, 25; cf. Ezech. c. 40 ss; 43, 44 **13** (*κρίνειν* = arguere) cf. Genes. 49, 16—19

1 *ἀπολυμένου* A 2 *αὐτοῖς*] *αὐτούς διὰ τεραστίων* pt 2 et les ayant effrayés par ses prodiges, il les obligea de cesser s *τερατίων* pt 4 *ἀπόλετο* A *ὑμῶν* t 5 *ἐποίησεν* t persuada s 6 *τοῦ Ἰσρ.* B 7 *οὗτος — Χαλδαίων*] Tout en étant en captivité s 8 *ἑρμήνυσε* t *ἡρμήνευσε* p 10 *εἰς — ἀπίστον*] ⟨pour confondre⟩ les incrédules s 11 *Μωσῆν* p *τὸν τόπον* — 13 *κτισθ.*] la fit du temple s 12 *τεῖχος τὲ* A *τύχος* t 14 *Γάδ*] *Δαυίδ* A in manuscripto *Γ* ex *Δ* correct. B Gad s *διόκοντες* t 15 *τοὺς τ. ν. φυλάσσοντας* p 16 *ἀνείλισκον* A *αὐτῶν* ⌊ *καὶ* ptz 17 *προέλ.* + *δὲ* pz 18 *ἰδίᾳ*] *Μηδίᾳ* ptz 16 *καὶ* — p. 14, 3 *τελευτῆς αὐτοῦ*] Les notables de ces deux tribus lui étaient opposés, et celui qui le tira, en faisait partie s

ται ἕως συντελείας πλάνης αὐτῶν· ἐξ αὐτῶν γὰρ ἦν καὶ ὁ ἀνελὼν αὐτόν. Ἀντέκειτο γὰρ αὐτῷ ἕως ἡμέρας τελευτῆς αὐτοῦ.

ι'. Δανιὴλ ὁ προφήτης. Οὗτος μὲν ἦν ἐκ φυλῆς Ἰούδα
5 γένους τῶν ἐξόχων τῆς βασιλικῆς ὑπηρεσίας· ἀλλ' ἔτι νήπιος ὢν ἤχθη εἰς Βαβυλῶνα ἐκ τῆς Ἰουδαίας. Ἐγεννήθη δὲ ἐν Βεθεβορῷ τῇ ἀνωτέρᾳ πλησίον Ἱερουσαλήμ· καὶ ἦν ἀνὴρ σώφρων, ὥστε δοκεῖν τοῖς Ἰουδαίοις εἶναι αὐτὸν σπάδοντα. Πολλὰ ἐπένθησεν οὗτος τὴν Ἱερουσαλὴμ καὶ ἐν νηστείαις
10 ἤσκησεν ἀπὸ πάσης τροφῆς ἐπιθυμητῆς καὶ ἦν ἀνὴρ ξηρότατος τῇ εἰδέᾳ· ἀλλ' ὡραῖος ἐν χάριτι θεοῦ. Πολλὰ δὲ ηὔξατο οὗτος περὶ τοῦ Ναβουχοδονόσορ, ὅτι ἐγένετο θηρίον καὶ κτῆνος, ἵνα μὴ ἀπώληται. Ἦν γὰρ τὰ ἐμπρόσθια αὐτοῦ ὡς βοῦς σὺν τῇ κεφαλῇ καὶ οἱ πόδες αὐτοῦ σὺν τοῖς ὀπισ-
15 θίοις ὡς λέων. Ταῦτα γὰρ ἔχουσιν οἱ δυνάσται ἐν τῇ νεότητι αὐτῶν, τὸ ὡς βοῦς ὑπὸ ζυγὸν γινόμενοι τοῦ Βελίαρ διὰ τὰς φιληδονίας, ἐπὶ τέλει θῆρες γενόμενοι ἁρπάζοντες, ὀλοθρεύοντες, πατάσσοντες καὶ ἀναιροῦντες. Ἔγνω οὖν ὁ

4—5 Daniel 1, 3; cf. 4 Reg. 20, 18; Isa. 39, 7 **10** cf. Daniel 1, 8. 13 **13** Secundum Daniel 4, 16. (15. 33) Nabuchodonosor usum rationis perdidit. Cf. Georgius Cedrenus, compend. hist. (Migne 121, 237 B—C)

4 Ὁ βίος τοῦ Δανιὴλ προφήτου καὶ ποῦ κεῖται ptz 7 βεθεβερῷ t 6 ἐγενν. — 8 σπάδοντα] il se trouva dans l'Assyrie supérieure; c'était un homme chaste, et on croit qu'il était eunuque s 8 αὐτὸν ∟ pz τοὺς Ἰουδαίους Bp 10 ἤσκ.] ἴσχυσεν pt ἀπέσχηκεν (in marg. ἴσχυσεν) z 10 ξυρότατος t ἰδέα ptz délicat de corps s 12 Ναβ. + à la démande de Balthasar son fils s 13 ἀπώλητε A λέων + Le saint connut par une revelation que Nabuchodonosor était devenu un animal à cause de l'endurcissement de sa tête et son amour des délices du corps; il fut comme un taureau sous le joug de Satan s 15 ἐν τῇ — Βελίαρ ∟ s 16 ζυγοῦ ptz γενόμενοι pz γιγνόμενοι t γιγνώμενοι A 17 γινόμενοι ptz 18 καὶ ἀναιρ. ∟ pz

ἅγιος οὗτος, ὅτι ὡς βοῦς ἤσθιεν χόρτον καὶ ἐγίνετο αὐτῷ
ἀνθρωπίνης φύσεως τροφή. Διὰ τοῦτο καὶ ὁ Ναβουχοδο-
νόσορ μετὰ τὴν πέμψιν τῆς μάστιγος αὐτοῦ ἐν καρδίᾳ ἀν-
θρωπίνῃ γενόμενος ἔκλαιε καὶ ἠξίου τὸν θεὸν πᾶσαν ἡμέραν
καὶ νύκτα τεσσαρακοντάκις δεόμενος τοῦ θεοῦ Βεημών, ὅ 5
ἐστι τοῦ θεοῦ Ἰσραήλ. Ἐπεγίνετο γὰρ αὐτῷ πνεῦμα Σατὰν
καὶ ἐλάνθανεν αὐτόν, ὅτι γέγονεν ἄνθρωπος. Ἡ γλῶσσα
αὐτοῦ ἐδεσμεύετο λαλεῖν, καὶ φωνὴ θηρίου ἐδίδετο αὐτῷ·
καὶ διανεύων εὐθέως ἐδάκρυε, καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ ἐγί-
νοντο ὡς κρέας ἀπὸ τοῦ κλαίειν. Καὶ πολλοὶ δυνάσται 10
καὶ πολίται ἐξιόντες ἐκ τῆς πόλεως ἐθεώρουν αὐτὸν. Δανιὴλ
δὲ μόνος οὐκ ἠθέλησεν ἰδεῖν αὐτόν· ὅτι πάντα τὸν χρόνον
τῆς ἀλλοιώσεως αὐτοῦ ἐν ταῖς προσευχαῖς ἦν περὶ αὐτοῦ,
καὶ ἔλεγεν, ὅτι „πάλιν ἄνθρωπος γενήσεται καὶ κρατήσει
τῆς βασιλείας αὐτοῦ“· καὶ ἠπίστουν αὐτῷ, τὰ ἑπτὰ ἔτη γε- 15
νέσθαι ἑπτὰ μῆνας δεόμενος περὶ αὐτοῦ πρὸς κύριον. Τὸ
μυστήριον τῶν ἑπτὰ καιρῶν ἐτελέσθη ἐπ' αὐτόν, ὅτι ἀπε-
κατέστησεν ἑπτὰ μεσίτης. Ἓξ οὖν ἔτη καὶ ἓξ μῆνας ὑπέ-
πιπτεν κυρίῳ τῷ θεῷ καὶ ἐξομολογεῖτο τὴν ἀσέβειαν ἑαυτοῦ.
Καὶ μετὰ τὴν ἄφεσιν τῆς ἀνομίας αὐτοῦ ἀπέδωκεν αὐτῷ 20
πάλιν ὁ θεὸς τὴν βασιλείαν. Καὶ οὔτε κρέα ἔφαγεν οὔτε

1 Dan. 4, 23. 30 **16** ibid. 4, 29. 30 **18** Georg. Cedren. *ἀποκατέστη εἰς ἑαυτόν* **16—18** Hugo Cardinal. in Dan. c. 4 **20** Dan. 4, 33

2 *τρόφημα* pt 3 *μετὰ — αὐτοῦ*] quand il avait digéré cette nourriture s 3 *ἀνθρωπίνῃ*] *ἀνθρώπου* p 5 *νυκτὸς* pt Béhémoth s 5 *ὅ — 6 Ἰσρ.* ∠ s 6 *ἐπεγίν. — 8 αὐτῷ*] et oublia qu'il était homme; la parole lui fit enlevée s 7 *ἡ*] *καὶ* p *καὶ διαν. — ἐδάκρυε* ∠ p 9 *καὶ* + *ἐγίγν.* p 11 *πο-λῖται* pz *πολλοὶ — πολίται*] beaucoup de gens s *ἐκ* supra, v. supra. *ἀπὸ* AB 12 *αὐτὸν* + humilié s 15 *ἔτη* + *ἃ εἶπεν αὐτῷ Δανιὴλ ἑπτὰ καιροὺς ἐποίησεν* ptzs 17 *ἀποκατέστησεν* pz 18 *μεσίτας* A *μεσίτης* + Quand Nabuchodonosor fut changé s cinq mois s 19 *ἑαυτοῦ*] *αὐτοῦ* pz 21 *πάλιν* ∠ pz *τὴν βα-σιλείαν*] sa nourriture lui fut rendue s

οἶνον ἔπιεν ἐξομολογούμενος τῷ θεῷ, ὅτι Δανιὴλ αὐτῷ προσέταξεν ἐν ὀσπρέοις ἢ χλοροῖς ἢ βρεκτοῖς ἐξιλεώσασθαι τὸν κύριον. Διὰ τοῦτο καὶ ὁ Ναβουχοδονόσορ ἐκάλεσε τὸν Δανιὴλ Βαλτάσαρ κατὰ τὸ ὄνομα τοῦ μονογενοῦς αὐτοῦ
5 υἱοῦ· καὶ ἠθέλησεν αὐτὸν συγκληρονόμον ἀποκαταστῆσαι τῶν τέκνων αὐτοῦ· ἀλλ' ὁ ὅσιος εἶπεν· „ἵλεώς μοι, ἀφεῖναι κληρονομίαν πατέρων μου καὶ προσκολληθῆναι κληρονομίαν ἀπεριτμήτων".

Καὶ ἐν τοῖς βασιλεῦσι δὲ Περσῶν πολλὰ ἐποίησε τεράστια,
10 ὅσα οὐκ ἐγράψαμεν ἐν τῇ βίβλῳ ταύτῃ· εἰσὶ δὲ γεγραμμένα ἐν τῇ βίβλῳ τοῦ Δανιήλ. Οὗτος ὁ προφήτης ἔδωκε τέρας ἐν τοῖς ὑψηλοῖς ὄρεσι Βαβυλῶνος λέγων· ὅτι „ὅταν ἴδητε καπνιζόμενον τὸ ἐκ βοῤῥᾶ ὄρος, ἥξει τὸ τέλος Βαβυλῶνος· ὅταν δὲ ἴδητε αὐτὸν ὡς ἐν πυρὶ καιόμενον, ἥξει τὸ
15 τέλος πάσης τῆς γῆς· ἐὰν δὲ τὸ ἐν τῷ νότῳ ὄρος νεύσῃ ὕδατα, ἐπιστρέψει ὁ λαὸς ἐν τῇ γῇ αὐτοῦ· οἰκοδομήσεται Ἱερουσαλὴμ πλατεῖα καὶ εὐρύχωρος, ὥσπερ καὶ ἐγένετο διὰ Ἰησοῦ ἀρχιερέως καὶ Ζοροβάβελ τοῦ υἱοῦ Σαλαθιήλ. Ἐὰν δὲ αἷμα ῥεύσῃ τὸ ὄρος, φόνος ἔσται τοῦ Βελίαρ ἐν πάσῃ
20 τῇ γῇ, ἥξει δὲ κύριος ἐπὶ γῆς ἐνανθρωπήσας. Ἐκεῖ οὖν

4 cf. Daniel 1, 7; 5, 1. 22; Bar. 1, 12 **15** cf. Ezech. 47, 1 ss. **20** cf. Testam. XII patriarch. Aser c. 7; Beniamin c. 6. 10

2 *χλωροῖς* pz en n'usant que de graines trempées, de légumes et d'eau s 3 *τοῦτο*] *τοῦ* A 5 *υἱοῦ αὐτοῦ* ptz *ἀποκαταστῆναι* Atz 7 *κληρονομίας* pz *κληρονομίσας* t *πατρῶν* t *κληρονομίᾳ* t 9 *τεράτια* ptz 11 *Δαν.* + Il mourut là et fut enseveli seul glorieusement dans le tombeau royal s 12—13 quand la partie septentrional fumerait s 14 *τὸ* ∠ p 15 *τῷ* ∠ p *ῥεύσει* ptz que si les eaux coulaient dans la partie meriodonale s 16 *καὶ οἰκοδομηθήσεται* pt *οἰκομ.* — 18 *Σαλαθ.* ∠ s 17 *διὰ* + *τοῦ* pz 18 *Ζωροβ.* pz *Σαλλαθιὴλ* tz 19 *ἐστὶν* ptz Satan causerait un grand massacre s 20 *ἐν ἀνθρωπίσασι* t *Ἐκεῖ* — *Βαβ.*] Le vénérable Daniel dit ces choses et mourut en paix s *γνωστὸς*] *γνωστότατος* ptz

ἐκοιμήθη ὁ ὅσιος Δανιὴλ ἐν Βαβυλῶνι ἐν εἰρήνῃ καὶ ἐτάφη
ἐν τῷ σπηλαίῳ τῷ βασιλικῷ ἐνδόξως· καὶ ἔστιν ὁ τάφος
αὐτοῦ ἕως τῆς σήμερον ἡμέρας πᾶσι γνωστὸς ἐν Βαβυλῶνι.

ια΄. Ὡσηὲ ὁ προφήτης· υἱὸς Βεηρεί. Οὗτος ἐγεννήθη
ἐν Βελομὼθ ἐκ τῆς φυλῆς Ἰσάχαρ. Οὗτος ἔδωκε τέρας ἥ- 5
ξειν τὸν κύριον ἐξ οὐρανοῦ ἐπὶ τὴν γῆν· καὶ τοῦτο τὸ ση-
μεῖον τῆς παρουσίας αὐτοῦ· ὅταν ἡ δρῦς ἡ ἐν Σηλὼμ με-
ρισθῇ ἀφ' ἑαυτῆς εἰς δώδεκα μέρη καὶ γένωνται δρῦες
δώδεκα· οὕτως καὶ ἐγένετο. Πολλὰ δὲ προφητεύσας περὶ
τῆς πορνείας τοῦ λαοῦ αὐτοῦ, ἀπέθανεν ἐν εἰρήνῃ καὶ ἐτάφη 10
ἐν τῇ γῇ αὐτοῦ.

ιβ΄. Ἀμὼς δὲ ὁ προφήτης. Οὗτος ἐγεννήθη ἐν Θεκουὲ
ἐκ γῆς Ζαβουλών. Ἔστι δὲ πατὴρ Ἡσαΐου τοῦ προφήτου.
Ἀμασίας δὲ ὁ ἱερεὺς Βεθὴλ συχνῶς αὐτὸν τυμπανίσας ἐνέδρᾳ
αὐτὸν ἐλοιδόρει, εἰς τέλος δὲ ἀνεῖλεν αὐτὸν ὁ υἱὸς Ἀμασίου 15
ἐν ῥοπάλῳ πλήξας αὐτὸν κατὰ τοῦ κροτάφου, ὅτι ἤλεγχεν
αὐτὸν περὶ τῆς ἐνέδρας τῶν δύο δαμάλεων τῶν χρυσῶν.
Καὶ ἔτι ἐμπνέων ἦλθεν εἰς τὴν γῆν αὐτοῦ· καὶ ἀπέθανε
καὶ ἐτάφη ἐκεῖ μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ.

ιγ΄. Μιχαίας ὁ προφήτης. Οὗτος ἐγεννήθη ἐν Μοραθὶ 20

4 Osee 1, 1 **6** cf. Testament. XII patriarch. Simeon c. 6. **9** Osee 5, 4 **12** Amos 1, 1 **14. 17** cf. 3 Reg. 12, 29 s. 33 **15** cf. Amos 7, 10 **20** Mich. 1, 1; Ierem. 26, 18

4 *Ὁ βίος τοῦ Ὡσηὲ προφήτου καὶ ποῦ κεῖται* ptz *υἱεὺς* tz *ὁ — ἐγεν.*] était s 5 Balemôth s *βελωμὼθ* t 7 *δρὺς* Apt 8 *γενήσονται* pz *δρύες* pz 9 *πολλὰ — εἰρήνῃ* ∟ s *προφητεύσεν* t 12 *Ὁ βίος τοῦ Ἀμῶς καὶ ποῦ κεῖται* ptz 12 *δὲ* ∟ pz 13 *ἐν γῇ* ptz *Ζεβουλών* p *ἐκ — προφ.* ∟ s 14 *συγχνῶς* A *Ἀμασίας — 15 ἐλοιδ.*] il reprenait sans cesse Amasias s *τυμπανώσεν* (!) t 15 *ἐλοιδώρει* t 16 *ὅτι — 17 χρυσῶν* ∟ s *δαμαλίων* t 19 *πατρῶν* t *μετὰ — αὐτοῦ* ∟ s 20 *Ὁ βίος τοῦ Μιχαίου προφήτου καὶ ποῦ κεῖται* ptz *Μωραθεὶ* pz *ὁ πρ. — Μορ.*] fils de Yamsai était de la tribu d'Ephraim s

ἐκ φυλῆς Ἐφραΐμ. Πολλὰ ἐποίησεν οὗτος τῷ Ἀχαὰβ βασιλεῖ Ἰούδα· ὑπὸ δὲ Ἰωρὰμ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ ἀναιρεῖται κρημνωθείς, ὅτι ἤλεγχεν αὐτὸν ἐπὶ ταῖς ἀσεβείαις αὐτοῦ καὶ τῶν πατέρων αὐτοῦ ὧν ἐποίησεν. Καὶ θανὼν ἐτάφη ἐν Μοραθὶ 5 ἐν τῇ γῇ αὐτοῦ μονώτατος σύνεγγυς τοῦ πολυανδρίου· καὶ ἔστιν ὁ τάφος αὐτοῦ εὔγνωστος ἕως τῆς σήμερον ἡμέρας.

ιδ΄. Ἰωῆλ δὲ ὁ προφήτης. Οὗτος ἦν ἐξ ἀγροῦ Βηθὼμ ἐκ τῆς γῆς Ῥουβίμ· πολλὰ δὲ προεφήτευσε περὶ Ἱερουσαλὴμ καὶ τέλους ἐθνῶν. Ὁρῶν δὲ ἀπέθανεν ἐν εἰρήνῃ καὶ ἐτάφη 10 Βηθὼμ ἐν τῇ γῇ αὐτοῦ ἐνδόξως.

ιε΄. Ἀβδιοῦ ὁ προφήτης. Οὗτος ἦν ἐκ τῆς Συχὲμ ἐξ ἀγροῦ Βηθθαχάμαρ. Οὗτος ἐστὶν ὁ τρίτος πεντηκόνταρχος, οὗ ἐφείσατο Ἠλίας ὁ Θεσβίτης, καὶ κατέβη καὶ ἦλθε πρὸς τὸν βασιλέα. Μετὰ δὲ ταῦτα ἀπολιπὼν τὴν βασιλικὴν αὐτοῦ 15 τάξιν, προσεκολλήθη τῷ προφήτῃ Ἠλίᾳ καὶ ἐγένετο αὐτοῦ μαθητής· καὶ πολλὰ ὑπομείνας δι' αὐτὸν περιεσώζετο· καὶ θανὼν ἐτάφη ἐν ἀγρῷ Βηθθαχάμαρ μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ.

ις΄. Ἰωνᾶς ὁ προφήτης. Οὗτος οὖν ἐκ γῆς Καριαθμαοὺμ

1 3 Reg. 22, 8 s. **9** Ioel c. 3, 1. 9. 12. 20 **12. 13** cf. 4 Reg. 1, 13 **15** 3 Reg. 18, 3 ss.

1 Ἀχάβ AB βασ. Ἰούδα ⌊ s 3 καὶ τῶν — 6 ἡμέρας] Et pour cela Joram le fit tuer en le faisant précipiter du ⟨haut d'un rocher⟩. Il fut enseveli à ʿAchim s 4 Μωραθεὶ ptz 5 πολυανδρίου + Ἐνακείμ pz (Ios. 11, 21; Iud. 1, 20) ἐστὶν B 7—10 ⌊ s 7 Ὁ βίος τοῦ Ἰωὴλ προφήτου καὶ ποῦ κεῖται ptz δὲ ⌊ pz προφ. + υἱὸς Βαθοὴλ p 8 προφήτευσε A 9 τέλεος p ἐθνῶν ὁρῶν· ἀπέθανε δὲ z 10 Βηθὼρ z Βηθὼμ ⌊ pt 11 Ὁ βίος τοῦ Ἀβδίου τοῦ προφήτου καὶ ποῦ κεῖται ptz Ἀβδιοῦ B Ἀβδίας p Σιχὲμ A 12 Βεθθαχάμαρ A Βηθαχ. p Beit — Acarim s 13 καὶ κατέβη — βασιλέα ⌊ s 17 Βηθαχάμαρ p 18 αὐτοῦ + La femme d'Abdias est celle qui alla trouver le prophète Elisée, lequel libéra ses enfants de leur dette, grâce à l'eau qu'il changea en huile. Il soignait et nourrissait cinquante prophètes dans chacune des deux grottes (3 Reg. 18, 4) s 19 Ὁ

πλησίον Ἀζώτου πόλεως Ἑλλήνων κατὰ θάλασσαν. Ἦν τότε Ἠλίας ὁ προφήτης ἐλέγχων τὸν Ἀχαὰβ βασιλέα Σαμαρείας καὶ καλέσας λιμὸν μεγάλην ἐπὶ τὴν γῆν ἔφυγεν ἐν τῇ ἐρήμῳ· καὶ ἐτρέφετο ἐκ τῶν κοράκων· καὶ ἔπινεν ὕδωρ ἐκ τοῦ χειμάῤῥου. Καὶ ὅτε ἐξηράνθη ὁ χείμαῤῥος ἐπείνασε. Καὶ ἦλ- 5 *θεν εἰς Σαρεφθὰ τῆς Σιδονίας πρὸς γυναῖκα χήραν πενιχράν, ἥτις ἦν μήτηρ τοῦ Ἰωνᾶ, καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὸν οἶκον αὐτῆς· καὶ ἐποίησεν αὐτῷ ὡς προσέταξεν αὐτῇ· καὶ ἔφαγε καὶ εὐλόγησεν αὐτῇ σίτῳ καὶ ἐλαίῳ καὶ ἔμεινε μετ' αὐτῆς. Οὐ γὰρ ἠδύνατο μεῖναι μετ' ἀπεριτμήτων καὶ θανόντα τὸν* 10 *υἱὸν αὐτῆς Ἰωνᾶν ἀνέστησεν ὁ θεὸς διὰ τοῦ Ἠλία καὶ ἀπέδωκεν αὐτὸν ζῶντα τῇ μητρὶ αὐτοῦ διὰ τὴν φιλοξενίαν. Καὶ γενόμενος ἡλικίας ὁ Ἰωνᾶς ἀπεστάλη εἰς Νινευῒν πρὸς τοὺς Ἀσσυρίους. Καὶ ἐζήτησεν Ἰωνᾶς ἀποδρᾶσαι κύριον καὶ κατεπόθη ὑπὸ τοῦ κήτους πορευθῆναι βουλόμενος εἰς* 15 *Θαρσεῖς· ἐξελθὼν δὲ ἐκ τοῦ κήτους ἐκήρυξε τὴν ἀπώλειαν Νινευΐ. Καὶ μετενόησαν οἱ Νινευῖται τῷ θεῷ καὶ ἠλεήθησαν. Καὶ ἐλυπήθη Ἰωνᾶς, καὶ ἀνακάμψας οὐκ ἔμεινεν εἰς τὴν γῆν αὐτοῦ, ἀλλὰ παραλαβὼν τὴν μητέρα αὐτοῦ παρῴκησε τὴν Σοὺρ χώραν τῶν ἀλλοφύλων. Ἔλεγε γάρ, ὅτι „οὕτως* 20 *ἀφῶμαι τὸν ὀνειδισμόν, ὅτι ἐψευσάμην προφητεύσας κατὰ*

2 3 Reg. 17, 1 **3** ibid. 17, 2 ss **4** ibid. 17, 6 **6** ibid. 17, 9 **7** Iacob. Edess. (Wright, Catalogue 601); cf. 3 Reg. 17, 12. 15 **11** ibid. 17, 18; Ps. Athanas. ad Antioch. quaest. 65 (Migne 28, 633 C) **14** Ion. 1, 2; 3, 2; 2, 1; 4, 2 **17** ibid. 3, 10

βίος τοῦ Ἰωνᾶ προφήτου καὶ ποῦ κεῖται ptz *προφ.* + *υἱὸς Ἀμαθῆ* p *οὖν*] *ἦν* p *Καριαθαμαοὺμ* ptz Kariathiarim s 3 *μέγαν* p *ἔφυγεν* — 5 *ἐπείνασε* ∠ s 6 *Σαραφθὰ* pt *Σιδωνίας* ptz *χῆραν* A 9 *εὐλόγηστεν* A 12 *αὐτὸν*] *ἑαυτῷ* A *μητέρι* ptz 11 *καὶ ἀπ.* — *φιλοξενίαν*] pour lui faire voir qu'il ne pouvait fair la présence de Dieu s 13 *Νινεύιν* A *Νινεύ* B *Νινευΐ* pt 16 *ἀπώλειαν*] *πόλιν* ptz 17 *Νινευῖται* z *ἠλέησεν* p *ὁ Ἰωνᾶς* pz 18 *ἔμηνεν* t 19 *παρῴκησε* + *εἰς* pt *Σοὺρ*] la région de Tyr s

Νινευΐ.“ Καὶ κατοικήσας ἐν γῇ Σαὰρ ἐκεῖ ἀπέθανε καὶ ἐτάφη ἐν τῷ σπηλαίῳ τοῦ Κενεζέου κριτοῦ. Ἐπροφήτευσε δὲ ὅτι· ὅταν ἴδωσιν ἐν Ἱερουσαλὴμ ἔθνη πολλὰ ὑπὸ δυτικῶν, ἕως ἐδάφους ἀφανισθήσεται.

5 *ιζʹ. Ναοὺμ δὲ ὁ προφήτης. Οὗτος ἦν ἀπὸ Ἐλκέσιν πέραν τοῦ Ἰορδάνου εἰς Βηγαβάρ· ἐκ φυλῆς Συμεών. Οὗτος μετὰ τὸν Ἰωνᾶν τέρας ἔδωκεν ἐπὶ Νινευΐ, ὅτι ὑπὸ ὑδάτων γλυκέων καὶ πυρὸς ἐπιγείου ἀπολεῖται, ὃ καὶ γέγονεν. Ἡ γὰρ περιέχουσα αὐτὴν λίμνη ἐν σεισμῷ καὶ πῦρ ἐκ τῆς ἐρήμου* 10 *ἐπελθὸν πάντα τὰ ὑψηλότερα αὐτῆς ἐνέπρησεν μέρη. Ἀπέθανε δὲ Ναοὺμ ἐν εἰρήνῃ, ἐτάφη δὲ ἐν τῇ γῇ αὐτοῦ Βηγαβάρ.*

ιηʹ. Ἀμβακοὺμ ὁ προφήτης. Οὗτος ἦν ἐξ ἀγροῦ Βυζζουχὰρ ἐκ φυλῆς Συμεών. Οὗτος εἶδε πρὸ τῆς αἰχμαλωσίας 15 *περὶ τῆς ἁλώσεως Ἱερουσαλήμ, καὶ ἐπένθησε σφόδρα ἐπὶ τῇ πόλει καὶ τῷ λαῷ. Καὶ ὅτε ἦλθεν Ναβουχοδονόσορ εἰς Ἱερουσαλὴμ τοῦ πορθῆναι αὐτήν, οὗτος ἔφυγεν εἰς Ὀστρακίνην· καὶ ἦν ἐκεῖ πάροικος εἰς γῆν Ἰσμαήλ. Ὡς δὲ ὑπέστρεψαν οἱ Χαλδαῖοι ἀπὸ τῆς Ἱερουσαλὴμ εἰς τὴν γῆν αὐτῶν, λάφυρον* 20 *αὐτὴν ποιήσαντες, καὶ οἱ κατάλοιποι οἱ ὄντες ἐν Ἱερουσαλὴμ*

1 Ion. 4, 1 **5** Nah. 1, 1 **7** cf. ibid. 2, 8 ss **8** ibid. 1, 8 **10** cf. ibid. 3, 15 **19** Habb. 1, 6 ss. c. 2

1 *κατῳκήσας* At Sarar s 2 *τῷ*] *τῇ* A *Κενεζίου* A Kénézaou s *ἐπροφ.* + quand on verra la pierre qui poussera des mugissements, la fin approchera s 3 *ἴδωσιν*] *εἴσωσιν* pz *ἰσώσιν* t 5 *Ὁ βίος τοῦ Ναοὺμ προφήτου καὶ ποῦ κεῖται* ptz *δὲ* ∟ pz *Ἐλκεσεὶ* p Elqai s 6 *πέραν — Βηγ.*] au dela de Beit-Havarim s 8 *γλυκείων* A par l'eau douce et par le feu de sous-terre s 9 *περιέχουσεν* AB *λίμνη* ∟ AB lac s *λίμνη* + *κατέκλυσεν αὐτὴν* p elle fut inondée s 9 *πυρὶ* A *ἐπελθὼν* A 10 *τὰ* ∟ pz 11 *καὶ ἐτάφη* p *Βηγαβὰρ* pz *Βηγ.* ∟ s *Γηγαβάρ* AB 13 *ὁ βίος τοῦ Ἀμβακοὺμ καὶ ποῦ κεῖται* ptz *Ἀββακοὺμ* z *Βηθζοχὴρ* p *Βηζζοχὴρ* t Beith Sochara s *ποῦ* A 17 *τοῦ — αὐτὴν* ∟ s *Ὀστρακίνην*] dans la maison d'un potier s 18 *Ὡς δὲ*] *ὥστε* t 19 *λάφυραν* pt

κατέβησαν εἰς Αἴγυπτον. Αὐτὸς δὲ ἀνῆλθεν εἰς τὴν γῆν
αὐτοῦ. Ἐλειτούργει τοῖς θερισταῖς τοῦ ἀγροῦ ἑαυτοῦ.
Ἔσπειρε γὰρ κριθόν. Ὡς δὲ ἧψεν αὐτοῖς ἐδέσματα, ἐπρο-
φήτευσε τοῖς ἰδίοις εἰπών· „πορεύομαι ἐγὼ εἰς γῆν μακρὰν
καὶ τάχιον ἐπανελεύσομαι. Ἐὰν δὲ βραδύνω, ἀπενέγκατε 5
φαγεῖν τοῖς θερισταῖς." Καὶ γενόμενος ἐν Βαβυλῶνι καὶ
δοὺς ἄριστον τῷ Δανιὴλ εἰς τὸν λάκκον τῶν λεόντων, ὑπο-
στρέψας παρέστη τοῖς θερισταῖς ἐσθίουσι· καὶ οὐδενὶ εἶπε
τὸ γινόμενον. Συνῆκε δὲ ὁ προφήτης, ὅτι τάχιον ἐπιστρέψει
ὁ λαὸς ἐκ Βαβυλῶνος εἰς Ἱερουσαλήμ. Ἔδωκε δὲ τέρας τοῖς 10
ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ, ὅτι ὄψονται ἐν τῷ ναῷ φῶς μέγα διαλάμψαν.
Καὶ οὕτως ἴδωσι τὴν δόξαν τοῦ θεοῦ. Καὶ περὶ τῆς συν-
τελείας τοῦ ναοῦ προεῖπεν, ὅτι ὑπὸ ἔθνους δυτικοῦ γενή-
σεται ἡ πόρθησις τοῦ ναοῦ Ἱερουσαλήμ· τότε τὸ ἅπλωμα
τοῦ Δαβεὶρ εἰς δύο μέρη ῥαγήσεται· καὶ ἐπίκρανα τῶν δύο 15
στύλων ἀφαιρεθήσονται. Καὶ οὐδεὶς γνώσεται, ποῦ ἔσονται.
Αὐτὰ δὲ ἐν τῇ ἐρήμῳ ἀπενεχθήσονται ὑπὸ ἀγγέλων, ὅπου
ἐν ἀρχῇ ἐπάγη ἡ σκηνὴ τοῦ μαρτυρίου. Καὶ ἐν αὐτοῖς
γνωσθήσεται ἐπὶ τέλει κύριος, ὅτι φωτίσουσι τοῖς διωκομέ-
νοις ὑπὸ τοῦ ὄφεως ὥσπερ ἐξ ἀρχῆς καὶ διασώσει αὐτοὺς 20
κύριος ἐκ σκότους καὶ σκιᾶς θανάτου καὶ ἔσονται ἐν σκηνῇ
ἁγίᾳ. Οὗτος ὁ προφήτης περὶ τῆς ἐλεύσεως τοῦ κυρίου
πολλὰ προεφήτευσεν· πρὸ δύο ἐτῶν περὶ τῆς ἐπιστροφῆς

3 Dan. 14, 32 ss. 15 Δαβείρ: 3 Reg. 6, 22. 23 18 s. cf. Habac. c. 3, 4 ss.

2 καὶ ἐλειτούργ. pt 3 κριθάς pz κριθόν A ὡς δὲ] καὶ p ἥψισεν AB ὕψησεν ptz ἔσπ. — κριθ. ∠ s καὶ ἐπροφ. p 5 τάχειον t ταχέως p 8 ἐσθίωσι AB 9 γενόμενον ptz ὅτι τάχιον (bis!) AB 11 τῇ ∠ pz 12 ἴδωσι] εἴσουσι pz 15 μέρα AB ῥογήσεται t ἐπικρανᾶ A 16 στήλων t 19 τοὺς διωκομένους ptz 20 ὄφιος pz ὥσπερ — p. 22, 2 ἐνδόξως ∠ s 21 σκότους καὶ ∠ ptz 23 πρὸ + δὲ p ἔτη t περὶ ∠ t

τοῦ λαοῦ τῆς ἀπὸ Βαβυλῶνος ἀπέθανε· καὶ ἐτάφη ἐν τῷ ἰδίῳ αὐτοῦ ἀγρῷ ἐνδόξως.

ιθ'. Σοφονίας ὁ προφήτης· οὗτος οὖν ἐκ φυλῆς Συμεὼν ἀπὸ ὄρους Σαραβαθᾶ ἐπροφήτευσε δὲ περὶ τῆς πόλεως 5 Ἱερουσαλήμ, ὅτι οἰκοδομηθήσεται ἐπὶ κρεῖττον εἰς μῆκος καὶ πλάτος, καὶ περὶ τέλους ἐθνῶν καὶ αἰσχύνης ἀσεβῶν, καὶ περὶ τῆς τοῦ κυρίου παρρυσίας. Ἀπέθανε δὲ ἐν ἀποκαλύψει κυρίου, καὶ ἐτάφη ἐν τῷ ἀγρῷ αὐτοῦ μονώτατος.

κ'. Ἀγγαῖος ὁ προφήτης. Ἔτι νέος ὢν ἐπανῆλθεν ἐκ 10 Βαβυλῶνος εἰς Ἱερουσαλὴμ καὶ φανερῶς περὶ τῆς ἐπιστροφῆς τοῦ λαοῦ ἐπροφήτευσε καὶ εἶδε τὴν οἰκοδομὴν τοῦ ναοῦ Ἱερουσαλὴμ καὶ αὐτὸς ἔψαλλεν ἐκεῖ πρῶτος ἀλληλούϊα, ὃ ἑρμηνεύεται· αἰνέσωμεν τῷ ζῶντι θεῷ· ἀμήν, ὅ ἐστι· γένοιτο, γένοιτο· ἐκεῖ οὖν ἀπέθανε καὶ ἐτάφη πλησίον τῶν ἱερέων 15 ἐνδόξως· διὸ λέγομεν ἀλληλούϊα, ὅ ἐστιν ὕμνος Ἀγγαίου καὶ Ζαχαρίου.

κα'. Ζαχαρίας ὁ προφήτης. Οὗτος ἦν υἱὸς Βαραχίου. Οὗτος ἦλθεν ἀπὸ τῆς Χαλδαίων ἤδη προβεβηκὼς καὶ ἐκεῖ ὢν πολλὰ τῷ λαῷ προεφήτευσε καὶ τέρατα πολλὰ ἔδωκεν 20 εἰς ἀπόδειξιν. Οὗτος εἶπε τῷ Ἰωσεδέκ, ὅτι γεννήσει υἱὸν καὶ ἐν Ἱερουσαλὴμ ἱερατεύσει τῷ κυρίῳ. Οὗτος καὶ τὸν Σαλαθιὴλ εὐλόγησεν ἐπὶ υἱῷ λέγων· ὅτι γεννήσεις υἱὸν καὶ καλέσεις τὸ ὄνομα Ζοροβάβηλ. Καὶ ἐπὶ Κύρου τοῦ βασιλέως

4 cf. Zachar. 14, 10 6 ibid. 14, 12. 18 7 Soph. c. 2, 11; c. 3, 9. 10. 14. 15. 19 10 Agg. 1, 8; 2, 10 17 Zachar. 1, 1

3 Ὁ βίος τοῦ Σοφονίου προφητοῦ καὶ ποῦ κεῖται ptz οὖν] ἦν pt 4 Σοραβαθὰ ptz de Baratha s καὶ ἐπροφ. ptz δὲ ∠ p 5 Ἱερ. — 6 πλάτος ∠ s ἐπίκρειττον p ἐπικρείττως t 7 περὶ — παρουσ.] et sur le jugement dernier s ἐν ἀποκαλ. κυρίου ∠ s 9 Ὁ βίος τοῦ Ἀγγαίου προφήτου καὶ ποῦ κεῖται ptz 13 ἐναίσωμεν t 12 καὶ αὐτὸς — 14 γένοιτο ∠ s 15 διὸ — Ζαχ. ∠ s 17 ὁ βίος τοῦ Ζαχαρίου τοῦ προφήτου καὶ ποῦ κεῖται ptz 18 τῆς] γῆς ptz 20 γεννήσεται ptz 23 καλέσει A Ζοροβάβελ ptz

Περσῶν τέρας ἔδωκεν εἰς νῖκος περὶ Κροίσου τοῦ Λυδίων βασιλέως καὶ περὶ Ἀστυάγους τοῦ τῶν Μήδων βασιλέως καὶ περὶ τῆς λειτουργίας αὐτοῦ ἐπροφήτευσεν, ἣν ποιήσει Κύρος ἐπὶ Ἱερουσαλήμ. Καὶ εὐλόγησεν αὐτὸν σφόδρα. Τὰ δὲ τῆς προφητείας αὐτοῦ τῆς ἐν Ἱερουσαλὴμ καὶ περὶ τέλους ἐθνῶν 5 καὶ περὶ τῆς τοῦ ναοῦ Ἱερουσαλὴμ οἰκοδομῆς καὶ ἀργίας προφητῶν καὶ ἱερέων καὶ διπλῆς κρίσεως ἐξέθετο. Ἀπέθανε δὲ εἰς τὴν Ἰουδαίαν ἐν γήρει μακρῷ καὶ ἐτάφη σύνεγγυς Ἀγγαίου τοῦ προφήτου.

κβ'. Μαλαχίας ὁ προφήτης ἦν ἐκ φυλῆς Ζαβουλών. 10 Οὗτος μετὰ τὴν ἐπιστροφὴν τοῦ λαοῦ τὴν ἀπὸ Βαβυλῶνος τίκτεται ἐν Σοφᾷ ἐν γῇ Ζαβουλών. Καὶ ἔτι νέος ὢν καλὸν βίον ἔσχε, πολλὰ δὲ προεφήτευσε περὶ τῆς τοῦ κυρίου ἐπιδημίας καὶ περὶ κρίσεως νεκρῶν· καὶ ὅτι τὰ ἔθη Μωϋσέως πληρωθήσονται καὶ ἀλλαγήσονται. Καὶ ἐπειδὴ πᾶς ὁ λαὸς 15 ἐτίμα αὐτὸν ὡς ὅσιον καὶ πραΰν, ἐκάλεσεν αὐτὸν μαλαχί, ὃ ἑρμηνεύεται ἄγγελος. Ἦν γὰρ καὶ τῷ εἴδει πάνυ εὐπρεπής, ἀλλὰ καὶ ὅσα εἶπεν αὐτὸς ἐν προφητείᾳ, αὐτῇ τῇ ἡμέρᾳ ἄγγελος ὀφθεὶς ἐπεδευτέρωσεν αὐτοῦ τὴν προφητείαν, ὥσπερ ἐγένετο ἐν ταῖς ἡμέραις τῆς ἀναρχίας, ὡς γέγραπται ἐν 20 Σφαρφωθείμ, τουτέστιν ἐν βίβλῳ Κριτῶν. Νέος δὲ ὢν ὁ προφήτης ἀπέθανε καὶ προσετέθη πρὸς τοὺς πατέρας αὐτοῦ ἐν τῷ ἀγρῷ αὐτοῦ.

κγ'. Ζαχαρίας ἄλλος προφήτης καὶ ἱερεύς. Οὗτος ἦν

5 Zachar. 9, 8; 14, 12 **7** ibid. 1, 16; 4, 9; 6, 12—15; 13, 2. 4. 9 **14** Malach. c. 3 et 4 **16** cf. Malach. 3, 1 **21** Iudic. 2, 1 s **24** 2 Chron. 24, 20

1 νῖος AB νίκην p Κρείσσον AB 6 ἀργήας AB 7 ἱερ. ∟ καὶ ptz 10 ὁ βίος τοῦ Μαλαχίου τοῦ προφήτου καὶ ποῦ κεῖται ptz 12 ζαβούλον t 13 πολλὰ — 15 ἀλλαγ. ∟ s 14 πρηρωθ. B 16 πρᾶον pz πραὸν t αὐτὸν μαλαχί] Μαλαχίαν p καὶ ∟ p 19 ὥσπερ + καὶ pz 21 σχοφθεὶμ pz 24 Ὁ βίος τοῦ Ζαχαρίου προφήτου καὶ ποῦ κεῖται ptz ἄλλος — ἦν] était de Jérusalem s

υἱὸς Ἰωδαὲ ἱερέως, πατὴρ δὲ Ἰωάννου τοῦ βαπτιστοῦ. Τοῦτον ἀπέκτεινεν Ἡρώδης ὁ βασιλεὺς ἐχόμενα τοῦ θυσιαστηρίου καὶ τοῦ οἴκου κυρίου. Οὗτος δὲ ἦν ἐξ Ἱερουσαλὴμ ἐξ οἴκου Δαυίδ, ἀνὰ μέσον τοῦ Ἐλὰμ ἐξ οἴκου κυρίου. Οὗτος ἐπρο-
5 *φήτευσε περὶ Χριστοῦ γενεᾶς. Ἐκεῖ οὖν αὐτὸν ἔθαψαν ἐν οἴκῳ θεοῦ ἐχόμενα ναοῦ κυρίου. Ἔκτοτε ἐγίνοντο τέρατα πολλὰ ἐν τῷ ναῷ καὶ φαντασίαι καὶ οὐκ ἴσχυον οἱ ἱερεῖς ἰδεῖν οὐκέτι ὀπτασίαν ἀγγέλων· οὐδὲ δοῦναι χρησμοὺς τῷ λαῷ ἐν Δαβεὶρ οὔτε ἐρωτῆσαι ἐν τῷ Ἐφοὺδ οὔτε διὰ τῶν*
10 *δήλων ἀποκριθῆναι, ἕως τὸ πρίν, ἕως τῆς ἡμέρας ἐκείνης.*

κδ΄. Συμεὼν ὁ ἱερεύς· οὗτος ἦν ἐκ φυλῆς Ἀαρών. Οὗτος ἐχρηματίσθη ὑπὸ πνεύματος ἁγίου τοῦ μὴ ἰδεῖν θάνατον ἕως ἂν ἴδῃ τὸν Χριστὸν ἐν σαρκί. Οὗτος ἐβάστασε τὸν κύριον εἰς τὰς ἰδίας ἀγκάλας. Καὶ ἐδόξασε τὸν θεὸν
15 *εἰπών· εἶδον οἱ ὀφθαλμοί μου τὸ σωτήριόν σου. Νῦν ἀπολύεις τὸν δοῦλόν σου, δέσποτα, κατὰ τὸ ῥῆμά σου ἐν εἰρήνῃ. Ἀπέθανε δὲ καὶ ἐτάφη πλησίον τῶν ἱερέων πρεσβύτης πλήρης ἡμερῶν.*

⟨κε΄.⟩ Ἰωάννης ὁ βαπτιστὴς υἱὸς Ζαχαρίου καὶ Ἐλι-

1 De commutatione istius Zachariae cum Ioannis patre vide Chrysostom. hom. 75 in Mt. (Migne 58, 631); Hieronymus in Mt. l. IV (Migne, Patr. lat. 26, 180 B) **2—3** Mt. 23, 35; 2 Chron. 24, 21; Tertull. scorp. c. 10. De Herode auctore caedis vide Protoevang. Iacobi 23, 3 **11** Lc. 2, 26—30 **15** ibid. 2, 30 **19** ibid. 1, 5

1 *Ἰωδαὲ* + *τοῦ* pz Ioiada s *πατὴρ — Ἡρ.*] Joas, roi de Juda s 3 *Οὗτος* — 5 *γενεᾶς* ⌊ s *δὲ* ⌊ pz *δὲ*] *καὶ* t 4 *ἀνὰ — κυρίου*] *μέρος ἐλάθρενον ἐν οἴκῳ κυρίου* z *κυρίου* + *ἐξεχέετο τὸ αἷμα αὐτοῦ εἰς τὰ πρόθυρα τοῦ ναοῦ κυρίου* t 5 Les prêtres l'enlevèrent s *γενεᾶς*] *γεννήσεως* z *γέννας* A 6 *θεοῦ*] *κυρίου* ptz *ἐκτότε* ptz *ἐγίγνοντο* ptz 9 *ἐν Δαβ.* ⌊ s *ἐν*] *ἐκ τοῦ Δ.* ptz 10 *ἐκείνης*] *ταύτης* ptz *ἕως — ἐκείνης* ⌊ s 11 *ὁ βίος τοῦ Συμεὼν προφήτου καὶ ποῦ κεῖται* ptz *Συμ.* + *δὲ* t 12 *ἐχριματίσθη* A 13 *Χριστὸν*] *κύριον* p 14 *ἐν ταῖς ἰδίαις ἀγκύλαις* (*ἀγκάλαις* z) pz 19 *Ὁ βίος Ἰωάννου τοῦ προφήτου καὶ ποῦ κεῖται* ptz

σάβετ. Οὗτος ἦν ἐκ φυλῆς Λευΐ. Οὗτος ἐδήλωσεν ἡμῖν τὸν ἀμνὸν τοῦ θεοῦ τὸν υἱὸν τοῦ πατρὸς τὸν ἄραντα τοῦ κόσμου τὴν ἁμαρτίαν. Οὗτος εἴσοδος ἡμῖν ἐγένετο τῆς τοῦ θεοῦ βασιλείας. Οὐδεὶς γὰρ ἐν γεννητοῖς γυναικῶν μείζων ἐστὶν Ἰωάννου τοῦ βαπτιστοῦ. Ἀπέθανε δὲ τμηθεὶς 5 τὴν κεφαλὴν παρὰ Ἡρῴδου, διὰ Ἡρῳδιάδα τὴν γυναῖκα Φιλίππου τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ.

Καὶ ἄλλοι δὲ προφῆται ἐγένοντο, ὧν τὰ ὀνόματα ἐγγέγραπται ἐν ταῖς αὐτῶν γενεαῖς, ἐν βίβλῳ ὀνομάτων Ἰσραήλ, ὧν οὐκ ἐμνημονεύσαμεν. 10

B.

DE PROPHETARUM VITA ET OBITU LIBER DOROTHEO CUIDAM ADSCRIPTUS.

A = Vindob. theol. gr. 77 (ol. 40) saec. XIII fol 261.
B = Textus Chronici Paschalis sec. edition. L. Dindorf 1832. 15
C = excerpta prophetica apud Cosmam Indicopleust. topogr. christ. l. V (Migne Patr. gr. 88, 260 ss).
L = Latina versio Wolfg. Musculi anni 1557.
Codices et editiones Chronici Paschalis in editione nominata.
m = Monac. gr. 557 saec. XVI. 20
p = editio Parisina Ducangii 1688.
r = editio Raderi 1615.
s = editio Fabricii 1714.
v = Vatic. gr. 1941 saec. X.

2 Ioa. 1, 29 4 Lc. 7, 28; Mt. 11, 9 6 Marc. 6, 16—20; Mt. 14, 2—5

2 αἴραντα pt τὴν ἁμαρτίαν] Nestle corr. τὰς ἁμαρτίας 5 ἐστιν ∠ p τμηθείσης τῆς κεφαλῆς pt 8 δὲ ∠ p 10 ἐμνημ. + τέλος τῆς βίβλου τῶν προφητῶν τοῦ ἁγίου Ἐπιφανίου ἐπισκόπου τῆς Κύπρου t

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΠΡΟΦΗΤΩΝ. ⟨ΔΩΡΟΘΕΟΥ.⟩

Εἰς τὸν Ὠσηέ. Σωζόμενος.

Οὗτος Ὠσηὲ τῶν ιβ' προφητῶν ὁ πρῶτος, ἀξιωθεὶς εἰπεῖν περὶ τοῦ δεσπότου Χριστοῦ οὕτως· ὅταν θλίβωσιν,
5 *ὀρθρίσουσιν πρός με λέγοντες· δεῦτε ἐπισρέψωμεν πρὸς κύριον τὸν θεὸν ἡμῶν, ὅτι αὐτὸς ἥρπακε καὶ ἰάσεται ἡμᾶς πλήξας, μοτώσει ἡμᾶς, ὑγιάσει ἡμᾶς μετὰ δύο ἡμέρας, ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ ἀναστησόμεθα ἐνώπιον αὐτοῦ, καὶ γνωσόμεθα. Ἐκ ταύτης τῆς χρήσεως ὁ ἀπόστολος λέγει Παῦ-*
10 *λος τοῖς Κορινθίοις· παρέδωκα γὰρ ὑμῖν ἐν πρώτοις, ὃ καὶ παρέλαβον, ὅτι Χριστὸς ἀπέθανεν ὑπὲρ τῶν ἁμαρτιῶν ἡμῶν κατὰ τὰς γραφάς, καὶ ὅτι ἐτάφη, καὶ ὅτι ἐγήγερται τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ κατὰ τὰς γραφάς· οὐκ ἔστιν ἀλλαχόθεν εὑρεῖν. Ἔτι λέγει ὁ προφήτης ἁρμόζων ἐπὶ τοῦ δεσπότου Χριστοῦ·*
15 *σάρξ μου ἐξ αὐτῶν. Πάλιν λέγει· ἐκύκλωσέ με ἐν ψεύδει Ἐφραὶμ καὶ ἐν ἀσεβείᾳ οἶκος Ἰσραὴλ καὶ Ἰούδα. Νῦν ἔγνω αὐτοὺς ὁ θεός, καὶ λαὸς ἅγιος κεκλήσεται τοῦ θεοῦ ἀπὸ τῆς φυλῆς διὰ τὸν ἐξ αὐτῆς ἀναδεικνύμενον κατὰ σάρκα δεσπότην Χριστόν, λαὸν ἅγιον θεοῦ ὀνομάσας τὸν Ἰούδαν.*
20 *Ἔτι πάλιν ὁ αὐτὸς προφήτης· ἐκ χειρὸς Ἅιδου ῥύσομαι*

5 Osee 6, 1—3 **9** 1 Cor. 15, 3. 4 **15** Osee 9, 12 **16** ibid. 11, 12 **20** ibid. 13, 14

1 *Δέον ἐν συντόμῳ μνημονεῦσαι καὶ τῶν προφητῶν καὶ δεῖξαι καὶ αὐτοὺς περὶ τοῦ κατὰ Χριστὸν μυστηρίου προειρηκότας, καὶ ὅτι πάντες ἀπὸ τοῦ πρωτοπλάστου Ἀδὰμ μέχρις Ἰωάννου τοῦ βαπτιστοῦ εἰς τὴν μέλλουσαν κατάστασιν ἀφορῶσιν* B 2 Osee L *Ὀσηέ* p *οὗτος* + *ὁ* C 4 *θλιβῶσιν* AB 5 *ὀρθρίσωσι* C 6 *ἥρπακε*] *πέπαικε* C *ἡμᾶς* + *ὁ* C 7 *πλήξας — ἡμᾶς* ⦣ p *βωτώσει* v *μωττώσει* A *ἁγιάσει* A 8 *ἐνώπιον αὐτοῦ* ⦣ C 9 ex isto oraculo L *Παῦλος λέγει* A 13 *γραφὰς* + *τοῦτο γὰρ τὸ τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ ἀλλαχοῦ ἐν παλαιᾷ γραφῇ οὐκ ἔστιν εὑρεῖν* AL 12 *καὶ ὅτι*] *Τὸ γὰρ* C 14 *ἁρμόζον* A 15 *ἐκύκλωσαν* B 17 *κεκλήσεται*] *κληθήσεται* C *τοῦ* ⦣ AC 18 *ἀναδεινύμενον* B declaratur venisse L 19 *θεοῦ* ⦣ A

αὐτούς· ποῦ ἡ δίκη σου, θάνατε; ποῦ τὸ κέντρον σου, Ἅιδη; ταύτῃ τῇ χρήσει ἐχρήσατο ὁ ἀπόστολος Παῦλος ἐπὶ τῆς ἀναστάσεως.

Οὗτος Ὡσηὲ ἦν ἐκ Βελεμὼθ τῆς φυλῆς Ἰσσάχαρ καὶ ἐτάφη ἐν τῇ γῇ αὐτοῦ ἐν εἰρήνῃ. 5

Εἰς τὸν Ἀμώς. Στερέωσις.

Οὗτος ὁ δεύτερος Ἀμὼς καὶ αὐτὸς ἀξιωθεὶς εἰπεῖν περὶ τῆς ἐλεύσεως τοῦ δεσπότου Χριστοῦ οὕτως· διότι ἰδοὺ ἐγὼ στερέων βροντὴν καὶ κτίζων πνεῦμα καὶ ἀπαγγέλλων εἰς ἀνθρώπους τὸν Χριστὸν αὐτοῦ. Ἔτι λέγει. Ἐν τῇ ἡμέρᾳ 10 ἐκείνῃ ἀναστήσω τὴν σκηνὴν Δαβὶδ τὴν πεπτωκυῖαν καὶ ἀνοικοδομήσω τὰ πεπτωκότα αὐτῆς καὶ ἀνοικοδομήσω αὐτήν, καθὼς αἱ ἡμέραι τοῦ αἰῶνος, ὅπως ἐκζητήσωσιν οἱ κατάλοιποι τῶν ἀνθρώπων τὸν κύριον, καὶ πάντα τὰ ἔθνη, ἐφ' οὓς ἐπικέκληται τὸ ὄνομά μου ἐπ' αὐτούς, λέγει κύριος ὁ 15 ποιῶν ταῦτα. Ταύτης τῆς χρήσεως μέμνηται Ἰάκωβος ὁ ἀπόστολος ἐν ταῖς πράξεσι τῶν ἀποστόλων.

Ἀμὼς ἦν ἐκ Θεκουέ, καὶ Ἀμασίας συχνῶς αὐτὸν ἐτυμπάνισε. Τέλος ἀνεῖλεν αὐτὸν ὁ υἱὸς αὐτοῦ ῥοπάλῳ πλήξας τὸν κρόταφον, καὶ ἔτι ἐμπνέων ἦλθεν εἰς τὴν γῆν αὐτοῦ, 20 καὶ μεθ' ἡμέρας δύο ἀπέθανεν, καὶ ἐκεῖ ἐτάφη.

2 1 Cor. 15, 55 **4** Osee 1, 1 **7** Amos 4, 13 **11** ibid. 9, 11. 12 **16** Act. 15, 16 **18** Amos 1, 1; 7, 10

1 *δίκη*] *νίκη* C *ποῦ* + *σου* C *σου* ∠ C 2 *ἐπὶ*] *περὶ* C 6 *στερέωσις* ∠ CL 7 Hic Amos alter propheta est L *δεύτερος*] *τρίτος* C *διότι* ∠ C 12 *αὐτῆς* + *καὶ τὰ κατεσκαμμένα αὐτῆς ἀναστήσω* C 13 *λοιποὶ* C 14 *τὸν κύριον* ∠ C 15 *μου*] *αυγτοῦ αὐτοῦ* scriptum et *μου* suprascriptum A 16 *ὁ* ∠ A 17 *ὁ ἀπόστολος* ∠ L 18 *Οὗτος Ἀμ.* AL *ἐτυμπάνιζε* A 19 *Καὶ τέλος* A 20 *τὸν κρόταφον*] *αὐτὸν* A 21 *καὶ ἐτάφη ἐκεῖ* A

Εἰς τὸν Μιχαίαν. Στρατηγός.

Οὗτος Μιχαίας ὁ τρίτος ὃς ἠξιώθη καὶ αὐτὸς προειπεῖν περὶ τῆς ἐλεύσεως τοῦ δεσπότου Χριστοῦ καί φησιν· καὶ σὺ Βηθλεὲμ οἶκος τοῦ Ἐφραθᾶ, ὀλίγιστος εἶ τοῦ εἶναι ἐν χι- 5 *λιάσιν Ἰούδα· ἐκ σοῦ μοι ἐξελεύσεται τοῦ εἶναι εἰς ἄρχοντα ἐν τῷ Ἰσραήλ, καὶ αἱ ἔξοδοι αὐτοῦ ἀπ' ἀρχῆς ἐξ ἡμερῶν αἰῶνος. Ταύτην τὴν χρῆσιν λαβόντες οἱ ἀρχιερεῖς καὶ γραμματεῖς τῶν Ἰουδαίων Ἡρώδου αὐτοὺς ἀπαιτοῦντος, ποῦ ὁ Χριστὸς γεννᾶται, ἔφησαν, ἐν Βηθλεέμ. Ὅθεν καὶ τοὺς* 10 *μάγους ἐπὶ τὴν Βηθλεὲμ τότε ἀπέστειλεν. Ἔτι λέγει αὐτὸς ὁ προφήτης· αὐτὸς ἐπιστέψει καὶ οἰκτειρήσει ἡμᾶς, καταδύσει τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν καὶ ἀποῤῥίψει εἰς τὰ βάθη τῆς θαλάσσης πάσας τὰς ἀδικίας ἡμῶν, δώσει, εἰς ἀλήθειαν τῷ Ἰακώβ, ἔλεος τῷ Ἀβραάμ, καθότι ὤμοσε τοῖς πατράσιν ἡμῶν* 15 *κατὰ τὰς ἡμέρας τὰς ἔμπροσθεν.*

Μιχαίας ἦν ἀπὸ Μορασθὴ ἐκ φυλῆς Ἐφραΐμ. Πολλὰ ποιήσας τῷ Ἀχαὰβ ὑπὸ Ἰωρὰμ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ ἀνηρέθη ἐν κρημνῷ, ὅτι ἤλεγχεν αὐτὸν ἐπὶ ταῖς ἀσεβαίαις τῶν πατέρων αὐτοῦ· καὶ ἐτάφη ἐν τῇ γῇ αὐτοῦ μόνος, σύνεγγυς πολυ- 20 *ανδρίου Ἐνακείμ.*

3 Mich. 5, 1 **9** Mt. 2, 5 **10** Mich. 7, 19. 20 **16** Mich. 1, 1 **17** 3 Reg. 22, 8 ss

1 *στρατηγός* ∟ L 2 *τρίτος*] *ἕβδομος* C *ὃς* ∟ C 4 *Ἐφραθᾶ* A 6 *ἐν τῷ*] *τοῦ* C *αἱ* ∟ C *αὐτοῦ*] *αὐτῶν* A 8 *ἀπαιτοῦντος* + *τοῦ βασιλέως* A 9 *Βηθλεέμ* + *τῆς Ἰουδαίας* C *τοὺς* ∟ C 11 *ἐπιστρέψῃ* AB *ἡμᾶς* + *καὶ* C 12 *ἁμαρτίας*] *ἀδικίας* C *ἀποῤῥίψει*] *ἀποῤῥιφήσονται* C 13 *πᾶσαι αἱ ἁμαρτίαι* C 14 *ἔλεον* C *τῷ*] *τοῦ* p *ὤμοσας* C 16 *ἀπὸ Μορ.*] *Μωρασθίτης* p *Μαραθὶ* A Marathai L *καὶ πολλὰ* A *Ἀχὰβ* p *Ἰωαρὰμ* A 17 *ἀνηρέθη*] *ὃς ηὑρέθη* v *ὡς ηὑρέθη* r *ἐν κρημνῷ*] *κρημνωθεὶς* A praecipitio necatus est L *μόνος* ∟ A 19 *πολυανδρείου* r polyandrium Enakim L *ἐνακείμ* A *ἐν Ἀκ.* B

Εἰς τὸν Ἰωήλ. Αὐθαίρετος ἰσχύς.

Οὗτος Ἰωὴλ ὁ προφήτης καὶ αὐτὸς ἀξιωθεὶς προειπεῖν περὶ τοῦ κατὰ τὸν δεσπότην Χριστὸν μυστηρίου· φησὶ γὰρ οὕτως· καὶ ἔσται μετὰ ταῦτα, ἐκχεῶ ἀπὸ τοῦ πνεύματός μου ἐπὶ πᾶσαν σάρκα, καὶ προφητεύσουσιν οἱ υἱοὶ ὑμῶν καὶ 5 *αἱ θυγατέρες ὑμῶν καὶ οἱ πρεσβύτεροι ὑμῶν ἐνυπνίοις ἐνυπνιασθήσονται, καὶ οἱ νεανίσκοι ὑμῶν ὁράσεις ὄψονται, καὶ ἐπὶ τοὺς δούλους μου καὶ ἐπὶ τὰς δούλας μου ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις ἐκχεῶ ἀπὸ τοῦ πνεύματός μου, καὶ δώσω τέρατα ἐν τῷ οὐρανῷ ἄνω καὶ ἐπὶ τῆς γῆς αἷμα καὶ πῦρ* 10 *καὶ ἀτμίδα καπνοῦ. Ὁ ἥλιος μεταστραφήσεται εἰς σκότος, ἡ σελήνη εἰς αἷμα πρὶν ἐλθεῖν τὴν ἡμέραν κυρίου τὴν μεγάλην καὶ ἐπιφανῆ. Καὶ ἔσται· πᾶς ὃς ἂν ἐπικαλέσηται τὸ ὄνομα κυρίου, σωθήσεται.*

Ταύτης τῆς χρήσεως μέμνηται ὁ μακαρίτης Πέτρος ἐν 15 *ταῖς πράξεσι τῶν ἀποστόλων πληρουμένης, ὅτε ἡ κάθοδος τοῦ ἁγίου πνεύματος ἐπὶ τοὺς ἀποστόλους ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς Πεντεκοστῆς ἐγένετο.*

Ἰωὴλ ἐκ γῆς ἦν τοῦ Ῥουβὴν ἀγροῦ τοῦ Βεθομορῶν, καὶ ἀπέθανεν ἐν εἰρήνῃ καὶ ἐκεῖ ἐτάφη. 20

Εἰς τὸν Ἀβδιοῦ. Δουλεύων κυρίῳ.

Οὗτος Ἀβδιοῦ πέμπτος φησὶ καὶ αὐτὸς ἀξιωθεὶς εἰπεῖν περὶ τοῦ κατὰ Χριστὸν μυστηρίου οὕτως· διότι ἐγγὺς ἡμέρα

4 Ioel 2, 28—32 **16** Act. 2, 17 **23** Abdias 1, 15. 17

1 *Αὐθ. ἰσχ.* ∟ L 2 *Ἰωὴλ* ∟ L *προφήτης*] *δεύτερος* C *καὶ αὐτὸς* ∟ C 5 *οἱ* ∟ pv 7 *ἐνύπνια* C *καὶ*] ὃ *καίγε* Av *μου* ∟ C 10 *τῷ* ∟ C *ἄνω* ∟ C *γῆς* + *κάτω* p 11 *σκότος* + *καὶ* C 15 *μέμν.*] *μακάριος μνημονεύει* A *πληρ.*] *ὡς πληρωθείσης τότε* A quod tunc adimplebatur L *συμπληρουμένης* C 16 *ὅτε*] *ἡνίκα* A *Πεντεκοστῆς*] *ν′* C 19 *Οὗτος Ἰωὴλ* AL *ἐκ γῆς*] *ἐγγὺς* (!) A *Ῥουβὶμ* A *βεθομορὼν* A 21 *δουλ. κυρίῳ* ∟ LC 22 *οὗτος* + δ C *Ἄβδιαν* r *Ἀβδιοῦ* BL *πέμπτος*] *τέταρτος* C *φησὶ* ∟ A *προειπεῖν* C 23 *οὕτως* + *φησὶ* A *κατὰ Χριστὸν*] *Χριστοῦ* p *ἐγγὺς* + *ἡ* C

κυρίου ἐπὶ πάντα τὰ ἔθνη. Εἴρηται μὲν κατὰ τὸ πρόχειρον ἐπὶ τῶν Σκυθῶν, τουτέστι τοῦ Γὼγ καὶ Μαγώγ· κυριώτερον δὲ ἁρμόζει ἐπὶ τοῦ δεσπότου Χριστοῦ· ἐπιφέρει γὰρ μετ' ὀλίγα· ἐν δὲ τῷ ὄρει Σιὼν ἔσται ἡ σωτηρία.

5 Ἀβδιοῦ ἦν ἐκ γῆς Συχὲμ ἀγροῦ Βιθαχαράμ. Οὗτος ἦν μαθητὴς Ἠλία, καὶ πολλὰ ὑπομείνας δι' αὐτὸν περισώζεται. Οὗτος ἦν ὁ τρίτος πεντηκόνταρχος, οὗ ἐφείσατο Ἠλίας, καὶ κατέβη πρὸς Ὀχοζίαν, καὶ μετὰ ταῦτα ἀπολιπὼν λειτουργίαν τοῦ βασιλέως προεφήτευσεν καὶ ἀπέθανε ταφεὶς μετὰ τῶν 10 πατέρων αὐτοῦ.

Εἰς τὸν Ἰωνᾶν. Δέησις κυρίου, ὁ αὐτὸς βαπτιστής.

Οὗτος Ἰωνᾶς ἕκτος, ὃς οὐ διὰ λόγων, ἀλλ' ἔργῳ καὶ τύπῳ προεμήνυσε τὴν ἀνάστασιν τοῦ Χριστοῦ. Φησὶ γὰρ ὁ κύριος· ὥσπερ Ἰωνᾶς ἔμεινεν ἐν τῇ κοιλίᾳ τοῦ κήτους τρεῖς 15 ἡμέρας καὶ τρεῖς νύκτας· ὥσπερ γὰρ τὸ κῆτος ἀδιάφθορον ἐξήμεσε τὸν Ἰωνᾶν, οὕτω καὶ ὁ τάφος τὸν δεσπότην ἐξήμεσε εἰς κρείττονα ζωήν.

Ἰωνᾶς ἦν ἐκ γῆς Καριαθμαοῦς πλησίον Ἀζώτου, πόλεως Ἑλλήνων κατὰ θάλασσαν, καὶ ἐκβρασθεὶς ἐκ τοῦ κήτους, 20 καὶ ἀπελθὼν εἰς Νινευῆ, ἀνακάμψας οὐκ ἔμεινεν εἰς τὴν γῆν αὐτοῦ, ἀλλὰ παραλαβὼν τὴν μητέρα αὐτοῦ παρῴκησε τὴν Σούρ, χώραν ἀλλοφύλων ἐθνῶν. Ἔλεγε γὰρ ὅτι· οὕτως

7 4 Reg. 1, 13 ss **13** Mt. 12, 40 **19** Ion. 2, 1; 4, 2

2 ἐπὶ] περὶ C καὶ + τοῦ C κυριότερον A certius autem et magis proprie L 4 δὲ ∟ p 5 Οὗτος Ἀβδ. AL 6 Ἠλιοῦ A περισώζεται] ἐσώζετο A 8 ἀπολιπὼν + τὴν A 11 Δέησις — βαπτ. ∟ CL 12 Ἰωνᾶς ∟ L ἕκτος] πέμπτος C 15 νύκτας + οὕτως ἔσται καὶ (∟ C) ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐν τῇ καρδίᾳ τῆς γῆς τρεῖς ἡμέρας καὶ τρεῖς νύκτας ACL 15 ἀδιάφορον B 16 οὕτω] οὗτος C 18 Οὗτος Ἰων. A 20 ἐν Ν. B Νινιυΐ A ἐν τῇ γῇ A 22 Ἀσσοὺρ A

ἀφελῶ τὸ ὄνειδός μου, ὅτι ἐψευσάμην προφητεύσας κατὰ Νινευῆ πόλεως τῆς μεγάλης, ἣν τότε Ἠλίας ἐλέγχων καὶ τὸν οἶκον Ἀχαὰβ, καὶ καλέσας λιμὸν ἐπὶ τὴν γῆν ἔφυγε. Καὶ ἐλθὼν ηὗρε τὴν χήραν μετὰ τοῦ υἱοῦ αὐτῆς καὶ ἔμεινε παρ' αὐτοῖς· οὐ γὰρ ἠδύνατο μένειν μετὰ ἀπεριτμήτων· καὶ 5 ηὐλόγησεν αὐτήν. Θανόντα τὸν Ἰωνᾶν πάλιν ἤγειρεν ἐκ νεκρῶν ὁ θεὸς διὰ τοῦ Ἠλία· ἠθέλησε γὰρ δεῖξαι αὐτῷ, ὅτι οὐ δύναται ἀποδρᾶσαι θεόν. Καὶ ἀναστὰς Ἰωνᾶς μετὰ τὴν λιμὸν ἦλθεν ἐν γῇ Ἰούδᾳ, καὶ ἀποθανοῦσαν τὴν μητέρα αὐτοῦ κατὰ τὴν ὁδὸν ἔθαψεν αὐτὴν ἐχόμενα τῆς Λιβάνου 10 βαλάνου. Ἐν γῇ Σαὰρ ἀπέθανεν, καὶ ἐτάφη ἐν σπηλαίῳ Κενεζέου κριτοῦ γενομένου μιᾶς φυλῆς ἐν ἡμέραις τῆς ἀναρχίας. Καὶ ἔδωκε τέρας ἐπὶ Ἱερουσαλὴμ καὶ ὅλην τὴν γῆν· ὅτε ἴδωσι λίθον βοῶντα οἰκτρῶς, ἐγγίζει τὸ τέλος, καὶ ὅτε ἴδωσι ἐν Ἱερουσαλὴμ πάντα τὰ ἔθνη, τότε ἡ πόλις ἀφα- 15 νισθήσεται.

Εἰς τὸν Ναούμ. Παράκλησις.

Οὗτος Ναοὺμ ἕβδομος ἠξιώθη καὶ αὐτὸς προειπεῖν περὶ τῆς ἀναστάσεως τοῦ δεσπότου Χριστοῦ, καί φησιν· ἑόρταζε Ἰούδα τὰς ἑορτάς σου, ἀπόδος κυρίῳ τὰς εὐχάς σου, διότι 20 οὐ μὴ προσθῶσιν ἔτι τοῦ διελθεῖν εἰς παλαίωσιν. Συντε-

1 Ion. 4, 1 s **3** 3 Reg. 17, 1 s **4** ibid. 17, 9 **6** ibid. 17, 17 Ps. Athanas. quaest. ad Antioch. 65 (Migne 28, 633 C) **14** Habac. 2, 11 **20** Nah. 1, 15 (2, 1)

2 *Νινευΐ τῆς πόλεως* A *ἣν*] sicut et L 3 *οἶκον*] demum (!) [domum] L 6 *θανόντα δὲ* A 8 *τὴν*] *τὸν* p 10 *τῆς Λιβ.*] *τοῦ Βαλάνου* A *ἀποθνήσκει δὲ καὶ αὐτὸς ἐν Σαάρ* AL *Λιβ.* ∟ v 12 *Γενεζέου* p + *τοῦ* p 14 *ὅτε ἴδωσι*] *ὅτι δώσει* A 15 *ἐγγίζειν* A *καὶ ὅτε δώσει* A 17 Nahum L *παράκλ.* ∟ L 18 *οὗτος* + *ὁ* p *Ναούμ* ∟ L *ἕβδομος*] *ὄγδοος* L *ἀξιωθεὶς* A *καὶ* ∟ A 19 *καὶ* ∟ A 20 *κυρίῳ* ∟ C 21 *προσδήσωσιν* C *διελθεῖν* + *διὰ σοῦ* C *συνεπλήσθη* p

τέλεσται, ἐξῆρται· ἀνέβη ὁ ἐμφυσῶν εἰς πρόσωπόν σου, ὁ
ἐξαιρούμενός σε ἐκ θλίψεως.

Ναοὺμ ἦν ἀπὸ Ἐλκεσεΐ πέραν τοῦ εἰς Βηταβαρὴν ἐκ
φυλῆς Συμεών. Οὗτος μετὰ τὸν Ἰωνᾶν τῇ Νινευῇ τέρας
5 ἔδωκεν, ὅτι ἀπὸ ὑδάτων γλυκέων καὶ πυρὸς ὑπογείου ἀπο-
λεῖται· ὃ καὶ γέγονεν. Ἡ γὰρ περιέχουσα αὐτὴν λίμνη κατ-
έκλυσεν αὐτὴν ἐν σεισμῷ καὶ ἀπώλεσε· καὶ πῦρ ἐκ τῆς
ἐρήμου ἐπελθὸν τὸ ὑψηλότερον αὐτῆς ἐνέπρησε μέρος· ἀπέ-
θανε δὲ ἐν εἰρήνῃ καὶ ἐτάφη ἐν τῇ γῇ αὐτοῦ.

10 **Εἰς τὸν Ἀμβακούμ. Περίληψις.**

Οὗτος Ἀμβακοὺμ ὄγδοος καὶ αὐτὸς ἀξιωθεὶς εἰπεῖν περὶ
τῆς ἀναστάσεως τοῦ Χριστοῦ οὕτως· ἴδετε οἱ καταφρονηταὶ
καὶ ἐπιβλέψατε καὶ θαυμάσατε καὶ ἀφανίσθητε, διότι ἐγὼ
ἔργον ἐργάζομαι ἐν ταῖς ἡμέραις ὑμῶν, ὃ οὐ μὴ πιστεύσητε
15 ἐάν τις ἐκδιηγῆται. Ταύτην τὴν χρῆσιν ἁρμοδίως ὁ Παῦλος
ἐπὶ τῆς ἀναστάσεως τοῦ δεσπότου Χριστοῦ ἔλαβεν ἐν Ἀν-
τιοχείᾳ τῆς Πισιδίας.

Ἀμβακοὺμ ἦν ἐκ φυλῆς Συμεὼν ἐξ ἀγροῦ Βηθιτουχάρ.
Οὗτος εἶδε πρὸ τῆς αἰχμαλωσίας περὶ τῆς ἁλώσεως Ἱερου-
20 σαλήμ, καὶ ἐπένθησεν. Ναβουχοδονόσορ ὅτε ἦλθεν εἰς
Ἱερουσαλήμ, ἔφυγεν εἰς Ὀστρακίνην καὶ ἦν πάροικος ἐν γῇ
Ἰσμαήλ. Ὡς δὲ ὑπέστρεψαν οἱ Χαλδαῖοι καὶ οἱ κατάλοιποι

5. 6 cf. Nah. 2, 8 s; ibid. 1, 8; 3, 15 **12** Habac. 1, 5
16 Act. 13, 41 **19** Habac. 1, 6 ss; c. 2

1 ὁ ∠ AC 3 Οὗτος N. AL Ἑλκεσὲ p Elltesi L ἐκ ∠ A
4 Νινευΐ A 5 γλυκίων r γλυκείων pv 8 μέρος ἐνέπρ. A 10 Aba-
cuc L περίληψις ∠ L 11 Οὗτος + ὁ C Οὗτος ὄγδοος Ἀμβ. A
Ἀμβακοὺμ ∠ L ὄγδοος] ἔνατος C 13 θαυμάσατε + θαυμάσια C
16 ἔλαβεν] ἐξελάμβετο A ἐξέλαβεν C ἐν + τῇ p 18 Οὗτος
Ἀμβ. AL Βιτιτουχάρ AL Βῆθι τοῦ χὰρ pv 20 ἐπένθ. + σφόδρα
καὶ ὅτε ἦλθε Ναβ. A

οἱ ὄντες εἰς Ἱερουσαλὴμ καὶ κατέβησαν εἰς Αἴγυπτον, ἣν παροικῶν γῆν αὐτοῦ. Καὶ ἐλειτούργει θερισταῖς τοῦ ἀγροῦ αὐτοῦ. Ὡς δὲ ἔλαβε τὸ ἔδεσμα, προεφήτευσε τοῖς ἰδίοις εἰπών· πορεύομαι εἰς γῆν μακρὰν καὶ ταχέως ἐλεύσομαι, εἰ δὲ βραδύνω, ἐνέγκατε τοῖς θερισταῖς. Καὶ γενόμενος ἐν Βαβυλῶνι, καὶ δοὺς τὸ ἄριστον τῷ Δανιὴλ ἐπέστη τοῖς θερισταῖς ἐσθίουσι καὶ οὐδὲν εἶπε τῶν γενομένων. Συνῆκε δὲ ὅτι τάχιον ἐπιστρέψει ὁ λαὸς ἀπὸ Βαβυλῶνος. Καὶ πρὸ δύο ἐτῶν ἀποθνήσκει τῆς ἐπιστροφῆς καὶ ἐτάφη ἐν ἀγρῷ ἰδίῳ μόνος ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ. Καὶ περὶ συντελείας τοῦ ναοῦ προεῖπεν, ὅτι ὑπὸ ἔθνος δυτικὸν γενήσεται. Τότε τὸ ἅπλωμά φησι τοῦ Δαβεὶρ καὶ τὰ ἐπίκρανα τῶν δύο στύλων ἀφαιρεθήσονται, καὶ οὐδεὶς γνώσεται ποῦ ἔσονται. Αὐτὰ δὲ ἐν τῇ ἐρήμῳ ἀπενεχθήσονται ὑπὸ ἀγγέλου, ὅπου ἐν ἀρχῇ ἐπάγη ἡ σκηνὴ τοῦ μαρτυρίου, καὶ ἐν αὐτοῖς γνωσθήσεται ἐπὶ τέλους κύριος, καὶ φωτίσει τοὺς διωκομένους ὑπὸ τοῦ ὄφεως ἐν σκότει, ὡς ἐξ ἀρχῆς.

Εἰς τὸν Σοφονίαν. Σκοπεύων.

Οὗτος Σοφονίας ἔνατος καὶ αὐτὸς ἀξιωθεὶς προφητεῦσαι περὶ τοῦ δεσπότου Χριστοῦ, φησὶν γὰρ οὕτως· ἐπιφανήσεται κύριος ἐπ' αὐτούς, καὶ ἐξολοθρεύσει πάντας τοὺς θεοὺς τῶν ἐθνῶν τῆς γῆς, καὶ προσκυνήσουσιν αὐτῷ ἕκαστος ἐκ

6 Dan. 14, 32 ss **16** Habac. 3, 4 ss **20** Sophon. 2, 11

1 *εἰς Ἱ.* ∠ AL *εἰς*] *ἐν* p 2 *καὶ* ∠ p Et cum aliquando messoribus agri sui ministraret et pulmentum sumeret L 11 *βραδυνῶ* B 5 *θερισταῖς* + *τὴν τροφὴν αὐτῶν* A *γενόμενος* + *δὲ* A 6 *ἀπέστη* r 7 *συνῆκεν δὲ*] sciebant autem L *τάχειον* v 9 *ἐπιστροφῆς* + *αὐτῶν* A 10 *ναοῦ*] *λαοῦ* r 11 *ἔθνους δυτικοῦ* pr *τὸ* ∠ A 12 *στηλῶν* B *στύλων* v 18 Sophonias L *Σκοπεύων* ∠ CL *σοφωνίαν* B 19 *Οὗτος* + *ὁ* C *Σοφωνίας* B *Σοφονίας*] est dignus et L *ἔννατος* pv *ἔνατος*] *ἐνδέκατος* C 20 *γὰρ* ∠ B

τοῦ τόπου αὐτοῦ, πᾶσαι αἱ νῆσοι τῶν ἐθνῶν. Πάλιν λέγει· ὅτι μεταστρέψω ἐπὶ λαοὺς γλῶσσαν εἰς γενεὰς αὐτῆς τοῦ ἐπικαλεῖσθαι πάντας τὸ ὄνομα κυρίου τοῦ δουλεύειν αὐτῷ ὑπὸ ζυγὸν ἕνα. Ἐκ περάτων ποταμῶν Αἰθιοπίας οἴσουσι
5 *θυσίας μοι. Καὶ πάλιν λέγει· Χαῖρε σφόδρα, θύγατερ Ἱερουσαλήμ, εὐφραίνου καὶ κατατέρπου ἐξ ὅλης τῆς καρδίας σου, θύγατερ Ἱερουσαλήμ, περιεῖλε κύριος τὰ ἀδικήματά σου, λελύτρωταί σε ἐκ χειρὸς ἐχθρῶν σου βασιλεύσει κύριος ἐν μέσῳ σου· οὐκ ὄψει κακὰ οὐκέτι, ἅπερ πάντα κυριώτερα ἐπὶ τοῦ*
10 *δεσπότου Χριστοῦ ἁρμόζει.*

Σοφονίας ἦν ἐκ φυλῆς Συμεὼν ἐξ ἀγροῦ Σαβαρθαθά. Οὗτος προεφήτευσε περὶ τῆς πόλεως καὶ περὶ τέλους Ἰσραὴλ καὶ αἰσχύνης ἀσεβῶν· καὶ θανὼν ἐτάφη ἐν ἀγρῷ αὐτοῦ.

Εἰς τὸν Ἀγγαῖον. Ἑορτή.

15 *Οὗτος Ἀγγαῖος δέκατος ἠξιώθη καὶ αὐτὸς προειπεῖν περὶ τοῦ δεσπότου Χριστοῦ, ὡς εἰς πρόσωπον Ζοροβάβελ τὰ ἁρμόζοντα τῷ δεσπότῃ Χριστῷ λέγων. Καὶ θήσομαί σε σφραγῖδα, διότι σε ᾑρετισάμην, λέγει κύριος παντοκράτωρ, καθάπερ καὶ Ἰωάννης ὁ εὐαγγελιστὴς λέγει. Τοῦτον γὰρ ὁ πατὴρ*
20 *ἐσφράγισεν ὁ θεός.*

Ἀγγαῖος νέος ἦλθεν ἐκ Βαβυλῶνος εἰς Ἱερουσαλὴμ καὶ

4 Sophon. 3, 9. 14 **12** Zachar. 14, 10. 12. 18 cf. Sophon. 2, 11; 3, 9. 10. 14. 15. 19 **18** Agg. 2, 23—24 **19** Ioa. 6, 27 **21** Agg. 1, 8; 2, 10

2 *ὅτι* — 4 *ἕνα* ∟ C 5 *θυσίαν* C *θύγατερ* C *Ἱερ.*] *Σιὼν* C 6 *εὐφραίνου* — *Ἱερουσαλὴμ* ∟ C *σου* + *θεοῦ* p 8 *βασιλεὺς Ἰραὴλ ὁ κύριος ἐν μέσῳ* B 9 *κυριότερον* A *κυριώτερον* C 11 *Οὗτος* AL *Σοφωνίας* B 12 *Ἰσραὴλ*] *Ἱερουσαλὴμ* A 14 Aggaeus L *ἑορτὴ* ∟ L 15 *Ἀγγαῖος* ∟ L *δέκατος* ∟ C *ἀξιωθεὶς* A 18 *σε* ∟ C *ᾑρέτισα* C *παντοκράτωρ* — *θεός* ∟ C 21 *Ἀγγ.* + *οὗτος* AL *ὡς αὐτοί*] cum honore quo sacerdotes sepeliri solebant L

φανερῶς περὶ τῆς ἐπιστροφῆς τοῦ λαοῦ προεφήτευσε. Καὶ εἶδεν ἐκ μέρους τὴν οἰκοδομὴν τοῦ ναοῦ· καὶ θανὼν ἐτάφη πλησίον τοῦ τάφου τῶν ἱερέων ἐνδόξως, ὡς αὐτοί.

Εἰς τὸν Ζαχαρίαν. Μνήμη θεοῦ.

Οὗτος Ζαχαρίας ἑνδέκατος καὶ αὐτὸς ἀξιωθεὶς προειπεῖν 5 περὶ τῆς ἐλεύσεως τοῦ Χριστοῦ λέγων οὕτως· Χαῖρε σφόδρα, θύγατερ Σιών, κήρυσσε, θύγατερ Ἱερουσαλήμ· ἰδοὺ ὁ βασιλεύς σου ἔρχεται δίκαιος καὶ σώζων, αὐτὸς πραΰς καὶ ἐκβεβηκὼς ἐπὶ ὑποζύγιον καὶ πῶλον νέον. Ὑπερβολικῶς μὲν εἰς τὸν Ζοροβάβελ εἴρηκε ταύτην τὴν χρῆσιν· τὴν ἔκ- 10 βασιν δὲ κυρίως ἔσχεν ἐπὶ τοῦ δεσπότου Χριστοῦ. Ἔτι λέγει· καὶ ἐρῶ πρὸς αὐτόν· τί αἱ πληγαὶ αὗται αἱ ἀνὰ μέσον τῶν χειρῶν σου; καὶ ἐρεῖ· ἃς ἐπλήγην ἐν τῷ οἴκῳ τῷ ἀγαπητῷ μου. Καὶ μετ' ὀλίγα πάνυ· πατάξω τὸν ποιμένα, καὶ διασκορπισθήσονται τὰ πρόβατα τῆς ποίμνης. Ταύτης τῆς 15 χρήσεως μέμνηται ὁ κύριος ἐν τῷ καιρῷ τοῦ πάθους, ὅτι ἤμελλε παραδίδοσθαι, εἰς ἑαυτὸν αὐτὴν εἰρηκώς.

Ζαχαρίας ἦλθεν ἀπὸ Χαλδαίων ἤδη προβεβηκώς, κἀκεῖ τῷ λαῷ πολλὰ προεφήτευσε, καὶ τέρατα ἔδωκεν εἰς ἀπόδειξιν. Οὗτος εἶπε τῷ Ἰωσεδέκ, καὶ εἰς Ἱερουσαλὴμ ἱερατεύσεις. 20 Οὗτος καὶ τὸν Σαλαθιὴλ ἐπὶ υἱῷ ηὐλόγησε καὶ τὸ ὄνομα

7 Zachar. 9, 9 **14** ibid. 13, 6 **16** Marc. 14, 27 **18** Zachar. 1, 1

4 Zacharias L μνήμη θεοῦ ∠ L 5 Ζαχαρίας ∠ L δέκατος ∠ C 6 λέγων οὕτως] φησὶ γάρ A χαίροις C 8 ἔρχεταί + σοι C πρᾷος p 9 ἐπιβεβηκὼς C 11 Χριστοῦ + ὡς εἰς πρόσωπον Ζοροβάβελ C 12 λέγων p αἱ ∠ C 13 ἃς ∠ B 14 πάνυ] πάλιν C 16 μέμνηται + καὶ AC 17 εἰρηκὼς] ἐκλαβόμενος A εἰς — εἰρηκὼς] usurpans illud et transferens in se L παραδεδόσθαι C αὐτὴν] ταύτην C 18 Ζαχ. + οὗτος AL 19—20 ἀπόδειξιν καὶ εἰς Ἱερουσαλὴμ ἱεράτευσεν AL οὗτος — Ἰωσεδὲκ ∠ AL 20 ἱερατεύσεις p ἱεράτευσεν rv 21 υἱῶν A

Ζοροβάβελ ἐπέθηκε. Καὶ ἐπὶ Κύρου τέρας ἔδωκεν εἰς νῖκος.
Καὶ περὶ τῆς λειτουργίας αὐτοῦ προηγόρευσεν ἣν ποιήσει
ἐπὶ Ἱερουσαλήμ, καὶ ηὐλόγησεν αὐτὸν σφόδρα. Τὰ δὲ τῆς
προφητείας εἶδεν ἐν Ἱερουσαλήμ· περὶ τέλους ἐθνῶν καὶ
5 τοῦ ναοῦ καὶ ἀργίας προφητῶν καὶ ἱερέων καὶ περὶ διπλῆς
κρίσεως ἐξέθετο. Καὶ ἀπέθανεν ἐν γήρει μακρῷ, καὶ ἐτάφη
σύνεγγυς τοῦ Ἀγγαίου [ἐγγὺς Ἐλευθερουπόλεως ἀπὸ στα-
δίων τεσσαράκοντα ἐν ἀγρῷ τοῦ Νοεμὰν ἐν χρόνοις Ἐφίδου
ἐπισκόπου. Ἐμφανισθεὶς ὅτι αὐτός ἐστιν Ζαχαρίας υἱὸς
10 Βαραχίου, οὗ μέμνηται Ἡσαΐας, ὄνομα δὲ τῷ ἀγρῷ ἔνθα
κεῖται Βεθζαρία, μήκοθεν Ἱερουσαλὴμ ἀπὸ σταδίων ρν'.]

Εἰς τὸν Μαλαχίαν. Ἄγγελος.

Οὗτος Μαλαχίας δωδέκατος καὶ αὐτὸς προφητεύειν ἀξιω-
θεὶς τῶν κατὰ τὴν οἰκονομίαν τοῦ δεσπότου τοῦ Χριστοῦ.
15 Λέγει δὲ καὶ αὐτὸς οὕτως· διότι ἀπὸ ἀνατολῶν ἕως δυσμῶν
τὸ ὄνομά μου δεδόξασται ἐν τοῖς ἔθνεσιν. Καὶ ἐν παντὶ
τόπῳ θυμίαμα προσάγεται τῷ ὀνόματί μου καὶ θυσία καθαρά·
διότι μέγα τὸ ὄνομά μου ἐν τοῖς ἔθνεσι, λέγει κύριος παν-
τοκράτωρ. Καὶ πάλιν λέγει· ἰδοὺ ἐγὼ ἀποστελῶ τὸν ἄγγελόν
20 μου, καὶ ἐπιβλέψεται ὁδὸν πρὸ προσώπου σου. Ταύτην δὲ
τὴν χρῆσιν ὁ κύριος εἰς ἑαυτὸν ἐξέλαβε καὶ εἰς τὸν βαπτι-
στὴν Ἰωάννην. Ἔτι λέγει ὁ αὐτὸς προφήτης· καὶ ἀνατελεῖ
ὑμῖν τοῖς φοβουμένοις τὸ ὄνομά μου ἥλιος δικαιοσύνης καὶ

4 Zachar. 9, 8; 14, 12 **5** ibid. 1, 16, 4, 9; 6, 12—15; 13, 2—22 **15** Malach. 1, 11 **19** ibid. 3, 1. 5 **22** ibid. 4, 2—5

1 τέρας] Πέρσας A 6—11 solum in AL 12 Malachias L ἄγγελος ⌊ L 13 Μαλαχίας ⌊ L δωδέκατος ⌊ C προφητεῦσαι A 14 ἀξιωθεὶς + περὶ C τῶν ⌊ A περὶ τῆς οἰκονομίας A τοῦ ⌊ AC 18 παντοκράτορ A 19 ἐγὼ ⌊ C 20 ὁδὸν ⌊ A δὲ ⌊ p 21 ἐξελάμβετο A 22 λέγει + καὶ r 23 δικαιωσύνης A

ἴασις ἐν ταῖς πτέρυξιν αὐτοῦ, καὶ ἐξελεύσεσθε καὶ σκιρτήσετε ὡς μοσχάρια ἐκ δεσμῶν ἀνειμένα, καὶ καταπατήσετε ἀνόμους, διότι ἔσονται σποδὸς ὑποκάτω τῶν ποδῶν ὑμῶν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ᾗν ἐγὼ ποιῶ, λέγει κύριος παντοκράτωρ. Καὶ ἰδοὺ ἐγὼ ἀποστέλλω ὑμῖν Ἡλίαν τὸν Θεσβίτην, πρὶν ἐλθεῖν 5 *τὴν ἡμέραν κυρίου τὴν μεγάλην καὶ ἐπιφανῆ, καθὼς εἶπεν ὁ κύριος τοῖς Ἰουδαίοις, ὅτι· καὶ ἐὰν θέλητε δέξασθαι περὶ Ἰωάννου, αὐτός ἐστιν Ἡλίας ὁ μέλλων ἔρχεσθαι.*

Μαλαχίας οὗτος μετὰ τὴν ἐπιστροφὴν τίκτεται ἐν Σοφᾷ καὶ ἔτι πάνυ νέος ὢν καλὸν βίον ἔσχηκεν. Καὶ ἐπειδὴ πᾶς 10 *ὁ λαὸς ἐτίμα αὐτὸν ὡς ὅσιον καὶ πρᾶον, ἐκάλεσαν αὐτὸν Μαλαχίαν, ὃ ἑρμηνεύεται ἄγγελος. Ἦν γὰρ καὶ τῷ εἴδει εὐπρεπής, ἀλλὰ καὶ ὅσα εἶπεν αὐτὸς ἐν προφητείᾳ, αὐτῇ τῇ ἡμέρᾳ ὀφθεὶς ἄγγελος κυρίου ἐπεδευτέρωσεν, ὡς ἐγένετο ἐν ἡμέραις ἀναρχίας, ὡς γέγραπται ἐν Σφερτελλείμ, τουτέστιν* 15 *ἐν βίβλῳ Κριτῶν. Καὶ ἔτι νέος ὢν προσετέθη πρὸς τοὺς πατέρας αὐτοῦ ἐν ἀγρῷ αὐτοῦ.*

[Οὗτοι μέν εἰσιν οἱ ιβ' προφῆται, οἱ εἰς ἓν βίβλον ἀριθμούμενοι, ἐξ ἧς βαδιούμεθα ἐπὶ τοὺς μεγάλους τέσσαρας, ὧν ἑκάστου ἴδιόν ἐστι βιβλίον, ναὶ μὴν καὶ ἐπὶ τοὺς λοιποὺς 20 *περιβοήτους προφήτας ὧν οὐ φέρονται συγγράμματα, ταῦτα προθεωρήσαντες πρότερον.]*

Λοιπὸν ἐπὶ τοὺς τέσσαρας μεγάλους βαδιοῦμεν πληρώσαντες σὺν θεῷ τοὺς ιβ'. Πάντες μὲν οἱ προφῆται προ-

8 Mt. 11, 14 **10** cf. Malach. 3, 1 **15** Iudic. 2, 1 s

3 *ἀνέμους* C 4 *ᾗ* C 7 *καὶ* ∟ A *θέλετε* B *δέξασθε* C 8 *Ἰωάννου* + *τοῦ βαπτιστοῦ* C 9 *τίκτεται*] *κεῖται* rv *Σουφᾷ* A Supha L *σοφιᾶ* p *ἔτι* — 10 *ἐπειδὴ*] *ἔτι νέος ὢν πάνυ θαυμαστὴν εἶχεν ἀνατροφὴν καὶ βίον καλὸν καὶ ἐπεὶ* A alimoniam vel nutricem habuit admirabilem et vitam honestam L 15 *σφερετελλεὶμ* p *σφερ.* — *τουτέστιν* ∟ L 16 *καὶ*] *ἀπέθανε δὲ* AL *ὢν* + *καὶ* A 18—22 solum in AL 23 *Εἰς τοὺς τέσσαρας μεγάλους προφήτας* p 23 *λοιπὸν* — 24 *ιβ'* ∟ AL 23 *μεγάλους* ∟ r *τέσσαρας* + *τοὺς* C

εφήτευον καὶ ὑπεμίμνησκον τοὺς Ἰουδαίους περὶ τῶν ἐπαγ-
γελιῶν τοῦ θεοῦ, ὧν πρὸς τοὺς πατέρας ἐποιήσατο, ὅπως
πάντα τὰ ἔθνη εὐλογεῖν ὑπέσχετο ἐν τῷ σπέρματι τοῦ
Ἀβραὰμ διὰ τῆς κατὰ τὸν δεσπότην Χριστὸν οἰκονομίας,
5 καὶ ὅπως ἐλυτρώσατο αὐτοὺς ὁ θεὸς πρώην ἐκ τῆς δου-
λείας τῶν Αἰγυπτίων μετὰ βραχίονος ὑψηλοῦ· καὶ δέδωκεν
αὐτοῖς τὴν γῆν ἐπαγγελίας, καὶ ὅπως αἰχμάλωτοι εἰς Βαβυ-
λῶνα ὑπὸ Ναβουχοδονόσορ ἀπαχθήσονται, καὶ πάλιν ἐνδόξως
ἐπανήξουσι, καὶ πάλιν πείσονται κακὰ ὑπὸ Ἀντιόχου καὶ
10 τῶν πέριξ ἐθνῶν, καὶ ὅπως καὶ τούτων δυνάμει θείᾳ περι-
γένωνται· καὶ τότε ὁ προσδοκώμενος ἐκ τοῦ σπέρματος Ἀβρα-
ὰμ ἥξει ἐπὶ σωτηρίᾳ παντὸς τοῦ κόσμου κατὰ τὰς ἄνωθεν
ἐπαγγελίας. Τοῦτο τὸ ἔργον τῶν προφητῶν. Τινὲς μὲν
οὖν ἐξ αὐτῶν ἑαυτοῖς συνέγραψαν τὰς ἰδίας βίβλους, οἷον
15 ὁ Δαβὶδ συνθεὶς τὴν βίβλον τῶν ψαλμῶν καὶ Δανιὴλ ἐν
τῇ αἰχμαλωσίᾳ κελευσθεὶς γράψαι ἅπερ αὐτῷ δι' ὁράσεων
ἀπεκαλύφθη· ἢ καὶ ἄλλοι τινές. Οἱ δὲ λοιποὶ οὐχ ἑαυτοῖς
συνέγραφον, ἀλλὰ γραμματεῖς ἦσαν ἐν τῷ ἱερῷ, οἳ ἔγραφον
ἑκάστου προφήτου ὡς ἐπὶ ἡμερολογίου λόγον. Καὶ ἡνίκα
20 ἀπεστέλλετο ὑπὸ τοῦ θεοῦ προφήτης κηρῦξαι ἢ περὶ Ἱερου-
σαλὴμ ὅτι μέλλει αἰχμαλωτίζεσθαι ἢ περὶ Σαμαρείας ἢ περὶ
ἑτέρων τόπων ἢ περὶ τῆς ἐπανόδου ἢ περὶ Ἀντιόχου ἢ περὶ
τῶν πέριξ ἐθνῶν ἢ περὶ αὐτοῦ τοῦ δεσπότου Χριστοῦ, καθ'
ἣν ἡμέραν προεφήτευεν, ἔγραφον ἐν τῷ λόγῳ τοῦ προφήτου
25 ἐκείνου ὃ ἐκήρυσσε περὶ ἑνὸς πράγματος. Καὶ πάλιν μετὰ
καιρόν, εἰ ἐκήρυξε περὶ ἑτέρου πράγματος, πάλιν ἔγραφον

3 εὐλογῆσαι C 4 Χριστὸν + μελλούσης A 6 ἔδωκεν C
8 ἀχθήσονται A ἐνδόξης] μετὰ δόξης C 10 ὅπως] ὅτι A καὶ
∠ C περιγενήσονται AC 13 τοῦτο — τινὲς] καὶ τὸ μὲν ἔργον
τῶν προφητῶν πάντων κοινῶς τοῦτο ὑπῆρχεν, ἀλλά τινες AL
14 οὖν ∠ Ap 19 ἐπὶ — λόγον] cum dierum supputatione L
20 τοῦ ∠ C κηρύξαι τι C 24 ἔγραφεν A 25 ὃ] οὗ A ἐκήρυττεν
+ τουτέστιν C 26 εἰ] ἢ pv

ὑποτάσσοντες εἰς τὸν αὐτοῦ λόγον ὡς ἀρχὴν κεφαλαίου ποιού-
μενοι ὃ ἐκήρυττον, καὶ οὕτω πᾶσαν τὴν βίβλον αὐτοῦ συνετί-
θεσαν. Ὅθεν ἐστὶν εὑρεῖν ἐν ταῖς αὐτῶν βίβλοις κεφάλαιον
ἁρμόζον εἰς τὴν αἰχμαλωσίαν Βαβυλῶνος ἢ εἰς τὴν ἐπάνοδον,
καὶ εὐθέως περὶ Χριστοῦ ἕτερον καὶ αὖθις περὶ τῆς αἰχμα- 5
λωσίας καὶ τῆς ἐπανόδου λέγοντα [ἢ ἕτερον ὑποθέσεως καὶ
αὖθις ἄλλο περὶ ἄλλου καὶ πάλιν ἕτερον περὶ τῆς προτέρας
ὑποθέσεως]. Καὶ ἁπλῶς εἰπεῖν, ἐὰν μὴ παρατετηρημένως
ἀναγνῷς, συγκεχυμένα τὰ πάντα εὑρήσεις. Οὐ μόνον δὲ
ταῦτα τὰ προφητικά, ἀλλὰ καὶ αἱ βασιλεῖαι τούτῳ τῷ τρόπῳ 10
ἐγράφησαν ἐν τῷ ἱερῷ κατὰ μέρος ἐν τῷ καιρῷ τοῦ Σαοὺλ
τὰ ἕως τοῦ Σαοὺλ καὶ ἐν τῷ καιρῷ τοῦ Δαβὶδ τὸ ἕως
Δαβίδ. Ὁμοίως καὶ τὰ ἑκάστου βασιλέως τὰ κατὰ τὸν
ἴδιον καιρὸν ἐγράφοντο. Ὁμοίως ἔγραφον καὶ ἐν τοῖς
σκρινίοις τῶν βασιλέων, ἃς καλοῦμεν παραλειπομένας. Τὴν 15
δὲ Πεντάτευχον ὁ Μωϋσῆς ἔγραψεν ἱστορίαν προγεγονότων
καὶ γινομένων καὶ ἐσομένων. Ἰησοῦς πάλιν τὴν ἰδίαν βίβλον·
τοὺς κριτὰς πάλιν ἐν τῷ ἱερῷ ἤγουν ἐν τῇ σκηνῇ, ὁμοίως
καὶ τὴν Ῥούθ. Σολομὼν πάλιν τὰ ἴδια ἔγραψε, τάς τε
παροιμίας καὶ τὰ ᾄσματα καὶ τὸν Ἐκκλησιαστήν, σοφίας 20
χάριν εἰληφὼς παρὰ θεοῦ, καὶ πάντα ἄνθρωπον νουθετῶν
σοφῶς ἀναστρέφεσθαι ἐν τῷδε τῷ βίῳ· προφητείας γὰρ χάριν
οὐκ εἰλήφει. Ὅσους οὖν ηὕρομεν προφήτας ἀξιωθέντας

1 εἰς + αὐτὸν C ποιούμενοι + ὁ C 2 ἐκήρυξε C 3 κεφ. + πρῶτον A ἁρμόζον + τυχὸν A 5 εὐθέως + ἕτερον A αὖθις + πάλιν C λέγον C ἢ ἕτερον — λέγοντα ∠ AC 6 ἢ — 8 ὑποθέσεως solum in AL 9 ἀναγνῷ τις AC τὰ ∠ A πάντα] πλεῖστα C εὑρήσει AvC δὲ ∠ ταῦτα τὰ προφητικά AL 10 τοῦτον τὸν τρόπον A τῷ ∠ p 11 ἐν + μὲν τῷ καιρῷ A ἐν — καιρῷ τοῦ] τῷ C 12 καὶ ∠ A ἐν + δὲ A τὸ] τὰ A ἕως + τοῦ A ἐν καιρῷ τοῦ Σαοὺλ — Δαβίδ] quae sub Saule usque ad ipsum David contigerant L 14 ὁμοίως ἔγραφον] ὡσαύτως ἐγράφησαν A 15 αἱ καλούμεναι παραλιπόμεναι A 16 ὁ ∠ C 17 Iesus Nave L 18 τὴν σκηνὴν p ἔγραφε A 20 σοφίας + γὰρ AC 22 τῷδε ∠ A γὰρ ∠ A 23 ὅσους + μὲν A

εἰπεῖν περὶ τοῦ δεσπότου Χριστοῦ ἐτάξαμεν. Ἔτι δὲ γράφωμεν καὶ περὶ τῶν ἄλλων τεσσάρων προφητῶν, ὅσα ἠξιώθησαν εἰπεῖν περὶ τῆς κατὰ τὸν δεσπότην Χριστὸν οἰκονομίας, ἐν ᾗ ἀφορᾷ πᾶς ὁ σκοπὸς τῆς θείας γραφῆς. Προφέρωμεν
5 τοίνυν πρῶτον τὸν μεγαλοφωνότατον Ἡσαΐαν ὃς καὶ τύπῳ καὶ λόγῳ ἠξιώθη ἰδεῖν καὶ προειπεῖν περὶ τοῦ κατὰ Χριστὸν μυστηρίου.

Εἰς τὸν Ἡσαΐαν.

Οὗτος ὁ μέγας Ἡσαΐας ὁ υἱὸς τοῦ Ἀμώς, ὃς τύπῳ μὲν
10 εἶδε τὰ κατὰ τὸ μυστήριον τοῦ Χριστοῦ, ὅτε εἶδε τὸν κύριον καθήμενον ἐπὶ θρόνου ὑψηλοῦ καὶ ἐπηρμένου· καὶ σεραφεὶμ εἱστήκεσαν κύκλῳ αὐτοῦ, ἓξ πτέρυγες τῷ ἑνὶ καὶ ἓξ πτέρυγες τῷ ἑνὶ ἑαυτὰ κατακαλύπτοντα, καὶ ἔκραζον ἕτερος πρὸς τὸν ἕτερον· ἅγιος ἅγιος ἅγιος κύριος σαβαώθ, πλήρης πᾶσα ἡ γῆ
15 τῆς δόξης αὐτοῦ. Ἐπὶ τούτοις ἀπεστάλη ἓν τῶν σεραφεὶμ καὶ ἔλαβε τῇ λαβίδι ἄνθρακα ἀπὸ τοῦ θυσιαστηρίου, καὶ ἥψατο τῶν χειλέων αὐτοῦ λέγων· τοῦτο ἀφελεῖ τὰς ἁμαρτίας σου, σαφῶς διὰ τῆς ὄψεως τῆς δειχθείσης καὶ τοῦ ὕμνου καὶ τοῦ τύπου διδαχθεὶς προμηνῦσαι τὸ κατὰ Χριστὸν μυ-
20 στήριον. Ἔτι δὲ πάλιν καὶ λόγῳ φησὶν οὕτως· ὡς πρόβατον ἐπὶ σφαγὴν ἤχθη, καὶ ὡς ἀμνὸς ἐναντίον τοῦ κείραντος

11 Isa. 6, 1 ss **21** ibid. 53, 7

1 περὶ τῆς κατὰ τὸν δεσπότην Χριστὸν οἰκονομίας C τὸν δεσπότην Χριστὸν p δεσπότου ∟ L ἐτάξαμεν] ἤδη προσέλθομεν A γράφομεν AC 2 ὅσα + δηλονότι καὶ αὐτοὶ A 3 περὶ — οἰκονομ. ∟ C 4 σκοπὸς] κόσμος A προφέρωμεν] προφερέσθω A 5 ὁ μεγαλοφωνότατος Ἡσαΐας A ὃς + δὲ p 8 Esaias L 9 Οὗτος Ἡσ. ὁ μέγ. A ὃς• ∟ A τύπῳ — Χριστοῦ] καὶ τύπῳ μὲν προεώρακε τὸ κατὰ Χριστὸν μυστήριον A 10 προεῖδε C 11 σεραφὶμ AC 13 τὸν ∟ C ἕτερον + καὶ ἔλεγον 15 ἓν] εἷς ἐκ p 16 ἄνθρακα ∟ C 18 δειχθείσης] δειχείας p 19 προμηνύσαι A 20 λόγῳ + περὶ τοῦ Χριστοῦ ἀξιωθεὶς προφητεῦσαι ὁ αὐτὸς A

αὐτὸν ἄφωνος. Ταύτην τὴν χρῆσιν ὁ Αἰθίωψ εὐνοῦχος ἀναγνοὺς τὸν Φίλιππον παρεκάλει ἑρμηνευθῆναι αὐτῷ αὐτήν, ὃς τάχιστα περὶ τοῦ δεσπότου Χριστοῦ αὐτὴν ἡρμήνευσεν εἰρῆσθαι ὑπὸ τοῦ προφήτου. Ἔτι πάλιν λέγει· Ἄνθρωπος ἐν πληγῇ ὢν καὶ εἰδὼς φέρειν μαλακίαν. Καὶ πάλιν· ὅτι 5 *ἀνομίαν οὐκ ἐποίησεν, οὐδὲ εὑρέθη δόλος ἐν τῷ στόματι αὐτοῦ, καὶ κύριος βούλεται καθαρίσαι αὐτὸν ἀπὸ τῆς πληγῆς καὶ δεῖξαι αὐτῷ φῶς. Καὶ πάλιν· οὕτω λέγει κύριος· ἰδοὺ ἐγὼ ἐμβαλῶ εἰς τὰ θεμέλια Σιὼν λίθον πολυτελῆ ἐκλεκτὸν ἀκρογωνιαῖον ἔντιμον εἰς τὰ θεμέλια αὐτῆς. Καὶ ὁ πιστεύων* 10 *ἐπ᾽ αὐτῷ οὐ μὴ καταισχυνθῇ. Καὶ πάλιν· ἔσται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἡ ῥίζα τοῦ Ἰεσσαί, καὶ ὁ ἀνιστάμενος ἄρχειν ἐθνῶν, ἐπ᾽ αὐτῷ ἔθνη ἐλπιοῦσι. Καὶ πάλιν· πνεῦμα κυρίου ἐπ᾽ ἐμέ, οὗ εἵνεκεν ἔχρισέ με. Τοῦτο ἀναγνοὺς ὁ κύριος ἐν τῇ συναγωγῇ τοῖς σάββασιν εἶπεν· Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, σήμερον* 15 *ἐπληρώθη ἡ γραφὴ αὕτη ἐν τοῖς ὠσὶν ὑμῶν.*

Ἡσαΐας ἦν ἀπὸ Ἱερουσαλήμ· θνήσκει δὲ ὑπὸ Μανασσῆ πρισθεὶς εἰς δύο, καὶ ἐτέθη ὑποκάτω δρυὸς Ῥωγὴλ ἐχόμενα τῆς διαβάσεως τῶν ὑδάτων ὧν ἀπώλεσεν Ἐζεκίας ὁ βασιλεὺς χώσας αὐτά. Καὶ ὁ θεὸς τὸ σημεῖον τοῦ Σιλωὰμ 20

1 Act. 8, 32—35 **4. 5** Isa. 53, 3. 9 **8** ibid. 28, 16 **11** ibid. 11, 10 **13** ibid. 61, 1 **15** Lc. 4, 18—21 **17** cf. 4 Reg. 21; 2 Chron. 33 **18** ascensio Isaiae, aethiop., c. 5; alia testimonia patrum vide Schürer, Gesch. des israël. Volkes III[3], 283 2 Chron. 32, 3. 30; Sir. 48, 17

1 *αὐτὸν* ∠ C 2 *ἑρμην.* — 3 *τάχιστα*] *ἑρμηνεῦσαι ταύτην αὐτῷ κἀκεῖνος τάχιστα καὶ ἀληθέστατα* A 5 *πληγῇ*] *τιμῇ* Av *μαλακίας* C 6 *εὑρέθη* ∠ C *δόλον* C 7 *ἀπὸ* ∠ C *πληγῆς* +. *Ἐὰν δοθῇ περὶ ἁμαρτίας ἡ ψυχὴ ὑμῶν, ὄψεται σπέρμα μακρόβιον· καὶ βούλεται κύριος ἀφελεῖν ἀπὸ τοῦ πόνου τῆς ψυχῆς αὐτοῦ* C *καὶ* ∠ C 9 *ἐμβάλλω* A 11 *ἐπ᾽ αὐτῷ* ∠ C *καὶ πάλιν* — 13 *ἐλπιοῦσι* ∠ L 12 *ἄρχειν* + *τῶν* C 14 *οὗ* — *με* ∠ C 15 *σάβασιν* v 17 *Ἡσ. οὗτος* AL *δὲ* + *ἐν αὐτῇ* A *Μανασσοῦ* p *τοῦ βασιλέως* A 18 *δρυὸς* + *παρὰ τῇ πηγῇ* AL *Ῥογιλεῖς* A *χώσας αὐτὰ*] *ἃ ἔχωσεν* A

ἐποίησε διὰ τὸν προφήτην, ὅτι πρὸ τοῦ ἀποθανεῖν ὀλιγοψυχήσας ηὔξατο πιεῖν ὕδωρ, καὶ εὐθέως ἀπεστάλη αὐτῷ ἐξ αὐτοῦ· διὰ τοῦτο ἐκλήθη Σιλωάμ, ὅπερ ἑρμηνεύεται ἀπεσταλμένος· καὶ ἐπὶ τοῦ Ἐζεκία πρὸ τοῦ ποιῆσαι τοὺς λάκκους
5 καὶ τὰς κολυμβήθρας ἐπὶ εὐχῇ τοῦ Ἡσαΐου μικρὸν ὕδωρ ἐξῆλθεν, ὅτι ἦν ὁ λαὸς ἐν συγκλεισμῷ ἀλλοφύλων, καὶ ἵνα μὴ διαφθαρῇ ἡ πόλις. ὡς μὴ ἔχουσα ὕδωρ. Ἠρώτων γὰρ οἱ πολέμιοι, πόθεν πίνουσιν· καὶ χαρακώσαντες τὴν πόλιν παρεκαθέζοντο τῷ Σιλωάμ. Ὅταν οὖν ηὔχοντο σὺν τῷ
10 Ἡσαΐᾳ οἱ Ἰουδαῖοι, ἐξήρχετο τὸ ὕδωρ· διὸ ἕως τῆς σήμερον αἰφνιδίως ἐξέρχεται, ἵνα δειχθῇ τὸ μέγα τοῦτο μυστήριον. Καὶ ἐπειδὴ διὰ τοῦ Ἡσαΐου τοῦτο γέγονε, μνήμης χάριν καὶ ὁ λαὸς τῶν Ἰουδαίων πλησίον αὐτὸν τὸν Σιλωὰμ ἔθαψαν ἐπιμελῶς καὶ ἐνδόξως, ἵνα διὰ τῶν ὁσίων αὐτοῦ προσευχῶν
15 καὶ μετὰ θάνατον αὐτοῦ ὡσαύτως ἔχωσι τὴν ἀπόλαυσιν τοῦ ὕδατος, ὅτι καὶ χρησμὸς ἐδόθη αὐτῷ περὶ αὐτοῦ τοῦ ποιῆσαι οὕτως. Ἔστι δὲ ὁ τάφος ἐχόμενος τοῦ τάφου τῶν βασιλέων, ὄπισθεν τοῦ τάφου τῶν Ἰουδαίων ἐπὶ τὸ μέρος τὸ πρὸς νότον. Σολομῶν γὰρ ἐποίησε τοὺς τάφους τοῦ Δαβὶδ δια-
20 γράψας κατὰ ἀνατολὰς τῆς Σιών, ἥτις ἔχει εἴσοδον ἀπὸ Γαβαὼν μήκοθεν τῆς πόλεως σταδίους εἴκοσιν. Ἐποίησε δὲ ταύτην σκολιάν, σύνθετον, ἀνυπονόητον· καὶ ἔστιν ἡ εἴσοδος ἕως τῆς σήμερον τοῖς πολλοῖς ἀγνοουμένη τῶν ἱερέων καὶ ὅλῳ τῷ λαῷ. Ἐκεῖ εἶχεν ὁ βασιλεὺς Σολομῶν τὸ χρυ-
25 σίον τὸ ἐξ Αἰθιοπίας καὶ τὰ ἀρώματα. Καὶ ἐπειδὴ ἔδειξεν

3 Ioa. 9, 7 **5** cf. Isa. 22, 9—11.

1 διὰ] δι' αὐτὸν Ap ὀλιγωρήσας B 4 Ἰεζεκία A Ἐζεκίου p 5 κολυμβήτρας p 6 συγκλεισμῷ] συκαῖς Μωὰβ ALvr 9 ἤρχοντο B orabant L εἴρχοντο pr 10 Ἰουδαῖοι + ἀντλεῖν p 11 ἐξέρχονται A 13 ἔθαψαν + αὐτὸν A 14 αὐτοῦ] τούτου A διὰ — αὐτοῦ ∟ p 17 ἐχομένως p 19 Salomon L 20 ἀπὸ] ὑπὸ A 22 ταύτην + τὴν A

Ἐζεκίας τὸ μυστήριον Δαβὶδ καὶ Σολομῶντος τοῖς ἔθνεσι καὶ
ἐμίανεν ὀστᾶ τῶν προπατόρων αὐτοῦ, διὰ τοῦτο ὁ θεὸς
ἐπηράσατο εἰς δουλείαν ἔσεσθαι τὸ σπέρμα αὐτοῦ τοῖς ἐχ-
θροῖς αὐτοῦ, καὶ ἄκαρπον αὐτὸν καὶ ἄγονον ἐποίησεν ὁ
θεὸς ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἐκείνης. 5

Εἰς τὸν Ἱερεμίαν.

Οὗτος Ἱερεμίας ἀξιωθεὶς καὶ αὐτὸς προειπεῖν περὶ τοῦ
κατὰ Χριστὸν μυστηρίου λέγων οὕτως· καὶ ἔλαβον τὰ τριά-
κοντα ἀργύρια τὴν τιμὴν τοῦ τετιμημένου, ὃν ἐτιμήσαντο
ἀπὸ υἱῶν Ἰσραήλ, καὶ ἔδωκαν αὐτὰ εἰς τὸν ἀγρὸν τοῦ κε- 10
ραμέως, καθὰ συνέταξέ μοι κύριος. Ταύτης δὲ τῆς χρήσεως
καὶ ὁ εὐαγγελιστὴς μέμνηται Ματθαῖος πληρωθείσης ἐν
καιρῷ τοῦ πάθους. Πάλιν λέγει ὁ αὐτὸς προφήτης. Ἰδοὺ
ἡμέραι ἔρχονται, λέγει κύριος, καὶ διαθήσομαι τῷ οἴκῳ Ἰσ-
ραὴλ καὶ τῷ οἴκῳ Ἰούδα διαθήκην καινήν, οὐ κατὰ τὴν 15
διαθήκην ἣν ἐποίησα τοῖς πατράσιν αὐτῶν, ἐν ᾗ ἡμέρᾳ
ἐπιλαβομένου μου τῆς χειρὸς αὐτῶν ἐξαγαγεῖν αὐτὰς ἐκ γῆς
Αἰγύπτου, ὅτι αὐτοὶ οὐκ ἐνέμειναν ἐν τῇ διαθήκῃ μου,
κ' ἀγὼ ἠμέλησα αὐτῶν, φησὶ κύριος, διδοὺς νόμους μου ἐπὶ
διάνοιαν αὐτῶν, καὶ ἐπὶ καρδίαν αὐτῶν ἐπιγράφω αὐτούς, 20
καὶ ἔσομαι αὐτοῖς εἰς θεόν, καὶ αὐτοὶ ἔσονταί μοι εἰς λαόν.

1 4 Reg. 20, 13f.; 2 Chron. 32, 27 **3** 4 Reg. 20, 18
8 Zach. 11, 12 **12** Mt. 27, 9 **13** Ierem. 31, 31—34

1 Σολομῶν B 2 ἐμίανε + τὰ A ὀστᾶ τόπου πατέρων Apv
3 ἐπειράσατο v ἐπειρώσατο r 4 αὐτὸν ∟ A ἄγονον + αὐτὸν A
6 Ieremias L Ἱερεμ. + ὁ δέκατος C 8 λέγει γὰρ οὕτως A
τριάκοντα] λ' A 11 δὲ ∟ p 12 Ματθαῖος + ὡς A ἐν +
τῷ A πάθους + τοῦ Χριστοῦ A 16 ᾗ ∟ A 17 αὐτὰς]
αὐτοὺς C 19 αὐτῶν] αὐτοὺς A κύριος + ὅτι αὕτη ἡ διαθήκη
μου, ἣν διαθήσομαι τῷ οἴκῳ Ἰσραὴλ μετὰ τὰς ἡμέρας ἐκείνας,
φησὶ κύριος C διδοὺς + δώσω C ἐπὶ] εἰς τὴν C 20 καρδίας C
γράψω C 21 θεὸν + αὐτοῖς v

Καὶ οὐ μὴ διδάξωσιν ἕκαστος τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ καὶ ἕκαστος τὸν πλησίον αὐτοῦ λέγων. Γνῶθι τὸν κύριον, ὅτι πάντες εἰδήσουσί με ἀπὸ μικροῦ ἕως μεγάλου αὐτῶν, ὅτι ἵλεως ἔσομαι ταῖς ἀδικίαις αὐτῶν καὶ τῶν ἁμαρτιῶν αὐτῶν
5 *οὐ μὴ μνησθῶ ἔτι. Καὶ ταύτης τῆς χρήσεως μέμνηται ὁ ἀπόστολος ἐν τῇ πρὸς Ἑβραίους ἐπιστολῇ.*

Ἱερεμίας ἦν ἐξ Ἀναθώθ, καὶ ἐν Τάφναις Αἰγύπτου λίθοις βληθεὶς ὑπὸ τοῦ λαοῦ ἀποθνήσκει. Κεῖται δὲ ἐν τόπῳ τῆς οἰκήσεως Φαραώ, ὅτι Αἰγύπτιοι ἐδόξασαν αὐτὸν εὐεργε-
10 *τηθέντες δι' αὐτοῦ. Ηὔχετο γὰρ αὐτοῖς. ‖ Τῶν γὰρ ὑδάτων οἱ θῆρες ⟨ἠνόχλουν αὐτὸν⟩, οὓς καλοῦσιν οἱ Αἰγύπτιοι μὲν Ἐφώθ, Ἕλληνες δὲ κροκοδείλους. Καὶ ὅσοι εἰσὶ πιστοὶ θεοῦ ἕως σήμερον εὔχονται ἐν τῷ τόπῳ ἐκείνῳ, καὶ λαμβάνοντες τοῦ χοὸς τοῦ τόπου δήγματα ἀνθρώπων θεραπεύουσι,*
15 *καὶ πολλοὶ αὐτὰ τὰ θηρία τὰ ἐν τῷ ὕδατι φυγαδεύουσιν. Ἡμεῖς δὲ ἠκούσαμεν ἐκ τῶν παίδων Ἀντιγόνου καὶ Πτολεμαίου γερόντων ἀνδρῶν, ὅτι Ἀλέξανδρος ὁ τῶν Μακεδόνων ἐπιστὰς τῷ τάφῳ τοῦ προφήτου καὶ ἐπιγνοὺς τὰ εἰς αὐτὸν μυστήρια εἰς Ἀλεξάνδρειαν μετέστησεν αὐτοῦ τὰ λείψανα,*
20 *περιθεὶς αὐτὰ ἐνδόξως κύκλῳ, καὶ ἐκωλύθη ἐκ τῆς γῆς*

6 Hebr. 8, 8—12 **7** Ierem. 1, 1; 43, 8 **8** cf. Hebr. 11, 37 **8** Ierem. 43, 9 **10** cf. 2 Macchab. 15, 14; Origenes in Ioan. t. XIII c. 57

1 *διδάξουσιν* B 2 *ἕκαστος* + *τὸν πολίτην αὐτοῦ καὶ ἕκαστος* C *καὶ — αὐτοῦ* ∠ C 4 *ἵλεος* A *μὴ* ∠ pv 5 *μιμνησθῶ* v *τῆς χρήσεως* ∠ C 6 *Ἑβραίους*] *Ῥωμαίους* C Romanos (!) L 7 *Ἱερ.* + *οὗτος* A *ἐν* ∠ rv *λίθ. βλ.*] *λιθοβοληθεὶς* A *βληθεὶς*] *δὲ ὑποβληθεὶς* pv 9 *ὅτι*] *οἱ γὰρ* A 10 *δι'*] *ὑπ'* A *αὐτοῖς*] *ὑπὲρ αὐτῶν* A ‖ deest aliquid 11 *θῆρες* + *ἠνόχλουν αὐτόν* A *τῶν — θῆρες*] Cum a bestiis aquaticis turbarentur L 12 *κορκοδείλους* pv 12 *μεννεφ.* AB 13 *θεοῦ*] *θεὸν* p 14 *δήγματα* + *τῶν* p pulverem inde tollunt quo mortales a bestiis illis laesos curant L 15 *τὰ — ὕδατι*] *κατὰ τοῦ ὕδατος* AL *φυγαδ.* + *ὅρα* p 17 *Μακεδόνων* + *βασιλεὺς* A 18 *τάφῳ*] *τόπῳ* Apv 19 *μετέστησεν*] *μετεβίβασεν* A

ἐκείνης τὸ γένος τῶν ἀσπίδων, καὶ ἐκ τοῦ ποταμοῦ ὡσαύτως, καὶ οὕτως ἐνέβαλεν τοὺς ὄφεις τοὺς λεγομένους ἀργολάους ὅ ἐστιν ὀφιομάχους, οὓς ἤνεγκεν ἐκ τοῦ Ἄργους τοῦ Πελοπονησιακοῦ, ὅθεν καὶ ἀργόλαοι καλοῦνται, τουτέστιν Ἄργους δεξιοί, λαλιὰν δὲ ἔχουσιν ἡδυτάτην καὶ πανευώνυμον. 5

Οὗτος ὁ Ἱερεμίας σημεῖον ἔδωκε τοῖς ἱερεῦσιν Αἰγύπτου, ὅτι δεῖ σεισθῆναι τὰ εἴδωλα αὐτῶν καὶ συμπεσεῖν διὰ σωτῆρος παιδὸς ἐκ παρθένου γεννωμένου, ἐν φάτνῃ δὲ κειμένου. Διὸ καὶ ἕως νῦν θεοποιοῦσιν παρθένον λεχὼ καὶ βρέφος ἐν φάτνῃ τιθέντες προσκυνοῦσιν. Καὶ Πτολεμαίῳ τῷ βα- 10 σιλεῖ τὴν αἰτίαν πυνθανομένῳ ἔλεγον, ὅτι πατροπαράδοτόν ἐστιν μυστήριον ὑπὸ ὁσίου προφήτου τοῖς πατράσιν ἡμῶν παραδοθέν.

Οὗτος ὁ προφήτης Ἱερεμίας πρὸ τῆς ἁλώσεως τοῦ ναοῦ ἥρπασε τὴν κιβωτὸν τοῦ νόμου καὶ τὰ ἐν αὐτῇ, καὶ ἐποίη- 15 σεν αὐτὰ κατατεθῆναι ἐν πέτρᾳ, καὶ εἶπε τοῖς παρεστῶσιν· ἀπεδήμησε κύριος ἐν Σινᾶ εἰς οὐρανόν, καὶ πάλιν ἐλεύσεται νομοθέτης ἐκ Σιὼν ἐν δυνάμει, καὶ σημεῖον ὑμῖν ἔστω τῆς παρουσίας αὐτοῦ, ὅτε ξύλον πάντα τὰ ἔθνη προσκυνήσουσιν. Εἶπε δὲ ὅτι τὴν κιβωτὸν ταύτην οὐδεὶς ἐκβαλεῖ εἰ μὴ 20 Ἀαρών, καὶ τὰς ἐν αὐτῇ πλάκας οὐδεὶς ἀναπτύξει οὐκέτι ἱερέων ἢ προφητῶν, εἰ μὴ Μωϋσῆς ὁ ἐκλεκτὸς τοῦ θεοῦ. Καὶ ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς ἀναστάσεως πρώτη ἡ κιβωτὸς ἀναστήσεται, καὶ ἐξελεύσεται ἐκ τῆς πέτρας, καὶ τεθήσεται ἐν ὄρει Σινᾶ. Καὶ πάντες οἱ ἅγιοι πρὸς αὐτὴν συναχθήσονται, 25 ἐκεῖ ἐκδεχόμενοι κύριον τὸν ἐχθρὸν φεύγοντες, ἀνελεῖν αὐτοὺς

7 Isa. 19, 1 **14** 2 Macchab. 2, 4—8

1 τῶν ∠ p 2 ἐνέβαλλον Arv 3 Ἄγρου p Πελοποννησιακοῦ B Πελοπονικοῦ v 4 ὅθεν — καλοῦνται ∠ p δεξιοί + καλοῦνται p 6 ὁ ∠ A 8 γενομένου B 9 λοχὸν B 13 παράδοτον p 14 Ἱερ. ∠ L 16 πέτρᾳ] πάτρᾳ A 26 ἐκδεχόμενοι + τὸν A ἀνελόντες αὐτὸν ἐλθόντα p ἀνέλετε αὐτὸν ἐλθόντα A

θέλοντα. Ἐν τῇ πέτρᾳ ἐκείνῃ ἐσφράγισε τῷ δακτύλῳ τὸ ὄνομα τοῦ θεοῦ, καὶ ἐγένετο ὁ τύπος ὡς γλυφὴ σιδήρου, καὶ νεφέλη φωτεινὴ ἐσκέπασε τὸ ὄνομα, καὶ οὐδεὶς νοεῖ τὸν τόπον οὐδὲ ἀναγνῶναι δύναταί τις ἕως σήμερον καὶ ἕως
5 τῆς συντελείας. Ἔστι δὲ ἡ πέτρα ἐν τῇ ἐρήμῳ· ὅπου πρῶτον ἡ κιβωτὸς γέγονε μεταξὺ τῶν δύο ὀρέων, ἐν οἷς κεῖται Μωϋσῆς καὶ Ἀαρών. Καὶ ἐν νυκτὶ νεφέλη ὡς πῦρ γίνεται περὶ τὸν τόπον κατὰ τὸν τύπον τὸν ἀρχαῖον, ὅτι οὐ μὴ παύσηται ἡ δόξα τοῦ θεοῦ ἐκ τοῦ νόμου αὐτοῦ. Διὰ
10 τοῦτο ἔδωκεν ὁ θεὸς τῷ Ἱερεμίᾳ χάριν, ἵνα τὸ τέλος τοῦ μυστηρίου αὐτοῦ αὐτὸς ποιήσῃ, ἵνα γένηται συγκοίνωνος Μωϋσέως καὶ Ἀαρών, καὶ ὁμοῦ εἰσιν ἕως σήμερον, ἐπειδὴ καὶ ὁ Ἱερεμίας ἐστὶν ἐκ σπέρματος ἱερατικοῦ.

Εἰς τὸν Ἰεζεκιήλ.

15 Οὗτος Ἰεζεκιὴλ ἐν Βαβυλῶνι προφητεύων καὶ αὐτὸς ἠξιώθη προειπεῖν περὶ τῆς κατὰ Χριστὸν οἰκονομίας, καί φησι· καὶ ῥύσομαι αὐτοὺς ἀπὸ πασῶν τῶν ἀνομιῶν αὐτῶν, καὶ καθαριῶ αὐτούς, καὶ ἔσονταί μοι εἰς λαόν, καὶ ἐγὼ ἔσομαι αὐτοῖς εἰς θεόν, καὶ ὁ δοῦλός μου Δαβὶδ ἄρχων ἐν
20 μέσῳ αὐτῶν καὶ ποιμὴν εἷς ἔσται πάντων, ὅτι ἐν τοῖς προστάγμασί μου πορεύσονται. Καὶ πάλιν λέγει, καὶ εἶπε πρός με· τὸ ὕδωρ τοῦτο τὸ ἐκπορευόμενον εἰς τὴν θάλασσαν τὴν πρὸς ἀνατολάς, καὶ κατέβαινεν ἐπὶ τὴν Ἀραβίαν καὶ ἤρχετο ἐπὶ τὴν θάλασσαν ἐπὶ τὸ ὕδωρ τῆς διεκβολῆς καὶ

3 2 Macchab. 2, 7 **8** ibid. v. 8 **17** Ezech. 34, 23—25 **22** ibid. 47, 8. 9

8 περὶ — τόπον] ἐπὶ τοῦ τόπου A 11 ποιήσει v γέννηται pv 13 καὶ + δὲ p Οὗτος + ὁ C 14 Ezechiel L 15 Ἰεζ. + ὁ A 16 ἀξιωθεὶς A 17 φησὶ γὰρ A φησι ∠ καὶ C αὐτῶν] ὧν ἡμάρτησαν ἐν αὐταῖς C 18 ἐγὼ + κύριος C 22 θάλασσαν] Γαλιλαίαν BC 23 τὴν ∠ C Ἀῤῥαβίαν A 24 ἤρχετο + ἕως C τῆς + τὸ A δι' ἐκβ. A

ὑγιάσει τὰ ὕδατα· καὶ ἔσται πᾶσα ψυχὴ τῶν ζώων τῶν ἐκζεόντων καὶ ἐπὶ πάντα, ἐφ' ἃ ἂν ἐπέλθῃ, ἐκεῖ ὁ ποταμὸς ζήσεται.

Ἰεζεκιὴλ οὗτός ἐστιν ἐκ τῆς Σαριρᾶ τῶν ἱερέων, καὶ ἀπέθανεν ἐν γῇ Χαλδαίων ἐπὶ τῆς αἰχμαλωσίας, πολλὰ προφητεύσας τοῖς ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ. Ἀπέκτεινε δὲ αὐτὸν ὁ ἡγούμενος τοῦ λαοῦ Ἰσραὴλ ἐκεῖ, ἐλεγχόμενος ὑπ' αὐτοῦ ἐπὶ εἰδώλων σεβάσμασι. Καὶ ἔθαψεν αὐτὸν ὁ λαὸς ἐν ἀγρῷ Μαοὺρ ἐν τάφῳ Σὴθ καὶ Ἀρφαξὰδ πατέρων Ἀβραάμ. Καί ἐστιν ὁ τάφος σπήλαιον διπλοῦν, ὅτι Ἀβραὰμ ἐν Χεβρῶν πρὸς τὴν ὁμοιότητα αὐτοῦ ἐποίησε τὸν τάφον Σάῤῥας. Διπλοῦν δὲ λέγεται, ὅτι εἱλικτόν ἐστι καὶ ἀπόκρυφον ἐξ ἐπιπέδου, καί ἐστιν ὑπερῷον ἐπὶ γῆς ἐν πέτρᾳ κρεμάμενον.

Οὗτος ὁ προφήτης τέρας ἔδωκε τῷ λαῷ, ὥστε προσέχειν τῷ ποταμῷ Χοβάρ, ὅτε ἐκλείποι, ἐλθεῖν τὸ δρέπανον τῆς ἐρημώσεως εἰς πέρας τῆς γῆς, καὶ ὅτε πλημμυρήσει, τὴν εἰς Ἱερουσαλὴμ ἐπάνοδον.

Καὶ γὰρ ἐκεῖ κατῴκει ὁ ὅσιος, καὶ πολλοὶ πρὸς αὐτὸν συνήγοντο. Καί ποτε πλήθους συνόντος αὐτῷ ἔδεισαν οἱ Χαλδαῖοι τοὺς Ἑβραίους, μὴ ἀνταράξωσι καὶ ἐπέλθωσιν αὐτοῖς εἰς ἀναίρεσιν. Καὶ ἐποίησεν ὁ προφήτης διαστῆναι τὸ ὕδωρ, ἵνα ἐκφύγωσιν εἰς τὸ πέραν. Οἱ δὲ κατατολμήσαντες τῶν ἐχθρῶν ἐπιδιώξαντες κατεποντίσθησαν.

Οὗτος ὁ προφήτης διὰ προσευχῆς αὐτομάτως αὐτοῖς

9 Genes. 23, 2. 9. 19 **15. 16** cf. Ezech. 1, 3; 36, 8; 47, 1

2 *ἀπέλθῃ* p *ὁ* ∠ p 4 *ἐξ Ἀριρὰ* B *Σαριρᾶ* + *ἐκ τοῦ γένους* AL *καὶ ἀπέθανεν*] *ἀποθνήσκει δὲ* A *γῇ*] *τῇ χώρᾳ τῶν* A 9 *Σὴθ*] *Ἰωσὴφ* B 11 Sarae L 15 *ἐκλίποι* A *ἐλθεῖν*] *ἐλπίζειν* B *ἐπελθότα* v *ἐπελθῶν* r corr. manu altera *ἐπελθόντα* r 16 *πέρας*] *πέτρας* pv *εἰς* ∠ rv 19 *αὐτῷ* ∠ p *ἔδησαν* B 20 *ἐπῆλθον* A 23 *τῶν ἐχθρῶν*] *ἐξ ἐκείνων* A *ἐπιδιῶξαι αὐτοὺς* A

δαψιλῆ τροφὴν ἰχθύων παρέσχε, καὶ πολλῶν ἐκλειπόντων
ζωὴν αὐτοῖς ἐκ θεοῦ ἐλθεῖν παρεκάλεσεν. Οὗτος ἀπολλυ-
μένου τοῦ λαοῦ σημεῖα ποιήσας ἔπαυσε τοὺς πολεμίους κα-
ταπλήξας αὐτοὺς οὐρανόθεν, ὅτε ἔλεγεν ὁ Ἰσραήλ, ὅτι· δια-
5 πεφωνήκαμεν, ἀπόλωλεν ἡ ἐλπὶς ἡμῶν. Καὶ ἐν τέρασι τῶν
ὀστέων τῶν νεκρῶν αὐτοὺς ἔπεισεν, ὅτι ἐστὶν ἐλπὶς τῷ
Ἰσραὴλ καὶ ὧδε καὶ ἐπὶ τοῦ μέλλοντος· οὗτος κρίνων τῷ
Ἰσραὴλ ἐδείκνυε τὰ ἐν Ἱερουσαλὴμ καὶ ἐν τῷ ναῷ γενόμενα.
Οὗτος ἡρπάγη ἐκεῖθεν, καὶ ἦλθεν εἰς Ἱερουσαλήμ, καὶ εἶπεν
10 τὰ ἐν τῷ ναῷ γενόμενα κατ' αὐτὴν τὴν ὥραν εἰς ἔλεγχον
τῶν ἀπειθούντων τῷ θεῷ.

Οὗτος κατὰ τὸν Μωϋσῆν εἶδε τὸν τύπον τοῦ ναοῦ καὶ
τὸ τεῖχος καὶ περίτειχος καὶ τὴν πύλην, ἐν ᾗ κύριος εἰσ-
ελεύσεται καὶ ἐξελεύσεται. Καὶ ἔσται ἡ πύλη κεκλεισμένη,
15 καὶ εἰς αὐτὸν ἐλπιοῦσι πάντα τὰ ἔθνη.

Οὗτος ἔκρινεν ἐν Βαβυλῶνι τὴν φυλὴν Δὰν καὶ τοῦ
Γάδ, ὅτι ἠσέβουν πρὸς κύριον διώκοντες τοὺς τὸν νόμον
φυλάσσοντας, καὶ ἐποίησεν αὐτοῖς τέρας μέγα, ὅτι οἱ ὄφεις
ἀνήλισκον τὰ βρέφη αὐτῶν καὶ πάντα τὰ κτήνη αὐτῶν διὰ
20 τὴν ἀσέβειαν αὐτῶν. Καὶ εἴρηκεν ὅτι δι' αὐτοὺς οὐκ ἐπι-
στρέψει ὁ λαὸς εἰς τὴν γῆν αὐτοῦ, ἀλλ' ἐν Μηδίᾳ ἔσονται
ἕως συντελείας πλάνης αὐτῶν, καὶ ἐξ αὐτῶν ἦν ὁ ἀνελὼν
αὐτὸν [πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς αὐτοῦ].

1 cf. Ezech. 47, 9 **4** ibid. 37, 11 **10** ibid. c. 8, 3
11 Exod. 25, 9; Ezech. 40; 43, 2; 44, 2; 46, 1. 2. 8. 14 **17** cf.
Genes. 49, 16—19

1 ἐκλιπόντων p 4 Ἰσραήλ] Ἰεζεκιήλ? 7 τὸν Ἰσραὴλ A
8 καὶ — γενόμενα A 10 ἔλεγον r 13 περίτειχος] καὶ τὰ
περὶ τὸ τεῖχος Apv 17 πρὸς + τὸν A 19 κτῆνα r 20 ἐπι-
στρέφει rv Madiam L 23 πάσας — αὐτοῦ ∠ AL

Εἰς τὸν Δανιήλ.

*Οὗτος Δανιὴλ ἐν Βαβυλῶνι προφητεύων καὶ αὐτὸς ἀξιω-
θεὶς προειπεῖν περὶ τοῦ δεσπότου Χριστοῦ φησιν οὕτως·
καὶ γνώσῃ καὶ συνήσεις ἀπὸ ἐξόδου λόγου τοῦ ἀποκριθῆ-
ναί σοι καὶ τοῦ οἰκοδομηθῆναι Ἱερουσαλὴμ ἕως Χριστοῦ* 5
*ἡγουμένου ἑβδομάδες ἑπτὰ καὶ ἑβδομάδες ἑξήκοντα δύο· καὶ
τὰ ἑξῆς. Καὶ πάλιν· καὶ ἐτμήθη λίθος ἄνευ χειρῶν, καὶ
ἐπάταξε τὴν εἰκόνα, καὶ ἐγένετο ὁ λίθος εἰς ὄρος μέγα, καὶ
ἐπλήρωσε τὴν γῆν. Καὶ πάλιν· καὶ ἰδοὺ μετὰ τῶν νεφελῶν
τοῦ οὐρανοῦ ὡς υἱὸς ἀνθρώπου ἐρχόμενος, καὶ ἕως τοῦ* 10
*παλαιοῦ τῶν ἡμερῶν ἔφθασε, καὶ αὐτῷ ἐξεδόθη ἡ τιμὴ καὶ
ἡ ἐξουσία καὶ τὰ λοιπὰ ὅσα ἐῤῥήθη.*

*Δανιὴλ οὗτος ἦν ἐκ φυλῆς Ἰούδα τῶν ἐξεχόντων τῆς
βασιλικῆς ὑπηρεσίας, ἀλλ' ἔτι νήπιος ὢν ἤχθη ἐν τῇ αἰχμα-
λωσίᾳ ἐκ τῆς Ἰουδαίας εἰς γῆν Χαλδαίων. Ἐγεννήθη δὲ ἐν* 15
*Βεθωρὼν τῇ ἀνωτέρᾳ· καὶ ἦν ἀνὴρ σώφρων, ὥστε δοκεῖν
τοὺς Ἰουδαίους εἶναι αὐτὸν σπάδοντα.*

*Πολλὰ ἐπένθησεν οὗτος τὸν λαὸν καὶ ἐπὶ τὴν πόλιν
Ἱερουσαλήμ, καὶ ἐν νηστείαις ἤσκησεν ἀπὸ πάσης τροφῆς
ἐπιθυμητῆς, σπέρματα γῆς ἐσθίων. Καὶ ἦν ἀνὴρ ξηρὸς* 20

4 Dan. 9, 25 **7—9** ibid. 2, 45; 7, 13 **13** ibid. 1, 3: cf. 4 Reg. 20, 18; Isa. 39, 7 **18** Dan. 1, 8. 13

1 Daniel L 2 *Δαν.* + *ὁ* AL 3 *Χριστοῦ* + *καὶ* C *φῆ γὰρ* A *ἀπὸ ἐξόδου λόγου* ∠ v 4 *λόγου* ∠ A *σοι* ∠ C 5 *οἰκοδομῆσαι* C *ἑξήκ. δύο*] *ξβ'* A 7 *ἑξῆς*] *λοιπά* C *καὶ* ∠ C 8 *ἐπάταξε — μέγα*] *ἐλέπτυνε τὸ ὄστρακον, τὸν σίδηρον, τὸν χαλκόν, τὸν ἄργυρον, τὸν χρυσόν* C *ἔφθασε — ἐῤῥήθη*] *ἔφθασε καὶ προσήχθη αὐτῷ. Καὶ αὐτῷ ἐδόθη ἡ ἀρχὴ καὶ ἡ τιμὴ καὶ ἡ βασιλεία, καὶ πάντες οἱ λαοί, φυλαὶ καὶ γλῶσσαι αὐτῷ δουλεύσουσιν. Ἡ ἐξουσία καὶ τὰ λοιπὰ* C 11 *ἐξεδόθη* + *καὶ* A 15 *γῆν*] *τὴν* p 16 *Βεθερὼμ* p *Βεθερὼν* r 18 *σπάδωνα* in margine *τὸν εὐνοῦχον* A ita ut videretur Iudaeis spado L 19 *νηστείᾳ* p *ἤσκ.*] *ἠσθένησεν* A

καὶ σπανὸς τὴν ἰδέαν, ὡραῖος ἐν χάριτι ὑψίστου. Οὗτος πολλὰ ηὔξατο ὑπὲρ τοῦ Ναβουχοδονόσορ, παρακαλοῦντος αὐτὸν Βαλτάσαρ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ, ὅτι ἐγένετο θηρίον καὶ κτῆνος, ἵνα μὴ ἀπόληται. Ἦν γὰρ τὰ ἔμπροσθεν ὡς βοῦς 5 *σὺν τῇ κεφαλῇ, καὶ οἱ πόδες σὺν τοῖς ὄπισθεν λέων. Ἀπεκαλύφθη δὲ τῷ ὁσίῳ περὶ τοῦ μυστηρίου τούτου, ὅτι κτῆνος γέγονε διὰ τὴν ἄλογον αὐτοῦ φιληδονίαν καὶ σκληροτραχηλίαν, καὶ ὅτι ὡς βοῦς ὑποζύγιον γενήσεται τοῦ Βελίαρ, λέων δὲ διὰ τὸ ἁρπακτικὸν καὶ τυραννικὸν καὶ θηριῶδες τοῦ* 10 *τρόπου. Ταῦτα ἔχουσιν οἱ δυνάσται ἐν νεότητι, ἐπὶ τέλει δὲ θῆρες γίνονται, ἁρπάζοντες, ὀλοθρεύοντες, πατάσσοντες ἀναιροῦντες, τυραννοῦντες, ἀσεβοῦντες, τὰς δὲ τούτων ἀμοιβὰς παρὰ τοῦ δικαιοκρίτου θεοῦ ἀπολαμβάνοντες. Ἔγνω δὲ διὰ τοῦ θεοῦ ὁ ἅγιος, ὅτι ὡς βοῦς ἤσθιε χόρτον, καὶ* 15 *ὅτι οὐκ ἐγένετο αὐτῷ ἀνθρωπίνης φύσεως τροφῆς ἐπιθυμία. Διὰ τοῦτο καὶ ὁ αὐτὸς Ναβουχοδονόσορ μετὰ τὴν πέψιν τῆς τροφῆς ἐν καρδίᾳ ἀνθρωπίνῃ γενόμενος ἔκλαιε καὶ ἠξίου κύριον πᾶσαν τὴν ἡμέραν καὶ νύκτα τεσσαρακοντάκις δεόμενος. Δαίμων δὲ ἐπεγίνετο αὐτῷ καὶ ἐλάνθανεν ὅτι γέγονεν* 20 *ἄνθρωπος. Ἤρθη δὲ ἡ γλῶσσα αὐτοῦ τοῦ μὴ λαλεῖν, καὶ νοῶν εὐθὺς ἐδάκρυε, καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ ἦσαν ὡς νεκρὸν κρέας ἐν τῷ κλαίειν· πολλοὶ γὰρ ἐξιόντες ἐκ τῆς πόλεως ἐθεώρουν αὐτόν.*

Ὁ δὲ Δανιὴλ μόνος οὐκ ἤθελεν ἰδεῖν αὐτόν, ὅτι πάντα

14 Dan. 4, 23. 30

1 *ὡραῖος*] *ἀμορραῖος* A *ὕψιστος* p 2 *ηὔξετο* pv 6 *δὲ* ⌊ A 7 *φιληδονίαν* + *αὐτοῦ* A 8 *βελιᾶ* B *ὑπὸ ζυγὸν* A 11 *ἀπατάσσοντες* r 12 *δὲ* ⌊ A 13 *δικαιοκριτοῦ* p *δικαίου κριτοῦ* A *θεοῦ* ⌊ A 15 *καὶ ὅτι — ἐπιθυμ.*] *χόρτον καὶ ἐγένετο αὐτῷ ἀνθρωπίνης βρώσεως τροφή* A 16 *αὐτὸς* ⌊ A 17 *ἐν* ⌊ A *γινόμενος* B 19 *Δαίμων* lacuna in A 20 *δὲ* ⌊ A 21 *εὐθέως* A *ἐδάκρυεν* ⌊ *καὶ* A 22 *ἐκ* ⌊ A

τὸν χρόνον τῆς ἀλλοιώσεως αὐτοῦ ἐν προσευχῇ ἦν περὶ αὐτοῦ. Ἔλεγε γὰρ ὅτι· πάλιν ἄνθρωπος γενήσεται, καὶ τότε ὄψομαι αὐτὸν, καὶ ἠπίστουν αὐτῷ.

Ὁ Δανιὴλ οὖν τὰ ἑπτὰ ἔτη προσευχόμενος πρὸς τὸν ὕψιστον ᾔτησεν γενέσθαι, οὓς εἶπεν καιρούς, [προσευχόμενος 5 πρὸς τὸν ὕψιστον ἐποίησεν γενέσθαι] μῆνας ἑπτά. Καὶ τὸ μυστήριον τῶν ἑπτὰ καιρῶν ἐτελέσθη ἐπ' αὐτόν, ὅτι ἀποκαταστὰς ἐν ἑπτὰ μησίν, ὡς ἦν τὸ πρίν, τὰ ἓξ ἔτη καὶ πέντε μῆνας ὑπέπιπτε κυρίῳ καὶ ὡμολόγει τὴν ἀσέβειαν αὐτοῦ καὶ πᾶσαν τὴν ἀνομίαν αὐτοῦ, καὶ μετὰ ἄφεσιν τῶν ἀνομιῶν 10 αὐτοῦ ἀπέδωκεν αὐτῷ τὴν βασιλείαν αὐτοῦ, καὶ οὔτε ἄρτον οὔτε κρέας ἔφαγεν οὔτε οἶνον ἔπιεν, ἐξομολογούμενος κυρίῳ, ὅτι Δανιὴλ προσέταξεν αὐτῷ ὀσπρίοις βρεκτοῖς καὶ χλόαις ἐξιλεώσασθαι κύριον. Διὰ τοῦτο ἐκάλεσεν αὐτὸν Βαλτάσαρ, ὡς τὸν υἱὸν αὐτοῦ. Ἠθέλησε δὲ αὐτὸν συγκληρονόμον 15 καταστῆναι τῶν τέκνων αὐτοῦ. Ἀλλ' ὁ ὅσιος εἶπεν. Ἵλεώς μοι ἀφεῖναί με κληρονομίαν πατέρων μου καὶ κολληθῆναί με κληρονομίᾳ ἀπεριτμήτων. Καὶ τοῖς ἄλλοις βασιλεῦσι Περσῶν πολλὰ ἐποίησε τεράστια ὅσα οὐκ ἐγράφησαν. Οὗτος δὲ ἀπέθανεν, καὶ ἐτάφη ἐν τῷ σπηλαίῳ τῷ βασιλικῷ μόνος 20 ἐνδόξως. Καὶ αὐτὸς ἔδωκε τέρας ἐν ὄρεσι τοῖς ὑπεράνω τῆς Βαβυλῶνος ὅτι· ὅτε καπνισθήσεται τὸ ἐκ βοῤῥᾶ, τότε ἥξει τέλος Βαβυλῶνος· [ὅτε δὲ κατ' ἀνατολὰς ὕδωρ καθαρὸν

4 Dan. 4, 29. 30 **11** ibid. 4, 33 **14** ibid. 1, 7; 4, 5 s **22** Ezech. 47, 1 ss

4 ἔτη + οὓς εἶπεν ἑπτὰ καιρούς A 5 ᾔτησεν] ἐποίησεν A γενέσθαι — ἐποίησεν ∟ A προσευχόμενος — ὕψιστον ∟ p 8 ὡς — πρίν ∟ A 10 μετὰ — αὐτοῦ ∟ p τῆς ἀνομίας A 12 κρέα B 13 αὐτῷ + ἐν A βρεκτοῖς + σκαλίαις r χλωροῖς p σχολαῖς r 15 ὡς — δέ] ὅτι ἠθέλησεν A 17 μοι + κύριε A με ∟ A καὶ + μὴ r κληρονομίας p 19 τεράστεια pv οὗτος — ἀπέθ.] Ἀπέθανε δὲ Δανιὴλ ἐν γῇ Χαλδαίων AL 22 ἐκκαπνισθήσεται A 23 ὅτε — p. 52, 5 ἔθνη ∟ A

ἐξελεύσεται, τότε ὁ θεὸς ἐπὶ γῆς φανεὶς ὡς ἄνθρωπος ἀναδέξεται πάσας τὰς ἀνομίας τοῦ κόσμου εἰς ἑαυτὸν ἐν τῷ ἀνασκολοπίζεσθαι αὐτὸν ὑπὸ τῶν ἱερέων τοῦ νόμου. Καὶ εὐθὺς πνεύματος χάρις ἐπὶ γῆς ἐκχυθήσεται εἰς πάντα τὰ
5 ἔθνη.] Ὅτε δὲ ἐν πυρὶ καίεται, τότε τέλος ἔσται τῆς γῆς. Ἐὰν δὲ ἐν τῷ νότῳ ῥεύσῃ ὕδατα, ὑποστρέψει ὁ λαὸς εἰς τὴν γῆν αὐτοῦ. Ἐὰν δὲ αἷμα ῥεύσῃ, φόνος ἔσται τοῦ Βελίαρ ἐν πάσῃ τῇ γῇ. Καὶ ἐκοιμήθη ἐν εἰρήνῃ ὁ ὅσιος τοῦ θεοῦ.

10 **Εἰς τὸν Ἠλίαν.**

Οὗτός ἐστιν Ἠλίας ὁ πρῶτος ἀνθρώπων τοῖς ἀνθρώποις ὑποδείξας οὐρανοδραμεῖν, ὁ πρῶτος ἀνθρώπων ὑποδείξας ὁ τὴν γῆν λαχὼν οἰκητήριον καὶ τὸν οὐρανὸν ἀθρόον διατρέχων, ὁ θνητὸς ὑπάρχων καὶ τοῖς ἀθανάτοις ἁμιλλώμενος,
15 ὁ χαμαὶ βαδίζων καὶ ὡς πνεῦμα μετ' ἀγγέλων οὐρανοπολῶν· ὁ διὰ τῆς μηλωτῆς τῷ μαθητῇ Ἐλισσαίῳ διπλᾶ τὰ χαρίσματα μεταδούς· ὁ μακροχρόνιος καὶ ἀγήρως ἄνθρωπος, ὁ τῷ Ἀντιχρίστῳ διατηρούμενος στρατηγός, ὁ ἀντικαθιστάμενος καὶ διελέγχων τὴν ἀπάτην καὶ τὴν ὑπερηφανίαν αὐτοῦ, ὁ
20 πάντας ἀνθρώπους ἐκ τῆς πλάνης αὐτοῦ ἐπὶ τὸν θεὸν ἐν τῇ συντελείᾳ ἐπιστρέφων· οὗτος ὁ τῆς δευτέρας καὶ ἐπιφανοῦς παρουσίας τοῦ δεσπότου Χριστοῦ ἀξιούμενος εἶναι πρόδρομος ὁ μέτρῳ διακονιῶν τοῖς ἀγγέλοις ἁμιλλώμενος.

5 ἔσται ∠ Ar ἐν — νότῳ] morbo L 6 ῥεύσει pv 7 τοῦ Βελίαρ ∠ L 9 θεοῦ + Hactenus de prophetis qui libros conscripserunt, iam consequenter et de illis dicendum est, quorum nulli libri circumferuntur L 10 Ἠλίας B + ὁ Θεσβίτης B 11 οὗτος — ἁμιλλώμενος in chronico paschali et apud Cosmam Indic. initium omnium prophetarum exstat, sed in A et L hoc in loco 12 οὐρανοδραμεῖν — ἀνθρώπων ∠ p ὑποδ. + ἀγγέλων καὶ ἀνθρώπων μίαν ὁδόν AC ὁ ∠ C 13 ἀθρῷον v ἀθρῶν p ἀθρ. + καὶ v 15 οὐρανοπορῶν C 21 συντελείᾳ + τοῦ αἰῶνος C 23 ὁ μετὰ B ὧ μέτρα C ἁμιλλώμενα Crv

Οὗτος ἦν ἐκ γῆς Ἀράβων, φυλῆς Ἀαρών, οἰκῶν ἐκ Γαλαάδ, ὅτι ἡ Θέσβις δῶμα ἦν τοῖς ἱερεῦσιν. Ὅτε δὲ ἔμελλε τεχθῆναι, εἶδεν Σωβαχὰ ὁ πατὴρ αὐτοῦ, ὅτι ἄγγελοι λευκοφανεῖς αὐτὸν προσηγόρευον καὶ ὅτι ἐν πυρὶ αὐτὸν ἐσπαργάνουν καὶ φλόγα πυρὸς ἐδίδουν αὐτῷ φαγεῖν. Καὶ 5
ἐλθὼν ἀνήγγειλεν εἰς Ἱερουσαλήμ, καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ χρησμός· μὴ δειλιάσῃς· ἔσται γὰρ ἡ οἴκησις αὐτοῦ φῶς καὶ ὁ λόγος αὐτοῦ ἀπόφασις, καὶ κρινεῖ τὸν Ἰσραὴλ ἐν ῥομφαίᾳ καὶ πυρί.

Εἰς τὸν Ἐλισσαῖον.

Οὗτος ὁ Ἐλισσαῖος ἦν ἐξ Ἀβελμαοὺλ γῆς τοῦ Ῥουβίμ. 10
Καὶ ἐπὶ τούτου γέγονε τέρας, ὅτι ἡνίκα ἐτέχθη, ἐν Γαλγάλοις ἡ δάμαλις ἡ χρυσὴ ὀξὺ ἐβόησεν, ὥστε ἀκουσθῆναι εἰς Ἱερουσαλήμ, καὶ εἶπεν ὁ ἱερεὺς διὰ τῶν δήλων ὅτι· προφήτης ἐτέχθη εἰς Ἱερουσαλήμ, ὃς καθελεῖ τὰ γλυπτὰ αὐτῶν καὶ τὰ χωνευτὰ αὐτῶν. Καὶ θανὼν ἐτάφη ἐν Σαμαρείᾳ. 15

Εἰς τὸν Ζαχαρίαν.

Ζαχαρίας υἱὸς Ἰωδαὲ τοῦ ἱερέως. Οὗτος ἦν ἐξ Ἱερουσαλήμ, καὶ ἀπέκτεινεν αὐτὸν Ἰωὰς ὁ βασιλεὺς Ἰούδα ἐχόμενα τοῦ θυσιαστηρίου, καὶ ἐξέχεε τὸ αἷμα αὐτοῦ ὁ οἶκος Δαβὶδ

1 3 Reg. 17, 1 **8** Isa. 66, 16 **10** 3 Reg. 19, 16 **17** 2 Chron. 24, 20 **18** cf. 4 Reg. 12 **19** Mt. 23, 35; Lc. 11, 51

1 *Ἀῤῥάβων* + Thesbites AL *ἐκ*] *ἐν* B *ἐκ* ∠ p 2 *ἡ* ∠ A *δόμα* A *οὗτος ὅταν* B *Σοβαχὰ* A Sabacha L *Σβαχὰ* p 4 *ὅτι* ∠ A 6 *ὁ* ∠ A 9 Elisaeus L 10 *ὁ* ∠ A *Ἐλισσαῖος* ∠ L Abelbuel L *Ἀβελμουήλ* A *Ῥουβὶν* B 11 *ὅτι* ∠ A *ἡνίκα* + *γὰρ* A 13 *καὶ* — 14 *Ἱερουσαλὴμ* ∠ p *ἱερεὺς* — *προφήτης* lacuna A 15 *θανὼν* + *δὲ* A 16 Zacharias L 17 *Οὗτος Ζαχαρίας ὑ τὸ δρέπανον, ὁ* A Hic Zacharias, falcifer L 18 *ἀπέκτεινε δὲ* A

ἀνὰ μέσον ἐπὶ τοῦ Ἐλάμ. Καὶ λαβόντες αὐτὸν οἱ ἱερεῖς ἔθαψαν μετὰ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ.

Εἰς τὸν Ναθάν.

Οὗτος Ναθὰν ὁ προφήτης ἦν ἐκ Γαβαὼν ἐπὶ Δαβὶδ
5 *καὶ αὐτὸς ἦν ὁ διδάξας αὐτὸν τὸν νόμον τοῦ κυρίου καὶ εἶδεν, ὅτι Δαβὶδ ἐν τῇ Βηρσαβεὲ παραβήσεται καὶ σπεύδοντι ἐλθεῖν καὶ ἀναγγεῖλαι αὐτῷ ἐνεπόδισεν ὁ Βελίαρ. Ἐρχόμενος δὲ κατὰ τὴν ὁδόν, εὗρε νεκρὸν κείμενον γυμνὸν ἐσφαγμένον· καὶ ἀπέμεινε δι' αὐτὸν ἐκεῖ. Οὗτος ἀπέθανε καὶ ἐτάφη*
10 *εἰς τὴν γῆν αὐτοῦ ἐν Γαβαών.*

Εἰς τὸν Ἀχία.

Οὗτος Ἀχίας ἦν ἐν Σιλώμ, ὅπου ἦν ἡ σκηνὴ ἡ παλαιὰ ἐκ πόλεως Ἡλί, καὶ ἀπέθανε καὶ ἐτάφη σύνεγγυς τῆς δρυὸς Σιλώμ· ὁ δὲ αὐτὸς καὶ Ἀδωνίας λέγεται.

15
Εἰς τὸν Ἰωάθ.

Οὗτος Ἰωὰθ ἦν ἐκ γῆς Σαμαρίν, ἐπάταξε δὲ αὐτὸν ὁ λέων, καὶ ἀπέθανε, καὶ ἐτάφη ἐν Βεθὴλ ἐγγὺς τοῦ ψευδοπροφήτου τοῦ πλανήσαντος αὐτόν.

4 2 Reg. 7, 2; Sir. 47, 1 **5** 2 Reg. 11; 12, 1 ss **12** 3 Reg. 11, 29; 12, 15 **16** ibid. 13, 24. 29

1 *ἐπὶ τοῦ Ἐλάμ*] sub Elam L 3 Inde omnes alii in Chronico Paschali desunt 3 *Νάθαν* A *ὁ προφ.* ∟ L 7 *ἐλθεῖν* + ut regem praemoneret L 9 *καὶ — ἐκεῖ*] cuius ibi gratia aliquamdiu haesit L 11 Achias L *Ἀχιά* A 12 *Ἀχίας* ∟ Ls *Σηλώμ* s *ἡ παλαιά*] *πάλαι* s 13 *Ἡλὶ* ∟ *καὶ* s 14 *δὲ* ∟ s *λέγεται* ∟ s 15 Ioath Ls 16 *Ἰωάθ* ∟ s Samariae Ls *Σαμ.* + *ὃν* s *δὲ αὐτὸν* ∟ s 18 *τοῦ πλανήσ. αὐτ.*] *ἀφ' οὗ ἠπατήθη* s

Εἰς τὸν Ἀζαρίαν.

Οὗτος Ἀζαρίας ἦν ἐκ γῆς Συνάθα· ὃς ἀπέστρεψεν ἐξ Ἱερουσαλὴμ τὴν αἰχμαλωσίαν Ἰούδα, καὶ θανὼν ἐτάφη ἐν ἀγρῷ αὐτοῦ.

Ἰεφθὰ δὲ Δαβίδ τε καὶ Σαμουήλ, ἕκαστος αὐτῶν, ἐν τῇ ἰδίᾳ αὐτοῦ ἐτάφη πόλει ἀποθανών. 5

Τέλος τῶν προφητῶν ἤγουν τῆς γενέσεως αὐτῶν καὶ τῆς βιωτικῆς καὶ τῆς τελευτῆς.

C.

DE PROPHETARUM VITA ET OBITU LIBRI EPIPHANIO ADSCRIPTI RECENSIO ALTERA. 10

A = Coisl. 120 saec. X fol. 218.
A[1] = Vindob. theol. gr. 89 (Nessel 184) saec. XIII—XIV fol. 298.
a = editio Tischendorf secundum Coisl.
B = Laurent. plut. IV cod. 6 saec. XI fol. 226ᵛ. 15
C = Paris. 1085 anni 1001 fol. 248ᵛ.
D = Coisl. 258 saec. XII fol. 200ᵛ.
E = Fragmenta cod. Augustani Petavii.

ΕΠΙΦΑΝΙΟΥ ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΙϚ ΠΡΟΦΗΤΩΝ ΠΟΘΕΝ ΗΣΑΝ ΚΑΙ ΠΟΥ ΕΤΕΛΕΙΩΘΗΣΑΝ. 20

α΄. Ὡσηὲ υἱὸς Βεηρὶ ἦν ἐκ Βελεμὼθ φυλῆς Ἰσάχαρ καὶ θανὼν ἐτάφη ἐν τῇ γῇ αὐτοῦ ἐν εἰρήνῃ. Καὶ ἔδωκεν τέρας

2. 3 2 Chron. 15, 1. 8; 28, 9 s **20** Ose. 1, 1

1 Azarias Ls 2 Sinatha L *Συνβαθά* s *ὁ ἀποστρέψας* s 3 *καὶ θανὼν*] *ἐκοιμήθη καὶ* s 5 *Ὁ δὲ Ἰ.* s *ἐν τῇ ἑαυτοῦ πόλει ἀπέθανε καὶ ἐτάφη* s 7 *τέλος* — 8 *τελευτῆς* ∟ Ls 19 *Ἐπιφανίου*] *τοῦ αὐτοῦ* AaBCD *Ἐπιφανίου* ∟ A[1] *ἓξ καὶ δέκα* A[1] *προφ.* + *καὶ* A[1] 21 *Ὡσιὲ* AaB *Βεϊρὶ* AB *βαρὴ* A[1] *φυλῆς* A[1] 23 *ἐννειρήνῃ* C *δέδωκεν δὲ* CD

ἥξειν τὸν κύριον ἐπὶ τῆς γῆς. Ἐάν φησιν ἡ δρῦς ἡ ἐν
Σιλὼμ μερισθῇ εἰς ιβ´ ἀφ᾽ ἑαυτῆς καὶ γένωνται δρύες ιβ´.

β´. Ἀμὼς ἦν ἐκ Θεκουὲ καὶ ἀνῃρέθη ὑπὸ τοῦ υἱοῦ
Ἀμασίου, πλήξας αὐτὸν ἐν ῥομφαίᾳ κατὰ τὸν κρόταφον.
5 Καὶ ἔτι ἐμπνέων ἦλθεν εἰς τὴν γῆν αὐτοῦ καὶ μεθ᾽ ἡμέρας
γ´ τελευτήσας ἐτάφη ἐκεῖ.

γ´. Μιχαίας υἱὸς Ἱεραμῶς ὁ Μωραθίτης γέγονεν ἐκ
φυλῆς Ἐφραΐμ, καὶ πολλὰ ποιήσας τῷ Ἀχαὰβ ὑπὸ Ἰωρὰμ
τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ ἀνῃρέθη κρημνῷ, ὅτι ἤλεγχεν αὐτὸν ἐπὶ
10 ταῖς ἀσεβείαις τῶν πατέρων αὐτοῦ καὶ ἐτάφη ἐν τῇ γῇ αὐτοῦ.

δ´. Ἰωὴλ υἱὸς Βαθουὴλ ἦν ἐκ φυλῆς Ῥουβὶμ ἐξ ἀγροῦ
Θεβορῶν καὶ θανὼν ἐν εἰρήνῃ ἐτάφη ἐκεῖ.

ε´. Ἀβδιοῦ ἦν ἐκ γῆς Συχέμ, ὁ καὶ τρίτος πεντηκόν-
ταρχος οὗ ἐφείσατο Ἠλίας· καὶ κατέβη πρὸς Ὀχοζίαν. Μετὰ
15 δὲ ταῦτα ἀπολείπων τὴν λειτουργίαν τοῦ βασιλέως προεφή-
τευσε· καὶ θανὼν ἐτάφη μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ.

ϛ´. Ἰωνᾶς υἱὸς Ἀμαθῆ ἦν ἐκ γῆς Καριαθαρὶμ πλησίον
Ἀζώτου πόλεως κατὰ θάλασσαν· καὶ ἐκβρασθεὶς ἐκ τοῦ
κήτους καὶ ἀπελθὼν εἰς Νινευΐ, καὶ ἀνακάμψας οὐκ ἔμεινεν
20 εἰς τὴν γῆν αὐτοῦ, ἀλλὰ παραλαβὼν τὴν μητέρα αὐτοῦ
παρῴκησεν τὴν Σοὺρ χώραν τῶν ἀλλοφύλων. Ἔλεγεν γάρ,
ὅτι· οὕτως ἀφελῶ ὄνειδός μου, ὅτι ἐψευσάμην προφητεύσας
κατὰ Νινευΐ τῆς πόλεως. Ἦν δὲ τότε ἐλέγχων Ἠλίας τὸν

3 Amos 1, 1; 7, 10 7 Mich. 1, 1; Ierem. 26, 28 8 3 Reg. 22, 8 s 13 4 Reg. 1, 13 s 19 Ion. 2, 1; 4, 2 23 3 Reg. 17, 1 s

1 ἧξαι aBCD τὸν ⌊ A^1 2 Σιλὼθ CD ιβ´] δώδεκα A^1 γένονται AA^1 δρύεις A 3 Ἀμῶς aE 4 πλήξαντος A^1 6 γ´ ⌊ A^1 7 υἱὸς ⌊ D Ἱεραμὼ E Μωρασθίτης E Μωραθήτης A^1 9 ἀνῃρέθε A^1 κριμνῷ BE 11 Ρουβίν A^1 12 Θεβοράν E 13 prius Ionam, deinde Abdiam ponunt AA^1 14 ἐφήσατο AA^1 Ἰχοζίαν A^1 15 ἀπολιπὼν A^1 17 Καριαθιαρὶμ A^1C Καριαθιαρεὶμ D 19 Νηνευΐ ACE 21 παρῴκισε A^1 Σοῦρ CD 22 ὀφελῶ A^1

Ἀχαὰβ καὶ καλέσας λιμὸν ἐπὶ τὴν γῆν ἔφυγε. Καὶ ἐλθὼν εὗρε τὴν χήραν μετὰ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ· οὐ γὰρ ἠδύνατο μένειν μετὰ ἀπεριτμήτων. Καὶ εὐλόγησεν αὐτὴν καὶ θανόντα τὸν υἱὸν αὐτῆς Ἰωνᾶν πάλιν ἐκ νεκρῶν ὁ θεὸς διὰ τοῦ Ἠλία ἀνέστησεν. Ἠθέλησεν γὰρ δεῖξαι αὐτῷ, ὅτι οὐ δύναται ἀπο- 5 δρᾶσαι θεόν. Καὶ μετὰ τὸν λιμὸν ἐλθὼν ἐν τῇ γῇ Ἰούδα ἐν Σαάρ, καὶ θανὼν ἐτάφη ἐκεῖ. Καὶ ἔδωκε τέρας ἐπὶ Ἱερουσαλὴμ λέγων· ὅτε ἴδωσιν λίθον βοῶντα οἰκτρῶς, ἐγγίζει τὸ τέλος· ὅτε δὲ ἴδωσιν ἐν Ἱερουσαλὴμ πάντα τὰ ἔθνη, τότε ἡ πόλις ἐδαφισθήσεται. 10

ζ'. Ναοὺμ υἱὸς Ἐλκεσαίου ἦν ἀπὸ Ἰεσβῆ φυλῆς Συμεών· καὶ μετὰ τὸν Ἰωνᾶν τῇ Νινευῒ τέρας ἔδωκεν, ὅτι ὑπὸ ὑδάτων καὶ πυρὸς ὑπογείου ἀπολεῖται. Ὅπερ καὶ γέγονεν· ἡ γὰρ περιέχουσα αὐτὴν λίμνη κατέλυσεν ἐν σεισμῷ, καὶ πῦρ ἐκ τῆς ἐρήμου ἐξῆλθεν καὶ τὸ ὑψηλότερον αὐτῆς 15 ἐνεπύρησεν μέρος. Καὶ θανὼν ἐτάφη ἐν τῇ γῇ αὐτοῦ.

η'. Ἀμβακοὺμ ἦν ἐξ ἀγροῦ Βιδζουχάρ, φυλῆς Συμεών. Καὶ εἶδε πρὸ τῆς αἰχμαλωσίας περὶ τῆς ἁλώσεως Ἱερουσαλήμ, καὶ ἐπένθησε σφόδρα· καὶ ὅτε ἦλθε Ναβουχοδονόσορ ἐν Ἱερουσαλήμ, ἔφυγεν εἰς Ὀστρακίνην, καὶ ἦν πάροικος ἐν γῇ 20 Ἰσμαήλ. Ὡς δὲ ἐπέστρεψαν οἱ Χαλδαῖοι, καὶ οἱ κατάλοιποι οἱ ὄντες ἐν Ἱερουσαλὴμ κατέβησαν εἰς Αἴγυπτον, ἦν οὗτος παροικῶν τὴν γῆν αὐτοῦ καὶ λειτουργῶν θερισταῖς τοῦ λαοῦ

1 3 Reg. 17, 9 **3** ibid. 17, 17 Ps. Athanas. quaest. ad Antioch. 65 (Migne 28, 633 C) **8** Habac. 2, 11 **12** Nah. 2, 9 s **14. 15** ibid. 1, 8; 3, 15 **18** Habac. 1, 6 ss c. 2 **23** Dan. 14, 32 ss

5 ἀποδράσαι CDE 8 ἴδωσε A[1] 9 ἐν] ἐπὶ A[1] ἐν Ἱερουσαλὴμ ∠ E 11 Ἐλκεσίου AB ἰεσβὴ A 12 τὴν Νηνευὶ CD 13 ὑπὸ] ἀπὸ A[1] ὕδατος A[1] 14 κατέκλυσεν A[1]B ἐν ∠ A[1] 16 ἐνέπρησε A[1] 17 Ἀββακοὺμ A[1] Βιθζουχάρ A[1] Βδζουδούχαρ C Βδζουχάρ D 18 ἴδεν AaBE 19 Ναβουχοδοσονοωρ A 20 margini col. rubro ascript. παροικίαν A 22 Αἴγ. + καὶ A[1] ἦν + δὲ D οὗτος] οὕτως AD

αὐτοῦ. Ὡς δὲ ἔλαβε τὸ ἔδεσμα ἀπενέγκαι τοῖς ἐργάταις, προεφήτευσε τοῖς ἰδίοις εἰπών· πορεύομαι εἰς γῆν μακράν, καὶ ταχέως ἐλεύσομαι. Ἐὰν δὲ βραδύνω, ἀπενέγκατε τοῖς θερισταῖς τὸ ἄριστον αὐτῶν. Καὶ γενόμενος ἐν Βαβυλῶνι
5 καὶ δοὺς τὸ ἄριστον τῷ Δανιὴλ ἐπέστη τοῖς θερισταῖς ἐσθίουσι, καὶ οὐδενὶ εἶπεν τὸ γεγονός. Συνῆκε δὲ ἐκ τούτου, ὅτι τάχειον ἐπιστρέψει ὁ λαὸς ἐκ Βαβυλῶνος. Καὶ πρὸ δύο ἐτῶν τῆς ἐπιστροφῆς θανὼν ἐτάφη ἐκεῖ ἐν ἀγρῷ. Ἔδωκε δὲ τέρας τοῖς ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ, ὅτι ὄψονται ἐν τῷ ναῷ φῶς,
10 καὶ οὕτως ἴδωσι τὴν δόξαν τοῦ ναοῦ. Καὶ περὶ τῆς συντελείας τοῦ ναοῦ προεῖπεν, ὅτι ὑπὸ ἔθνους δυτικοῦ γενήσεται, καὶ τότε τὸ ἅπλωμα, φησί, τοῦ Δαβὴρ εἰς μικρὰ διαῤῥαγήσεται, καὶ τὰ ἐπίκρανα τῶν δύο στύλων ἀφαιρεθήσεται, καὶ οὐδεὶς γνώσεται ποῦ ἔσονται· ταῦτα δὲ ἐν τῇ ἐρήμῳ ἀπε-
15 νεχθήσονται ὑπὸ ἀγγέλου, ὅπου ἐν ἀρχῇ ἐπάγη ἡ σκηνὴ τοῦ μαρτυρίου, καὶ τοῖς ἐπὶ τέλει γνωσθήσεται κύριος.

θ΄. Σοφονίας, υἱὸς Χουσῆ, ἦν ἐξ ἀγροῦ Σαβαραθᾶ, φυλῆς Συμεών· προεφήτευσε δὲ περὶ τῆς πόλεως καὶ περὶ τοῦ τέλους τῶν ἐθνῶν καὶ τῆς αἰσχύνης τῶν ἀσεβῶν· καὶ
20 τελευτήσας ἐτάφη ἐν ἀγρῷ αὐτοῦ.

ι΄. Ἀγγαῖος νέος ἦλθεν ἐκ Βαβυλῶνος εἰς Ἱερουσαλὴμ καὶ φανερῶς περὶ τῆς ἐπιστροφῆς τοῦ λαοῦ προεφήτευσε, καὶ εἶδε ἐκ μέρους τὴν οἰκοδομὴν τοῦ ναοῦ. Καὶ θανὼν ἐτάφη ἐνώπιον τοῦ τάφου τῶν ἱερέων ἐνδόξως.

25 ια΄. Ζαχαρίας υἱὸς Βαραχίου ἦλθεν ἀπὸ Χαλδαίων εἰς Ἱερουσαλήμ, ἤδη προβεβηκώς· κἀκεῖ τῷ λαῷ πολλὰ προεφή-

18 Zachar. 14, 12. 18; cf. Soph. 1 **23** Agg. 1, 8; 2, 10 **24** Zach. 1, 1

2 προεφύτευσεν A[1] ἰδίοις] Ἰουδαίοις A[1] 6 γεγονὼς A συνοῖκε A[1] τάχιον A[1] 9 Ἰουδαῖα D 12 τὸ A[1] Διαβὴρ AaB περὶ τοῦ δαβὴρ margini adscript. A 14 ποὺ A[1] 15 ἀρχὴ A[1] 17 σαβαραθά A 23 ἴδεν Aa οἰκοδ. τ. ναοῦ] ἐπιστροφὴν τοῦ λαοῦ CD 24 ἔνδοξος D 26 προεφύτευσε A[1]

τευσε, καὶ τέρατα ἔδωκεν εἰς ἀπόδειξιν. Ὅς καὶ τῷ Ἰωσεδὲκ εἶπεν, ὅτι γεννήσεις υἱόν, καὶ ἐν Ἱερουσαλὴμ ἱερατεύσει, καὶ τὸν Σαλαθιὴλ ἐπὶ υἱῷ ηὐλόγησε, καὶ τὸ ὄνομα Ζοροβάβελ ἐπέθηκε· καὶ ἐπὶ Κύρου τέρας ἔδωκεν εἰς νῖκος καὶ περὶ τῆς λειτουργίας αὐτοῦ προηγόρευσεν, ἣν ποιήσει ἐν Ἱερουσαλήμ, καὶ ηὐλόγησεν αὐτόν· καὶ περὶ τέλους ἐθνῶν, καὶ Ἰσραὴλ, καὶ τοῦ ναοῦ καὶ ἀργίας προφητῶν καὶ ἱερέων προεφήτευσεν. Ἀπέκτεινε δὲ αὐτὸν Ἰωὰς βασιλεὺς Ἰούδα μεταξὺ τοῦ ναοῦ καὶ τοῦ θυσιαστηρίου, παραινοῦντα αὐτῷ τε καὶ τῷ λαῷ ἀπέχεσθαι τῆς ἀσεβείας καὶ ἐπιστρέφειν πρὸς θεόν, καὶ λαβόντες αὐτὸν οἱ ἱερεῖς ἔθαψαν μετὰ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ. Καὶ ἀπὸ τότε ἐγίνοντο τέρατά τε ἐν ναῷ πολλὰ φαντασιώδη. Καὶ οὐκ ἴσχυον οἱ ἱερεῖς ἰδεῖν ὀπτασίαν ἀγγέλων θεοῦ, οὔτε δοῦναι χρησμοὺς ἐκ τοῦ Δαβὴρ οὔτε διὰ τῶν δήλων ἀποκριθῆναι ἐν τῷ λαῷ ὡς τὸ πρίν.

ιβ'. Μαλαχίας μετὰ τὴν ἐπιστροφὴν τοῦ λαοῦ τίκτεται ἐν Σοφᾷ, ὃς νέος ὢν βίον εἶχε καλὸν πάνυ. Καὶ ἐπειδὴ πᾶς ὁ λαὸς ἐτίμα αὐτὸν ὡς ἅγιον, ἐκάλεσαν αὐτὸν Μαλαχίαν, ὅ ἐστιν ἄγγελος. Ἦν γὰρ καὶ τῷ εἴδει εὐπρεπὴς καὶ τῷ λαῷ πληρωτής. Ὅσα γὰρ εἶπεν αὐτοῖς ἐν προφητείᾳ, αὐτῇ

6. Zachar. 9, 8; 14, 12 **7** ibid. 1, 16; 4, 9; 6, 12 ss; 13, 2—22 **19** Malach. 3, 1

3 Σαλαθαὴλ A[1] Ζωροβάβελ E 4 νίκος CD margini adscriptum περὶ τῆς λειτουργίας αὐτοῦ A 7 ναοῦ + ἐκθεμελίων καταστραφῆς (!) A[1] προεφήτευσεν] σαββάτων καὶ περὶ διπλῆς κρίσεως· καὶ ἀπέθανεν ἐν γήρει μακρῷ· καὶ ἐτάφη ἐγγὺς Ἐλευθεροπόλεως ἀπὸ σταδίων τεσσαράκοντα ἐν ἀγρῷ τοῦ Νοεμάν· ἐν τοῖς χρόνοις δὲ Αἰφίδου ἐπισκόπου· ἐμφανισθεὶς ὅτι αὐτός ἐστι Ζαχαρίας, υἱὸς Βαραχίου, οὗ μέμνηται Ἡσαΐας· ὄνομα δὲ τῷ ἀγρῷ, ἔνθα κεῖται Βεθσαρία μήκοθεν Ἱερουσαλὴμ ἀπὸ σταδίων ρν'. A[1] 8 Ἰωὰς ∟ A[1] 10 πρὸς + τὸν A[1] 12 ἐγένοντο E τε] πολλὰ CD quae in marginibus in A scripta sunt, non animadvertuntur, quia inania A 13 ἀγγέλων ∟ A[1] 17 Σωχά Aa σοχᾶ A[1] 20 πληρωτῆς A[1] πληρωθεὶς a

τῇ ἡμέρᾳ ὀφθεὶς ἄγγελος κυρίου ἐβεβαίωσε. Καὶ ἔτι νέος
ὢν ἐτελειώθη καὶ ἐτάφη ἐν ἀγρῷ αὐτοῦ.

ιγ΄. Ἡσαΐας υἱὸς Ἀμὼς ἦν ἀπὸ Ἱερουσαλήμ· ἀναιρεθεὶς
δὲ ὑπὸ Μανασσῆ, πρισθεὶς εἰς δύο ἐτάφη ὑποκάτω δρυὸς
5 Ῥωγήλ, πλησίον τῆς διαβάσεως τῶν ὑδάτων ὧν ἀπώλεσεν
Ἐζεκίας χώσας αὐτά. Καὶ ὁ θεὸς τὸ σημεῖον τοῦ Σιλωὰμ
διὰ τὸν προφήτην ἐποίησεν, ὅτι πρὸ τοῦ θανεῖν ὀλιγορήσας
ηὔξατο πιεῖν ὕδωρ, καὶ εὐθέως ἀπεστάλη αὐτῷ ἐξ αὐτοῦ.
Καὶ διὰ τοῦτο ἐπεκλήθη Σιλωάμ, ὅ ἐστιν ἀπεσταλμένος.
10 Καὶ Ἐζεκίας ἐπὶ τῶν εὐχῶν τούτου ἐποίησε τοὺς λάκκους
καὶ τὰς κολυμβήθρας. Μικρὸν γὰρ ἦν ὕδωρ ἐξεληλυθός,
ὅτε ἦν ὁ λαὸς ἐν συγκλεισμῷ ἀλλοφύλων· καὶ ἵνα μὴ δια-
φθαρῇ ἡ πόλις ὡς μὴ ἔχουσα ὕδωρ, ἐποίησε τοῦτο. Καὶ
ὅταν οὖν ἤρχοντο οἱ πολέμιοι ἀντλῆσαι, οὐκ ἤρχετο ὕδωρ·
15 ὅταν δὲ Ἰουδαῖοι ἤρχοντο, ἤρχετο καὶ τὸ ὕδωρ. Ὅθεν ἕως
τοῦ νῦν αἰφνίδιον ἐξέρχεται τὸ ὕδωρ, ἵνα δειχθῇ τὸ μυστή-
ριον τοῦ θεοῦ. Καὶ ἐπειδὴ διὰ τοῦ Ἡσαΐου τοῦτο γέγονε,
μνήμης χάριν καὶ ὁ λαὸς πλησίον αὐτὸν ἔθαψεν ἐνδόξως,
ἵνα διὰ τῶν εὐχῶν αὐτοῦ ὡσαύτως ἔχωσιν τὴν ἀπόλαυσιν
20 τοῦ ὕδατος, ὅτι χρησμὸς ἐδόθη αὐτοῖς περὶ τούτου. Ἔστιν
δὲ ὁ τάφος ἐχόμενα τοῦ τάφου τῶν βασιλέων, ὄπισθεν τοῦ
τάφου τῶν ἱερέων ἐπὶ τὸ μέρος τὸ πρὸς νότον. Σολομὼν

2 Iudic. 2, 1 **3—4** ascensio Isaiae (aethiopice) c. 5. Cf. Hebr. 11, 37; Iustin dial. c. Tryph. c. 120 etc. **5** 2 Chron. 32, 4; Sir. 48, 17 **9** Ioa. 9, 7 **10** cf. Isa. 22, 9—11

1 ἡμέρᾳ] ὥρᾳ A 2 αὐτοῦ ∟ E 3 ἀνῃρέθη CD πρησθεὶς A[1] δύο + καὶ CD 5 ἀπόλεσεν A χόσας ACD 7 τῶν προφητῶν D θανὴν C ὀλιγωρήσας A[1]CD ὀλιγ. + καὶ A[1] 12 ἀλοφύλων A καὶ ∟ BCD διαφθαρὴ A[1] 14 ἀντλῆσαι + ὕδωρ BCD ἐξήρχετο CD 15 ἐξήρχετο CD ἐξήρχεται A[1] 18 αὐτὸν] αὐτῆς manu rec. correct. D αὐτὸν + καὶ μετὰ θάνατον αὐτοῦ in AB margini adscriptum, in A[1]CD in contextu 20 ἐδώθη A 21 τάφος + αὐτοῦ A[1]

γὰρ ἐποίησε τοὺς τάφους τοῦ Δαυὶδ διαγράψαντος κατὰ ἀνατολὰς τῆς Σιών, ἥτις ἔχει εἴσοδον ἀπὸ Γαβαώ, μήκοθεν τῆς πόλεως σταδίους κ΄ καὶ ἐποίησε σκολιὰν σύνθεσιν ἀνυπονόητον, καὶ ἔστιν ἕως τοῦ νῦν τοῖς πολλοῖς ἀγνοουμένη. Ἐκεῖ εἶχεν ὁ βασιλεὺς τὸ χρυσίον τὸ ἐξ Αἰθιοπίας καὶ τὰ ἀρώματα. Καὶ ἐπειδὴ Ἐζεκίας ἔδειξε τοῖς ἔθνεσι τὸ μυστήριον Δαυὶδ καὶ Σολομῶντος, καὶ ἐμίανεν ὀστᾶ πατέρων αὐτοῦ, διὰ τοῦτο ὁ θεὸς ἐπηράσατο εἰς δουλείαν τὸ σπέρμα αὐτοῦ τοῖς ἐχθροῖς αὐτοῦ, καὶ ἄκαρπον ἐποίησεν ὁ θεὸς ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἐκείνης.

ιδ΄. Ἱερεμίας ἦν ἐξ Ἀναθὼθ καὶ ἐν Τάφναις τῆς Αἰγύπτου λίθοις βληθεὶς ὑπὸ τοῦ λαοῦ ἀποθνήσκει. Κεῖται δὲ πλησίον τῆς οἰκίας Φαραώ, ὅτι οἱ Αἰγύπτιοι ἐδόξασαν αὐτὸν εὐεργετηθέντες δι' αὐτοῦ· ηὔξατο γάρ, καὶ αἱ ἀσπίδες αὐτοὺς ἔασαν καὶ τῶν ὑδάτων οἱ θῆρες, οὓς καλοῦσιν οἱ Αἰγύπτιοι μὲν Ἐφώθ, Ἕλληνες δὲ κροκοδείλους, οἳ ἦσαν αὐτοὺς θανατοῦντες, καὶ εὐξαμένου τοῦ προφήτου ἐκωλύθησαν ἐκ τῆς γῆς ἐκείνης τὸ γένος τῶν ἀσπίδων καὶ ἐκ τοῦ ποταμοῦ ὡσαύτως τὸ ἔνεδρον τῶν θηρίων. Καὶ ὅσοι εἰσὶ πιστοὶ θεοῦ, ἕως τοῦ νῦν εὔχονται ἐν τῷ τόπῳ ὅπου κεῖται, καὶ λαμβάνοντες τοῦ χοὸς τοῦ τόπου δήγματα ἀσπίδων θεραπεύουσιν, καὶ τὰ θηρία τοῦ ὕδατος φυγαδεύουσιν. Ἡμεῖς δὲ ἠκούσαμεν ἐκ τῶν παίδων Ἀντιγόνου καὶ Πτολεμαίου γε-

4 4 Reg. 20, 13 s; 2 Chron. 32, 27 **8** 4 Reg. 20, 18 **11** Ierem. 1, 1; 43, 8 **12** cf. Hebr. 11, 37; cf. Ierem. 43, 9

1 ἀναγράψαντος AB 2 Γαβαῶ BCD Γαβαών A 3 σταδίους — ἐποίησεν ∟ CD 4 ἀγνοούμενος C 5 Αἰθιωπίας A^1 6 μυστήριον + τοῦ E 7 Σολομῶν E ὀστᾶ + τόπων A^1 8 εἰς δουλ. ∟ C 10 ἐκείνης ∟ D 11 Ἱερ. + υἱὸς Χελκίου τοῦ ἱερέως A^1BCD Ἀνώθ D Ταφναῖς A βληθεὶς C 12 θνήσκει A^1CD 13 φαραῷ A 14 αὐτοὺς ∟ D 15 οἱ ∟ A^1 16 μενεφώθ AaB κροκοδήλους BCD οἳ] οἷον A^1 οἵων ACD 18 ἐκείνης ∟ CD τὸ γένος] τὰ γένη CD 21 δίγματα A

ρόντων τινῶν, ὅτι Ἀλέξανδρος ὁ Μακεδὼν ἐπιστὰς τῷ τάφῳ τοῦ προφήτου, καὶ ἐπιγνοὺς τὰ εἰς αὐτὸν μυστήρια εἰς Ἀλεξάνδρειαν μετέστησεν αὐτοῦ τὰ λείψανα, περιστείλας αὐτὰ ἐνδόξως· καὶ ἐκωλύθη ἐκ τῆς γῆς τὸ γένος τῶν ἀσπίδων, 5 καὶ ἐκ τοῦ ποταμοῦ ὡσαύτως τὰ θηρία.

Οὗτος ὁ προφήτης σημεῖον δέδωκε τοῖς ἱερεῦσιν Αἰγύπτου, ὅτι δεῖ σεισθῆναι τὰ εἴδωλα αὐτῶν καὶ συμπεσεῖν τὰ χειροποίητα αὐτῶν, ὅταν ἐπιβῇ ἐν Αἰγύπτῳ παρθένος λοχεύουσα βρέφος θεοειδές. Διὸ καὶ ἕως νῦν τιμῶσι παρ-10 θένον λοχοῦν καὶ βρέφος ἐν φάτνῃ τιθέντες προσκυνοῦσι. Καὶ Πτολεμαίῳ τῷ βασιλεῖ πυνθανομένῳ τὴν αἰτίαν ἔλεγον, ὅτι· πατροπαράδοτον ἡμῖν ἐστι μυστήριον ὑπὸ ὁσίου προφήτου τοῖς πατράσιν ἡμῶν παραδοθέν, καὶ ἐκδεχόμεθα τὸ πέρας τοῦ μυστηρίου ἡμῶν.

15 Οὗτος δὲ πρὸ τῆς ἁλώσεως τοῦ ναοῦ ἥρπασε τὴν κιβωτὸν τοῦ νόμου καὶ τὰ ἐν αὐτῇ, καὶ ἐποίησεν αὐτὰ καταποθῆναι ἐν πέτρᾳ λέγων τοῖς παρεστῶσιν· ἀπεδήμησε κύριος ἐκ Σιὼν εἰς οὐρανόν, καὶ πάλιν ἐλεύσεται ἐν δυνάμει. Καὶ σημεῖον ὑμῖν ἔστω τῆς παρουσίας αὐτοῦ, ὅτε ξύλον πάντα 20 τὰ ἔθνη προσκυνήσουσι. Τὴν δὲ κιβωτὸν ταύτην οὐδεὶς ἐκβάλλει εἰ μὴ Ἀαρών· καὶ τὰς ἐν αὐτῇ πλάκας οὐδεὶς ἀναπτύσσει ἱερέων ἢ προφητῶν εἰ μὴ Μωϋσῆς ὁ ἐκλεκτὸς τοῦ θεοῦ. Καὶ ἐν τῇ ἀναστάσει πρῶτον ἡ κιβωτὸς τοῦ θεοῦ ἀναστήσεται καὶ ἐξελεύσεται ἐκ τῆς πέτρας, καὶ τεθή-25 σεται ἐν ὄρει Σινᾶ, καὶ τότε πάντες οἱ ἅγιοι συναχθήσονται ἐκεῖ, ἐκδεχόμενοι τὸν Χριστόν. Ἐν δὲ τῇ πέτρᾳ ἐσφράγισε

7 Isa. 19, 1 **15** 2 Macchab. 2, 4—8

2 τὸ μυστήριον CD γῆς + αὐτῆς manu recent. additum C 4 ἐκολύθη A 6 οὗτως B ἔδωκεν AA[1]D ἱερατεῦσιν A 9 διὸ ∠ E ἕως + τοῦ E 10 λεχὼ A[1] 12 πατροπαράδωτον A ἡμῶν A ἡμῖν + αὐτοῦ in margine D 15 Οὗτως B 18 Σιῶν AB 20 προσκυνήσωσιν a 22 Μωσῆς aB

τῷ δακτύλῳ αὐτοῦ τὸ ὄνομα τοῦ θεοῦ, καὶ γέγονεν ὁ τύπος
ὡς γλυφὴ σιδήρου, καὶ νεφέλη ἐσκέπασε τὸ ὄνομα, καὶ οὐ-
δεὶς νοεῖ τὸν τόπον ἕως τῆς συντελείας. Καὶ ἔστιν ἡ πέτρα
ἐν τῇ ἐρήμῳ ὅπου πρῶτον ἡ κιβωτὸς γέγονε μεταξὺ τῶν
δύο ὀρέων, ἐν οἷς κεῖται Μωϋσῆς καὶ Ἀαρών· καὶ ἐν νυκτὶ 5
νεφέλη ὡς πῦρ γίνεται κατὰ τὸν τύπον τὸν ἀρχαῖον, ὅτι οὐ
μὴ παύσηται ἡ δόξα τοῦ θεοῦ ἐκ τοῦ νόμου αὐτοῦ. Καὶ
ἔδωκεν ὁ θεὸς τῷ Ἱερεμίᾳ χάριν, ἵνα τὸ τέλος τοῦ μυστηρίου
αὐτοῦ αὐτὸς ποιήσῃ, ὅπως γένηται κοινωνὸς Μωϋσέως.

ιε΄. Ἰεζεκιὴλ υἱὸς Βουζῆ ἦν ἐν Σαριρᾷ, ἐκ τῶν ἱερέων· 10
καὶ ἀποκτείνας αὐτὸν ἡγούμενος τοῦ Ἰσραὴλ ἐν τῇ γῇ τῶν
Χαλδαίων ἐπὶ τῆς αἰχμαλωσίας ἐλεγχόμενος ὑπ' αὐτοῦ ἐπὶ
εἰδώλων σεβάσμασιν· ἔθαψαν αὐτὸν ἐκεῖ ἐν ἀγρῷ Μαούρ,
ἐν τῷ τάφῳ Σὴμ καὶ Ἀρφαξάθ, πολλὰ προφητεύσαντα τοῖς
ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ. Καὶ ἔστιν ὁ τάφος σπήλαιον διπλοῦν, ὅτι 15
καὶ ὁ Ἀβραὰμ εἰς Χεβρὼν πρὸς τὴν ὁμοιότητα αὐτοῦ ἐποίησε
τὸν τάφον Σάῤῥας. Διπλοῦν δὲ λέγεται, ὅτι εἱλικιῶδές
ἐστιν καὶ ἀπόκρυφον ἐξ ἐπιπέδου ὑπερῷον.

Ἔδωκε δὲ τέρας τῷ λαῷ ὥστε προσέχειν τῇ ποταμῷ
Χοβάρ, καὶ ὅτε ἐκλείποι, ἐλπίζειν τὸ δρέπανον τῆς ἐρημώ- 20
σεως εἰς πέρας τῆς γῆς, καὶ ὅτε πλημμυρήσοι, τὴν Ἱερου-
σαλὴμ ἐπάνοδον. Καὶ γὰρ ἐκεῖ κατῴκει ὁ ὅσιος, καὶ πολλοὶ
πρὸς αὐτὸν συνήρχοντο, ὥστε φοβεῖσθαι τοὺς Χαλδαίους μὴ
ἀντάρωσι. Διὸ καὶ ἐπῆλθεν αὐτοῖς εἰς ἀναίρεσιν· καὶ ἐποίησε
στῆναι τὸ ὕδωρ, ἵνα ἐκφύγωσιν εἰς τὸ πέραν· καὶ οἱ τολ- 25

5 2 Macchab. 2, 8 **10** Ezech. 1, 3 **16** Genes. 23, 2. 9. 19
20 Ezech. 1, 3; 36, 8; 47, 1

3 καὶ ἔστιν A[1] 5 Μωσῆς aB 9 ποιήσει C Μωυσεῶς D
10 Σαριρά A 13 Μα|| A[1] προφητεύσας A[1] 17 ἑλικο-
ειδὲς A[1]CD 20 καὶ ∠ D 21 πλημμυρήσει A[1]CD τὴν + τῆς
CD 22 κατέκειτο E 24 ἀν||ρωσιν A[1] ἐπῆλθον AB ἀπῆλθεν C

μήσαντες τῶν ἐχθρῶν ἐπιδιῶξαι κατεποντίσθησαν. Οὗτος
διὰ προσευχῆς αὐτομάτως αὐτοῖς δαψιλῆ τροφὴν ἰχθύων
παρέσχετο, καὶ πολλοῖς ἐκλιποῦσι ζωὴν ἐχαρίσατο. Οὗτος
ἀπολλυμένου τοῦ λαοῦ ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν προσῆλθε τοῖς
5 ἡγουμένοις, καὶ διὰ τεραστίων φοβηθέντες ἐπαύσαντο. Τότε
ἔλεγεν αὐτοῖς ὅτι· διαπεφωνήκαμεν· ἀπώλετο ἡ ἐλπὶς ἡμῶν,
καὶ ἐν τέρασι τῶν ὀστέων τῶν νεκρῶν αὐτοὺς ἔπεισεν, ὅτι
ἔσται ἐλπὶς τῷ Ἰσραήλ, καὶ ἐνταῦθα καὶ ἐπὶ τοῦ μέλλοντος.
Οὗτος ἐκεῖ ὢν ἐδείκνυε τῷ λαῷ Ἰσραὴλ τὰ ἐν Ἱερουσαλὴμ
10 καὶ ἐν τῷ ναῷ γινόμενα. Οὗτος ἡρπάγη ἐκεῖθεν εἰς Ἱερου-
σαλὴμ εἰς ἔλεγχον τῶν ἀπίστων. Οὗτος κατὰ τὸν Μωϋσῆν
εἶδε τὸν τύπον τοῦ ναοῦ, οὗ τὸ τεῖχος καὶ τὸ περίτειχος
πλατύ, καθὼς εἶπε Δανιήλ, ὅτι κτισθήσεται. Οὗτος ἔκρινεν
ἐν Βαβυλῶνι τὴν φυλὴν τοῦ Γάδ, ὅτι ἠσέβουν εἰς κύριον
15 διώκοντες τοὺς τὸν νόμον φυλάσσοντας, καὶ ἐποίησεν τοὺς
ὄφεις ἀναλίσκειν τὰ βρέφη καὶ πάντα τὰ κτήνη αὐτῶν
λέγων, ὅτι· δι' αὐτοὺς οὐκ ἐπιστρέψει ὁ λαὸς εἰς τὴν γῆν
αὐτοῦ. Ἐξ ὧν καὶ ἀνῃρέθη.

ις'. Δανιὴλ ἦν ἐκ Βεθόρων τῆς ἀνωτέρας φυλῆς Ἰούδα·
20 γένους τῶν ἐξοχωτάτων τῆς βασιλικῆς ὑπηρεσίας, καὶ ἔτι
νήπιος ὢν ἀπῆλθεν εἰς γῆν Χαλδαίων. Ἦν δὲ ἀνὴρ σώ-
φρων, ὥστε δοκεῖν τοὺς Ἰουδαίους εἶναι αὐτὸν σπάδοντα.
Πολλὰ δὲ ἐπένθησεν ἐπὶ τὴν πόλιν καὶ ἐν νηστείᾳ ἤσκησεν

2 cf. Ezech. 47, 9 **6** ibid. 37, 11 **11** ibid. c. 8, 3 **12** Exod. 25, 9; Daniel 9, 25; Ezech. c. 40; 43, 2; 44, 2; 46, 1. 2. 8. 14 **20** Daniel 1, 3 cf. 4 Reg. 20, 18; Is. 39, 7 **23** Dan. 1, 8. 13

1 *ἐπιδιώξαι* A^1 2 *δαψιλὴ* A^1 3 *ἐκλείπουσιν* AA^1CD *κεχαρήσατο* A 6 *ὅτι* ∠ A^1 *διαπεφρονήκαμεν* CD *διαπεφονήκαμεν* A^1 *ἀπόλωλεν* A^1 7 *νεκρῶν* + *αὐτῶν* D *ἔπεισαν* A^1 *τῷ*] *τοῦ* AA^1CD 9 *οὗτως* A *λαῷ* ∠ A^1 12 *ἴδεν* A *τὸ* CD *οὗ τὸ*] *οὗτος* A^1 *τὸ* ∠ A^1 18 *αὐτῶν* A^1 19 *ἐκ*] *ἐν* a 20 *τῇ ἀνωτέρᾳ* A *ἐξοχοτάτον* E 21 *εἰς* + *τὴν* A^1 23 *νηστείαις* AA^1E

ἀπὸ πάσης τροφῆς ἐπιθυμητῆς. Καὶ ὑπὲρ τοῦ Ναβουχοδονόσορ
πολλὰ ηὔξατο· παρακαλοῦντος αὐτὸν Βαλτάσαρ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ
ὅτε γέγονεν θηρίον καὶ κτῆνος, ἵνα μὴ ἀπώληται. Ἦν γὰρ τὰ
ἐμπρόσθια αὐτοῦ ὡς βοῦς σὺν τῇ κεφαλῇ, καὶ οἱ πόδες σὺν
τοῖς ὀπισθίοις ὡς λέων. Ἀπεκαλύφθη δὲ τῷ ἁγίῳ περὶ τοῦ 5
μυστηρίου τούτου, ὅτι θηρίον μὲν γέγονε διὰ τὸ φιλήδονον
αὐτοῦ καὶ σκληροτράχηλον, κτῆνος δὲ ὅτι ὑπὸ ζυγὸν ἦν
τοῦ Βελίαρ καὶ ὑπήκοος· καὶ ὡς μὲν βοῦς ἤσθιε χόρτον·
ἐγίνετο δὲ αὐτῷ ἀνθρωπίνης φύσεως τροφή. Ἐκρατήθη δὲ
ἡ γλῶσσα αὐτοῦ τοῦ μὴ λαλεῖν· καὶ νοῶν εὐθέως ἐδάκρυε, 10
καὶ παρεκάλει τὸν θεὸν κατὰ νοῦν πᾶσαν ἡμέραν καὶ
ὥραν· οἱ δὲ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ γεγόνασι κρεώδεις ἐκ πολλῶν
δακρύων. Καὶ πολλοὶ τῆς πόλεως ἑώρων αὐτὸν καὶ ἐθαύ-
μαζον. Ὁ δὲ Δανιὴλ μόνος οὐκ ἠθέλησεν ἰδεῖν αὐτόν.
Ἀλλὰ πάντα τὸν χρόνον τῆς ἀλλοιώσεως αὐτοῦ ἐν προσευχῇ 15
ἦν περὶ αὐτοῦ, δεόμενος τοῦ θεοῦ. Ἔλεγε γάρ· ὅτι πάλιν
ἄνθρωπος γενήσεται καὶ ἠπίστουν αὐτῷ. Ὁ δὲ Δανιὴλ τὰ
ἑπτὰ ἔτη ἃ εἶπεν ἑπτὰ καιροὺς ἐποίησε γενέσθαι ἑπτὰ μῆνας
καὶ τὸ μυστήριον τῶν ζ' καιρῶν ἐτελειώθη ἐπ' αὐτὸν μετὰ
τὴν ἄφεσιν τῆς ἀνομίας αὐτοῦ. Καὶ ἀπέδωκεν πάλιν αὐτῷ 20
ὁ θεὸς τὴν βασιλείαν αὐτοῦ, οὔτε δὲ ἄρτον ἢ κρέας ἔφαγεν,
οὔτε οἶνον ἔπιεν ἐξομολογούμενος τῷ θεῷ, ὅτι Δανιὴλ αὐτῷ
προσέταξεν ὀσπρέοις βρεκτοῖς καὶ χλόαις ἐξιλεώσασθαι τὸν

9 Dan. 4, 23. 30 **20** ibid. 4, 29. 30 **21** ibid. 4, 33

1 ἐπιθυμητής a 2 Βαλτ. + ὑπὲρ E 3 ὅτε] ὅτι E ἀπώ-
λειται A 7 σκληροτράχειλον a ὑποζυγὸν CD ὑποζύγιον B
8 τοῦ] τῷ E ἴσθιεν A 9 τρυφῆ aC 10 ἐδάκρυσεν ABE
11 παρακαλεῖ E 12 αὐτοῦ] αὐτῶν E κρεῶδεις a ἐκ + τῶν A[1]
13 πόλεως + ἐξιόντες A[1] 14 μόνος ∠ D 15 τὸν ∠ A ἀλώ-
σεως A[1] 18 ἑπτὰ] ζ' A μήνας A[1] 19 τὸ μυστήριον] τῶν
μυστηρίων E ἐτελειώθησαν D 20 καὶ ∠ A[1]B ἀπέδωκεν —
21 αὐτοῦ ∠ E αὐτοῦ + καὶ A[1] δὲ ∠ A[1] ἢ] οὔτε E 22 ἔποιεν A[1]
23 προσέταξεν + ἐν A[1] ἐξιλεῶσαι E

θεόν· διὰ τοῦτο ἐκάλεσεν αὐτὸν Βαλτάσαρ, ὅτι ἠθέλησεν αὐτὸν συγκληρονόμον καταστῆσαι τῶν τέκνων αὐτοῦ· ἀλλ' εἶπεν ὁ ὅσιος· ἵλεώς μοι ἀφεῖναι κληρονομίαν πατέρων μου, καὶ κολληθῆναι κληρονομίᾳ ἀπεριτμήτων. Καὶ τοῖς μετέπειτα δὲ
5 *βασιλεῦσι Περσῶν πολλὰ ἐποίησε τεράστια, ὅσα οὐκ ἔγραψα· δεύτερον δὲ ἐβλήθησαν τῷ λάκκῳ τῶν λεόντων ὑπὲρ εὐσεβείας καὶ ἀγάπης θεοῦ. Τὸ μὲν γὰρ πρῶτον, ἐπειδὴ τῶν Βαβυλωνίων προσευχομένων Δαρείῳ τῷ βασιλεῖ μόνος αὐτὸς τῷ θεῷ προσηύχετο. Τὸ δὲ δεύτερον, διότι τὸν Βῆλ κατέ-*
10 *στρεψε καὶ τὸν δράκοντα ἐφόνευσεν ἐπὶ Κύρου τοῦ βασιλέως, καὶ αὐτὸς μὲν διεσώθη, καὶ ἀβλαβὴς ἀπὸ τῶν λεόντων ἀνῆλθεν ἐκ τοῦ λάκκου. Οἱ δὲ ἐπιβουλεύσαντες αὐτῷ ἐβλήθησαν εἰς τὸν λάκκον τῶν λεόντων, καὶ εὐθὺς κατεβρώθησαν ὑπ' αὐτῶν· μετὰ δὲ ταῦτα γηράσας καὶ τελευτήσας ἐν εἰρήνῃ,*
15 *ἐτάφη ἐκεῖ ἐν τῷ σπηλαίῳ τῷ βασιλικῷ μόνος ἐνδόξως. Ἔδωκε δὲ τέρας ἐν ὄρεσι τοῖς ὑπεράνω τῆς Βαβυλῶνος λέγων· ὅτε καπνισθήσεται τὰ ἐκ βοῤῥᾶ, ἥξει τὸ τέλος Βαβυλῶνος, ὅτε δὲ ὡς πυρὶ καίεται, τὸ τέλος πάσης τῆς γῆς. Ἐὰν δὲ τὰ ἐν τῷ νότῳ ὄρη ῥεύσωσιν ὕδατα, ἐπιστρέψει ὁ λαὸς εἰς τὴν γῆν αὐτῶν· καὶ*
20 *ἐὰν αἷμα ῥεύσωσιν, φόνος ἔσται τοῦ Βελίαρ ἐν πάσῃ τῇ γῇ.*

α'. Ἠλίας ὁ Θεσβίτης ἦν ἐκ γῆς Ἀράβων φυλῆς Ἀαρών, οἰκῶν ἐν Γαλαάδ, ὅτι ἡ Θεσβὶς δῶμα ἦν τοῖς ἱερεῦσιν. Ὅτε δὲ ἔμελλε τίκτεσθαι, εἶδε Σοβαχὰ ἡ μήτηρ αὐτοῦ, ὅτι ἄνδρες λευκοφανεῖς αὐτὸν προσηγόρευον, καὶ ἐν πυρὶ αὐτὸν

1 Dan. 1, 7; 4, 5 ss **6** ibid. 13 **16** cf. Ezech. 47, 1 ss **21** 3 Reg. 17, 1

1 *ἐκάλεσαν* ABCD *αὐτὴν* A[1] 3 *ἵλεος* AA[1] *ἀφῆναι* A 4 *κληρονομίαις* AA[1]aB *μετ' ἔπειτα* E 5 *τεράτια* A[1] *τεράστεια* A 6 *ἐβλήθη* AA[1]E + *ἐν* A[1]E 8 *βαβασιλεῖ* (!) A 9 *τῷ* ∟ AA[1] *Βὴλ* A 12 *ἐκ*] *ἀπὸ* A[1] 16 *ἐνόρεσιν* A *τοῖς*] *τῆς* A[1] 17 *τὰ* ∟ A[1] *ἐκ βόῤῥια* A[1] *ὄρει* A 19 *ὕδατα*] *ὕδατι* E 19 *γῆν*] *χώραν* C *καὶ* ∟ B *ἐὰν* + *δὲ* B *φώνος* (!) B *πᾶσι* (!) C 21 *α'* ∟ A *α'*] *περὶ Ἠλίου* B *Ἠλίας* + *δὲ* B in marg. *Ὁ Ἠλίας α'* A *ἀῤῥάβων* A[1] 22 *δόμα* AA[1] 23 *δὲ* ∟ E *Σοβοχᾶ* AA[1]

ἐσπαργάνουν, καὶ φλόγα πυρὸς ἐδίδουν αὐτῷ φαγεῖν, καὶ ἐλθὼν ὁ πατὴρ αὐτοῦ Ἀσὼμ ἀνήγγειλεν ἐν Ἱερουσαλὴμ καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ χρησμός· θάρσει· ἔσται γὰρ ἡ οἴκησις αὐτοῦ φῶς καὶ ὁ λόγος αὐτοῦ ἀπόφασις, καὶ κρινεῖ τὸν Ἰσραὴλ ἐν ῥομφαίᾳ καὶ πυρί. Καὶ γὰρ ζηλωτὴς καὶ φύλαξ τῶν 5 τοῦ θεοῦ ἐντολῶν ἀκριβὴς γεγονὼς καὶ μεγίστων μυστηρίων καὶ χαρισμάτων θείων ἀξιωθεὶς ἀνελήφθη ἐν ἅρματι πυρίνῳ, ὃς πάλιν ἐλεύσεται πρὸ τῆς συντελείας, ὥς φησιν ὁ θεὸς διὰ Μαλαχίου· ἰδοὺ ἐξαποστελῶ ὑμῖν Ἠλίαν τὸν Θεσβίτην πρὶν ἐλθεῖν τὴν ἡμέραν κυρίου τὴν μεγάλην καὶ ἐπιφανῆ, 10 ὃς ἀποκαταστήσει καρδίαν πατρὸς πρὸς υἱόν, καὶ καρδίαν ἀνθρώπου πρὸς τὸν πλησίον αὐτοῦ· μὴ ἐλθὼν πατάξω τὴν γῆν ἄρδην.

β΄. Ὁ δὲ τούτου φοιτητὴς Ἐλισσαῖος ἦν ἐξ Ἀβελμουήλ· γῆς τοῦ Ῥουβὶμ φυλῆς Λευῒ· υἱὸς Ἰωσαφάτ· καὶ οὗτος δὲ 15 ἡνίκα ἐτέχθη ἐν Γαλγάλοις ἡ χρυσῆ δάμαλις ὀξὺν ἐβόησεν, ὥστε ἀκουσθῆναι ἐν Ἱερουσαλήμ, καὶ εἶπεν ὁ ἱερεὺς διὰ τῶν δήλων, ὅτι προφήτης ἐτέχθη ἐν Ἱερουσαλήμ, ὃς καθελεῖ τὰ γλυπτὰ αὐτῶν καὶ τὰ χωνευτά. Καὶ γὰρ ἐπαναπαυσάμενον ἐπ᾽ αὐτὸν τὸ πνεῦμα διπλοῦν γέγονεν ἐν αὐτῷ διπλᾶ ἐν 20 πνεύματι καὶ τὰ χαρίσματα καὶ τὰ ἐνεργήματα· ὅθεν οὐ μόνον ἐν τῇ ζωῇ αὐτοῦ ἐθαυματούργει, ἀλλὰ καὶ θανὼν καὶ ταφεὶς ἐν Σαμαρείᾳ, ἐῤῥίφη νεκρὸς μονόζωος ἐν τῷ τάφῳ αὐτοῦ. Καὶ εὐθὺς ἀνέζησεν ὁ νεκρός.

7 4 Reg. 2, 11; 1 Macchab. 2, 58 9 Malach. 4, 5. 6 14 3 Reg. 19, 16 19 Isa. 48, 5 23 4 Reg. 13, 21

3 θάῤῥει A 6 γεγονῶς A 7 χρισμάτων E ἀνελίφθη C 8 πάλιν rasura in A 9 ἰδοῦ A 10 ἐπιφανὴ AA[1] 12 αὐτοῦ hic finis est codicis B 14 Ἐλισσαῖος B in marg. A φυτητής A Ἀβελμαοὺθ E 15 ῥουβίν A Ἰωσ.] σαφάθ A[1] 16 ὀξὺ BD ἐξεβόησε A[1] 18 ὃς] ὡς A κατελεῖ D 19 χονευτά A 20 πνεῦμα + Ἠλίου A[1] ἐν ∠ A[1] διπλᾶ E 22 καὶ ταφεὶς] ἐτάφη E ταφὴς A 23 ἐῤῥίφει A[1] ἐῤῥίφην CD Σαμαρίᾳ D νεκρὸς + καὶ E νεκρός. + Δόξα τῷ ἁγίῳ θεῷ τῷ δῶντι (!) ἀρχὴν καὶ τέλος A[1]

D.

DE PROPHETARUM VITA ET OBITU, LIBER AB ANONYMO QUODAM CONSCRIPTUS.

A = Vatic. 2125 saec. VII—VIII pag. 11—24.
5 a = editio Eb. Nestle sec. istum codicem ms.
B = Coisl. 205 saec. XI fol. 250.
B¹ = Philadelph. 1141 saec. ignoti fol. 109.
C = Vatic. 1974 saec. XII fol. 100.
D = Coisl. 224 saec. XI fol. 18.
10 D¹ = Ambros. 445 (H 104 sup.) anni 1434 copia cod. D.
d = editio Tischendorf 1855 (iterata 1861) sec. Coisl. 224.
E = Paris. 1712 saec. XIV fol. 65.
e = lectiones ex hoc codice communicatae a Ducange (Migne Patr. gr. 92, 362).
15 F = Fragmenta Leyd. Voss. 46 saec. X communicata per H. A. Hamaker.

ΟΝΟΜΑΤΑ ΠΡΟΦΗΤΩΝ ΚΑΙ ΠΟΘΕΝ ΕΙΣΙ ΚΑΙ ΠΟΥ ΑΠΕΘΑΝΟΝ ΚΑΙ ΠΩΣ ΚΑΙ ΠΟΥ ΚΕΙΝΤΑΙ.

α'. Ἡσαΐας ἀπὸ Ἱερουσαλὴμ θνήσκει ὑπὸ Μανασσῆ
20 *πρισθεὶς εἰς δύο καὶ ἐτέθη ὑποκάτω δρυὸς Ῥωγὴλ ἐχόμενα*

19 ascens. Isaiae (sec. textum aethiop.) c. 5. Alia testimonia apud patres vide Emil Schürer, Geschichte des jüd. Volkes III³, 283

17 *Ὀνόματα* + *τῶν* B 18 *ποῦ*] *ὅπως* B *καὶ πῶς* ∠ B 1—2] *Τὰ ὀνόματα τῶν ἁγίων προφητῶν καὶ ποίας χώρας εἰσὶν ἕκαστος καὶ πῶς ἀπέθανον καὶ ποῦ κεῖνται ἐν σώμασιν* C *Τὰ τῶν προφητῶν ὀνόματα, καὶ πόθεν ἦσαν καὶ ποῦ κεῖνται.* B¹ *Ἐνταῦθα ἀναγράφονται τὰ ὀνόματα καὶ αἱ προσηγορίαι τῶν ἁγίων καὶ ἐνδόξων προφητῶν καὶ ὁποίας χώρας ἕκαστος αὐτῶν ὑπάρχει, καὶ ὅπου ἐτελειώθη καὶ ἔνθα κατετέθη τὰ τίμια αὐτῶν λείψανα* DD¹d *Ἀναγκαῖον δὲ προσθῆναι τούτοις καὶ τὰ τῶν προφητῶν ὀνόματα πόθεν δὲ ὑπῆρχον καὶ πῶς ἕκαστος τούτων προεφήτευσε καὶ ὅπως ἐτελειώθη* E 19 *Ἡσαΐας ἑρμηνεύεται ἆσμα (κίασμα?)* in marg. E *Ἡσαίας* + *ὁ προφήτης ἦν* B¹ + *ὁ μέγας προφήτης*

τῆς διαβάσεως τῶν ὑδάτων ὧν ἀπώλεσεν Ἐζεκίας χώσας
αὐτά. Καὶ ὁ θεὸς τὸ σημεῖον τοῦ Σιλωὰμ διὰ τὸν προ-
φήτην ἐποίησεν, ὅτι πρὸ τοῦ θανεῖν ὀλιγωρήσας ηὔξατο
πιεῖν ὕδωρ καὶ εὐθέως ἀπεστάλη αὐτῷ ἐξ αὐτοῦ· διὰ τοῦτο
ἐκλήθη Σιλωάμ, ὃ ἑρμηνεύεται ἀπεσταλμένος. Καὶ ἐπὶ τοῦ 5
Ἐζεκία πρὸ τοῦ ποιῆσαι τοὺς λάκκους καὶ τὰς κολυμβήθρας,
ἐπὶ εὐχῇ τοῦ Ἡσαΐου μικρὸν ὕδωρ ἐξελήλυθεν, ὅτι ἦν ὁ λαὸς
ἐν συγκλεισμῷ ἀλλοφύλων καὶ ἵνα μὴ διαφθαρῇ ἡ πόλις
ὡς ⟨μὴ⟩ ἔχουσα ὕδωρ. Ἠρώτων γὰρ οἱ πολέμιοι πόθεν
πίνουσιν; καὶ ἔχοντες τὴν πόλιν παρεκαθέζοντο τῷ Σιλωάμ. 10
Ἐὰν οὖν οἱ Ἰουδαῖοι ἤρχοντο, ἐξήρχετο ὕδωρ· ἐὰν δὲ ἀλ-
λόφυλοι, οὔ. Διὸ ἕως σήμερον αἰφνιδίως ἐξέρχεται, ἵνα

1 2 Chron. 32, 3; Sir. 48, 17 **5** Ioa. 9, 7 **6** cf. Isa. 22. 9—11

ἦν CDd + πρῶτος, οὗτος γὰρ E + ἦν B Ἱερ.] Ἰσραήλ B^1 Ἱερ. + γέγονε E θνήσκει + δὲ B^1 + δὲ πρισθεὶς CDd (πρισθεῖς (sic) C) + βιαιότατον θάνατον E ὑπὸ + γὰρ E Μανασῆ Dd Μαν. + εἰς δύο μέρη πρισθεὶς ἐτελειώθη E πρισθεὶς] βασιλέως υἱοῦ Ἐζεκίου CDd πρισθεὶς — δύο ∟ E ἐτέθη] τίθεται E ῥαγήλ C ῥω-γῆν B ῥογήλ E 1 Ἐζεκίας + ὁ βασιλεὺς B^{1}CDd χόσας C καταχώσας Dd 2 Σιλωὰμ + ἐποίησε Dd τοῦ προφήτου E ἐποίησεν ∟ Dd 3 ἀποθανεῖν CDd ὀλιγορήσας E 4 ἐξ αὐτοῦ ∟ E αὐτοῦ] αὐτῶν B^1 5 ἐπεκλήθη E Σιλωὰμ] Σολομὼν corr. manu recent. σιλοὰμ E τοῦ] τῷ BB^1 6 πρὸ ∟ E ποιῆσαι + αὐτὸν d τοὺς] αὐτοὺς CE 7 ἐπὶ + τῇ Dd εὐχῆς E ἐξελήλυθαι E λαὸς] πόλις CDd ἀλ-λοφύλου E 8 διαφθαρεῖ B^1 πόλυς corr. E 9 μὴ ∟ Aa ἠρώτη-σαν Ee 10 πίννουσιν Aa πίνωσιν B^1 πίνουσιν + διὸ καὶ ἐχαρά-κωσαν ∟ καὶ ἔχοντες B^{1}CDd πόλιν + καὶ CDd περιεκαθέζοντο e τῷ] τοῦ B^1 Σιλώαν e 11 οὖν] μὲν Ee οἱ Ἰουδαῖοι] Ἰούδας Ee ἐὰν — ἤρχοντο] ὅταν οὖν ἤρχοντο σὺν τῷ Ἡσαΐᾳ οἱ Ἰουδαῖοι, ἄφνω CDd ἤρχοντο] ἦλθον B ἦλθεν E οἱ — ἤρχοντο] ἤρχετο Ἡσαΐας ἄφνω B^1 ἤρχοντο + ἄφνω B ἐξήρχετο + καὶ B^1 + τὸ B^{1}CDdE ὕδωρ. + καὶ Ee ἐὰν] ὅταν C ἐπὰν Dd ἀλλόφυλοι + ἤρχοντο CDd + ἦλθον B^1 ἐὰν — οὐ] εἰ δὲ ἀλλόφυλος, οὐδαμῶς Ee 12 οὐ] οὐκ ἐξήρχετο τὸ ὕδωρ B^{1}CDd διὸ + καὶ CDd ἐξέρχονται Ee ἐξέρχεται + κατὰ τὴν ὥραν ἣν ἤρχετο Ἡσαΐας τότε σὺν τοῖς Ἰουδαίοις BB^{1}CDd

δειχθῇ τὸ μυστήριον. Καὶ ἐπειδὴ διὰ τοῦ Ἡσαΐου τοῦτο γέγονε, μνήμης χάριν καὶ ὁ λαὸς πλησίον αὐτὸν ἐπιμελῶς ἔθαψε καὶ ἐνδόξως, ἵνα δι' εὐχῶν αὐτοῦ καὶ μετὰ θάνατον αὐτοῦ ὡσαύτως ἔχωσι τὴν ἀπόλαυσιν τοῦ ὕδατος, ὅτι καὶ
5 *χρησμὸς ἐδόθη αὐτοῖς περὶ αὐτοῦ.*

Ἔστι δὲ ὁ τάφος ἐχόμενα τοῦ τάφου τῶν βασιλέων ὄπισθεν τοῦ τάφου τῶν ἱερέων ἐπὶ τὸ μέρος τὸ πρὸς νότον. Σολομὼν γὰρ ἐποίησε τοὺς τάφους τοῦ Δαυὶδ διαγράψαντος κατ' ἀνατολὰς τῆς Σιών, ἥτις ἔχει εἴσοδον ἀπὸ Γαβαὼν
10 *μήκοθεν τῆς πόλεως σταδίους εἴκοσι. Καὶ ἐποίησε σκολιάν, σύνθεσιν ἀνυπονόητον· καὶ ἔστιν ἕως τῆς σήμερον τοῖς πολλοῖς ἀγνοουμένη, ὅλου δὲ τοῦ λαοῦ. Ἐκεῖ εἶχεν ὁ βασιλεὺς τὸ χρυσίον τὸ ἐξ Αἰθιοπίας καὶ τὰ ἀρώματα. Καὶ ἐπειδὴ ὁ Ἐζεκίας ἔδειξε τοῖς ἔθνεσι τὸ μυστήριον Δαυὶδ καὶ Σο-*
15 *λομῶντος καὶ ἐμίανεν ὀστᾶ τόπου πατέρων αὐτοῦ, διὰ τοῦτο ὁ θεὸς ἐπηράσατο εἰς δουλείαν ἔσεσθαι τὸ σπέρμα αὐτοῦ τοῖς*

13 4 Reg. 20, 13 s; 2 Chron. 32, 27

1 *καὶ* ∠ E *ἐπὶ δὲ* (sic) E *τοῦτο* ∠ E 2 *καὶ — ἐπιμελῶς*] *διὸ καὶ πλησίον αὐτοῦ, τοῦτον* Ee *μνήμης* + *αὐτοῦ* CDd *αὐτὸν* + *τοῦ Σιλωάμ* B^1 *αὐτὸν*] *τοῦ Σιλωάμ* Dd 3 *ἔθαψαν* BE *ἔθαψεν* + *αὐτὸν* CDd *καὶ* ∠ BB^{1}E *ἵν'* Aa *ἵνα*] *ὅπως* BB^{1}Dd *διὰ* + *τῶν* B^{1}CDdE *αὐτοῦ*] *τούτου* E 4 *ὡσαύτως ἔχ.*] *ἔχωσιν ὡς αὐτός* Dd 5 *αὐτοῖς*] *αὐτῷ* E *αὐτοῦ*] *τοῦ ὕδατος* CDd 6 *τάφος* + *αὐτοῦ* Dd *τοῦ* ∠ E *ἐχόμενα* + *τῆς ὁδοῦ τοῦ* BB^1 8 *Σολομῶν* B^{1}CDdE *γὰρ*] *δὲ* E *ἐποίησεν* B *τοῦ*] *τῷ* E *διαγράψας* E 9 *τῆς* ∠ Dd *Σιῶν* B^1 *τὴν* B *ἀπὸ*] *κατὰ* E *Γαβαῶν* B^1 10 *εἴκοσι*] *κ'* Dd *στάδια* BB^1 11 *σύνθετιν* (sic) B *σύνθετον τὴν εἴσοδον καὶ* Dd *συνοδα* (!) *ἀνυπονόητα* E *ἀνυπονόητον* + *τοῖς πολλοῖς* CDd *ἐστὶν* E *τῆς* ∠ E 12 *ἀγνοούμενον* B^1 *ἀγνοουμέν.* + *τῶν ἱερέων* B^{1}CDdE *καὶ ὅλου τοῦ λαοῦ* B^1 *καὶ ὅλῳ τῷ λαῷ* Dd *δὲ* ∠ BDd *ὁ* E 13 *ἐπεὶ* Ee 14 *Ἰεζεκίας* E *Ἐζεκίας* + *ὁ βασιλεὺς* CDd *Ἐζ.*] *ὁ βασιλεὺς* B *τοῖς ἔθνεσι* ∠ B^{1}CDd *Σαλωμῶνος* A *Σολομῶνος* B^1 *Σολ.* + *τοῖς ἔθνεσι τοῖς Βαβυλωνίοις* B^{1}CDd 16 *ἐπειράσατο* B *ἐπηράσατο*] *συνεχώρησεν* Dd *τοῖς* — p. 71, 1 *αὐτοῦ* Ee

ἐχθροῖς αὐτοῦ, καὶ ἄκαρπον αὐτὸν ἐποίησεν ὁ θεὸς ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἐκείνης.

β'. Ἱερεμίας ἦν ἐξ Ἀναθὼθ καὶ ἐν Τάφναις Αἰγύπτου λίθοις βληθεὶς ὑπὸ τοῦ λαοῦ ἀποθνήσκει. Κεῖται δὲ ἐν τῷ τόπῳ τῆς οἰκήσεως Φαραώ, ὅτι οἱ Αἰγύπτιοι ἐδόξασαν 5 αὐτὸν εὐεργετηθέντες δι' αὐτοῦ. Ηὔξατο γὰρ καὶ αἱ ἀσπίδες αὐτοὺς ἔασαν καὶ τῶν ὑδάτων οἱ θῆρες, οὓς καλοῦσιν οἱ Αἰγύπτιοι μὲν νεφώθ, Ἕλληνες δὲ κροκοδείλους. Καὶ ὅσοι εἰσὶ πιστοὶ θεοῦ, ἕως σήμερον εὔχονται ἐν τῷ τόπῳ καὶ λαμβάνοντες τοῦ χοὸς τοῦ τόπου δήγματα ἀσπίδων θε- 10 ραπεύουσι. [Καὶ πολλοὶ αὐτὰ τὰ θηρία καὶ τὰ τοῦ ὕδατος φυγαδεύουσιν.] Ἡμεῖς δὲ ἠκούσαμεν ἐκ τῶν παίδων Ἀντιγόνου καὶ Πτολεμαίου γερόντων ἀνδρῶν, ὅτι Ἀλέξανδρος ὁ Μακεδὼν ἐπιστὰς τῷ τόπῳ τοῦ προφήτου καὶ ἐπιγνοὺς αὐτοῦ μυστήρια εἰς Ἀλεξάνδρειαν μετέστησεν αὐτοῦ τὰ λεί- 15 ψανα, περιθεὶς αὐτὰ ἐνδόξως κύκλῳ· καὶ ἐκωλύθη ἐκ τῆς γῆς τὸ γένος τῶν ἀσπίδων καὶ ἐκ τοῦ ποταμοῦ ὡσαύτως

1 4 Reg. 20, 18 **3** Ierem. 1, 1; 43, 8 **4** cf. Hebr. 11, 37; Ierem. 43, 9

1 αὐτὸ E ὁ θεὸς ἐποίησεν Dd ὁ θεὸς ⌊ Ee 2 ἡμέρας] ὥρας Ee ἐκείνης + ἐπέκεινα BB¹ 3 Ἱερεμ. + οὗτος ἦν Ee Τάφναις + τοῖς (sic) B¹ Αἰγυπτίων E 4 ἐν — 5 οἰκήσεως] πλησίον τῆς οἰκίας e τῷ ⌊ B¹Dd οἰκήσεως] κήσεως (sic) B¹ Φαραῷ B¹ οἱ ⌊ CDdE ἐδόξασαν ⌊ E 6 εὐεργετηθέντες + ὑπὸ τοῦ θεοῦ D ηὔξαντο manu recent. corr. E γὰρ ⌊ B¹ ἀσπίδες — ἔασαν] αἱ ὀλοθρεύουσαι αὐτοὺς ἀσπίδες ἀπέθανον B¹CDd οἱ ὀλοθρεύονται αὐτοὺς ὄφεις (sic) καὶ ἀσπίδες ἀπέθανον E 7 οἱ] αἱ B οἱ μὲν B¹Dd μὲν ⌊ B¹Dd 8 ἐφώθ B μενεφὼτ e κροκοδήλους Ee κροκοδίλους A 9 ὅσοι + δὲ E πιστοὶ + τοῦ E θεῷ B¹ τόπῳ] τάφῳ e ποταμῷ E τόπῳ + ἐκείνῳ B¹Dd 10 λαμβάνονται E 11 καὶ — 12 φυγαδεύουσιν ⌊ BB¹CDdE 13 καὶ] τοῦ E γεγηρακότων CDd Ἀλέξανδρος ⌊ B 14 ὁ Μακεδὼν — μετέστησεν ⌊ E τῷ τόπῳ] τοῦ τόπου B¹ αὐτοῦ ⌊ Ee αὐτοῦ τὰ] τὰ εἰς αὐτὸν B¹ 15 μετεστήσατο E αὐτοῦ — λείψανα] τὸ λείψανον E 16 αὐτὰ ⌊ CE κυκλῶν E ἐκωλύθη] ἐξωλοθρεύθη BB¹ ἐξωλοθρεύθησαν CDd ὀλοθρεύθη E 17 γῆς ἐκείνης BCDd

τοὺς κροκοδείλους, καὶ οὕτως ἐνέβαλε τοὺς ὄφεις τοὺς λεγομένους ἀργόλας, ὅ ἐστιν ὀφιομάχους, οὓς ἤνεγκεν ἐκ τοῦ Ἄργους τῆς Πελοποννήσου, ὅθεν καὶ ἀργόλαι καλοῦνται, τοῦτ' ἔστιν Ἄργους δεξιοί· λαιὰν γὰρ λέγουσι πᾶν εὐώνυμον.

5 Οὗτος ὁ Ἱερεμίας σημεῖον δέδωκε τοῖς ἱερεῦσιν Αἰγύπτου, ὅτι δεῖ σεισθῆναι τὰ εἴδωλα αὐτῶν καὶ συμπεσεῖν ⟨διὰ σωτῆρος ἐκ παρθένου γενομένου ἐν φάτνῃ⟩. Δι' ὃ καὶ ἕως νῦν τιμῶσι παρθένον λοχὸν καὶ βρέφος ἐν φάτνῃ τιθέντες προσκυνοῦσι, καὶ Πτολεμαίῳ τῷ βασιλεῖ τὴν αἰτίαν πυνθανο-10 μένῳ ἔλεγον, ὅτι πατροπαράδοτόν ἐστι μυστήριον ὑπὸ ὁσίου προφήτου τοῖς πατράσιν ἡμῶν παραδοθέν, καὶ ἐκδεχόμεθα τὸ πέρας, φησίν, τοῦ μυστηρίου αὐτοῦ.

Οὗτος ὁ προφήτης πρὸ τῆς ἁλώσεως τοῦ ναοῦ ἥρπαξε τὴν κιβωτὸν τοῦ νόμου καὶ τὰ ἐν αὐτῷ καὶ ἐποίησεν αὐτὰ 15 καταποθῆναι ἐν πέτρᾳ καὶ εἶπε τοῖς παρεστῶσιν· ἀπεδήμησε κύριος ἐκ Σιὼν εἰς οὐρανὸν καὶ πάλιν ἐλεύσεται ἐν δυνάμει.

6 cf. Isa. 19, 1 **12** 2 Macchab. 2, 4—8

1 τοὺς κροκοδίλους ∟ B^1 καὶ οὕτως] οὗτος E οὕτως] τότε Dd ὅταν ἔβαλον BB^1 ὄφεις] σοφοὺς manu recent. corr. E 2 ἀργόλας E ἀργολαίους CDd ἀργολάους B ἀφιόμαχον εἰς τὴν γῆν Αἰγύπτου E ἤνεγκαν Dd τῆς Πελοπ.] τοῦ Πελασγικοῦ DdE Πελοποννισιακοῦ BB^1 3 ἀργολαῖοι CDd ἀργόλαοι BB^1 τουτέστιν BCDdE 4 δεξιοῦ BB^1 δεξιοὶ] ἀριστεροὶ CDd λεὰν BB^1 λαιὸν CDdE λέγουσι ∟ E πᾶν + τὸ Ee πᾶν] τὴν BB^1 εὐωνύμου (sic) Ee εὐώνυμον + τότε (τὸ δὲ B^{1}Ee) ἄργος (ὄργος E) ἐστὶν (+ ὄρος B^{1}E) ἀνατολικόν BB^{1}Ee 5 ἔδωκε BB^{1}E 6 πεσεῖν BB^{1}CDd πεσόντα συντριβῆναι E διὰ σωτῆρος + θεοῦ BB^1 διὰ — 7 φάτνῃ ∟ Aa γεννωμένου B^1 + διὸ E δι' ὃ καὶ] καὶ διὰ τοῦτο CDd δι' ὃ ∟ BB^1 ἕως + τοῦ E 8 τιμῶσι] θεοποιοῦσι Dd λόχον E 9 καὶ ∟ E Πτολεμαίῳ + δὲ DdE Πτολεμαίῳ rasur. in B 10 ἔλεγον + οἱ ἱερεῖς Αἰγύπτου E ἐστι + τὸ Dd ὑπὸ + τοῦ B^1 12 φησίν ∟ E αὐτοῦ ∟ E 13 πρὸ] ἐπὶ E τῆς + πρώτης E ναοῦ] λαοῦ B^1 ἥρπασε BB^{1}C 14 αὐτῷ] αὐτῇ B^{1}E ἐν + τῇ D 15 παρεστῶσιν + αὐτῷ E 16 ἐκ] ἐν B^1 Σιὼν] Σινᾶ D σινὰ B^1 οὐρανοὺς BB^1 ἐλεύσεται + νομοθέτης E νομοθετῆσαι BB^{1}Dd νομοθετῆσαι + ἐκ Σινᾶ Dd ἐκ Σιὼν E δυνάμει + τῆς γῆς χάριτος E

Καὶ σημεῖον ὑμῖν ἔσται τῆς παρουσίας αὐτοῦ, ὅτε ξύλον πάντα τὰ ἔθνη προσκυνοῦσιν. Εἶπε δὲ ὅτι τὴν κιβωτὸν ταύτην οὐδεὶς ἐκβάλλει, εἰ μὴ Ἀαρών. καὶ τὰς ἐν αὐτῷ πλάκας οὐδεὶς ἀναπτύξει οὐκέτι ἱερέων ἢ προφητῶν, εἰ μὴ Μωϋσῆς ὁ ἐκλεκτὸς τοῦ θεοῦ, καὶ ἐν τῇ ἀναστάσει πρώτη 5
ἡ κιβωτὸς ἀναστήσεται καὶ ἐξελεύσεται ἐκ τῆς πέτρας καὶ τεθήσεται ἐν ὄρει Σινᾶ καὶ πάντες οἱ ἅγιοι πρὸς αὐτὸν συναχθήσονται ἐκεῖ ἐκδεχόμενοι κύριον καὶ τὸν ἐχθρὸν φεύγοντες ἀνελεῖν αὐτοὺς θέλοντα. Ἐν τῇ πέτρᾳ ἐσφράγισε τῷ δακτύλῳ τὸ ὄνομα τοῦ θεοῦ καὶ γέγονεν ὁ τύπος ὡς γλυφὴ 10
σιδήρου, καὶ νεφέλη ἐσκέπασε τὸ ὄνομα καὶ οὐδεὶς νοεῖ τὸν τόπον οὔτε ἀναγνῶναι αὐτὸν <*δύναται*> *ἕως σήμερον καὶ ἕως συντελείας. Καί ἐστιν ἡ πέτρα ἐν τῇ ἐρήμῳ, ὅπου πρώτως ἡ κιβωτὸς γέγονε μεταξὺ τῶν δύο ὀρέων, ἐν οἷς κεῖνται Μωϋσῆς καὶ Ἀαρών. Καὶ ἐν νυκτὶ νεφέλη ὡς πῦρ* 15
γίνεται κατὰ τὸν τύπον τὸν ἀρχαῖον, ὅτι οὐ μὴ παύσηται ἡ δόξα τοῦ θεοῦ ἐκ τοῦ νόμου αὐτοῦ. Καὶ ἔδωκεν ὁ θεὸς

11 2 Macchab. 2, 7 **15** ibid. 2, 8

1 *ὑμῖν*] *ἡμῖν* BCDdE *ὅταν* E *ὅτ' ἂν* Dd 2 *προσκυνοῦσιν* + *τῆς γῆς* E *δὲ* + *πάλιν* E 3 *ἐκβαλεῖ* BB[1]CDdE *Ἀαρῶν* B[1] *Ἀαρὼν* + *μόνος ὁ ἱερεὺς* BCDd *αὐτῷ*] *αὐτῇ* BB[1]E 4 *ἀναπτύξει*] *ἀνοίξει* (+ *αὐτήν* B) BB[1] *οὐκέτι* ⊥ B[1] *ἢ* ⊥ B[1] *οὐκέτι* — *προφητῶν* ⊥ E *οὐκέτι* + *οὐχ* Dd 5 *πρῶτον* E 8 *ἐκεῖ* ⊥ CDdE *ἐκδεχόμενοι* + *τὸν* B[1]E *φεύγοντες* + *τὸν* E 9 *ἐθέλοντα* C *καὶ ἐν* C *ἐν* + *δὲ* BB[1]Dd *τῷ δακτύλῳ ἐσφράγισται* E 10 *θεοῦ* + *τῷ δακτύλῳ τοῦ προφήτου* BB[1] *καὶ*] *κὲ* (sic) E *γέγονεν*] *ἐγένετο* DdE *γλυφῇ* B[1] 11 *σιδήρῳ* B *νεφέλη* + *φωτεινὴ* B[1]E *νοῆσαι* B[1] *νοήσει* Dd 12 *οὐδὲ* E *ἀγνῶναι* E *αὐτὸ* CDd *αὐτὸν* + *δυνήσεται* BB[1] + *δύναται* CDdE *σήμερον* — *συντελείας*] *τῆς ἡμέρας ἐκείνης* CDd *ἕως* + *τῆς* BB[1]E 13 *καί ἐστιν*] *ἔστι δὲ* B[1]DdE *καὶ* — 14 *ὀρέων*] *ἔστιν δὲ* B *πρῶτον* B[1]DE *ἐν οἷς*] *ὅπου* Dd 15 *κεῖται* B[1] *Μωσῆς* E *ἐν* + *τῇ* E *πῦρ*] *πυρίνη νεφέλη* Dd *νυκτὶ* + *δὲ* E *ὡς πῦρ* ⊥ BB[1]E 16 *γίνεται* + *φωτός* E *κατὰ*] *ἐπὶ* CDd *περὶ* B *τόπον* BB[1]CDd *ὅτι* — p. 74, 3 *σήμερον* ⊥ CDd 17 *καὶ* + *διὰ τοῦτο* BB[1] *ἔδοκεν* (sic) E

τῷ Ἱερεμίᾳ χάριν, ἵνα τὸ τέλος τοῦ μυστηρίου αὐτοῦ αὐτὸς ποιήσειεν, ἵνα γένηται συγκοινωνὸς Μωϋσέως καὶ ὁμοῦ εἰσιν ἕως σήμερον.

γʹ. Ἰεζεκιήλ. Οὗτός ἐστιν ἐκ γῆς Ἀρίρα, ἐκ τῶν ἱερέων
5 καὶ ἀπέθανεν ἐν τῇ γῇ τῶν Χαλδαίων ἐπὶ τῆς αἰχμαλωσίας πολλὰ προφητεύσας τοῖς ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ. Ἀπέκτεινεν δὲ αὐτὸν ὁ ἡγούμενος τοῦ λαοῦ Ἰσραὴλ ἐκεῖ ἐλεγχόμενος ὑπ' αὐτοῦ ἐπὶ εἰδώλων σεβάσμασι. Καὶ ἔθαψαν αὐτὸν ἐν ἀγρῷ Μαοὺρ ἐν τάφῳ Σὴμ καὶ Ἀρφαξὰδ πατέρων Ἀβραάμ, καὶ
10 ἔστιν ὁ τάφος σπήλαιον διπλοῦν, ὅτι καὶ Ἀβραὰμ ἐν Χεβρῶν πρὸς τὴν ὁμοιότητα αὐτοῦ ἐποίησε τὸν τάφον Σάῤῥας. Διπλοῦν δὲ λέγεται, ὅτι εἱλικτόν ἐστι καὶ ἀπόκρυφον ἐξ ἐπιπέδου ὑπερῷον καί ἐστι ἐπὶ γῆς ἐν πέτρᾳ κρεμάμενον.

Οὗτος ὁ προφήτης τέρας ἔδωκε τῷ λαῷ, ὥστε προσέχειν
15 τῷ ποταμῷ Χοβάρ, ὅτε ἐκλείποι, ἐπελπίζειν τὸ δρέπανον τῆς ἐρημώσεως εἰς πέρας τῆς γῆς, καὶ ὅτε πλημμυρήσῃ, τὴν εἰς Ἱερουσαλὴμ ἐπάνοδον. Καὶ γὰρ ἐκεῖ κατῴκει ὁ ὅσιος καὶ πολλοὶ πρὸς αὐτὸν συνεστρέφοντο. Καί ποτε πλήθους

5 cf. Ezech. 28, 25 **9** Genes. 23, 2. 9, 19 **14—16** cf. Ezech. 1, 3; 36, 8; 47, 1

1 ἠερεμία E 2 ποιήσῃ B ποιήσει B^{1}E ἵνα] ὅπως BE Μωϋσέως + καὶ Ἀαρὼν BB^1 3 εἰσὶ ἔτη E ἕως τῆς BB^{1}E σήμερον + ἐπειδὴ καὶ ἠερεμίας ἐκ σπέρματος ἱερατικοῦ ἐστι E 4 οὗτος ∟ CDd σαριρᾶ Dd σαιρᾶ B σαιηρᾶ B^1 σαρηρὰ CE 5 τῇ ∟ BB^{1}Dd τῶν ∟ B^{1}E 7 ἐλεγχομένου B ἐκεῖ ∟ E αὐτοῦ + ἐκεῖ E 8 ἔθαψεν BB^1 αὐτὸν + ὁ λαὸς BB^1 ἀγρῷ + καλουμένῳ E 9 Μαὼρ BB^1 Σὴθ B^1 Ἀφράξαδ Aa Ἀφραξαδὲ BB^1 καὶ — 10 Ἀβραάμ ∟ B^{1}E 12 λέγεται δὲ E εἰλικτὸν B^1 ἑλικτὸν Dd 13 ἐν ὑπερῴῳ E εἱλικτὸν — κρεμάμενον] εἱλικτός ἐστιν ὁ τάφος ἐν πέτρᾳ κεκρυμμένος E κρεμάμενον] κεκρυμμένον BB^{1}C 15 Χωβὰρ B ὅτε] ἵνα ὅταν ἐκλείπει, τότε ἐλπίζειν E ὅτι ἐκλείπει CDd ὅτε καὶ ἐκλείψει BB^1 ἐπελπίζειν] ἐπελθεῖν BB^{1}CDd τὸ δρέπανον ∟ BB^1 16 ὅτε ὅταν E πλημμυρίσει CD πλημμερήσει B^1 17 εἰς Ἱερουσαλ. lacuna E ἐκεῖ] ἐκείνην E 18 πολλοὶ + οἱ τοῦ νόμου ἀντεχόμενοι E συνεστρέφοντο] συνήγοντο B^1 δήποτε E πλῆθος (sic) B

*συνόντος αὐτῷ ἔδεισαν οἱ Χαλδαῖοι, μὴ ἀντάρωσι, καὶ ἐπῆλ-
θον αὐτοῖς εἰς ἀναίρεσιν. Καὶ ἐποίησε στῆναι τὸ ὕδωρ,
ἵνα ἐκφύγωσιν εἰς τὸ πέραν γενόμενοι. Καὶ οἱ τολμήσαν-
τες τῶν ἐχθρῶν ἐπιδιῶξαι κατεποντίσθησαν.*

Οὗτος διὰ προσευχῆς αὐτομάτως αὐτοῖς δαψιλῆ τροφὴν 5
*ἰχθύων παρέσχετο καὶ πολλοῖς ἐκλείπουσι ζωὴν ἐλθεῖν ἐκ
θεοῦ παρεκάλεσεν.*

*Οὗτος ἀπολλυμένου τοῦ λαοῦ ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν προσῆλθε
τοῖς ἡγουμένοις καὶ διὰ τεραστίων φοβηθέντες ἐπαύσαντο.
Τοῦτο ἔλεγεν αὐτοῖς, ὅτι· διαπεφωνήκαμεν, ἀπώλετο ἡ ἐλπὶς* 10
*ἡμῶν. καὶ ἐν τέρατι τῶν ὀστέων τῶν νεκρῶν αὐτοὺς ἔπεισεν,
ὅτι ἔσται ἐλπὶς τῷ Ἰσραὴλ καὶ ὧδε καὶ ἐπὶ τοῦ μέλλοντος.*

*Οὗτος ἐκεῖ ὢν ἐδείκνυ τῷ λαῷ Ἰσραὴλ τὰ ἐν Ἱερουσαλὴμ
καὶ ἐν τῷ ναῷ γινόμενα. Οὗτος ἡρπάγη ἐκεῖθεν καὶ ἦλθεν*

6 cf. Ezech. 47, 9 **10** ibid. 37, 11 **14** ibid. c. 8, 3

1 *συνόντως* E *ἔδησαν* B *ἐδόκησαν* E *Χαλδαῖοι* + *τοὺς ἑβραί-
ους* CDd + *τοῖς ἑβραίοις* B[1] *περὶ τῶν ἑβραίων* E *μίαν τάρωσιν*
B[1] *ἀντανάρωσι* (sic) E *καὶ ἐπῆλθον — ἀναίρεσιν* ∟ CDd *ἐπῆλ-
θον* E 2 *εἰς* ∟ B[1] *εἰς ἀναίρεσιν*] *ἀναιρεῖν* E *καὶ* ∟ BB[1]CE
ἐποίησεν + *δὲ* BB[1]CE *ὁ προφήτης* B[1]E *διαστῆναι* B[1]CDd
3 *φύγωσιν* E *γενόμενοι* ∟ E *γενάμενοι* BB[1] *οἱ τολμήσαντες*]
ὅσοι ἐτόλμησαν BB[1] *οἱ* ∟ E *οἱ* + *δὲ* Dd 4 *τῶν ἐχθρῶν*] *οἱ ἐχ-
θροὶ* E *καταδιῶξαι* B[1] *κατεπόθησαν* BB[1] 5 *οὕτως* BB[1] *αὐτο-
μάτως*] *ἐν καιρῷ λιμοῦ* E *αὐτοῖς* ∟ B[1] *δαψιλῇ τροφῇ* B[1] *τροφὴν*
+ *αὐτοῖς* E 6 *παρέσχε* Dd *ἰχθύων* + *τῷ λαῷ* BB[1] *πολλῶν ἐκλι-
πόντων* E *ζωὴν ἐκ θεοῦ παρεκάλ. ἐλθεῖν* E *ζωὴν ἐκ θεοῦ ἐλθεῖν
παρεσκεύασεν* BB[1] 8 *οὕτως* B *οὗτος* + *Ἰεζεκιήλ* E *ἡγουμένοις*
+ *τῶν Χαλδαίων* E *ἡγ.*] *Χαλδαίοις* BB[1] 9 *διὰ — ἐπαύσαντο*]
σημεῖον (*σημεῖα* CDd) *ποιήσας* (+ *ἐπ' αὐτοὺς σκότους* E) *ἔπαυσε*
(*ἔθραυσε* Dd) *τοὺς πολεμίους καταπλήξας αὐτοὺς* (*αὐτοῖς* E)
οὐρανόθεν BB[1]CDdE 10 *τοῦτο — αὐτοῖς*] *τότε* (+ *γὰρ* Dd)
ἔλεγεν (*ἦν λέγων* E) *ὁ Ἰσραὴλ* BB[1]CDdE *ὅτι* ∟ B *ἀπόλωλεν*
BB[1]CDdE 11 *ἡμῶν* + *πᾶσα* E *τέρασι* BB[1]E *τῶν νεκρῶν ὀστέων* E
τῶν — ἔπεισεν] *ἐπιστοποίησεν αὐτοὺς* E 12 *ἐστὶ* BCDd *τῷ —
μέλλοντος*] *ἐπὶ τοῦ μέλλοντος τῷ λαῷ καὶ ὧδε καὶ ἐπεκεῖνα* E
13 *ἐκεῖ ὢν*] *οἰκειῶν* B[1] *ἐδείκνυε* CDdE *τῷ λαῷ Ἰσραὴλ ἐδείκνυ* B
14 *καὶ* + *τὰ* BE *εἰς*] *ἐν* B

εἰς Ἱερουσαλὴμ εἰς ἔλεγχον τῶν ἀπίστων. Οὗτος κατὰ τὸν Μωϋσῆν εἶδε τὸν τύπον, οὗ τὸ τεῖχος καὶ περίτειχος πλατύ, καθὼς εἶπε καὶ ὁ Δανιήλ, ὅτι κτισθήσεται. Οὗτος ἔκρινεν ἐν Βαβυλῶνι τὴν φυλὴν Δὰν καὶ τοῦ Γάδ, ὅτι ἠσέβουν 5 *εἰς τὸν κύριον διώκοντες τοὺς τὸν νόμον φυλάσσοντας· καὶ ἐποίησεν αὐτοῖς τέρας μέγα, ὅτι οἱ ὄφεις ἀνήλισκον τὰ βρέφη αὐτῶν καὶ πάντα τὰ κτήνη αὐτῶν, καὶ προείρηκεν, ὅτι δι' αὐτοὺς οὐκ ἐπιστρέψει ὁ λαὸς εἰς τὴν γῆν αὐτοῦ, ἀλλὰ ἐν Μηδίᾳ ἔσονται ἕως συντελείας πλάνης αὐτῶν. Καὶ* 10 *ἐξ αὐτῶν ἦν ὁ ἀνελὼν αὐτόν. Ἀντέκειντο γὰρ αὐτῷ πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς αὐτοῦ.*

δ'. Δανιήλ. Οὗτος μὲν ἦν ἐκ φυλῆς Ἰούδα, γένους τῶν ἐξεχόντων τῆς βασιλικῆς ὑπηρεσίας, ἀλλ' ἔτι νήπιος ἤχθη ἐκ τῆς Ἰουδαίας εἰς γῆν Χαλδαίων· ἐγεννήθη δὲ ἐν Βεθώρῳ

1 Exod. 25, 9 **3** Dan. 9, 25; Ezech. c. 40; 43, 2; 44, 2; 46, 1. 2. 8. 14; cf. Genes. 49, 16—19 **13** Dan. 1, 3; cf. 4 Reg. 20, 18; Isa. 39, 7

1 *Ἱερ.* + *κατ' αὐτὴν τὴν ὥραν* BB[1]CDdE *ἀπίστων*] *ἀπειθούντων θεῷ* BB[1]CDdE 2 *Μωσὴν* AaE *Μωϋσῇ* B[1] *ἴδεν* Aa *τύπον* + *τοῦ ναοῦ* BB[1]CDdE *τὸ* ∠ B *οὗ τὸ*] *καὶ* B[1] *καὶ* + *τὸ* CDd *περιτεῖχος* B *καὶ περίτειχος* ∠ CDd *πλατύ* — 3 *κτισθήσεται καὶ τὴν πύλην* (*πόλην* E) *ἐν ᾗ* (+ *ὁ* E) *κύριος εἰσελεύσεται* (+ *καὶ ἐξελεύσεται* BCDdE) *καὶ ἔσται ἡ πύλη κεκλεισμένη* (+ *καὶ εἰς αὐτὸν ἐλπιοῦσι* [*ἐλπίσουσι* BB[1] *πάντα τὰ ἔθνη*] BB[1]E) BB[1]CDdE 4 *ἐν Βαβ. ἔκρινε* E *Δᾶν* A *Γᾶδ* B[1] 5 *εἰς*] *πρὸς* BB[1] *τὸν* ∠ BCDd 6 *ἀνείλισκον* B[1] *ἀνήλισκον*] *ἀνήρουν* E 7 *βρέφη*] *κτήνη* BB[1] *καὶ* — *αὐτῶν* BB[1]CDd *αὐτῶν* + *διὰ τὴν ἀσέβειαν αὐτῶν* BB[1]CDdE + *καὶ ἔπαυσε τὸν κατ' αὐτὸν θάνατον* E 9 *Μηδείᾳ* BCDd *Μηδίᾳ*] *Βαβυλῶνι* E *αὐτῶν*] *αὐτὸν* E 10 *ἀντέκειντο* B[1] *αὐτῷ* ∠ B[1] *αὐτοῦ*] *αὐτῆς* E 12 in marg. *κρίσις ἀπὸ ἰσχυροῦ* E *μὲν* ∠ BB[1]E *Ἰοῦδα* B[1] *Ἰουδά* Aa *γενεᾶς* E *γένους* BC *ἐξοχῶν* B *ἐξόχων* B[1] *τῆς ὑπηρεσίας τῆς βασιλικῆς* BB[1] 13 *ἔτι*] *ἔστι* (sic) E *νήπιος* + *ὢν* CDdE *ἤρθη* BB[1]C *ἤχθη* + *αἰχμάλωτος* E + *ἐν τῇ αἰχμαλωσίᾳ* BB[1]CDd *ἐκ*] *ἀπὸ* Dd *ἐκ* — *Χαλδ.*] *ἐν τῇ Χαλδαίων γῇ* E 14 *ἐγενήθη* Aa *Βεθωρῶν* Dd *βεθώρων* E *βηθόρῳ* E

τῇ ἀνωτέρᾳ καὶ ἦν ἀνὴρ σώφρων, ὥστε δοκεῖν τοὺς Ἰουδαίους εἶναι αὐτὸν σπάδοντα.

Πολλὰ ἐπένθησεν οὗτος ἐπὶ τὴν πόλιν καὶ ἐν νηστείαις ἤσκησεν ἀπὸ πάσης τροφῆς ἐπιθυμητῆς καὶ ἦν ἀνὴρ ξηρὸς τὴν ἰδέαν, ἀλλὰ ὡραῖος ἐν χάριτι ὑψίστου. 5

Οὗτος πολλὰ ηὔξατο ὑπὲρ τοῦ Ναβουχοδονόσορ παρακαλοῦντος αὐτὸν Βαλτάσαρ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ, ὅτε ἐγένετο θηρίον καὶ κτῆνος, ἵνα μὴ ἀπόληται. Ἦν τὰ ἐμπρόσθια ὡς βοῦς σὺν τῇ κεφαλῇ καὶ οἱ πόδες σὺν τοῖς ὀπισθίοις λέων. Ἀπεκαλύφθη τῷ ὁσίῳ περὶ τοῦ μυστήριου τούτου, ὅτι κτῆνος 10 *γέγονε διὰ τὴν φιληδονίαν καὶ τὸ σκληροτράχηλον, καὶ ὅτι ὡς βοῦς ὑπὸ ζυγὸν γίνονται τοῦ Βελίαρ. Ταῦτα ἔχουσιν οἱ δυνάσται ἐν νεότητι· ἐπὶ τέλει δὲ θῆρες γίνονται ἁρπά-*

4 Dan. 1, 8. 13

1 *ἀνωτέρᾳ* + ὃ E *σοφὸς* E + *σπανὸς δὲ τῷ εἴδει* E *ὥστε*] *ὡς* E *δοκεῖν*] *θαυμάζειν πάντας* CDd *Ἰουδαίους* + *πιστεύοντας εἰς αὐτόν* CDd 2 *αὐτὸν* ∟ CDd 3 *πολλὰ* + *οὖν οὗτος ἐπένθησε* E *Οὗτος πολλὰ ἐπενθ.* CDd *τὴν πόλιν*] *τὸν λαὸν* (*ναὸν* E) *καὶ τὴν πόλιν Ἱερουσαλὴμ* B^{1}CDdE *πόλιν* + *Ἱερουσαλὴμ* B *τροφῆς*] *βρώσεως* CDd 4 *ἤσκησεν* + *ἐνεκρατεύσατο δὲ* BB^1 *ἐπιθυμητὴς* E *ἐπιθ.* + *σπέρματα γῆς* (∟ B) *ἐσθίων* (+ *εἴκοσι ἓν ἔτος* E) BB^{1}CDdE *ξηρὸς* + *μὲν* CDdE + *καὶ σπανὸς* Dd 5 *εἰδέαν* B^{1}C *τὴν ἰδέαν*] *τῷ σώματι* E *ὥραιος* Aa 7 *ὅτι* E *ἐγένετο* + *ὡς* CE *καὶ κτῆνος* ∟ D *ἀπωλῆται* B^1 8 *ἦσαν* BB^1 + *γὰρ* BB^1 *ἦν* + *γὰρ* CDd *τὰ ἐμπρ.*] *τὸ μὲν* (∟ B) *ἔμπροσθεν αὐτοῦ ἔχων* BB^{1}E *ἐμπρόσθεια* Aa *βοῦς* + *ἔχων* BCDd 9 *σὺν τῇ κεφ.*] *τὸ σχῆμα καὶ κεφαλὴν* CDd *ὀπισθείοις* Aa *λέοντος* BB^{1}Dd *ὡς λέων* E *καὶ ἀπεκάλ.* Dd *Ἀπεκαλ.* + *δὲ* BB^{1}E 10 *ὁσίῳ* + *Δανιὴλ* E *περὶ* + *αὐτοῦ τὸ μυστήριον τοῦτο* CDd *τούτου* ∟ E *κτῆνος γέγονε* ∟ E *τὴν* + *ἄλογον* (+ *αὐτοῦ* B^{1}CDd) BB^{1}CDdE *καὶ* ∟ B *τὸ σκληροτρ.*] *σκληροτραχηλίαν* BB^{1}CDdE 11 *καὶ* ∟ B^1 *καὶ ὅτι* ∟ E 12 *ὑπὸ ζυγὸν ὡς βοῦς* E *ὑπὸ ζυγοῦ* B^1 *ὑποζύγιον* BCDd *γέγονε* CDd *γενήσεται* CDd *γένηται* B^1 *ἐγενήθη* E *τοῦ*] *τῷ* BB^{1}CDdE *Βελ.* + *λέων* (*λέγει* E) *δὲ διὰ τὸ τυραννικὸν καὶ ἁρπακτικὸν καὶ θηριῶδες* (*θηριωδέστατον* E) (*αὐτοῦ τρόπον* E) (*τοῦ τρόπου αὐτοῦ* B) BB^{1}CDdE *ταῦτα* + *γὰρ* B *ἐν νέοτητι*] *τὴν ἀρχὴν* E *νεότητι* + *τουτέστι τὸ κτηνῶδες* Dd 13 *ἐπὶ τέλει*] *ἐν ὑστέρῳ* Dd *δὲ* + *ὡς* E *θηρία* BB^1 *ἁρπάζ.*] *ἄρχοντες καὶ* BB^1

ζοντες ὀλοθρεύοντες ἀναιροῦντες καὶ πατάσσοντες. Ἔγνω διὰ θεοῦ ὁ ἅγιος, ὅτι ὡς βοῦς ἤσθιε χόρτον καὶ ἐγένετο ἀνθρωπίνης φύσεως τροφή. Διὰ τοῦτο καὶ ὁ Ναβουχοδονόσορ μετὰ τὴν πέψιν ἐν καρδίᾳ ἀνθρωπίνῃ γενόμενος
5 ἔκλαιε καὶ ἠξίου κύριον πᾶσαν ἡμέραν καὶ νύκτα τεσσαρακοντάκις δεόμενος. Βεημὼθ ἐπεγίνετο αὐτῷ καὶ ἐλάνθανεν, ὅτι γέγονεν ἄνθρωπος· ἤρθη ἡ γλῶσσα αὐτοῦ τοῦ μὴ λαλεῖν· καὶ νοῶν εὐθέως ἐδάκρυσεν· οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ ἦσαν ὡς κρέας ἐκ τοῦ κλαίειν. Πολλοὶ γὰρ ἐξιόντες ἐκ τῆς πόλεως
10 ἑώρων αὐτόν. Ὁ Δανιὴλ μόνος οὐκ ἠθέλησεν αὐτὸν ἰδεῖν, ὅτι πάντα τὸν χρόνον τῆς ἀλλοιώσεως αὐτοῦ ἐν προσευχῇ ἦν περὶ αὐτοῦ· ἔλεγεν, ὅτι πάλιν ἄνθρωπος γενήσεται· καὶ ἠπίστουν αὐτῷ. Ὁ Δανιὴλ τὰ ἑπτὰ ἔτη, ἃ εἶπεν ἑπτὰ καιρούς, ἐποίησε γενέσθαι ἑπτὰ μῆνας· τὸ μυστήριον τῶν ἑπτὰ
15 καιρῶν ἐτελέσθη ἐπ' αὐτόν, ὅτι ἀποκατέστησεν ἑπτὰ μησί,

1 Dan. 4, 23. 30 **13** ibid. 4, 29

1 καὶ πατάσσ.] ἀσεβοῦντες E καὶ] τυραννοῦντες ἀσεβοῦντες B[1]CD πατάσσοντες + τὰς δὲ τούτων ἀμοιβὰς παρὰ τοῦ δικαίου κριτοῦ θεοῦ (⌊ BB[1]) ἀπολαμβάνοντες BB[1]CDd ἔγνω + δὲ E + οὖν CDd ἔγνω] εἰπὼν BB[1] διὰ + τοῦ Dd 2 ἔσθιε Aa ἐγένετο + αὐτῷ Dd ἐγίνετο Aa 3 ἀνθρωπίνῃ φῇ (sic) E τροφῇ B[1] τροφή + ὁ χόρτος CDd 4 πέμψιν E πέψιν + τῆς τροφῆς BB[1]CDdE ἀνθρώπου CD 5 τὸν κύριον E πᾶσαν ⌊ CDE νύκτα καὶ ἡμέραν Dd δεόμενος + τὴν ἀποκατάστασιν αὐτοῦ E 6 βεημώθ] ὅτε οὖν E ὡς δὲ CDd βεημὼθ ⌊ BB[1] αὐτοῦ B καὶ ⌊ E 7 καὶ ὅτε γέγονεν E γέγονεν + αὐτῷ καρδία ἀνθρώπου E ἦρται γὰρ E ἤργει Dd τοῦ ⌊ E μὴ ⌊ Dd 8 ἐννοῶν E εὐθέως ⌊ E ἐδάκρυεν B[1]E καὶ οἱ BB[1] οἱ + δὲ CDdE ὡς + νεκρὸν BB[1]CDd κρέας + νεκρὸν E ἐκ] ἀπὸ E ἐκ — πόλεως ⌊ BB[1] καὶ πολλοὶ ⌊ γὰρ E 10 ἑώρων] ἤρχοντο E ἐθεώρουν BB[1]CDd αὐτὸν ἐκ τῆς πόλεως BB[1] ὁ + δὲ BB[1]CDdE μόνος ⌊ BB[1] ἤθελεν DdE 11 ἐν προσευχῇ] εὐπρυσευχής B περὶ] ὑπὲρ CDd 12 καὶ ἔλεγεν E ἔλεγεν + γὰρ BB[1]CDd γεν. ἄνθρ. E γενήσεται + καὶ τότε ὄψομαι αὐτὸν BB[1]CDd καὶ — αὐτῷ ⌊ B[1] 13 Δανιὴλ + οὖν BB[1]CDd τὰ ⌊ B[1] ὁ — εἶπεν] καὶ τοὺς E ἃ] οὓς BB[1] 14 καιροὺς + προσευχόμενος πρὸς τὸν ὕψιστον BB[1]CDd ἐποίησεν + ὁ θεὸς εὐχομένου E γεν. μῆνας ἑπτὰ E ἑπτὰ μ. γ. CDd μῆνας + καὶ BCDdE 15 αὐτὸν] αὐτῷ CDdE ἐπ' αὐτὸν] ἐν αὐτῷ B

τὰ ἓξ ἔτη καὶ ἓξ μῆνας ὑπέπιπτε κυρίῳ καὶ ὡμολόγει τὴν ἀσέβειαν αὐτοῦ καὶ μετὰ ἄφεσιν τῆς ἀνομίας αὐτοῦ ἀπέδωκεν αὐτῷ τὴν βασιλείαν. Οὔτε ἄρτον ἢ κρέα ἔφαγεν οὔτε οἶνον ἔπιεν ἐξομολογούμενος, ὅτι ὁ Δανιὴλ αὐτῷ προσέταξεν ἐν. ὀσπρίοις βρεκτοῖς καὶ χλόαις ἐξιλεοῦσθαι κύριον. Διὰ 5 *τοῦτο ἐκάλεσεν αὐτὸν Βαλτάσαρ, ὅτι ἠθέλησεν αὐτὸν συγκληρόνομον καταστῆσαι τῶν τέκνων αὐτοῦ. Ἀλλ' ὁ ὅσιος εἶπεν· ἵλεώς μοι ἀφεῖναι κληρονομίαν πατέρων μου καὶ κολληθῆναι κληρονομίαις ἀπεριτμήτων. Καὶ τοῖς ἄλλοις βασιλεῦσι Περσῶν πολλὰ ἐποίησεν τεράστια, ὅσα οὐκ ἔγραψαν. Ἐκεῖ ἀπέθανε* 10 *καὶ ἐτάφη ἐν τῷ σπηλαίῳ τῷ βασιλικῷ μόνος ἐνδόξως.*

Καὶ αὐτὸς ἔδωκε τέρας ἐν ὄρεσι τοῖς ὑπεράνω Βαβυλῶνος, ὅτι· ὅτε καπνισθήσεται τὸ ἐκ βοῤῥᾶ, ἥξει τὸ τέλος Βαβυλῶνος·

5 Dan. 4, 33   8 ibid. 1, 7; 4, 5

αὐτοῖς B *ὅτι ἀποκ.*] *καὶ ἀποκατέστη* CDd *καὶ ἀποκαταστὰς ἐν* BE *ἀπὸ καταστάσεως* B^1 1 *ἓξ*] *ἐπίλοιπα* E *πέντε* B^1 *τὰ* + *δὲ λοιπὰ* CDd *προσέπιπτε* E *κυρίῳ*] *τῷ θεῷ* Dd *ἐξωμολογεῖτο* E *τὰς ἀσεβείας* E   2 *αὐτοῦ* + *καὶ πᾶσαν τὴν ἀνομίαν αὐτοῦ* CDd *μετὰ* + *τὴν* BB^1CDdE *τῶν ἀνομιῶν* E *ἀπέδωκεν* + *ὁ θεὸς* CDdE *ὁ θεὸς ἀπέδ. αὐτοῦ* B   3 *βασιλείαν αὐτοῦ* CDdE *οὔτε* ∠ E *καὶ οὔτε* BB^1CDd *ἄρτον* + *καὶ οἶνον καὶ κρ.* E *κρέα* + *οὐκέτι* E *οὔτε — ἔπιεν*] *τοὺς ἓξ χρόνους καὶ τοὺς ε' μῆνας* E   4 *ἐξομολ.* + *τῷ κυρίω* B^1C *ὁ* ∠ BCDdE *αὐτῷ* CDd *ἐν* ∠ BE   5 *ὀσπρέοις* B^1 *χλόαις*] *ὕδωρ καὶ ἐλεημοσύναις* E *χλώαις* B^1 *ἐξιλεώσασθαι* BB^1CDdE *τούτου* B^1 *κύριον*] *τὸν θεὸν* E   6 *αὐτὸν*] *τὸ ὄνομα αὐτοῦ* CDd *τῶν τέκνων*] *τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ* E   7 *ἀλλ'* ∠ B^1E *ὁ* + *δὲ* B^1E *ὅσιος*] *νέος οὐκ ἠθέλησεν εἰπών* CDd   8 *ἀφιέναι μοι* BB^1 *ἀφῆναι* + *με* E *ἀφεῖναι*] *ἐγκαταλιπεῖν* E *μου* ∠ E *κολληθῆναι* + *με* CDd *κληθῆναί με* B^1 9 *κληρονομίᾳ* CDdE *κληρονομίαις* B *ἀπεριτμήτων* E *ἄλλοις* + *δὲ* DdE *Περσῶν* ∠ BB^1 10 *πολλὰ* ∠ CDd *τέρατα* B *τεράστεια* Aa *ἔγραψα* A *οὐκ ἔγρ.*] *γραφῇ οὐ παρεδόθη* CDd *ὅσα — ἔγραψαν* ∠ E *ἐκεῖ* — 11 *ἐνδόξως* ∠ B^1 *καὶ ἀπέθανεν ἐκεῖ* D *ἀπέθ.* + *Δανιὴλ ἐν εἰρήνῃ* E *τῷ* ∠ E *τῷ βασιλικῷ* ∠ E *ἐνδόξως* ∠ E   12 *αὐτὸς*] *οὗτος* BB^1 *ὑπεράνω* + *τῆς* B^1CDd *ὅτι* manu recent. suprascr. B   13 *βορειοῦ* B^1 *βοῤῥᾷ* + *τότε* Dd *τὸ* ∠ B^1 *τέλος* + *τῆς* CDd

ὅτε δὲ ὡς ἐν πυρὶ κεῖται, τὸ τέλος πάσης τῆς γῆς.

ὅτε δὲ κατ' ἀνατολὰς ὕδωρ καθαρὸν ἐξελεύσεται, τότε ἐπὶ γῆς ὁ θεὸς φανεὶς ὡς ἄνθρωπος καὶ εἰς ἑαυτὸν ἀνα-
5 δέξεται ἀνομίας τῆς γῆς, ἐν τῷ ἀνασκολοπίζεσθαι αὐτὸν ὑπὸ τῶν ἱερέων τοῦ νόμου [καὶ πρεσβυτέρων τοῦ λαοῦ Ἰσραήλ. Τότε φόνος ἔσται
10 τοῦ Βελίαρ]. Εὐθέως δὲ χαρὰ ἐκχυθήσεται εἰς πάντα τὰ ἔθνη· ὅτε δὲ κατὰ νότον ἐν πυρὶ καίεται, τὸ τέλος ἔσται πάσης τῆς γῆς.

15 ἐὰν δὲ τὸ ἐν τῷ νότῳ ῥεύσῃ ὕδατα, ἐπιστρέψει ὁ λαὸς εἰς γῆν αὐτοῦ, καὶ ἐὰν αἷμα ῥεύσῃ, φόνος ἔσται τοῦ Βελίαρ ἐν πάσῃ τῇ γῇ. Καὶ ἐκοιμήθη ἐν εἰρήνῃ ὁ ὅσιος.

1 cf. Ezech. 47, 1 ss 3 ὁ θεὸς: testament. XII patriarch. Simeon c. 6 (Migne Patr. gr. 2, 1051 A).

1 ὅταν CDd ὡς πῦρ καίηται Dd τότε τὸ CDd

1 δὲ _ B κατὰ ἀνατολὴν B[1] 2 καθαρὸν _ E 3 ὁ — φαν.] φανήσεται E 4 ἑαυτὸν] αὐτὸν E ἀναδέξεται + πάσας τὰς E 5 τῆς γῆς] τοῦ κόσμου E 6 ἀνασκωλωπίζεσθαι B[1]E αὐτὸν _ E τοῦ νόμου _ E 8 καὶ — 10 Βελίαρ _ E Βελίαρ + καὶ E δὲ _ E χαρὰ] πνεῦμα χάριτος E 12 ὅτε] ὅτι E ἐν πυρὶ] πῦρ E τὸ] τότε E

15 ἂν BB[1] τὸ] τὰ B[1] ἐπιστρέψει + δὲ B εἰς + τὴν BB[1]CDdE 16 καὶ _ B[1]E ἐὰν + δὲ BB[1]E ῥεύσει AaBE τοῦ] τῷ B τῇ B[1] τοῦ Βελίαρ] παντὸς αἵματος ἀκαθάρτου E 17 ἐκοιμήθη + ἐκεῖ BCDd ὅσιος + καὶ ἐκλεκτὸς τοῦ θεοῦ Δανιήλ E ἐν εἰρήνῃ BB[1]CDd ὅσιος + ἐν εἰρήνῃ CDd + μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ BB[1]

ε'. Ὡσηέ. Οὗτος ἦν ἐκ Βελεμὼθ τῆς φυλῆς Ἰσάχαρ καὶ ἐτάφη ἐν τῇ γῇ αὐτοῦ ἐν εἰρήνῃ. Καὶ ἔδωκε τέρας, ἥξειν κύριον ἐπὶ τῆς γῆς, ἐὰν ἡ δρῦς ἡ ἐν Σηλὼμ μερισθῇ ἀφ' ἑαυτῆς καὶ γένωνται δρύες δώδεκα.

ς'. Μιχαίας ὁ Μωραθὶ ἦν ἐκ φυλῆς Ἐφραΐμ. Πολλὰ 5 *ποιήσας τῷ Ἀχαὰβ ὑπὸ Ἰωρὰμ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ ἀνῃρέθη κρημνῷ, ὅτι ἤλεγχεν αὐτὸν ἐπὶ ταῖς ἀσεβείαις τῶν πατέρων αὐτοῦ. Καὶ ἐτάφη ἐν τῇ γῇ αὐτοῦ μόνος σύνεγγυς πολυανδρίου Ἐνακείμ.*

ζ'. Ἀμὼς ἦν ἐκ Θεκουέ. Καὶ Ἀμασίας πυκνῶς αὐ- 10 *τὸν τυμπανίσας τέλος, καὶ ἀνεῖλεν αὐτὸν ὁ υἱὸς αὐτοῦ ἐν ῥοπάλῳ πλήξας αὐτοῦ τὸν κρόταφον· καὶ ἔτι ἐμπνέων ἦλθεν εἰς τὴν γῆν αὐτοῦ καὶ μεθ' ἡμέρας ἀπέθανε καὶ ἐτάφη ἐκεῖ.*

1 Osee 1, 1 **3** cf. testament. XII patriarch. Simeon c. 6 **5. 6** Mich. 1, 1; Ierem. 26, 28; 3 Reg. 22, 8 s **10** Amos 1, 1; 7, 10

1 *Ὠσιέ* B^1 *Ὠσηὲ* + *σκιάζων* E *Βελεμῶθ* B^1 *Ἰσσάχαρ* Aa *Ἰσαχάρ* B^1 *Ἰσ.* + *ὃς πολλὰ προεφήτευσε κατὰ τὸν Ἰσραήλ* Dd *Ἰσ.* + *καὶ ἀπέθανε* BB^{1}E 2 *ἥξει* E *ἥβειν* D 3 *τῆς* ⌊ BCDdE *γῆς* + *ἀνθρώποις συναναστρεφόμενον* BCDdE *ἀνθρώποις συναναστραφῆναι* B^1 *ἐὰν ἡ*] *ὅτε δὲ δύη ὁ ἥλιος ἐν Σηλὼμ καὶ μερισθῇ* Dd *ἐὰν*] *καὶ* B^{1}E *μερισθήσεται* BB^{1}E 4 *ἀφ' ἑαυτῆς*] *εἰς δώδεκα μέρη* BB^{1}E *καὶ* ⌊ Dd *γενήσονται* BB^{1}E *γενηθήσονται* CDd *δυοκαίδεκα* BB^{1}Ee *δρύες*] *δρῦς* e + *ἀκολουθοῦντες τῷ ἐπὶ γῆς ὀφθέντι θεῷ καὶ δι' αὐτῷ σωθήσεται πᾶσα ἡ γῆ* (cf. testam. Simeon c. 6) BB^{1}Ee 5 *Μιχαίας* deest in B^1 *ὁ*] *ἦν ἀπὸ* CDdE *Μωραθὲ* Ee *Μοραθὶ* CDd *ἦν* ⌊ CDdEe *Ἐφρ.* + *οὗτος* DdEe 7 *κριμνῷ* + *ῥιφεὶς* CDdEe *ἤλεγξεν* Ee *ταῖς* ⌊ DE *ἀσεβείας* Ee *τῶν* ⌊ DE 8 *σύνεγγυς* + *τοῦ* DE 9 *Ἐνμαχείμ* DdEe *ἐνμακείμ* e 10 *Ἀμῶς* Aa *σκληρός* in marg. E *καὶ*] *τοῦτον* E *Ἀβεστίας* B^1 *Ἀμασίου* Dd *αὐτὸν* ⌊ E 11 *τυμπανίσαντος* Dd *καὶ* ⌊ B^1 *καὶ* ⌊ Dd *αὐτὸν* + *Ἀμὼς* Dd *αὐτὸν*] *αὐτῷ* B^1 *αὐτὸν* + *ξίφει, ἔτι δὲ ἐμπνέοντος αὐτοῦ* BB^1 *αὐτὸν*] *ξίφει ἐμπνέοντα δὲ αὐτὸν παίει* Ee 12 *ἔτι ἐμπνέων*] *ὁμῶς ὀλιγοψυχῶν* Ee 13 *ἡμέρας* + *δύο* BB^{1}CDdEe

η'. Ἰωὴλ ἦν ἐκ τῆς γῆς τοῦ Ῥουβὴν ἐν ἀγρῷ Βεθωμόρων, [προφητεύσας περὶ λιμοῦ καὶ ἐκθλίψεως θυσιῶν καὶ πάθους προφήτου δικαίου καὶ δι' αὐτοῦ ἀνακαινισθήσεθαι τὴν κτίσιν εἰς σωτηρίαν]. Ἐν εἰρήνῃ ἀπέθανε καὶ ἐτάφη ἐκεῖ.

5 *θ'*. Ἀβδιοῦ ἦν ἐκ γῆς Συχὲμ ἀγροῦ Βηθαχαράμ. Οὗτος ἦν μαθητὴς Ἠλία καὶ πολλὰ ὑπομείνας δι' αὐτὸν περιεσώζετο. Οὗτος ἦν ὁ τρίτος πεντηκόνταρχος

οὗ ἐφείσατο Ἠλίας καὶ κατέβη πρὸς Ὀχοζίαν. Μετὰ ταῦτα 10 ἀπολιπὼν τὴν λειτουργίαν τοῦ βασιλέως προεφήτευσε καὶ ἀπέθανε ταφεὶς μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ.

τοῦ Ἀχαὰβ δεηθεὶς τοῦ Ἠλία ἐγένετο αὐτοῦ μαθητὴς καὶ πολλὰ παθὼν δι' αὐτὸν καὶ καταλιπὼν τὴν λειτουργίαν τοῦ βασιλέως ἠκολούθει τῷ Ἠλίᾳ καὶ προεφήτευσε καὶ ἐτάφη μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ.

15 *ι'*. Ἰωνᾶς ἦν ἐκ γῆς Καριαθμοῦς πλησίον πόλεως Ἑλλήνων Ἀζώτου κατὰ θάλασσαν.

1 Ioel 1, 9—20 **3** ibid. 2, 22 **6. 7** 3 Reg. 18, 3 ss; 4 Reg. 1, 13 ss

1 in marg. *αὐτὸς ἰχθύς* E *ἦν* ∟ B^{1}E *τῆς* ∟ BB^{1}E *γῆς* + *ἦν* BB^{1}E *Ῥουβὶμ* B^{1}E *γῆς*] *φυλῆς* CDd *ἐν — Βεθ.*] *ἀγροῦ τοῦ* (*τούτου* BB^1) *βεθωρῶν* (*βεθομόρων* B, *μεθ' ἐμόρων* (sic) B^1) BB^{1}CDd *ἐν — Βεθ.* ∟ E *Βεθ.* + *οὗτος* E 2 *προφ.* — 4 *σωτηρ.* ∟ ACDd *τοῦ*] *καὶ* B^1 *ἐκλείψεως* B^1 *καὶ* + *ὡς* E 4 *καὶ ἀπέθ. ἐν εἰρήνῃ* BB^{1}CDd *ἀπέθανε δὲ* E *ἐκεῖ*] *ἐν τῷ ἀγρῷ αὐτοῦ* BB^{1}E 5 *ἐκ γῆς*] *ἐγγὺς* Aa *Βηθαρχαάμ* Dd *Βριθαραχαράν* BB^{1}E *οὗτος — 6 περιεσώζετο* ∟ BB^{1}E *περισώζεται* CDd

9 *καὶ μετὰ* CDd 10 *ἀπολειπῶν* (!) Aa 12 *καὶ ἐτάφη* CDd

8 *καὶ ἐδεήθη* E 10 *αὐτὸν*] *αὐτῶν* B^1 *αὐτὸν* + *καὶ ὑπομείνας διασώζεται* B^1 11 *καταλειπὼν* B^1 12 *ἠκολούθη* B^{1}E

15 in marg. *περιστερά* E *Ἰωνᾶς* + *ὁ προφήτης* BB^{1}e + *οὗτος* BB^{1}E *Καριαεμαοῦθ* B^1 *Καριαμαούθ* BE *Καριαὲ μαοὺθ* e *Καριαθιαρὶμ* CDd *πλησίον* ∟ e 16 *Ἀζώτου πόλ. Ἑλλ.* BB^{1}Ee *Ἀζότου* e *Ἀζῶντα* E

Καὶ ἐκβρασθεὶς ἐκ τοῦ κήτους
καὶ ἀπελθὼν ἐν Νινευῇ ἀνα-
κάμψας οὐκ ἔμεινεν εἰς τὴν
γῆν αὐτοῦ, ἀλλὰ παραλαβὼν
τὴν μητέρα αὐτοῦ παρῴκησε
τὴν Σοὺρ χώραν ἀλλοφύλων
ἐθνῶν· ἔλεγε γάρ, ὅτι οὕτως
ἀφελῶ ὄνειδός μου, ὅτι ἐψευ-
σάμην προφητεύσας κατὰ Νι-
νευῆ τῆς μεγάλης πόλεως.
Ἦν τότε Ἠλίας ἐλέγχων τὸν
οἶκον Ἀχαὰβ καὶ καλέσας λι-
μὸν ἐπὶ τὴν γῆν ἔφυγεν. Καὶ
ἐλθὼν εὗρε τὴν χήραν μετὰ
τοῦ υἱοῦ αὐτῆς· οὐ γὰρ ἠδύ-
νατο μένειν μετὰ ἀπεριτμήτων·
καὶ εὐλόγησεν αὐτήν. Καὶ
θανόντα τὸν υἱὸν αὐτῆς πάλιν
ἤγειρεν ἐκ νεκρῶν ὁ θεὸς διὰ
τοῦ Ἠλία· ἠθέλησε γὰρ δεῖξαι

1 Ion. 2, 1; 4, 2 **8** ibid. 4, 1 ss **11. 12** 3 Reg. 17, 1; 21, 17. 20. 28 **14** ibid. 17, 9 **18** ibid. 17, 17

2 *ἐν*] *εἰς* CDd *Νινευὶ* + *καὶ* Dd 6 *Σοὺρ*] *Ἰὼρ* Dd 8 *ἀφελῶ* + *τὸ* CDd 11 *τότε*] *τὸ τηνικαῦτα* Dd 14 *ἀπελθὼν* CDd 15 *αὐτῆς* + *καὶ ἔμεινε παρ' αὐτοῖς* Dd *ἐδύνατο* Aa 17 *αὐτὴν* + *διὰ τὴν ξενοδοχίαν αὐτῆς* CDd + *ἦν γὰρ γινώσκων αὐτὴν ἐκ πολλῶν* Dd *καὶ* ⸒ CD *θανόντα* + *δὲ* C 20 *ἠθέλησε* — *δεῖξαι*] *δεικνὺς* CDd

Ἦν τότε Ἠλίας ὁ προφήτης
ἐλέγχων τὸν Ἀχαὰβ βασιλέα
Σαμαρείας· καὶ ἐκάλεσε λιμὸν
μέγαν ἐπὶ τῆς γῆς· ἔφυγεν
ἐν τῇ ἐρήμῳ καὶ ἐτρέφετο ἐκ 5
τῶν κοράκων τῆς ἐρήμου, καὶ
ἔπιεν ὕδωρ ἐκ τοῦ χειμάῤῥου
καὶ ὡς ἐξηράνθη ὁ χειμάῤῥους
ἐπείνασεν ὁ προφήτης καὶ
ἦλθεν εἰς Σαρεφθᾶ καὶ εὗρε 10
τὴν χήραν μετὰ τοῦ υἱοῦ
αὐτῆς Ἰωνᾶν καὶ εὐλόγησεν
αὐτὴν σίτῳ καὶ ἐλαίῳ καὶ
ἔμεινεν μετ' αὐτοῦ. Οὐ γὰρ
ἠδύνατο μένειν μετὰ ἀπερι- 15
τμήτων· καὶ θανόντα τὸν υἱὸν
αὐτῆς Ἰωνᾶν πάλιν ἤγειρεν
αὐτὸν ὁ θεὸς ἐκ νεκρῶν διὰ
τοῦ Ἠλία. Καὶ ἀπέδωκεν
αὐτὸν τῇ μητρὶ αὐτοῦ διὰ 20

2. 3 3 Reg. 17, 1; 21, 17. 20. 28 **6** ibid. 17, 6 **10** ibid. 17, 9 **12** ibid. 17, 12. 15 **16** ibid. 17, 17 cf. Ps. Athanas. quaest. ad Antioch. 65 (Migne 28, 633 C)

4 *μεγάλην* B^1 7 *ἔπινεν* B^1 8 *χείμαῤῥος* B^1 10 *Σαραφθᾶ* BF *Ἱερεφθά* B^1 *εὑρὼν* E 11 *χήραν*] *χεῖρα* E *χήρα* B^1 14 *μετ' αὐτῶν* F *μετ' αὐτοῦ*] *ἐκεῖ* E *αὐτοῦ*] *αὐτῶν* B^1 17 *Ἰωνᾶν* — 18 *νεκρῶν*] *ἀνέστησεν ὁ θεὸς ἐκ τῶν νεκρῶν* B^1F 19 *καὶ* — p. 84, 1 *αὐτῆς* ⊥ B^1

αὐτῷ, ὅτι οὐ δύναται ἀπο-
δρᾶσαι θεόν. Καὶ ἀναστὰς
μετὰ τὸν λιμὸν ἦλθεν ἐν γῇ
Ἰούδα. Καὶ ἀποθανοῦσαν
5 τὴν μητέρα αὐτοῦ κατὰ τὴν
ὁδὸν ἔθαψεν αὐτὴν ἐχόμενα
τῆς βαλάνου Δεββώρας. Καὶ
κατοικήσας ἐν γῇ Σαραὰρ
ἀπέθανε καὶ ἐτάφη ἐν σπη-
10 λαίῳ Κενεζέου κριτοῦ γενο-
μένου μιᾶς φυλῆς ἐν ἡμέραις
τῆς ἀναρχίας. Καὶ ἔδωκε
τέρας ἐπὶ Ἱερουσαλὴμ καὶ ὅλην
τὴν γῆν, ὅτε ἴδωσι λίθον
15 βοῶντα οἰκτρῶς, ἐγγίζειν τὸ
τέλος. Καὶ ὅτε ἴδωσιν ἐν
Ἱερουσαλὴμ πάντα τὰ ἔθνη,
ὅτι ἡ πόλις ἕως ἐδάφους
ἠφάνισται ὅλη.
20

τὴν φιλοξενίαν αὐτῆς. Καὶ
γενόμενος υἱὸς Ἰωνᾶς μέγας
ἐπέμφθη ὑπὸ κυρίου εἰς Νι-
νευῒ τὴν πόλιν Ἀσσυρίων.
Καὶ ἐζήτησεν Ἰωνᾶς ἀποδρᾶ-
σαι κυρίου, καὶ κατεπόθη ὑπὸ
τοῦ κήτους καὶ ἐκβρασθεὶς
ἐκήρυξε τὴν ἀπώλειαν Νινευΐ,
καὶ μετενόησαν οἱ ἄνδρες οἱ
Νινευῖται καὶ ἠλεήθησαν.
Καὶ ἐλυπήθη Ἰωνᾶς καὶ ἀνα-
κάμψας οὐκ ἔμεινεν εἰς τὴν
γῆν αὐτῶν, ἀλλὰ παραλαβὼν
τὴν μητέρα αὐτοῦ παρῴκησε
τὴν Σοὺρ χώραν ἀλλοφύλων.
Ἔλεγε γὰρ ὅτι· οὕτως ἀφελῶ
τὸ ὄνειδός μου, ὅτι ἐψευσάμην
προφητεύσας κατὰ Νινευῒ τῆς
μεγάλης πόλεως Ἀσσυρίων,
ἠθέλησε γὰρ ὁ θεὸς δεῖξαι

14 Habac. 2, 11

2 Ion. c. 1, 2; 3, 2 **6** ibid. 2, 1; 4, 2

1 οὐ] οὐδὲ θανὼν Dd 3 εἰς γῆν C καὶ ἀποθ.] θανοῦσαν δὲ Dd 6 αὐτὴν ⌊ Dd 7 Δεβώῤῥας Dd 8 Σαὰρ Dd 9 ἐν + τῷ CDd Καινεζίου D 13 καὶ + ἐφ' Dd 16 ὅταν CDd ἐν ⌊ Dd 18 πόλις + ἠφανίσθη ὅλη CD ἠφαν. ὅλη] καὶ μετατεθήσονται οἱ λίθοι αὐτῆς κατὰ δυσμὰς ἡλίου, ἐκεῖ ἔσται ἡ προσκύνησις τοῦ ἠλειμμένου (ἠλειμμένον sic Dd) CDd

2 υἱὸς ⌊ B^1F Ἰωνᾶς ⌊ E 3 Γινευὴ B ὁ Ἰων. B^1 ἀποδράσαι B (cf. Aa) 6 κύριον e 7 καὶ + εἶτα Ee ἐκβρασθεὶς + ἐκ τοῦ κήτους B^1F 8 Νινευὴ BB^1 10 ἐλεήθησαν B^1 11 ἐλυπήθην + ὁ e 12 οὐκ] οὐκέτι E 15 Σοῦ (sic) BB^1 χώραν + τῶν E 16 ὅτι· οὕτως] ὁ τοιοῦτος B^1 17 ἐψευσάμην] ἐθεασάμην B^1eF Ἀσυρίων EF

αὐτῷ, ὅτι οὐ δύναται ἀποδρᾶσαι θεόν. Καὶ κατοικήσας ἐν γῇ Σαὰρ· ἐκεῖ ἀπέθανε καὶ ἐτάφη ἐν τῷ σπηλαίῳ τοῦ Κενεζίου τοῦ κριτοῦ. Οὗτός ἐστιν Ἰωνᾶς (5) ὁ γενόμενος εἰς τύπον τῆς τοῦ κυρίου ἀναστάσεως καὶ ἔδωκε τέρας ἐπὶ Ἰσραὴλ λέγων, ὅτι· ὅτε ἴδωσιν ἐπὶ Ἱερουσαλὴμ πολλὰ ἔθνη, ὅτι ἡ πόλις ἕως (10) ἐδάφους ἀφανισθήσεται.

ια'. Ναοὺμ ἀπὸ Ἐλκεσὶ πέραν τοῦ Ἰσβηγαβαρὶν φυλῆς Συμεών. Οὗτος μετὰ τὸν Ἰωνᾶν τῇ Νινευῒ τέρας ἔδωκεν, ὅτι ὑπὸ ὑδάτων γλυκέων καὶ πυρὸς ὑπογείου ἀπολεῖται, ὃ καὶ γέγονεν. Ἡ γὰρ περιέχουσα αὐτὴν λίμνη κατέκλυσεν αὐτὴν (15) ἐν σεισμῷ καὶ πῦρ ἐκ τῆς ἐρήμου ἐπελθὸν τὸ ὑψηλότερον αὐτῆς μέρος ἐνέπρησεν. Ἀπέθανε δὲ ἐν εἰρήνῃ καὶ ἐτάφη ἐν τῇ γῇ αὐτοῦ.

ιβ'. Ἀμβακοὺμ ἐκ φυλῆς ἦν Συμεὼν ἐξ ἀγροῦ Βηθζουχάρ.

13 Nah. 2, 8 s **15. 16** ibid. 1, 8; 3, 15

1 δυνατὸν B[1] 2 κατωκήσας B τῇ ∠ B[1] 3 ἐκεῖ / BF 4 Καινεζίου E Κενεζίου B[1]F 8 τέρας / E Ἰσραὴλ] Ἱερουσαλὴμ F 10 ὅτι] τότε EF ἀφαν. + ὅλη B[1]F

12 η'. Ναούμ in marg. B πῆ ρε' Γήρω in marg. E Ναοὺμ + ὁ προφήτης BB[1] + οὗτος BB[1]E + ἦν BB[1]CDdE Ἐλκεσὲμ CDd Ἐλκέσι B[1] Βηταβαρὴμ CDd εἰς βιγαβάρει B[1]F ἐσβινάμαρι B ἐσβινάρι E 13 τὸν / Dd ἔδωκεν + ἐπὶ Νινευί BE 14 γλυκίων Aa γλυκείων BB[1]E ὑπογίου AC ἐπιγείου BB[1]E ἀπολεῖται + δι' Aa 16 σεισμῷ] συγκλεισμῷ BB[1]E ἐπῆλθεν B τὰ ὑψηλότερα BB[1]E 17 ἐνέπρησεν μέρη BB[1]E δὲ + Ναούμ BB[1]D 19 ιβ'. D θ'. B Ἀμβ. + ὁ προφήτης BB[1] + οὗτος ἦν BB[1] Βήζζουχὰρ B Βηζουχὰρ E βηζτουχάρ F Βιζουχὰρ B[1]C Βηθωαχὰρ Dd

Οὗτος εἶδε πρὸ τῆς αἰχμαλωσίας περὶ τῆς ἁλώσεως Ἱερουσαλὴμ καὶ ἐπένθησε σφόδρα. Καὶ ὅτε ἦλθε Ναβουχοδονόσορ ἐν Ἱερουσαλήμ, ἔφυγεν εἰς Ὀστρακίνην καὶ παρῴκησεν ἐν γῇ Ἰσμαήλ. Ὡς δὲ ἐπέστρεψαν οἱ Χαλδαῖοι καὶ οἱ κα-
5 *τάλοιποι οἱ ὄντες ἐν Ἱερουσαλὴμ εἰς Αἴγυπτον, ἦν παροικῶν τὴν γῆν αὐτοῦ καὶ ἐλειτούργει θερισταῖς τοῦ ἀγροῦ αὐτοῦ. Ὡς δὲ ἔλαβε τὸ ἔδεσμα, προεφήτευσε τοῖς ἰδίοις εἰπών· πορεύομαι εἰς γῆν μακρὰν καὶ ταχέως ἐλεύσομαι. Εἰ δὲ βραδύνω, ἀπενέγκατε τοῖς θερισταῖς. Καὶ γενόμενος ἐν Βαβυλῶνι*
10 *καὶ δοὺς τὸ ἄριστον τῷ Δανιὴλ ἐπέστη τοῖς θερισταῖς ἐσθίουσι καὶ οὐδενὶ εἶπε τὸ γενόμενον· συνῆκε δὲ ὅτι τάχιον ἐπιστρέψει ὁ λαὸς ὑπὸ Βαβυλῶνος. Καὶ πρὸ δύο ἐτῶν ἀποθνήσκει τῆς ἐπιστροφῆς. Καὶ ἐτάφη ἐν ἀγρῷ ἰδίῳ μόνος.*
Ἔδωκε δὲ τέρας τοῖς ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ, ὅτι ὄψονται ἐν τῷ
15 *ναῷ φῶς καὶ οὕτως ἴδωσι τὴν δόξαν τοῦ ναοῦ. Καὶ περὶ συντελείας τοῦ ναοῦ προεῖπεν, ὅτι ὑπὸ ἔθνους δυτικοῦ γενή-*

1 Habac. 1, 6 ss; c. 2 **6** Dan. 14, 32 ss

1 *οὗτος*] *ὃς* E *ἴδε* AaB^1 *ἁλώσεως* + *τῆς* CDd *Ἱερουσαλὴμ* + *καὶ τοῦ ναοῦ* CD 2 *σφόδρα* + *ἐπὶ τὴν πόλιν καὶ τὸν λαὸν* BB^1 3 *ἐν*] *εἰς* BB^{1}CDdE *παρῴκησεν*] *ἦν πάροικος* BB^{1}E *παροίκησεν* Aa 4 *ἐπέστρ.* — 5 *παροικ.*] *καταλειφθέντες ἀπὸ τῆς αἰχμαλωσίας κατέβησαν εἰς Αἴγυπτον, αὐτὸς ἀνῆλθεν εἰς* B^{1}CD *Χαλδαῖοι* + *ἀπὸ τῆς Ἱερουσαλὴμ εἰς τὴν γῆν αὐτῶν λάφυρον αὐτὴν ποιήσαντες* BB^1 5 *Ἱερ.* + *κατέβησαν* CDd *ἦν πάροικος*] *αὐτὸς δὲ ἀνῆλθεν εἰς* BB^1 6 *ἐλειτούργει* + *τοῖς* BB^{1}CDdE 7 *ἔλαβε*] *ἥψισε* B *ἔψησε* B^{1}E *ἰδίοις* + *αὐτοῦ* Dd 9 *ἀπενέγκατε* + *φαγεῖν* BB^{1}E + *τὸ ἄριστον* Dd *γενόμενός τε* E 10 *Δανιὴλ* + *εἰς τὸν λάκκον τῶν λεόντων ἐπιστρέψας ἐπέστη* BB^{1}E 11 *οὐδὲν* E *γενόμενον* + *εἰ μὴ μετὰ χρόνον* BE *δὲ* + *ὁ προφήτης* BE *συνήκει* Aa *τάχειον* AaB^1 12 *ἐπιστρέψαι* Aa *ὑπὸ*] *ἀπὸ* BB^{1}E *ἐκ τῆς αἰχμαλωσίας τῆς εἰς Βαβυλῶνα* CDd *ἐτῶν* + *τῆς ἐπιστροφῆς* CDd *καὶ* — 13 *μόνος* ⌊ BB^{1}CE 14 *Καὶ ἔδωκε* E *δὲ* ⌊ BE *τοῖς* ⌊ E 15 *φῶς* + *μέγα* BE *ἴδωσι*] *ὄψονται* CDd *ναοῦ*] *θεοῦ* Dd 16 *εἶπεν* BB^{1}E *γενήσεται* + *ἡ πόρθησις τοῦ ναοῦ ἐν Ἱερουσαλὴμ* BB^{1}E *γενήσεται*] *ῥαγήσεται* Dd

σεται. Τότε ἅπλωμά φησι τοῦ Δαβὴρ εἰς μικρὰ ῥαγήσεται, καὶ τὰ ἐπίκρανα τῶν δύο στύλων ἀφαιρεθήσονται καὶ οὐδεὶς γνώσεται ποῦ ἔσονται· αὐτὰ δὲ ἐν τῇ ἐρήμῳ ἀπενεχθήσονται ὑπὸ ἀγγέλων, ὅπου ἐν ἀρχῇ ἐπάγη ἡ σκηνὴ τοῦ μαρτυρίου. Καὶ ἐν αὐτοῖς γνωσθήσεται ἐπὶ τέλει κύριος, 5 *ὅτι φωτίσουσι τοὺς διωκομένους ὑπὸ τοῦ ὄφεως ἐν σκότει ὡς ἐξ ἀρχῆς. [Καὶ διασώσει αὐτοὺς κύριος ἐκ σκότους καὶ σκιᾶς θανάτου· καὶ ἔσονται ἐν σκηνῇ ἁγίᾳ. Οὗτος ὁ προφήτης περὶ τῆς ἐλεύσεως τοῦ Χριστοῦ πολλὰ προεφήτευσε. Καὶ πρὸ δύο ἐτῶν τῆς ἐπιστροφῆς τοῦ λαοῦ τῆς ἀπὸ Βα-* 10 *βυλῶνος ἐτελεύτησε καὶ ἐτάφη ἐν τῷ ἰδίῳ ἀγρῷ μονώτατος ἐνδόξως.]*

ιγ΄. Σοφονίας ἐκ φυλῆς ἦν Συμεὼν ἀγροῦ Σαβαραθά· προεφήτευσε περὶ τῆς πόλεως καὶ περὶ τέλους ἐθνῶν καὶ αἰσχύνης ἀσεβῶν· καὶ θανὼν ἐτάφη ἐν ἀγρῷ αὐτοῦ. 15

ιδ΄. Ἀγγαῖος ὁ καὶ ἄγγελος, τάχα νέος ἦλθεν ἐκ Βαβυλῶνος εἰς Ἱερουσαλὴμ καὶ φανερῶς περὶ τῆς ἐπιστροφῆς τοῦ λαοῦ προεφήτευσε καὶ εἶδεν ἐκ μέρους τὴν οἰκοδομὴν τοῦ ναοῦ.

7 Habac. 3, 4 ss **13** Zachar. 14, 10. 12. 18; Sophon. 2, 11; 3, 9. 10. 14. 15. 19 **16** s Agg. 1, 8; 2, 10

1 *Τότε* + *καὶ τὸ* BE *φησι* ⌊ CDd *Δαβεὶρ* Aa *Δαβὼρ* E *Δαβὴρ φησὶ* CDd *μικρὰ* + *ῥήγματα* CD 2 *ἀφαιρεθήσεται* B 3 *γνώσει* B[1] *αὐτῷ* B[1] 4 *ἐπήγει* B[1] 5 *ἐπὶ τέλει*] *ἔτι τε λέγει ὁ κύριος* B[1] 6 *φωτήσουσι* F *ὅτι φωτ. τ. διωκ.*] *τοῖς διωκομένοις* CDd *ἐν σκότει* ⌊ B[1]e *ὥσπερ* e *ἀρχῆς* + *ἦν* BCE 7 *καὶ* — 12 *ἐνδόξως* ⌊ ACDd 10 *ἐτῶν* + *περὶ* B 11 *ἐτελεύτησε*] *ἀπέθανε, ἔνθα* B *ἐτελεύτησε* B[1] *Βαβ.* + *ἔνθα* B[1] 13 *ιγ΄* D *ι΄* B *Σοφονίας* + *ὁ προφήτης* BB[1] + *οὗτος ἦν* BB[1]E *ἀγροῦ*] *ἀπὸ ὄρους* BB[1]E *ἐν βαραθά* E *Βαραθᾶ* B[1] *ἀμαραθά* B 13 *προεφήτευε* E *προεφ.* + *δὲ* BB[1]E *πόλεως* + *Ἱερουσαλὴμ* BB[1]E 15 *ἀσεβῶν*] *Ἀσβῶν* (sic) B[1] *ἀσεβῶν* + *καὶ περὶ τῆς παρουσίας τοῦ κυρίου* BB[1]DE *ἐτάφη*] *ἐτέθη* BE *ἐν* + *τῷ* B[1] 16 *ια΄* B *ιδ΄* D *Ἀγγέος* B[1] *ὁ* — *νέος*] *μικρὸς* Dd *καὶ* — *τάχα*] *προφήτης* BB[1] *ὁ* — *τάχα* ⌊ E 17 *καὶ* — *ἐπιστρ.*] *ἐπιστροφῇ* BE *περὶ τῆς* ⌊ BF *λαοῦ*] *ναοῦ* B[1] 18 *ἴδε* AaB[1]E *ἐκ μέρους* ⌊ BB[1]E *τοῦ ναοῦ*] *αὐτοῦ* BE *καὶ* + *πρῶτος* (*αὐτὸς* BB[1]) *ἔψαλλεν ἐκεῖ ἀλληλούϊα* BB[1]E

Καὶ θανὼν ἐτάφη πλησίον τοῦ τάφου τῶν ἱερέων ἐνδόξως· ὡς αὐτοί.

ιε΄. Ζαχαρίας ἦλθεν ἀπὸ Χαλδαίων ἤδη προβεβηκὼς κἀκεῖ πολλὰ τῷ λαῷ προεφήτευσε· καὶ τέρατα ἔδωκεν εἰς ἀπόδειξιν.
5 *Οὗτος εἶπε τῷ Ἰωσεδέκ, ὅτι γεννήσει υἱὸν καὶ ἐν Ἱερουσαλὴμ ἱερατεύσει. Οὗτος καὶ τὸν Σαλαθιὴλ ἐφ' υἱῷ ηὐλόγησε καὶ ὄνομα Ζοροβάβελ ἐπέθηκε· καὶ ἐπὶ Κύρου τέρας ἔδωκεν εἰς νῖκος καὶ περὶ τῆς λειτουργίας αὐτοῦ προηγόρευσεν, ἣν ποίησει ἐπὶ Ἱερουσαλὴμ καὶ εὐλόγησεν αὐτὸν*
10 *σφόδρα. Τὰ δὲ τῆς προφητείας εἶδεν ἐν Ἱερουσαλὴμ καὶ περὶ τέλους ἐθνῶν καὶ Ἰσραὴλ καὶ τοῦ ναοῦ καὶ ἀργίας προφητῶν καὶ ἱερέων, καὶ περὶ διπλῆς κρίσεως ἐξέθετο· καὶ ἀπέθανεν ἐν γήρει μακρῷ καὶ ἐκλειπὼν ἐτάφη σύνεγγυς Ἀγγαίου. [Ἀλληλούϊα Ἀγγαίου καὶ Ζαχαρίου εἶπεν ὁ πνευμα-*
15 *τικὸς προφήτης Δαυὶδ ἐν τοῖς τελευταίοις ψαλμοῖς· τουτέστιν αἰνεῖτε τὸν θεὸν ἐν ψαλμοῖς καὶ χοροῖς περὶ τῆς ἐπανόδου ἀπὸ Βαβυλῶνος.]*

3 Zachar. 1, 1 **9** ibid. 9, 8; 14, 12 **10** s ibid. 1, 16; 4, 9; 6, 12—15; 13, 2—22

1 *ἀποθανὼν δὲ* BE *θανὼν] ἐκεῖ ἔθανεν καὶ* B^1 2 *ὡς αὐτοί* ∠ B^1 2 *ὡς] καὶ* B *αὐτοὶ + καὶ ἔστιν* (*διὸ καὶ γέγραπται* E) *ἀλληλοῦια Ἀγγαίου* (*Ἀγκαίου* E) *καὶ Ζαχαρίου* BB^{1}EF 3 *ιβ΄* B *ιε΄* D *Ζαχαρίας ὁ προφήτης* BB^1 + *υἱὸς Βαραχίου* BB^{1}E *ἀπὸ + γῆς* BB^{1}E *ἀπὸ] ἐκ γῆς* CDd *κἀκεῖ] καὶ εἰς Βαβυλῶνα δὲ ὢν πολλὰ* E *κἀκεῖ + ὢν* B^1 4 *τῷ λαῷ* ∠ Dd *τέρατα + πολλὰ* B^1 5 *ὅτι] ὡς* E *γεννήσῃ* E *γενήσει* B^1 6 *ἱερατεύσῃ* B *τὸν* ∠ BB^{1}E *ἐπ'* Aa *ἐπὶ* BB^{1}E *καὶ + τὸ* BB^{1}E 7 *ἐπέθηκε] ἐκάλεσε* BE *καὶ* ∠ B^{1}E *Κύρου + δὲ τοῦ βασιλέως Περσῶν* BB^{1}E 8 *νίκην* B *νῖκος +* (*περὶ* B^1) *τοῦ Κροίσου τοῦ Λυδίου* BB^{1}E *προηγόρευσε] προεφήτευσε* BB^{1}D 9 *αὐτὸν σφόδρα δὲ τῆς* Aa *τὰ δὲ] τὸ δὲ τέλος* E *ἴδεν* Aa 11 *καὶ Ἰσραὴλ* ∠ BB^{1}E *ναοῦ Ἱερουσαλὴμ* B^1 *καὶ + περὶ τοῦ* BCDdE 12 *προφητῶν] προφήτης* B^1 *καὶ + ἐκεῖ* B^1 13 *ἐκλειπὼν* ∠ BB^{1}E *ἐκλειπὼν + καὶ* CDd 14 *Ἀγγ. + τοῦ προφήτου* BB^{1}E *Ἀγγ. — Βαβυλῶνος* ∠ ACDd

ιϛ'. Μαλαχίας. Οὗτος μετὰ τὴν ἐπιστροφὴν τίκτεται ἐν Σωφᾷ καὶ ἔτι πάνυ νέος καλὸν βίον ἔσχηκε. Καὶ ἐπειδὴ πᾶς ὁ λαὸς ἐτίμα αὐτὸν ὡς ὅσιον καὶ πρᾷον, ἐκάλεσεν αὐτὸν Μαλαχί, ὃ ἑρμηνεύεται ἄγγελος· ἦν γὰρ καὶ τῷ ἰδεῖν εὐπρεπής. Ἀλλὰ καὶ ὅσα εἶπεν αὐτὸς ἐν προφητείᾳ, 5 αὐτῇ τῇ ἡμέρᾳ ὀφθεὶς ἄγγελος θεοῦ ἐπεδευτέρωσεν, ὡς ἐγένετο ἐν ἡμέραις ἀναρχίας ὡς γέγραπται ἐν Σφαρφωτίμ, τουτέστιν ἐν βίβλῳ κριτῶν. Καὶ ἔτι νέος προσετέθη πρὸς τοὺς πατέρας αὐτοῦ ἐν ἀγρῷ αὐτοῦ.

ιζ'. Ναθὰν προφήτης Δαυὶδ ἦν ἐκ Γαβᾶ καὶ αὐτὸς ἦν ὁ διδάξας αὐτὸν νόμον κυρίου καὶ εἶδεν, ὅτι Δαυὶδ ἐν τῇ Βηρσαβεὲ παραβήσεται καὶ

Ναθὰν ὁ προφήτης τοῦ 10 Δαυὶδ ἐκ φυλῆς ἱερωσύνης ἦν. Ἐγεννήθη δὲ ἐν Γαβαῷ καὶ αὐτὸς ἐδίδαξε τὸν Δαυὶδ νόμον κυρίου· καὶ γνοὺς ὅτι

3 cf. Mal. 3, 1 **7** Iudic. 2, 1 s **10** 2 Reg. 7, 2; Sir. 47, 1 **12** 2 Reg. 12, 1 ss

1 ιϛ' Dd ιγ' B Μαλ. + ὁ προφήτης BB[1] ὑποστροφὴν E οὗτος τίκτεται ἐν Γοφᾶ μετὰ τὴν ἐπιστρ. τοῦ λαοῦ CDd ἐπιστροφὴν + τοῦ λαοῦ BB[1]E 2 σοφίᾳ E σοφᾶ B νέος + ὢν BCDdE ἔσχηκε + Διὸ E 3 ἐπειδὴ] ἐτίμα αὐτὸν E ἐτίμα αὐτὸν ⌊ E πραῦν B[1] πραῦν Aa 4 ἐκάλεσάν τε BB[1]E Μαλαχίαν DdE ὁ ἑρμην.] τουτέστιν E ἄγγελον E 5 ἰδεῖν] εἴδει BCDdE τὰ εἴδη B[1] ἰδεῖν + πάνυ BB[1]CDdE 6 ὀφθεὶς + ὡς Dd ἀγγ. κυρίου ὠφθεὶς (sic) B[1]E ὡς] ὅπερ B[1]E 7 ἡμέραις + τῆς Dd ἀναρχήας B[1] σαφὰρ φωτὴμ Dd φαρφαθὲ E φαρφωθὲμ BB[1] 8 βιβλίῳ E ἔτι ⌊ E νέος + ὢν BCDdE νέος + ἀπέθανεν καὶ B[1] προσετ. — αὐτοῦ] ἀπέθανεν καὶ ἐτάφη BE 9 αὐτοῦ + ἐνδόξως BB[1]E

Dd ponit Nathan post Achiam. 10 Νάθαν Aa προφήτης — ἦν] τοῦ Δαυὶδ CDd Γαβαῶν Dd 13 ἴδεν Aa

10 ιϛ'. B ὁ] οὗτος ἦν E προφ. + ἐν ἡμέραις E ἱεροσύνης B[1] ἱερωσύνην (sic) F ἱερωσύνης] Λευὶ E 12 Γαβῶ E 13 ἐδίδασκε E 14 τὸν νόμον E γνοὺς + διὰ κυρίου B[1]EF

σπεύδοντα ἐλθεῖν ἀγγεῖλαι
αὐτῷ ἐνεπόδισεν ὁ Βελίαρ,
ὅτι κατὰ τὴν ὁδὸν εὗρε
νεκρὸν κείμενον γυμνὸν ἐσφαγ-
5 μένον· καὶ ἐπέμεινεν ἐκεῖ
καὶ τῇ νυκτὶ ἐκείνῃ ἔγνω,
ὅτι ἐποίησε τὴν ἁμαρτίαν.
Καὶ ὑπέστρεψε πενθῶν καὶ
ὡς ἀνεῖλε τὸν ἄνδρα αὐτῆς,
10 ἔπεμψε κύριος ἐλέγξαι αὐτόν·
καὶ αὐτὸς πάνυ γηράσας
ἀπέθανε καὶ ἐτάφη εἰς τὴν
γῆν αὐτοῦ.

ἐν Βηρσαβεὲ παραβήσεται ὁ
Δαυίδ, ἔσπευσε τοῦ ἐλθεῖν
καὶ ἀναγγεῖλαι αὐτῷ, ὥστε
φυλάξασθαι ἀπὸ τῆς ἀνομίας.
Καὶ ἐνεπόδισεν αὐτὸν ὁ Βε-
λίαρ. Ἐρχόμενος γὰρ εἰς
Ἱερουσαλὴμ εὗρε νεκρὸν
ἐσφαγμένον παρεσκευασμένον
γυμνὸν καὶ ἀποδυσάμενος
τὴν στολὴν καὶ περιβαλὼν
αὐτῷ ἐπέμεινεν ἐκεῖ θέλων
θάψαι τὸν νεκρόν· καὶ μὴ
φθάσας ἐλθεῖν πρὸς Δαυὶδ
τῇ νυκτὶ ἐκείνῃ, ἐποίησε τὴν
15 ἀνομίαν. Καὶ γνοὺς τῷ πνεύ-
ματι ὁ ὅσιος, ὑπέστρεψε πεν-
θῶν πάσας τὰς ἡμέρας, καὶ
ὅτε ἀνεῖλε τὸν ἄνδρα αὐτῆς,
ἀπέστειλεν αὐτὸν ὁ θεὸς
20 ἐλέγξαι τὸν Δαυίδ, ἐπειδὴ
γὰρ ἔβλεπεν ὁ θεὸς πενθοῦντα
τὸν Ναθάν· ἔλεγε γάρ, ὅτι

1 σπεύδοντα — ἀγγεῖλαι] ἔσπευσε τοῦ ἐλθεῖν πρὸς αὐτὸν καὶ ἀναγγεῖλαι Dd 2 ἐνεπόδισε + δὲ Dd 6 τῇ — ἐκείνῃ] ὅτε D 7 ἁμαρτίαν + ὁ Δαυὶδ CD καὶ ∠ Dd 9 αὐτῆς] Βηρσαβεὲ CDd 12 ἐν τῇ γῇ D

1 βὴρσαβαιὲ BB[1] Βηρσαβὲτ E ἔσπευδεν B[1] 7 Ἱ. + κατὰ τὴν ὁδόν E 8 παρασκευασμένον BF 10 τὴν στολὴν] τὸ παλίον E 11 αὐτῷ] αὐτὸν BEF ἐπέμεινεν + αὐτὸν E 12 τὸν νεκρὸν ∠ E μὴ — Δαυὶδ ∠ E 15 ἀνομίαν] ἁμαρτίαν ὁ Δαυὶδ E 16 ὅσιος] προφήτης E 18 ὅτε] ὡς E ἀνεῖλεν + τὸν Οὐρίαν E 21 ἔβλεπεν] εἶδεν E

δι' ἐμοῦ γέγονεν ἡ ἀσέβεια αὕτη. Καὶ προσέσχεν ὁ κύριος ἐπὶ τὸν στεναγμὸν αὐτοῦ· καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν· ἐπειδὴ διὰ σοῦ νομίζεις γεγενῆσθαι τὸ τραῦμα, διὰ σοῦ καὶ ἡ θεραπεία γενήσεται. Ἀπελθὼν οὖν ἤλεγξεν αὐτὸν ἐπὶ κεκρυμμένοις καὶ ἐποίησεν αὐτός, καθὼς ἐνετείλατο αὐτῷ ὁ κύριος. Οὗτος οὖν εἰς βαθὺ γῆρας ἐλάσας καὶ ἐν πολλῇ ἀγαθῇ ἐκοιμήθη ἐν εἰρήνῃ.

Σηλὼμ ὁ καὶ Ἠλεί, ἔνθα ἦν καὶ ἡ σκηνὴ τὸ πάλαι. Σηλὼμ δὲ ἐκαλεῖτο ὁ Ἠλεί· ἐν ἀρχῇ τῆς ἱερωσύνης προεφή-

ιη'. Ἀχία ἀπὸ Σηλώμ, ὅπου ἦν ἡ σκηνὴ τὸ παλαιὸν ἐκ πόλεως Ἠλί. Οὗτος εἶπε περὶ Σολομών, ὅτι προσκρού-

14 3 Reg. 11, 29; 12, 15

14 *Ἀχιὰ ἦν* CDd 16 *Ἠλεί* C 17 *Σολομῶντος* Dd *Σαλωμών* Aa *προσκρούσει* + *τῷ* CD *καὶ* + *οὗτος* Dd

1 *γέγονεν*] *ἐγένετο* E *ἀσέβεια*] *ἀμαρτία* E 2 *προσεῖχεν* F *κύριος*] *θεός* E 3 *ἐπὶ — στεναγμ.*] *τῷ στεναγμῷ* E *ἐπὶ τὸν*] *πιστὸν* B[1] 7 *ἀπελθὼν*] *ἀναστάς* E 8 *ἐπεὶ κεκρυμμένος καὶ πανηγυρίσας* B[1]F *κεκρ.*] *ἀποκρύφῳ* E *πολλᾷ* (sic) B *καὶ* — 13 *εἰρήνῃ* ∠ B[1] *εἰρήνῃ* + *καὶ ἐτάφη εἰς τὴν γῆν αὐτοῦ ἐν Γαβαῷ* B[1]E 14 *Σηλὼμ — Ἠλεί*] *Ἠλεὶ ὁ καὶ Σηλώμ· οὗτος ἐγεννήθη ἐν Σηλὼμ ποῦ* E *ὁ* ∠ B[1] *Ἠλί* B[1]F 15 *τὸ πάλαι*] *κυρίου* E 16 *Σηλὼμ*] *Βηλώθ* (sic) E *ἐκλήθη* E *Ἠλεί* + *κατὰ τὸ ὄνομα τῆς πόλεως οὗτος ὁ Ἠλεὶ ἐν* E *ἱεροσύνης* B[1] 17 *προεφήτευσε* + *δὲ* B[1]F *περὶ* + *τοῦ* E

σει κυρίῳ· καὶ ἤλεγξε τὸν
Ἱεροβοάμ, ὅτι δόλῳ πορεύ-
σεται μετὰ κυρίου· εἶδε ζεῦγος
βοῶν πατοῦν τὸν λαὸν καὶ
5 κατὰ τῶν ἱερέων ἐπιτρέχον·
προεῖπε καὶ τῷ Σολομῶντι, ὅτι
αἱ γυναῖκες αὐτὸν ἐκστήσουσι
καὶ πᾶν τὸ γένος αὐτοῦ· καὶ
ἀπέθανε καὶ ἐτάφη σύνεγγυς
10 τῆς δρυὸς Σηλώμ.

τευσε περὶ Σολομῶντος, ὅτι
προσκρούσει διὰ τὰς γυναῖ-
κας· ὅτι γυναῖκες ἐκστήσουσι
καὶ διαστρέψουσιν αὐτὸν ἀπὸ
κυρίου καὶ ἅπαν τὸ γένος
αὐτοῦ· καὶ περὶ τοῦ Ἱεροβοὰμ
εἶπεν, ὅτι δόλῳ πορεύσεται
μετὰ κυρίου καὶ μετὰ Ἰσ-
ραήλ· εἶδε ζεῦγος βοῶν
θηλείων καταπατοῦν τὸν λαὸν
καὶ κατὰ τῶν ἱερέων ἐπι-
τρέχον· καὶ ὅτι παραβήσεται
Σολομὼν τὸν νόμον τοῦ
ὑψίστου· ταῦτα προεῖπεν Ἠλεὶ
15 πρὸς τοὺς υἱοὺς αὐτοὺς ἱερα-
τεῦσαι. Καὶ οὗτος ὁ προ-
φήτης αὐτὸς ἀπέθανεν ἐν
γήρει βαθυτάτῳ οὐκ ἀγαθῶς.

1 κυρίου + καὶ Dd 4 πατοῦντα Aa 5 ἐπιτρέχοντα Aa 6 προεῖπε + δὲ Dd Σαλομῶν Aa 7 ἐκστήσουσι] ἐξαπατήσουσι Dd

1 περὶ] ἐπὶ B^1 2 προσκρούσει + τῷ κυρίῳ B^1F 3 ὅτι γυναῖκες ⌊ E ἐκστήσωσι BB^1F ἐκστήσ. + γὰρ αὐτὸν αἱ γυναῖκες αὐτοῦ E 4 ἀποτρέψουσιν E διατρέψωσιν BB^1F καὶ — αὐτοῦ ⌊ E Ἱερ. + υἱοῦ Ναβὲτ E 8 Ἰσρ.] Ἱερουσαλὴμ EF καὶ ἴδεν B^1EF καταπατούντων E 10 καταπατοῦνται BB^1F λαὸν] λόγον B^1 11 ἐπιτρεχούσας E ἐπιτρέχονται B^1 13 ὁ Σ. B^1F τοῦ ὑψ.] κυρίου καὶ E 14 εἶπεν E πρὸς — αὐτοὺς] πρὸ τοῦ F 15 ἱερατεύειν E 17 αὐτὸς] οὖν E ἀπέθανε ⌊ E 18 βαρυτάτῳ E + ἐφθακὼς ἀπέθανεν E ἀγαθῶς + καὶ ἐτάφη σύνεγγυς τῆς δρυὸς Σηλώμ B^1

ιθ'. Ἰωὰδ ἐκ τῆς Σαμαρείμ. Οὗτός ἐστιν, ὃν ἐπάταξεν ὁ λέων καὶ ἀπέθανεν, ὅτε ἤλεγξε τὸν Ἱεροβοὰμ ἐπι ταῖς δαμάλεσι· καὶ ἐτάφη ἐν Βεθὴλ σύνεγγυς τοῦ ψευδοπροφήτου τοῦ πλανήσαντος αὐτόν.

κ'. Ἀζαρίας ἐκ γῆς Συβαθά, ὃς ἐπέστρεψεν ἐξ Ἰσραὴλ 5 *τὴν αἰχμαλωσίαν Ἰούδα· καὶ θανὼν ἐτάφη ἐν ἀγρῷ αὐτοῦ.*

κα'. Ἠλίας Θεσβίτης ἐκ γῆς Ἀράβων, φυλῆς Ἀαρών, οἰκῶν ἐν Γαλαάδ, ὅτι ἡ Θέσβις δόμα ἦν τοῖς ἱερεῦσιν. Ὅτε εἶχε τεχθῆναι, εἶδε Σοβαχὰ ὁ πατὴρ αὐτοῦ, ὅτι ἄνδρες λευκοφανεῖς αὐτὸν προσηγόρευον, καὶ ὅτι ἐν πυρὶ αὐτὸν ἐσπαρ- 10 *γάνουν, καὶ φλόγα πυρὸς ἐδίδουν αὐτῷ φαγεῖν καὶ ἐλθὼν ἀνήγγειλεν ἐν Ἱερουσαλὴμ καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ χρησμός· μὴ δειλιάσῃς· ἔσται γὰρ ἡ οἴκησις αὐτοῦ φῶς καὶ ὁ λόγος αὐτοῦ ἀπόφασις καὶ κρινεῖ τὸν Ἰσραήλ.*

1 3 Reg. 13, 24. 29 2 ibid. 12, 28 5 2 Chron. 15, 1. 3
7 3 Reg. 17, 1

1 *γ'* B *Ἰωὰβ* Dd *Ἰωὰμ* C *Ἰωὰδ* lacuna E *Ἰωὰβ* + *ἦν* CDd *τῆς* ∠ D *τῆς*] *γῆς*] Dd *Σαμαρείας* CDdE *οὗτός ἐστιν* ∠ C *ἐστιν*] *ἦν* E *ὅντινα* Dd 2 *ἀπέθανεν ὅτε*] *ἐθανάτωσεν αὐτόν, ὅτι παρήκουσε κυρίου· οὗτος* E *ἐπὶ* + *ἀσεβείας τῶν εἰδώλων καὶ ἐπὶ* E 3 *καὶ ἀποθανὼν* E *σύνεγγυς*] *ἐν τῷ τάφῳ* E 4 *τὸν ἀποστατή σαντα αὐτοῦ* (sic) E 5 *δ'* E *Ἀζαρίας* + *ἦν* CDdE *σιβαθῶ* E *ἀπέστρεψεν* E *ἐξ Ἰσραήλ*] *εἰς Ἱερουσαλὴμ* CDdE 7 *δ'* B *Ἠλ.* + *ὁ* BCDd + *ἦν* B[1] *Ἠλίας* + *οὗτος ἦν* E *Θεσβίτης* + *ἦν ἐκ φυλῆς* E *Ἀράβων* B[1] *Ἀαρών*] *ῥών* (sic) B *φυγῆς* B[1] 8 *Γαλλὰδ* B *Θεσβεὶ* Aa *Θεσβῆ* B[1] *δῶμα* E *ὅτε* + *δὲ* B[1] *εἶχεν*] *ἤμελλε* CDE 9 *τεχθῆναι* + *ὁ Ἠλίας* E *ἴδεν* AaF *Σαβαχὰ* BB[1]F *τομάχα* E *σοβὰχ* CDd *πατὴρ*] *μήτηρ* E *αὐτοῦ*] *τούτου* B[1] 10 *αὐτὸν*] *αὐτῷ* E *ὅτι* ∠ E *αὐτὸν*] *αὐτὸ* E *αὐτὸν* ∠ Dd *ἐσπαργάνουν* + *αὐτὸν* Dd 11 *πυρὸς* + *αὐτῷ* Dd *ἐδίδου* E *αὐτῷ* ∠ Dd *ἐλθὼν* + *ὁ πατὴρ αὐτοῦ Ἀσὼν* E *ἀνήγγειλεν*] *ἀπέστειλεν* B *ἀπειτείλεν* (sic) F 12 *χρησμὸς* + *διὰ κυρίου* E *μηδειλ.* ∠ B[1] 13 *δειλία* B *γὰρ* ∠ B[1] *λόγος*] *ὁδὸς* BB[1]F *ἀπόφασις* + *καὶ ἡ ζωὴ αὐτοῦ* (+ *μετ' ἀγγέλων* E) *μετὰ τῶν πετηνῶν καὶ ὁ ζῆλος αὐτοῦ ἀρεστὸς* (+ *ἐνώπιον κυρίου* BB[1]) BB[1]E 14 *τὸν* + *λαὸν* E *Ἰσρ.* + *ἐν ῥομφαίᾳ καὶ πυρὶ* BB[1]EF + *καὶ ἀναληφθήσεται ἐν συσσεισμῷ ἐκ τῶν οὐρανῶν* BB[1]F

Τὰ δὲ σημεῖα ἃ ἐποίησεν, εἰσὶ ταῦτα· ηὔξατο Ἠλίας καὶ οὐκ ἔβρεξεν ἐπὶ ἔτη τρία καὶ πάλιν ηὔξατο μετὰ τρία ἔτη καὶ γέγονε πολὺς ὑετός· ἐν Σαρεφθοῖς τῆς Σιδωνίας ἐποίησε διὰ ῥήματος κυρίου τὴν ὑδρίαν τῆς χήρας μὴ 5 ἐκλεῖψαι καὶ τὴν καψάκην τοῦ ἐλαίου μὴ ἐλαττωθῆναι· τὸν υἱὸν αὐτῆς ἀποθανόντα ἤγειρεν ὁ θεὸς ἐκ νεκρῶν εὐξαμένου αὐτοῦ. Προβλήματος γενομένου παρ' αὐτοῦ καὶ τῶν προφητῶν τοῦ Βάαλ, τίς ἂν εἴη ὁ ἀληθινὸς καὶ ὄντως θεός, ᾕρησε γενέσθαι θυσίαν παρά τε αὐτοῦ κἀκείνων καὶ μὴ 10 ὑποθεῖναι πῦρ, ἀλλ' ἕκαστον εὔξασθαι καὶ τὸν ἐπακούοντα αὐτὸν εἶναι θεόν. Οἱ μὲν οὖν τοῦ Βάαλ ηὔχοντο καὶ κατετέμνοντο ἕως ὥρας ἐνάτης καὶ οὐδεὶς αὐτοῖς ἐπήκουεν· ὁ δὲ Ἠλίας καὶ ὕδατος πολλοῦ πληρώσας τὸν τόπον, ἔνθα ἦν ἡ θυσία, ηὔξατο· καὶ εὐθὺς ἐπέπεσε πῦρ καὶ ἀνή-15 λωσε τὴν θυσίαν, καὶ τὸ ὕδωρ ἐξέλειπεν· καὶ πάντες τὸν μὲν θεὸν εὐλόγησαν, τοὺς δὲ τοῦ Βάαλ ἀνεῖλον ὄντας τετρακοσίους πεντήκοντα. Τῷ βασιλεῖ Ὀζίᾳ ἀποστείλαντι μαντεύσασθαι παρὰ εἰδώλων προεφήτευσε θάνατον καὶ ἀπέθανεν.

20 *Δύο πεντηκοντάρχων ἀποσταλέντων ἐπ' αὐτὸν παρὰ Ὀχοζίου τοῦ βασιλέως Ἰσραὴλ ἐπεκαλέσατο τὸν κύριον καὶ πῦρ ἀπ' οὐρανοῦ κατέβη κἀκείνους ἀνήλωσε τὸ πῦρ ἐκ προστάγματος κυρίου.*

Κόρακες ἔφερον αὐτῷ ἄρτους τὸ πρωΐ, δείλης δὲ κρέα· 25 τῇ μηλωτῇ ἐπάταξε τὸν Ἰορδάνην καὶ διῃρέθη καὶ διέβησαν ξηρῷ τῷ ποδὶ, αὐτός τε καὶ Ἐλισαῖος· τὸ τελευταῖον ἀνελήφθη ἅρματι πυρός.

2 3 Reg. 17, 1 **4** s ibid. 17, 9. 12. 15 **10** ibid. 18, 28—38 **16** ibid. 18, 19. 40; 4 Reg. 1, 12 s **23** 3 Reg. 17, 6

9 *ἤρεσε* Aa *θυσίαν*] *οὐσίαν* A 16 *τοῦ*] *τῆς* a 1—27 *πυρὸς* ∟ BB¹CDdEF

κβ'. Ἐλισαῖος ἦν ἐξ Ἀβελμαοὺλ γῆς τοῦ Ῥουβήν· καὶ ἐπὶ τούτου γέγονε τέρας, ὅτι, ἡνίκα ἐτέχθη ἐν Γαλγάλοις ἡ δάμαλις ἡ χρυσῆ ὀξὺν ἐβόησεν, ὥστε ἀκουσθῆναι εἰς Ἱερουσαλήμ· καὶ εἶπεν ὁ ἱερεὺς διὰ τῶν δήλων, ὅτι προφήτης ἐτέχθη Ἰσραήλ, ὃς καθελεῖ τὰ γλυπτὰ αὐτῶν καὶ τὰ χωνευτά· 5 καὶ θανὼν ἐτάφη ἐν Σαμαρείᾳ.

Τὰ δὲ σημεῖα, ἃ ἐποίησεν, εἰσὶ ταῦτα· ἐπάταξε καὶ αὐτὸς τὸν Ἰορδάνην τῇ μηλωτῇ τῇ Ἡλίου καὶ διῃρέθη τὸ ὕδωρ καὶ διέβη καὶ αὐτὸς ξηρῷ τῷ ποδί· τὰ ὕδατα ἐν Ἱεριχὼ πονηρὰ ἦν καὶ ἄγονα· καὶ ἀκούσας παρὰ τῶν τῆς πόλεως 10 ἐπεκαλέσατο τὸν θεὸν καὶ εἶπεν· ἴαμαι τὰ ὕδατα ταῦτα καὶ οὐκ ἔσται ἔτι ἐκεῖθεν θάνατος καὶ ἀτεκνουμένη· καὶ ἰάθησαν τὰ ὕδατα ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης. Παίδων ἀτακτούντων κατ' αὐτοῦ κατηράσατο ἐν αὐτοῖς καὶ ἐξέλθουσαι δύο ἄρκοι ἐνέῤῥηξαν ἐξ αὐτῶν μβ'. Γυνὴ προφήτου τελευτήσαντος 15 ὀχλουμένη ὑπὸ δανιστῶν καὶ μὴ ἔχουσα ἀποδοῦναι προσῆλθε τῷ Ἐλισαίῳ, καὶ ἐνετείλατο αὐτῇ συναγαγεῖν ἀγγεῖα καινά, ὅσα δύναται, καὶ τὸ ἔχον ὀλίγιστον ἔλαιον ἐκκενοῦν εἰς αὐτά, ἕως ἀποσχῇ τὰ ἀγγεῖα· καὶ τοῦτο ποιήσασα ἐπλήρωσε τὰ ἀγγεῖα καὶ ἀποδέδωκε τοῖς δανισταῖς καὶ τὸ περισ- 20 σεῦον ἔσχεν εἰς διατροφὴν τῶν παιδίων. Εἰς Σουμὰν

1 3 Reg. 19, 16 **10** 4 Reg. 2, 19 ss **14** ibid. v. 23 **16** s ibid. 4, 1 ss **20** s ibid. v. 12 ss

1 Ἐλ. + οὗτος E Ἐβελμαούλ BEF ἐκ Βελμαούλ B[1] ῥουβὶμ DdE ῥουβῆ BB[1] καὶ ∠ BCE 2 ἐπὶ τούτου ∠ E γέγονε + οὖν E τέρας + ἐπὶ τούτου E ὅ ∠ B[1]E 3 χρυσῆ + ἡ ἐν Σηλὼμ F + εἰς Βεθὴλ BB[1]E ὀξὺ BB[1] ἀκουσθ. + τὴν φωνὴν B[1] 4 τῶν] τὴν (sic) B δήλων] διλώσεων E 5 ἐτέχθη + ἐν BCDd Ἰσρ.] Ἱερουσαλὴμ E καθελεῖται E χωννευτὰ B 6 καὶ θανὼν ∠ BB[1] 7 τὰ — p. 96, 23 ἀνέζησεν ∠ BB[1]CDdEF, haec publicavit ex codice Vatic. 2125 „exemplo gustuique" A. Mai, Nova Patr. Bibl. IV 1847, 318—320 (= M) 14 ἐξελθοῦσαι Aa 16 ὑπὸ] παρὰ M 17 ἀγγία Aa 18 ὀλίγιστον] ὀλιγοστόν M 19 ἀγγία Aa 21 παίδων M

ἀπελθὼν ἔμεινε παρά τινι γυναικὶ καὶ μὴ ποιοῦσαν αὐτὴν παιδίον, ἐπιθυμοῦσαν δὲ σχεῖν εὐξάμενος πεποίηκε συλλαβεῖν καὶ τεκεῖν· εἶτα ἀποθανόντα τὸν παῖδα εὐξάμενος πάλιν ἤγειρεν ἐκ νεκρῶν. Εἰς Γάλγαλα ἐλθὼν κατήχθη παρὰ τοῖς 5 υἱοῖς τῶν προφητῶν καὶ ἑψεθέντος προσφαγίου καὶ θανατικῆς βοτάνης συνεψεθείσης τῷ προσφαγίῳ καὶ παρ' ὀλίγον κινδυνευόντων πάντων πεποίηκεν ἀβλαβὲς καὶ ἡδὺ τὸ βρῶμα· τῶν υἱῶν τῶν προφητῶν κοπτόντων ξύλα παρὰ τὸν Ἰορδάνην ἐξέπεσε τὸ δρέπανον καὶ κατεποντίσθη· ὁ δὲ Ἐλισ- 10 σαῖος εὐχόμενος πεποίηκεν ἐπιπολάσαι τὸ δρέπανον. Ναιμᾶν ὁ Σύρος δι' αὐτοῦ ἐκαθερίσθη ἀπὸ τῆς λέπρας. Τὸν παῖδα αὐτοῦ Ἐλισαῖος λεγόμενον Γιεζεί, ἀπελθόντα κρύφα παρὰ γνώμην αὐτοῦ πρὸς Ναιμᾶν καὶ αἰτήσαντα ἀργύριον, ὕστερον ἐλθόντα καὶ ἀρνούμενον ἤλεγξε καὶ κατηράσατο αὐτὸν καὶ 15 γέγονε λεπρός. Βασιλέως Συρίας πολεμοῦντος τὸν Ἰσραὴλ ἠσφαλίζετο τὸν βασιλέα Ἰσραὴλ ἀπαγγέλλων αὐτῷ τὰς σκέψεις τοῦ ἐχθροῦ· τοῦτο μαθὼν ὁ βασιλεὺς Συρίας πέμπει δύναμιν ἀγαγεῖν τὸν προφήτην· ὁ δὲ εὐξάμενος πεποίηκεν αὐτοὺς καταχθῆναι ἀορασίᾳ καὶ ἀπήγαγεν εἰς Σαμαρείαν παρὰ τοὺς 20 ἐχθρούς, ἀβλαβεῖς τε αὐτοὺς φυλάξας διέσωσε καὶ ἔθρεψεν· τοῦτο μαθὼν ὁ βασιλεὺς Συρίας ἐπαύσατο τοῦ πολεμεῖν. Μετὰ θάνατον Ἐλισαίου ἀποθανών τις καὶ θαπτόμενος ἐῤῥίφη ἐπὶ τὰ ὀστᾶ αὐτοῦ καὶ μόνον ὡς ἥψατο τῶν ὀστέων τοῦ Ἐλισαίου, ὁ νεκρὸς εὐθὺς ἀνέζησεν.

25 κγ'. Ζαχαρίας ἐξ Ἱερουσαλὴμ υἱὸς Ἰωδαὲ τοῦ ἱερέως, ὃν ἀπέκτεινεν Ἰωὰς ὁ βασιλεὺς Ἰούδα ἐχόμενα τοῦ θυσιαστηρίου·

4 4 Reg. 4, 38 **12** ibid. 5, 1 ss **22** ibid. 6, 11 s; 13, 21
25 s 2 Chron. 24, 20; Mt. 23, 25; Lc. 11, 51

10 Ναμᾶν A 23 ἐρίφη Aa 25 ἐξ Ἱερουσαλὴμ ∟ BB¹E ὃν — Ἰωὰς] πατὴρ δὲ Ἰωάννου τοῦ βαπτιστοῦ (+ καὶ προδρόμου E) τοῦτον ἀπέκτεινεν Ἡρώδης BB¹EF Ἰούδα ∟ BE

καὶ ἐξέχεεν τὸ αἷμα αὐτοῦ ὁ οἶκος Δαυὶδ ἀνὰ μέσον ἐπὶ τοῦ Αἰλάμ· καὶ λαβόντες αὐτὸν οἱ ἱερεῖς ἔθαψαν αὐτὸν μετὰ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ· ἔκτοτε ἐγένοντο τέρατα ἐν τῷ ναῷ φαντασίας καὶ οὐκ ἴσχυον οἱ ἱερεῖς ἰδεῖν ὀπτασίαν ἀγγέλων θεοῦ οὔτε δοῦναι χρησμοὺς ἐκ τοῦ Δαβεὶρ οὔτε ἐρωτῆσαι 5 ἐν τῷ Ἐφοὺδ οὔτε διὰ δήλων ἀποκριθῆναι τῷ λαῷ ὡς τὸ πρίν.

[(Ἰαδώκ). Ἄνθρωπος τοῦ θεοῦ ὁ ἐλθὼν ἐκ γῆς Ἰούδα εἰς Ἱερουσαλὴμ πρὸς Ἱεροβοὰμ Ἰαδὼκ ἐκαλεῖτο. Οὗτος προεφήτευσε περὶ Ἰωσία τοῦ βασιλέως Ἰούδα, ὅτι τὰ ὀστᾶ τῶν 10 ἱερέων τοῦ Βαὰλ κατακαύσει ἐπὶ τοῦ θυσιαστηρίου, ἔνθα Ἱεροβοὰμ ἔθυε τῷ Βαάλ. Καὶ προφητεύοντος αὐτοῦ ἐξέτεινεν ὁ βασιλεὺς τὴν χεῖρα αὐτοῦ συλλαβεῖν αὐτόν, καὶ ἐξηράνθη ἡ χεὶρ τοῦ βασιλέως παραυτίκα.

Σίμων ὁ υἱὸς τοῦ Κλωπᾶ, ὁ ἀνέψιος τοῦ κυρίου· συ- 15 κοφαντηθεὶς ὑπὸ τῶν αἱρέσεων κατηγορήθη ἐπὶ Ἀττικοῦ ὑπατικοῦ. Καὶ ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας αἰκιζόμενος ἐμαρτύρησεν,

8 4 Reg. 23, 17; 3 Reg. 13, 1 **10** ibid. v. 2 **14** ibid. v. 3

1 *ὁ οἶκος Δαυὶδ*] *ἐν οἴκῳ θεοῦ* (*κυρίου* F). *Οὗτος ἦν ἐξ Ἱερουσαλήμ· οἴκου* (*ὁ οἶκος* B^{1}F) *Δαυὶδ* BB^{1}EF *ἐπὶ* ∠ F 2 *αἰλάμ*] *ἀδάμ* B^{1}DF *ἐλάμ* B + *ἐν* (*ἐξ* B) *οἴκῳ* (*οἴκου* B) *κυρίου* BB^{1}EF *λαβόντες* — *ἱερεῖς*] *ἐκεῖ* BB^{1}E *αὐτὸν* + *μεταξὺ τοῦ θυσιαστηρίου καὶ τοῦ οἴκου* BB^{1}EF 3 *αὐτοῦ* + *Ἰωδαὲ* BB^{1}EF *τέρατα* + *πολλὰ* BB^{1}F *ἐγίνοντο* BF *ναῷ* + *φαντασίαι* BE 4 *ἴσχυσαν* B^1 *ἱεροῖς* (sic) E *ἰδεῖν* + *οὐκέτι* BB^{1}E *ὀπτασίας* BB^1 *ἀγγέλου* BE 5 *θεοῦ* ∠ BB^{1}E *χρησμόν* E *Δαβὴρ* B^{1}E *ἐρωτᾶν* E 6 *διὰ* + *τῶν* BE *ὥσπερ* BB^{1}E 8 *Ἰαδὼκ* — p. 98, 3 ∠ Aa *Ἰαδὼκ* — finis ∠ BB^1. Solum servatur in CDdE *Ἰαδὼκ* ∠ CDd *Ἰαδὼμ* E + *ὁ* E *η'* *Ἄνθρωπος* CDd 9 *Ἰαδὼκ ἐκαλεῖτο* ∠ E *προεφήτευσε*] *προφήτης* E 11 *βὰλ* E *βάαλ* D *τοῦ θυσιαστηρίου*] *τὸ θυσιαστήριον* CE *ἔνθα* — 14 *βασιλ.* lacuna E 12 *Ἰεροβοὰμ* C *τῷ*] *τῇ* C 13 *συλλαβεῖν*] *πρὸς τὸ συλλαβέσθαι* C 14 *τοῦ βασιλέως*] *αὐτοῦ* C *παραυτίκα*] *παραχρῆμα* corr. e *παρὰ χρημα* C hic explic. C fol. 108 15 *ι'* Dd *ὁ* ∠ E *ἀνέψιος* + *δὲ* E 16 *αἱρεσιαρχῶν* E

ὡς πάντας ὑπερθαυμάσαι καὶ τὸν ὑπατικόν, πῶς ρκ´ ἐτῶν
τυγχάνων ὑπέμεινε τὰς αἰκίας· καὶ ἐκέλευσεν αὐτὸν σταυ-
ρωθῆναι.]

Καὶ ἄλλοι προφῆται ἐγένοντο κρυπτοί, ὧν τὰ ὀνόματα
5 ἐμφέρονται ἐν ταῖς γενεαλογίαις αὐτῶν ἐπὶ βίβλων ὀνομάτων
Ἰσραήλ· ἐγράφοντο γὰρ πᾶν τὸ γένος Ἰσραὴλ κατ᾽ ὄνομα
[τῶν προφητῶν καὶ ὁσίων ἀνδρῶν καὶ ὁ θάνατος αὐτῶν
καὶ τὰ ἀξιώματα αὐτῶν καὶ πότε ἀπέθνησκον· καὶ ἦν εἰς
μνημόσυνον τῶν ἱερέων καὶ βασιλέων καὶ προφητῶν καὶ
10 τῶν μεγιστάνων καὶ ὁσίων ἀνδρῶν].

Καὶ ταῦτα μὲν μέχρι τούτων.

E.

DE PROPHETARUM VITA ET OBITU, RECENSIO SCHOLIIS HESYCHII ALIORUMQUE
15 ## PATRUM IN PROPHETAS ADIECTA.

A = Monac. 472 saec. XI fol. 20.
a = editio Hoeschelii (Migne Patr. gr. 93, 1348).
B = vitae inter Theodoreti expositiones in cod. Laurent. plut. XI cod. 4 saec. XI (Migne Patr. gr. 81, 1632).
20 C = vitae prophetarum inter Theophylacti commentationes (Migne Patr. gr. 126, 817).

1 πάντων E καὶ + αὐτὸν E πῶς ρκ´] ὃς ἑκατὸν εἴκοσι E 4 καὶ + ταῦτα μὲν περὶ τούτων· οἱ E ἄλλοι + δὲ E τὰ ὀνόματα] αἱ ὀνομά (!) E 5 ἐκφέρονται E ἐπὶ — 6 Ἰσρ.] καθὼς ἡ βίβλος τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ περιέχει finis E 6 κατ᾽ ὄνομα] καὶ τὰ ὀνόματα Dd τῶν — 11 τούτων ∟ Aa τούτων. + Παρακαλῶ δὲ τοὺς ἐντυγχάνοντας τῷδε τῷ πονήματι ἤγουν τῷ ἱστορικῷ διηγήματι, εὐχὰς ἡμῖν ἀντιδοῦναι τοῦ κόπου. Νομίζω γὰρ οὐ

α'. Ὠσηὲ ἑρμηνεύεται σωζόμενος. Οὗτος ἦν ἐκ Βελεμὼθ τῆς φυλῆς Ἰσάχαρ, καὶ ἔδωκε τέρας ἥξειν κύριον ἐπὶ γῆς ἀνθρώποις συναναστρεφόμενον καὶ ἡ δρῦς ἡ ἐν Σιλὼμ μερισθήσεται εἰς δώδεκα μέρη· καὶ γενήσονται δώδεκα δρύες ἐπακοῦσαι καὶ ἀκολουθῆσαι αὐτῷ ἐπὶ γῆς φανέντι θεῷ, καὶ 5 δι' αὐτοῦ σωθήσεται πᾶσα ἡ γῆ· καὶ οὕτως θανὼν ἐτάφη ἐν τῇ γῇ αὐτοῦ.

β'. Ἰωὴλ ἑρμηνεύεται ἀγαπητὸς κυρίου ἢ ἀρχή. Οὗτος ἦν ἐκ τῆς φυλῆς Ῥουβὴν ἀγροῦ Βεθομόρων· ἐν εἰρήνῃ ἀπέθανε καὶ ἐτάφη ἐκεῖ. 10

γ'. Ἀμὼς ἑρμηνεύεται στερέωσις ἢ ἰσχύς. Ἀμὼς ἦν ἐκ Θεκουέ· καὶ Ἀμασίας συχνῶς αὐτὸν τυμπανίσας τέλος ἀνεῖλεν αὐτὸν ξίφει· ἔτι δὲ ἐμπνέοντος αὐτοῦ ἀνῆλθεν εἰς τὴν γῆν αὐτοῦ· καὶ μεθ' ἡμέρας δύο ἀπέθανε καὶ ἐτάφη ἐκεῖ.

δ'. Ἀβδιοῦ ἑρμηνεύεται δοῦλος ἐξομολογητός. Οὗτος 15 ἦν ἐκ τῆς Συχέμ. Οὗτος ἦν ὁ τριστάτης ἑκατόνταρχος· ὁ τρίτος Ὀχοζίου καὶ δεηθεὶς τοῦ Ἡλίου, καὶ διασωθεὶς παραδόξως ἐγένετο αὐτοῦ λειτουργός. Πολλὰ δὲ παθὼν καὶ ὑπὸ τοῦ Ἀχαὰβ διὰ τὸν Ἡλίαν τέλος καταφρονήσας θανάτου,

1 Osee 1, 1 **3** testam. XII patriarch. Simeon c. 6 et Dan. c. 5 **11. 12** Amos 1, 1; 7, 10 **15** 4 Reg. 1, 13 ss

μικρὸν τυγχάνειν τὴν ἐκ τούτων ὠφέλειαν τὸ μὴ ἀγνοεῖν τὴν τῶν ἁγίων τούτων πολιτείαν τε καὶ τελείωσιν, ὅτι μνήμη δικαίου μετ' ἐγκωμίων, καὶ διότι ἡ πρὸς τοὺς ἀγαθοὺς τῶν ὁμοδούλων τιμὴ ἀπόδειξιν ἔχει τῆς πρὸς τὸν κοινὸν δεσπότην εὐνοίας E Τὰ ὀνόματα τῶν ις' προφητῶν καὶ ὅπως ἐτελεύτησαν καὶ ἐν ποίοις τόποις κεῖνται· καὶ τί ἕκαστος προεφήτευσεν καὶ ὅσα ἐπ' αὐτῶν παράδοξα γέγονεν B 1 α' ⁄ AaC Βελελεμὸθ C 2 ἥξειν + τὸν C κύριον + καὶ B 3 δρύς A ἡ δρῦς ἡ] ἱδρύσει B ἡ] εἰ A Σηλὼμ B 4 εἰς ∠ AB; manu rec. in marg. scriptum A 5 ἐπακοῦσαι ∠ B αὐτῷ] τῷ BC 6 οὕτως] οὗτος B 9 μεθομόρων AB 13 ξίφει + πλήξας αὐτὸν ἐν ῥοπάλῳ κατὰ τοῦ κροτάφου καὶ B 15 Ἀβδιού BC ἐξομολογητής a 17 Ὀζίου B Ἡλιοῦ AB 18 παθῶν A

καταλιπὼν τὸν βασιλέα, ἠκολούθησε τῷ Ἠλίᾳ καὶ προεφήτευσε καὶ ἀποθανὼν ἐν εἰρήνῃ ἐτάφη μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ.

ε΄. Ἰωνᾶς ἑρμηνεύεται ὑψίστου πονοῦντος ἢ περιστερά.
5 Ἰωνᾶς ἦν ἐκ γῆς Καριαθὲμ πλησίον Ἀζώτου πόλεως Ἑλλήνων κατὰ θάλασσαν· καὶ ἐκβρασθεὶς ἐκ τοῦ κήτους, ἀπελθὼν εἰς Νινευῒ καὶ κηρύξας καὶ ἀνακάμψας οὐκ ἔμεινεν ἐν τῇ γῇ αὐτοῦ· ἀλλὰ παραλαβὼν τὴν μητέρα αὐτοῦ παρῴκησεν ἐν τῇ Ἀσσοὺρ χώρᾳ ἀλλοφύλων ἐθνῶν· ἔλεγεν γάρ, ὅτι
10 „οὕτως ἀφελῶ τὸ ὄνειδός μου, ὅτι ἐψευσάμην προφητεύσας κατὰ Νινευῒ τῆς μεγάλης πόλεως.“ Ἦν τις Ἠλίας ἐλέγχων τὸν Ἀχαὰβ καὶ καλέσας λιμὸν ἐπὶ τὴν γῆν ἔφυγε· καὶ ἐλθὼν εἰς Σαραφθὰ ηὗρε τὴν χήραν μετὰ τοῦ υἱοῦ αὐτῆς, καὶ ἔμεινε παρ᾽ αὐτοῖς· οὐδὲ γὰρ ἠδύνατο μένειν μετὰ τῶν ἀπε-
15 ριτμήτων· καὶ εὐλόγησεν αὐτὴν διὰ τὴν ξενοδοχίαν. ἦν γὰρ προγινώσκων αὐτὴν ἐκ πρώτου. Θανόντος δὲ τοῦ υἱοῦ αὐτῆς ἐν μέσῳ ἀπεριτμήτων, πάλιν ἤγειρεν ὁ θεὸς διὰ τοῦ Ἠλία ἐκεῖ νεκρόν· ἠθέλησε γὰρ δεῖξαι αὐτῷ, ὅτι οὐ δύναταί τις ἀποδρᾶσαι θεόν. Καὶ ἀναστὰς Ἰωνᾶς μετὰ τὸν λιμὸν ἦλθεν
20 εἰς τὴν Ἰουδαῖαν· καὶ ἀπέθανεν ἡ μήτηρ αὐτοῦ κατὰ τὴν ὁδόν, καὶ ἔθαψεν αὐτὴν ἐχόμενα τῆς βαλάνου Δεββώρας. Καὶ κατῴκησεν ἐν γῇ Σαραήρ. Ἀπέθανε δὲ ἐκεῖ καὶ ἐτάφη ἐν σπηλαίῳ Κενὲζ κριτοῦ γενομένου ἐν ἡμέραις τῆς ἀναρχίας.

1 3 Reg. 18, 3 s **5** ibid. 17, 1 **6** Ion. 2, 1; 4, 2 **10** ibid. 4, 1 s **11** 3 Reg. 17, 1; 17—19 **13** s ibid. 17, 9 **14** ibid. 17, 12. 15 **16** ibid. 17, 17

4 Ἰωνάς C περιστερᾶ A 5 Καραθιαρεὶμ (al. Καραθιαραὶμ Cod. Venet.) C + ὥς τινες φασί C Ἑλλήνων ∟ C 7 Νινευῆ B 9 Ἀσσοῦρ B τῇ] γῇ C 11 τῆς πόλεως τῆς μεγάλης C τις] δὲ τότε C Ἠλίας + ὁ προφήτης C ἦν — p. 101, 9 πνοῆς ∟ B 13 Σάρεφθα C εὗρε C χῆρα A 18 δείξαι A 19 διαδρᾶναι C 21 Δεβόῤῥας A Δεβώρας C 22 Σαραὰρ a Σαραὰμ C

Καὶ ἔδωκε τέρας πολὺ ἐπὶ Ἰσραὴλ καὶ ἐφ' ὅλην τὴν γῆν· ὅταν φησὶ ἴδωσι λίθον βοῶντα οἰκτρῶς, καὶ κάνθαρον ἀπὸ ξύλου πρὸς θεὸν φθεγγόμενον, τότε ἐγγίζειν τὴν σωτηρίαν· τότε ὄψονται τὴν Ἱερουσαλὴμ ἠδαφισμένην ἕως θεμελίων ὅλην, καὶ εἰς αὐτὴν πάντα τὰ ἔθνη [ἐν] προσκυ- 5 νήσει τῷ κυρίῳ· καὶ μεταθήσουσι τοὺς λίθους κατὰ δυσμὰς ἡλίου, καὶ ἐκεῖ ἔσται ἡ προσκύνησις τοῦ ἠλειμμένου διὰ τὸ τὴν Ἱερουσαλὴμ βδελυχθῆναι ἐν ἐρημώσει θηρίων καὶ πάσης ἀκαθαρσίας, καὶ τότε ἥξει τὸ τέλος πάσης πνοῆς.

ς'. Μιχαίας ἑρμηνεύεται ταπείνωσις ἢ ταπεινούμενος. 10 Οὗτος ἦν ἀπὸ Μοραθεὶ ἐκ φυλῆς Ἐφραΐμ. Οὗτος πολλὰ ποιήσας τῷ Ἀχαάβ· ὑπὸ Ἰωρὰμ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ ἀνῃρέθη κρημνῷ, ὅτι ἤλεγχεν αὐτὸν ἐπὶ ταῖς ἀσεβείαις τῶν πατέρων αὐτοῦ· καὶ ἐτάφη ἐν τῇ γῇ αὐτοῦ μόνος, σύνεγγυς πολυανδρίου Ἐνακείμ. 15

ζ'. Ναοὺμ ἑρμηνεύεται παράκλητος. Οὗτος ἦν ἀπὸ Ἐλκεσὶν πέραν τοῦ Ἰηνβαρεὶν ἐκ φυλῆς Συμεών. Οὗτος μετὰ τὸν Ἰωνᾶν τέρας ἔδωκεν, ὅτι ὑπὸ ὑδάτων γλυκέων καὶ πυρὸς ἀπολεῖται ἡ Νινευΐ· ὃ καὶ γέγονεν. Ἡ γὰρ περιέχουσα αὐτὴν λίμνη κατέκλυσεν αὐτὴν ἐν σεισμῷ καὶ πῦρ 20 ἐκ τῆς ἐρήμου τὸ ὑψηλότερον αὐτῆς μέρος ἐνέπρησεν· ἀπέθανε δ' ἐν εἰρήνῃ καὶ ἐτάφη ἐν τῇ γῇ αὐτοῦ.

2 Habac. 2, 11 7 ibid. 2, 14; Zach. 6, 15; 8, 20; 14, 16 **11** Mich. 1, 1; Ierem. 26, 28 **12** 3 Reg. 22, 8 s **17** Nah. 2, 8 ss **20** ibid. 1, 8; 3, 15

1 ἐπὶ] ἐν C 4 ἐδαφισμένην A ἠφανισμένην C ἐν ∠ C 6 τῷ ∠ A δυσμᾶς A 7 ἠλημμένου Aa 10 ἢ] ἦν (!) A 11 Μοραθὶ C οὗτος] καὶ C 12 Ἀχαάμ a Ἰωρὰμ] Ἰωὰβ C 15 ἐν Ἀκείμ B 16 παράκλησις AC 17 Ἐλκεσεῖν AB Ἐλκεσαΐ C τὴν βαρεὶν A Ἰηνβαρεὶν] Ἰορδάνου εἰς Βιγαβρὶ C ταύτην βάριν B 19 ἡ Νινευὶ ∠ AB ἡ ∠ C 20 αὐτὴν] αὐτῇ A κατέκλεισεν B 21 ἐρήμου + ἐπελθὸν C

η΄. Ἀμβακοὺμ ἢ Ἀββακού, ἑρμηνεύεται πατὴρ ἐγέρσεως. [Ἀμβακοὺμ ὁ προφήτης ἦν ἐξ ἀγροῦ Βεθουχάρ, φυλῆς Συμεών. Καὶ εἶδε πρὸ τῆς αἰχμαλωσίας περὶ τῆς ἁλώσεως τῆς Ἱερουσαλὴμ καὶ ἐπένθησε σφόδρα. Καὶ ὅτε ἦλθε Να-
5 βουχοδονόσορ ἐν Ἱερουσαλήμ, ἔφυγεν εἰς Ὀστρακίνην, καὶ ἦν πάροικος ἐν γῇ Ἰσραήλ. Ὡς δὲ ἐπέστρεψαν οἱ Χαλδαῖοι καὶ οἱ κατάλοιποι οἱ ὄντες ἐν Ἱερουσαλὴμ κατέβησαν εἰς Αἴγυπτον, ἦν οὗτος παροικῶν τὴν γῆν αὐτοῦ καὶ λειτουργῶν θερισταῖς τοῦ λαοῦ αὐτοῦ. Ὡς δὲ ἔλαβε τὸ ἔδεσμα ἀπ-
10 ενέγκαι τοῖς ἐργάταις, προεφήτευσε τοῖς Ἰουδαίοις εἰπών· Πορεύομαι εἰς γῆν μακράν, καὶ ταχέως ἐλεύσομαι. Ἐὰν δὲ βραδύνω, ἀπενέγκατε τοῖς θερισταῖς τὸ ἄριστον αὐτῶν. Καὶ γενόμενος ἐν Βαβυλῶνι, καὶ δοὺς τὸ ἄριστον τῷ Δανιὴλ ἐπέστη τοῖς θερισταῖς ἐσθίουσι καὶ οὐδενὶ εἶπε τὸ γεγονός.
15 Συνῆκε δὲ ἐκ τούτου, ὅτι τάχιον ἐπιστρέψει ὁ λαὸς ἐκ Βαβυλῶνος. Καὶ πρὸ δύο ἐτῶν τῆς ἐπιστροφῆς θανὼν ἐτάφη ἐκεῖ ἐν ἀγρῷ. Ἔδωκε δὲ τέρας τοῖς ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ, ὅτι ὄψονται ἐν τῷ ναῷ φῶς, καὶ οὕτως ἴδωσι τὴν δόξαν τοῦ ναοῦ. Καὶ περὶ τῆς συντελείας τοῦ ναοῦ προεῖπεν, ὅτι ὑπὸ
20 ἔθνους δυτικοῦ γενήσεται. Καὶ τότε τὸ ἅπλωμα τοῦ Δαβεὶρ εἰς μικρὰ διαῤῥαγήσεται, καὶ τὰ ἐπίκρανα τῶν δύο στύλων ἀφαιρεθήσεται· καὶ οὐδεὶς γνώσεται, ποῦ ἔσονται. Ταῦτα δὲ ἐν τῇ ἐρήμῳ ἀπενεχθήσονται ὑπὸ ἀγγέλου, ὅπου ἐν ἀρχῇ ἐπάγη ἡ σκηνὴ τοῦ μαρτυρίου καὶ τοῖς ἐπὶ τέλει γνωσθήσε-
25 ται κύριος.]

θ΄. Σοφονίας ἑρμηνεύεται σκοπιὰ κυρίου. Οὗτος ἦν ἐκ φυλῆς Συμεὼν ἀγροῦ Σαρὼθ καὶ προεφήτευσε περὶ τῆς

3 Habac. 1, 6; c. 2 **13** Dan. 14, 32 s

1 ∠ BC 2 — 25 θ′ solum in C, ex textu Epiphaniano II depromptum 5 Ὀστραγένην C 27 Σαβαρὼθ A Σαβαὼθ B ἐπροεφήτευσε A

πόλεως Ἱερουσαλὴμ καὶ περὶ τέλους Ἰσραὴλ καὶ ἀντεισαγωγῆς καὶ σωτηρίας ἐθνῶν, καὶ αἰσχύνης ἀσεβῶν, καὶ δόξης δικαίων, καὶ κριτοῦ πάσης πνοῆς· καὶ θανὼν ἐτάφη ἐν τῷ ἀγρῷ αὐτοῦ.

ι΄. Ἀγγαῖος ἑορτάζων ἑρμηνεύεται. Οὗτος ἐτέχθη εἰς Βαβυλῶνα· ἦν δὲ ἐκ φυλῆς Λευὶ καὶ ἔτι νέος ὢν ἦλθεν ἀπὸ Βαβυλῶνος εἰς Ἱερουσαλὴμ καὶ φανερῶς περὶ τῆς ἐπιστροφῆς τοῦ λαοῦ προεφήτευσεν· καὶ εἶδεν ἐκ μέρους τὴν οἰκοδομὴν τοῦ ναοῦ· καὶ ἀποθανὼν ἐν Ἱερουσαλὴμ ἐτάφη πλησίον τάφου τῶν ἱερέων ἐνδόξως, ὡς αὐτοί, ἐπειδὴ καὶ αὐτὸς ἦν ἐκ γένους ἱερατικοῦ.

ια΄. Ζαχαρίας ἑρμηνεύεται μνήμη ὑψίστου ἢ νικητὴς λέοντος. Οὗτος ἦν ἐκ γένους Λευΐ, ἐγεννήθη ἐν Γαλαὰδ καὶ ἐλθὼν ἀπὸ Χαλδαίων ἤδη προβεβηκώς, καὶ πολλὰ τῷ ναῷ προφητεύσας ἔδωκεν εἰς ἀπόδειξιν. Οὗτος εἶπε τῷ Ἰωσεδέκ, ὅτι γεννήσει υἱόν, καὶ ἐν Ἱερουσαλὴμ ἱερατεύσει, εἰς τύπον τοῦ ἀληθῶς ἀρχιερέως. Οὗτος καὶ τὸν Σαλαθιὴλ ἐπὶ υἱῷ ηὐλόγησε, καὶ τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ζοροβάβελ ἐπέθηκε καὶ ἐπὶ Κύρου τέρας ἔδωκεν εἰς νῖκος· καὶ περὶ τῆς λειτουργίας αὐτοῦ προεφήτευσεν, ἣν ποιήσει ἐν Ἱερουσαλήμ, καὶ ηὐλόγησεν αὐτὸν σφόδρα. Τὸ δὲ τῆς προθέσεως εἶδεν Ἱερουσαλήμ· καὶ περὶ τέλους Ἰσραήλ, καὶ ἀρχῆς ἐθνῶν καὶ τέλους τοῦ ναοῦ, ὡς θεμελίων καταστροφῆς, καὶ ἀργίας προφητῶν καὶ ἱερέων καὶ σαββάτων, καὶ διπλῆς κρίσεως ἐξέθετο. Καὶ ἀπέθανεν ἐν γήρει μακρῷ καὶ ἐκλιπὼν ἐτέθη σύνεγγυς τοῦ Ἀγγαίου.

1 Zachar. 14, 10; Soph. 2, 11; 3, 9. 10. 14 8 Agg. 1, 8; 2, 10 13 Zachar. 1, 1 22 ibid. 1, 16; 4, 9; 6, 12—15 24 ibid. 13, 2 ss

3 κριτοῦ] κρίσεως B 15 ἀπόδειξιν. οὕτως εἶπεν C 17 ἀληθῆ A ἀληθινοῦ B 19 νίκος A εἰς νῖκος ∠ B 21 ἴδεν B 24 ἱερῶν BC 25 ἐκλείπων B

ιβ'. Μαλαχίας ἑρμηνεύεται ἄγγελος. Οὗτος μετὰ τὴν ἐπιστροφὴν τίκτεται ἐν Σοφιρᾷ ἐκ γένους Λευΐ, καὶ ἔτι πάνυ νέος ὢν καλὸν βίον ἔσχεν. Καὶ ἐπειδὴ πᾶς ὁ λαὸς ἐτίμα αὐτὸν ὡς ἄμεπτον καὶ πραΰν, ἐκάλεσε Μαλαχίαν
5 αὐτόν, ὅ ἐστιν ἄγγελος. Ἦν γὰρ καὶ τῷ εἴδει εὐπρεπής· ἀλλὰ καὶ ὅσα αὐτὸς εἶπεν ἐν προφητείᾳ, αὐτῇ τῇ ἡμέρᾳ ἄγγελος ὀφθεὶς θεοῦ ἐπεδευτέρου τοὺς λόγους αὐτοῦ· τὸν δὲ ἄγγελον οὐδεὶς ἀνάξιος ἐθεώρει, ἀλλ' ἤτοι φωνὴν αὐτοῦ ἤκουε μόνον· οἱ δὲ ἄξιοι καὶ τὸ εἶδος αὐτοῦ ἐθεώρουν, ὡς
10 ἐγένετο ἐν ταῖς ἡμέραις τῆς ἀναρχίας, ὡς γέγραπται ἐν σχωφετείμ, τουτέστιν ἐν βίβλῳ κριτῶν. Καὶ ἔτι νέος ὢν προσετέθη πρὸς τοὺς πατέρας αὐτοῦ ἐν βίῳ ἀγαθῷ, καὶ ἐτάφη μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ.

[ιγ'. Ἡσαΐας ὁ προφήτης ἐγένετο μὲν ἐν Ἱερουσαλὴμ
15 ἐκ φυλῆς Ἰούδα, θνήσκει δὲ ὑπὸ Μανασσῆ τοῦ βασιλέως Ἰούδα πρίονι ξυλίνῳ πρισθεὶς εἰς δύο, καὶ ἐτέθη ὑποκάτω δρυὸς Ῥωγὴλ ἐχόμενα τῆς διαβάσεως τῶν ὑδάτων, ὧν ἀπώλεσεν Ἐζεκίας ὁ βασιλεὺς χώσας αὐτά.

Ἱερεμίας ὁ προφήτης ἦν ἐξ Ἀναθὼθ καὶ ἐν Τάφναις
20 Αἰγύπτου λιθοβοληθεὶς ὑπὸ τοῦ λαοῦ ἐτελεύτησεν.

Ἰεζεκιὴλ ὁ προφήτης ἦν ἐκ γῆς Σαρηρᾶ, ἐκ τῶν υἱῶν τῶν ἀρχιερέων λευΐτης· ἀπέθανε δὲ ἐν τῇ γῇ τῶν Χαλδαίων ἐπὶ τῆς αἰχμαλωσίας.]

5 cf. Mal. 3, 1 11 Iudic. 2, 1 s

2 Σοφηρᾷ B Σωφιρᾶ A 5 τῷ] τὸ A ὅσα] ὃς AaC 7 ἐπεδεύτεροι aC 8 ἤτοι] ἤτη A ἢ τὴν B 9 ἤκουον A ἤκουσε B 10 σχωφετείμ] ἐφαρφωτείμ AB 14 solum in a usque ad finem.

APPENDIX

Versio Latina textus Syriaci Epiphanio et Cornelio in codice Sinait. Syro 10 (saec. IX) attributi.

Porro capitulum exhibens, quibus temporibus fuerint prophetae et qua ex tribu, et ubi obdormierit unusquisque. 5

I. Ex iis Moyses ex tribu Levi, vixitque CXX annos et mortuus est in deserto ac sepultus a Deo in monte Nebo.

II. Samuel ex tribu Ephraim et mortuus est ac sepultus in Ramatha in diebus Saul regis primi. 10

III. David ex tribu Iuda; vixitque annos LXX et sepultus est in Ierusalem.

IV. Nathan ex Gabaon, et mortuus est ac sepultus in Gabaon in diebus Roboam regis.

V. Achias porro fuit in diebus Ieroboam. 15

VI. Ioad erat ex Samaria, eumque occidit leo in diebus Ieroboam regis sepultusque est in Bethel.

VII. Elias erat a Thesbi ex tribu Levi in diebus Achab regis, et in diebus [verba aliquot hic excidisse videntur] hic in coelos evectus est. 20

VIII. Abdias ex tribu Ephraim, isque erat praefectus copiarum Achab, isque abscondit centum prophetas in spelunca, eratque discipulus Eliae prophetae.

IX. Ionas fuit ex Geth Opher (gdhfr), filius Amathi, eumque salvavit Elias propheta, cum fugeret tempore 25 Oziae regis.

X. Elisaeus fuit ex tribu Ruben, eratque discipulus Eliae.

XI. Isaias fuit in diebus Oziae et Ioathan et Achaz et Ezechiae, regum Iuda, eratque ex tribu Iuda, et mor- 30 tuus est ac sepultus in Ierusalem.

XII. Ieremias fuit ex tribu Levi, filius Helciae, sacerdotis, sororque eius Susanna erat. Fuitque tempore quo descendit captivitas (i. e. captivi) in Babylonem. Lapidatus autem est a Iudaeis, qui remanserant, cum irent Memphim, quae est in Aegypto, et mortuus est ac sepultus ibidem.

XIII. Ezechiel fuit in captivitate, quam cepit Nabuchodonosor, eratque ex tribu Levi, mortuusque est in captivitate ac sepultus ibidem.

XIV. Daniel erat ex tribu Iuda et mortuus est ac sepultus in Susis castro.

XV. Osee fuit tempore Oziae, ex tribu Issachar, sepultusque est in terra sua.

XVI. Michaeas fuit in diebus Ioram filii Achab, ex tribu Ephraim.

XVII. Amos fuit de Thecue; occiditque eum Amasias, sacerdos Bethel.

XVIII. Nahum fuit ex tribu Simeon.

XIX. Habacuc fuit tempore captivitatis, ex tribu Simeon. Isque attulit pulmentum Danielo, fuitque in lacu leonum.

XX. Sophoniasque porro ex eadem tribu erat.

XXI. Et Aggaeas ex ea Levi.

XXII. Et Ioel ex ea Ruben.

Malachias autem ex eis, qui ascenderant a Babylone, natus est. Fueruntque prophetae ultimi. Haec autem conscripserunt Epiphanius de Cypro et Cornel⟨i⟩us de Ierusalem. Explicit. Porro capitulum de apostolis sanctis etc. etc.

ALTERA PARS.

APOSTOLORUM DISCIPULORUMQUE INDICES.

A.

INDEX APOSTOLORUM DISCIPULORUMQUE DOMINI EPIPHANIO ATTRIBUTUS. 5

A = Paris. 1115 anni 1276 fol. 233v.
B = Vindob. theol. gr. 77 saec. XIII exeunt. fol. 259.
b = Versio latina Musculi 1557.
C = Vatic. Pii gr. 47 saec. XII fol. 151v.
D = Baroc. 142 saec. XIV fol. 284. 10
E = Textus inter Oecumenii Commentaria.
F = Matrit. 105 saec. ignoti fol. 37.
F[1] = Turic. (C 11) saec. XIV, textus Pseudosophronii.

ΤΑ ΟΝΟΜΑΤΑ ΤΩΝ ΔΩΔΕΚΑ ΑΠΟΣΤΟΛΩΝ ΠΟΥ ΕΚΗΡΥΞΑΝ ΤΟ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ΧΡΙΣΤΟΥ ΚΑΙ ΠΩΣ ΕΤΕΛΕΙΩΘΗΣΑΝ. ⟨ΕΠΙΦΑΝΙΟΥ⟩. 15

α΄. Σίμων Πέτρος ὁ τῶν ἀποστόλων κορυφαῖος, ὡς διὰ τῶν ἐπιστολῶν αὐτοῦ φαίνεται δηλῶν ἐν Πόντῳ καὶ Γαλα-

16 1 Petr. 1, 1. Cf. Origenes apud Euseb. h. e. III 1, 2

14 *Τοῦ αὐτοῦ* (sc. *Ἐπιφανίου*) *περὶ τῶν ἁγίων ἀποστόλων ποῦ ἕκαστος αὐτῶν ἐκήρυξε καὶ πῶς καὶ ποῦ ἐτελεύτησαν, καὶ τὰ ἅγια αὐτῶν σώματα ποῦ κεῖνται καὶ ἐν ποίοις τόποις* A *Δωροθέου ἐπισκόπου Τύρου ἀνδρὸς πνευματοφόρου ἐπὶ Διοκλητιανοῦ ... διαλάμψαντος .. σύνοψις εἰς τοὺς βίους καὶ τὰ τέλη τῶν ἀποστόλων καὶ τῶν προφητῶν* Bb *Περ τῶν ἁγίων ἀποστόλων τῶν ιβ΄ καὶ τῶν ο΄, ποῦ ἐκήρυξεν ἕκαστος καὶ ποῖον ἔσχον τέλος* C 14—16 / F[1] *Περὶ* (∠ E) *τῶν δώδεκα ἀποστόλων τὰ ὀνόματα καὶ ποῦ κτλ.* DE 15 *εὐαγγέλιον* + *τοῦ* E 17 *α΄*] *πρῶτος* BbF *πρῶτον* C *τῶν — κορυφαῖος*] *λεγόμενος Κηφᾶς* D 18 *αὐτοῦ* +

τίᾳ καὶ Καππαδοκίᾳ καὶ Βιθυνίᾳ καὶ ἐν Ἰταλίᾳ, [Ἀσίᾳ καὶ ἐν τῷ Ἰλλυρικῷ] ἐκήρυξε τὸ εὐαγγέλιον τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὕστερον δὲ ἐν Ῥώμῃ ἐπὶ Νέρωνος βασιλέως σταυροῦται κατὰ κεφαλῆς, αὐτοῦ οὕτως παθεῖν ἀξιώσαντος,
5 θάπτεται δὲ ἐν αὐτῇ τῇ Ῥώμῃ πρὸ τριῶν Καλανδῶν Ἰουλίων, ὅ ἐστιν Ἐπιφὶ ε΄.

β΄. Ἀνδρέας δὲ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ, ὡς οἱ πρὸ ἡμῶν παραδεδώκασιν, ἐκήρυξε Σκύθαις καὶ Σογδιανοῖς καὶ Γορσίνοις καὶ ἐν Σεβαστοπόλει τῇ μεγάλῃ, ὅπου ἐστὶν ἡ παρεμβολὴ
10 Ἄψαρος καὶ Ὕσσου λιμὴν καὶ Φᾶσις ποταμός, ἔνθα οἰκοῦσιν

4 Ioa. 21, 18; Euseb. h. e. III 1, 2 ex Origine; demonstr. evang. III 5, 65; cf. martyr. Petri c. 8 et 9 (ed. Lipsius-Bonnet I 92, 18) 7 Ioa. 1, 40; Mt. 4, 18 8 Epiphanius monach. de Andrea (ed. Dressel 1843, p. 49, 23); Nicetas Dav. Paphl. or. IV in laud. S. Andr. (Migne 105, 64 C), Menolog. Basilii (Migne 117, 185 A). Cf. Acta Andreae et Matthiae (ed. Lipsius-Bonnet II 1, 63, 5 ss) 11 Acta Andreae c. 2 s (ibidem p. 38, 27 ss). Martyr. Andreae c. 8 (ibidem p. 51, 1)

αὐτὸς E φαίνεται δηλῶν] μανθάνομεν κηρύξας D δηλοῖ BEF ἐν + τῷ B 1 Βιθηνίᾳ A Βηθυνίᾳ C καὶ — Ἰταλίᾳ ⌊ b Ἀσίᾳ — Ἰλλυρικῷ ⌊ BbCDEF κηρύξας BEF κηρύττων C 2 τοῦ κυρίου — Ἰησοῦ ⌊ DEF 3 δὲ ⌊ BCEF ὕστερον δὲ] et tandem b Romae praedicavit ubi et postea b ἐπὶ — 4 κεφαλῆς] κατελθὼν καὶ Σίμ⟨ωνα⟩ καταβαλὼν σταυρῷ παρεδόθη ὑπὸ Νέρωνος D 4 αὐτοῦ — ἀξιώσαντος] ὄντος ἀξιωσθέντος παθεῖν C αὐτὸς ἀξιώσας παθεῖν B παρακαλέσαντος παθεῖν D ἀξιώσαντος παθεῖν EF 5 ἐν — Ῥώμῃ] ibique b Ῥήμῃ + μηνὶ Ἐπιφὶ ε΄ ὅ ἐστι B πρὸ — Ἰουλίων ⌊ D Ἰουλίου C 6 ὅ — ε΄ ⌊ BbCDEF ε΄ + Παῦνι δὲ κη΄, ὅστιν Ἰούνιος A, Lipsius, Apocr. Apostelgeschichten und -Legenden I 1893, p. 200 corrigit pro κη΄: κθ΄ 7 β΄ ⌊ BbCEF δὲ ⌊ BbCDEFF^1 αὐτοῦ] Simonis Petri b Πέτρου D 8 παρέδωκαν D ἐκήρυξε ⌊ BbDEFF^1 Σηγδιανοῖς B Γορσίνοις] Σάκαις BbCDEFF^1 Σάκαις + ἐκήρυξε τὸ εὐαγγέλιον τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ CEF^1 9 καὶ] ἐκήρυξε δὲ A Σεβαστοπόλει] πόλει EF Σεβ. + ἐκήρυξε F^1 μεγάλῃ] interiore b μεγάλῃ + ἐκήρυξε τὸ εὐαγγέλιον τοῦ Χριστοῦ BD ἐστὶν ⌊ E 10 Ἀψάρου F^1 καὶ Ὕσσου λιμὴν ⌊ DEFF^1 ὅπου — ποταμός ⌊ b Φάσης ACDEFF^1 ὁ F^1 ἔνθα — Αἰθίοπες ⌊ E οἰκοῦσιν + ἄνδρες BC

Αἰθίοπες, θάπτεται δὲ ἐν Πάτραις τῆς Ἀχαΐας σταυρῷ προσδεθεὶς ὑπὸ Αἰγέα τοῦ βασιλέως Πατρῶν.

γʹ. Ἰάκωβος δὲ ὁ τοῦ Ζεβεδαίου, ἀδελφὸς δὲ Ἰωάννου τοῦ εὐαγγελιστοῦ, ταῖς δώδεκα φυλαῖς τῆς διασπορᾶς ἐκήρυξε τὸ εὐαγγέλιον τοῦ Χριστοῦ, ὑπὸ δὲ Ἡρώδου τοῦ τετράρχου 5 *τῶν Ἰουδαίων ἀνῃρέθη μαχαίρᾳ καὶ ἐκεῖ ἐτάφη ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ.*

δʹ. Ἰωάννης δὲ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ, ἐν μὲν τῇ Ἀσίᾳ ἐκήρυξε τὸ εὐαγγέλιον τοῦ Χριστοῦ, ὑπὸ δὲ Τραιανοῦ τοῦ βασιλέως τῶν Ῥωμαίων ἐξορισθεὶς ὑπ' αὐτοῦ ἐν Πάτμῳ τῇ νήσῳ διὰ τοῦ λόγου τοῦ κυρίου, ἐκεῖ ὢν συνέγραψε τὸ 10 *εὐγγέλιον τὸ κατὰ Ἰωάννην, καὶ ἐξέδοτο αὐτὸ διὰ Γαΐου*

3 Mt. 4, 21 4 Iacob. 1, 1 6 Act 12, 1—2 7 Mt. 4, 21; 10, 2; Mc. 10, 35; Lc. 5, 10 9 cf. Acta Ioannis 2 s (ed. Lipsius-Bonnet II 1, 151, 13); acta Prochori (ed. Zahn p. 45, 1)

1 *Αἰθίοπες* + *ἄγριοι* BC agrestes b *οἱ ἐσώτεροι* DF[1] 2 *προσδεθεὶς*] *παραδοθεὶς* F[1] *σταυρῷ προσδεθεὶς*] *ἐξέρχεται δὲ τοῦ βίου τὸ τέλος σταυρῷ καὶ παραδοθεὶς καὶ αὐτὸς* D *σταυρῷ — Πατρῶν*] *ὑπὸ Αἰγέου τοῦ ἀνθυπάτου σταυρωθεὶς* EF *Αἰγεάτου* ACF[1] *Πατρῶν*] *Ἐδεσσηνῶν* B Edessenorum b *Ἐδεσηνῶν* F[1] 3 *δὲ* ∟ bEFF[1] *ὁ τοῦ*] *υἱὸς* BC filius b *ἀδελφὸς — εὐαγγελιστοῦ*] *ἁλιεῖς τὴν τέχνην* BbC *καὶ αὐτὸς ἐν τῇ ἐπιστολῇ αὐτοῦ φαίνεται κηρύξας* D *ἀδελφὸς — εὐαγγ.* ∟ EFF[1] 4 *φυλαῖς* + *τοῦ Ἰσραήλ* D *τῆς — ἐκήρυξε* ∟ D *τῆς διασπορᾶς*] *ταῖς ἐν τῇ διασπορᾷ* BCEFF[1] tribubus in dispersione constitutis b *διασπορᾶς* + *πᾶσιν* F[1] 5 *τοῦ Χριστοῦ* ∟ E *Χριστοῦ*] *κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ* BbF[1] 6 *ἀνῃρέθη δὲ μαχαίρᾳ ὑπ. Ἡρ. τετράρχ. τ. Ἰουδ.* F[1] *τῶν Ἰουδαίων*] *τοῦ καὶ Ἀγρίππα* E *τῶν Ἰουδαίων* / E *καὶ — Ἰουδαίᾳ*] *ὡς ἐν ταῖς πράξεσι τῶν ἀποστόλων εὑρίσκομεν* D *ἐκοιμήθη δὲ ἐν πόλει τῆς Μαρμαρικῆς* EF 7 *δὲ* ∟ BbDEF *αὐτοῦ*] Iacobi b *αὐτοῦ* + *ὁ καὶ εὐαγγελιστὴς τοῦ κυρίου γενόμενος, ὃς καὶ ἠγάπα ὁ κύριος* Bb *μὲν* ∟ EF 8 *τοῦ Χριστοῦ*] Iesu Christi b *καὶ ἐν τῇ Ἐφέσῳ* D *ὑπὸ — 9 αὐτοῦ*] *ἐξορισθεὶς δὲ ὑπὸ Τραιανοῦ τοῦ βασιλέως* E *ὑπὸ — Ῥωμαίων*] *εἶτα* E *τοῦ — Ῥωμαίων* ∟ b *τῶν Ῥωμαίων* ∟ BD *ὑπ' αὐτοῦ* / BbCE 10 *διὰ* — p. 110, 3 *τῇ τοῦ*] *ὅπου καὶ τὸ εὐαγγέλιον συνέθηκε καὶ αἰδείας τυχὼν εἰς Ἔφεσον ἐπέστρεψεν, ὅπου καὶ ἐκοιμήθη ζῶν* E *διὰ — κυρίου* ∟ D *ὢν συνέγραψε*] *συνεγράψατο* F *ἐκεῖσε οὖν διαθε|||* *ἐνέγραψε* D *συνεγρ.* — 11 *αὐτὸ*] *καὶ τὸ ἅγιον αὐτοῦ εὐαγγέλιον ἔγραψε καὶ*

τοῦ ξενοδόχου, μετὰ δὲ τὴν Τραιανοῦ τελευτὴν ἐπάνεισιν ἀπὸ τῆς νήσου εἰς τὴν Ἔφεσον καὶ ἐκεῖ ζῶντα ἑαυτὸν ἔθαψεν, ὢν ἐτῶν ρκʹ τῇ τοῦ θεοῦ βουλήσει.

εʹ. Φίλιππος δὲ ὁ ἀπόστολος· οὗτος ἦν ἀπὸ Βηθσαιδᾶ 5 ἐκ τῆς κώμης Πέτρου καὶ Ἀνδρέου. ἐν δὲ τῇ ἄνω Φρυγίᾳ ἐκήρυξε τὸ εὐαγγέλιον. θνήσκει δὲ ἐν Ἱεραπόλει καὶ ἐκεῖ θάπτεται ἐνδόξως μετὰ τῶν αὐτοῦ.

ϛʹ. Βαρθολομαῖος δὲ ὁ ἀπόστολος Ἰνδοῖς τοῖς καλουμένοις Εὐδαίμοσιν ἐκήρυξε τὸ εὐαγγέλιον τοῦ Χριστοῦ καὶ τὸ 10 κατὰ Ματθαῖον ἅγιον εὐαγγέλιον αὐτοῖς τῇ ἰδίᾳ διαλέκτῳ αὐτῶν συγγράψας ἐκοιμήθη δὲ ἐν Ἀλβανίᾳ πόλει τῆς μεγάλης Ἀρμενίας καὶ ἐκεῖ ἐτάφη.

2 cf. Acta Ioannis c. 115 (ed. Bonnet p. 215, 1—4) **3** cf. Wright, Apocr. Acts of the Apostles II, London 1871, 59: Syr. hist. Iohannis filii Zebedaei **4** Ioa. 1, 44 **5** cf. Acta Philippi (ed. Bonnet II 2 p. 49, 9) **6** Proclus apud Euseb. h. e. III 31, 4 **8** Euseb. h. e. V 10, 3

ἐξέδωκεν ἐν Ἐφέσῳ B τὸ — τοῦ] (+ τὸ κατ' αὐτὸν εὐαγγέλιον D), θάπτεται δὲ ἐν Ἐφέσῳ ἔτι ζῶν DE ξενοδόχου + καὶ διακόνου, ᾧ καὶ Παῦλος ὁ ἀπόστολος μαρτυρεῖ λέγων Ῥωμαίοις· ἀσπάζεται ὑμᾶς Γάϊος ὁ ξένος μου καὶ ὅλης τῆς ἐκκλησίας Bb 1 ἐπανίησεν AC 2 καὶ — 3 βουλήσει] ὁ μακάριος Ἰωάννης καὶ παραμένει ἐν Ἐφέσῳ καὶ ἔζησεν ἔτη ρκʹ, κατὰ μετὰ ταῦτα ζῶν ἑαυτὸν ἐκεῖ ἔθαψε θεοῦ βουλήσει, εἰσὶ δὲ οἳ λέγουσι μὴ ἐπὶ Τραιανοῦ αὐτὸν ἐξορισθῆναι εἰς Πάτμον, ἀλλ' ἐπὶ Δομετιανοῦ υἱοῦ Οὐεσπασιανοῦ Bb 4 δὲ ∠ EFF^1 ὁ — ἦν ∠ Bb ὁ — 5 Φρυγίᾳ ∠ D οὗτος — ἐκήρυξε] ἐν Φρυγίᾳ κηρύσσει EFF^1 ἐκ — Ἀνδρέου] πόλεως Bb δὲ] μὲν B ἄνω ∠ Bb 6 κηρύττει D εὐαγγέλιον + τοῦ κυρίου (+ Ἰησοῦ F^1) BbFF^1 + τοῦ Χριστοῦ D θνήσκει — ἐκεῖ ∠ BbDFF^1 θάπτεται + δὲ (∠ F^1) ἐν Ἱεραπόλει BbDFF^1 7 ἐνδόξως — αὐτοῦ] μετὰ τῶν θυγατέρων ἐνδόξως FF^1 ἐνδόξως] σταυρῷ παραδοθεὶς D αὐτοῦ + θυγατέρων Bb μετὰ — αὐτοῦ] ἐν αὐτῇ δὲ καὶ αἱ θυγατέρες αὐτοῦ ἐκοιμήθησαν, κατάκεινται D 8 δὲ ∠ BDEFF^1 ὁ ἀπόστολος ∠ Bb τοῖς — 9 εὐδαίμοσιν ∠ E Χριστοῦ] κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ Bb κυρίου + τοῖς καλουμένοις εὐδαίμοσιν E Χριστοῦ + ὃς E οἷς F ἅγιον ∠ BbDEFF^1 10 τῇ — συγγράψας] ἔδωκεν DEFF^1 ἐξέδωκεν Bb 11 Ἀλβανῷ EF Ἀλβανοπόλει F^1 Ἀρπανοπόλει D 12 καὶ — ἐτάφη ∠ F^1 καὶ — ἐτάφη] Ἰνδικῆς EFF^1 σταυρῷ παραδοθείς D

ζ´. Θωμᾶς δὲ ὁ ἀπόστολος, καθὼς ἡ παράδοσις περιέχει, ἦν μὲν ἀπὸ τῆς Πανιάδος πόλεως τῆς Γαλιλαίας, Πάρθοις δὲ καὶ Μήδοις ἐκήρυξε τὸ εὐαγγέλιον τοῦ κυρίου, καὶ Πέρσαις δὲ καὶ Γερμανοῖς καὶ Ὑρκανοῖς [καὶ Ἰνδοῖς] καὶ Βάκτροις καὶ Μάγοις, ἐκοιμήθη ἐν πόλει Καλαμηνῇ τῆς 5 *Ἰνδικῆς.*

η´. Ματθαῖος δὲ ὁ εὐαγγελιστὴς ἦν ἀπὸ Ἱερουσαλὴμ καὶ ἐκεῖ συνέγραψε τὸ εὐαγγέλιον τοῦ κυρίου τῇ ἑβραΐδι διαλέκτῳ, καὶ ἐξέδωκεν αὐτὸ τοῖς ἁγίοις ἀποστόλοις καὶ ἑρμηνεύων αὐτὸ Ἰάκωβος ὁ ἀδελφὸς τοῦ κυρίου, ἐκοιμήθη 10 *δὲ ἐν Ἱεραπόλει τῆς Παρθίας καὶ θάπτεται ἐκεῖ.*

2 cf. doctrina Addai (ed. W. Cureton, Ancient Syriac Documents p. 8). Thomas confunditur hic cum Addaeo, vide Lipsius, Apocr. Apostelgesch. I 271 **3** Origenes apud Euseb. h. e. III 1, 1 **4** cf. Nicetas David Paphl. or. VII (Migne 105, 136 D ss); Niceph. Call. h. e. II 40 (Migne 145, 861 D) **5** cf. Heracleon apud Clem. Alexandr. strom. IV 9, 71 **7** Euseb. h. e. III 39, 16 e Papia **11** cf. Nicetas David Paphl. or. XI (Migne 105, 233 A—B)

1 *δὲ* ∠ EFF¹ *δὲ — ἀπόστολος*] *ὃς καὶ Ἰούδας καὶ Δίδυμος ἐκαλεῖτο* D *ὁ ἀπόστολος* ∠ Bb 2 *ἦν — Γαλιλαίας* ∠ BbDEFF¹ 3 *δὲ* ∠ EFF¹ *ἐκήρυξε — κυρίου* ∠ bEF 4 *δὲ* ∠ BDFF¹ *καὶ Ἰνδοῖς* ∠ BbDEFF¹ *Γερμανοῖς*] *Καρμανοῖς* F 5 *Μάγοις*] Dacis b *καὶ Μάγοις*] *ἐκήρυξε τὸ εὐαγγέλιον τοῦ κυρίου Χριστοῦ* (∠ F¹) EFF¹ *ἐκοιμήθη* + *δὲ* BDEF *Καλαμίνῃ* CEFF¹ *Καλαμηνῇ* ∠ D 6 *Ἰνδικῆς* + *μαρτυρήσης καὶ ἐκεῖ ἐτάφη ἐνδόξως* A *Καλαμηνῇ — Ἰνδ.*] *Καλάμῃ τῇ λεγομένῃ λόγχῃ ἀναιρεθεὶς ἔνθα καὶ ἐτάφη ἐνδόξως* Bb 7 *δὲ* ∠ EF 7 *— ἐκεῖ* finis] *Ματθαῖος ὁ καὶ* ||| *εὐαγγελιστὴς τὸ εὐαγγέλιον τῇ ἑβραΐδι διαλέκτῳ συγγράψας ἔδωκεν εἰς Ἱερουσαλήμ, βληθεὶς δὲ λίθοις ἐκοιμήθη ἐν Ἱεραπόλει τῆς Παρθίας* D *ἦν — 11 ἐκεῖ* ∠ bEF 8 *συνέγραψε* ∠ F *τοῦ κυρίου* ∠ EF *τοῦ κυρίου*] D. N. I. Chr. b 9 *καὶ — 10 κυρίου*] *γράψας ἔδωκεν* F *ἐκδέδωκεν* B *τοῖς ἁγίοις ἀποστόλοις*] *εἰς Ἱερουσαλὴμ Ἰακώβῳ τῷ ἀδελφῷ τοῦ κυρίου τῷ κατὰ σάρκα* Bb 11 *καὶ — ἐκεῖ*] *κἀκεῖ τέθαπται* bEF *θάπτεται ἐκεῖ*] *ἐτάφη ἐνδόξως· ἐν γὰρ τῷ κοσμικῷ αὐτοῦ βίῳ ἐγένετο ἀρχιτελώνης, ἐν δὲ ἐκλογῇ τῶν ἀποστόλων ἐγένετο ἀρχισυγγραφεὺς τῶν ἁγίων μυστηρίων τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ* A

ϑ'. Ἰάκωβος [ὁ ἐπικληθεὶς Θαδδαῖος], ἀδελφὸς τοῦ κυρίου γενόμενος τὸ κατὰ σάρκα, ὃς καὶ πρῶτος ἐν Ἱεροσολύμοις κατεστάθη ἐπίσκοπος ὑπὸ τῶν ἀποστόλων· προφάσεως δὲ γενομένης ζητημάτων τοῖς Ἰουδαίοις λίθοις ὑπ' αὐτῶν βλη-
5 θεὶς ἐκοιμήθη ἐν Ἱερουσαλὴμ καὶ ἐκεῖ ἐτάφη πλησίον τοῦ τάφου τῶν ἱερέων ἐνδόξως.

[Σίμων ὁ ζηλωτὴς πᾶσαν τὴν Μαυριτανίαν καὶ τὴν τῶν Ἀφρῶν χώραν διελθὼν καὶ κηρύξας τὸν Χριστόν, ὕστερον δὲ ἐν Βρεττανίᾳ ὑπ' αὐτῶν σταυρωθεὶς καὶ τελειωθεὶς θά-
10 πτεται ἐκεῖ.]

ι'. Θαδδαῖος δὲ ὁ καὶ Λεββαῖος, ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ, ὁ ἐπικληθεὶς Ἰούδας Ἰακώβου Ἐδεσσηνοῖς καὶ πάσῃ τῇ Μεσοποταμείᾳ ἐκήρυξε τὸ εὐαγγέλιον τοῦ κυρίου καὶ ἐπὶ Αὐγάρου τοῦ βασιλέως Ἐδεσσηνῶν, ἐτελεύτησε δὲ ἐν Βηρυτῷ
15 καὶ ἐκεῖ ἐτάφη ἐνδόξως.

1 Mc. 6, 3; Mt. 13, 55; Galat. 1, 19 2 Euseb. h. e. II 23, 4—6 ex Hegesippo comment. l. V 5 Flav. Ioseph. antiqu. 20, 9, 1 7 Nicetas David Paphl. or. XII in laudem s. Simonis (Migne 105, 244 D), Niceph. Call. h. e. II 40 (Migne 145, 864 D), Menol. Basilii die 10. Mai. (Migne 117, 448 C) 12 Acta Thaddaei c. 1. 5. 8 (ed. Lipsius I 276, 2; 278, 10)

1 ἐπικληθεὶς — 2 σάρκα] ὁ τοῦ Ἀλφαίου ἐπικληθεὶς δίκαιος EFF¹ ὁ τοῦ Ἀλφαίου ἀδελφὸς Ματθαίου τοῦ εὐαγγελιστοῦ B 2 καὶ πρῶτος ∠ B Ἱεροσολύμοις + πρῶτος B κατεστάθη ἐπίσκ.] ἐπεσκόπευσε EF ὃς — 3 ἀποστόλων] ὁ ἐν Ἱεροσολύμοις ἐπισκοπήσας D προφάσεως — 5 ἐκοιμήθη] λίθοις ὑπὸ Ἰουδαίων βληθεὶς ἀνηρέθη BEFF¹ ἐτάφη ἐνδόξως] θάπτεται (τέθαπται F) ἐν τῷ ναῷ BCDEFF¹ 7 Solum in Bb 11 Θαδδαῖος] Ἰούδας Ἰακώβου ὁ καὶ Θαδδαῖος Bb δὲ ∠ BbEF δὲ — 12 ἐπικληθεὶς] ὁ αὐτὸς ||| ὁ λεγόμενος D 11 ἀδελφὸς — 12 ἐπικληθεὶς] καὶ CEF ὁ ἀδελφὸς — Ἰακώβου ∠ Bb Αἰδεσινοῖς A Ἐδεσινοῖς CE 13 τοῦ — καὶ ∠ CDEF καὶ ἐπὶ] ἐπὶ δὲ Bb ἐτελεύτησεν — ἐνδόξως] ἐκοιμήθη ἐν |||| κἀκεῖ τέθαπται ἀναρτεθεὶς καὶ τοξευθείς D τοῦ ∠ EF βασιλέως] τοπάρχου EF Ἐδεσσηνοῦ F 14 Βηρυτῷ rasura A Βυριτῷ F 15 καὶ ἐνδόξως] (ἐν ᾧ C) κἀκεῖ τέθαπται CEF ἐτάφη] θάπτεται B

ια'. Ἰούδας ὁ ἀδελφὸς τοῦ κυρίου μετὰ Ἰάκωβον τὸν ἑαυτοῦ ἀδελφὸν καὶ Συμεὼν ἐξάδελφον τοῦ κυρίου, λιπὼν δὲ αὐτὸν ἐπίσκοπον ἐν Ἱεροσολύμοις ἔτη ζ', ἐκήρυξε δὲ τὸ εὐαγγέλιον τοῦ Χριστοῦ ἐν πάσῃ τῇ Ἰουδαίᾳ καὶ Σαμαρείᾳ, ἐποίησε δὲ καὶ καθολικὴν ἐπιστολήν, καὶ πρώην ἔσχε δύο 5 υἱοὺς Ἰάκωβον καὶ Ζωκήρ, ἀπέθανε δὲ ἐν Ἱερουσαλὴμ ἐνδόξως.

[*ια'.* Σίμων ὁ ἐπικληθεὶς Ἰούδας, ὁ καὶ ἐπίσκοπος γενόμενος μετὰ τελευτὴν Ἰακώβου ἐν Ἱερουσαλὴμ ἐπὶ Τραιανοῦ τοῦ βασιλέως σταυρῷ προσδεθεὶς ἐτελειώθη ἐν Ὀστρακίνῃ 10 τῆς Αἰγύπτου ζήσας ἔτη ρκ'.]

[*ια'.* Σίμων ὁ Καναναῖος ὁ τοῦ Κλωπᾶ, ὁ καὶ Ἰούδας μετὰ Ἰάκωβον τὸν δίκαιον ἐπίσκοπος γέγονεν ἐν Ἱεροσολύμοις καὶ ζήσας ρκ' ἔτη σταυρῷ παραδοθεὶς ἐμαρτύρησεν ἐπὶ Τραιανοῦ βασιλέως.] 15

ιβ'. Ματθίας δὲ εἷς ὢν τῶν ο' μαθητῶν ὃν ἀνέδειξεν

3 Nicetas David Paphl. or. XIII in laud. s. Iudae (Migne 105, 264 C; 268 A); Niceph. Call. h. e. II 40 (Migne 145, 864 D); Menolog. Basil. die 19 Iunii (Migne 117, 504 C) **5** Epiphan. monach. vita Mariae (ed. Dressel, p. 28) **8** Euseb. h. e. III 32, 1 **9** Hegesippus apud Euseb. h. e. III 32, 3 **10** Confusio cum Simone Zelote **12** Confusio cum Simone Iuda **16** Euseb. h. e. I 12, 3

1 Solum in A 8 In Bb 9 Ἱερουσαλὴμ (+ arbitror eum esse Iacobum Alphaei b) 10 ἐν Ὀστρακίνῃ] in civitate Aegypti Caesareae b ρκ'] 102 b 12 In CDEFF[1] ὁ + ζηλωτὴς ὁ καὶ D ὁ — ὁ] ἐπικληθεὶς DF[1] 13 μετὰ — 15 βασιλέως] ἀδελφὸς Ἰακώβου τοῦ ἐπισκόπου ⟨ὅστις καὶ τὸν⟩ κλῆρον τῆς ἐπισκοπῆς ἐδέξατο μετὰ τὴν Ἰακώβου τοῦ δικαίου κοίμησιν. ⟨Ἔζησεν⟩ δὲ (∟ F[1]) ἔτη ρκ', σταυρῷ (+ δὲ F[1]) παραδοθεὶς ὑπὸ (ἐπὶ F[1]) Τραιανοῦ (+ τοῦ βασιλέως F[1]) διωγμοῦ (+ μεγάλου F[1]) κινηθέντος ἐκοιμήθη DF[1] δίκαιον + χειροτονηθεὶς F γέγονεν ἐν ∟ F ρκ'] ἑκατὸν εἴκοσι E 16 δὲ ∟ BCDEFF[1] ο'] ἑβδομήκοντα EF ο' + μὲν B μαθητῶν / EF ὃν — p. 114, 2 συγκατεριτμήθη] συγκαταριθμηθεὶς δὲ BbF συναναριθμεῖται CEF

ὁ κύριος ἡμῶν μετὰ τὴν ἀνάδειξιν τὴν ἐκ νεκρῶν, ὃς καὶ συγκατεριτμήθη μετὰ τῶν ἕνδεκα ἀποστόλων ἀντὶ Ἰούδα τοῦ Ἰσκαριότου, ἐκήρυξε τὸ εὐαγγέλιον τοῦ κυρίου ἡμῶν ἐν τῇ ἔξω *Αἰθιοπίᾳ* καὶ ἐκεῖ ἐμαρτύρησεν ὑπὸ τῶν *Αἰθιόπων* ἐπὶ 5 Ὕσσου λιμένα.

ιγ'. Παῦλος δὲ ὁ ἀπόστολος μετὰ τὴν εἰς οὐρανοὺς τοῦ κυρίου ἀνάληψιν ἤρξατο κηρύσσειν τὸ εὐαγγέλιον τοῦ κυρίου ἀρξάμενος ἀπὸ Ἱεροσολύμων προῆλθεν ἕως τοῦ Ἰλλυρικοῦ καὶ τῆς Ἰταλίας καὶ Ἱσπανίας, οὗ καὶ ἐπιστολαὶ μετὰ σοφίας 10 παρ' ἡμῖν φέρονται. Ἐπὶ δὲ Νέρωνος υἱοῦ Κλαυδίου βα-

1 Act. 1, 23 4 Act. Andreae et Matthiae c. 1 (ed. Bonnet II 1 p. 65, 7). Nicetas David Paphl. or. XIV in laud. s. Matthiae (Migne 105, 280 C); Menolog. Basil. die 9. Aug. (Migne 117, 580 A); Niceph. Call h. e. II 40 (Migne 145, 865 A) 8 Origenes apud Euseb. h. e. III 1, 3 (cf. Rom. 15, 34; 1 Clem. 5)

1 ἡμῶν — 2 ἀποστόλων] ἀπόστολον D 2 ἕνδεκα] ια' F ιβ' B ἀποστόλων + δωδέκατος B 3 Ἰσκαριότου + ὅστις (καὶ E) προδότης τοῦ κυρίου γέγονε (ἐγεγόνει E) CEF Ἰσκαριότου] προδότου E Ἰσκαριότου + τοῦ προδεδωκότος τὸν κύριον Bb + τοῦ προδότου γενομένου F¹ + οὗτος D ἐκήρυξεν — 5 λιμένα] θνήσκει δὲ ἐν τῇ Αἰθιοπίᾳ τῇ ἔξω, ἐν χώρᾳ ὅπου ἡ παρεμβολὴ Ἄψαρος, ἐκεῖ κηρύξας τὸ εὐαγγέλιον (ὅπου ἐκήρυξε τὸ εὐαγγέλιον F) CEF οὗτος ἐν τῇ ἐσωτέρᾳ (interiore b) Αἰθιοπίᾳ ὅπου ἐστὶν Ὕσσου λιμὴν καὶ Φάσις ὁ ποταμός, ἐκεῖ ἀνθρώποις βαρβάροις σαρκοφάγοις ἐκήρυξε τὸ εὐαγγέλιον, ἀπέθανεν ἐν Σεβαστοπόλει καὶ ἐκεῖ ἐτάφη πλησίον τοῦ ἱεροῦ ἡλίου Bb ἐν τῇ δευτέρᾳ Αἰθιοπίᾳ, ὅπου ἡ παρεμβολὴ Ἀψάρου καὶ Ὕσσου λιμήν, ἐκήρυξε τὸ εὐαγγέλιον ἀγρίοις ἀνθρώποις οὖσι, καὶ ἐκεῖ ἐκοιμήθη καὶ ἐκεῖ ἐτάφη ἕως τῆς σήμερον F¹ 3 τοῦ — ἡμῶν / D ἔξω] β' DF¹ 4 καὶ — 5 λιμένα D multas lacunas habet καὶ ἐκοιμήθη ἐκεῖ ὑπ//// κατακοπείς· οὗτοι /// οἱ ιβ' λεγόμενοι κορυφαῖοι ἀπόστολοι D hic finit C 6 In ABbD ἀπόστολος ⌊ Bb εἰς οὐρανοὺς ⌊ Bb κυρίου + Ἰησοῦ Χριστοῦ Bb 7 ἤρξατο] προκληθεὶς ὑπ' αὐτοῦ καὶ τοῖς ἀποστόλοις συγκαταλεγεὶς Bb 6 δὲ — 7 κυρίου] ὁ μεθεργάτης τοῦ/// ὤνος Χριστοῦ μαρτυρ⟨. . . .⟩άνος D 9 Σπανίων Bb Σπανίας D μετὰ] μεσταὶ πάσης Bb σοφίας + καὶ ἀκριβείας D 10 παρ' ἡμῖν ⌊ BbD υἱοῦ Κλαυδίου] τοῦ Bb ἐπὶ — p. 115, 2 Ἰουλίων] οὗτος οὖν ὁ ἀνεκδιήγητος ἄνθρωπος μετὰ τὸ

σιλέως ἐν πόλει Ῥώμῃ τὴν κεφαλὴν ἀπετμήθη, ἐμαρτύρησεν Ἐπιφὶ ε΄, πρὸ γ΄ Καλανδῶν Ἰουλίων· καὶ ἐκεῖ ἐτάφη πλησίον τοῦ ἁγίου ἀποστόλου Πέτρου, ἐκεῖ εἰσιν ἕως σήμερον ἐν Χριστῷ.

[Μαρτύριον Παύλου τοῦ ἀποστόλου. Ἐπὶ Νέρωνος τοῦ 5 *Καίσαρος Ῥωμαίων ἐμαρτύρησεν αὐτόθι Παῦλος ὁ ἀποστόλος ξίφει τὴν κεφαλὴν ἀποτμηθεὶς ἐν τῷ τριακοστῷ καὶ ἕκτῳ ἔτει τοῦ σωτηρίου πάθους, τὸν καλὸν ἀγῶνα ἀγωνισάμενος ἐν Ῥώμῃ πέμπτῃ ἡμέρᾳ κατὰ Συρομακεδόνας Πανέμου μηνός, ὅστις λέγεται παρ' Αἰγυπτίοις Ἐπιφί, παρὰ δὲ Ῥωμαίοις* 10 *πρὸ τριῶν Καλανδῶν Ἰουλίων μηνὶ Ἰουνίῳ, καθ' ἣν ἐτελειώθη ὁ ἅγιος ἀπόστολος τῷ κατ' αὐτὸν μαρτυρίῳ ἑξηκοστῷ καὶ ἐννάτῳ ἔτει τῆς τοῦ σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ παρουσίας. Ἐστὶν οὖν ὁ πᾶς χρόνος, ἐξ οὗ ἐμαρτύρησε τριακόσια τριάκοντα ἔτη μέχρι τῆς παρούσης ταύτης ὑπατίας,* 15 *τετάρτης μὲν Ἀρκαδίου, τρίτης δὲ Ὀνωρίου τῶν δύο ἀδελφῶν αὐτοκρατόρων Αὐγούστων, ἐννάτης ἰνδικτίωνος τῆς πεντεκαιδεκαετηρικῆς περιόδου μηνὸς Ἰουνίου εἰκοστῆς ἐννάτης ἡμέρας.]*

ιδ΄. Μάρκος ὁ εὐαγγελιστὴς ἦν μὲν Κυρηναῖος τῆς Λι- 20 *βύης, ἐκήρυξε δὲ τὸ εὐαγγέλιον Ἀλεξανδρεῦσι καὶ πάσῃ τῇ περιχώρῳ αὐτῶν ἕως Πενταπόλεως καὶ ἐν πάσῃ τῇ Αἰγύπτῳ ἐκδοθὲν ὑπὸ Πέτρου τοῦ ἀποστόλου μετέδωκε τὸ τῆς εὐσε-*

20 Acta Marci, vide Lipsius, Die apocr. Apostelgesch. II 2, 332 **22** Monarch. prologi in Evang., Euseb. h. e. IV 15 **23** Papias apud Euseb. h. e. III 39, 15

πληρῶσαι αὐτὸν τὸ εὐαγγέλιον ἦλθεν ἐν Ῥώμῃ κἀκεῖ ἀπετμήθη τῆς κεφαλῆς ἐπὶ Νέρωνος βασιλέως D 1 *ἐμαρτύρησεν* + *μηνὶ* B 2 *ἐπιφὶ ε΄* ⌊ b *ἐκεῖ — 4 Χριστῷ] θάπτεται ἐν αὐτῇ τῇ Ῥώμῃ, ὡς καὶ Πέτρος ὁ πρῶτος τῶν ἀποστόλων* Bb 3 *ἁγίου* + *πανευφήμου* D 3 *ἐκεῖ — 4 Χριστῷ] εἰδέον δὲ ὅτι ἐπὶ ιβ΄ ἔτη τὰ σώματα αὐτῶν ἄταφα ἔμειναν* D 5 In E solum 20 Tantum in A

βείας μυστήριον ἐν τῇ μεγαλοπόλει Ἀλεξανδρείᾳ συρθεὶς ἐν σχοινίοις ἐτελεύτησε καὶ τεφρωθεὶς ὑπὸ τῶν εἰδολομανῶν Ἑλλήνων ἐν τοῖς Βουκόλου τόποις κατετέθη καί ἐστιν ἕως σήμερον, ἐστὶ δὲ ἡ ἡμέρα τῆς κοινήσεως αὐτοῦ Φαρμουθὶ
5 κ[ύριε], ὅ ἐστιν Ἀπρίλλιος.

[Μάρκος ὁ εὐαγγελιστὴς καὶ πρῶτος Ἀλεξανδρείας ἐπίσκοπος Ἀλεξανδρεῦσι καὶ πάσῃ τῇ περιχώρᾳ αὐτῆς ἐκήρυξε τὸ εὐαγγέλιον τοῦ κυρίου, ἀπὸ Αἰγύπτου καὶ μέχρι Πενταπόλεως· ἐπὶ δὲ τῆς βασιλείας Τραιανοῦ ἐν Ἀλεξανδρείᾳ ⟨Βου-⟩
10 κόλων λαβὼν κατὰ τοῦ τραχήλου καὶ συρεὶς ἀπὸ τῶν καλουμένων Βουκόλου τόπων ἕως τῶν καλουμένων Ἀγγέλων, ἐκεῖ ἐκάη πυρὶ ἀπὸ τῶν εἰδωλομανῶν μηνὶ Φαρμουθὶ λʹ καὶ ἐκεῖ ἐτάφη ἐν τοῖς Βουκόλου.

Μάρκος ὁ εὐαγγελιστὴς Ἀλεξανδρεῦσι καὶ πάσῃ τῇ πε-
15 ριχώρῳ αὐτῆς ἕως τῆς Πενταπόλεως κηρύξας τὸ εὐαγγέλιον τοῦ κυρίου, θάπτεται ἐν Ἀλεξανδρείᾳ ἐν τοῖς Βουκόλων μετὰ Ἴκταρος τοῦ ἐν τῇ Λύκῳ πρωτομάρτυρος, ὃν Ἀλέξανδρος κατήνεγκε καὶ ἔθηκεν, ἔνθα πάντες οἱ ἐπίσκοποι κεῖνται].

ιεʹ. Λουκᾶς δὲ ὁ εὐαγγελιστής, ἰατρὸς μὲν τὴν τέχνην,
20 αὐτὸς δὲ συνέγραψε τὸ κατὰ Λουκᾶν εὐαγγέλιον, κατ᾽ ἐπιτροπὴν Παύλου τοῦ ἀποστόλου. Ἐκηρύχθη δὲ ἐν Ἑλλάδι καὶ ἐν Ῥώμῃ καὶ ἐν Ἰταλίᾳ, ἔγραψε δὲ καὶ τὰς πράξεις τῶν ἀποστόλων κατ᾽ ἐπιτροπὴν Παύλου τοῦ ἀποστόλου, συναπεδήμει

1 Acta Marci, vide Lipsius, Die apocr. Apostelgesch. II 2, 336—338; Nicet. Dav. Paphl. or. XV in laud. s. Marci (Migne 105, 300 A); Menolog. Basilii (Migne 117, 424 A); Niceph. Call. h. e. II 43 (Migne 145, 876 B)

6 In Bb 12 Φαρμουθὶ λʹ] mense Aprili b 13 In DE 16 τοῦ — 18 κεῖνται] πρὸς Αἴγυπτον, alia illegibilia D 19 In A et D δὲ ∠ D ἰατρὸς — 22 ἔγραψε] γράφει D δὲ + τὸ εὐαγγέλιον D 23 ἐπιτροπὴν + τοῦ μακαρίου D p. 117, 1 ἀποστόλοις + καὶ ἐθεώρει τὰς ἀγῶνας καὶ τὰ ἀποβησόμενα αὐτοῖς π⟨αρὰ⟩ ἐθνῶν καὶ Ἰουδαίων καὶ D

γὰρ τοῖς ἀποστόλοις, μάλιστα τῷ ἁγίῳ Παύλῳ, ὃς καὶ μνημονεύων ὁ μακάριος Παῦλος ἐν ἐπιστολαῖς γράφει· ἀσπάζεται ὑμᾶς Λουκᾶς ὁ ἰατρὸς ἐν κυρίῳ. ἐπίσκοπος Θηβῶν ἐκεῖ ἀπέθανεν καὶ ἐτάφη.

[*Λουκᾶς ὁ εὐαγγελιστὴς Ἀντιοχεὺς μὲν τὸ γένος ἦν,* 5 *ἰατρὸς δὲ τὴν τέχνην, συνεγράψατο δὲ τὸ μὲν εὐαγγέλιον κατ' ἐπιτροπὴν Πέτρου τοῦ ἀποστόλου, τὰς δὲ πράξεις τῶν ἀποστόλων κατ' ἐπιτροπὴν Παύλου τοῦ ἀποστόλου· συναπεδήμησε γὰρ τοῖς ἀποστόλοις καὶ μάλιστα τῷ Παύλῳ, οὗ καὶ μνημονεύσας ὁ Παῦλος ἔγραψεν ἐν ἐπιστολῇ· ἀσπάζεται* 10 *ὑμᾶς Λουκᾶς ὁ ἰατρὸς ὁ ἀγαπητὸς ἐν κυρίῳ. Ἀπέθανε δὲ ἐν Ἐφέσῳ καὶ ἐτάφη ἐκεῖ, μετετέθη δὲ ὕστερον ἐν Κωνσταντινουπόλει μετὰ καὶ Ἀνδρέου καὶ Τιμοθέου τῶν ἀποστόλων· κατὰ τού⟨ς⟩ καιροὺς Κωνσταντίου τοῦ βασιλέως υἱοῦ Κωνσταντίνου τοῦ μεγάλου.* 15

Ἔστιν ὁ διηγούμενος τὰς πράξεις τῶν ἀποστόλων Λουκᾶς ὁ εὐαγγελιστής. Ἀντιοχεὺς γὰρ οὗτος ὑπάρχων τὸ γένος, ἰατρὸς δὲ τὴν ἐπιστήμην, συναπεδήμει τοῖς ἀποστόλοις καὶ μάλιστα τῷ Παύλῳ, καὶ εἰδὼς ἀκριβῶς γράφει· διηγεῖται δέ· ὡς ἀγγέλων ὑπολαβόντων ἀνελήφθη ὁ κύριος καὶ τὴν τοῦ 20 *ἁγίου πνεύματος ἔκχυσιν γενομένην ἐν τῇ πεντεκοστῇ ἐπί τε τοῖς ἀποστόλοις καὶ πάντας τοὺς τότε παρόντας, τήν τε κατάστασιν τοῦ Ματθία ἀντὶ Ἰούδα τοῦ προδότου καὶ τὴν κατάστασιν τῶν ἑπτὰ διακόνων καὶ τὴν ἐκλογὴν τοῦ Παύλου καὶ ὅσα ἔπαθεν, καὶ ὅσα οἱ ἀπόστολοι διὰ προσευχῆς καὶ* 25 *τῆς εἰς αὐτὸν τὸν Χριστὸν πίστεως ἐθαυματούργησαν.*]

2 Col. 4, 14 **3** Menolog. Basil. (Migne 117, 113 C); Niceph. Call. h. e. II 43 (Migne 145, 876 C) **12** Hieronymus, de vir. inlustr. c. 7; Menolog. Basil. (Migne 117, 113 D); Niceph. Call. h. e. II 43 (Migne 145, 876 D)

1 *τῷ ἁγίῳ Παύλῳ*] *Παύλου* D *ὃς* — 4 *ἐτάφη*] *ἐκοιμήθη δὲ ἐν Ἀντιοχείᾳ τῇ μεγάλῃ καὶ ἐκεῖ ἐτάφη* 5 In Bb 16 In E

[Περὶ τῶν ο' ἀποστόλων.

α'. Ἰάκωβος ὁ ἀδελφὸς τοῦ κυρίου τὸ κατὰ σάρκα, ὁ καὶ ἐπικληθεὶς δίκαιος καὶ πρῶτος ἐπίσκοπος Ἱεροσολύμων χειροτονηθείς, λίθοις βληθεὶς ὑπὸ τῶν Ἰουδαίων ἐν αὐτῇ τῇ 5 Ἱερουσαλὴμ ἐκοιμήθη καὶ ἐκεῖ ἐτάφη ἐν τῷ ναῷ πλησίον τῶν ἱερέων.

β'. Τιμόθεος ὁ ὑπὸ Παύλου ἐπίσκοπος γενόμενος Ἐφέσου ἐν τῷ Ἰλλυρικῷ καὶ ἐν ἁπάσῃ τῇ Ἑλλάδι ἀρξάμενος ἀπὸ Ἐφέσου, ἐκήρυξε τὸ εὐαγγέλιον τοῦ κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ· 10 ἐκεῖ οὖν ἀπέθανε καὶ ἐκεῖ ἐτάφη ἐνδόξως.

γ'. Τίτος ὁ ἐπίσκοπος Κρήτης αὐτῇ τῇ Κρήτῃ, ταῖς τε πέριξ νήσοις ἐκήρυξε τὸ εὐαγγέλιον τοῦ Χριστοῦ, κἀκεῖσε ἀποθανὼν ἐτάφη ἐνδόξως.

δ'. Βαρνάβας ὁ μετὰ Παύλου τῷ λόγῳ διακονήσας πρῶ-15 τος ἐν Ῥώμῃ τὸν Χριστὸν ἐκήρυξε· μετέπειτα δὲ Μεδιολάνων ἐπίσκοπος ἐγένετο.

ε'. Ἀνανίας ὁ βαπτίσας τὸν ἅγιον Παῦλον Δαμασκοῦ ἐπίσκοπος ἐγένετο.

ϛ'. Στέφανος ὁ πρωτομάρτυς, ὁ εἷς τῶν ἑπτὰ διακόνων, 20 λιθοβληθεὶς ἐτελειώθη ὑπὸ τῶν Ἰουδαίων ἐν Ἱερουσαλήμ, ὡς Λουκᾶς μαρτυρεῖ ἐν ταῖς πράξεσι τῶν ἀποστόλων.

2 Galat. 1, 19 **4** Flav. Ioseph. 20, 9, 1; cf. Euseb. h. e. II 1, 3, II 23, 4—6 ex Hegesippo **7** Act. 16, 3 s; 1 Cor. 4, 17; 16, 10; 1 Tim. 1, 3; Tit. 1, 5; Euseb. h. e. III 4, 6; Ap. Const. VII 46, 7. Menolog. Basil. die 22. Ian. (Migne 117, 273 B) **11** Tit. 1, 5. Euseb. h. e. III 4, 6. Ap. Const. VII 46, 10. Menolog. Basil. die 25. August. (Migne 117, 604 D) **14** Act. 9, 27; 11, 26; Clement. Recogn. et Homiliae I 6, 7 **17** Act. 9, 10 **19** ibid. 6, 5. 7. 54. 57—59

1 [Περὶ — p. 121, 6 κγ'. ἐγένετο] solum in Bb servantur, cum in A abrepta aut non scripta sint. Numeri et omnes initiales litterae I etc. in B desunt pictore oblito 6 τῶν ἱερέων] prope altare b 17 Damascorum episc. b

ζ'. Φίλιππος ὁ καὶ αὐτὸς εἷς τῶν ἑπτά, ὁ καὶ Σίμωνα ⟨καὶ⟩ τὸν εὐνοῦχον βαπτίσας ἐν Τράλλεσι τῆς Ἀσίας ἐπίσκοπος γέγονεν.

η'. Πρόχωρος ὁ καὶ αὐτὸς εἷς τῶν ἑπτά, Νικομηδείας τῆς κατὰ Βιθυνίαν ἐπίσκοπος γέγονεν. 5

θ'. Νικάνωρ ὁ καὶ αὐτὸς εἷς τῶν ἑπτά, κατ' αὐτὴν τὴν ἡμέραν καὶ αὐτὸς τὸν βίον ἐξετέλεσε, καθ' ἣν καὶ ὁ συνδιάκονος αὐτοῦ καὶ πρωτομάρτυς Στέφανος σὺν δισχιλίοις ἄλλοις τῶν ἠλπικότων εἰς Χριστόν.

ι'. Σίμων ὁ καὶ αὐτὸς εἷς τῶν ἑπτά, ὁ καὶ ἐπίσκοπος 10 *Βόστρων Ἀράβων γενόμενος· ἐκαύθη ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων.*

ια'. Παρμενᾶς ὁ καὶ αὐτὸς εἷς τῶν ἑπτά, οὗτος ἐπ' ὄψεσι τῶν ἀποστόλων ἀπέθανεν ἐν τῇ διακονίᾳ αὐτοῦ.

ιβ'. Νικόλαος ὁ καὶ αὐτὸς εἷς τῶν ἑπτά, οὗτος γέγονε μὲν Σαμαρείας ἐπίσκοπος· ἑτεροδοξήσας δὲ ἅμα τῷ Σίμωνι 15 *ἀπέστη.*

ιγ'. Κλεόπας ὁ καὶ Συμεὼν ὁ ἀνέψιος τοῦ κυρίου, ὃς καὶ εἶδεν αὐτὸν καὶ ὡμίλησεν ἅμα καὶ τῷ Λουκᾷ συνοδεύσας μετὰ τὸ ἀναστῆναι τοῦτον ἐκ τῶν νεκρῶν, ὡς ἐν τῷ

1 Act. 6, 5 **2** ibid. 8, 13 (Simon Magus). Act. 8, 34 s. Hieronym. ep. 108 ad Eustoch., Menolog. Basilii die 11. Octobr. (Migne 117, 104 B) **4** Act. 6, 5; encomium (AA SS, Iunii V 414); Menol. Basilii (Migne 117, 564 C) die 28. Iulii **6** Act. 6, 5; Menol. Basilii die 28. Iulii **10** Act. 6, 5: *Τίμων*. Menolog. Basilii die 30. Ian. (Migne 117, 236 A) **12** Act. 6, 5. Menol. Basilii die 2. Mart. (M 336 A) **14** Act. 6, 5; Clem. Alex. strom. II 28, 118; III 4, 25. 26. Irenaeus adv. haer. I 26, 3; III 11, 1 ss **17** Ioa. 19, 25. Hegesippus apud Euseb. h. e. IV 22, 4—5 **18** Lc. 24, 18; Gregor. Magn., Menologia, Theophylat, vide Lipsius, Die apocr. Apostelgesch. II 2, 360. 362

1 Simonem Magum et Eunuchum b 2 *καὶ* ⌊ B Traselli b 15 *Σαμαρείας*] Sapriae b priorem Nicolaum, deinde Parmenam ponit b

εὐαγγελίῳ γέγραπται· οὗτος ἐπίσκοπος Ἱεροσολύμων ἐγένετο δεύτερος.

ιδʹ. Σίλας ὁ μετὰ Παύλου τῷ λόγῳ διακονήσας ἐν Κορίνθῳ ἐπίσκοπος γέγονεν.

5 *ιεʹ. Κρήσκης, οὗ μέμνηται ὁ ἀπόστολος Παῦλος ἐν τῇ πρὸς Τιμόθεον δευτέρᾳ ἐπιστολῇ, ὁ καὶ ἐπίσκοπος Χαλκηδόνος τῶν ἐν Γαλλίαις γενόμενος ἐκεῖ ἐκήρυξε τὸ εὐαγγέλιον τοῦ Χριστοῦ· ἐπὶ δὲ Τραιανοῦ βασιλέως καὶ ἐμαρτύρησε καὶ ἐτάφη ἐκεῖ.*

10 *ιϛʹ. Ἐπαινετός, οὗ ὁ ἀπόστολος μέμνηται ἐν τῇ πρὸς Ῥωμαίους ἐπιστολῇ, ἐπίσκοπος Καρθαγένης ἐγένετο.*

ιζʹ. Ἀνδρόνικος, οὗ καὶ αὐτοῦ ὁ ἀπόστολος Παῦλος ἐν τῇ πρὸς Ῥωμαίους ἐπιστολῇ μέμνηται, ἐπίσκοπος Παννονίας ἐγένετο.

15 *ιηʹ. Ἀμπλίας, οὗ καὶ αὐτοῦ μέμνηται ὁ Παῦλος ἐν τῇ πρὸς Ῥωμαίους ἐπιστολῇ, ἐπίσκοπος Ὀδύσσου ἐγένετο.*

ιθʹ. Οὐρβανός, οὗ καὶ αὐτοῦ μέμνηται ὁ Παῦλος ἐν τῇ πρὸς Ῥωμαίους ἐπιστολῇ, ἐπίσκοπος Μακεδονίας ἐγένετο.

κʹ. Στάχυς, οὗ καὶ αὐτοῦ ἐν τῇ αὐτῇ ἐπιστολῇ μέμνηται 20 *ὁ Παῦλος, ἐπίσκοπος πρῶτος Βυζαντίου κατέστη ὑπὸ Ἀνδρέου τοῦ ἀποστόλου ἐν Ἀργυροπόλει τῆς Θρᾴκης.*

καʹ. Ἀπελλῆς, οὗ καὶ αὐτοῦ ἐν τῇ αὐτῇ ἐπιστολῇ ὁ

1 Hegesippus apud Euseb. h. e. III 32, 3   3 Act. 15, 22; encomium (AA. SS. Iunii V 414); Menolog. Basilii (Migne 117, 565 C)   5 2 Tim. 4, 10; Euseb h. e. III 4, 8; Apost. Const. VII 46, 13; encomium (AA. SS. Iunii V 416)   10 Rom. 16, 5   12 ibid. 16, 7; Menol. die 30. Iulii   15 Rom. 16, 8; Menol. die 30. Octobr.   17 Rom. 16, 9; Menol. die 31. Nov.   19 Rom. 16, 9; Menol. die 31. Nov.   22 Rom. 16, 10; Menol. die 10. Septbr., encomium (AA. SS. Iunii V 414)

3 post Silam: Sylvanus qui et ipse, cum Paulo verbo servivit, Thessalonicensium factus est episcopus b (1 Thess. 1, 1; 1 Petr. 5, 12)   15 Odissae civitatis b

Παῦλος μέμνηται, ἐπίσκοπος Σμύρνης ἐγένετο πρὸ τοῦ ἁγίου Πολυκάρπου.

κβ΄. Ἀριστόβουλος, οὗ καὶ αὐτοῦ ἐν τῇ αὐτῇ ἐπιστολῇ ὁ Παῦλος μέμνηται, ἐπίσκοπος Βρεττανίας ἐγένετο.

κγ΄. Νάρκισσος, οὗ καὶ αὐτοῦ ἐν τῇ αὐτῇ ἐπιστολῇ ὁ αὐτὸς μέμνηται, ἐπίσκοπος Ἀθηνῶν ἐγένετο.] 5

κδ΄. Ἡρωδίων, οὗ καὶ αὐτοῦ ἐν τῇ αὐτῇ ἐπιστολῇ ὁ αὐτὸς μέμνηται, ἐπίσκοπος Πατρῶν ἐγένετο.

κε΄. Ῥοῦφος, οὗ καὶ αὐτοῦ ἐν τῇ αὐτῇ ἐπιστολῇ ὁ αὐτὸς μέμνηται, ἐπίσκοπος Θηβῶν ἐγένετο. 10

κς΄. Ἀσύγκριτος, οὗ καὶ αὐτοῦ ἐν τῇ αὐτῇ ἐπιστολῇ ὁ αὐτὸς μέμνηται, ἐπίσκοπος ⟨Ὑρκανίας γέγονεν.⟩

κζ΄. Φλέγων, οὗ καὶ αὐτοῦ ἐν τῇ αὐτῇ ἐπιστολῇ ὁ αὐτὸς μέμνηται, ἐπίσκοπος Μαραθῶνος γέγονεν.

κη΄. Ἑρμῆς, ⟨οὗ καὶ αὐτοῦ ἐν τῇ αὐτῇ ἐπιστολῇ ὁ αὐτὸς 15 μέμνηται ἀπόστολος, ἐπίσκοπος Δαλματίας ἐγένετο.

κθ΄. Ἑρμᾶς, οὗ καὶ αὐτοῦ ἐν τῇ αὐτῇ ἐπιστολῇ ὁ αὐτὸς μέμνηται ἀπόστολος⟩, ἐπίσκοπος Φιλίππων πόλεως ἐγένετο.

3 Rom. 16, 11; Menolog. die 30. oct., encomium (AA. SS. Iunii V 416) **5** Rom. 16, 11; Acta Philippi, Menolog. (Lipsius, Die apocr. Apostelgesch. II 2, 37) **7** Rom. 16, 11; Menolog. die 27. Mart., encomium (AA. SS. Iunii V 414) **9** Rom. 16, 13; Menolog. die 8. April., encomium (AA. SS. Iunii V 416) **11** Rom. 16, 14; Menolog. die 8. April. **13** ibidem **15** ibidem **17** Rom. 16, 14; Menolog. die 4. Nov.

6 Ἀθηνῶν] Patrarum episcopus b 7 hic incipit A Ἡρωδιανὸς καὶ αὐτὸς πρὸς Ῥωμαίους ἐπίσκοπος Πατάρων + Ἄγαβος ὁ ἐν ταῖς πράξεσι προφητικὸν χάρισμα ἠξιώθη (Act. 11, 27; 21, 10. 11) 9 οὗ — αὐτοῦ deest semper in A αὐτῇ — μέμνηται] πρὸς Ῥωμαίους A 10 ἐγένετο] γέγονεν A 11 οὗ — 12 μέμνηται] ὁ ἐν τῇ πρὸς Ῥωμαίους A 13 οὗ — 14 μέμνηται] ἐν τῇ πρὸς Ῥωμαίους A Ματιαθῶν A 15 — 16 ἐγένετο] Πατρῶβαν ἐν τῇ πρὸς Ῥωμαίους ἐπίσκοπος Ποτιόλων A 15 οὗ — 18 ἀπόστολος] ἐν τῇ πρὸς Ῥωμαίους A

λ'. Πατρόβας, οὗ καὶ αὐτοῦ ὁ αὐτὸς ἀπόστολος Παῦλος μέμνηται, ἐπίσκοπος ἐν [Νε] Ποτιόλοις ἐγένετο.

λα'. Ἄγαβος, ὁ ἐν ταῖς πράξεσι τῶν ἀποστόλων μνημονευόμενος, οὗτος καὶ προφητικοῦ ἠξιώθη χαρίσματος.

5 λβ'. Λῖνος, οὗ καὶ αὐτοῦ ὁ ἀπόστολος Παῦλος μέμνηται, πρῶτος ἐπίσκοπος Ῥώμης μετὰ Πέτρον τὸν κορυφαῖον ἐγένετο.

λγ'. Γάϊος, οὗ καὶ αὐτοῦ ὁ ἀπόστολος Παῦλος μέμνηται, ἐπίσκοπος Ἐφέσου μετὰ Τιμόθεον γέγονεν.

λδ'. Φιλόλογος, οὗ καὶ αὐτοῦ ὁ Παῦλος μέμνηται, ἐπί-10 σκοπος Σινώπης ὑπὸ Ἀνδρέου ἐγένετο.

λε'. Ὀλυμπᾶς, οὗ καὶ αὐτοῦ ὁ Παῦλος μέμνηται, οὗτος ἐν Ῥώμῃ ἅμα Πέτρῳ τῷ κορυφαίῳ ἐμαρτύρησε τὴν κεφαλὴν ἀποτμηθείς.

λϛ'. Ῥωδίων, οὗ καὶ αὐτοῦ ὁ Παῦλος μέμνηται, καὶ 15 αὐτὸς ὁμοίως ἐν Ῥώμῃ μετὰ Πέτρου καὶ Ὀλυμπᾶ τῷ μαρτυρίῳ ἐτελειώθη τὴν κεφαλὴν καὶ αὐτὸς ἀποτμηθείς.

λη'. Ἰάσων, οὗ καὶ αὐτοῦ ὁ Παῦλος μέμνηται, ἐπίσκοπος Ταρσοῦ ἐγένετο.

1 Rom. 16, 14; Menolog. die 4. Nov. **3** Act. 11, 27; 21, 11; Menolog. die 8. Apr. **5** 2 Tim. 4, 21; Euseb. h. e. I 12, 1; Menolog. die 4. Nov., encomium (AA. SS. Iunii V 416) **7** Rom. 16, 23; Act. 19, 29; Menolog. die 4. Nov. **9** Rom. 16, 15; Epiphan. monach. vita Andr. (ed. Dressel p. 68, 25); Menolog. die 4. Nov. **11** Rom. 16, 15; Menolog. die 10. Nov. **14** Rom. 16, 11; Menolog. die 10. Nov. **17** Rom. 16, 21; encomium (AA. SS. Iunii V 414) ep. Thessalonicae; Menolog. die 28. April.

1 iam κη' posuit A 2 episcopus Neapolitanus b 3 etiam post κϑ' posuit A 5 οὗ — 6 πρῶτος ∟ A μετὰ — ἐγένετο] γέγονεν A 7 οὗ — 8 γέγονεν] μετὰ Τίμωνα ἐπίσκοπος Ἐφέσου γεγόνασιν (sic) A 9 οὗ — 10 ἐγένετο] ὁ ὑπὸ Ἀνδρέου τοῦ ἀποστόλου ἐπίσκοπος Σινώπης A 11 οὗ — 13 ἀποτμηθεὶς] καὶ Ἡρωδίων ἅμα Πέτρῳ ἐν τῇ Ῥώμῃ ἀπετμήθησαν A 14 — 16 ∟ A 17 A ordinem ponit iuxta Rom. 16, 21 Lucium, Iasonem, Sosipatrum οὗ — ἐγένετο] ὁ ἐν τῇ πρὸς Ῥωμαίους ἐπίσκοπος Ταρσοῦ A; A semper hac forma breviori utitur, ideo dehinc non commemoratur.

λθ'. Σωσίπατρος, οὗ καὶ αὐτοῦ ὁμοίως ὁ Παῦλος μέμνηται, ἐπίσκοπος Ἰκονίου ἐγένετο.

μ'. Λούκιος, οὗ καὶ αὐτοῦ ὁ Παῦλος μέμνηται, ἐπίσκοπος ἐν Λαοδικείᾳ τῆς Συρίας ἐγένετο.

μα'. Τέρτιος ὁ κατ' αὐτὴν τὴν πρὸς Ῥωμαίους ἐπιστολὴν 5 τοῦ Παύλου γράψας ἐπίσκοπος δεύτερος Ἰκονίου ἐγένετο.

μβ'. Ἔραστος, οὗ καὶ αὐτοῦ μέμνηται Παῦλος ἐν τῇ αὐτῇ ἐπιστολῇ, οἰκονόμος τῆς ἐν Ἱεροσολύμοις ἐκκλησίας ἐγένετο, ἔπειτα ἐπίσκοπος Πανεάδος ἐγένετο.

μγ'. Φύγελος, οὗ καὶ αὐτοῦ ὁ Παῦλος μέμνηται ὡς 10 ἑτεροδοξήσαντος καὶ τὰ Σίμωνος φρονήσαντος, ἐπίσκοπος Ἐφέσου γέγονεν.

μδ'. Ἑρμογένης, οὗ καὶ αὐτοῦ ὁ Παῦλος ὁμοίως ὡς ἑτεροδοξήσαντος μέμνηται, ἐπίσκοπος ἐν Μεγάροις ἐγένετο.

με'. Δημᾶς, οὗ καὶ αὐτοῦ ὁμοίως ὁ ἀπόστολος Παῦλος 15 μέμνηται ὡς ἀποστήσαντος· δηλοῖ γὰρ περὶ τῶν τριῶν ἐν τῇ πρὸς Τιμόθεον δευτέρᾳ αὐτοῦ ἐπιστολῇ, ὅτι ἑτεροδοξήσαντες Φύγελος καὶ Ἑρμογένης ἀντέστησαν τῇ διδασκαλίᾳ αὐτοῦ. Ὁ δὲ Δημᾶς ἀγαπήσας τὸν νῦν αἰῶνα κατέλιπε τὸν εὐαγγελικὸν λόγον, καὶ ἐν Θεσσαλονίκῃ ἱερεὺς τῶν εἰδώλων 20 ἐγένετο. Περὶ τούτων καὶ Ἰωάννης ὁ ἀπόστολος ἔγραψεν· ἐξ ἡμῶν ἐξῆλθον, ἀλλ' οὐκ ἦσαν ἐξ ἡμῶν.

μϛ'. Κούαρτος, οὗ καὶ αὐτοῦ ἐν τῇ πρὸς Ῥωμαίους ἐπιστολῇ ὁ Παῦλος μέμνηται, ἐπίσκοπος Βηρυτοῦ ἐγένετο.

1 Rom. 16, 21; Menolog. die 10. Nov. **3** Rom. 16, 21; Menolog. die 21. Aug. **5. 7** Rom. 16, 22. 23; Menolog. die 10. Nov. **10. 13. 15** 2 Tim. 1, 15; cf. Acta Theclae c. 14 **17** 2 Tim. 1, 15 **18** ibid. 4, 10 **22** 1 Ioa. 2, 19 **23** Rom. 16, 23; Menol. die 10. Nov.

2 ἐπίσκοπος + τοῦ A 4 Λαοδικείας A 5 κατ' αὐτὴν] καὶ A 6 τοῦ Παύλου ∠ A δεύτερος + τοῦ A 8 τῆς — 9 ἐγένετο] Ἱερουσολύμων γέγονε A 10 μγ', 13 μδ', 15 με' ∠ A 23 οὗ — 24 μέμνηται] ὁ ἐν τῇ πρὸς Ῥωμαίους μνημονευθεὶς A

μζ΄. Ἀπολλώς, οὗ καὶ αὐτοῦ ἐν τῇ πρὸς Κορινθίους ἐπιστολῇ ὁ Παῦλος μέμνηται, ἐπίσκοπος Καισαρείας ἐγένετο.

μη΄. Κηφᾶς, ὃν ὁ ἀπόστολος Παῦλος ἐν Ἀντιοχείᾳ ἤλεγξε διαλεχθεὶς ὁμωνυμοῦντα τῷ Πέτρῳ, ἐπίσκοπος Κονίας 5 ἐγένετο.

μθ΄. Σωσθένης, οὗ καὶ αὐτοῦ ὁ Παῦλος μέμνηται, ἐπίσκοπος Κολοφονιάδος ἐγένετο.

ν΄. Ἐπαφρόδιτος, οὗ καὶ αὐτοῦ ὁ Παῦλος μέμνηται, ἐπίσκοπος Ἀδριακῆς ἐγένετο.

10 να΄. Καῖσαρ, οὗ καὶ αὐτοῦ ὁ Παῦλος μέμνηται, ἐπίσκοπος Δυῤῥαχίου ἐγένετο.

νβ΄. Μάρκος ὁ ἀνέψιος Βαρνάβα, οὗ καὶ ὁ Παῦλος μέμνηται, ἐπίσκοπος Ἀπολλωνιάδος ἐγένετο.

νγ΄. Ἰωσὴφ ὁ λεγόμενος καὶ Ἰοῦστος καὶ Βαρσαββᾶς, 15 οὗ μέμνηται Λουκᾶς ἐν ταῖς πράξεσι τῶν ἀποστόλων ὡς συγκληρωθέντος τῷ Ματθίᾳ, ἐπίσκοπος Ἐλευθεροπόλεως γέγονε.

νδ΄. Ἀρτεμᾶς, οὗ καὶ αὐτοῦ ὁ Παῦλος μέμνηται, ἐπίσκοπος ἐν Λύστρᾳ ἐγένετο.

νε΄. Κλήμης, οὗ καὶ αὐτοῦ ὁ Παῦλος μέμνηται, λέγων· 20 μετὰ Κλήμεντος καὶ τῶν λοιπῶν συνεργῶν μου, ὃς καὶ πρῶ-

1 1 Cor. 1, 12; 3, 4. 21 (cf. Act. 18, 24; 19, 1); Menolog. die 7. Ian. **3** 1 Cor. 1, 12; Clem. Alex. apud Euseb. h. e. I 12, 2 **6** 1 Cor. 1, 1; Menolog. die 9. Dec. **8** Phil. 2, 25 s; Menolog. die 9. Dec., encomium (AA. SS. Iunii V 414) **10** cf. Philip. 4, 22 **12** Col. 4, 10 (2 Tim. 4, 11; Phil. 24) **14** Act. 1, 23 **17** Tit. 3, 12; Menolog. die 20. Oct. **19** Philip. 4, 3

1 ἐπιστολῇ] πρώτῃ A 3 ὃν — 5 ἐγένετο] ὁ ἐλεγχθεὶς ὑπὸ τοῦ Παύλου ἐν Ἀντιοχείᾳ ἐπίσκοπος A 4 Caniae b 7 Κολοφωνίας A 9 Ἀνδριακῆς A Adrianae b 10 οὗ — 11 ἐγένετο] ἐμνεαπόλει (sic) A 12 οὗ — 13 μέμνηται] ὁ ἐν τοῖς ἀποστόλοις A 14 λεγόμενος ⌊ καὶ A καὶ Βαρσαββᾶς ⌊ A Βαρσαβᾶς, Barsabas Bb 17 οὗ — μέμνηται] ὁ ἐν ἀποστόλοις A 18 Λυστρῶν A 19 οὗ — 20 ὃς καὶ] ὁ ἐκ τοῦ ἀποστόλου Πέτρου A

τος ἐξ ἐθνῶν καὶ Ἑλλήνων ἐπίστευσεν εἰς Χριστόν, ἐπίσκοπος Σαρδικῆς ἐγένετο.

νς'. Ὀνησίφορος, οὗ καὶ αὐτοῦ ὁ Παῦλος μέμνηται, ἐπίσκοπος Κορωνείας ἐγένετο.

νζ'. Τυχικός, οὗ καὶ αὐτοῦ μέμνηται ὁ Παῦλος, πρῶτος 5 ἐπίσκοπος Χαλκηδόνος τῆς ἐν Βιθυνίᾳ ἐγένετο.

νη'. Κάρπος, οὗ καὶ αὐτοῦ ὁ Παῦλος μέμνηται, ἐπίσκοπος Βεῤῥοίας τῆς Θρᾴκης ἐγένετο.

νθ'. Εὔοδος, [οὗ καὶ αὐτοῦ ὁ Παῦλος μέμνηται], πρῶτος ἐπίσκοπος Ἀντιοχείας μετὰ Πέτρον τὸν κορυφαῖον ἐγένετο. 10

ξ'. Φιλήμων, πρὸς ὃν ἐπιστολὴν ἰδίαν ὁ Παῦλος ἔγραψεν, ἐπίσκοπος Γάζης ἐγένετο.

ξα'. Ζηνᾶς ὁ νομικός, οὗ καὶ αὐτοῦ ὁ Παῦλος μέμνηται, ἐπίσκοπος Διοσπόλεως γέγονεν.

ξβ'. Ἀκύλας, οὗ καὶ αὐτοῦ ὁ Παῦλος μέμνηται, ἐπί- 15 σκοπος Ἡρακλείας ἐγένετο.

ξγ'. Πρίσκας, οὗ καὶ αὐτοῦ ὁ Παῦλος μέμνηται, ἐπίσκοπος Κολοφῶνος ἐγένετο.

ξδ'. Ἰουνίας, οὗ καὶ αὐτοῦ ὁ Παῦλος μέμνηται, ἐπίσκοπος Ἀπαμείας τῆς Συρίας ἐγένετο. 20

3 2 Tim. 1, 16; 4, 19; Acta Thecl. c. 28; Menolog. die 9. Dec. **5** Ephes. 6, 21; Col. 4, 7; 2 Tim. 4, 12; Epiph. monach. (ed. Dressel, p. 65, 18); Menolog. die 9. Dec. **7** 2 Tim. 4, 13; Menolog. die 26. Mai. **9** cf. Euseb. h. e. III 22; Ap. Constit. VII 46; encomium (AA. SS. Iunii V 414); Malalas, Niceph. Call. h. e. II 35; Menolog. die 7. Septbr. **11** Phil.; Menolog. die 14. Febr. **13** Tit. 3, 13 **15. 17** Rom. 16, 3 (1 Cor. 16, 19; 2 Tim. 4, 19) **19** Rom. 16, 7; Menolog. die 17. Mai.

1 ἐπίστευσεν — Χριστὸν] A 2 ἐγένετο ⌊ A 3 οὗ — μέμνηται] ἐκ τοῦ ἀποστόλου A 4 Κορωνίας A 5 οὗ — πρῶτος ⌊ A 6 ἐν — ἐγένετο] Βιθυνίας A 7 οὗ — μέμνηται ⌊ A 8 ἐγένετο ⌊ A 9 οὗ — πρῶτος ⌊ A 10 κορυφαῖον] ἀπόστολον A Ἀντιοχείας + τῆς Συρίας A 11 ξ'. Μάρκος ὁ καὶ ἐν ταῖς πράξεσιν ἐπίσκοπος Βίβλου (= ξε') A 13 Ζηνᾶς] Παρμενᾶς A οὗ — μέμνηται ⌊ A 15 Ἀκύλας — Βίβλου ἐγένετο] Φιλήμων ἐπίσκοπος Γάζης A ξβ' — ξε' ⌊ A

ξε'. Μάρκος ὁ καὶ Ἰωάννης καλούμενος, οὗ μέμνηται ὁ Λουκᾶς ἐν ταῖς πράξεσι τῶν ἀποστόλων, ἐπίσκοπος Βίβλου ἐγένετο.

ξς'. Ἀρίσταρχος, οὗ καὶ αὐτοῦ ὁ Παῦλος μέμνηται.

5 ξζ'. Πούδης, οὗ καὶ αὐτοῦ ὁ Παῦλος μέμνηται.

ξη'. Τρόφιμος, οὗ καὶ αὐτοῦ ὁ ἀπόστολος Παῦλος μέμνηται. Οὗτοι οἱ τρεῖς ἐν πᾶσι τοῖς διωγμοῖς τοῦ ἀποστόλου Παύλου συγκακοπαθήσαντες αὐτῷ, τελευταῖοι καὶ διὰ μαρτυρίου σὺν ἐκείνῳ ἐτελειώθησαν ὑπὸ Νέρωνος τὰς κεφαλὰς 10 σὺν ἐκείνῳ ἀποτμηθέντες.

Τούτοις συναριθμουμένων καὶ Μάρκου καὶ Λουκᾶ τοῦ εὐαγγελιστοῦ ὁμοῦ ο'.

APPENDICES.

1. De Timotheo, Tito, Crescente, eunucho reginae 15 Candacis.

Τιμόθεος ὁ ἐπίσκοπος Ἐφέσου κατασταθεὶς ὑπὸ τοῦ μακαρίου Παύλου ἐξ ἐθνῶν ἦν, οὐκ ἐκ περιτομῆς, ᾧ καὶ πολλὰ μαρτυρεῖ Παῦλος νουθετῶν τὴν καλὴν ὁμολογίαν τοῦ δοθέντος αὐτῷ χαρίσματος φυλάξαι, ὃς καὶ ἐνδόξως ἐκεῖ ἐμαρτύρησεν.

1 Act. 12, 12. 25; 15, 37 4 Phil. 24 (cf. Col. 4, 10) 5 2 Tim. 4, 21 6 2 Tim. 4, 20 (Act. 20, 4; 21, 29); Menolog. die 15. Apr.

14 A = Vindob. theol. gr. 77; B = editio in Oecumenii comm.; C = Ps. Sophronius (ed. Osc. v. Gebhardt p. 12 s); D = Baroc. 142 saec. XIV; E = Vatic. 1506 saec. XIII—XIV fol. 78; F = Vatoped. 635 saec. XI (ed. Lipsius, Ergänzungsheft pag. 87); G = Vallic. 47 fol. 71 v; H = Ath. Ephigm. 131; I = Laurent. 56, 13; [K = Ambros. 484 (L 49 sup.) saec. XIII fol. 117 v. 120 r].

4 ξς' — ξη' μέμν.] Ἀρίσταρχος καὶ Πούδης καὶ Τρόφιμος A 8 συγκακοπαθ. — 12 ὁμοῦ ο'] σὺν αὐτῷ ἀπετμήθησαν ὑπὸ Νέρωνος A Sequitur in A fol. 235 ὀνόματα τῶν γονέων κτλ. 16 — 19 ∠ ADEFGHI Solum in BC 16 Τιμοθ. ὁ + ἀπόστολος B Ἐφέσου — 19 ἐμαρτύρησεν ∠ B

Τίτος ἐπίσκοπος Κρήτης αὐτοῖς τοῖς Κρησὶ καὶ ταῖς πέριξ νήσοις ἐκήρυξε τὸ εὐαγγέλιον τοῦ κυρίου κἀκεῖ θανὼν ἐτάφη.

Κρήσκης ἐν Γαλλίαις ἐκήρυξε τὸ εὐαγγέλιον τοῦ κυρίου κἀκεῖ θάπτεται.

Ὁ εὐνοῦχος Κανδάκης τῆς βασιλίσσης Αἰθιόπων ἐν Ἀραβίᾳ τῇ εὐδαίμονι καὶ ἐν Ταπροβάνῃ νήσῳ καὶ ἐν ὅλῃ τῇ ἐρυθρᾷ ἐκήρυξε τὸ εὐαγγέλιον τοῦ κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ, λόγος δὲ ἔχει καὶ μεμαρτυρηκέναι αὐτὸν ἐνδόξως καὶ ταφῆναι ἐκεῖ· καί ἐστιν αὐτοῦ τὸ κοιμητήριον ὅπλον ἀκαταμάχητον τοῖς πιστοῖς ἀλιτηρίων βαρβάρων, φυγαδευτήριον νόσους ἀπελαῦνον καὶ ἰάματα ἐνεργοῦν ἕως καὶ σήμερον.

2. De LXX discipulis apud Clementem Alex.

Ἐκ τῶν ἀποστόλων τοῦ σωτῆρος τῶν ο' γεγόνασιν, ὡς ἱστορεῖ Κλήμης ἐν πέμπτῃ τῶν ὑποτυπόσεων, Βαρνάβας,

14 Euseb. h. e. I 12, 2 e Clem. Alexandr. (solum de Cepha interpretandum).

13 A = editio Oecumenii pag. 0; B = Vatic. 1506 fol. 78v; C = Vatop. 635 saec. XI fol. 10v (communicatus a Ph. Meyer per Lipsius, Ergänzungsheft p. 87); D = Ottob. 167 fol. 147v.

1—2 *Τίτος ὁ τούτου μαθητὴς τοῦ ἀποστόλου Παύλου κηρύξας τὸ εὐαγγέλιον ταῖς νήσοις καθίσταται ἐπίσκοπος Κρήτης ὑπὸ τοῦ ἀποστόλου* G *αὐτοῖς — Κρησὶ] ἐν αὐτῇ* C *ἐπίσκ. — Κρησὶ] Κρήταις* EHI 2 *κἀκεῖ — ἐτάφη] ἐκεῖ δὲ ἐκοιμήθη καὶ ἐτάφη ἐν Κρήτῃ* C (K) *κἀκεῖσε ἀποθανὼν ἐτάφη ἐνδόξως* A *ἐκήρυξε — ἐτάφη* ∠ EFHI *κυρίου] Χριστοῦ* C 3 *Κρίσκης* CF *Γαλλίᾳ* EHI *ἐκήρυξε* — 4 *θάπτεται* ∠ AEFHI 3 *τοῦ κυρίου* ∠ C 4 *κἀκεῖ θάπτεται] καὶ ἐκεῖ ἐτάφη* C 5 *Περὶ τοῦ εὐνούχου τῆς ἐν Γάζῃ· ἀλλὰ καὶ εὐνοῦχος κτλ.* K *ὁ* ∠ C *τῆς* ∠ EHI *Αἰθιόπων* FG 6 *Ταπροβάνῃ] Πρόβᾳ* G *Προμάνῃ* EI *Ταβροβανῇ* F *καὶ ἐν ὅλῃ] τῇ ἐν* BCEHI 7 *τοῦ* — 11 *σήμερον* ∠ G 7 *Ἰησοῦ Χριστοῦ* ∠ BC *ἐκήρυξε — Χριστοῦ* ∠ EHI 8 *περιέχει* BC *ἔχει* + *ὡς* C *ἐνδόξως — ταφῆναι* ∠ BCD *ἐνδόξως] ἐκεῖ καὶ ἐνδόξως αὐτὸν* (∠ C) *ταφῆναι* BC *καὶ* — 11 *σήμερον* ∠ DEFGHI 10 *ὅπλον — ἕως καὶ] ἕως* B 13 *ἐκ — γεγόνασιν ὡς] οὗτοι ἐκ τῶν μαθητῶν γεγόνασι τοῦ σωτῆρος, ἧς* D *ο'] ἑβδομήκοντα* AC 14 *ἱστορεῖται* A *ἐν* + *τῇ* D *πέμπτῃ] ε'* D *Βαρνάβας* — p. 128, 4 *αὐτῷ]*

Σωσθένης, Κηφᾶς ὁμώνυμος Πέτρῳ, Ματθίας ὁ συγκαταριθμηθεὶς τοῖς ἕνδεκα, [Εὔβουλος, Πούδης, Κρίσκης, ἐν τῇ β',] Βαρσαβᾶς καὶ Λίνος, οὗ μέμνηται Παῦλος Τιμοθέῳ γράφων, Θαδδαῖος, Κλεόπας καὶ οἱ σὺν αὐτῷ.

5 3a. De electione septem diaconorum.

Ταῦτα εἰσὶ τὰ ὀνόματα τῶν προχειρισθέντων διακόνων. α'. Στέφανος ὁ πρωτομάρτυς. β'. Φίλιππος. γ'. Πρόχωρος. δ'. Νικάνωρ. ε'. Τίμων. ϛ'. Παρμενᾶς. ζ'. καὶ Νικόλαος.

3b. De eximiis discipulis.

10 Τῶν δὲ ο' οἱ πρόκριτοί εἰσιν οὗτοι: Παῦλος, Μάρκος, Λουκᾶς, Τίτος, Κανδάκης ὁ εὐνοῦχος, Ἰωάννης βαπτιστής.

4a. De quattuor evangeliis.

Δεῖ γινώσκειν τὸ πῶς συνεγράφησαν τὰ δ' εὐαγγέλια. Ὅτι μετὰ τὴν ἀνάληψιν τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ

3 2 Tim. 4, 21; cf. Euseb. h. e. III 2; III 4, 8 **5** Act. 6. 5

καὶ ὅσοι ἐπίσταμαι τῶν ἀποστόλων. Παῦλος, Βαρνάβας, Μάρκος, Τίτος, Τιμόθεος, Λουκᾶς καὶ Σιλουανός D 1 Κηφᾶς + ὁ A Πέτρου A Ματθαῖος (sic) C 2 ἕνδεκα] δώδεκα A Εὔβουλος — 3 β'] καὶ A β' in margine: ἐν τῇ ἐπιστολῇ οὐκ ἐστίν B Βαρσαβὰς AC Λῖνος B 4 Κλωπᾶς A

5 A = Matrit. 105; B = editio Oecumenii pag. ι; C = Ottob. 167 fol. 147 6 Τῶν δὲ ἐγκαταστασθέντων διακόνων τὰ ὀνόματά ἐστι ταῦτα B [Αἱ] Τῶν καταστ⟨αθ⟩έντων ἑπτὰ διακόνων περὶ τῶν ἁγίων ἀποστόλων τὰ ὀνόματα C 7 πρωτομάρτυρος (sic) C Πρόχορος C 9 Νικόλαος + μετὰ ταῦτα ἐκλήθη καὶ Παῦλος σκεῦος ἐκλογῆς C

10 Ottob. 167 fol. 147v (A); Ambros. 506 (M 15 sup.) saec. XV fol. 114v (B) 10 ἐστιν B Παῦλος ⟨ἐξ⟩ Ἱερουσαλὴμ κηρύξας τὸ εὐαγγέλιον τοῦ Χριστοῦ κτλ. B

12 A = Vat. 1506 saec. XIII—XIV fol. 78v; B = editio Diekamp, Hippolytos von Theben, Texte und Untersuchungen, Münster 1898 p. 40 et LIV e Cod. Paris. 177 saec. X fol. 322, ibique alii manuscripti notantur; [C = Ambros. 506 (M 15 sup.) fol. 114v; Nondum collatus] 14 ∠ B

τὸ κατὰ Ματθαῖον μετὰ ἔτη η', τὸ κατὰ Μάρκον μετὰ ἔτη ιβ', τὸ κατὰ Ἰωάννην μετὰ ἔτη λ' ἐπὶ Δομετιανοῦ τοῦ βασιλέως, τὸ κατὰ Λουκᾶν μετὰ ἔτη ιε'.

b.

Τέσσαρά ἐστιν τὰ εὐαγγέλια. 5

Τὸ κατὰ Ματθαῖον εὐαγγέλιον ἑβραΐδι διαλέκτῳ γραφὲν ὑπ' αὐτοῦ ἐν Ἱερουσαλὴμ ἐξεδώθη, ἑρμηνεύθη δὲ ὑπὸ Ἰωάννου.

Τὸ κατὰ Μάρκον ὑπηγορεύθη ὑπὸ Πέτρου ἐν Ῥώμῃ. [Τὸ κατὰ Λουκᾶν ὑπηγορεύθη ὑπὸ Παύλου ἐν τῇ Ῥώμῃ.]

Τὸ κατὰ Ἰωάννην ἐν τοῖς χρόνοις Τραιανοῦ ὑπηγορεύθη 10 ὑπὸ Ἰωάννου αὐτοῦ ἐπὶ Κομόδου, ἐν Πάτμῳ τῇ νήσῳ ἐγράφη.

Τοῦ δὲ κατὰ Λουκᾶν ὑπὸ Λουκᾶ μαθητοῦ ὑπάρχοντος τοῦ ἀποστόλου Παύλου, οὗ μνημονεύων ὁ αὐτὸς ἀπόστολος ἔν τινι ἐπιστολῇ γράφει· ἀσπάζεται ὑμᾶς Λουκᾶς ὁ ἀγαπη- 15 τὸς ἰατρός, καὶ τὰς πράξεις δὲ τῶν ἁγίων ἀποστόλων ὁ αὐτὸς εὐαγγελιστὴς συνεγράψατο.

Οὔτε πλείονα τῶν ἀριθμῶν, οὔτε ἐλάττονα ἐνδέχεται αὐτὰ γενέσθαι.

Τὸ μὲν γὰρ κατὰ Ἰωάννην εὐαγγέλιον τὴν ἀπὸ τοῦ πα- 20 τρὸς ἡγεμωνικὴν αὐτοῦ καὶ πρακτικὴν καὶ ἔνδοξον γενεὰν

5 cf. Diekamp, Hippolytos von Theben, Text IX c (p. 40)

1 η'] ὀκτώ B 2 ιβ'] δέκα B λ'] τριάκοντα τρία B

5 A = Vatic. 1506 fol. 78v; B = Vatic. 1974 fol. 6; C = Ottob. 268 fol. 44v 6 — 17 συνεγράψατο ∟ C 6 ∟ A 7 ἐξεδόθη A 8 Μάρκον + εὐαγγέλιον A 9 τὸ — Ῥώμῃ ∟ A 11 αὐτοῦ — 17 συνεγράψατο ∟ B 13 solum in A 18 — p. 130, 17 χάριτί σου / A

διηγεῖται· ἐν ἀρχῇ ἦν ὁ λόγος, καὶ ὁ λόγος ἦν πρὸς τὸν θεὸν καὶ θεὸς ἦν ὁ λόγος, πάντα δι' αὐτοῦ ἐγένετο· διὰ τοῦτο εἰς ὁμοίωμα ἀετοῦ.

Τὸ δὲ κατὰ Λουκᾶν ἅτε ἀπὸ ἱερατικοῦ χαρακτῆρος ὑπάρ-
5 χων ἀπὸ Ζαχαρίου ἤρξατο τοῦ ἱερέως λέγων· ἐγένετο ἐν ταῖς ἡμέραις Ἡρώδου, τοῦ βασιλέως τῆς Ἰουδαίας, ἱερεύς τις ὀνόματι Ζαχαρίας ἐξ ἐφημερίας Ἀβία, ἐπειδὴ κατὰ τὴν παλαιὰν τοῦ νόμου παράδοσιν οἱ ἱερεῖς ταύρους ἐκόμιζον· διὰ τοῦτο καὶ τὸ εἶδος αὐτοῦ ὡς μοσχόμορφον ἀνιστορίζεται.

10 Ματθαῖος δὲ τὴν κατὰ ἄνθρωπον αὐτοῦ γένεσιν ἐξηγεῖται, βίβλος γενέσεως Ἰησοῦ Χριστοῦ υἱοῦ Ἀβραάμ, καὶ πάλιν τοῦ δὲ Ἰησοῦ Χριστοῦ γέννησις οὕτως ἦν, ὅθεν καὶ ἀνθρωπόμορφον αὐτοῦ τὸ εὐαγγέλιον ἐξεικονίζεται.

Μάρκος δὲ ἀπὸ τοῦ προφητικοῦ πνεύματος τοῦ ἐξ ὕψους
15 ἐπιόντος ἐν τοῖς οὐρανοῖς τὴν ἀρχὴν ἐποιήσατο, ἀρχὴν λέγων τοῦ εὐαγγελίου, καθὼς γέγραπται ἐν τοῖς προφήταις· φωνὴ βοῶντος ἐν τῇ ἐρήμῳ, τὴν προφητικὴν εἰκόνα τοῦ εὐαγγελίου, διὰ τοῦτο δεικνὺς καὶ τὴν ἐν τῇ ἐρήμῳ τοῦ λέοντος ἀνιστορίζων εἰκόνα· [ἁγία τριὰς ὁ θεὸς ἡμῶν σῶσον ἡμᾶς
20 τῇ χάριτί σου].

c.

Μάρκος ὁ εὐαγγελιστής, ἐπίσκοπος Ἀλεξανδρέων. Λουκᾶς ὁ εὐαγγελιστής, οὗτοι οἱ δ' ἐκ τῶν ο' τυγχάνουσιν διασκορπισθέντες ἐπὶ τῷ κηρύγματι ᾧ εἶπεν ὁ κύριος· ἐὰν μή τις
25 οὐ φάγῃ μου τὴν σάρκα καὶ πίῃ μου τὸ αἷμα, οὐκ ἔστι

2 διὰ — 3 ἀετοῦ ∟ B 5 λέγων — 9 ἀνιστορίζεται ∟ B 10 ἐξηγῆται B 11 Ἀβραάμ] Δαβὶδ B 12 ὅθεν — 13 εἰκονίζεται ∟ B ἐξεικονίζε||| C 15 τὴν] τὸ C 16 φωνὴ — 17 ἐρήμῳ ∟ B 16 φωνῇ C 18 καὶ — 19 εἰκόνα B 22 Solum in Cod. Barb. 306 s. XVI post textum Ps. Hippolyti de apost. et disc. Dom. vide Lipsius, Apocr. Apostelgesch. II 2, 356

μου ἄξιος. Ἀλλ' ὁ μὲν διὰ Πέτρου, ὁ δὲ διὰ Παύλου πάλιν ἐπανακάμψαντες πρὸς κύριον εὐαγγελίσασθαι καταξιοῦνται ὑπὲρ οὗ καὶ ἐμαρτύρησαν, ὁ μὲν πυρποληθείς, ὁ δὲ σταυρωθεὶς ἐπὶ ἐλαίας.

B. 5

INDEX APOSTOLORUM DISCIPULORUMQUE DOMINI, PSEUDO-DOROTHEI.

A = Paris. 237 saec. X fol. 242 v.
a = Casanat. 334 saec. XV—XVI fol. 325.
a[1] = Athous Laur. 34 K saec. ignot. fol. 247. 10
𝔄 = Ottob. 167 saec. XIV fol. 147.
B = Coisl. 224 saec. XI fol. 8 v.
B[1] = Vindob. theol gr. 34 saec. XI fol. 39.
B[2] = Baroc. 206 saec. XIII fol. 124.
b = Vallic. 47 anni 1425 fol. 69. 15
C = Coisl. 205 saec. XI fol. 258.
C[1] = Monac. 211 saec. XI fol. 218.
ℭ = Vatic. 1974 saec. XII fol. 4 v.
D = Leid. Voss. saec. X fol. 46.
D[1] = Coisl. 209 saec. XI fol. 260. 20
D[2] = Laurent. plut. IV cod. 32 saec. XI fol. 3.
d = Iviron. 60 saec. XII fol. 191.
d[1] = Napol. II C 34 saec. XV fol. 137.
d[2] = Athous S. Laurae 38 Ω saec. ignoti fol.
𝔇 = Baroc. 142 saec. XIV fol. 290. 25
𝔡 = Ottob. 408 saec. XVI fol. 144 v.
E = Paris. 1085 saec. XII fol. 267.
e = Coisl. 258 saec. XII fol. 212.
e[1] = Napol. II AA 27 saec. XVI fol. 315 v.
𝔈 = Ottob. 268 saec. XVI fol. 43 r. 30
c = editio Guil. Cave 1688.
f = editio Fabricii 1714.
p = editio Chron. Paschal. iuxta nov. edit. L. Dindorf II. Vol. p. 120 ss. 1832.
V = Vindob. theol. gr. 77 saec. XIII—XIV fol. 259.

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟΝ ΠΕΡΙ ΤΩΝ Ο̅ ΜΑΘΗΤΩΝ ΤΟΥ ΚΥΡΙΟΥ.

Δωροθέου ἐπισκόπου Τύρου ἀρχαίου ἀνδρὸς πνευματοφόρου καὶ μάρτυρος γεγονότος ἐν τοῖς καιροῖς Λικινίου καὶ
5 *Κωνσταντίνου τῶν βασιλέων.*

Οὗτος ὁ προλεχθεὶς ἀοίδιμος ἀνὴρ συγγράμματα διάφορα καταλέλοιπε Ῥωμαϊκά τε καὶ Ἑλληνικά, ἐπειδήπερ καὶ ἑκατέρων τῶν γλωσσῶν ἔμπειρος ὑπῆρχε· γέγονε δὲ καὶ πολυΐστωρ δι' εὐφυΐαν. Μετὰ δὲ τὴν τελευτὴν Διοκλητιανοῦ
10 *καὶ Λικινίου κατέλαβε καὶ αὐτὸς τὴν ἰδίαν παροικίαν καὶ ἦν ἰθύνων τὴν ἐν Τύρῳ ἐκκλησίαν μέχρις Ἰουλιανοῦ τοῦ*

6 Theophanes, chron. ad a. 316 (ed. C. de Boor I 24, 20—32); Anastasius Biblioth. (ed. C. de Boor, Theophanes II 84, 31—85, 4)

1 — 2 / Aa$BB^1CC^1D^1D^2dd^1d^2$𝔇bV *σύγγραμμα — 2 κυρίου*] *ἐκ τῶν τοῦ ἁγίου* d^2 *περὶ τῶν ο' ἀποστόλων* 𝔇 3 *Δωροθέου — 5 βασιλέων*] *Κοσμᾶ Ἰνδικοπλεύστου περὶ τῶν ὀνομάτων τῶν ἁγίων ἀποστόλων* d *ἀρχιεπισκόπου* B^1 *ἀρχαίου* ∠ V *Τύρου — ἀνδρὸς*] *συγγραμμάτου τοῦ* d^2 4 *καιροῖς*] *χρόνοις* BB^1b *γεγονότος — 5 βασιλέων*] *τοῦ βασιλέως* D^2 *καιροῖς — βασιλέων*] *χρόνοῖς Διακλητιανοῦ* (sic) *καὶ Λικινίου καὶ Κωνσταντίνου τοῦ μεγάλου βασιλέων καὶ μαρτυρήσαντος ἐπὶ τῶν Ἰουλιανοῦ τοῦ ἀποστάτου χρόνων* 𝔇 *ἐπὶ Διοκλητιανοῦ βασιλέως διαλάμψαντος καὶ τοῦ μεγάλου καὶ ἁγίου Κωνσταντίνου διαρκέσαντος δὲ καὶ μέχρι Ἰουλιανοῦ βασιλέως τοῦ ἀποστάτου, ὅτι καὶ ἐμαρτύρησε. Σύνοψις εἰς τοὺς βίους καὶ τὰ τέλη τῶν ἀποστόλων καὶ τῶν προφητῶν* V 5 *τῶν βασιλέων*] *βασιλέως + Ὁμιλία περὶ τῶν ο' μαθητῶν τοῦ κυρίου* C^1 *βασιλέων + σύγγραμμα εἰς τοὺς ιβ' ἀποστόλους καὶ εἰς τοὺς ο'* BB^1 + *περὶ τῶν ο' μαθητῶν τοῦ σωτῆρος* d 6 *λεχθεὶς* BB^1b *ἀοίδαμος* B^1c *ἀοίδιμος*] *ἀδίκιος* D^1 *ὁ ἀοίδ. ἀνὴρ ὁ προλεχθεὶς* $D^1D^2dd^1f$ *ἀνὴρ + καὶ* B^2CC^1cDdEp + *πλεῖστα* 𝔇 *διάφορα* ∠ $B^1CC^1cDD^1dEep$ 7 *καταλελοιπὼς* a *ἐπειδὴ* D^1 *καὶ*] *γὰρ ἐν πείρᾳ* 𝔇 *καὶ* ∠ BB^1b 8 *γλωσσῶν*] *γραφῶν* a *ἔμπειρος* / 𝔇 *ὑπῆρχε*] *ἦν* D^1 *ὑπῆρκεν* c *δὲ* ∠ C^1ep 9 *τελευτὴν* C^1 in margine 10 *καὶ Λικινίου* ∠ B *τοῦ κινίου* (sic) d *Λικιννίου* AD^2e^1 *Λικινίου + ἐλευθερωθεὶς τῆς φυγαδείας καὶ αὐτὸς* V *καταλαβὼν* 𝔇 11 *ἦν*] *ἣν* D^1D^2𝔇 *ἠθύνων* DD^2d^1𝔇 *ἦν ἰθύνων* ∠ BB^1b 10 *καὶ — 11 ἐκκλησίαν*] *διήρκεσε* B^2 *ἐκκλησίαν*] *παροικίαν* b *μέχρι* D

τυράννου. Καὶ ἐπειδήπερ οὐκ αὐτοφανῶς, ἀλλὰ κρυπνῶς διὰ τῶν ἀρχόντων Ἰουλιανὸς ἀνῄρει τοὺς Χριστιανούς, πάλιν ὁ Δωρόθεος κατέλαβε τὴν Ὀδυσσούπολιν, ἔνθα καὶ συσχεθεὶς ὑπὸ τῶν Ἰουλιαν..ῦ ἀρχόντων, καὶ πολλοὺς αἰκισμοὺς ὑπομείνας ἐν βαθυτάτῳ γήρᾳ διὰ τὴν εἰς Χριστὸν ὁμολογίαν 5 ταῖς βασάναις ἐναπέθανεν, ἑκατὸν καὶ ἑπτὰ ἐτῶν ἤδη τυγχάνων.

Οὗτος τοίνυν ὁ μέγας πρεσβύτης καὶ συγγράματα ἡμῖν ἐκκλησιαστικὰ καταλέλοιπεν, ἐν οἷς καὶ τὰ περὶ τῶν ο′ μαθητῶν τοῦ σωτῆρος ἱστόρησε, καὶ ἔνθα ὁ καθεὶς τῶν προφητῶν 10 καὶ ἀποστόλων τὸν βίον ἐτέλεσεν. Ἐν πρώτοις μὲν τοὺς ο′

1 τυράννου] παραβάτου BB^{1}D ἐπειδὴ a αὐτοφανῶς] προφανῶς D^{1}dd^{2}𝔇 κρυπτῶς d καὶ — 3 Δωρόθεος] εἶτα ὑπ' ἐκείνου διωχθεὶς BB^{1}b 2 ἀρχόντων + φόβον ὁ d 3 Ὀδυσσοῦ πόλιν DD^{1}D^2 Ὀδύσσου πόλιν BB^{1}B^{2}C^{1}cEe Ὀδησσὸν πόλιν p Ὀδυσσόν C 4 ὑπὸ τῶν ἀρχόντων τοῦ Ἰουλιανοῦ a^1 καὶ — αἰκισμοὺς] διωγμοὺς a 5 γήρει DD^{1}D^{2}dd^1 γύρει d^2 τῆς ... ὁμολογίας d 6 ταῖς βασάναις ∠ a ἐναπώθανον B^2 καὶ ἑπτὰ ∠ a^1 lacuna A καὶ] δέκα C^{1}d ἑκατὸν — ἑπτὰ] ριζ′ D^{1}D^{2}d^2 ρζ′ BB^{1}b ἔτη C ἤδη ∠ D^{1}D^2 ἤδη τυγχάνων] γενόμενος 𝔇 (finis prologi 𝔇) 8 — p. 134, 6 ἐπισημαίνεται λέγων] Ἐν τούτοις τοῖς συγγράμμασι τοῖς ἐκκλησιαστικοῖς ἅπερ ὡς ἔφημεν, ὁ μέγας οὗτος πρεσβύτης καταλέλοιπε, περί τε ἄλλων ἱστόρησε καὶ περὶ τῶν μαθητῶν τῶν βρε′ πάντων ἤγουν τῶν ἀποστόλων, τῶν τε ιβ′ καὶ τῶν ο′, ἀλλὰ δὴ καὶ περὶ τῶν προφητῶν, ἔνθα ἑκάτερος αὐτῶν καὶ ὅπως τὸν βίον ἐξετέλεσε V 8 οὕτως E ἡμῶν D ἡμῖν + ἱκανὰ d^2 + ὡς ἔφημεν Aaa^1 9 ο′ ∠ BB^{1}b ο′] ἑβδομήκοντα d σωτῆρος] κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ D^{1}dd^{1}d^2 10 ἐστόρησεν Aaa^1 ἔνθεν BB^{1}b τῶν — ἀποστόλων ∠ D^{1}D^{2}d^{1}d^2 τῶν — ἀποστόλων] αὐτῶν BB^{1}b 11 τὸν ∠ e ἐν πρώτοις — λέγων] καὶ πρῶτον μὲν λέγει περὶ τῶν ιβ′ ἔπειτα περὶ τῶν ο′. Ἰωάννης δὲ ὁ Ῥωμαίων κτλ. quod est subsequens initium indicis 12 apostolorum, quem BB^1 priorem ponit, postea: φησὶ δὲ ὁ προλεχθεὶς ἐν ἁγίοις Δωρόθεος τοὺς ο′ μετὰ τὴν ἐκ νεκρῶν τοῦ σωτῆρος ἀνάστασιν ὑποστρέψαι καὶ ἐν τοῖς ἀποστόλοις εἶναι (γενέσθαι B^1) οὓς καὶ ἐπισκόπους γενέσθαι ὑπ' αὐτῶν, ὧν τὰς ἐπωνυμίας ὧδε που λέγει οὕτως BB^1 11 μὲν] μέντοι d μὲν + οὖν A ο′] ἑβδομήκοντα d ο′ + μαθητῶν AaC^{1}d^2 τοὺς — λέγει] τούτους μαθητὰς D^1 ἐκείνους] οἰκείους e^1

ἐκείνους εἶναι λέγει, ὧν οἱ πλείους καὶ ἐπίσκοποι ἐν διαφόροις παροικίαις ἐγένοντο, ὧν καὶ ὁ θεῖος ἀπόστολος ἐν τοῖς ἀσπασμοῖς αὐτοῦ μέμνηται· μετὰ γὰρ τὴν τοῦ σωτῆρος ἡμῶν ἐκ νεκρῶν ἀνάστασιν πάντας αὐτοὺς ἐπιστρέψαι σημαίνει καὶ ἐν τοῖς ἀποστόλοις γεγενῆσθαι, ὧν καὶ τὰς ἐπωνυμίας ὧδέ που οὗτος ἐπισημαίνεται λέγων.

α΄. Ἰάκωβος ὁ ἀδελφὸς τοῦ κυρίου καὶ πρῶτος ἐπίσκοπος Ἱεροσολύμων ὑπ' αὐτοῦ τοῦ κυρίου γενόμενος.

β΄. Κλεοπᾶς ὁ καὶ Συμεών, ὁ ἀνέψιος τοῦ κυρίου γενόμενος καὶ δεύτερος ἐπίσκοπος Ἱεροσολύμων, ὃς καὶ εἶδεν αὐτὸν μετὰ τὸ ἀναστῆναι αὐτὸν ἐκ νεκρῶν.

γ΄. Ματθίας ὁ ἀναπληρώσας τὸν ἀριθμὸν τῶν ιβ΄ ἀποστόλων.

δ΄. Θαδδαῖος ὁ τὴν ἐπιστολὴν Αὐγάρῳ τοπάρχῳ ἀποκομίσας ἐν Ἐδέσσῃ καὶ ἰασάμενος αὐτοῦ τὸ πάθος.

ε΄. Ἀνανίας ὁ βαπτίσας τὸν ἅγιον Παῦλον καὶ Δαμασκοῦ μετέπειτα γενόμενος ἐπίσκοπος.

7 Testimonia vide in textu A 14 Acta Thaddaei c. 1. 5. 8. Alia testimonia iam ad textum A notata sunt

1 εἶναι ∟ d 2 ἐγένοντο] γεγόνασιν d^2 ἔγενον e 3 ἐν τοῖς ∟ D^1 αὐτοῦ ∟ D^{1}dd^2 τὴν ∟ D^2 4 ἐπιτρέψαι p 6 λέγων ἐπισημαίνεται οὗτως A οὗτος] οὕτως bCC^{1}DD^{1}de 7 κυρίου] Ἰῶ (sic) C καὶ ∟ D^{1}D^2 8 Ἱεροσωλύμων D γενάμενος D γέγονεν D$^2\mathfrak{D}$ γενόμενος] χειροτονηθεὶς d^1 9 Κλεώπας Aaa^{1}BbD Κλεῶπας C Κλεόπας B^{1}C^{1}DD^2 ὁ καὶ Συμεὼν ∟ CDD^{1}d^{1}d^{2}ep Συμεὼν ∟ ὁ D ἀνέψιοι Aaa^1 γενόμενος ∟ CDD^{1}d^{1}d^{2}ep 10 καὶ δεύτερος ∟ D^1 Ἱερουσολύμων + γέγονεν D^1 + γενόμενος BB^{1}b καὶ ∟ ad^1 καὶ — 11 νεκρῶν] τὴν ἀνάστασιν D^{1}D^2 12 ἀναπληρῶν bDd^{1}Eep 13 ἀποστόλων + ἀντὶ Ἰούδα τοῦ προδότου d^1 14 Ταδδαῖος p Αὐγάρῳ + τῷ $\mathfrak{D}$ τοπάρχει d^1 τοπάρχῃ Aaa^{1}BB^{1}CC^{1}Dd^{2}p διακομίσας $\mathfrak{D}$ 15 ἐν Ἐδέσσῃ ∟ BB^1 Ἐδέσσῃ + τῇ πόλει d^1 Αἰδέσῃ d^2 αὐτὸν τοῦ πάθους BB^{1}CD^2 16 ἅγιον] μακάριον ἀπόστολον d^1 καὶ γενόμενος μετέπειτα ἐν Δαμασκῷ ἐπίσκοπος BB^1 17 γενόμενος] γεγονὼς CC^{1}DD^{1}d^{1}Eee^1

ϛʹ. *Στέφανος ὁ πρωτομάρτυς ὁ εἷς τῶν ἐκλελεγμένων ὑπὸ τῶν ιβʹ ἀποστόλων εἰς διακονίαν.*

ζʹ. *Φίλιππος ὁ εἷς τῶν ζʹ, ὁ καὶ Σίμωνα καὶ τὸν εὐνοῦχον βαπτίσας, καὶ ἐν Τράλλεσι τῆς Ἀσίας γεγονὼς ἐπίσκοπος.* 5

ηʹ. *Πρόχωρος ὁ εἷς τῶν ζʹ καὶ ἐπίσκοπος Νικομηδείας τῆς Βιθυνίας γενόμενος.*

θʹ. *Νικάνωρ ὁ εἷς τῶν ζʹ, ὃς κατ' αὐτὴν τὴν ἡμέραν ἀπέθανε, καθ' ἣν ὁ ἅγιος Στέφανος σὺν δισχιλίοις ἄλλοις τῶν ἠλπικότων εἰς τὸν Χριστόν.* 10

ιʹ. *Τίμων ὁ εἷς τῶν ζʹ, ὃς ἐπίσκοπος Βοστρῶν τῶν Ἀράβων γενόμενος ἐκαύθη ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων.*

ιαʹ. *Παρμενᾶς ὁ εἷς τῶν ζʹ, ὃς ἐπ' ὄψεσι τῶν ἀποστόλων ἀπέθανεν ἐν τῇ διακονίᾳ αὐτοῦ.*

ιβʹ. *Νικόλαος ὁ εἷς τῶν ζʹ, ὃς ἐπίσκοπος Σαμαρείας* 15 *γενόμενος ἑτεροδόξησεν ἅμα τῷ Σίμωνι.*

ιγʹ. *Βαρνάβας ὁ μετὰ Παύλου τῷ λόγῳ διακονήσας*

1 *ὁ — ἐκλελεγμ.*] *καὶ ἐκλελεγμένος* D^2 *εἷς — ἐκλελεγμ.*] *πρῶτος τῶν ἑπτὰ καὶ ἐκλεχθέντων* d^1 *ἐκλελεγμ.* + *εἰς διακονίαν* AaBB^{1}C^{1}D^{1}D^{2}d^{1}d^{2}𝔇 2 *εἰς* + *τὴν αὐτῶν* d^1 3 *ὁ*] *καὶ αὐτὸς* BB^1 *ζ* + *διακόνων* BB^1 *Σίμονα* d^1 4 *Τράλεσι* DE *Τράλλῃ* d^1 *γενόμενος* C 6 *Πρόχορος* ADD^{1}D^2 *ὁ*] *καὶ αὐτὸς* Aa^{1}Bd^{1}𝔇 *καὶ* ⌊ ABB^{1}D^{1}d^2 7 *γεγονώς* D^{1}D^2 *τῶν Βιθυνῶν* d^1 6 *καὶ* — 7 *γενόμενος*] *κατὰ Νικομηδείας τῆς Βιθυνίας ἐπεσκόπησε* 𝔇 8 *ὁ*] *καὶ αὐτὸς* ABB^{1}𝔇 *εἷς*] *υἱὸς* (sic) d^1 *κατὰ ταύτην* BB^{1}C^{1}D^1 9 *ἀποθανὼν* d^2 *ἀποθανὼν ἐφάνη* d^1 *καθ' ἣν*] *καὶ* BB^{1}C 10 *τῶν ἠλπικότων*] *τοῖς ἠλπικόσιν* AD^{1}D^{2}d^2 *τὸν* ⌊ C^1 11 *Σίμων* Cd^{1}d^{2}𝔇 *ὁ*] *καὶ οὗτος* et in sequentibus aliis numeris ABB^{1}𝔇 *Βόστροις* A *Βοστρὶν* D^1 *Βόστρης* BC *τῶν* ⌊ ABB^{1}C^{1}d^{2}𝔇 12 *τῶν Ἑλλήνων*] *πυρὰ ὑπὸ τῶν ἐκεῖσε ὄντων* d^1 *καὶ ὑπὸ τῶν εἰδωλολατρῶν Ἑλλήνων πυρὶ παραδοθεὶς ἀναιρεῖται* B *ἐκαύθη*] *ἐκάη* C^{1}Dd^2 13 *ὄψει* BB^1 14 *ἐν* ⌊ Eee^1 *αὐτοῦ*] *αὐτῶν* Aa^1 15 *ὃς* / D 16 *γεγονὼς* C^1 *ἑτεροδόξησεν*] *ὕστερον ἑτεροδοξήσας* d^1 *ἑτερόδοξος* D *Σίμωνι* + *ἀπεβλήθη καὶ τῆς ἐπισκοπῆς καὶ τοῦ θρόνου* d^1 17 *Βαρναβᾶς* aEp *ὁ*] *ὃς* C^1 *τὸν λόγον* D^{1}d^2 *διακονίσας* d^1

πρῶτον ἐν Ῥώμῃ τὸν Χριστὸν ἐκήρυξεν, ἐπίσκοπος Μεδιολάνου μετέπειτα γεγονώς.

ιδ'. Μάρκος, ὃς ὑπὸ Πέτρου τοῦ ἀποστόλου ἐπίσκοπος Ἀλεξανδρείας ἐγένετο καὶ εὐαγγελιστής.

5 ιε'. Σιλᾶς ὁ σὺν τῷ Παύλῳ τῷ λόγῳ διακονήσας καὶ ἐν Κορίνθῳ ἐπίσκοπος γεγονώς.

ις'. Λουκᾶς, ὃς κατὰ πᾶσαν τὴν γῆν τὸ εὐαγγέλιον σὺν τῷ Παύλῳ ἐκήρυξεν.

ιζ'. Σιλουανὸς ὁ σὺν τῷ Παύλῳ τῷ λόγῳ διακονήσας 10 Θεσσαλονίκης ἐπίσκοπος γέγονεν.

ιη'. Κρήσκης, οὗ μέμνηται ὁ ἀπόστολος ἐν τῇ πρὸς Τιμόθεον δευτέρᾳ ἐπιστολῇ, ὃς καὶ ἐπίσκοπος Χαλκηδόνος τῆς ἐν Γαλλίᾳ ἐγένετο.

ιθ'. Ἐπαίνετος, οὗ ὁ ἀπόστολος μέμνηται ἐν τῇ πρὸς 15 Ῥωμαίους ἐπιστολῇ, ὃς καὶ ἐπίσκοπος Καρθαγένης ἐγένετο.

1 τὸν Χριστὸν ⌊ D^1 κηρύξας D^1 ἐκήρυξεν + καὶ d^1 + ἔπειτα ἐνταῦθα BB^1 μετέπειτα γεγονὼς] ἐγένετο BB^1 ὕστερον ἐγένετο d^1 μετέπειτα] ὕστερον 𝔇 γέγονε μετὰ ταῦτα ἐπισκ. Μεδ. D^1 2 γεγονὼς] γενόμενος C^1 3 ὃς] ὁ καὶ D^1D^2 4 ἐγένετο] γενόμενος A γεγονὼς D^1 καὶ εὐαγγελιστής ⌊ Aa^1BB^1 5 Σίλας $DD^1D^2d^1d^2$ σὺν + αὐτῷ A𝔇 τῷ + ἀποστόλῳ d^1 6 ἐπίσκοπος Κορίνθου γενόμενος d^2 καὶ ⌊ BB^1 διακονήσας τῆς διακονίας Ep ἐπίσκ. γεγ. ἐν Κορ. BB^1 7 — 8 ἐκήρυξεν] ιε', ις' Σίλας καὶ Λουκᾶς ὡς κατὰ πᾶσαν τὴν γῆν σὺν τῷ Παύλῳ ἐκήρυξαν D^1 Λουκᾶς + ὁ ἰατρὸς καὶ εὐαγγελιστὴς καὶ ἱστοριόγραφος d^1 ὃς] ὁ εὐαγγελιστής BB^1 8 ἐκήρυξαν B^2 κηρύξας καὶ τὰς πράξεις τῶν ἀποστόλων συνεγράψατο d^1 κηρύξας, εἶτα μετὰ τὴν αὐτοῦ τελευτὴν ἐπιδημήσας ταῖς ἑπταπύλαις Θήβαις τῆς Βοιωτίας ἐκεῖ κοιμᾶται B 9 τὸν λόγον $B^1d^1d^2$ 10 γεγονὼς A γενόμενος d^2 11 Κρίσκης $CC^1DD^1d^1$ Κλήμης p in nota Κρίσκος 𝔇 οὗ ὁ Παῦλος μέμνηται d^1 12 β' ἐπιστολῆς B^2Ee Καλχηδόνος d^1 Καρχηδόνος BB^1𝔇 Χαλκίδος C^1 13 Γαλατίας d^2 Γαλία A Γαλλίαις d^1 Χαλκ. — ἐγένετο] Καρχηδόνος τῆς ἐν τῇ κάτω Γαλλίᾳ γενόμενος BB^1 γέγονεν D^1D^2 14 Ἐπαινετὸς C^1D οὗ] ὃν 𝔇 ὁ ἀπόστολος ἐν τῇ πρὸς Ῥωμαίους μέμνηται (et sic per omnes ceteros numeros) $C^1d^1d^2$ 15 Καρταγένης B Χαρταγέννης τῆς ἐν Γαλλίαις B^2CDEe ἐν Καρταγέννῃ τῶν ἐν Γαλλίαις d^1 γέγονεν D^1 ιθ'. Ἀμπλίας, κ'. Ἀνδρόνικος, κα'. Ἐπαίνετος ponit D

κ'. Ἀνδρόνικος, οὗ ὁ ἀπόστολος μέμνηται ἐν τῇ πρὸς Ῥωμαίους, ὃς καὶ ἐπίσκοπος Σπανίας ἐγένετο.

κα'. Ἀμπλίας, οὗ καὶ αὐτοῦ μέμνηται ἐν τῇ πρὸς Ῥωμαίους, ὃς καὶ ἐπίσκοπος Ὀδυσσοῦ ἐγένετο.

κβ'. Οὐρβανὸς, οὗ καὶ αὐτοῦ ἐν τῇ πρὸς Ῥωμαίους μέμνηται, ὃς ἐπίσκοπος Μακεδονίας ἐγένετο. 5

κγ'. Στάχυς, οὗ καὶ αὐτοῦ ἐν τῇ πρὸς Ῥωμαίους μέμνηται, ὃν καὶ Ἀνδρέας ὁ ἀπόστολος τὴν Ποντιδικὴν θάλασσαν διαπλέων ἐν Ἀργυροπόλει τῆς Θρᾴκης ἐπίσκοπον τοῦ Βυζαντίου κατέστησεν. 10

κδ'. Ἀπελλῆς, οὗ καὶ αὐτοῦ ἐν τῇ πρὸς Ῥωμαίους μέμνηται ὁ ἀπόστολος, ὃς καὶ αὐτὸς ἐπίσκοπος Ἡρακλείας ἐγένετο.

κε'. Φύγελλος τὰ Σίμωνος φρονήσας Ἐφέσου ἐπίσκοπος ἐγένετο. 15

κς'. Ἑρμογένης, ὃς ἐν Μεγάροις καὶ αὐτὸς κατέστη ἐπίσκοπος.

1 *Ἀνδρόνικος + ἐπίσκοπος Πανανίας* d^{2} 2 *Ῥωμαίους + ὑπαγορεύει* d^{1} *ἐν — Ῥωμ.* ⌊ D^{1} *Σπανίας*] *Πανονίας* AC^{1}D^{1}D^{2} *Πανεάδος* BB^{1} *Ἱσπανίας* d^{1} 3 *Ἀμπλίας + ἐπίσκοπος Ὀδυσσοῦ* d^{2} 4 *Ὀδυσσὸν* 𝔇 *Ὀδύσσου* BB^{1}B^{2}CDE *//δυσσοῦ* A *Ὀδησσοῦ* p 5 *Οὐρανὸς* BB^{1} *κβ'* ⌊ C^{1} *Οὐρβ. + ἐπίσκοπος Μακεδονίας* d^{2} *ἐν τῇ*] *ἐκ τῆς* D *Ῥωμαίους + ἐπίστολῇ* Aaa^{1}D^{1}D^{2} 6 *Μακεδωνίας* D *ὃς καὶ* Aaa^{1}D^{1}D^{2} 7 *Στάχυς ἐπίσκοπος Ἀργυροπόλεως Θρᾴκης τοῦ Βυζαντίου* d^{2} *οὗ — 10 κατέστησεν* / d^{2} 7 *μέμνηται*] *ἐπιστολῇ ὑπαγορεύει* D^{1} *καὶ + ὁ πρωτόκλητος Ἀνδρέας* d^{1} 9 *διαπλέων θάλ.* Aa^{1}BB^{1} *Ποντικὴν* CDd^{1}p *ἐπίσκοπον + πρῶτον* d^{1} *κατέστησεν*] *ἐχειροτόνησεν* d^{1} in margine *οὗτος ὁ Στάχυς πρῶτος ἐπίσκοπος τοῦ Βυζαντίου ὑπὸ τοῦ ἀποστόλου Ἀνδρέου ἐγένετο* d^{1} 11 *Ἀπελλῆς*] *Ἀμπλίας* (sic) d^{1} *Ἀπ. + ἐπίσκοπος Ἡρακλείας* d^{2} 14 *κε'* deest in D^{1}d^{1}, ideo sequens discipulus *κε'* numeratur *Φύγελλος + ἐπίσκοπος Ἐφέσου* ⌊ *τὰ — ἐγένετο* d^{2} *Φύγελλος + ὃς τὰ* Aa^{1}C^{1} 15 *γέγονεν* A𝔇 16 *Ἑρμογένης + ἐν Μεγάροις ἑτεροδόξησεν* d^{2} *ὃς*] *ὁ* e *καὶ — κατέστη* ABB^{1}𝔇 *ἐπίσκοπος + γέγονε* ABB^{1}𝔇 *Μεγάροις + τοῖς πρὸς ἑσπέραν* BB^{1} *κατέστιν* e

κζ'. Δημᾶς, οὗ ὁ ἀπόστολος μνημονεύει ἐν τῇ πρὸς Τι-
μόθεον β' ἐπιστολῇ, ὅτι ἑτεροδοξήσαντες Φύγελλος καὶ Ἑρ-
μογένης ἀντέστησαν τῇ διδασκαλίᾳ αὐτοῦ. Ὁ δὲ Δημᾶς
ἀγαπήσας τὸν νῦν αἰῶνα κατέλιπε τὸν εὐαγγελικὸν λόγον,
5 καὶ ἐν Θεσσαλονίκῃ ἱερεὺς τῶν εἰδώλων ἐγένετο, περὶ οὗ καὶ
Ἰωάννης ὁ ἀπόστολος ἔγραψεν· ἐξ ἡμῶν ἐξῆλθον, ἀλλ' οὐκ
ἦσαν ἐξ ἡμῶν.

κη'. Ἀπελλῆς, οὗ καὶ αὐτοῦ ἐν τῇ πρὸς Ῥωμαίους μέ-
μνηται ὁ ἀπόστολος, ὃς καὶ αὐτὸς ἐπίσκοπος Σμύρνης ἐγένετο
10 πρὸ τοῦ ἁγίου Πολυκάρπου.

κθ'. Ἀριστόβουλος, οὗ καὶ αὐτοῦ ἐν τῇ πρὸς Ῥωμαίους
μέμνηται ὁ ἀπόστολος, ὃς Βρετανίας ἐπίσκοπος ἐγένετο.

λ'. Νάρκισσος, οὗ καὶ αὐτοῦ μέμνηται ἐν τῇ πρὸς Ῥω-
μαίους, ὃς καὶ αὐτὸς ἐπίσκοπος Ἀθηνῶν γέγονεν.

15 λα'. Ἡρωδίων, οὗ καὶ αὐτοῦ μέμνηται ἐν τῇ πρὸς Ῥω-
μαίους, ὃς καὶ ἐπίσκοπος Παταρῶν ἐγένετο.

λβ'. Ἄγαβος ὁ ἐν ταῖς πράξεσι τῶν ἀποστόλων μνημο-
νευόμενος, ὃς καὶ προφητικοῦ χαρίσματος ἠξιώθη.

1 μνημονεύει ABB^{1}D^{1}𝔇 2 ὅτι] ὅτε BB^2 ἑτεροδόξησαν, ὅτι DEe ὅτι — αὐτοῦ] οὗτος σὺν τῷ Φυγέλλῳ καὶ Ἑρμογένῃ ἑτεροδόξησε καὶ ἀντέστη τῇ διδασκαλίᾳ αὐτοῦ τοῦ Παύλου καὶ περὶ αὐτοῦ φανερῶς γράφει d^1 ὅτι — 5 ἐγένετο] ἀγαπήσας γὰρ τὸν νῦν αἰῶνα ἐν Θεσσαλονίκῃ ἠτεροδόξησεν D^1 3 καὶ ἀντέστησαν AB^{1}B^{2}CDEe 4 εὐαγγελικὸν λόγον] εὐαγγελισμὸν d^1 5 τῶν ⌊ C^{1}D^1 Θεσσαλ. + καὶ ὁ ἱερεὺς εἰδώλων BB^{1}C οὗ] ὧν C^1 τούτου δὲ καὶ BB^{1}C καὶ + ὁ θεῖος ἀπόστολος καὶ εὐαγγελιστὴς d^1 ἀπόστολος + ἐν τῇ αὐτοῦ ἐπιστολῇ BB^1 6 ἔγραψεν + λέγων ABB^{1}𝔇 + ὅτι D^1 ἐξῆλθον + φησὶν d^1 1—6 κζ'. Δημᾶς ἱερεὺς τῶν εἰδώλων ἐν Θεσσαλονίκῃ κατέλιπε τὸν λόγον καὶ Φύγ. καὶ Ἑρμογ. ἑτεροδοξήσαντες ἀντέστησαν τῇ διδασκαλίᾳ αὐτοῦ τοῦ Παύλου περὶ ὧν καὶ d^2 8 Ἀμπέλης e Ἀπελλὴς BB^{1}C 10 Πολυκάρπου + τοῦ γεγονότος μαθητοῦ τοῦ θεολόγου BB^1 12 Βρετάνης D^{1}d^2 Βρεττανίας C𝔇 γέγονεν ABB^{1}B^{2}CDe ἐπίσκοπ. ἐγένετο] κεχειροτόνηται d^1 13 Νάρκισσος — 14 γέγονεν ⌊ a^1 καὶ αὐτὸς ⌊ ABB^{1}CDD^{1}𝔇Ee ἐπίσκοπος + τῆς πόλεως d^1 15 Ηρωδίων e 16 καὶ ⌊ D^1 Πατρῶν C^{1}d^1 Πατάρων BB^{1}D^1 17 ὁ] ὃς καὶ D^{1}D^2 18 προφητικὸν χάρισμα ἀξιωθεὶς D^1 προφητικῶν

λγʹ. Ῥοῦφος, οὗ καὶ αὐτοῦ ἐν τῇ πρὸς Ῥωμαίους ὁ ἀπόστολος μέμνηται, ὃς καὶ ἐπίσκοπος Θηβῶν ἐγένετο.

λδʹ. Ἀσύγκριτος, οὗ καὶ αὐτοῦ ἐν τῇ πρὸς Ῥωμαίους ἐπιστολῇ μέμνηται, ὃς καὶ αὐτὸς ἐπίσκοπος Ὑρκανίας ἐγένετο.

λεʹ. Φλέγων, οὗ καὶ αὐτοῦ ἐν τῇ πρὸς Ῥωμαίους μέ- 5 μνηται, ὃς καὶ ἐπίσκοπος Μαραθῶνος ἐγένετο.

λϛʹ. Ἑρμῆς, οὗ καὶ αὐτοῦ ἐν τῇ πρὸς Ῥωμαίους μέμνηται, ὃς καὶ ἐπίσκοπος Δαλματίας ἐγένετο.

λζʹ. Πατροβᾶς, οὗ καὶ αὐτοῦ ὁ ἀπόστολος μέμνηται, ὃς καὶ ἐπίσκοπος ἐν Ποτιόλοις γέγονεν. 10

ληʹ. Ἑρμᾶς, οὗ καὶ αὐτοῦ ἐν τῇ πρὸς Ῥωμαίους μέμνηται, ὃς καὶ ἐπίσκοπος Φιλιππουπόλεως ἐγένετο.

λθʹ. Λίνος ὁ μετὰ Πέτρου τὸν ἀπόστολον Ῥώμης ἐπίσκοπος γεγονώς.

μʹ. Γάϊος, οὗ ὁ ἀπόστολος μέμνηται, ὃς ἐπίσκοπος Ἐφέσου 15 ἐγένετο μετὰ Τιμόθεον τὸν μαθητὴν Παύλου τοῦ ἀποστόλου.

μαʹ. Φιλόλογος, οὗ καὶ αὐτοῦ ὁ ἀπόστολος μέμνηται, ὃς καὶ ἐπίσκοπος γέγονεν ὑπὸ Ἀνδρέου ἀποστόλου ἐν Σινώπῃ.

μβʹ. Ὀλυμπᾶς. μγʹ. Ῥωδίων, ὧν καὶ αὐτῶν ὁ ἀπόστολος

χαρισμάτων BB^{1} ἠξιώθη + ὃς καὶ τὴν ζώνην τοῦ Παύλου ἐπὶ χεῖρας λαβὼν ὑπὲρ αὐτοῦ προεφήτευσεν d^{1} 2 ἐπίσκοπος + τῶν d^{1} Θηβῶν] Ἀθηνῶν C^{1}d^{2} 4 Ὑρκανίας] Οὐρβανίας DD^{1}Ee^{1} 6 Μαράθονος d^{2} Μαράθων Dp Μαραθῶν C^{1} ἐγένετο] κεχειροτόνητο d^{1} 9 Πατρωβάν A Πατρώβας d^{1} Πατρόβας a^{1}B^{2}D𝔇e Πατροβᾶν C 10 ἐν ⌊ BB^{1}C^{1}d^{1} Ποτιόλων d^{1} ἐγένετο ABB^{1}𝔇 11 ληʹ. Γάϊος. λθʹ. Ἑρμᾶς. μʹ. Λῖνος a^{1} 12 Φιλιπποπόλεως B^{2}CC^{1}DEep τῆς Φιλιπ. ἐπίσκοπος κεχειροτόνοιτο (sic) d^{1} ἐγένετο + τῆς πρὸς Μακεδονίαν BB^{1} γέγονεν D 13 Λῖνος a^{1}BB^{1}d^{1} ὁ] ὃς Aaa^{1}BB^{1}DD^{1} Ῥώμῃ + τῇ μεγάλῃ BB^{1}d^{1} γενόμενος d^{1} 15 Γαῖος 𝔇 ὃς — ἀποστόλου] τῆς Ἐφεσίων ἐκκλησίας ἐπίσκοπος κεχειροτόνητο μετὰ Τιμοθέου τοῦ ἀποστόλου Παύλου d^{1} τὸν — 16 ἀποστόλου ⌊ BB^{1} 17 Φιλόγος (sic) d^{1} 18 καὶ — Σινώπῃ] ὃς ἐπίσκοπος τῆς Σινόπης ὑπὸ τοῦ ἀποστόλου Ἀνδρέου κεχειροτόνητο d^{1} ἐπίσκοπος + Σινώπης Aa^{1}BB^{1}𝔇 Ἀνδρέου + τοῦ Aa^{1}BB^{1}D𝔇e 18 Συνόπτης a^{1} 19 Ὀλυμπᾶς + καὶ Ad^{1}𝔇 μβʹ. μγʹ. d^{1} Ῥωδίων καὶ Ὀλυμπᾶς d^{1} Γορδίων C^{1} Ἡρωδίων d^{1} ὃν καὶ αὐτὸν B^{2}Ee

μέμνηται, οἳ καὶ ἐν Ῥώμῃ ἅμα Πέτρῳ τῷ ἀποστόλῳ ὑπὸ
Νέρωνος τὰς κεφαλὰς ἀπετμήθησαν.

μδʹ. Λουκᾶς, οὗ καὶ αὐτοῦ ἐν τῇ πρὸς Ῥωμαίους μέ-
μνηται, ὃς καὶ ἐπίσκοπος ἐν Λαοδικείᾳ τῆς Συρίας ἐγένετο.

5 μεʹ. Ἰάσων, οὗ καὶ αὐτοῦ ἐν τῇ πρὸς Ῥωμαίους μέμνηται,
ὃς καὶ ἐπίσκοπος Ταρσοῦ ἐγένετο.

μϛʹ. Σωσίπατρος, οὗ καὶ αὐτοῦ ἐν τῇ πρὸς Ῥωμαίους
μέμνηται, ὃς καὶ ἐπίσκοπος Ἰκονίου ἐγένετο.

μζʹ. Τέρτιος ὁ καὶ τὴν πρὸς Ῥωμαίους γράψας ἐπιστο-
10 λήν, ὃς δεύτερος ἐπίσκοπος Ἰκονίου ἐγένετο.

μηʹ. Ἔραστος, οὗ καὶ αὐτοῦ μέμνηται ἐν τῇ αὐτῇ ἐπι-
στολῇ, ὃς καὶ οἰκονόμος τῆς ἐν Ἱεροσολύμοις ἐκκλησίας γέ-
γονεν καὶ ἐπίσκοπος μετέπειτα Πανιάδος.

μθʹ. Κούαρτος, οὗ καὶ αὐτοῦ μέμνηται ἐν τῇ αὐτῇ
15 ἐπιστολῇ, ὃς καὶ ἐπίσκοπος Βηρυτοῦ γέγονεν.

νʹ. Ἀπολλώς, οὗ καὶ αὐτοῦ ἐν τῇ πρὸς Κορινθίους ἐπι-
στολῇ μέμνηται ὁ ἀπόστολος, ὃς καὶ ἐπίσκοπος Καισαρείας
γέγονεν.

1 οἱ καὶ] οἵτινες Aa^{2}d^{1}D μγʹ — 2 ἀπετμήθησαν] μγʹ. Ἡρω-
δίων ἕτερος οὗ καὶ αὐτοῦ μέμνηται, ὃς ἅμα τῷ Ὀλυμπᾷ μετὰ
Πέτρον τὸν ἀπόστολον τὸν λόγον τοῦ εὐαγγελίου κηρύξας σὺν
τῷ Πέτρῳ ὑπὸ Νέρωνος ἐτελειώθη BB^{1} τὰς — ἀπετμήθησαν]
ἀποκεφαλίσθησαν a^{1} 3 Λούκιος d^{1} Λουκᾶς + ἕτερος ἤτοι
Λούκιος BB^{1} 4 ὃς καὶ] ὅστις A γεγονὼς ἐπίσκοπος Λαοδικείας
τῆς Συρίας BB^{1}d^{1} 5 Ἰάσον C 6 ὃς καὶ] ὅστις A semper
habet, Τάρσου τῆς Κιλικίας a^{1} ὃς — ἐγένετο lacuna d^{2} 8 ἐπί-
σκοπος + τοῦ AC^{1}D Εἰκονίου D μζʹ. Ἔραστος, μηʹ. Τέρτιος,
μθʹ. Κούαρτος D^{1} 9 Τερέντιος e καὶ — Ῥωμαίους in mar-
gine e ἐπιστ. γρ. τ. πρὸς Ῥωμ. C^{1} ὁ] ὑπαγορευθεὶς παρὰ τοῦ
ἀποστόλου BB^{1} 10 ὃς / C ὃς] οὗτος d^{1} 11 οὗ — 12 ὃς
καὶ] ὁ D^{1} αὐτοῦ] αὐτὸς B^{2}Ee^{1} αὐτῇ] πρὸς Ῥωμαίους a^{1} ὃς καὶ
∠ BB^{1} 13 μετέπειτα ∠ 𝔇 Πανεάδος ABB^{1} γέγονεν ∠ 𝔇 Πα-
νιάδος + ἐχρημάτισεν 𝔇 15 καὶ ∠ D τῆς ἐν Βηρυτῷ ἐκκλη-
σίας d^{1} Βηρύτου BCD Βιρίτου D 16 Ἀπολὼς d^{1} Ἀπωλῶς
(sic) D Ἀπολλῶς B^{2}Ce Κορινθίους + αʹ Aa^{1}BB^{1}𝔇 17 ἐπί-
σκοπος + τῆς d^{1}

να΄. Κηφᾶς, ὃν ὁ ἀπόστολος Παῦλος ἐν Ἀντιοχείᾳ ἤλεγξεν, ὃς καὶ ἐπίσκοπος Κονίας ἐγένετο.

νβ΄. Σωσθένης, οὗ καὶ αὐτοῦ ὁ ἀπόστολος μέμνηται, ὃς καὶ ἐπίσκοπος Κολοφωνίας ἐγένετο.

νγ΄. Τύχικος, οὗ καὶ αὐτοῦ ὁ ἀπόστολος μέμνηται, ὃς ἐπίσκοπος Κολοφωνίας ἐγένετο.

νδ΄. Ἐπαφρόδιτος, οὗ καὶ αὐτοῦ ὁ ἀπόστολος μέμνηται, ὃς καὶ ἐπίσκοπος Ἀνδριακῆς γέγονεν.

νε΄. Καῖσαρ, οὗ καὶ αὐτοῦ μέμνηται ὁ ἀπόστολος, ὃς ἐπίσκοπος τοῦ Δυῤῥαχίου γέγονεν.

νς΄. Μάρκος ὁ ἀνέψιος Βαρνάβα, οὗ καὶ αὐτοῦ μέμνηται ὁ ἀπόστολος, ὃς καὶ ἐπίσκοπος Ἀπολλωνιάδος γέγονεν.

νζ΄. Ἰησοῦς ὁ λεγόμενος Ἰοῦστος, οὗ καὶ αὐτοῦ μέμνηται ὁ ἀπόστολος ἐν ταῖς πράξεσι τῶν ἀποστόλων, ὃς καὶ ἐπίσκοπος Ἐλευθεροπόλεως γέγονεν.

νη΄. Ἀρτεμᾶς, οὗ καὶ αὐτοῦ μέμνηται ὁ ἀπόστολος, ὃς ἐπίσκοπος γέγονεν Λύστρας.

νθ΄. Κλήμης, οὗ καὶ αὐτοῦ μέμνηται ὁ ἀπόστολος λέγων· μετὰ Κλήμεντος καὶ τῶν λοιπῶν συνεργῶν μου, ὃς καὶ πρῶ-

2 Κονίας] Ἰκονίου a^1 Κονείας BB^1 Κολονίας D^{1}d^2 Κολονείας C^1 4 Κολοφωνίας d Κολοφῶνος 𝔇 Κολοφωνιάδος BB^1 5 οὗ — ὃς] ὁ μέγας d^1 ὃς + καὶ αὐτὸς a^{1}d^1 Κολοφῶνος AC^1 Κολόφωνος a^1 τῆς αὐτῆς Κολοφωνιάδος BB^1 νγ΄ — 6 ἐγένετο] Τυχικὸς καὶ αὐτὸς Κολοφωνίας ἐπίσκοπος γέγονεν, οὗ μέμνηται καὶ ἀπόστολος 𝔇 8 ὃς ´ Dd^{1}E γέγονεν] κεχειροτόνητο d^1 Ἀνδριακοῦ 𝔇 Ἀνδριάκης a^{1}C^{1}d^2 9 Καίσαρ Dd^1 Κέσαρ C^1 οὗ — ἀπόστολος] ὃν ὁ θεῖος Παῦλος ἐμνημόνευσεν d^1 ὃς] καὶ d^1 10 Δοραχίου CDD^{1}𝔇Ep Δυραχίου + τοῦ πρὸς δύσιν BB^1 νε΄. Μάρκος, νς΄. Καῖσαρ D^1 11 Μαρῖνος p 12 Ἀπολλονιάδος B^{2}C γέγονεν] κεχειροτόνητο d^1 13 οὗ — ἀπόστολος] ὃν ὁ Λουκᾶς ἐν ταῖς πράξεσι μέμνηται d^1 14 τῶν ἀποστόλων] Λουκᾶς BB^{1}𝔇 15 ἐν Ἐλευθεροπόλει aep 17 Λυστρῶν D^1 ἐλύστροις (sic) a^1 Λύστρης D 19 μετὰ + καὶ aB^{2}CE κεκλήμεντος (sic) d^1 συνεργῶν — p. 142, 1 Χριστὸν ∟ D^1 19 ὃς ∟ d^1

τος ἐξ ἐθνῶν καὶ Ἑλλήνων ἐπίστευσεν εἰς Χριστόν, ὃς καὶ μετέπειτα ἐπίσκοπος Σαρδικῆς γέγονεν.

ξʹ. Ὀνησίφορος, οὗ καὶ αὐτοῦ μέμνηται ὁ ἀπόστολος, ὃς ἐπίσκοπος Κορωνίας γέγονεν.

5 ξαʹ. Τύχικος, οὗ καὶ αὐτοῦ μέμνηται ὁ ἀπόστολος, πρῶτος ἐπίσκοπος τῆς Χαλκηδόνος τῆς Βιθυνίας γέγονεν.

ξβʹ. Κάρπος, οὗ καὶ αὐτοῦ μέμνηται ὁ ἀπόστολος, ὃς καὶ Βεροίας τῆς Θράκης ἐπίσκοπος γέγονεν.

ξγʹ. Εὔοδος, ὃς μετὰ Πέτρον τὸν ἀπόστολον ἐπίσκοπος 10 γέγονεν ἐν Ἀντιοχείᾳ, οὗ καὶ αὐτοῦ ὁ ἀπόστολος μέμνηται.

ξδʹ. Ἀρίσταρχος, οὗ καὶ αὐτοῦ μέμνηται ὁ ἀπόστολος, ὃς καὶ ἐπίσκοπος Ἀπαμείας τῆς Συρίας γέγονεν.

ξεʹ. Μάρκος ὁ καὶ Ἰωάννης καλούμενος, οὗ ὁ Λουκᾶς ἐν ταῖς πράξεσι μέμνηται, ὃς καὶ ἐπίσκοπος Βύβλου γέγονεν.

15 ξϛʹ. Ζηνᾶς ὁ νομικός, οὗ καὶ αὐτοῦ ὁ ἀπόστολος μέμνηται, ὃς καὶ ἐπίσκοπος Διοσπόλεως γέγονεν.

ξζʹ. Φιλήμων, πρὸς ὃν καὶ ἐπιστολὴν ἔγραψεν, ὃς καὶ ἐπίσκοπος Γάζης γέγονεν.

1 εἰς + τὸν $B^2CC^1D^1D^2$Ep εἰς Χριστὸν ὃς καὶ] τῷ Χριστῷ οὗτος ἐπίσκοπος μετέπειτα τῆς Σαρδικῆς d^1 2 Σαρδικῆς + τῆς νῦν λεγομένης Τραλίτζας BB^1 γέγ. Σαρδ. A𝔇 4 Κορωνείας ἐγένετο ABD𝔇 Κορωνέας a^1 Κορονίας C^1 5 Τυχικὸς + ἕτερος BB^1 6 ἐπίσκοπος αʹ ἐν Χαλκηδόνι D^1 τῆς + ἐν Χαλκηδόνι 𝔇 Χαλκηδώνως a^1 Καλχηδόνος BB^1CC^1p Βηθυνίας C Βυθυνίας B^2 ἐν Βιθυνίᾳ ABC^1 ‖θυνίας D γέγονεν] ἐγένετο Aa^1D^1𝔇 7 ὃς — 8 γέγονεν] οὗτος Βερίας τῆς ἐν Θράκῃ d^1 τῆς + πρὸς Μακεδονίαν ἤτοι Θράκην BB^1 Βεῤῥοίας θρακηκῆς a^1 Βερύας B^2 9 ὃς + καὶ C^1 ὃς ⌊ CD 10 Ἀντιοχείας ἐπίσκοπος $Aa^1BCC^1Dd^2$𝔇 Ἀντιοχείας + τῆς μεγάλης Ad^1 οὗ — μέμνηται ⌊ Aa^1D^1 12 ὃς καὶ ⌊ D^1 τῆς Συρίας ⌊ D^1 τῆς ‖αρι‖ A γέγ. τ. Συρ. D 13 Μάρκος + ἕτερος BB^1 Ἰωάννης + καὶ Λουκᾶς D^1 14 ὃς — γέγονεν ⌊ D^1 ἐπίσκοπος — ἐγένετο] τῆς ἐν Βίβλῳ ἐκκλησίας ἐπίσκοπος d^2 βίβλου ACC^1D𝔇 βιβλίου d^1 15 Μηνᾶς d^1 οὗ — 16 γέγονεν] ἐπίσκοπος Βίβλου ἐγένετο (sic) D^1 17 ἐπιστολὴν + ὁ ἀπόστολος ABB^1 ἔγραψεν + ὁ μακάριος ἀπόστολος Παῦλος περὶ Ὀνήσιμον τὸν αὐτοῦ οἰκέτην, οὗτος ὁ Φιλήμων

ξη'. ξθ'. ο'. Ἀρίσταρχος καὶ Πούδης καὶ Τροφιμος· οὗτοι οἱ τρεῖς ἐν πᾶσι τοῖς διωγμοῖς τοῦ ἀποστόλου συγκακοπαθήσαντες τέλος ἐν Ῥώμῃ σὺν τῷ αὐτῷ ἀποστόλῳ ὑπὸ Νέρωνος τοῦ βασιλέως τὰς κεφαλὰς ἀπετμήθησαν.

Ταῦτα ὁ τρισμακάριος καὶ πανόλβιος Δωρόθεος ἐν Ῥώμῃ γεγονὼς διὰ Ῥωμαϊκῆς διαλέκτου ἐν ὑπομνήμασι καταλέλοιπεν, ἐξ ὧν καὶ ἡμεῖς ἐρανισάμενοι καὶ πρὸς τὴν Ἑλληνικὴν μεθερμηνεύσαντες φωνὴν ἐμφανῆ τοῖς πᾶσι πεποιήκαμεν, τὴν τῶν ἑβδομήκοντα μαθητῶν ἐκλογὴν πιστὴν καὶ ἀληθῆ αὐτὴν καταλαβόμενοι. Καὶ γὰρ ὁ ἀπόστολος γράφων περὶ αὐτῶν ἔλεγεν, ὅτι καὶ πρὸ ἡμῶν γεγόνασιν ἐν κυρίῳ. Καὶ οὐκ

εἰς τὸ μετέπειτα ἐπίσκοπος Γάζης ἐγένετο d^1 *ἔγραψεν] ὁ ἀπόστολος ἔπεμψεν* C^1D^1 *ὃς* ∠ D^1 *καὶ* ∠ AD   1 *ξη'. Ἀρίσταρχος, ξθ'. καὶ Π., ο'. καὶ Τρόφ.* in margine *ὁμοῦ ἀπόστολοι ο'* B *Τρόφημος* D   2 *τρεῖς + φημὶ δὴ Ἀρίσταρχος καὶ Πούδης καὶ Τρόφιμος* B^1 *τρεῖς] μακάριοι* d^1 *διωγμοῖς καὶ θλίψεσι* d^1 2 *ἀποστόλου] μακαρίου Παύλου* d^1 *ἀποστόλου + Παύλου* B^1 *τοῦ ἀποστ.] τῷ ἀποστόλῳ Παύλῳ* d^2 3 *αὐτῷ* ∠ CD *τέλος — σὺν] ὕστερον ἐν Ῥώμῃ ὑπὸ Νέρωνος ἅμα* d^1 *Νέρονος* D *τοῦ βασιλέως* ∠ D^1 2 *οὗτοι — 4 ἀπετμήθησαν] τρεῖς φημί, δὴ Ἀρίσταρχος καὶ Πούδης καὶ Τρόφιμος συγκακοπαθήσαντες (συνεκακοπάθησαν* B) *αὐτῷ καὶ συγκακουχηθέντες τέλος μετὰ τὸ ἀποκεφαλισθῆναι αὐτὸν ὑπὸ τοῦ παρανόμου καὶ δυσσεβοῦς βασιλέως Νέρωνος ἐν Ῥώμῃ σὺν αὐτῷ τὰς κεφαλὰς ἀπετμήθησαν εἰς δόξαν Χριστοῦ τοῦ θεοῦ ἡμῶν, ᾧ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων ἀμήν* BB^1 4 *ἀπετμήθησαν + τέλος τῶν ο' ἀποστόλων* d^1 hic finiunt Dd^2 5 *τρισμακάριστος* $a^1B^1Ccd^1Ep$ *καὶ πανόλβιος* / d^1 *ἐν + τῇ* d^1 6 *ἐν ὑπομνήμασι* ∠ D^1𝔇 *κατέλοιπεν* hic finit b *καταλέλοιπεν + ἔφησεν δὲ ἐν τοῖς ἑαυτοῦ συγγράμμασιν ὁ δηλωθεὶς ἱερὸς Δωρόθεος, ὅτι καὶ Σίμων ὁ Κυρεναῖος ὑπὲρ Χριστοῦ σταυρωθεὶς ἀναιρεῖται (ᾧ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας ἀμήν* B) hic finit BB^1, sequitur *περὶ τοῦ βαπτίσματος κτλ.* BB^1 7 *ἐρανησάμενοι* d^1 *ἀῤῥυσάμενοι* A𝔇 *ἐρανισμένοι* c *τὴν* ∠ c *Ἑλάθα* d^1 *Ἑλλάδα* 𝔇 *Ἑλλην. + γλῶσσαν* 𝔇 *πρὸς τὴν Ἑλληνικὴν φωνὴν* ACC^1 *ἑρμηνεύοντες* D^1 *ἐν φανῇ* D^1 8 *τοῖς* ∠ A𝔇 *ἑβδομήκοντα] ιβ' καὶ ο' τῶν* 𝔇   9 *πιστήν + τε* C^1 *πιστὴν] εὔπιστον* d^1 *αὐτὴν] ταύτην* AC^1D^1𝔇 *καταλαμβάνοντες* D^1 10 *περὶ αὐτῶν* ∠ D^1 11 *ὅτι] οἳ* AC^1D^1𝔇 *οἵτε* c *οὐκ ἂν] οὐκοῦν* c *ἂν* ∠ D^1𝔇 *οὐκ* ∠ e^1

ἂν ἄπιστόν τις λογίσηται μετὰ τὴν ἀνάστασιν τοῦ Χριστοῦ ἐπιστρέψαι τοὺς ο´ καὶ πιστεῦσαι εἰς αὐτόν, θεωρήσαντας τὴν ἀνάστασιν αὐτοῦ τὴν ἐκ νεκρῶν, ὃ μεῖζον πάντων τῶν θαυμάτων ὑπῆρξε καί ἐστιν.

5 Οὗτος τοίνυν ὁ μέγας ἀρχιερεὺς Δωρόθεος διηγήσατο ἐν γραφαῖς, ὅτιπερ ὁ σεπτὸς οἶκος τῆς ἁγίας καὶ καλλινίκου μάρτυρος Εὐφημίας ἐν τῷ Πετρίῳ ὑπὸ Τίτου τινὸς ἐκτίσθη ἀπὸ πρώτης, ὅστις Τίτος γεγονὼς ἐπίσκοπος τοῦ Βυζαντίου καὶ τελειωθεὶς ἐν αὐτῇ, ἀπετέθη πλησίον τῶν παλαιῶν τευ-
10 χῶν, ἐξότε Ἀνδρέας ὁ ἀπόστολος καὶ τοῖς τόποις ἐπέστη καὶ πολλὰ πλήθη Χριστιανῶν παρ᾽ αὐτὰ συντρέχειν παρεσκεύαζεν, ὡς μήτε τοσούτους ἐν ἄλλοις τόποις εὑρίσκεσθαι. Ἅπαντες γὰρ οἱ τοῦ Βυζαντίου διδάσκαλοι καὶ ὑπομονητικοὶ γενόμενοι διὰ ταπεινοφρωσύνην, τὰς μὲν τυῤῥανικὰς ἀπέ-
15 φυγον ἀπειλάς, τοῖς δὲ ἐξ ἐθνῶν ἢ ἐξ Ἰουδαϊσμοῦ τὸν ἔνθεον ἐπέσπειρον λογισμόν, εἰ καὶ μάλιστα τοῦ Τίτυυ θαυματουργίας ἐπιτελοῦντος, οἵας τε καὶ ὁ Σωτὴρ ἐπετέλεσεν. Ἔτι δὲ καὶ τῆς τυραννίδος Λικινίου καὶ Διοκλητιανοῦ

1 ἄπιστόν τι c λογίσηται + τοῦτο, ὅτι d^1 3 ὅ] ὅπερ καὶ Ad^{1}𝔇 τῶν + τοῦ Χριστοῦ d^1 4 θαυμάτων + αὐτῶν D^1 ὑπῆρχεν AC^{1}d^{1}𝔇 καί ἐστιν ⁝ D^1 ἐστιν + καὶ πιστεύεται d^1 hic finis est textus LXXII discipulorum Domini in Aaa^{1}C^1, in quibus immediate sequitur ὑποκατιὼν κτλ. h. e. initium περὶ τῶν ιβ´ ἀποστόλων 5 Οὗτος — 9 τευχῶν] Τοῦ αὐτοῦ Δωροθέου ἐπισκόπου καὶ μάρτυρος περὶ τοῦ Βυζαντίου καὶ τῶν ἐπισκόπων αὐτοῦ 𝔇 5 διηγήσατο, inde finit d^1 eiusque copia 𝔡, prosequitur καὶ μνήμην ποιεῖται in invitatorio XII apostolorum οὕτως D^1 τοίνυν] οὖν c 6 ἐγγράφως B^{1}CD^1 7 Ἐυφημίας + ὁ διακείμενος D^1 8 ἐπίσκοπος γέγονε D^1 αὐτῇ] αὐτῷ D^1 10 ἐξότε] ἐξ ὅτου 𝔇 ὅτε c ὅτε + ὁ B^{1}c καὶ ⁝ D^{1}𝔇 ἐπιστὰς D^1 11 αὐτὰ] αὐτῷ B^{1}CE συντρέχειν + παρ᾽ αὐτῷ ἐσκεύαζεν D^1 παρεσκεύασεν c 12 ὡς μήτε] ὥστε μὴ 𝔇 τοσούτως] τοῖς οὕτοις (sic) D^1 14 γενάμενοι D^1 ταπεινοφροσύνης D^1 15 ἐξ ∟ p Ἰουδαισμῶν D^1 16 ἐνέσπειρον D^{1}𝔇 ἀπέσπαρον B^{1}c εἰ / D 17 οἷατε c ἐπετείλεσεν C ἀπετέλεσεν D^1 18 δὲ καὶ ∟ D^1 δὲ ∟ B^{1}CcE ἔτι — τυραννίδος] ὃς ἐπὶ 𝔇

κρατούσης ἐν τῇ ὑποθέσει ταύτῃ ἀναιρεῖται. Καὶ Κάρος ὁ βασιλεὺς καὶ οἱ τούτου υἱοὶ Καρῖνος καὶ Νουμεριανὸς λοιπὸν ἐν ἀδείᾳ οἱ τύραννοι γενόμενοι ἀναιδεστέρως πρὸς τὰς τιμωρίας τῶν Χριστιανῶν ηὐτομόλουν, εἰς χιλιάδας τὸ καθ' ἡμέραν ἐκ τούτων ἀναιροῦντες· μεθ' ὧν Ἀδριανὸς ὁ τοῦ 5 *Πρόβου υἱὸς θανεῖν ἔσπευσεν.*

Γενόμενος γὰρ ἐν τῇ Νικομηδέων πόλει μετὰ τὴν Κάρου ἀναίρεσιν καὶ ἰδὼν τὰ πλήθη τῶν Χριστιανῶν ὑπὸ Λικινίου ἀναιδῶς ἀναιρούμενα, προσελθὼν πρὸς τὸ βῆμα ἔλεγεν τῷ Λικινίῳ· διὰ τί οὕτως ἀναιδῶς τὸ στράτευμα τῶν Ῥωμαίων 10 *ἀναιρεῖται; καὶ ἰδοὺ τὰ πλεῖστα τῶν Ῥωμαίων βάρβαροι κατέχουσιν. Ὁ δὲ Λικίνιος πρὸς αὐτόν· μὴ καὶ σὺ Χριστιανὸς εἶ; Ὁ δὲ Ἀδριανὸς πρὸς αὐτόν· καὶ μὴν εὔχομαι ἐν τῇ ὁμολογίᾳ ταύτῃ τελειωθῆναι ἢ τὸ ἀρνήσασθαι τὸν Χριστόν. Λικίνιος δὲ πολλὰς μὲν βασάνους, πολλὰς δὲ καὶ* 15 *θωπεύσεις καὶ ἐπαγγελίας πρὸς αὐτὸν προσήγαγεν. Ὡς δὲ ἑώρα αὐτὸν τῇ τοῦ Χριστιανοῦ ὁμολογίᾳ ἐνιστάμενον, θυμομαχήσας κατ' αὐτοῦ ἐκέλευσεν τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ ἀποτμηθῆναι. Τοῦ δὲ ἐν τῇ ὁμολογίᾳ ταύτῃ τελειωθέντος ὁ Μητροφάνης γνοὺς ἄρτι τῆς ἐπισκοπῆς ἐναρξάμενος, ἅμα* 20 *τοῖς συνοῦσιν αὐτῷ καταλαμβάνει τὴν Νικομήδειαν καὶ ὑποκλέψας αὐτοῦ τοῦ Καλλινίκου μάρτυρος Ἀδριανοῦ τὸ λεί-*

1 *κρατούσης — Κάρος*] *μεγάλως ἐμαρτύρησεν. Κάρος δὲ* 𝔇 *Κάρης* B^2 2 *τούτου* + *δύο* B^2c *τούτου*] *τοῦ δύο* p 3 *ἐν ἀδείᾳ* ∟ 𝔇 *ἀδίᾳ* C 4 *χιλιάδος* E *τὸ*] *τῷ* c 5 *ἐκ τούτων* ∟ D^1𝔇 9 *πρὸς τὸ βῆμα*] *τῷ βήματι* 𝔇 *τὸ* ∟ c *ἔλεγεν*] *εἶπεν* D^1 10 *ἀναιδῶς* / D^1 *Ῥωμαίων*] *Ἰουδαίων* C 11 *ἀναιρεῖται*] *ἀναιρῇς* D^1 *ἰδοῦ* c 12 *κατέχουσιν*] *κατατρέχουσιν* D^1𝔇 *σὺ*] *σοὶ* D^1 13 *μὴν*] *μὲν* c 14 *ἢ*] *εἰς* 𝔇 *τὸ* + *μὴ* 𝔇 *ἀρνῆσθαι* D^1 15 *μὲν* ∟ D^1 *δὲ*] *καὶ* 𝔇 16 *θοπεύσεις* B^1 *θοπίας* D^1 *πρὸς αὐτὸν*] *αὐτῷ* D^1𝔇 17 *ἱστάμενον* 𝔇 18 *κατ' αὐτοῦ* / 𝔇 19 *τοῦ — ὁ*] *καὶ* 𝔇 20 *Μητροφάνης* + *τις ἐπίσκοπος Βυζαντίου* 𝔇 *γενῦς* p *τῆς ἐπισκοπῆς* ∟ 𝔇 *ἀρξάμενος* D^1 *αὐτῷ* + *κληρικοῖς* D^1 21 *καταλαμβανόντων* D^1 *Νικομηδέων πόλιν* D^1 22 *αὐτοῦ* ∟ B^2c𝔇 *Καλλινίακου* (sic) p *τὸ λείψανον τ. Καλλ. μάρτ. Ἀδρ.* 𝔇 *τὸ* ∟ C

ψανον, ἀπεκομίσατο αὐτὸ καὶ ἀπέθετο ἐν τῇ πρώτῃ αὐτοῖς ὑπαρξάσῃ ἐκκλησίᾳ διακειμένῃ πλησίον τοῦ Βυζαντίου ἐπιλεγομένου τόπου Ἀργυροπόλεως, ἔνθα καὶ Τίτος πρῶτος ἡγησάμενος ἐπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως ἀπέθετο τὸ λεί-
5 ψανον Ἀδριανοῦ τοῦ ἐπὶ Μαξιμιανοῦ μαρτυρήσαντος, καὶ Ναταλίαν τὴν τούτου γυναῖκα καὶ ἑτέρους τοὺς σὺν αὐτῷ μαρτυρήσαντας, ὅπου καὶ τὸ λείψανον ἀπέκειτο Στάχυος τοῦ ἑνὸς τῶν ἑβδομήκοντα μαθητῶν, ὃς ὑπὸ Ἀνδρέου τοῦ ἀποστόλου ἐν τῷ αὐτόθι τόπῳ πρῶτος ἐπίσκοπος τοῦ νῦν Βυ-
10 ζαντίου κατέστη.

Ὁ γὰρ Ἀνδρέας ἐπὶ τὸν Πόντον διαπερούμενος ἤθελεν τοῖς ἐν τῷ Βυζαντίῳ τὸν Χριστὸν καταγγεῖλαι. Ἀλλ' ἐπειδήπερ Ζεύξιππος τὸν τόπον τότε ἡγεμονεύων αἱμοβόρος τις ὢν πάντας τοὺς προσβάλλοντας ξένους τῷ Βυζαντίῳ πρό-
15 τερον διερωτωμένους τὰ περὶ τοῦ Χριστοῦ, εἶθ' οὕτως εἰσιέναι συνεχώρει. Καὶ ἐάν τις ὡμολόγησεν τὸν Χριστόν, εἰς δέσμα τοῦτον εὐθὺς καὶ παρ' αὐτὰ δεσμευθέντας τοὺς πόδας τε καὶ χεῖρας θαλαττοῦσθαι προσέτασσεν. Διὰ τὴν τοιαύτην οὖν ὠμότητα παραπλεύσας ὁ Ἀνδρέας τὸ Βυζάντιον, κατῴ-

19 Niceph. patr. chronogr. brev. (Migne P. gr. 100, 1042 D) et Niceph. Callisti h. e. 8, 6 (Migne P. gr. 146, 28 D).

1 ἀπεκόμισεν B²Cc𝔇 2 κειμένῃ πλησίως παρὰ τοῦ 𝔇 τοῦ + νῦν Cp ἐπιλεγομένης B²c 3 ἐν Ἀργυροπόλει 𝔇 ἔνθα — ὅπου καὶ] καὶ ἐκεῖ κατέθεντο τὸ λείψανον Ἀδριανοῦ τοῦ μάρτυρος καὶ τῆς γυναικὸς αὐτοῦ Ναταλίας καὶ τῶν σὺν αὐτῷ μαρτυρησάντων ἐπὶ Μαξιμιανοῦ τοῦ βασιλέως, ἔνθα 𝔇 πρῶτος ⊥ D¹ 4 προηγησάμενος D¹ 5 Μαξίμου D¹ καὶ — μαρτυρήσαντας ⊥ D¹ 7 ἐπέκειτο c Σταχύος p τοῦ ⊥ 𝔇 9 αὐτόθι] ἐκεῖσε 𝔇 ἐν — τόπῳ ⊥ D¹ 11 Πόντον] τόπον B²Cc𝔇 διαπερῶν D¹ διαπερεούμενος B¹E διαπεραιούμενος c𝔇 13 Ζεύξ. + ὁ B²Cc𝔇 τις ⊥ D¹ τῶν Βυζαντίων πρῶτον D¹ 15 διερωτώμενος B¹c τὰ ⊥ D¹ τοῦ / B²c𝔇 εἶθ' ⊥ D¹ οὕτως] οὗτος c 16 εἰς δέσμα] εἰδέναι B¹Cc𝔇E 17 δεσμευθέντα B²Cc τοὺς ⊥ B²CcE δεθέντα χεῖρας καὶ πόδας D¹𝔇 19 ὁ + ἀπόστολος 𝔇

κησεν ἐπὶ διετῆ χρόνον πλησίον τοῦ Βυζαντίου τῷ Θρᾳκίῳ μέρει ὡς ἀπὸ σταδίου ἑνὸς τῆς Ἀργυροπόλεως, ἐκεῖ ἐπὶ συναγωγὴν τῶν ἐνθέσμων καὶ φιλαλήθων ἀνδρῶν ποιούμενος. Ὡς οὖν περὶ τοὺς δισχιλίους ἐπισυνάξας τῷ Χριστῷ θυσιαστήριον ἑδράσας ἐν τῇ Ἀργυροπόλει καὶ τὸν Στάχυν ἐπί- 5 *σκοπον καταστήσας εἰς Σινώπην τοῦ Πόντου μεθίσταται.*

Τοῦ δὲ Στάχυος διαγενομένου τοῖς αὐτοῦ ἓξ καὶ δέκατον ἔτος ἐν τῇ ἐπισκοπῇ Ὀνήσιμος μετὰ τοῦτον γίνεται, περὶ οὗ Παῦλος ὁ ἀπόστολος τῷ Φιλήμονι ἔγραψεν. Καὶ τούτου δὲ τεσσαρεσκαιδέκατον ἔτος διανύσαντος ἐν τῇ λειτουργίᾳ Πο- 10 *λύκαρπος μετὰ τούτου τρία ἔτη ἐπίσκοπος τοῦ Βυζαντίου καθίσταται. Διαγενομένου δὲ καὶ τούτου δέκα πρὸς τοῖς ὀκτὼ ἔτεσι Πλούταρχος μετέρχεται τὴν ἱερωσύνην. Καὶ αὐτοῦ δὲ διανύσαντος ἔτη ις', Σεδεκίων διάδοχος αὐτοῦ καθίσταται ἐπὶ ἐνναετῆ χρόνον. Μεθ' ὃν Διογένης ἐν ἔτει ιε' τῇ* 15 *ἱερατείᾳ προσμείνας τελειοῦται. Μετὰ δὲ τοῦτον Ἐλευθέριος ἐπὶ ἑπταετῆ χρόνον. Μεθ' ὃν Φίλιξ ἐπὶ πέμπτου ἔτους· καὶ μετὰ τοῦτον Πολύκαρπος ἕως ἐτῶν ιζ'. Ἔνθα τοίνυν τὰ*

1 *Βυζαντίου* + *ἐν* B^{2}cD *Θρακῴῳ* D^{1}𝔇 *Θρακόῳ* C 2 *ἐκεῖ* ∠ D^{1}𝔇 *ὡς*] *πολλοὺς* 𝔇 4 *ὡς*] *ὁ* D^{1} *δισχιλίους*] *χιλίους* D^{1} *δυσχρόνους* (sic) 𝔇 *θυσιαστήριόν τε ἑδράσας* C𝔇 5 *Στάχυον* c 6 *Σινόπην* B^{2}c *τοῦ*] *τῆς* CD^{1} *καθίσταται* C 7 *γενομένου* C *αὐτοῦ*] *αὐτόθι* D^{1}𝔇 in margine *α'* D^{1} *ις'* 𝔇 8 *Ὠνήσιμος* C in margine *β'* D^{1} *γίνεται ἔτη ιδ' πρεσβυτερίου δὲ ἀξίαν μετειληφὼς ἐν δάκρυσι κατανύξεως ἑκάστην ἡμέραν διατέλει· ἀπὸ οὖν Ὀνησίμου ἕως Ἀλυπίου ἐπεσκόπευσεν ἀριθμῷ κ' ἐπίσκοποι ἐπὶ ἔτεσιν ρ', μετὰ οὖν τὴν Ἀλυπίου τελευτὴν εἰς ἐπισκοπὴν προεχειρίσαντο Περτίνακα, ἐπισκοπήσαντα ἔτη ιδ'* 𝔇 omnia alia desunt usque ad *πλούσιός τε σφόδρα* p. 150, 1 in 𝔇 9 *Παῦλος* ∠ D^{1} *γράφει Φιλήμονι* D^{1} *ιδ' ἔτει* D^{1} *καὶ τοῦτος ιδ' ἔτι διανύσας* (sic) C 11 *γ'* in margine D^{1} *τούτου*] *τοῦτο* B^{1}CE *τρία*] *ιη'* D^{1} *ἐπίσκοπος* — 13 *ἔτεσι*] *μετὰ τοῦτον Πλούταρχος διαδέχεται τὴν ἱερωσύνην* D^{1} 13 in margine *δ'* D^{1} 14 *ἔτη* ∠ p in margine *ε'* D^{1} *καθίσταται* — *χρόνον*] *γίνεται ἐπὶ ἔτη θ'* D^{1} 15 *τῇ* — 16 *τελειοῦται* ∠ D^{1} 17 *ἐπὶ ἔτη ζ'* D^{1} *Φῆλιξ* p *Φίληξ* D^{1} *πέμπου ἔτους*] *ἔτη ιε'* D^{1} *καὶ* ∠ D^{1} 18 *ιζ'*] *ζ'* D^{1} *ιβ'* B^{1}c

τούτων σώματα ἀπετέθη λιθίνῳ σηκῷ ἐκεῖ· καὶ τὸ τῆς Ναταλίας σῶμα ἀπετέθη καὶ Ἀδριανοῦ τοῦ μετέπειτα μαρτυρήσαντος. Ἐν δὲ τῷ ἑτέρῳ λάρνακι ἐξ εὐθείας τότε ποιηθέντι τῶν ιγ΄ μαρτύρων τὰ λείψανα ἐνεβλήθη. Ἐν δὲ
5 μολυβδίνῃ λάρνακι καθ' ἑαυτὸν ἀπετέθη ὁ Ἀδριανὸς ὁ Ναταλίας ἀνήρ, ἃ καὶ μέχρι τῆς δεῦρο ἐμφανῶς πρόκεινται ἐν τῷ ὑπογαίῳ σπηλαίῳ, ἔνθα ἀπόστολος Ἀνδρέας τὸ θυσιαστήριον ἥδρασεν. Ἤδη δὲ πλήθους ἱκανοῦ συναθροισθέντος τῶν εἰς Χριστὸν ἠλπικότων, παυσαμένης δὲ καὶ τυραννίδος
10 τοῦ Βυζαντίου μετὰ τὴν τοῦ Ζευξίππου τελευτὴν ἐγκρατεῖς τε τόπων πλεόνων γενόμενοι οἱ τῆς ἐν Ἀγρυροπόλει ἐκκλησίας προεστῶτες τὴν τῶν πολλῶν ὄχλησιν καὶ τὴν τῶν Ἑλλήνων καὶ Ἑβραίων προσβολὴν ἐκφυγεῖν βουλόμενοι, ἐν τοῖς μεσογείοις πλησίον τῆς Ἀργυροπόλεως ἐκκλησίαν ἄλλην
15 ἀνεγείρουσιν, ἣν Κωνσταντῖνος ὁ μέγας βασιλεὺς μετέπειτα μειζοτέραν πεποίηκεν, σταυροειδῆ αὐτὴν διαγραψάμενος, βουλόμενος καὶ τὸ αὐτοῦ σῶμα ἐκεῖσε κατατεθῆναι. Ἀλλ' ἐπειδὴ λοιπὸν τὰ τοῦ Βυζαντίου ηὐξήθη, συνεβούλευσαν οἱ συνόντες τῷ Κωνσταντίνῳ μὴ δεῖν ἔξωθεν τῆς πόλεως τὰ τῶν
20 βασιλέων σώματα ἀποκομίζεσθαι. Τούτου οὖν χάριν ἕτερος μὲν τόπος εἰς ταφὴν τῶν βασιλέων ἐγένετο. Ὁ δὲ γεγονὼς οἶκος ἀφιερώθη τοῖς ἐν τῷ νόμῳ καρτερικοῖς καὶ θεόφροσιν ἑπτὰ παισὶν καὶ Ἐλεαζάρῳ τῷ ἀρχιερεῖ, τὴν ἀρχαίαν ἐπωνυ-

1 ἀπετέθη + ἐν D^1 σηκῷ] σοκῷ B^2c 3 δὲ τῷ ∟ D^1 ποιηθέντο D^1 4 ἐπεβλήθη B^1 ἀπεβλήθη c 5 μολυβδίνῳ B^2c καθ' ἑαυτὸν] καὶ μετὰ τούτων D^1 καθ' ἑαυτὸ C Ἀδριανὸς ∟ ὁ B^2Cc 6 ἃ] ὡς c τῆς δεῦρο] τοῦ νῦν D^1 7 τῷ ∟ D^1 ἔνθα + ὁ B^2CcD^1 8 ἱκανοῦ ∟ D συναθροισθέντων D^1 9 πασαμένης D^1 καὶ + τῆς B^2CD^1 11 γενάμενοι D^1 14 μεσογαίοις p μεσογέοις B^2 15 ἀνήγειραν D^1 ἀνεγείρασιν B^2c ἣν + καὶ D^1 μέγας ∟ D^1 μετέπειτα ∟ D^1 16 πεποίηκεν] ἀνήγειρεν D^1 βουλόμενος ∟ D^1 17 ἐκεὶ ἐγκατατιθέναι B^2c ἐκεὶ δὴ B^2 18 Βυζαντίου λοιπὸν D^1 συνεβουλεύσαντο D^1 19 ἔξω B^2c 20 οὖν ∟ D^1 21 εἰς] πρὸς C τοῖς βασιλεῦσιν C 22 ἀμφιερώθη p 23 ἑπτὰ παισὶν ∟ D^1

*μίαν τὸν τόπον οἶκος κληρωσάμενος. Ἐλαιὼν γὰρ ἐξ ἀρχαίων
τῶν χρόνων ὁ τόπος ἐπικέκληται, ὅνπερ εὐκτήριον οἶκον
Ἀθηνόδωρος ὁ μετὰ Πολύκαρπον ἐπίσκοπος γεγονὼς πρῶτος
ἐνήρξατο. Ἐκεῖ τὴν ἐπισκοπὴν διανύσας ἐν ἔτεσι τέσσαρσι,
μεθ' ὧν ἐν τοῖς αὐτοῦ ἑνδέκατος ἐπίσκοπος τοῦ Βυζαντίου* 5
*καθίσταται Εὐζώϊος, ὃς καὶ αὐτὸς ἐν ἔτεσιν ἓξ τοῖς αὐτῶν
ἱερατεύσας, Λαυρεντίῳ τὴν ἱερωσύνην καταλέλοιπεν. Καὶ
αὐτοῦ δι' ἕνδεκα ἔτη καὶ μῆνας ἓξ πληρώσαντος Ἀλύπιος
ἡγεῖται τῆς ἱερωσύνης ἐπὶ ἔτη ιγ' ἥμισυ. Πάλιν δὲ μετὰ
τοῦτον Περτίναξ ἐγένετο ἔτη ιδ' κρατήσας τῆς ἱερωσύνης.* 10
*Οὗτος δὲ ὁ Περτίναξ ὑπατικὸς τῶν ἐν Ῥώμῃ καὶ στρατη-
λάτης γεγονὼς πάθει τε ἀφύκτῳ παραπεπτωκώς, διάγων ἐν
τοῖς Θρᾳκίοις μέρεσιν, ἔμαθεν πλείστας δυνάμεις γενέσθαι ἐν
τῷ Βυζαντίῳ ὑπὸ τῶν Χριστιανῶν. Παραγενόμενος δὲ πρὸς
Ἀλύπιον τὸν ἐπίσκοπον ἐν τῇ ἐπὶ Ἐλαίας λεγομένῃ ἐκκλησίᾳ καὶ* 15
*διὰ τῆς αὐτοῦ ἐντεύξεως καὶ τῆς τῶν χειρῶν αὐτοῦ ἐπιθέσεως
ῥυσθεὶς τῶν ἀλγηδόνων, ἀπαρνεῖται τὴν τῶν εἰδώλων πλάνην
καὶ τὴν τῆς στρατιᾶς ὑπεροχὴν καὶ βαπτισθεὶς τῇ εἰς Χριστὸν
ἐλπίδι ἦν προσκατερῶν τῷ Ἀλυπίῳ, τῆς τοῦ πρεσβυτέρου ἀξίας
μετειληφὼς ἐν δάκρυσι κατανύξας ἑκάστην ἡμέραν διατελῶν* 20
καὶ μετὰ τὴν Ἀλυπίου τελευτὴν εἰς ἐπίσκοπον αὐτὸν προεχειρί-

1 *τόπον* + *ὁ* B^{2}CcD^{1} *κληροσάμενος* c 2 *ἐπικέκλητο* D^{1} *οὗπερ εὐκτηρίου οἴκου* B^{2} 3 *Ἀθενόδωρος* B^{2}C *Πολυκάρπου* D^{1} 4 *τὴν* -- *διανύσας*] *ἐστιν ἐπίσκοπος* D^{1} 5 *μεθ' ὃν* B^{2}CcD *τοῦ* + *νῦν* p 7 *Λαυρέντιον* B^{2}cE 5 *μεθ' ὧν* — 9 *ἥμισυ*] *αὐτόθι ν' ἐπίσκοπος Εὐζοίας καθίσταται ἐν ἔτεσιν ϛ', Λαυρέντιος διάδοχος αὐτοῦ γίνεται καὶ αὐτὸς δὲ ια' ἔτη καὶ μῆνας ϛ' πλη-ρώσαντος, Ὀλύμπιος ἡγεῖται* D^{1} 8 *δι'*] *δὲ* cp *ἕνδεκα* — *ἓξ*] *ἔτη γ' καὶ μῆνας ϛ'* D^{1} 9 *ἐπὶ* ∟ D^{1} *Πάλιν δὲ*] *καὶ* D^{1} 10 *Περτίνυξ* B^{2} *Περτίνιξ* C *κρατήσας* — *ἱερωσ.* ∟ D^{1} 11 *δὲ* ∟ D^{1} 12 *ἀφλέκτῳ* D^{1} *περιπεπτηκὼς* B^{2}CcE *περιπεσὼν* D 13 *Θρᾳκώοις* D^{1}𝔇 *γίνεσθαι* D^{1} 14 *παραγενάμενος* C *παραγινόμενος* c 15 *Ἀλύπιον*] *Ὀλύμπιον* D^{1} *ἐλαίᾳ* D^{1} 17 *ῥυσθεῖσαν* B^{2}c 18 *στρατείας* B^{1}Cc 19 *Ἀλυπίῳ*] *Ὀλυμπίῳ* D^{1} 20 *μετηληφὼς* B^{2} *μετειληφὼς* + *καὶ τὴν τοῦ πρεσβυτερίου ἀξίαν* D^{1} 21 *εἰς* ∟ D^{1} *ἐχειρίσαντο* c

σαντο. Πλούσιός τε σφόδρα ὑπάρχων ὁ Περτίναξ πάλιν αὐτὸς ἐκκλησίαν ἀνίστησιν παρ' αὐτὸ τὸ θαλασσίδιον ἐν τῷ ἐπιλεγομένῳ Σύκαις, Εἰρήνην τὸν οἶκον προσαγορεύσας, ὅνπερ τόπον οἱ Χριστιανοὶ ὡς μίαν τῶν πόλεων ἀπετέλεσαν,
5 οἴκους διαφόρους καὶ πλείστους ἀναστήσαντες, διόπερ καὶ μετέπειτα Κωνσταντῖνος ὁ ἀεισεβέστατος τείχεσι τὸν τόπον ἐτίμησεν. Μετὰ δὲ τὸν Περτίνακα καὶ Ὀλυμπιανὸς ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τῇ ἐπιλεγομένῃ Εἰρήνῃ καθίσταται ἐπίσκοπος αὐτὸς ἱερατεύσας ἐπὶ ια' ἔτη. Τούτου διάδοχος γίνεται Μάρκος
10 ἐπὶ τρισκαιδέκατον ἔτος· μετὰ τοῦτον Κυριλλιανὸς ἐν ἔτεσιν ις', μετὰ τοῦτον Καστῖνος ἐτῶν ἑπτά. Ὁ οὖν Κωνσταντῖνος ἐν τῷ πρώτῳ αὐτοῦ ἔτει ἐκκλησίαν ἄλλην ἀνίστησιν ἔσωθεν τοῦ Βυζαντίου κατὰ τὸ βόρειον μέρος, ἔνθα καὶ οἱ ἡγεμονεύσαντες τοῦ Βυζαντίου κατέκειντο, Εὐφη-
15 μίας τῆς μάρτυρος τὸν οἶκον προσαγορεύσας κατ' αὐτὸν τὸν καιρὸν μαρτυρησάσης αὐτῆς. Ἐκεῖ τοίνυν τὸν ἐπίλοιπον χρόνον τῆς ἱερατείας τελέσας Τίτον διάδοχον καταλιμπάνει, ὃς ἔτη λε' καὶ μῆνας ς' πληρώσας Δομέτιον τὸν ἀδελφὸν τοῦ Πρόβου τοῦ βασιλέως διάδοχον καθίστησιν, καὶ τούτου
20 δὲ κδ' ἔτη πρὸς μησὶν ἓξ τελέσαντος. Πρόβος ὁ Δομετίου υἱὸς διαδέχεται τὴν ἱερωσύνην ἕως πληρώσεως ἐτῶν ιβ', μεθ' ὧν Μητροφάνης, ὁ ἀδελφὸς Πρόβου καὶ Δομετίου υἱὸς,

1 πλούσιος hic prosequitur iterum 𝔇 αὐτὸς + ἑτέραν D^{1}𝔇 2 αὐτὸ] αὐτοῖς B^{1}c αὐτὸ + τὸ Ccp παραθαλάσσιον C^{1}𝔇 τῷ] τόπῳ C 3 Συκαῖς CD^{1}𝔇 7 ἐτίμησεν] κατεκόσμησεν D^1 8 αὐτὸς] ἐν τοῖς αὐτόθι 𝔇 9 ἐπὶ ∟ 𝔇 10 ἔτος cp μετὰ τούτου c ἔτη ιγ' D^1 μετὰ + δὲ 𝔇 ἔτεσιν δέκα ἓξ B 11 Καυστῖνος 𝔇 Κατῖνος D^1 ἔτεσιν ζ' 𝔇 Ὁ — Κωνσταντῖνος] ὃς 𝔇 13 βόριον B^{1}Cc μέρος] ἀνέστησεν D^1 14 κατέκειντο] κάθηνται 𝔇 15 κατ' αὐτὸν] κατὰ B 16 ἐκεῖ] ἐκεῖνον CD^1 τὸν — 17 Τίτον] ὑπόλοιπον χρόνον ἱερατεύσαντα Τῖτον D^1 διατελέσας 𝔇 καταλιμπάνει] κατέλειπεν D^1 18 ς'] ἓξ B^2 ξ' 𝔇 19 τοῦ ∟ B^{2}cD 20 πρὸς μησὶν] καὶ μῆνας D^{1}𝔇 Πρόβος ὁ υἱὸς αὐτοῦ καθίσταται ἐπίσκοπος ἕως ἐτῶν ιβ' D^1 21 μεθ' ὃν CD^1

ἐπίσκοπος τοῦ Βυζαντίου καθίσταται ι´ ἔτη προσμείνας τῇ ἱερατείᾳ.

Ἐφ' οὗπερ καὶ Κωνσταντῖνος ὁ ἀεισεβέστατος ἕνεκεν τῆς πρὸς Λικίνιον παρατάξεως καταλαβὼν τὸ Βυζάντιον, καὶ ἀρεσθεὶς τῇ τοῦ ἀνδρὸς σεμνότητι καὶ τὴν τῶν τόπων εὐκοσμίαν ἐννοήσας, τέως ταῖς εὐχαῖς τοῦ Μητροφάνους ἐγκρατὴς τοῦ κατὰ Λικίνιον πολέμου ἐγένετο, καὶ εὐθὺς τὰ τῆς Ῥώμης βασίλεια εἰς τὸ Βυζάντιον μετατίθησι τείχεσί τε αὐτὴν ὀχυρώσας καὶ ὀροφαῖς, παροχάς τε δαψιλεῖς τοῖς πολίταις χαρισάμενος κατὰ τὴν αὐτοῦ ἐπωνυμίαν.

Ταῦτα ὁ πανάριστος Δωρόθεος ἐν Ῥωμαικοῖς συγγράμμασι καταλέλοιπεν, ἀντεβλήθησάν τε καὶ παρ' ἡμῶν ἐν ὑπατείᾳ Φιλοξένου καὶ Πρόβου, ὁπηνίκα Ἰωάννης ὁ ἐπίσκοπος Ῥώμης ἤλυθεν ἐν Κωνσταντινουπόλει. Προτραπεὶς γὰρ ὑπὸ τοῦ τῆς πόλεως ἀρχιεπισκόπου συλλειτουργῆσαι αὐτῷ ἐν τοῖς γενεθλίοις τοῦ Χριστοῦ, ἀπηγόρευσε τοῦτο ποιῆσαι, ἐὰν μὴ πρῶτος τοῦ τῆς πόλεως ἐπισκόπου ἱερατεύσῃ, ὅσα τε δὴ τῆς Ῥώμης πρὸ Κωνσταντινουπόλεως ἐπισκόπου δεξαμένης. Κινήσεως οὖν ἐκ τούτου γεναμένης ἐκ τῶν συγγραμμάτων τοῦ μεγάλου Δωροθέου τὴν σύστασιν οἱ Κωνσταντινουπόλεως ἐποιοῦντο, δεικνύντες προγενεστέραν τῆς

1 *ι´*] *ιε´ ἔτη* D^1 3 *ἀεὶ σέβαστος* c 4 *Λικηνίου* D^1 *καταλαβὼν* + *γὰρ* D^1 5 *τῇ . . . εὐκοσμίᾳ* D^{1}𝔇 6 *νοήσας* c *τέως — εὐχαῖς*] *ὡς ταῖς προσευχαῖς* D^1 7 *τοῦ* ∠ C *κατὰ Ληκίου* (sic) D^1 *ἐγένετο καὶ*] *γένοιτο* 𝔇 *γίνεται* D^1 8 *ἐν τῷ Βυζαντίῳ* 𝔇 9 *αὐτὴν*] *ταύτην* D^1 *καὶ*] *εἰς πόλιν τοῦτο μετασκευάζει* 𝔇 *ὀρόφαις* c *ὀροφαῖς* + *ἐξαισίως διακοσμήσας* 𝔇 10 *ἐπωνυμίας* c *ἐπωνυμίαν* + *Κωνσταντινούπολιν ταύτην μετωνόμασεν* B^{2}Cc𝔇E 11 *πανάρετος* p *γράμμασι κατέλειπεν* D^1 13 *ὑπατία* B^{2}CDE *Πρόβου* + *καὶ μετ' ὀλίγου* 𝔇 *ὁ* ∠ D^1 *ἐπίσκοπος*] *πάπας* 𝔇 14 *ἤλυθεν*] *ἦλθεν* B^{1}CcD^{1}𝔇 *Κωνσταντίνου πόλει* B^{1}c 15 *ἐπισκόπου* D^1 *ἀρχ.*] *πατριάρχου Ἐπιφανίου* 𝔇 16 *ἀπηγόρευσιν* c 17 *ἐὰν*] *εἰ* D^1 *πρῶτος*] *πρὸ* 𝔇 *ὅσα τε*] *ὡς ἅτε* 𝔇 *ᾧ ἅτε* B *ὅσα δὲ* c 18 *ἐπισκόπου*] *τὴν ἐπισκοπὴν* 𝔇 *ἐπίσκοπον* B^1 *τούτου*] *τούτων* 𝔇 *γενομένης* B^1 19 *ἐκ*] *ἀπὸ* 𝔇 21 *δεικνύοντες* B^{2}𝔇 *ἐποιοῦντο — Κωνστ.* ∠ B^2

Ῥώμης τὴν Κωνσταντινουπόλεως εἶναι ἐπισκοπήν. Ἰωάννης δὲ ὁ Ῥωμαίων ἐπίσκοπος τὸ μὲν σύγγραμμα Δωροθέου ἀληθὲς εἶναι διεβεβαιοῦτο, προτιμᾶσθαι δὲ τοῦ τῆς πόλεως ἐπισκόπου ἔλεγεν διὰ τὸ τοῦ κορυφαιοτάτου τῶν ἀποστόλων τὸν τόπον
5 ἐπέχειν, καὶ τούτου ἕνεκεν τὰ πρωτεῖα αὐτῷ παρεχωρήθη, οὐ μὴν διὰ τὸ προϋπάρχειν τὴν τῆς Ῥώμης ἐπισκοπὴν τῆς Κωνσταντινουπόλεως.

Ὑποκατιὼν δὲ ἐν τοῖς τελευταίοις τοῦ συγγράμματος αὐτοῦ ὁ ἱερὸς Δωρόθεος μνήμην ποιεῖται καὶ τῶν δώδεκα
10 ἀποστόλων σημαίνων, ἔνθα ὁ καθεὶς αὐτῶν ἐκήρυξεν εἰπών.

1 τὴν] τῆς c𝔇 εἶναι] ἔχειν D[1] ἐπισκοπὴν + καὶ τὴν χειροτονίαν τοῦ ἁγίου ἀποστόλου Ἀνδρέου 𝔇 Ἰωάννης hic incipit iterum BB[1]b   2 ἐπισκοπήν + πρῶτον μὲν λέγει περὶ τῶν ιβ', ἔπειτα περὶ τῶν ο'. Ἰωάννης κτλ. BB[1] ἀληθῶς B ἀληθινόν B[2] ἀληθῆ D[1]   3 τῆς πόλεως] τοῦ Κωνσταντινουπόλεως τὸν Ῥώμης ἔλεγε BB[1] τὸν τῆς πόλεως ἐπίσκοπον C   4 κορυφωτάτου C κορυφαιοτάτου b κορυφέου Πέτρου D διὰ τὸ τὸν τοῦ κορυφαιοτάτου τῶν ἀποστόλων Πέτρου ἐπέχειν θρόνον BB[1] τὸ ⌊ p τόπον] θρόνον 𝔇   5 ἔχειν D[1] καὶ ⌊ D[1]𝔇 ἕνεκα BB[1] πρῶτα BB[1] 6 οὐ — 7 Κωνσταντινουπόλεως ⌊ D[1]   8 ὑποκατιὼν — 9 αὐτοῦ] Περὶ τῶν ιβ' ἀποστόλων. Ὑποκατιὼν δὲ ἐν τοῖς τελευταίοις τοῦ συγγράμματος αὐτοῦ μετὰ (τὰς [sic] a[1]) τὴν τῶν ἐπισκόπων τοῦ Βυζαντίου ἀπαρίθμησιν Aa[1] ὑποκατιὼν — σημαίνων] εἶτα ἔλεγεν ἐν τῷ δηλωθέντι συγγράμματι τοῦ ἱεροῦ Δωροθέου ἐνσημαίνεσθαι καὶ περὶ τῶν ιβ' ἀποστόλων ἔνθα B (fol. 9v) B[1] ὑποκατιὼν — ὁ] ὁ δὲ αὐτὸς ἱερομόναχος τοῦ Χριστοῦ D[2]d[2]. Οὗτος τοίνυν ὁ μέγας ἀρχιερεὺς Δωρόθεος διηγήσατο καὶ μνήμην κτλ. d[1] ὑποκατιὼν hic continuatur C[1] (fol. 222v)   9 ὁ — 11 εἰπών] Τῶν ιβ' ἀποστόλων καὶ ἁγίων κορυφαίων τὰ ὀνόματα καὶ ποῦ εἷς ἕκαστος αὐτῶν, ποῦ ἐκήρυξαν καὶ ποῦ ἀπόκεινται τὰ ἅγια λείψανα αὐτῶν 𝔄 Δωρόθεος μνήμην ποιήτε (sic) τῶν δώδεκα ἀποστόλων ℭ Δωροθέου περὶ τῆς τῶν ιβ' ἀποστόλων μνήμης 𝔈 9 τῶν + ἁγίων d[1]   10 σημαίνων] ἐκβαίνων c ὁ καθεὶς] εἷς ἕκαστος 𝔇 εἰπών + καὶ ποίῳ τέλει τοῦ βίου ἐχρήσατο, ὡς ἐγράφησαν οἱ λεγόμενοι ἐπίσκοποι τοῦ Βυζαντίου μέχρι τοῦ ἐν ἁγίοις Μητροφάνους ἀπὸ βιβλίου ἀρχαιοτάτου ἔχοντος ἐπιγραφὴν ταύτην. Δωροθέου κτλ. i. e. initium indicis LXX apostolorum et concluditur iste textus in 𝔇

α'. Πέτρος μὲν ὁ ἀπόστολος ἐν Γαλλίᾳ καὶ ἐν τοῖς μεσογαίοις Πόντου καὶ εἰς πᾶσαν τὴν Καππαδοκίαν καὶ Βιθυνίαν κηρύξας τὸ εὐαγγέλιον μετὰ τὸ ἐπαναζεῦξαι αὐτὸν ἀπὸ Ἀντιοχείας, ὕστερον δὲ καὶ ἐν τῇ Ἰταλίᾳ πάσῃ καὶ Ῥώμῃ, ἔνθα καὶ ὑπὸ Νέρωνος σταυρωθεὶς ἐν αὐτῇ τῇ Ῥώμῃ 5 *θάπτεται πρὸ τριῶν Καλανδῶν Ἰουλίων.*

β'. Ἀνδρέας ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ πᾶσαν τὴν παραλίαν τῆς Βιθυνίας τε καὶ Πόντου, Θρᾴκης τε καὶ Σκύθας διῆλθεν εὐαγγελιζόμενος τὸν κύριον. Μετέπειτα δὲ ἐπορεύθη ἐν Σεβαστοπόλει τῇ μεγάλῃ, ὅπου ἡ παρεμβολὴ Ἄψαρος καὶ 10 *ὁ Φᾶσις ποταμός, ἔνθα οἱ ἐσώτεροι Αἰθίωπες κατοι-*

1 cf. 1 Petr. 1, 1; Orig. apud Euseb. h. e. III 1, 2 **3** Act. 12, 3 cf. Euseb. h. e. III 36, 1; chronicon ad ann. 40 **5** Ioa. 21, 18 s; Martyr. Petr. c. 8 et 9; Origenes apud Euseb. h. e. III 1, 2; acta Petri et Pauli c. 81 **8** Martyr. Andreae (ed. Lipsius-Bonnet II 1, 47, 9); cf. Niceph. Call. h. e. II 39 **9** Epiph. monach. de Andrea; Nicet. Dav. Paphl. or. IV in laud. s. Andreae **11** Acta Andreae (ed. Lipsius-Bonnet II 1, 38. 27 ss); Menol. Basilii die 30. nov.; Niceph. Callisti h. e. II 39

1 *Πέτρον μὲν τὸν ἀπόστολον* CC^{1}cℭD^{1}D^{2}p *μὲν* ∠ Aaa^1 *ὁ* + *τῶν ἀποστόλων κορυφαῖος καὶ ἅγιος* d^1 *Γαλλίαις* B^{2}c *Γαλιλαίᾳ* Aaa^{1}𝔄 *Γαλατίᾳ* D^2 2 *μεσογίοις* B^{2}ℭ𝔈 *μεσογείοις* A𝔄BD *μεσο*||*οις* C^1 *μεσωρίοις* a *μεσογ.* + *τοῦ* 𝔄BB^1 *καὶ* ∠ *εἰς* ACC^1 *τὴν* ∠ Aa𝔄BB^1 *Καππαδοκῶν* D^1 3 *κηρύξαι* CC^{1}ℭD^{1}D^2 *ἐκήρυξεν* Aaa^{1}𝔄BB^1 *τὸν λόγον τοῦ εὐαγγελίου* BB^1 *ἀναζεῦξαι* B^{2}c 4 *ἀπὸ* ∠ B^{2}c *ἐν τῇ — 5 αὐτῇ] καὶ ἐν Γαλλίᾳ πάσῃ καὶ ἐν* 𝔄 5 *ἔνθα — 6 Ἰουλίων* ∠ B^{2}c 5 *σταυρωθεὶς* + *κατακέφαλα* 𝔈 + *κατὰ κεφαλῆς* d^1 *τῇ Ῥώμῃ* ∠ D^1 4 *πάσῃ — 6 θάπτεται] παραγενέσθαι ἐν τῇ Ῥώμῃ θάπτεται σταυρωθεὶς ὑπὸ Νέρωνος* BB^1 *πρὸ] ὑπὸ* 𝔄 *Ἰουνίου* 𝔄 *Ἰουλίου* C^{1}d^2 7 *παράλιον* Aaa^{1}𝔄BB^{1}C^{1}D^{1}D^2 *τῆς* ∠ Aaa^{1}𝔄BB^{1}d^{1}E𝔈 *παραλίαν τῆς] παρὰ* B^2 *Πόντου] καὶ πᾶν τοῦ* B^2 8 *Σκύθας] Πυθίας* 𝔄 *Σύνθαις* d^1 *διελθὼν* BB^1 9 *τὸν κύριον] Χριστὸν* Aaa^{1}𝔄BC^{1}D^1 *πορευθεὶς* B 10 *ἡ παρεμβολὴ] παρεμβάλλει* ABB^{1}C^{1}D *παραβάλλουσιν* 𝔄 11 *ὁ* ∠ B *Φάσος* B^2 *Φάσης* C^1 *Ἄφασος* c *οἱ ποταμοί* 𝔄BB^1 *ἔνθα — ἐτάφη] εἶτα ἐν* Aaa^{1}𝔄BB^1 *Πάτραις* + *ἔνθα καὶ ἐτάφη σταυρῷ παραδοθεὶς ὑπὸ Αἰγεάτου* Aaa^1 + *ἐκεῖ τελειοῦται σταυρωθεὶς ὑπὸ Αἰγεάτου* BB^1

κοῦσιν. Ἐτάφη ἐν Πάτραις τῆς Ἀχαΐας σταυρωθεὶς ὑπὸ Αἰγεάτου.

γ΄. Ἰάκωβος δὲ ὁ τοῦ Ζεβεδαίου τὰς δώδεκα φυλὰς τοῦ Ἰσραήλ, μεθ᾿ ὧν εὐαγγελιζόμενος τὸν Χριστὸν ἀναιρεῖται 5 *μαχαίρᾳ ὑπὸ Ἡρώδου τοῦ τετράρχου ἐν Καισαρείᾳ τῆς Παλαιστίνης.*

δ΄. Ἰωάννης ὁ τούτου ἀδελφός, ὃς καὶ τὸ εὐαγγέλιον γεγράφηκεν, ἐν τῇ Ἐφέσῳ κηρύξας τὸν Χριστὸν ὑπὸ Τραιανοῦ τοῦ βασιλέως εἰς Πάτμον τὴν νῆσον διὰ τὸν λόγον τοῦ 10 *Χριστοῦ ἐξορίζεται. Ἐκ ταύτης μετάρσιος γεγονώς, διὸ καὶ λόγος κεκράτηκεν σὺν τῷ Ἐνὼχ καὶ τῷ Ἠλίᾳ ἔτι ἐν σαρκὶ αὐτὸν ὑπάρχειν.*

[δ΄. Ἰωάννης ὁ τούτου ἀδελφὸς ἐτῶν ὑπέχων ν΄ καὶ μηνῶν ζ΄ εἰσελθὼν ἐν Ἐφέσῳ καὶ κηρύξας ἐν αὐτῇ τὸν

3 Iacob. 1, 1 **4** Act. 12, 1—2 **5** ibid. 12, 19; Menolog. Basil. die 15. Novembr. **7** Acta Ioannis per Prochorum (ed. Zahn p. 45, 1) **11** cf. Tertullian de anima c. 50; Andreas Caesar. comm. in apocal. 29 (Migne 106, 309 C); Hippolyt. Theban. chron. I 5, 5 (ed. Diekamp p. 7, 2—3) **13** Acta Ioannis per Prochorum (Zahn p. 162, 5—9)

1 *ἐτάφη* — 2 *Αἰγεάτου*] *ὕστερον δὲ σταυρωθεὶς καὶ αὐτὸς ὑπὸ Αἰγεάτου* d[1] *Ὠγεάτου* 𝔄 *Ἐγαιάτου* C[1] *Αἰγειάτου* p *σταυρῷ παραδοθεὶς* C[1]ℭD[2]d[2] 3 *δὲ* ⌊ 𝔄BD[1]D[2]d[2] 4 *μεθ᾿ ὧν*] *διῆλθεν* A𝔄BB[1] *μετελθὼν* C *μεθ᾿ ὧν* ⌊ D[1]d[2] *μεθ᾿ ὧν εὐαγγελιζόμενος*] *ἐκήρυξε* d[1] *Χριστὸν* + *ὃς καὶ* A𝔄BB[1] *ἀνῃρέθη* BB[1] *ἀνήρηται* C[1] 5 *Καισσαρείᾳ* d[2] *Καὶ σαρείας Παλαίστοις* (sic) B *τῆς Παλαιστίνης* ⌊ 𝔄 7 *ἀδελφὸς* + *καὶ ὁ θεολόγος* d[1] *ὁ* + *θεολόγος* 𝔄 *εὐαγγέλιον* + *καὶ τὴν ἀποκάλυψιν* BB[1] 8 *ἔγραψεν* BB[1]d[1] *Ἐφέσῳ* + *καὶ τὰ περὶ αὐτῆς* d[1] + *καὶ ἐν ὅλῃ τῇ Ἀσίᾳ* AB (𝔄 corruptelam habet) 9 *ἐν Πάτμῳ τῇ νήσῳ* A𝔄 10 *Χριστοῦ*] *θεοῦ αὐτοῦ* 𝔄D[1] *ἐκ* — *γεγονὼς*] *εἶτα ὑπὸ Δομετίου ἐπαναχθεὶς πάλιν εἰς τὴν Ἔφεσον ἐκ ταύτης μετάρσιος γέγονεν, διὸ καὶ* BB[1] *ἐκ ταύτης*] *καὶ* 𝔄 *ταύτης* + *οὖν* d[1] *μετάρσιος*] *μεταστὰς* d[1] *μετάρσίον* (sic B) *γέγονεν* ABB[1] *μετάρσεως* p *γέγονεν* + *ἐν οἷς οἶδε τόποις ὁ κύριος αὐλίζεσθαι τοῦτον πεποίηκεν* d[1] *ἐκράτησεν* A𝔄BB[1] 11 *σὺν*] *ἅμα* d[1] *τῷ* ⌊ d[2] *ἔτι* ⌊ d 12 *ὑπάρχοντα* d 13 ista recensio solum in C[1]

λόγον ἔτη ιθ', ἐξορίζεται ὑπὸ Τραιανοῦ τοῦ βασιλέως ἐν Πάτμῳ τῇ νήσῳ καὶ διατρίψας ἐν αὐτῇ ἔτη ιε' συνεγράψατο τὸ ἅγιον εὐαγγέλιον καὶ τὴν ἀποκάλυψιν καὶ πάλιν ὑποστρέψας ἐν Ἐφέσῳ καὶ ζήσας ἔτη κς' διδάσκων, μετεστάθη ἐν κυρίῳ, ὑπάρχων ἐτῶν ρ' καὶ μηνῶν ζ', ταφεὶς ὑπὸ τῶν 5 *μαθητῶν αὐτοῦ, καθὼς διηγεῖται ὁ ἀπόστολος Πρόχωρος ὁ καὶ τὴν περίοδον αὐτοῦ συγγραψάμενος.*]

ε'. Φίλιππος δὲ ἀπόστολος ἐν Φρυγίᾳ κηρύξας τὸ εὐαγγέλιον θάπτεται ἐν Ἱεραπόλει μετὰ τῶν ζ' θυγατέρων αὐτοῦ, ὧν Λουκᾶς ὁ εὐαγγελιστὴς ἐν ταῖς πράξεσι τῶν ἀποστόλων 10 *ἀπεμνημόνευσεν.*

ς'. Βαρθολομαῖος ὁ ἀπόστολος Ἰνδοῖς τοῖς καλουμένοις εὐδαίμοσι κηρύξας τὸν Χριστὸν καὶ δεδωκὼς αὐτοῖς τὸ κατὰ Ματθαῖον εὐαγγέλιον, ἐκοιμήθη ἐν Κορβανοπόλει τῆς μεγάλης Ἀρμενίας. 15

ζ'. Θωμᾶς δὲ ὁ ἀπόστολος Πάρθοις καὶ Μήδοις, καὶ Πέρσαις καὶ Γερμανοῖς καὶ Βάκτροις καὶ Μάγοις κηρύξας

8 Acta Philippi (ed. Bonnet II 2, p. 49, 9. 11); cf. Nicetas David Paphl. or. IX in s. Philippum (Migne 105, 169 B); Menol. Basilii ad 14. Novembr. et Niceph. Call. h. e. II 39 (Migne 145, 861 B) **9** Proclus apud Euseb. h. e. III 31, 4 **10** Act. 21, 9 **12** Euseb. h. e. V 10, 3 **16** Origenes apud Euseb. h. e. III 1 **17** Syriac. doctrina Apostol. (ed. W. Cureton, p. 33); cf. Nicetas David Paphl. or. VII (Migne 105, 136 D; 140 B—C); Niceph. Call. h. e. II 40 (Migne 145, 861 D)

8 *ἀπόστολος* ∟ 𝔄BB^{1}D^{1}d^{1} *δὲ* + *ὁ* ACC^{1}cD^{1}d^{2}E *εὐαγγέλιον* + *καὶ κατὰ κεφαλῆς κρεμασθεὶς* d^{1} *ἐν* + *καὶ ἀθλήσας* 𝔄 9 *μετὰ* — 10 *ὧν*] *οὗ* d^{1} *ὧν*] *ὡς* ABB^{1}C^{1}D^{1} 11 *ἀπεμνημόνευσεν*] *μνείαν πεποίηται* d^{1} 12 *ὁ ἀπόστολος* ∟ A𝔄BB^{1}d^{1} *καλουμένοις*] *καλοῦσι* d^{2} 13 *εὐράσμοσι* (sic) 𝔄 14 *Ἐρβανοπόλει* 𝔄 *Ὀρβανοπόλει* d^{2} *Οὐρβανοπ.* B *Οὐρκανοβόλει* C *Κορβαν.* CE *Ἐλμωρβ.* d^{1} 15 *Ἀρμενίας* + *οὗτος ὁ μακάριος Φίλιππος λέγεται ἔχειν καὶ ἑπτὰ θυγατέρας συνοῦσαι αὐτῷ εἰς τὸ κήρυγμα, καὶ ἐπὶ Δομετιανοῦ σὺν αὐτῷ ταφῆναι αὐτὰς μετὰ θάνατον* d^{1} 16 *δὲ ὁ ἀπόστολος* 𝔄BB^{1} *ἀπόστολος*] *καὶ Δίδυμος* d^{1} 17 *Πέρσεσιν* 𝔄 *Γερμανοῖς*] *Ὑρκανοῖς* AC^{1}D^{1}d^{2} *καὶ Βάκτροις* — *Μάγοις* ∟ d^{1}

τὸ εὐαγγέλιον τοῦ Χριστοῦ, τελειοῦται ἐν πόλει τῆς Ἰνδίας Καλάμῃ τῇ λεγομένῃ.

η΄. Ματθαῖος δὲ ὁ εὐαγγελιστὴς τῇ ἑβραΐδι διαλέκτῳ τὸ εὐαγγέλιον παραδοὺς τῇ ἐν Ἱεροσολύμοις ἐκκλησίᾳ κηρύξας 5 τὸν Χριστὸν τελειοῦται ἐν Ἱεραπόλει τῆς Συρίας.

θ΄. Ἰούδας δὲ ὁ Ἰακώβου ἐν πάσῃ τῇ Μεσοποταμίᾳ κηρύξας τὸν Χριστὸν τελειοῦται ἐν Ἐδέσσῃ καὶ ἐκεῖ θάπτεται.

ι΄. Σίμων δὲ ὁ ἐπικληθεὶς Ἰούδας ἐν Ἐλευθεροπόλει καὶ ἀπὸ Γάζης ἕως Αἰγύπτου κηρύξας τὸν Χριστὸν θάπτε-10 ται ἐν τῇ Ὀστρακίνῃ πόλει τῆς Αἰγύπτου σταυρωθεὶς ἐπὶ Τραιανοῦ τοῦ βασιλέως.

ια΄. Ματθίας δὲ ὁ συγκαταριθμηθεὶς τοῖς ἕνδεκα ἀποστόλοις ἀντὶ Ἰούδα ἐν τῇ πρώτῃ Αἰθιοπίᾳ κηρύξας τὸν Χριστόν, ὕστερον δὲ καὶ ἐν Βρεττανίᾳ σταυρωθεὶς ὑπ᾽ αὐτῶν 15 καὶ τελειωθεὶς θάπτεται ἐκεῖ.

1 cf. Heracleon apud Clem. Alexandr. strom. IV 9, 73 **3** Papias apud Euseb. h. e. III 39, 15 **5** Nicetas David Paphl. or. XI (Migne 105, 233 A—B); Menol. Basilii ad 16. Novembr. (Migne 117, 164 C) **6** cf. Menol. Basilii die 19. Iunii (Migne 117, 504 C); Acta Thaddaei c. 1, 3

1 ἔν τινι πόλει d^1 2 Καλαμιτῇ C Καλαμίτῃ cp Καλαμητῇ BB^{1}C λεγομ. + λόγχῃ ἀναιρεθεὶς A𝔄 + παρὰ τῶν ἐγχωρίων Δίδυμος λέγεται ὁ Θωμᾶς διὰ τὸ μετὰ καὶ ἕτερον ἀδελφὸν τεχθῆναι, φησὶ γὰρ ὁ ἱστοριόγραφος οὕτως. Θωμᾶς καὶ Ἐλεάζαρος οἱ δίδυμοι d^1 3 ὁ + τελώνης καὶ d^1 4 ἐκκλησίᾳ + καὶ A𝔄BB^{1}d^1 5 Ἱεραπόλει — Συρίας] Ἐδέσῃ καὶ ἐκεῖ θάπτεται ἐν Παρθείᾳ d^1 6 ὁ + ἀδελφὸς A𝔄 ὁ ∟ C^{1}c Ἰακώβου + καὶ ἀδελφόθεος ὀνομαζόμενος d^1 7 Χριστὸν + ἐπὶ Αὐγάρου βασιλέως A𝔄 Αἰδέσι d^2 Ἐδέσῃ C Ἐδ. + τῇ πόλει BB^1 ἐκεῖ θάπτεται] αὐτός d^1 8 δὲ + Κανανίτης d^1 ἐπικληθεὶς + καὶ c 10 σταυρωθεὶς + καὶ αὐτὸς d^1 τοῦ δυσσεβοῦς BB^1 12 ια΄. Σίμων ὁ ζηλωτής ιβ΄. Ματθίας 𝔄 ἀποστόλοις ∟ A𝔄C^{1}D^{1}d^2 13 Ἰούδα + τοῦ προδότου Bd^1 14 ὕστερον — 15 ἐκεῖ] τελειοῦται παρὰ Βουφνάμου βασιλέως Αἰθιόπων καὶ θάπτεται ἐκεῖ παρὰ Πλάτωνος ἐπισκόπου BB^1 τελειοῦται καὶ θάπτεται ἐνδόξως d^1 ὕστερον — τελειωθεὶς] τελειοῦται καὶ B^{2}C^{1}cp

ιβʹ. Σίμων δὲ ὁ ζηλωτὴς πᾶσαν τὴν Μαυριτανίαν καὶ τὴν τῶν Ἀφρῶν χώραν διελθὼν καὶ κηρύξας τὸν Χριστόν, ὕστερον δὲ καὶ ἐν Βρεττανίᾳ σταυρωθεὶς ὑπ' αὐτῶν καὶ τελειωθεὶς θάπτεται ἐκεῖ.

Ταῦτα ἡμῖν ὁ Δωρόθεος ἐξ Ἑλληνικῶν καὶ Ἑβραικῶν 5 *συνήγαγε καὶ παρέδωκε Ῥωμαϊκοῖς ὑπομνήμασιν, ἅπερ ἡμεῖς ὡς χρηστὰ καὶ εὐπαράδεκτα συναγαγόντες ἐμφανῆ πεποιήκαμεν. ὅπως τε ἡ ἔναρξις τῆς ἐπισκοπῆς Κωνσταντινουπόλεως γέγονεν, ἐξ οἵου τε γένους ὁ Μητροφάνης κατήγετο.*

Εὕρομεν δὲ ταῦτα ἐν τοῖς ἱστορικοῖς συγγράμμασι τοῦ 10 *λεχθέντος θείου ἀνδρὸς Δωροθέου, ὅτι ὁ Σίμων ὁ Κυρηναῖος ἐσταυρώθη ὑπὲρ τοῦ Χριστοῦ,*

[Περὶ τοῦ προφήτου Ἱερεμίου καὶ τῆς αἰχμαλωσίας Ἱερουσαλήμ]

καὶ ὅτιπερ ὁ Ἱερεμίας ἱερεὺς ὢν καὶ προφήτης θείῳ 15

11 cf. act. Ioa. c. 98 (Lipsius, Die apokryph. Apostelgesch. II 2, 427) **13** cf. Euseb. praep. ev. IX 39 (Eupolemus)

1 *Σίμων — 4 ἐκεῖ] Παῦλος μετὰ τὴν ἀνάληψιν τοῦ κυρίου μετὰ ἐνιαυτὸν ἕνα εἰσῆλθεν εἰς τὴν ἀποστολήν* d^2 1 *δὲ* ∠ Aa𝔄BB^{1}𝔇^2 *δὲ + ἕτερος ὁ λεγόμενος* d^1 2 *τῶν* ∠ c *ἄφρων* Aa𝔄BB^{1}Ccd^1 *διεξελθὼν* D^2 *Χριστὸν] τὸν λόγον τοῦ Χριστοῦ ἀνδρικώτατα* BB^1 3 *καὶ* ∠ Aad^1 *Βρεττ. ὑπ' αὐτῶν σταυρ.* Aa𝔄 *Βριττανίᾳ* CEe^{1}p *Βρεττ. + καὶ αὐτὸς* d^1 *ὑπ' αὐτῶν* ∠ d^1 *Βρετ. + ἀφικόμενος καὶ κηρύξας* B hic finis in Aaa^{1}𝔄𝔈 5 *ὁ* ∠ C^{1}D^1 *ὁ + μακάριος ἀρχιερεὺς* d^1 *Ἑλλην. + γλωσσῶν* d^1 6 *συναγαγών* C^{1}D^1 8 *τε + καὶ* C^1 *ἡ ἔναρξις] ἐξ ἀρχῆς* D^1 9 *γέγονεν + καὶ τίς ὁ πρῶτος ταύτην ἱερατεύσας* d^1 *ὁ] καὶ ἡγιασμένος ἀρχιερεὺς* d^1 *κατήγετο] ἐγένετο* d^1 10 *εὕρομεν — 11 Δωροθ.] Ταῦτα ἐν τοῖς συγγράμμασι τοῦ προλεχθέντος ἀνδρὸς Δωροθέου εὕρομεν* D^{2}d^2 *εὕραμεν* C^1 10 *ταῦτα — τοῦ] ἐκ τοῦ προλεχθέντος* BB^{1}D^{1}d^1 *τοῦ + προλεχθέντος* C^1 11 *ὁ* ∠ BB^{1}B^{2}CC^{1}D^{1}E 12 *τοῦ Χριστοῦ] αὐτοῦ* C^1 *Χριστοῦ + ὁ βαστάσας τὸν σταυρὸν αὐτοῦ* BB^1 *+ παρὼν τότε καὶ ἰδὼν τὰ ἐπὶ Χριστοῦ ἐν τῷ σταυρῷ αὐτοῦ γενόμενα* d^1 hic finit D^2 13 Sequentia in BB^{1}B^{2}CC^{1}c DD^{1}d^{1}d^{2}Eep 13—14 ∠ BC^{1}cD 15 *ὁ* ∠ BB^{1}CC^{1}DE *Ἱερεμ. + ὁ προφήτης καὶ* d^1 *ἱερεὺς ὢν καὶ* ∠ D *προφήτης* ∠ Bd^2

πνεύματι προθεωρήσας καὶ τὴν τῆς Ἱερουσαλὴμ αἰχμαλωσίαν
μετὰ τὴν τελευτὴν Ἰωσίου τοῦ βασιλέως Ἰουδαίας.

[Περὶ τῆς κιβωτοῦ καὶ τῶν ἐν αὐτῇ ἁγίων.]

Ἄρας τὴν σκηνὴν τὴν Μωσαϊκὴν καὶ τὴν κιβωτὸν τῆς
5 διαθήκης καὶ πάντα τὰ ἅγια ἐν αὐτῇ καὶ πάντα τὰ σκεύη,
ἃ Μωϋσῆς κατεσκεύασεν, ἐλθὼν εἰς τὸ ὄρος Ναβαίου, ἔνθα
ὁ Μωϋσῆς αὐτὸς ἐτάφη, εὗρε σπήλαιον κἀκεῖ πάντα ἀπέθετο,
καὶ ηὔξατο εὐχήν, ὥστε μὴ φανερωθῆναι αὐτὰ ἕως τῆς
συντελείας τοῦ αἰῶνος, καὶ ἔκτοτε ὁ τόπος ἀγνώριστος ἐγένετο
10 καὶ αὐτοῖς τοῖς ἱερεῦσιν ἅμα τῷ Ἱερεμίᾳ ἀποθεμένοις αὐτά.

[Περὶ τῆς θυγατρὸς τῆς Ἡρωδιάδος.]

Ἐπὶ ὑπατείας Γάλβου καὶ Σύλλα, ἐπὶ τούτων τῶν ὑπά-
των ἀπὸ κρύους παγωθείσης τῆς λίμνης Γεννησαρὲτ ἡ θυ-
γάτηρ τῆς Ἡρωδιάδος κατὰ τέρψιν ἐπὶ τοῦ πάγους ἀπέβαινε.
15 Τοῦ δὲ πάγους διαθρυβέντος τὸ σῶμα αὐτῆς κατεπόθη ὑπὸ

3 2 Maccab. 2, 4—8; vide vitae prophet. sub Ieremia

1 θεωρήσας d^2 καὶ / d^1 τὴν ∠ c^1 2 τοῦ / d^1 Ἰούδας D Ἰούδα CC^1d^2 3 ∠ BB^1B^2cDd^2 4 τὴν Μωσαϊκὴν ∠ B τὴν κιβ. — 5 διαθήκης καὶ / D διαθήκης + κυρίου d^1 ἅγια — πάντα ∠ d^1d^2 6 Μωσῆς d^1d^2 Ναβᾶν BB^1CC^1D Ναβάου cEp ὁ / C^1 αὐτὸς ∠ Dd 7 ἐναπέθετο d^1 8 φανερωθῆναι] εὑρεθῆναι d^1 αὐτὰ] αὐτὸν e^1 τοῦ αἰῶνος ∠ D 9 ἄγνωστος B$B^1C^1d^1$ καὶ — 10 αὐτά ∠ D 9 καὶ — 10 αὐτά] πᾶσιν ἀνθρώποις, ἀλλὰ μὴν καὶ αὐτοῖς τοῖς συνοῦσιν αὐτοῦ ἱερεῦσιν· σὺν τούτοις οὖν καὶ ταῦτα εὑρήκαμεν d^1 ἱερεῦσι + τοῖς C^1 11 περὶ — Ἡρ.] σὺν οἷς καὶ ταῦτα εὑρήκαμεν B^1C^1cp ὁμοίως εὑρήκαμεν D^1d^2 12 ἐπὶ / C^1 ἐν ὑπατείᾳ BD^1d^2 ὑπατίας B^1d^1E Γάλλου BB^1d^2 Γαλλίου D^1 Συλλά C^1 Σύλα C ἐπὶ τούτῳ τῷ ὑπάτῳ c τοῦτον τὸν ὑπάτον C 13 ἀπὸ κρύους] ὑπὸ χρύους c παγείσης B παγωθήσης D^1 Γεννεσαρέτ c τῆς λίμνης ∠ d^2 12 ἐπὶ — 15 διαθρυβέντος] ἐπὶ τούτων οὖν τῆς ἀρχῆς παγωθείσης ὑπὸ χειμερινοῦ κρύους τῆς λίμνης Γεννησαρέτ, τῆς δὲ θυγατρὸς τῆς Ἡρωδιάδος κατὰ τέρψιν ἐπὶ τοῦ πάγους τοῖς ποσὶν ἅμα παίζουσα ὁ πάγος διακλασθεὶς προνοίᾳ θεοῦ d^1 πάγους cp ἐπέβαινε BB^1B^2c διατρυβέντος Dd^1d^2 τὸ + μὲν d^2 ὑπὸ τ. ὕδατος ∠ d^2

τοῦ ὕδατος, ἡ δὲ κεφαλὴ αὐτῆς ἐκκοπεῖσα ὑπὸ τοῦ πάγους ἄνωθεν ἔμεινεν. Ἡ δὲ Ἡρωδιὰς ἐπὶ τῶν γονάτων αὐτῆς ἀπεθεμένη τὴν κεφαλὴν τῆς θυγατρὸς κλαίουσα ὡμολόγει, ὅτι διὰ τοῦ αἰτήσασθαι αὐτὴν τὴν κεφαλὴν Ἰωάννου τοῦ βαπτιστοῦ τοῦτο ὑπέμεινεν. 5

Καὶ Ἡρώδης δὲ κατὰ ταύτην βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων τετραρχήσας ἀπέθανε σκωληκόβρωτος γενόμενος. Ἐκληρονόμησε δὲ τὸν Ἡρώδην ὁ Πιλάτος, καθότι κατ' ὀφθαλμοὺς Ἡρώδου καὶ οἱ τέσσαρες υἱοὶ αὐτοῦ καὶ αὕτη ἡ Ἡρωδιάς, ἐξ ἧς ἔσχεν αὐτούς, σκωληκόβρωτοι γενόμενοι ἐξέψυξαν. 10

[*Ἀλλὰ καὶ ὁ Ἡρώδης σκωληκόβρωτος περὶ τὰ αἰδοῖα καὶ ὅλου τοῦ σώματος γενόμενος κακινκάκως τὴν ψυχὴν ἀπέῤῥηξεν. Ὁ δὲ Πιλάτος καθότι κατ' ὀφθαλμοὺς ἰδὼν τοῦ Ἡρώδου καὶ τοὺς τέσσαρας υἱοὺς αὐτοῦ σκωληκοβρώτους γενομένους καὶ ἀποψύξαντας ἔλαβε πάντα τὰ αὐτοῦ καὶ* 15 *ἐκληρονόμησεν αὐτόν, ἀλλὰ καὶ αὕτη ἡ μοιχαλὶς Ἡρωδιὰς ἅμα τοῖς τέσσαρσιν υἱοῖς αὐτῆς καὶ τῷ Ἡρώδῃ σκωληκόβρωτος γενομένη τὴν ἰδίαν ψυχὴν ἀπέῤῥηξεν.*]

Προκόπιος τοίνυν τις τοῦ πρεσβυτερίου ἠξιωμένος βίῳ τε καὶ λόγῳ εὐσεβείας διαπρέψας καὶ πάσῃ τῇ περὶ τὰς γραφὰς 20 *ἐμμελείᾳ τε καὶ ἐμπειρίᾳ ἀεὶ ἐνασκηθεὶς καὶ ἐντετυχηκὼς ταῖς ἱστορικαῖς συγγραφαῖς τοῦ ἁγιωτάτου καὶ μακαριωτάτου ἐπισκόπου καὶ μάρτυρος Δωροθέου, ταῦτα πάντα ἡμῖν ἐγ-*

1 *κοπεῖσα* BC^{1}D^{1}d^2 *ἄνωθεν τοῦ πάγους* C *ὕδατος — τοῦ* ∠ p 2 *ἔμ.*] *ἐμφυέντος* p *ἔμεινον + εἰς ἔλεγχον αὐτῆς καὶ πίστωσιν τῶν ὁρώντων καὶ εἰς ἀνάμνησιν οἵων ἔδρασε κατὰ τοῦ βαπτιστοῦ τοῦ κυρίου* d^1 *δὲ + ταύτης μήτηρ* d^1 *ἀποθεμένη* c *ἀπεθεμένη*] *λαβοῦσα πικρῶν* d^1 3 *θυγατρὸς + αὐτῆς* Bd^1 *κλαίουσα + πικρῶς* d^2 *ὁμολογεῖ* c 4 *αὐτὴν* ∠ d^2 5 finis D^1 6 BB^{1}B^{2}CC^{1}cd^{2}Ep *καὶ* ∠ d^2 *δὲ*] *ὁ* BB^{1}C^1 7 *γενόμενος* finis d^2 *σκωλικόβρωτοι* p *κωλικόβρωτοι* B^2 11 iste textus solum in d^1 19 BB^{1}CC^{1}cD^{2}d^{1}p *τοίνυν*] *δὲ* d^1 *τοῦ* ∠ BC *ἀξίας τετιμημένος* d^1 *ἠξιωμ. + ἀξίας* CC^1 22 *μακαρίου καὶ ἁγίου* BB^{1}CC^1 28 *ταῦτα* ∠ BB^1 *πάντα* ∠ C^1

γράφως καταλέλοιπεν. Χάρις τοίνυν αὐτοῦ τοῖς πόνοις καὶ τῇ ἀθανάτῳ μνήμῃ νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων, ἀμήν.

APPENDIX.

DE BAPTISMATE APOSTOLORUM ET BMV.

A = Coisl. 224 saec. X—XI fol. 12v.
a = editio Cotelerii.
B = editio Ducangii e Paris. 1712.
C = editio Lambecii e Vindob. theol. gr. 34 saec. X—XI.
D* = editiones fragm. encom. Sophronii in s. Ioannem.
D = editio in synaxario CPolit. per Delehaye facta.
d = variae lectiones e Coisl. 223 anni 1301.
d^1 = variae lectiones in Menaeis.
d^2 = variae lectiones in textu interpolato chronici Hippolyti Thebani (IV 3, 5—13).
E* = Ps. Evodii fragm. epistulae „lux“ titulatae.
E = textus interpol. chronici Hippolyti Thebani V 2, 5.
e = Niceph. Call. Xanthop. h. e. II 3 (Migne 145, 757 B).

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΒΑΠΤΙΣΜΑΤΟΣ ΤΩΝ ΑΓΙΩΝ ΑΠΟΣΤΟΛΩΝ ΚΑΙ ΤΗΣ ΘΕΟΤΟΚΟΥ.

Ἀπορούντων τινῶν καὶ λεγόντων· ὑπὸ τίνος ἄρα οἱ ἀπόστολοι ἐβαπτίσθησαν; καὶ εἰ μὴ ἐβαπτίσθησαν, πῶς ἐβάπτι-

1 *καταλέλοιπεν* + *πάντα* C^1 2 *νῦν* — 3 *αἰώνων*] *τῷ τε θεῷ ἡμῶν ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας* BB^1 *νῦν* — *ἀεὶ*] *τῷ τε θεῷ ἡμῶν ἡ δόξα* C^1 *χάρις* — *ἀμήν* ∟ C *χάρις* + *καὶ δόξα τοίνυν τῇ ζωαρχικῇ καὶ ἁγίᾳ τριάδι, ᾗ δόξα, τιμὴ καὶ προσκύνησις πρέπει εἰς ἀεί, ἀμήν* d^1 19 *Τοῦ ἐν ἁγίοις Θεοδωρήτου ἐπισκόπου Τύρου* (corrig. *Κύρου*) B *ἁγίων* ∟ C 20 *καὶ τ. θεοτ.* ∟ aC 21 *τινῶν* + *φιλοσοφούντων* C + *φιλοπευστούντων καὶ προσεπαπορούντων* A *ὑπὸ*] *παρὰ* A *ἄρα* A

ζον· καὶ εἰ μὴ παρά τινος κεχειροτόνηνται, πῶς ἐχειροτόνουν; Παρώρμησαν οὖν τὴν ἡμετέραν ταπείνωσιν φιλοπονώτερον περὶ τούτων τὴν ἔρευναν ποιήσασθαι.

Εὕρομεν οὖν ἐν τοῖς ὑπομνήμασι τοῦ ἁγίου Σωφρονίου καὶ ἄλλα μὲν πλεῖστα μνήμης ἄξια, ἀλλὰ μὴν καὶ τοῦτο· ὅτι 5
μόνον τὸν ἅγιον Πέτρον ὁ κύριος οἰκείαις χερσὶ ἐβάπτισε,

4 Synax. CPolit. die 8. Mai. (Delehaye 663, 9). Menol. Graecorum, Venetiis 1588, p. δ′ (35). Ed. Cotelerius vol. I ed. altera (ed. Clericus), Amstelodami 1724 p. 280 nota 5 fragm. initii, p. 119 aliud fragm. 6—7 cf. Ioa. Mosch. pratum spirituale c. 176 (Migne Patr. gr. 87, 3, 3045) e „libro V hypotyposeon Clementis". Sophronius apud Hippolyt. Theban. Chronicon, textus interpol. IV c. 3, 5—13 (ed. Diekamp p. 20, 15 ff.), cf. Ps. Evodius, epistola φῶς, apud Hippolyt. Theban. Chronicon, textus interpol. V c. 2, 5 (ed. Diekamp p. 27, 5) et apud Niceph. h. e. II 3 (Migne Patr. gr. 145, 757 B).

1 *καὶ εἰ — τινος*] *προσέτι ἀπορούντων, ὑπὸ τίνος ἄρα* C *κεχειρ.* + *καὶ εἰ μὴ* A 2 *οὖν* ∠ C *φιλοπονηθὲν* C *εὕρομεν οὖν*] *καὶ εὕρομεν* A p. 160, 20 — 3 *Ἐρευνήσαντες φιλοπονώτερον, πῶς καὶ παρὰ τίνος ἐβαπτίσθησαν οἱ ἀπόστολοι* a 5 *μὲν* ∠ AC *πλεῖστα*] *πολλὰ* a *ἀλλὰ — τοῦτο*] *καὶ πρὸς τούτοις καὶ ταῦτα, περὶ ὧν τὴν ἔρευναν ἐποιησάμεθα* AC *πρὸς δὲ τούτοις καὶ ταῦτα, περὶ ὧν δηλονότι καὶ ἐζητοῦμεν* a *ὅτι*] *ἔτι, τέ φησιν ὡς* d 6 *μόνον*] *μὲν* D *ὁ κύριος* + *ἐβάπτισεν* Dd¹d² *κύριος* + *καὶ θεὸς ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός* AaC *οἰκ. χερ. ὁ κύρ. ἐβαπτ.* d *ἐβάπτισε* + *καὶ* AaCDd¹d²

p. 160, 18 — 4 *Ἐκ τοῦ ἐγκωμίου Σωφρονίου Ἱεροσολύμων εἰς τὸν θεολόγον μανθάνομεν* D (Delehaye p. 663, 11). *Ὁ ἐν ἁγίοις πατριάρχης Ἱεροσολύμων Σ. ἐγκωμιαστικὸν λόγον εἰς τὸν μέγιστον θεολόγον Ἰωάννην, συγγραψάμενος διέξεισι* d *Ἐγκωμιάζων δὲ τὸν εὐαγγελιστὴν Ἰωάννην ὁ ἁγιώτατος πατριάρχης Ἱερ. ὁ μέγας Σ., διδάσκει τὴν τοῦ θεοῦ ἐκκλησίαν* d² 160, 18 — 5 *τοῦτο*] *Καὶ τοῦτο δὲ ἐμφέρεται ἐν τοῖς τοῦ ἁγίου Εὐωδίου συγγράμμασι, καὶ μᾶλλον ἐν τῇ αὐτοῦ ἐπιστολῇ τῇ λεγομένῃ „φῶς"· ὅτι* E *Ὁ δὲ πολὺς τὰ θεῖα Εὐόδιος … ἐν τῇ ἐπιστολῇ, ἣν „φῶς" ἐπέγραψε καὶ ταῦτα προστίθησιν* e *„ὁ Χριστὸς* [*λέγων* e] *ἰδίαις χερσὶ τὸν Πέτρον μόνον ἐβάπτισε, Πέτρος δὲ Ἀνδρέαν καὶ τοὺς υἱοὺς Ζεβεδαίου, Ἀνδρέας δὲ καὶ οἱ τοῦ Ζεβεδαίου τοὺς λοιποὺς ἀποστόλους καὶ τοὺς ο′. Τὴν δὲ θεοτόκον* E (*ἀποστόλων· τοὺς δὲ ἑβδομήκοντα* e) *Πέτρος καὶ Ἰωάννης ὁ θεολόγος βαπτίζουσιν* Ee

Πέτρος δὲ Ἀνδρέαν, καὶ Ἀνδρέας Ἰάκωβον καὶ Ἰωάννην· οὗτος δὲ τοὺς λοιποὺς ἀποστόλους· καὶ ὅτι τὴν δέσποιναν ἡμῶν θεοτόκον Ἰωάννης σὺν τῷ Πέτρῳ ἐβάπτισεν· καὶ προθείς, ὅτι ἀνεψιὸς ἦν ὁ θεολόγος τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ 5 *Χριστοῦ κατὰ σάρκα.*

Ὁ γὰρ Ἰωσὴφ ὁ μνήστωρ τῆς παρθένου τέσσαρας υἱοὺς ἔσχεν ἐκ τῆς βιωτικῆς αὐτοῦ γυναικὸς Ἰάκωβον, Σίμωνα, Ἰούδαν καὶ Ἰωσῆ, καὶ τρεῖς θυγατέρας Ἐσθήρ, Θάμαρ καὶ Σαλώμην ὁμώνυμον τῇ μητρί, ἥν τινα ἐξέδοτο Ἰωσὴφ πρὸς 10 *γάμον τῷ Ζεβεδαίῳ. Μεθ' ἧς ἔτεκεν ὁ Ζεβεδαῖος Ἰάκωβον καὶ τὸν εὐαγγελιστὴν Ἰωάννην, ὃς τρεῖς μητέρας ἔσχεν ἐπὶ τῆς γῆς· τὴν Σαλώμην, ἐξ ἧς καὶ γεγέννηται σωματικῶς·*

6 Sophronii encomium; Hippolyt. Theban. Chronicon textus interpol. IV c. 3, 6 (Diekamp p. 20, 9 f.); cf. Hippolyt. Theban. Chronicon I c. 6, 1—2 (Diekamp p. 7, 4) codic. aliquot manuscripti. **8** Mt. 13, 55; Mc. 6, 3 **9** Encomium Sophronii cf. Origenes comment. in Mt. 142. 144. Vide Diekamp p. 119 nota 1 **11** Hippolyt. Theban. Chronicon. textus interpol. IV c. 3, 11 (Diekamp p. 20, 22); Theophylact. com. in Ioa. (Migne Patr. gr. 123, 1136 B)

1 *ὁ δὲ Πέτρ.* d *δὲ* ∟ AaCDd^{1}d^2 2 *οὗτος δὲ*] *Ἰωάννης δὲ καὶ Ἰάκωβος* AaCDd^{1}d^2 *λοιποὺς* + *πάντας* a *καὶ*] *φησὶ δὲ καὶ τοῦτο* AaC *τὴν* + *πανάχραντον* AaC *δέσποιναν* — 3 *ἡμῶν*] *ἁγίαν* Ddd^{1}d^2 *Ἰωάννης* — *ἐβάπτισεν*] *Πέτρος καὶ Ἰωάννης ἐβάπτισαν* Ddd^{1}d^2 *θεοτόκον* + *καὶ μητέρα τῆς ζωῆς ἡμῶν ὁ Πέτρος σὺν τῷ θεολόγῳ Ἰωάννῃ* aC *Ἰωάννης* — *Πέτρῳ* ∟ C 4 *προθεὶς*] *προστίθησιν* AC *ἀνέψιος* Aa *θεολόγος* + *Ἰωάννης* AC *κυρίου*] *σωτῆρος* C 6 *ὁ* — *παρθένου* ∟ Ddd^{1}d^2 *μνηστὴρ* B *τέσσ.* — 7 *γυναικὸς*] *υἱοὺς εἶχε τεσσ.* D *τέσσαρας υἱοὺς ἔσχε καὶ θυγατέρας τρεῖς, υἱοὺς μὲν* d^2 *υἱοὺς ἔσχε τέσσαρας* dd^1 7 *Σιμεών* Dd *Ἰωσῆν* D 8 *καὶ τρεῖς* ∟ d^2 *θυγατ.* + *τήν τε* ACDdd^{1}d^2 *Εσθ.* + *καὶ τὴν* CDdd^{1}d^2 *Θάμαρ*] *Μάρθαν* Dd^{1}d^2 (Diekamp p. 127) *καὶ* + *τὴν* Ddd^{1}d^2 + *τρίτην τὴν* C 9 *ὁμώνυμον* — 11 *Ἰωάννην, ὃς* ∟ Ddd^{1}d^2 9 *ὁμ.* — 10 *Ζ.*] *ἡ δὲ μήτηρ Σαλώμη, θυγάτηρ Ἰωσὴφ τοῦ μνηστευσαμένου τὴν παναγίαν θεοτόκον* D (cf. dd^{1}d^2) *ἐξέδοτο* + *ὁ* C *Ζεβεδάϊῳ* C *ὁ* ∟ C 11 *οὗτος ἐπὶ τῆς γῆς τρεῖς μητ. ἔσχηκε* Dd *πρῶτος ἐπὶ γῆς τρ. μ. ἔσχηκεν* d^2 12 *πρώτην τὴν* Ddd^1 *μίαν μὲν τὴν* ACd^2 *γεγένηται* B *σωματικῶς* ∟ Ddd^{1}d^2

δευτέραν δέ, ὅτι βροντῆς υἱὸς ἐχρημάτισε νοητῶς παρὰ τοῦ κυρίου· καὶ τὴν τρίτην τὴν ἁγίαν θεοτόκον πνευματικῶς κατὰ τὸ ῥηθὲν ὑπὸ τοῦ κυρίου ἐπὶ τοῦ σταυροῦ· Ἰδοὺ ἡ μήτηρ σου· καὶ αὖθις πρὸς τὴν θεοτόκον· ἰδοὺ ὁ υἱός σου.

C. 5

INDEX APOSTOLORUM DISCIPULORUMQUE DOMINI PSEUDO-HIPPOLYTI.

A = Coisl. 120 saec. X fol. 223 v.
B = Paris. 1085 anni 1001 fol. 256.
B^1 = Coisl. 258 saec. XI fol. 207 v. 10
C = Coisl. 296 saec. XII fol. 32.
c = editio Combefis 1648.
D = Vatic. 1506 saec. XIII—XIV fol. 78 v.
E = Paris. 1555 A saec. XIV fol. 186 v.
e = Athous Esphigm. 131 saec. XV fol. 247 v. 15
e^1 = Napol. II C 34 saec. XV fol. 72.
e^2 = Ottob. 408 saec. XV fol. 77.
e^3 = Vatic. 1226 saec. XVI—XVII fol. 35.
e^4 = Vatic. 1177 saec. XVI—XVII fol. 468.
e^5 = Vatic. 1862 saec. XVI—XVII fol. 19. 20
e^6 = Vallic. 126 saec. XVI—XVII fol. 125.
F = Vallic. 47 anni 1425 fol. 59 v.
f = Laur. plut. 46 cod. 13 saec. XV fol. 61.
f^1 = Barbar. 306 saec. XVI fol. 150 v.
f^2 = Napol. II et A 27 saec. XVI fol. 312. 25
g = editio Gallandii 1781.

1 Mc. 3, 17 4 Ioa. 19, 26. 27

1 δέ ∟ Ddd^1 δὲ + βροντήν C νοητῶς ∟ Ddd^{1}d^2 καὶ ∟ Ddd^{1}d^2 2 τρίτην + δὲ d^2 παναγίαν Ddd^1 ἁγίαν + Μαρίαν Dd^2 Μαρίαν + τὴν D πνευματικῶς ∟ Ddd^{1}d^2 3 ὑπὸ] παρὰ d ἐπὶ — σταυροῦ ∟ Dd^{1}d^2 ἐπὶ — σταυροῦ] ἐν τῷ σταυρῷ d ὡς τῷ σταυρῷ παρειστήκεσαν AC 4 καὶ — σου ∟ Ddd^{1}d^2 θεοτόκον] παρθένον C ἰδού] γύναι δέ A γύναι ἴδε C σοῦ + εἰπόντος AC

ΙΠΠΟΛΥΤΟΥ ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΙΒ ΑΠΟΣΤΟΛΩΝ, ΠΟΥ ΕΚΑΣΤΟΣ ΑΥΤΩΝ ΕΚΗΡΥΞΕΝ ΚΑΙ ΠΟΥ ΕΤΕΛΕΙΩΘΗ.

α΄. Πέτρος μὲν ἐν Πόντῳ καὶ Γαλατίᾳ καὶ Καππαδοκίᾳ καὶ Βιθυνίᾳ καὶ Ἰταλίᾳ καὶ Ἀσίᾳ κηρύξας τὸ εὐαγ-
5 *γέλιον, ὕστερον ὑπὸ Νέρωνος ἐν Ῥώμῃ σταυροῦται κατὰ κεφαλῆς, οὕτως αὐτοῦ ἀξιώσαντος παθεῖν.*

β΄. Ἀνδρέας Σκύθαις. Θρᾴκαις κηρύξας ἐσταυρώθη ἐν Πάτραις τῆς Ἀχαίας ἐπὶ ἐλαίας ὄρθιος καὶ θάπτεται ἐκεῖ.

γ΄. Ἰωάννης δὲ ἐν Ἀσίᾳ ὑπὸ Δομετιανοῦ τοῦ βασιλέως
10 *ἐξορισθεὶς ἐν Πάτμῳ τῇ νήσῳ, ἐν ᾗ καὶ τὸ εὐαγγέλιον*

3 1 Petr. 1, 1 **5** Ioa. 21, 18 s. Origenes apud Euseb. h. e. III 1, 2; Martyr. Petr. c. 8 et 9; Euseb. demonstr. evangel. III 5, 65; acta Petri et Pauli c. 81 **7** Origenes apud Euseb. h. e. III 1 **8** Acta Andreae (ed. Lipsius-Bonnet II 1 p. 38, 27). Martyr. Andr. (ib. p. 51, 1). Menol. Basil. (Migne 117, 516); Petr. Chrysol. sermo 133 de s. Andrea **9** Georg. Monach. Hamart. (ed. de Boor II 447, 22—448, 6) **10** Acta Ioa. c. 2. 14 (ed. Bonnet II 1 p. 151, 13); per Prochor. (ed. Zahn p. 45, 1)

1 *Ἱππολύτου* ⌊ D *Ἱππόλυτος* f^1 *Ἱππολύτου* + *μάρτυρος* e^4e^6 *Ἐξήγησις Ἱππολύτου Θηβαίου περὶ τῶν μαθητῶν τοῦ κυρίου* Mosq. *τῶν* ⌊ e^4 *ιβ΄*] *δώδεκα* D^1Ee A et B in margine *περὶ τῶν ἀποστόλων*] 2 *ποῦ*] *ἐν ποίοις τόποις ἐκήρυξαν καὶ ἐν ποίοις ἐτελειώθησαν* D *καὶ ποῦ* + *καὶ πῶς ἐτελειώθησαν* f^1 *καὶ* ⌊ *ποῦ* Mosq. 3 numeros in margine habent $B^1De^6f^1$ *Σίμων Πέτρος* D *μὲν* ⌊ Df^1 *Πόντῳ* + *μὲν* E *Πόντῳ*] *Ἀντιοχείᾳ* f^2 4 *Βυθυνίᾳ* f^2 *Βηθυνίᾳ* AE *καὶ Βιθ.* ⌊ C *Βηθανείᾳ* c *Βιθυν.* ⌊ *καὶ* D 5 *ὕστερον* + *δὲ* f^1 *σταυροῦται*] *ἐσταυρώθη* f^1 *ὑπὸ — 6 παθεῖν*] *ἐπὶ Νέρωνος σταυροῦται* D *σταυρωθεῖ ὑπὸ κεφαλῆς κάτωθεν* (sic) f^2 **6** *οὕτως — παθεῖν* ⌊ Ce *παθεῖν* + *καὶ θάπτεται ἐκεῖ* $ACEee^1$ *οὕτως — παθεῖν*] *οὗτος αὐτοῦ ἀξιώσαντος τὸ πάθος* f^1 7 *Θρᾴκαις — 8 Ἀχαίας*] *Ὀγδοανοῖς καὶ Σακαις* D *Θρᾳξὶ* Ee *κηρύξας* + *τὸ εὐαγγέλιον* BC *ἐσταυρώθη* + *ὑπὸ Αἰγαίου* e^4 8 *ὀρθὸς* C 7 — 8 *ἐκεῖ*] *Ἀνδρέας ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ ἐν Σκύθαις κηρύξας, εἶτα ἐσταυρώθη ἐν Πάτρες τῆς Ἀχαίας ἐπὶ ἐλαίου ὄρθο* (sic) f^1 9 D ponit priorem *γ΄. Ἰάκωβος. δ΄. Ἰωάννης. δὲ* ⌊ DE *Ἀσίᾳ* + *καὶ* C *ὑπὸ — βασιλέως* ⌊ D *Δομετιανοῦ*] *Δόμνου* f^2 10 *τῇ νήσῳ — εὑρέθη*] *διὰ τὸν λόγον τοῦ κυρίου συνέγραψε εὐαγγέλιον* D *ἐν ᾗ* ⌊ F *συνέγραψε* $e^3e^4f^1$

συνεγράψατο, καὶ τὴν ἀποκάλυψιν ἐθεάσατο, ἐπὶ Τραιανοῦ ἐκοιμήθη ἐν Ἐφέσῳ, οὗ τὸ λείψανον ζητηθὲν οὐχ εὑρέθη.

δ΄. Ἰάκωβος ἀδελφὸς αὐτοῦ ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ κηρύσσων ὑπὸ Ἡρώδου τοῦ τετράρχου ἀναιρεῖται μαχαίρᾳ καὶ θάπτεται ἐκεῖ. 5

ε΄. Φίλιππος ἐν Φρυγίᾳ κηρύξας ἐν Ἱεραπόλει ἐσταυρώθη κατὰ κεφαλῆς ἐπὶ Δομετιανοῦ καὶ θάπτεται ἐκεῖ.

ς΄. Βαρθολομαῖος δὲ Ἰνδοῖς, οἷς καὶ τὸ κατὰ Ματθαῖον εὐαγγέλιον ἐκδεδωκὼς ἐσταυρώθη κατὰ κεφαλῆς καὶ θάπτεται ἐν Ἀλλανῷ τῆς μεγάλης Ἀρμενίας. 10

ζ΄. Ματθαῖος δὲ τὸ εὐαγγέλιον ἑβραϊστὶ γράψας δέδωκεν ἐν Ἱερουσαλὴμ καὶ ἐκοιμήθη ἐν Ἱερείει τῆς Παρθίας.

2 Acta Ioan. per Prochor. (Zahn, Acta Ioan. p. 164, 12). Hipp. Theb. chron. interp. II 5, 5 (Diekamp p. 14, 1) cf. Nicet. David Paphl. or. VI in Ioan. (Migne 105, 124 A); Menol. Basilii die 26. Sept. **3** Hipp. Theb. chron. interp. V 5 (Diekamp p. 30) **4** Act. 12, 1—2 **6** Acta Philippi c. 133 (ed. Bonnet II 2 p. 64, 3), c. 137. 138 (p. 70, 3 ss) **8** Euseb. h. e. V 10, 3 **9** Acta Philippi c. 137 (ed. Bonnet II 3 p. 69, 15); cf. Menol. Basil. (Migne 117, 161 A) *κατὰ κεφαλῆς*. Iosephus Rhetor (Lipsius, Die apocr. Apostelgesch. II 2, 105) **11** Papias apud Euseb. h. e. III 39, 15 **12** Nicetas Dav. Paphl. or. XI (Migne 105, 233 A—B). Symeon Metaphr. (Migne 115, 820).

1 *συνεγράψατο*] *ἐκήρυξε* f 2 *λείψανον*] *σῶμα* e² *τὸ*] *καὶ* F 4 *ἀδελφὸς αὐτοῦ*] *ὁ τοῦ Ζεβεδαίου* D *Ἰάκωβος* + *ὁ* Ce¹f¹ *ἐν — κηρύσσων*] *εὐαγγέλιον κηρύξας* f² 4 *καὶ* — 5 *ἐκεῖ*] *ἐκοιμήθη δὲ ἐν Ἀκεὶμ τῆς μαρμαρικῆς* D 6 *ε΄*. — 7 *ἐκεῖ* ⌊ B *Φίλιππος* + *δὲ* f² *ἐν Ἱερ.* — *ἐκεῖ*] *σταυροῦται κατακέφαλα, τέθαπται ἐν Ἱεραπόλει τῆς Ἀσίας* D *Δομετιανοῦ* + *τοῦ βασιλέως* f² 8 *ε΄*. *Βαρθ.* et sic deinceps numeri B 9 *ἐκδέδωκεν* e 10 *Ἀβλανῷ* Ee¹ *Ἀλαγῷ* B *Ἀλανῷ* B¹ *Ἀλβανῷ* f¹ *μεγάλης* ⌊ C 9 *ἐκδεδωκὼς* — 10 *Ἀρμενίας*] *αὐτοῖς δέδωκεν πρὸ τῆς σφαγῆς ἐκδαρθεὶς ὥσπερ θῆλαξ καὶ ἔπειτα παρατομηθεὶς ὡς ὁ Παῦλος* D *ἐν — Ἀρμενίας*] *ἐκεῖ* f *ἐν — Ἀρμενίας* ⌊ e f prius Bartholomaeum *ε΄*, deinde Philippum *ς΄* posuit; *ζ΄* et *η΄* D subvertit 11 *δὲ* ⌊ D *δὲ*] *ὁ εὐαγγελιστὴς* f² *ἑβραϊστὴ* C *ἑβραΐδι διαλέκτῳ* D *συγγράψας* ABDee¹f¹ 12 *Ἱερουσαλὴμ — Παρθίας*] *Σιὼν* D *Ἱερεῖ* Ee¹ *Ἱερέῃ* C *Ἱερέει* Af¹g *Ἱερείει*] *τωμέρη* (sic) f *παρθενίας* C

η΄. Θωμᾶς ἐν Πάρθοις, Μήδοις, Πέρσαις, Ὑρκανοῖς, Βακτροῖς, Μάργοις κηρύξας ἐλακιδιάσθη τοῖς τέσσαρσι μέρεσιν αὐτοῦ ἐν πόλει Καλαμηνῇ τῆς Ἰνδικῆς καὶ θάπτεται ἐκεῖ.

5 θ΄. Ἰάκωβος δὲ Ἀλφαίου, κηρύσσων ἐν Ἱερουσαλήμ, ὑπὸ Ἰουδαίων καταλευσθεὶς ἀναιρεῖται καὶ θάπτεται ἐκεῖ παρὰ τῷ ναῷ.

ι΄. Ἰούδας ὁ καὶ Λεββαῖος Αἰδεσινοῖς καὶ πάσῃ Μεσοποταμείᾳ κηρύξας ἐκοιμήθη ἐν Βηρυτῷ καὶ θάπτεται ἐκεῖ.

10 ια΄. Σίμων ὁ Κανανίτης ὁ τοῦ Κλωπᾶ, ὁ καὶ Ἰούδας, μετὰ Ἰάκωβον τὸν δίκαιον ἐπίσκοπος γενόμενος Ἱεροσολύμων, ἐκοιμήθη καὶ θάπτεται ἐκεῖ, ζήσας ἔτη ρκ΄.

ιβ΄. Ματθίας δὲ εἷς ὢν τῶν ο΄, συγκαταριθμεῖται τοῖς ια΄ ἀποστόλοις καὶ κηρύσσων ἐν Ἱερουσαλὴμ ἐκοιμήθη καὶ 15 θάπτεται ἐκεῖ.

1 Nicetas Dav. Paphl. or. VII (Migne 105, 136 D ss). Niceph. Call. h. e. II 40 (Migne 145, 861 D) **2** cf. Acta Thomae c. 164 (ed. Bonnet II 2 p. 278, 4. 13); 165 (ib. II 2 p. 278, 21; 279, 19) **5** Hipp. Theb. chron. interp. IV 7 (Diekamp p. 25, 3); secundum Hegesippum apud Euseb. h. e. II 23, 4—6 et Flav. Ioseph. antiqu. 20, 9, 1 **8** Acta Thaddaei c. 1. 5. 8 (ed. Lipsius I 276 ss) **10** Hegesippus apud Euseb. h. e. III 32, 1. 3 **13** Act. 1, 23; Euseb. h. e. I 12, 3

1 ἐν] δὲ f²g Πέρσαις ∟ C Πέρσαις] Καρμανοῖς D 2 ἐλακήδη ἐλογχιάσθη Eg in marg. ἐλογχιάσθη A ἐλακιδιάσθη Be¹e² λογίσθη (sic) C ἐλακιδ. — 4 ἐκεῖ ∟ D 2 τέτρασι ee¹f 3 Καλαμίνῃ be¹ Καλουμένῃ e Καλαμικῇ e²e³ 5 κηρύσσων — 6 καταλευσθεὶς] ὁ ἐπικεκλημένος δίκαιος λίθοις ὑπὸ Ἰουδαίων ἐν Ἱεροσολύμοις ἀναιρεῖται D καταλευθεὶς e¹ παρὰ — 7 ναῷ ∟ C 8 Ἰούδας] Θαδδαῖος D Λεββαῖος + ὁ καὶ Ἰούδας D Ἐδεσσηνοῖς Df² 9 Βηρυττῷ Eee¹ κηρύξας — ἐκεῖ] ἐπὶ Αὐγάρου βασιλέως Ἐδεσσηνῶν τελευτᾷ, θάπτεται δὲ ἐν Βηριτῷ D 10 Κλοπᾶ f¹ Κλεόπα D Κλωπᾶ ∟ ὁ A 12 ἐκοιμήθη — ἐκεῖ ∟ D ἐκεῖ manu recent. additum ζήσας ἔτη ρκ΄ A ρκ΄ + σταυρῷ ἐμαρτύρησεν ἐπὶ Τραιανοῦ D 13 Ματθ//ος A Ματθαῖος B¹C ο΄ + μαθητῶν D συναριθμεῖται f² 14 καὶ — 15 ἐκεῖ] ἀντὶ Ἰούδα τοῦ Ἰσκαριότου D

ιγ'. Παῦλος δὲ μετ' ἐνιαυτὸν ἕνα τῆς τοῦ Χριστοῦ ἀναλήψεως εἰσῆλθεν εἰς τὴν ἀποστολὴν καὶ ἀρξάμενος ἀπὸ Ἱερουσαλὴμ προῆλθεν ἕως τοῦ Ἰλλυρικοῦ καὶ Ἰταλίας καὶ Σπανίας κηρύσσων τὸ εὐαγγέλιον ἔτη λε'. Ἐπὶ δὲ Νέρωνος ἐν Ῥώμῃ τὴν κεφαλὴν ἀποτμηθεὶς θάπτεται ἐκεῖ. 5

ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ ΠΕΡΙ ΤΩΝ Ō ΑΠΟΣΤΟΛΩΝ.

α'. Ἰάκωβος ὁ ἀδελφόθεος ἐπίσκοπος Ἱεροσολύμων.

β'. Κλεώπας ὁ ἐπίσκοπος Ἱεροσολύμων.

γ'. Ματθίας ὁ ἀναπληρώσας τὸν τόπον τῶν ια' ἀποστόλων. 10

δ'. Θαδδαῖος ὁ τὴν ἐπιστολὴν Αὐγάρῳ κομίσας.

ε'. Ἀνανίας ὁ βαπτίσας Παῦλον, ἐπίσκοπος Δαμασκοῦ.

ς'. Στέφανος ὁ πρωτομάρτυς.

ζ'. Φίλιππος ὁ τὸν εὐνοῦχον βαπτίσας.

η'. Πρόχορος ἐπίσκοπος Νικομηδείας, ὁ καὶ πρῶτος 15 ἐξελθὼν πιστεύσας μετὰ τῶν θυγατέρων αὐτοῦ.

θ'. Νικάνωρ ἀπέθανεν, ὅτε Στέφανος ἐμαρτύρησεν.

3 Origenes apud Euseb. h. e. III 1, 3 **4** cf. Rom. 15, 34; 1 Clem. 5 **6** Euseb. h. e. II 1, 3 et II 23, 3 ss **8** Hegesippus apud Euseb. h. e. III 32, 3 **9** Act. 1, 23 **11** Acta Thaddaei c. 1. 5. 8 **13—15** Act. 6, 5; 7, 54; 8, 34 s; Menolog. Basil. die 28. Iulii. **17** Act. 6, 5

1 *δὲ — 3 προῆλθεν* ∟ D 1 *Χριστοῦ*] *κυρίου* e^2 3 *//λυρικοῦ* A *ἠλιρυκοῦ* C 4 *Ἱσπανίας* D *κηρύσσων — λε'* ∟ D 5 *ἐν Ῥώμῃ* ∟ C *ἀπὸ Ἱερουσαλὴμ ἀρξάμενος κηρύσσειν — προῆλθεν ἀποτμήθη* (sic) *καὶ* D *ἐκεῖ*] *ἐν αὐτῇ* D 6 *αὐτοῦ* + *Ἱππολύτου* Ee^{2}g *περὶ τῶν ο' ἀποστόλων* in margine A *περὶ — ἀποστόλων* ∟ C 8 *Κλεωπᾶς* Efg 9 *ια'*] *ἕνδεκα* e^{2}e^3 *τόπον τῶν* ∟ B^1 *ιβ'* B^1; Ee^1 ponit priorem Ananiam, deinde Thaddaeum 11 *Ἀνάρῳ* A *Ἀβάρῳ* e^4 *αὔγαρον* B^{1}e^{1}e^2 12 *ἐπίσκοπον* B^{1}Ce^3 *Δαμάσκου* Ee^{1}e^3 14 *εὐνοὺχ* A 15 *Πρόχωρος* Be^3 *////είας* B^1 17 E ponit priorem *θ'. Τίμων*, deinde *ι'. Νικάνωρ*

ι'. Τίμων ἐπίσκοπος Βόστρης.
ια'. Παρμένων ἐπίσκοπος Σόλων.
ιβ'. Νικόλαος ἐπίσκοπος Σαμαρείας.
ιγ'. Βαρνάβας ἐπίσκοπος Μεδιολάνου.
5 ιδ'. Μάρκος ὁ εὐαγγελιστὴς ἐπίσκοπος Ἀλεξανδρείας.
ιε'. Λουκᾶς ὁ εὐαγγελιστής.

Οὗτοι ιε' ἐκ τῶν ο' τυγχανόντων διασκορπισθέντων ἐπὶ τῷ ῥήματι ὃ εἶπεν ὁ κύριος· ἐὰν μή τις μου φάγῃ τὴν σάρκα καὶ πίνῃ μου τὸ αἷμα, οὐκ ἔστιν μου ἄξιος. Ἀλλ' 10 ὁ μὲν διὰ Πέτρου, ὁ δὲ διὰ Παύλου πάλιν ἐπανακάμψαντες πρὸς κύριον εὐαγγελίζεσθαι καταξιοῦνται, ὑπὲρ οὗ καὶ ἐμαρτύρησαν, ὁ μὲν πυρποληθείς, ὁ δὲ σταυρωθεὶς ἐπὶ ἐλαίας.

ις'. Σίλας ἐπίσκοπος Κορίνθου.
ιζ'. Σιλουανὸς ἐπίσκοπος Θεσσαλονίκης.
15 ιη'. Κρίσκης ἐπίσκοπος Καρχηδόνος ἐν Γαλλίαις.
ιθ'. Ἐπαινετὸς ἐπίσκοπος Καρθαγένης.
κ'. Ἀνδρόνικος ἐπίσκοπος Παννονίας.
κα'. Ἀμπλίας ἐπίσκοπος Ὀδύσσου.
κβ'. Οὐρβανὸς ἐπίσκοπος Μακεδονίας.
20 κγ'. Στάχυς ἐπίσκοπος τοῦ Βυζαντίου.
κδ'. Βαρσαβᾶς ἐπίσκοπος Ἡρακλείας.

1 Act. 6, 5; Menolog. die 30. Ianuar **2** Act. 6, 5; Menolog. die 2. Mart. **3** Act. 6, 5 **4** Menolog. die 11. Oct., cf. Hieron. ad Eustoch. ep. 108 **8** Ioa. 6. 53 **13** Menolog. die 30. Iul. **14** 2 Cor. 1, 19; 1 Thess. 1, 1 **15** Euseb. h. e. III 4, 8; Ap. Constit. VII 46, 13; encomium (AA. SS. Iunii V 416) **16** Dehinc testimonia vide in textu A

1 Σίμων Be[1]e[2] Τιμόθεος E 2 Παρμενᾶς B[1]f[1]g βαρμενᾶς e[1] Σολῶν e[1]e[3] 3 ιβ'. d ∟ B 4 ///διολάνου E 5 in margine etiam Μάρκος E 7 οὗτοι + οἱ Ee[1]f[1] ιε'] οἱ δύο τυγχάνοντες ἐκ τῶν ο' διασκορπισθέντες Ee[1] 8 ὃ] ᾧ Ee[1] κύριος] Χριστός Ee[1]f[1] 9 πίει A 11 καταξιοῦνται e[1]e[2] 13 Σιλᾶς Ee[1]f[2] 15 Καρχηδόνος] Κάρχης e[3] Γαλίαις Ee[1]e[2] 16 Ἐπαίνετος g 21 Βαρσάβας e[1] Βαρνάβ. g

κε΄. Φύγελλος ἐπίσκοπος Ἐφέσου καὶ τὰ Σίμωνος ἐφρόνησεν.

κς΄. Ἑρμογένης, οὗτος ὁμόφρων αὐτοῦ γέγονεν.

κζ΄. Δημᾶς καὶ οὗτος ἱερεὺς εἰδώλων γέγονεν.

κη΄. Ἀπελλῆς ἐπίσκοπος Σμύρνης.

κθ΄. Ἀριστόβουλος ἐπίσκοπος Βρεττανίας.

λ΄. Νάρκισσος ἐπίσκοπος Ἀθηνῶν.

λα΄. Ἡρωδίων ἐπίσκοπος Ταρσοῦ.

λβ΄. Ἄγαβος προφήτης.

λγ΄. Ῥοῦφος ἐπίσκοπος Θηβῶν.

λδ΄. Ἀσύγκριτος ἐπίσκοπος Ὑρκανίας.

λε΄. Φλέγων ἐπίσκοπος Μαραθῶνος.

λς΄. Ἑρμῆς ἐπίσκοπος Δαλματίας.

λζ΄. Πατρόβουλος ἐπίσκοπος Ποτεόλων.

λη΄. Ἑρμᾶς ἐπίσκοπος Φιλίππων.

λθ΄. Λῖνος ἐπίσκοπος Ῥώμης.

μ΄. Γάϊος ἐπίσκοπος Ἐφέσου.

μα΄. Φιλόλογος ἐπίσκοπος Σινώπης.

μβ΄. μγ΄. Ὀλυμπᾶς καὶ Ῥοδίων ἐν Ῥώμῃ ἐμαρτύρησαν.

μδ΄. Λούκιος ἐπίσκοπος Λαοδικείας Συρίας.

με΄. Ἰάσων ἐπίσκοπος Ταρσοῦ.

μς΄. Σωσίπατρος ἐπίσκοπος Ἰκονίου.

μζ΄. Τερέντιος ἐπίσκοπος Ἰκονίου.

μη΄. Ἔραστος ἐπίσκοπος Πανεάδος.

2 ἐφώρισεν A ἠφόρισεν B ἐφόρησεν e^3 ἐφρόνησεν δὲ τὰ τοῦ Σίμωνος e^1 3 Ἑρμογένης + καὶ e^1 4 Δῆμας A Δήμας e^1 6 Βρεττανίας f^1 8 Τάρσου BB^1CDEe^1 10 Ῥούφων Ae^1 12 Μάρθων Ae^1 13 ἑρμίς A 14 Ποτύλων Ae^3 Ποτιόλων B^1 Πατροβᾶς e^1 15 Φιλιππωνπόλεως Ce^1 18 Σινόπης Ae^3 19 καὶ ∟ A ἐμαρτύρησαν + σὺν τῷ Παύλῳ in margine A in textu Ee^1 20 Λαοδικ. Συρ.] Ὀλυμπιάδος e^3 21 Ἰάσων suprascript. in A Ταρσοῦ] Συρίας e^3 22 Εἰκονίου Ae^3 23 μζ΄ — Ἰκονίου ∟ Ee^1 Τέρτιος Ef^1g 24 Πανιάδος B^1 Πανελλάδος g

μθ'. Κούαρτος ἐπίσκοπος Βηρύτου.

ν'. Ἀπολλῶς ἐπίσκοπος Καισαρείας.

να'. Πέτρος ἐπίσκοπος Κονίας.

νβ'. Σωσθένης ἐπίσκοπος Κολοφωνίας.

5 *νγ'. Τυχικὸς ἐπίσκοπος Κολοφωνίας.*

νδ'. Ἐπαφρόδιτος ἐπίσκοπος Ἀνδριακῆς.

νε'. Καῖσαρ ἐπίσκοπος Δυῤῥαχίου.

νς'. Μάρκος ὁ ἀνεψιὸς Βαρνάβα, ἐπίσκοπος Ἀπολλωνίας.

10 *νζ'. Ἰοῦστος ἐπίσκοπος Ἐλευθερουπόλεως.*

νη'. Ἀρτεμᾶς ἐπίσκοπος Λύστρας.

νθ'. Κλήμης ἐπίσκοπος Σαρδινίας.

ξ'. Ὀνησίφορος ἐπίσκοπος Κορονίας.

ξα'. Τυχικὸς ἐπίσκοπος Καλχιδῶνος.

15 *ξβ'. Κάρπος ἐπίσκοπος Βηρύτου τῆς Θράκης.*

ξγ'. Εὔοδος ἐπίσκοπος Ἀντιοχείας.

ξδ'. Ἀρίσταρχος ἐπίσκοπος Ἀπαμείας τῆς Συρίας.

ξε'. Μάρκος καὶ Ἰωάννης ὁμοίως ἐπίσκοπος Βιβλουπόλεως.

20 *ξς'. Ζηνᾶς ἐπίσκοπος Διοσπόλεως.*

ξζ'. Φιλήμων ἐπίσκοπος Γάζης.

ξη'. Ἀρίσταρχος, ξθ'. Πούδης, ο'. Τρόφιμος, ὅστις σὺν Παύλῳ ἐμαρτύρησεν.

1 *Βηρυτοῦ* B^{1}e^1 *βιῤῥύτου* A 3 *Πέτρος* lacuna B^1 *Πέτρος — Κονίας*] *Κηφᾶς* Ee^{1}f^{1}f^{2}g post *να'* lacuna C 5. 14 *Τύχικος* Ee^{1}g 6 *Ἀνδρακίου* e^3 8 *ὁ* ∠ B^{1}Eef^1 11 *Λύστρας* additum in A a correctore 13 *Κορωνείας* e^1 *Κορώνης* Ee^{1}g 14 *Καλχηδόνος* B^{1}E *Χαλκηδ.* g 15 *Βηρύτου*] *Βεροίας* a correctore additum in A *βεροίας* Ee^1 17 *τῆς Συρίας* ∠ BB^{1}Ee^{1}f^{1}f^2 18 *Μάρκος* + *ὁ* BB^{1}Ee^{1}g *ὁμοίως* ∠ e^1 *ἐπίσκοποι* e^1 20 *διοπόλεως* Ee^1 21 *Φιλήμων*] *Φιλίππων* e^3 22 *Ἀρίσταρχος* + *ἐπίσκοπος* f^1 *Σπούδης* + *ἐπίσκοπος* f^1 *ὅστις* ∠ e^1 *Τρόφιμος*] *Τυχικὸς ἐπίκοπος Κολοφωνίας* e^6 *σὺν* + *τῷ* AEe^1 24 *ἐμαρτύρησεν* + *οα'. Τίμων, οβ'. Νίγερ* e^{3}e^{4}e^{5}e^6 In A sequitur: *περὶ τῶν πατριαρχῶν Ῥώμης*, item in e^{3}e^{4}e^{5}e^6

D.

INDEX ANONYMUS GRAECO-SYRUS.

A = Vatic. 2001 saec. XII fol. 302 v.
B = Vatic. 1506 saec. XIII—XIV fol. 78 v.

ΤΑ ΟΝΟΜΑΤΑ ΤΩΝ ΑΓΙΩΝ ΚΑΙ ΕΝΔΟΞΩΝ ΑΠΟΣΤΟΛΩΝ 5
ΤΩΝ ΙΒ ΚΑΙ ΠΟΥ ΕΔΙΔΑΞΑΝ ΚΑΙ ΠΩΣ ΕΤΕLΕΙΩΘΗΣΑΝ.

α'. Πέτρος ἀπὸ Βιθσαϊδᾶ, οὗτος γενόμενος ἐπίσκοπος πρῶτον ἐν Ἀντιοχείᾳ, ἔπειτα δὲ ἐν Ῥώμῃ. Ἐκεῖ τελειοῦται ὑπὸ Νέρωνος σταυρωθεὶς κατακέφαλος.

β'. Παῦλος ἀπὸ Ταρσοῦ τῆς Κιλικίας ἀναστραφεὶς ἐν 10 *Ἱεροσολύμοις ὑπὸ Γαμαλιήλ, ἀπὸ Ἱερουσαλὴμ μέχρι τοῦ Ἰλλυρικοῦ κηρύξας ἐν Ῥώμῃ ὁμοίως τελειοῦται.*

γ'. Ἀνδρέας ὁ ἀδελφὸς Σίμωνος Πέτρου, κηρύξας ἐν τῇ Ἑλλάδι εἰς Πάτρας τελειοῦται ὑπὸ τοῦ Αἰγεάτου.

δ'. Ἰωάννης ὁ εὐαγγελιστής. 15

ε'. Ἰάκωβος ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ, υἱοὶ Ζεβεδαίου ταὐτοῦ ὑπάρχοντος· ὁ μὲν Ἰάκωβος ὑπὸ Ἡρώδου τελειοῦται ξίφει, ὁ δὲ Ἰωάννης ἐν Ἐφέσῳ ἐτελειώτησεν μετὰ ξη' ἔτη μετὰ τὴν κυρίου ἀνάληψιν.

7 Ioa. 1, 44; Euseb. h. e. III 36, 1; chronicon ad ann. 40; cf. Act. 12, 3 **9** Ioa. 21, 18 s. Origenes apud Euseb. h. e. III 1, 2; Mart. Petr. c. 8 et 9; Euseb. demonstr. evang. III 5, 65; acta Petri et Pauli c. 81 **10** Act. 22, 3 **11** Origenes apud Euseb. h. e. III 1, 3 **13** Ioa. 1, 40 **14** Acta Andr. (ed. Bonnet II 1 p. 38, 27); Martyr. Andr. (ibidem p. 51, 1) **16** Mt. 4, 21 **17** Act. 12, 1—2 **18** Polycrates apud Euseb. h. e. V 24; Euseb. theophan. IV 6. Acta Ioan. 115 (ed. Bonnet II 1, 215, 1—4) **19** Hieronymus et alii; vide P. Corssen, Monarchian. Prologe zu den vier Evangelien. T. u. U. XV 1, 1896, p. 81

5 *Τὰ* ⌊ A *Ἄλλη τάξις. Τὰ* B 6 *ποῦ*] *πῶς* B *ἐτελιώθησαν* B 7 *Βιθσαϊδά* B 9 *κατὰ κεφαλῆς* B 12 *τελειοῦται*] *τελευτᾶ ὑπὸ Νέρωνος ξίφει* B 14 *Αἰγεάτου* + *ὀρθῶς σταυρωθείς* B 15 *εὐαγγελιστὴς* + *μετέστη ἐν Ἐφέσῳ* B 16 *ταὐτοῦ*] *ἐξ αὐτῶν ὁμοίως Βιθσαϊδαῖοι* B 18 *ἐτελειώτησεν*] *μετέστη* B

ϛ'. *Φίλιππος ἐξ αὐτῆς ὁμοίως Βιθσαιδᾶ, ἐν Ἱεραπόλει μαρτυρεῖ.*

ζ'. *Σίμων ὁ ζηλωτής. ὁ ἀπὸ Κανᾶν τῆς Γαλιλαίας ἐν Βοσπόρῳ τῆς Ἰβερίας ξίφει τελειοῦται.*

5 η'. *Βαρθολομαῖος ἐν Ἀρβανοπόλει τῆς Ἀρμενίας σταυροῦται.*

θ'. *Θωμᾶς ὁ καὶ Ἰούδας ἀπὸ Ναζαρὲτ ἐν Ἰνδίᾳ τῇ παλαμήτιδι τελειοῦται περιδαρείς.*

ι'. *Ματθαῖος ὁ τελώνης ὁ καὶ εὐαγγελιστής, ἐν Ἥρῃ 10 τῆς Παρθίας τελειοῦται λίθοις.*

ια'. *Ἰούδας ὁ ἀδελφὸς Ἰακώβου ἐν Ῥεβὲκ τῇ Βλεμμοίῳ ἀναρτηθεὶς καὶ τοξευθεὶς τελειοῦται.*

ιβ'. *Ἰάκωβος ὁ Ἀλφαίου υἱὸς ἐν Ἰνδίᾳ τῆς Μαρμαρικῆς σκελόκλαστος.*

15 *Αἱ μὲν οὖν τῶν δώδεκα ἀποστόλων τοῦ κυρίου αὗται αἱ προσωνυμίαι.*

Αἱ δὲ τῶν ἑβδομήκοντα δύο μαθητῶν τοῦ κυρίου, αἱ ἐν τῷ κατὰ Λουκᾶν εὐαγγελίῳ μνημονευομέναι προσωνυμίαι αὗταί εἰσιν.

20 α'. *Ἰάκωβος ὁ δίκαιος, ὃς καὶ πρῶτος ἐν Ἱεροσολύμοις ἐπεσκόπευσεν, ὁ ἀδελφὸς τοῦ κυρίου κατὰ σάρκα.*

1 Ioa. 1, 44 **2** Acta Philippi c. 133 (ed. Bonnet II 2 p. 64, 3) **4** Epiphanius monach. vita Andreae (ed. Dressel p. 67). Moses Khoren. **5** Acta Philippi c. 137 (ed. Bonnet II 2 p. 69, 15) **8** Confusio cum martyrio Bartholomaei c. 9 **10** vgl. Lipsius, Apocr. Apostelgesch. II 2, 130 Nota 1 **11** traditio Armeniaca **13** Nicetas David Paphl. or. VIII (Migne 105, 157 C); Niceph. Call. h. e. II 40 (Migne 145, 864 B) **20** Hegesippus apud Euseb. h. e. II 1, 3 et II 23, 4—6

1 *Βιθσαϊδαῖος* B 3 *Κανᾶ* B 4 *Εἰβερίας* A 5 *Ἀρβάνῳ πόλει* A 7 *Ἰούδας*] *Δίδυμος* B *παλαμήτιδι*] *Καμίτιδι* B 8 *περιδαρείς*] *λογχευθεὶς ὑπὸ παρανόμου ἀνδρῶν* in margine *περιδαρεὶς ἔνθα* B 9 *Ἥρῃ*] *Εἴρει* B 10 *λίθοις*] *δὲ πυρός* B 11 *ὁ* ∟ B 13 *υἱὸς* ∟ B 14 *σκελέμματος* B 15 *ιβ'* B 20 *πρῶτος — Ἱεροσολύμοις*] *Ἱεροσολύμων* B

β΄. Ματθίας ὁ συγκαταψηφισθεὶς μετὰ τῶν ἕνδεκα.

γ΄. Ἰωσὴφ ὁ καὶ σὺν αὐτῷ τοῦ κλήρου ἠξιωμένος.

δ΄. Ἰωσὴφ ὁ ἀπὸ Ἀριμαθίας ὁ αἰτησάμενος πρὸς ταφὴν τὸ δεσποτικὸν σῶμα.

ε΄. Μάρκος ὁ εὐαγγελιστής. 5

ϛ΄. Βαρνάβας ὁ ἀνεψιὸς αὐτοῦ, καθὼς ἡ Πέτρου δηλοῖ ἐπιστολή.

ζ΄. Λουκᾶς.

η΄. Κλεώπας καὶ οἱ εἰς Ἐμμαοῦμ πορευόμενοι κἀκεῖ τὸν Ἰησοῦν θεασάμενοι. 10

θ΄. Σένεκας, οὗ καὶ ἐπιστολαὶ σώζονται πρὸς τὸν ἀπόστολον Παῦλον.

Οἱ ἐν Ἀντιοχείᾳ ὄντες, καθὼς ἡ βίβλος τῶν πράξεων δηλοῖ.

ι΄. Συμεὼν ὁ καὶ Νίγερ.

ια΄. Λούκιος ὁ Κυρηναῖος. 15

ιβ΄. Μαναὴν ὁ σύντροφος Ἡρώδου.

ιγ΄. Σωσθένης ὁ ἅμα Παύλῳ ἐν ταῖς πρὸς Κορινθίους ἐπιστολαῖς.

1 Act. 1, 23

2 ἠξιωμένος + ὁ καλούμενας Βαρσαβᾶς ἐπεκλήθη δὲ Ἰοῦστος ὁ λεγόμενος Ἰησοῦς ἐν τῇ πρὸς Κολοσσαεῖς πράξει B 5 ε΄ — 8 Λουκᾶς] ε΄. Κλήμης ὁ Ῥωμαῖος μαθητὴς Πέτρου. ζ΄. Μάρκος ὁ εὐαγγελιστής, Αἰγυπτίοις καὶ Ἀλεξανδρεῦσι κηρύσσει τὸ εὐαγγέλιον, τελειοῦται ἐν Ἀλεξανδρείᾳ οἰκήσας ἐν τοῖς Καπιτάνοις, θάπτεται δὲ ἐν τοῖς ⟨β⟩ουκόλου τῷ μαρτυρίῳ μετὰ Ἰούκτορος, ἔνθα καὶ πάντες οἱ ἐπίσκοποι κεῖνται οἱ πρὸ Θεωνᾶ, ἐτελειώθη ὑπὸ Καλοδίων συρόμενος, τὸ δὲ σῶμα αὐτοῦ πυρὶ μετὰ θάνατον παρέδωκεν. ζ΄. Ἰωάννης ἐλέγετο υἱὸς Μαρίας ἐν ταῖς πράξεσι τῶν ἀποστόλων, τοῦτον υἱὸν ἡ Πέτρου δηλοῖ ἐπιστολὴ ἡ πρώτη. ϛ΄. Ἰάσων, Ἀπολλὼς ὁ Ἀλεξανδρεύς B 9 Κλεόπας B οἱ] ὁ ... πορευόμενος ... θεασάμενος B 11 Σένεκας — 12 Παῦλον] Ἄρχιππος ἐκ τῆς πρὸς Κολοσσαεῖς ἐν α΄ B 12 in margine ϛ΄. θ΄. ι΄. ια΄. ιβ΄. ιγ΄. ἐκ τῶν πράξεων B 14 καὶ] ἐπικαλούμενος B 15 ια΄ — Κυρηναῖος ∟ B 16 Μαναήν + τε B Ἡρώδου + τοῦ τετράρχου B 17 ἐν — 18 ἐπιστολαῖς] ἀρχισυναγωγός Κρῖσπος ἐλέγετο B

ιδ'. Κηφᾶς ὃν ἤλεγξε Παῦλος ἐν Ἀντιοχείᾳ· οὐ γάρ ἐστιν ὁ μέγας Πέτρος, καθὼς Κλήμης μαρτυρεῖ ἐν τῷ πέμπτῳ λόγῳ τῶν ὑποτυπώσεων καὶ Εὐσέβιος ἐν τῇ ἐκκλησιαστικῇ ἱστορίᾳ.

5 ιε'. Θαδδαῖος ὁ τὸν Αὔγαρον θεραπεύσας, οὗ καὶ ἱστορία σώζεται.

ις'. Ἑρμᾶς ὁ καὶ ποιμήν, περὶ οὗ Παῦλος Ῥωμαίους ἐπιστέλλων ἀσπάζεται καὶ τοὺς σὺν αὐτῷ πάντας, ὧν εἷς ἦν οὗτος.

10 ιζ'. Ἀνδρονίκος. ιη'. Ἰωνίας. ιθ'. Ἀμπλίας. κ'. Οὐρβανός. κα'. Ῥωδίων. κβ'. Ἀσύγκριτος. κγ'. Ἰάσων, περὶ τούτου λέγει ὁ Παῦλος, πρὸ αὐτοῦ γεγονέναι ἐν Χριστῷ.

Οἱ ἑπτὰ διάκονοι ὧν εἰσὶν οὗτοι.

κδ'. Στέφανος. κε'. Φίλιππος. κς'. Πρόχορος. κζ'. Τί-15 μων. κη'. Νικάνωρ. κθ'. Παρμενᾶς. λ'. Νικόλαος· μαρτυρεῖ ἡ βίβλος τῶν πράξεων λέγουσα· συναγαγόντες οἱ ιβ' τὸ πλῆθος τῶν μαθητῶν, οἱ ἀποσταλέντες ἐν Ἀντιοχείᾳ μετὰ Βαρνάβα καὶ Παύλου.

λα'. Ἰούδας. λβ'. Σίλας. λγ'. Σιλουανός· μεθ' οὗ Παῦ-20 λος Θεσσαλονικεῦσι γράφει. λδ'. Σίμων ὁ τοῦ Κλοπᾶ· περὶ οὗ τὸ κατὰ Ἰωάννην μέμνηται· οὗτος γέγονεν ἐπίσκοπος τῶν Ἱεροσολύμων, καὶ ἐμαρτύρησεν ἐπὶ Δομετιανοῦ τοῦ βασιλέως ξίφει τὴν κεφαλὴν ἀποτμηθεὶς ἐν Καισαρείᾳ τῆς Παλαιστίνης.

25 λε'. Μνάσων ὁ Κύπριος, περὶ οὗ ἡ βίβλος τῶν πράξεων μέμνηται λέγουσα ἀρχαῖον αὐτὸν εἶναι μαθητήν.

λς'. Ἄγαβος ὁ ἐπὶ Παῦλον προφητεύσας διὰ τῆς ζώνης.

2 μαρτυρεῖ] ἱστορεῖ B 5 οὗ] ᾧ B 8 ὧν — 9 οὗτος ∟ B 10 Ἀνδρόνικος + ἐν τῇ πρὸς Ῥωμαίους B 11 κα'. Ἡρωδίων B Ἰάσων] Φιλόλογος B 13 διάκονοι + τῆς χάριτος B 15 λ'. Νικόλαος ∟ B 19 Σίλας] Θίμι/// B 20 γράφει + Ἐπαίνετος ἐν τῇ πρὸς Ῥωμαίους B Σίμων — 24 Παλαιστίνης] λδ'. ⟨desunt tria verba⟩ α'. Φιλήμων B

λζ'. Ἀνανίας ὁ τὸν Παῦλον βαπτίσας ἐν Δαμασκῷ.

λη'. Ἰγνάτιος ὁ γενόμενος Ἀντιοχείας ἐπίσκοπος· ἡ αὐτοῦ ἐπιστολὴ μαρτυρεῖ, ἣν ἀπέστειλεν Ἀντιοχεῦσιν, ὁπότε ἀπήγετο ἐν Ῥώμῃ μαρτυρῆσαι ὑπὸ Τραιανοῦ θηρίοις εἰς βωρᾶν κατακριθείς. 5

λθ'. Σίμων ὁ Κυρηναῖος ὁ ἀγγαρευθείς, ἵνα ἄρῃ τὸν σταυρὸν τοῦ Ἰησοῦ καὶ οἱ τούτου υἱοί.

μ'. Ροῦφος. μα'. Ἀλέξανδρος. μβ'. Ναθαναὴλ ὁ γραμματεύς, ὁ εἰπών· ἐκ Ναζαρὲτ δύναταί τι ἀγαθὸν εἶναι;

μγ'. Νικόδημος ὁ Φαρισαῖος. μδ'. Κλοπᾶς καὶ οἱ ἀδελ- 10 φοὶ αὐτοῦ. με'. Ἰωσήφ. μς'. Ἰάκωβος. μζ'. Ἰούδας. μη'. Σίμων. μθ'. Σίμων ἕτερος, παρ' ᾧ ἐξενίσθη ὁ ἅγιος Πέτρος ἐν Ἰόππῃ.

ν'. Λουκᾶς ὁ ἰατρὸς Ἀντιοχεὺς ὁ καὶ εὐαγγελιστής, ὡς τὰ παρ' αὐτοῦ γραφέντα μηνύει. 15

να'. Βαρνάβας, οὗ καὶ ἡ ἐπιστολὴ σώζεται, ὅτι δεδεμένος ἐν Ῥώμῃ ἀνήχθη μετὰ τὴν τελευτὴν Παύλου κἀκεῖ τελειοῦται.

Τούτων τῶν προγεγραμμένων τοῦ κυρίου μαθητῶν τὸ ὄντως ἐστὶν ἀκριβῶς εἰδέναι ἑκάστου τὴν προσωνυμίαν, 20 τοῦτο μὲν ἐκ τῶν ἁγίων γραφῶν, τοῦτο δὲ ἐξ ἀρχαίων ἱστοριογράφων, τινῶν δὲ καὶ ἐπιστολαὶ σώζονται, [καθὼς τὴν μαρτυρίαν ἐσήμανεν], τῶν δὲ λοιπῶν κατὰ τὰ ὀνόματα εὕρομεν ἐν ἀντιγράφῳ τινὶ κείμενα οὕτως.

5 κατακριθείς + ἐν α'. Εὔοδος ἢ Εὔβουλος ἐν τῇ πρὸς Τιμόθεον B 6 Σίμων — 10 Φαρισαῖος] ἐν α'. Ἐπαφρᾶς ἢ Ἐπαφρόδιτος ἐν τῇ πρὸς Κολυσσαεῖς. μ'. ////τος πρὸς Κορινθίους α'. μα'. Ζηλᾶν (sic) τὸν νομικὸν πρὸς Τίτον. μβ'. Λῖνον B 10 μδ'. — 15 μηνύει] μδ'. Πούδην πρὸς Τιμόθεον β'. με'. μς'. Τύχικος ἢ Τρόφιμος οἱ Ἀσιανοί. μζ'. Σώπατρος Κυρηναῖος ἢ Σωσίπατρος. μη'. Ὀνησίφορος. μθ'. Μάρκος ὁ ἀνεψιὸς Βαρνάβα ἐν τῇ πρὸς Κολοσσαεῖς. ν'. Σίμων Βυρσεύς (sic), παρ' οὗ ἐξενίσθη ὁ ἅγιος Πέτρος ἐν Ἰόπῃ B 16 να'. + Ἰωσὴς ὁ καὶ B 22 καθὼς — ἐσήμανεν glossa in A

νβ'. Ἰωάννης, ὃν καλοῦσι πατήρ. νγ'. Βαρσάββας. νδ'. Στέφανος.

Οἱ μὲν ἀδελφοί, οἳ ἅμα Πέτρῳ ⟨ἀνῆλθον⟩ ἐν Καισαρείᾳ ἀπὸ Ἰόππης. νε'. Χαρίσιος. νϛ'. Μίλιγγος. νζ'. Γαῖος.
5 νη'. ⟨Ἀ⟩κύλας. νθ'. Φλέγων.

Οἱ ἅμα Κορίνθ[ί]ῳ ἀποστατήσαντες, ὅτι αὐτὸς [εἰς] Κόρινθος γέγονεν αἱρεσιάρχης ἐκ τῶν οβ' μαθητῶν, ὑπάρχων καὶ συναπήχθησαν αὐτῷ ἕτεροι ἕνδεκα, ὧν τὰ ὀνόματά ἐστιν ταῦτα.

10 α'. Κόρινθος. β'. Εὔρων. γ'. Ἀπέλλης οὐχ ὁ δόκιμος. δ'. Συμεών. ε'. Λευίς. ϛ'. Μακουβᾶς. ζ'. Κλέων. η'. Συριανός. θ'. Κάνδαρος. ι'. Κλέων ἕτερος. ια'. Δημᾶς. ιβ'. Νάρκισσος.

Περὶ τούτων φασὶν λέγειν τὸν ἅγιον Ἰωάννην, ὅτι ἐξ
15 ἡμῶν ἐξῆλθον εἴς τινά μέν, ἀλλ' οὐκ ἦσαν ἐξ ἡμῶν· καὶ τὸν ἅγιον Παῦλον ἀποκλαίειν αὐτοὺς ψευδαποστόλους καὶ ἐργάτας δολίους. Τούτων οὖν ἀποστατήσαντες οἱ μακάριοι ἀπόστολοι ἐξελέξαντο ἀντ' αὐτῶν τούτους τοὺς ὑποκειμένους, ἵνα ὁ ἀριθμὸς τῶν οβ' μὴ διαφθαρῇ, ὥσπερ καὶ ἀντὶ
20 Ἰούδα ἀντεισήχθη Ματθίας· ἔστιν δὲ τὰ ὀνόματα αὐτῶν ταῦτα.

α'. Ἀπέλλης ὁ δόκιμος. β'. Ἀ⟨μ⟩πλίας. γ'. Οὐρβανός. δ'. Στάχυς. ε'. Πούπλιος. ϛ'. Ἀριστόβουλος. ζ'. Στέφανος οὐχ ὁ Κορίνθιος. η'. Ἀροδίων ὁ Ναρκίσσου. θ'. Ῥοῦφος.
25 ι'. Ὀλυμπᾶς.

Δώδεκα μὲν ἐξεβλήθησαν, δέκα δὲ ἀντεισήχθησαν, δι' ἣν αἰτίαν οὐκ ἴσμεν. Ἐν τοῖς ἁγίοις δὲ εὐαγγελίοις, εἴς τινα μὲν

1 Ἰωάννης — 5 Φλέγων] Κούαρτος ἐν τῇ πρὸς Ῥωμαίους. νγ'. Ἀχαικός. νδ'. Στεφανᾶς ἐν τῇ πρὸς Κορινθίους α'. νε'. Ἐνήτιμος ἢ Νάρκισσος. Γάϊος (ἐν πράξεσιν). Ἀρίσταρχος Μακεδὼν πρὸς Κορινθίους. Κάρπος. νη'. Ἀκύλας ὁ Πρισκύλλας πράξ. νθ'. Φλογέας ἢ Φλέγων. νζ'. Ἑρμᾶς B 3 ///λθον A
6 Multa illegibilia in B 8 συναπείχθ. A 23 Πριστόβουλος A

ἀντίγραφα περιέχει οβ', εἰς δὲ ἕτερα ο' μόνον· καὶ πάλιν, οὗτοι γενναίως τοῖς ψευδαποστόλοις ἀντηγωνίζοντο, διὰ τοῦτο ὁ μακάριος Παῦλος συνεργοὺς αὐτοὺς ἐν Χριστῷ καλεῖ.

E.

INDEX APOSTOLORUM DISCIPULORUMQUE DOMINI IN PSEUDO-SYMEONIS LOGOTHETAE CHRONICO ASSERVATUS. 5

A = Paris. 1712 saec. XIV fol. 64, exarat. a Gelzer.
B = Paris. 1712 saec. XIV fol. 64, collatio a Schoene facta.

ΟΙ ΛΟΙΠΟΙ ΙΒ ΑΠΟΣΤΟΛΟΙ. 10

α'. Πέτρος ὁ μέγας ἀπόστολος ἐν Ῥώμῃ ὑπὸ Νέρωνος τοῦ βασιλέως κατὰ κεφαλῆς σταυρωθεὶς τελειοῖ τὸν βίον.

β'. Ἀνδρέας ὁ τούτου αὐτάδελφος, ἐν Ἀχαίᾳ ἤτοι ἐν Πάτραις τῆς Πελοποννήσου ὑπὸ Αἰγεάτου τοῦ ἡγεμόνος σταυρωθεὶς καταλύει τὸν βίον. 15

γ'. Ἰωάννης ὁ θεολόγος ἐν Πάτμῳ ἐξωρίσθη, καὶ μετὰ τοῦτο ἐν Ἐφέσῳ τῆς Ἀσίας ταφεὶς μετετέθη.

δ'. Ἰάκωβος ὁ τοῦ [Ἀλφαίου, θεολόγος] ξίφει ὑπὸ Ἡρώδου ἀνῃρέθη.

11 Ioa. 21, 18. Martyr. Petri c. 8 et 9. Origenes apud Euseb. h. e. III 1, 2; Euseb. demonstr. evang. III 5, 65 **13** Ioa. 1, 40; Mt. 4, 18 **14** Acta Andreae (ed. Lipsius-Bonnet II 1 p. 38, 27), Martyr. Andr. (ibid. 51, 1) **16—17** Nicet. David Paphl. or. VI in Ioan. (Migne 105, 124 A); Menol. Basil. ad 26. Septbr. **18** Act. 12, 1—2

10 Ἔπειτα καθ' ἑξῆς οἱ κτλ. A ἀπόστολοι + ἤγουν A 12 τελειοὶ A 13 αὐταδέλφως A 14 Αἰγαία τοῦ A Ἀγαιάτου B

ε'. Φίλιππος ἐν Ἱεραπόλει ἐπί τινος κίονος κρεμασθεὶς κατὰ κεφαλῆς τελειοῦται.

ς'. Ματθαῖος ὁ εὐαγγελιστὴς καὶ τελώνης ἐν Εἰρήνῃ τῆς Παρθίας τελειοῦται λίθοις.

5 *ζ'. Θωμᾶς ὁ καὶ Δίδυμος ἐν Ἰνδίᾳ τῇ παλαμήτιδι λόγχαις ἐκκεντηθεὶς τελειοῦται.*

η'. Ἰάκωβος Ἀλφαίου ἐν Ἰνδίᾳ τῆς Ἀφρικῆς λίθοις παρὰ Ἰουδαίων ἀνῃρέθη.

θ'. Ἰούδας ὁ καὶ Θαδδαῖος καὶ Λεββαῖος καλούμενος 10 *υἱὸς μὲν Ἰωσήφ, ἀδελφὸς δὲ Ἰακώβου· ἐν Ῥεβέκτῃ τῇ πόλει παρὰ τῶν Βλεμμύων ἀναρτηθεὶς καὶ τοξευθεὶς τελειοῦται.*

ι'. Βαρθολομαῖος καὶ αὐτὸς ἐν Πάρθοις ὄρθιος σταυροῦται, ἀναλύει πρὸς κύριον.

ια'. Σίμων ὁ ἀπὸ Κανᾶ τῆς Γαλιλαίας ὁ καὶ λεγόμενος 15 *ζηλωτής, ἐν Βοσπόρῳ τῆς Ἰβηρίας ξίφει τελειοῦται.*

ιβ'. Ματθίας ὁ εἰσελθὼν ἀντὶ Ἰούδα τοῦ Ἰσκαριώτου ἐν Αἰθιοπίᾳ τελειοῦται.

Αἱ μὲν οὖν τῶν ιβ' ἀποστόλων τοῦ κυρίου προσωνυμίαι ἐν τούτοις· αἱ δὲ τῶν ο' οὕτως.

1 Acta Philippi c. 133 (ed. Bonnet II 2 p. 64, 3) **3** Mc. 2, 14 **4** Vgl. Lipsius, Die apocr. Apostelgesch. II 2, 130 Nota 1 **5** Ioa. 11, 16; 20, 24; cf. Acta Thomae c. 164 (Bonnet II 2 p. 278, 4. 13). Nicet. David Paphl. or. VII (Migne 105, 144 A); Menol. Basil. (Migne 117, 93 A); Niceph. Call. h. e. II 40 (Migne 145, 864 A) **7** Nicet. David or. VIII (Migne 105, 157 C) **8** cf. Hegesippus apud Euseb. h. e. II 23, 4—6 **9** Traditio Armeniaca **13** Acta Philippi c. 137; Nicet. David Paphl. or. X (Migne 105, 209 D); Niceph. Call. h. e. II 39 (Migne 145, 861 B—C) **14** Epiphanius monach. vita Andreae (ed. Dressel, p. 67); Moses Khoren. **16** Act. 1, 23 **16** Act. Andreae et Matthiae c. 1 (ed. Bonnet II 1 p. 65, 7); Nicet. David. Paphl. or. XIV; Menolog. Basil. die 9. Aug.; Niceph. Call. h. e. II 40

5 *καλαμίτ.* AB 6 *τελειοῦται* A 13 in margine: *ὑπὸ δὲ τοῦ ὄχλου ἀφίεται· ὕστερον δὲ ἐν Οὐρβανοπόλει τῆς Ἀρμενίας πάλιν σταυρωθείς* AB

α΄. Ἰάκωβος ὁ δίκαιος ὃς καὶ πρῶτος ἐν Ἱεροσολύμοις ἐπίσκοπος ἐγένετο.

β΄. Βαρνάβας, ὃς μετὰ Παύλου ἐν Ῥώμῃ κηρύξας ἐπίσκοπος Μεδιολάνων γέγονεν.

γ΄. Κλεώπας ὁ ἀνεψιὸς τοῦ κυρίου, ὁ γαμβρὸς Ἰωσὴφ τοῦ δικαίου, ἀνὴρ δὲ Μαρίας τῆς καλουμένης ἀδελφῆς μητρὸς τοῦ κυρίου, οὗτινος εἰς τὸν γάμον τὸ ὕδωρ οἶνον ἐποίησεν ὁ Χριστός, ὃς καὶ εἶδεν αὐτὸν μετὰ τὴν ἀνάστασιν μετὰ Λουκᾶ εἰς πόλιν Ἐμμαούς, οὗτος δεύτερος ἐπίσκοπος γέγονεν Ἱεροσολύμων.

δ΄. Ματθίας ὁ συγκαταψηφισθεὶς μετὰ τῶν ια΄.

ε΄. Θαδδαῖος τὴν ἐπιστολὴν Αὐγάρῳ τοπάρχῳ ἀποστείλας ἐν Ἐδέσσῃ καὶ ἰασάμενος αὐτὸν τοῦ πάθους, οὗ καὶ ἱστορία σώζεται.

ς΄. Ἀνανίας ὁ βαπτίσας τὸν ἅγιον ἀπόστολον Παῦλον, ὃς ἐγένετο ἐπίσκοπος Δαμασκοῦ.

ζ΄. Στέφανος ὁ πρωτομάρτυς ἐλιθοβολήθη ὑπὸ Ἰουδαίων· μετὰ ἑπτὰ ἔτη τῆς ἀναλήψεως τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ.

η΄. Φίλιππος ὁ εἷς τῶν ἑπτὰ διακόνων, ὁ καὶ τὸν Σίμωνα καὶ τὸν εὐνοῦχον βαπτίσας, ὃς ἐγένετο ἐπίσκοπος ἐν Τράλλεσι τῆς Ἀσίας.

θ΄. Πρόχωρος, ὃς ἐγένετο Νικομηδείας τῆς Βιθυνίας.

ι΄. Νικάνωρ, ὃς κατ' αὐτὴν τὴν ἡμέραν τῆς τελειώσεως τοῦ ἁγίου πρωτομάρτυρος Στεφάνου σφαγιάζεται ὡς πρόβατον ὑπὸ Ἰουδαίων σὺν ἑτέροις δισχιλίοις.

1 Hegesipp. apud Euseb. h. e. II 23, 4—6 et II 1, 3 sec. Clem. Alexandr. 8 Ioa. 2, 9 9 cf. Lc. 1, 2: Menologia, Theophylact, Simon Metaphr., vide Lipsius, Die apocr. Apostelgesch. II 2, 358. 360 10 Hegesippus apud Euseb. h. e. III 32, 3 11 Act. 1, 23 12 Acta Thaddaei c. 1. 5. 8 15 Alia testimonia vide in textu A

13 Αἰδέσσει A ἰασάμενο A

ια΄. Σίμων, ὃς ἐγένετο ἐπίσκοπος Βοστρῶν τῆς Ἀραβίας, πυρὶ τελειοῦται.

ιβ΄. Παρμενᾶς καὶ αὐτὸς ἐπ' ὄψεσι τῶν ἀποστόλων ἀπέθανεν ἐν τῇ διακονίᾳ αὐτοῦ.

5 ιγ΄. Νικόλαος, ὃς ἐπίσκοπος Σαμαρείας γεγονὼς ἰδίαν αἵρεσιν μιαρὰν συνεστήσατο, ἅμα τῷ Σίμωνι, ἀφ' οὗ ἡ Νικολαιτῶν αἵρεσις.

ιδ΄. Μάρκος ὁ ὑπὸ Πέτρου τοῦ ἀποστόλου γεγονὼς ἐπίσκοπος Ἀλεξανδρείας ὁ εὐαγγελιστής.

10 ιε΄. Τίτος, ὃς γέγονε ἐπίσκοπος Γορτύνης ἐν Κρήτῃ.

ιϛ΄. Σίλας ὁ σὺν Παύλῳ κηρύξας, ὃς γέγονεν ἐπίσκοπος πόλεως Κορίνθου.

ιζ΄. Σιλουανὸς ὁ σὺν Παύλῳ καὶ οὗτος τῷ λόγῳ διακονήσας Θεσσαλονίκης ἐπίσκοπος γέγονε.

15 ιη΄. Λουκᾶς ὁ ἰατρὸς καὶ εὐαγγελιστής, ὃς κατὰ πᾶσαν τὴν γῆν σὺν τῷ Παύλῳ κηρύξας τὸ εὐαγγέλιον ἐπίσκοπος γέγονεν Ἀντιοχείας. Ὁ τοιοῦτος συνεγράψατο καὶ τὰς πράξεις τῶν ἀποστόλων.

ιθ΄. Κρήσκης, οὗ μέμνηται ὁ ἀπόστολος Παῦλος ἐν τῇ 20 πρὸς Τιμόθεον β΄ ἐπιστολῇ, ὃς ἐπίσκοπος Χαλκίδος ἐγένετο.

κ΄. Ἐπαίνετος, οὗ ὁ αὐτὸς ἀπόστολος Παῦλος μέμνηται ἐν τῇ πρὸς Ῥωμαίους ἐπιστολῇ, ὃς καὶ ἐπίσκοπος Καρθαγένης ἐγένετο.

κα΄. Ἀνδρόνικος, μέμνηται καὶ τούτου ὁ αὐτὸς ἀπό- 25 στολος ἐν τῇ πρὸς Ῥωμαίους ἐπιστολῇ, ὃς καὶ ἐπίσκοπος Παννονίας ἐγένετο.

κβ΄. Ἀμπλίας, καὶ αὐτοῦ μέμνηται ὁ θεῖος ἀπόστολος ἐν τῇ αὐτῇ ἐπιστολῇ, ὃς καὶ ἐπίσκοπος Ὀδύσσου ἐγένετο.

κγ΄. Στάχυς, οὗ καὶ αὐτοῦ μέμνηται ἐν τῇ πρὸς Ῥω- 30 μαίους ἐπιστολῇ ὁ ἅγιος Παῦλος, ὃν καὶ ὁ ἀπόστολος Ἀν-

19 Πρήσκης A 21 Ἐπαινετὸς A 24 τούτου] ὁ τοῦτον AB 28 Ὀδησσοῦ B

δρέας διαπλέων τὴν Ποντικὴν θάλασσαν ἐν Ἀγρυροπόλει τῆς Θρᾴκης ἐπίσκοπον τοῦ Βυζαντίου ἐποίησεν.

κδ΄. Φύγελλος ἐπίσκοπος μὲν Ἐφέσου γέγονε, τὰ Σίμωνος δὲ φρονήσας.

κε΄. Ἑρμογένης, ὃς ἐν Μεγάροις κατέστη ἐπίσκοπος. 5

κϛ΄. Δημᾶς· καὶ οὗτος ἑτεροδόξησε σὺν τῷ Φυγέλλῳ καὶ Ἑρμογένῃ καὶ ἀντέστησαν τῇ διδασκαλίᾳ τοῦ ἀποστόλου Παύλου. Ὁ δὲ Δημᾶς ἀγαπήσας τὸν νῦν αἰῶνα κατέλιπε τὸν εὐαγγελικὸν λόγον, καὶ ἐν Θεσσαλονίκῃ ἱερεὺς εἰδώλων ἐγένετο, περὶ ὧν καὶ Ἰωάννης ἀπόστολος ἔγραψεν· ἐξ ἡμῶν 10 ἐξῆλθον, ἀλλ' οὐκ ἦσαν ἐξ ἡμῶν· καὶ ὁ ἅγιος ἀπόστολος Παῦλος ἀποκαλεῖ αὐτοὺς ψευδαποστόλους καὶ ἐργάτας δολίους.

κζ΄. Ἀπελλῆς, ὃς ἐπίσκοπος Σμύρνης ἐγένετο πρὸ τοῦ ἁγίου Πολυκάρπου.

κη΄. Ἀριστόβουλος ἐπίσκοπος Βρεττανίας ἐγένετο. 15

κθ΄. Ἡρωδίων ἐπίσκοπος Πατρῶν ἐγένετο.

λ΄. Νάρκισσος ἐπίσκοπος Ἀθηνῶν ἐγένετο.

λα΄. Ἄγαβος προφητικῆς χάριτος ἠξιώθη.

λβ΄. Ῥοῦφος ἐπίσκοπος Θηβῶν ἐγένετο.

λγ΄. Ἀσύγκριτος ἐπίσκοπος Ὑρκανίας ἐγένετο. 20

λδ΄. Φλέγων ἐπίσκοπος Πάρθων ἐγένετο.

λε΄. Ἑρμῆς ἐπίσκοπος Δαλματίας ἐγένετο.

λϛ΄. ⟨Π⟩ατροβᾶς ἐπίσκοπος ἐν Ποτιόλοις ἐγένετο.

λζ΄. Ἑρμᾶς ὁ καὶ ποιμὴν ἐπίσκοπος Φιλιππουπόλεως ἐγένετο. 25

λη΄. Λῖνος, ὃς μετὰ Πέτρον τὸν ἀπόστολον ἐπίσκοπος ἐν Ῥώμῃ ἐγένετο.

λθ΄. Γάϊος μετὰ Τιμόθεον τὸν ἀπόστολον ἐπίσκοπος Ἐφέσου ἐγένετο.

5 Μεγάλοις A 9 Θεσαλονίκη A 11 τὸν ἅγιον ἀπόστολον Παῦλον ἀποκαλεῖν AB 13 Ἀπελῆς A 18 Ἄγαβος numerum non habet, ideo λα΄. Ῥοῦφος etc. 23 Ποντιόλοις A 26 Λῆνος A

μ'. Φιλόλογος ὑπὸ Ἀνδρέου τοῦ ἀποστόλου ἐπίσκοπος ἐν Σινώπῃ γέγονε.

μα'. Ὀλυμπᾶς καὶ Ῥωδίων· οὗτοι οἱ δύο ἅμα Πέτρῳ τῷ ἀποστόλῳ ὑπὸ Νέρωνος τὰς κεφαλὰς ἀπετμήθησαν.

5 μβ'. Λούκιος ἐν Λαοδικείᾳ τῆς Συρίας ἐγένετο ἐπίσκοπος.

μγ'. Ἰάσων ἐπίσκοπος Ταρσοῦ ἐγένετο.

μδ'. ⟨Σ⟩ωσίπατρος ἐπίσκοπος Ἰκονίου ἐγένετο.

με'. ⟨Τ⟩έρτιος καὶ οὗτος ἐπίσκοπος Ἰκονίου ἐγένετο ὁ καὶ τὴν ἐπιστολὴν πρὸς Ῥωμαίους γράψας.

10 μς'. Ἔραστος ὁ οἰκονόμος Ἱεροσολύμων, ἔπειτα ἐπίσκοπος Πανεάδος ἐγένετο.

μζ'. ⟨Κ⟩ούαρτος ἐπίσκοπος Βηρυτοῦ ἐγένετο.

μη'. Ἀπολλῶς ἐπίσκοπος Καισαρείας ἐγένετο.

μθ'. Κηφᾶς, ὃν ὁ ἀπόστολος Παῦλος ἐν Ἀντιοχείᾳ 15 ἤλεγξεν· οὗτος ἐπίσκοπος Κολωνείας ἐγένετο.

ν'. ⟨Σ⟩ωσθένης ἐπίσκοπος Κολοφωνιάδος γέγονε.

να'. Ἐπαφρόδιτος ἐπίσκοπος Ἀδριακῆς γέγονε.

νβ'. Καῖσαρ ἐπίσκοπος τοῦ Δυῤῥαχίου ἐγένετο.

νγ'. Μάρκος ὁ ἀνεψιὸς Βαρνάβα ἐπίσκοπος Ἀπολλωνιά-20 δος ἐγένετο.

νδ'. Ἰησοῦς ὁ λεγόμενος Ἰοῦστος ἐπίσκοπος Ἐλευθεροπόλεως ἐγένετο· οὗτός ἐστιν ὁ λεγόμενος Βαρσαβᾶς ὁ σταθεὶς σὺν τῷ Ματθίᾳ εἰς τὸν κλῆρον.

νε'. Ἀρτέμας ἐπίσκοπος Λύστρας ἐγένετο.

25 νς'. Κλήμης, περὶ οὗ ὁ ἀπόστολος λέγει· μετὰ τοῦ Κλήμεντος καὶ τῶν λοιπῶν συνεργῶν μου, ὃς καὶ πρῶτος ἐκ τῶν Ἑλλήνων ἐπίστευσεν εἰς Χριστόν, ἔπειτα ἐπίσκοπος Σαρδικῆς ἐγένετο.

νζ'. Τυχικός, ὃς πρῶτος ἐπίσκοπος Χαλκηδόνος τῆς ἐν 30 Βιθυνίᾳ ἐγένετο.

1 inde desunt numeri AB 5 ἐγένε manus XVI. saec. corr. το A 11 Πανετάδω A 19 Ἀπολονιάδος A 26 ἐκ τῶν] ἐξ A

νη΄. Εὔοδος, ὃς μετὰ Πέτρον τὸν ἀπόστολον ἐπίσκοπος γέγονεν Ἀντιοχείας.

νθ΄. Μάρκος ὁ καὶ Ἰωάννης καλούμενος ἐν ταῖς πράξεσιν ἐπίσκοπος Βύβλου γέγονεν.

ξ΄. Φιλήμων, πρὸς ὃν καὶ ἐπιστολὴν ὁ ἀπόστολος Παῦλος ἔπεμψεν, ἐπίσκοπος Γάζης γέγονεν. 5

ξα΄. Ἄρχιππος, οὗ καὶ αὐτοῦ μέμνηται ὁ ἀπόστολος ἐν τῇ πρὸς Φιλήμονα ἐπιστολῇ, ὃς γέγονεν ἐπίσκοπος ἐν Κολλοσσαῖς.

ξβ΄. Ἰγνάτιος ὁ Θεοφόρος ὁ γενόμενος Ἀντιοχείας ἐπίσκοπος, ὃς καὶ ἐν Ῥώμῃ ἐπὶ Τραιανοῦ θηριομαχεῖ. 10

ξγ΄. Σίμων ὁ ἀγγαρευθεὶς, ἵνα ἄρῃ τὸν σταυρὸν τοῦ κυρίου, ὃς καὶ σταυρωθεὶς ὑπὲρ Χριστοῦ τελειοῖ τὸν βίον.

ξδ΄. Ναθαναὴλ ὁ γραμματεὺς ὁ εἰπών· ἐκ Ναζαρὲτ δύναταί τι ἀγαθὸν εἶναι; 15

ξε΄. Κάρπος ἐπίσκοπος Βεροίας τῆς Θράκης ἐγένετο.

ξς΄. Ὀνησίφορος ἐπίσκοπος Κορωνίας ἐγένετο.

Καὶ τῶν μὲν ο΄ ἀποστόλων τὰ ὀνόματα ἐνταῦθα οὕτως ἀνεγράφησαν· ἐν δὲ τοῖς θείοις εὐαγγελίοις εἰς τινὰ μὲν ἀντίγραφα περιέχει, ὡς οβ΄ ὑπῆρχον, εἰς ἕτερα ο΄ μόνα, οἳ 20 καὶ ἠγωνίσαντο γενναίως ἐν τοῖς ψευδαποστόλοις καὶ λοιποῖς ἀντιθέτοις τοῦ ὀρθοῦ τῆς ἀληθείας δόγματος καὶ κηρύγματος. Διὰ τοῦτο ὁ μακάριος Παῦλος τοὺς ο΄ τοὺς Χριστοῦ μαθητὰς συνεργοὺς καλεῖ· καὶ οὕτως μὲν τὰ τῶν ἁγίων ἀποστόλων. 25

10 Vide Funk, Didascalia Apostol. I 543 nota 4 ad Apost. Const. VII 46, 4 **12** Mt. 27, 32; Mc. 15, 21; Lc. 23, 26 **13** cf. Acta Ioa. c. 98 (vide Zahn, Forsch. zur Gesch. des neutest. Kanons VI 223, 2); Lipsius, Die apocr. Apostelgesch. II 2, 427 **14. 15** Ioa. 1, 45. 46; 21, 2

1 *Εὔωδος* A 20 *ἀντίγραμμα* B

F.

INDICES APOSTOLORUM DISCIPULORUMQUE IN MENOLOGIIS ET SYNAXARIIS GRAECIS SERVATI.

a.

5 ## FORMA BREVIOR

in menologio Basilii imp. Porphyrogeniti, secundum editionem cardinalis Albani apud Migne Patr. gr. 117, 516.

b.

10 ## FORMA LONGIOR

in synaxariis Graecis.

A = Cod. Sirmond. nunc Berol. 219 saec. XV sec. edit. Delehaye.
B = Paris. 1587 saec. XII.
C = Paris. 1588 saec. XII.
15 D = Monac. 255 et 551 sec. edit. A. Thenn.
(E = Athous Laur. 38 Ω.
F = Paris. 1712.)

c.

FORMA ABBREVIATA.

20 A = Paris. 1575 saec. XII.

a.

Ἡ σύναξις τῶν ἁγίων ιβ' ἀποστόλων.

Εἰ καὶ ἕκαστος τῶν ἁγίων ἀποστόλων ἐν ἄλλῳ καὶ ἄλλῳ καιρῷ ἐμαρτύρησεν, ἀλλ' οὖν ἡ ἐκκλησία τοῦ θεοῦ διὰ τι-
25 *μὴν ὑπερβάλλουσαν ἑορτάζει τὴν σύναξιν τούτων ἐχόμενα τῆς μνήμης τῶν ἁγίων ἀποστόλων Πέτρου καὶ Παύλου καὶ πάντας ὁμοῦ ἐγκωμιάζει, ὡς τὴν οἰκουμένην φωτίσαντας.*

Ἔστω τοίνυν πᾶν πρῶτον ἐπαίνων ἐπάξιος Πέτρος ὁ διάπυρος μαθητὴς ὁ ὑπὸ Νέρωνος κατὰ κεφαλῆς σταυρωθείς.

Δεύτερος Παῦλος τὸ σκεῦος τῆς ἐκλογῆς ὁ ὑπ' αὐτοῦ ἀποκεφαλισθείς.

Τρίτος Ἀνδρέας ὁ πρωτόκλητος ὁ ὑπ' Αἰγεάτου ἐν δένδρῳ σταυρωθείς. 5

Τέταρτος Ἰάκωβος, ὁ τοῦ Ζεβεδαίου ὁ ὑπὸ Ἡρώδου μαχαίρᾳ σφαγείς.

Πέμπτος ὁ τούτου ἀδελφὸς Ἰωάννης, ὁ ζῶν ταφεὶς καὶ μετατεθείς. 10

Ἕκτος Φίλιππος ὁ ὑπὸ Ἑλλήνων ἐν τείχει κρεμασθείς.

Ἕβδομος Θωμᾶς ὁ Δίδυμος ὁ ὑπὸ Ἰνδῶν λόγχαις ἀναιρεθείς.

Ὄγδοος Βαρθολομαῖος ὁ σταυρωθείς.

Ἔννατος Ματθαῖος ὁ λιθοβληθείς. 15

Δέκατος Ἰάκωβος Ἀλφαίου.

Ἑνδέκατος Σίμων ὁ ζηλωτής.

Δωδέκατος Ἰούδας Ἰακώβου κρεμασθεὶς καὶ τοξευθείς.

b.

Ἡ σύναξις τῶν τιμίων ἀποστόλων καὶ δήλωσις, ὅπως 20 *καὶ ποῦ ἕκαστος αὐτῶν ἐκήρυξεν. Εἰ γὰρ μὴ ὁμοῦ πάντες κεκοίμηνται, ἐν ἄλλῳ δὲ καὶ ἄλλῳ καιρῷ, ἀλλ' οὖν ἑορτάζουσα ἡ ἐκκλησία δι' ὑπερβάλλουσαν τιμὴν τὴν τούτων μνήμην πάντων ὁμοῦ μνημονεύει. Ἔστι τοίνυν*

α'. Πέτρος ὁ διάπυρος ἐραστὴς τοῦ Χριστοῦ. Ὃς πρό- 25 *τερον μὲν ἐν Ἰουδαίᾳ, εἶτα ἐν Ἀντιοχείᾳ, ἔπειτα ἐν Πόντῳ*

26 Act. 21, 3

20 *Μηνὶ τῷ αὐτῷ λ'* ABD *Τριακοστὴ τοῦ μηνὸς* C 21 *Εἰ* — 24 *τοίνυν* ⌊ BC 25 *διάπυρος* — *ὃς*] *ἀπόστολος καὶ πρωτομαθητής* B *πρῶτος μαθητὴς ἐκήρυξε* C 26 *ἐν* ⌊ C

καὶ Γαλατίᾳ καὶ Καππαδοκίᾳ, Ἀσίᾳ τε καὶ Βιθυνίᾳ κηρύξας κατῆλθε μέχρι Ῥώμης αὐτῆς, καὶ διὰ τὸ παρευδοκιμῆσαι αὐτὸν ἐν τοῖς θαύμασιν εἰς τὸν Σίμωνα μάγον, ὑπὸ Νέρωνος σταυρωθεὶς κατὰ κεφαλῆς τελειοῦται.

5 *β΄. Παῦλος τὸ σκεῦος τῆς ἐκλογῆς, τὸ μέγα δοχεῖον τοῦ παναγίου πνεύματος· ὃς τῷ ζήλῳ καὶ τῇ εἰς Χριστὸν πίστει πάντας ὑπερβαλὼν τοὺς ἀποστόλους, ἀπὸ Ἱερουσαλὴμ μέχρι τοῦ Ἰλλυρικοῦ κηρύξας τὸν Χριστὸν καὶ καταλαβὼν τὴν Ῥωμαίων πόλιν, ὑπὸ Νέρωνος τὴν κεφαλὴν ἀπετμήθη.*

10 *γ΄. Ἀνδρέας ὁ πρωτόκλητος καὶ ἀδελφὸς Πέτρου, κατὰ πᾶσαν τὴν παράλιον Βιθυνίας τε καὶ Πόντου καὶ Ἀρμενίας τὸν Χριστὸν κηρύξας καὶ ὑποστρέψας διά τε Πόντου καὶ Βυζαντίδος κατῆλθε μέχρις Ἑλλάδος· καὶ ἐν Πάτραις τῆς Ἀχαίας ὑπὸ Αἰγεάτου σταυρωθεὶς τελειοῦται.*

15 *δ΄. Ἰάκωβος ὁ τοῦ Ζεβεδαίου. Ὃς ἐν πάσῃ τῇ Ἰουδαίᾳ τὸν Χριστὸν κηρύττων ὑπὸ Ἡρώδου τοῦ καὶ Ἀγρίππα διὰ τὸ εὐπαῤῥησίαστον αὐτοῦ μαχαίρᾳ ἀναιρεῖται.*

ε΄. Ἰωάννης ὁ εὐαγγελιστὴς καὶ θεολόγος καὶ ἀδελφὸς

1 1 Petr. 1, 1 **2** Act. Petri cum Simone c. 23; Hippol. Philos. 6, 20; Didasc. apostol. 6, 9 **3** Ioa. 21, 18 ss. Origenes apud Euseb. h. e. III 1, 2; Euseb. demonstr. evang. III 5, 65; **7** Origenes apud Euseb. h. e. III 1, 3 **10** Ioa. 1, 40; Mt. 4, 18 **11** Menol. Bas. ad 30. Nov. (Migne 117, 185 A) **13** Martyr. Andr. (ed. Lipsius-Bonnet II 1, 47, 9); Nicetas David Paphl. or. IV in S. Andr., Niceph. Call. h. e. II 39 **14** Acta Andr., Menolog. Basilii, Niceph. Call. **16** Act. 12, 1—2 **18** Mt. 4, 21

1 *κηρύξας* ∟ BC 2 *κατῆλθε* + *δὲ καὶ* C 3 *αὐτὸν*] *καὶ ὑπερακοντίσαι* C *εἰς — μάγον* ∟ C *τὸν* ∟ B 5 *β΄*] *δεύτερος* AD *τὸ σκεῦος — ὃς*] *ὁ πανεύφημος καὶ κορυφαῖος τῶν ἀποστόλων καὶ* BC 7 *πάντας τοὺς ἀποστ. ὑπερβαλ.* BC 10 *γ΄*] *τρίτος* AD *κατὰ* ∟ B *πάσῃ τῇ παραλίῳ* C 11 *τε* ∟ C 13 *μέχρι τῆς* D 15 *δ΄*] *τέταρτος* AD *ὃς* ∟ BC *πάσῃ*] *ταύτῃ* C *κηρύξας* D 16 *ἱρώδου* B *καὶ* ∟ BCD 18 *ε΄*] *πέμπτος* AD *καὶ θεολόγος* ∟ BC *ἀδ.* + *τοῦ τοῦ* (sic) B *ὁ* ∟ C

Ἰακώβου ὁ ἐπὶ τὸ στῆθος τοῦ Χριστοῦ ἀναπεσών· ὃς ἐν Ἀσίᾳ τὸν Χριστὸν κηρύξας καὶ ἐν Πάτμῳ τῇ νήσῳ ὑπὸ Δομετιανοῦ ἐξορισθεὶς καὶ πολλὰ πλήθη προσαγαγὼν τῷ Χριστῷ ὑποστρέψας ἐν Ἐφέσῳ ἐν εἰρήνῃ ἀνεπαύσατο πλήρης ἡμερῶν ὑπάρχων. 5

ϛʹ. Φίλιππος ὁ ἀπὸ Βηθσαϊδᾶ τῆς Γαλιλαίας, συμπολίτης Ἀνδρέου καὶ Πέτρου ὃς ἔν τε Ἀσίᾳ καὶ Ἱεραπόλει τὸν Χριστὸν κηρύξας ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων σταυρωθεὶς τελειοῦται.

ζʹ. Θωμᾶς ὁ καὶ Δίδυμος, ὃς Πάρθοις καὶ Μήδοις, Πέρσαις καὶ Ἰνδοῖς τὸν θεὸν Λόγον κηρύξας ὑπ' αὐτῶν 10 *λόγχαις διατετρηθεὶς ἀναιρεῖται.*

ηʹ. Βαρθολομαῖος, ὃς Ἰνδοῖς τοῖς καλουμένοις εὐδαίμοσι κηρύξας τὸ Χριστοῦ εὐαγγέλιον σταυρῷ προσηλωθεὶς ἐν Ἀρβανουπόλει τελειοῦται.

θʹ. Ματθαῖος ὁ καὶ Λευῒς καὶ ἀδελφὸς Ἰακώβου τοῦ 15 *Ἀλφαίου, ὁ τελώνης καὶ εὐαγγελιστής, ὁ καὶ ποιήσας δοχὴν μεγάλην τῷ Ἰησοῦ, ἐν Ἱεραπόλει τῆς Συρίας κηρύξας ἐκοιμήθη λίθοις βληθεὶς ὑπὸ τῶν διωκτῶν.*

2 Acta Ioan. c. 2. 14 **4** Polycrates apud Euseb. h. e. V 24. Acta Ioan. c. 115 (ed. Bonnet II 1 p. 215, 1—4) **6** Ioa. 1, 44 **8** Acta Philippi c. 133. 137. 138 **9** Ioa. 11, 16; 20, 24 **10** Nicet. David Paphl. or. VII (Migne 105, 144 A); Menol. Basil. (Migne 117, 93 A); Niceph. Call. h. e. II 40 (Migne 145, 864 A) **12** Euseb. h. e. V 10, 3 **13** Acta Philippi c. 137. Menolog. Basil. ad 11. Iuni. (Migne 117, 493 D) **15** Mc. 2, 14 **17** Menolog. Basil. ad 16. Nov. (Migne 105, 164 C)

1 ὃς ∠ BC 4 *πλήρης — 5 ὑπάρχων* ∠ D 6 ϛʹ] *ἐκτὸς* AD *Βηθσαϊδὰ* D *ὁ* ∠ B 7 ὃς] *καὶ αὐτός* BC *ἐν τῇ* BC *Ἱεραπόλει + συμμαριὰμ (σὺν Μαριάμνῃ τῇ* CD) *τῇ ἀδελφῇ αὐτοῦ καὶ Βαρθολομαίῳ* BCD *Βαρθ. + ὕστερον ἐν αὐτῇ τῇ Ἱεραπόλει* D 9 ζʹ] *ἕβδομος* AD ὃς ∠ BC 10 *λόγον* ∠ D *θεὸν* ∠ C 11 *διατετρηθεὶς* ∠ C *διατρωθεὶς* D 12 ηʹ] *ὄγδοος* AD ὃς] *ὁ ἀπόστολος* BC 13 *τὸ*] *τοῦ* B 14 *Ὑρκανοπόλει* D 15 θʹ *ἔννατος* AD *κελευῒ* C 16 *τελώνης* ∠ *καὶ* C 17 *Ἰησοῦ*] *Χριστῷ* C *ἐκοιμήθη ἐν Ἱεραπ.* BC *κηρ. ἐκοιμήθη* ∠ BC *Συρίας + τὸν Χριστὸν* D

ι'. Ἰάκωβος Ἀλφαίου, ὁ καὶ ἀδελφὸς Ματθαίου, ἀμφότεροι γὰρ τὸν Ἀλφαῖον ἔσχον πατέρα. Οὗτος τοῖς ἔθνεσι τὸν Χριστὸν κηρύξας σπέρμα θεῖον ἐπωνυμίαν ἐπλούτησε· τομῶς δὲ πρὸς τὸ κήρυγμα χωρήσας καὶ τοὺς ἀπαιδεύτους
5 δήμους διακατελέγχων σταυρῷ ἀναρτᾶται καὶ τῷ θεῷ τὸ πνεῦμα παρατίθεται.

ια'. Σίμων ὁ ζηλωτής, ὁ ἀπὸ Κανᾶ τῆς Γαλιλαίας ὁ καὶ ἐν τῷ κατὰ Ἰωάννην εὐαγγελίῳ Ναθαναὴλ ὀνομαζόμενος. Οὗτος πᾶσαν τὴν Μαυριτανίαν καὶ τὴν τῶν Ἄφρων χώραν
10 διελθών, ἔπειτα ἐν Βρεττανίᾳ ἀπελθὼν καὶ κηρύξας τὸν Χριστὸν σταυρωθεὶς ὑπ' αὐτῶν τελειοῦται.

ιβ'. Ἰούδας Ἰακώβου, ὁ παρὰ μὲν τοῦ Λουκᾶ ἔν τε τῷ εὐαγγελίῳ καὶ ταῖς πράξεσιν Ἰούδας ἐπονομαζόμενος, παρὰ δὲ Ματθαίου καὶ Μάρκου Θαδδαῖος καὶ Λεββαῖος καλού-
15 μενος, ἀδελφὸς κατὰ σάρκα χρηματίζων τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. Οὗτος ἐν Μεσοποταμίᾳ κηρύξας τὸ εὐαγγέλιον, ὕστερον ἐκοιμήθη ἐν Ἀραρὰτ τῇ πόλει, ὑπὸ τῶν ἀπίστων ἀναρτηθεὶς καὶ τοξευθείς.

Ματθίας ὁ ἀντὶ τοῦ προδότου Ἰούδα συγκαταριθμηθεὶς
20 τοῖς ἀποστόλοις ἐν τῇ Αἰθιοπίᾳ κηρύξας τὸ εὐαγγέλιον καὶ

1 Menolog. Basil. ad 9. October. (Migne 117, 100 B—C) **7** Ioa. 21, 2. Menolog. Basil. die 10. Mai. (Migne 117, 448 C). Nicetas David Paphl. or. XII in laud. s. Simonis (Migne 105, 244). Niceph. Call. h. e. II 40 (Migne 145, 864 D) **16** Acta Thaddaei c. 1. 5. 8 (ed. Lipsius I 276. 278) **17** Traditio Armeniaca **19** Act. 1, 23. Menolog. Basil. die 9. Aug. (Migne 117, 580 A)

1 ι'] δέκατος AD Ἰάκ. + ὁ C 2 Οὗτος — 6 παρατίθεται ∟ BC 4 τοῖς ἀπαιδεύτοις δήμοις D 7 ια'] ἑνδέκατος AD ὁ ∟ B 8 εὐαγγέλιον (sic) B 9 οὗτος ∟ BC 10 ἔπειτα — ἀπελθὼν ∟ D βρετανίᾳ C 12 ιβ'] δωδέκατος AD τῷ ∟ D 14 καὶ Λεββαῖος ∟ C Λεβαῖος D 16 οὗτος ∟ BC 17 ἀράτῳ BC τῶν ∟ BC 19 παραδότου C 20 κηρύξας ∟ BC εὐαγγέλιον + κηρύξας C

πολλαῖς τιμωρίαις ὑπ' αὐτῶν αἰκισθεὶς τὸ πνεῦμα τῷ θεῷ
παρατίθεται.

Ἰάκωβος, ὁ ἀδελφὸς τοῦ κυρίου καὶ υἱὸς Ἰωσὴφ τοῦ
μνήστορος, πρῶτος ἐπίσκοπος Ἱεροσολύμων γενόμενος ὑπὸ τῶν
Ἰουδαίων ἀπὸ τοῦ πτερυγίου τοῦ ἱεροῦ κρημνισθεὶς καὶ ξύλῳ 5
τῶν κναφέων τὴν κάραν κρουσθεὶς τελειοῦται.

Σίμων ὁ καὶ Συμεών, ὁ καὶ Κλεώπας, υἱὸς Ἰωσήφ,
ἀδελφὸς δὲ Ἰακώβου καὶ δεύτερος ἐπίσκοπος Ἱεροσολύμων.
Οὗτος ἔζησεν ἔτη ἑκατὸν εἴκοσι, καὶ ὡς συγγενὴς τοῦ κυρίου
καὶ τῆς Ἰούδα φυλῆς κατακριθείς, ἰοβόλων θηρίων σκορπίων 10
καὶ ὄφεων καὶ ἑτέρων φαλαγγίων ἐκπιεσθέντων, τὸ ἐκθλιβὲν
ἐκεῖθεν ὑγρὸν ὑπὸ Δομετιανοῦ βασιλέως Ῥωμαίων ἀναγκα-
σθεὶς πιεῖν, πέπονθεν οὐδὲν βλαβερόν· ὕστερον δὲ ὑπὸ
Τραιανοῦ βασιλέως σταυρῷ παραδοθεὶς τελειοῦται.

Βαρνάβας ὁ καὶ Ἰωσῆς ἐν ταῖς πράξεσι τῶν ἀποστόλων 15
ἐμφερόμενος, εἷς ἐστι τῶν ἑβδομήκοντα μαθητῶν. Οὗτος τὸ
κατὰ Ματθαῖον εὐαγγέλιον οἰκειοχείρως γράψας ἐν τῇ τῆς
Κύπρου νήσῳ τελειοῦται.

Μάρκος ὁ εὐαγγελιστής, ὁ χρηματίσας υἱὸς τοῦ κορυ-
φαίου τῶν ἀποστόλων Πέτρου καὶ ὑπ' αὐτοῦ τὸ εὐαγγέλιον 20
συγγραψάμενος Ἀλεξανδρεῦσι καὶ πάσῃ τῇ περιχώρῳ τῆς

3 Hegesippus apud Euseb. h. e. II 23, 4—6. Flav. Ioseph. antiqu. 20, 9, 1 **7** Euseb. h. e. III 32, 1. 3 **11** Niceph. Call. h. e. II 40 id refert de Iacobo Alphaei **15. 16** Act. 4, 36; 11, 26 **19** 1 Petr. 5, 13 **20** Papias apud Euseb. h. e. III 39, 15 **21** Menolog. Basil. die 25. April. (Migne 117, 424 A)

2 παρατίθησιν C 4 μνήστορος + τῆς θεοτόκου C 5 ἀπὸ] ὑπὸ E πτερυγίου τοῦ ∠ BC κρημνησθεὶς BC ξύλῳ + παρά τινος C 6 κρουσθεὶς] πληγείς C 7 Κλεόπας D υἱὸς + μὲν C 8 καὶ ∠ BC 9 ἑκατὸν εἴκοσι] ρκ' B 10 κατακριθείς ∠ C ἰοβόλων + καὶ D θηρίων + καὶ ἑρπετῶν D + ἤτοι C 11 σφαλαγγίων D 14 Τραιανοῦ] Τατιανοῦ D σταυρῷ παραδοθεὶς] σταυρωθείς D 16 ἐστι] ἔτι B ὀκειόχειρος B ὑπ' αὐτοῦ] ὑπαγορεύσει αὐτοῦ C 17 τῇ + ταύτης B + τούτων C

Πενταπόλεως ἐκήρυξε τὸ εὐαγγέλιον· ἐν δὲ Ἀλεξανδρείᾳ τῇ κατ' Αἴγυπτον συρεὶς καὶ τεφρωθεὶς ἐμαρτύρησε καὶ ἐτάφη ἐν αὐτῇ.

Λουκᾶς ὁ εὐαγγελιστὴς καὶ ἰατρός, ὁ καὶ συνέκδημος
5 *Παύλου τὸ ἴδιον εὐαγγέλιον συγγραψάμενος, ὑπαγορεύσαντος αὐτῷ τοῦ μακαρίου Παύλου, ἔτι δὲ καὶ τὰς πράξεις τῶν ἀποστόλων. Μετὰ δὲ τὸ αὐτὸν ἀποχωρῆσαι ἀπὸ Ῥώμης, ἐγκαταλειφθέντος ἐκεῖσε τοῦ Παύλου πᾶσαν τὴν Ἑλλάδα διδάξας ἐν Θήβαις τῆς Βοιωτίας, ὥς φασιν, ὀγδοήκοντα γε-*
10 *νόμενος ἐτῶν ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται. Φασὶ δὲ αὐτὸν πρῶτον καὶ τὴν εἰκόνα Χριστοῦ τοῦ θεοῦ καὶ τῆς αὐτὸν τεκούσης καὶ τῶν κορυφαίων ἀποστόλων διὰ ζωγραφικῆς τέχνης ζωγραφῆσαι κἀκεῖθεν εἰς πᾶσαν τὴν οἰκουμένην ἐξενεχθῆναι τὸ τοιοῦτον εὐσεβὲς καὶ πάντιμον ἔργον.*

15 *Φίλιππος ὁ ἐν ταῖς πράξεσιν ἐμφερόμενος, ὁ ἐκ Καισαρείας τῆς Παλαιστίνης, καὶ γάμῳ προσομιλήσας καὶ τέσσαρας ἔχων θυγατέρας προφήτιδας καὶ διάκονος κατασταθεὶς ὑπὸ τῶν ἀποστόλων καὶ τὸν Σίμωνα ὑποκριθέντα βαπτίσας, ἀλλὰ καὶ τὸν Αἰθίοπα εὐνοῦχον ὁμοίως φωτίσας. Οὗτος ἐν Τράλλῃ*
20 *τῆς Ἀσίας κηρύξας σὺν ταῖς ἑαυτοῦ θυγατράσιν ἐκεῖ τὸν βίον μετήλλαξεν.*

4 Col. 4, 14 **8** cf. Hieronymus de vir. inl. c. 7; doctrina apostol. syriaca (ed. Cureton p. 34) **10** Theodorus Anagnost. Menolog. Basilii die 18. Oct. (Migne 117, 113 C). Lipsius, Die apocr. Apostelgesch. II 2, 361 **17** Act. 21, 9 **18. 19** ibid. 8, 13. 26 **20** Menolog. Basil. die 11. Oct. (Migne 117, 104 B)

5 *εναγγ.* + *πρότερον* C 6 *καὶ* ∠ C 7 *ὑποχωρῆσαι*] *ὑπαναχωρῆραι* BD *μετὰ ταῦτα ἀναχωρήσας* C *ἀπὸ* + *τῆς* D 8 *ἐγκαταλειφθ.*] *καταλήψας* C *τοῦ* ∠ D *τὸν Παῦλον καὶ* C *Ἑλλ.* + *κηρύξας καὶ* C 9 *ὀγδοήκοντα*] *π´* B 10 *πρῶτον* ∠ D 11 *τοῦ Χριστοῦ θεοῦ* B *θεοῦ* + *πρῶτον* D 13 *κακεῖθεν* + *ἱστορῆσαι καὶ οὕτως* C 16 *τεσσάρης* B 17 *καταστὰς* D 19 *Αἰθίοπον* B *Τράλῃ* BC 20 *θυγατέραις* Б

Ἀνανίας ὁ ἀπόστολος καὶ ἐπίσκοπος Δαμασκοῦ, ὃς καὶ Παῦλον ἐβάπτισε δι' ἀποκαλύψεως. Οὗτος τελῶν πολλὰς ἰάσεις ἐν Δαμασκῷ καὶ Ἐλευθεροπόλει ὑπὸ Λουκιανοῦ ἡγεμόνος τύπτεται βουνεύροις καὶ τὰς πλευρὰς ξέεται καὶ λαμπάσι πυρὸς καταφλέγεται καὶ ἐξωσθεὶς τῆς πόλεως λιθο- 5 βολεῖται.

Ἰωσὴφ ὁ καὶ Ἰοῦστος, ὁ καὶ Βαρσαβᾶς, ὁ καὶ σύμψηφος γενόμενος Ματθίου, καὶ αὐτὸς τῶν ἑβδομήκοντα μαθητῶν ὑπάρχων εἷς, ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

Στέφανος ὁ πρωτομάρτυς, εἷς τῶν ἑπτὰ διακόνων καὶ 10 τῶν ἑβδομήκοντα μαθητῶν, καθῶς ἐν ταῖς ἱεραῖς τῶν ἀποστόλων πράξεσιν ἐμφέρεται, ὑπὸ Ἰουδαίων λιθοβολεῖται καὶ ἀναιρεῖται, συνευδοκοῦντος καὶ Παύλου τῇ αὐτοῦ ἀναιρέσει, καὶ κατατίθεται ἐν Ἱερουσαλήμ· εἶτα ἐν ταῖς ἡμέραις τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου ἀνακομίζεται τὸ λείψανον αὐτοῦ ἐν 15 Κωνσταντινουπόλει καὶ ἀποτίθεται ἐν Κωνσταντιαναῖς.

Πρόχορος, εἷς τῶν ἑπτὰ καὶ τῶν ἑβδομήκοντα μαθητῶν, γενόμενος ἐπίσκοπος Νικομηδείας τῆς Βιθυνῶν ἐπαρχίας ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

Τίμων, εἷς τῶν ἑπτὰ καὶ τῶν ἑβδομήκοντα, ἐπίσκοπος 20 Βοστρῶν τῆς Ἀραβίας πυρὶ ὑπὸ Ἑλλήνων ἐκαύθη.

2 Act. 6, 10 ss **3** Menolog. Basil. die 1. Oct. (Migne 117, 80 C); Synaxar. CPolit. (ed. Delehaye 95, 5) **7** Col. 4, 11; Act. 15, 22. 27 **8** ibid. 1, 23 **10** ibid. 6, 5 **15** Menolog. Basil. ad 2. Aug. (Migne 117, 569 D) **17** Alia testimonia vide in textu A

1 ὁ ∟ BC 4 καὶ + ἐν BCD λαμπᾶσι B 5 ἔξω C 9 ὑπῆρχεν C ἐν — τελειοῦται ∟ BC 10 εἷς + ὢν C 11 καθὼς A 13 συνευδοκοῦντα B 14 ἐν — Ἱερουσαλὴμ ∟ BC 16 ἀποτίθεται] κατατίθεται C 17 μαθητῶν ∟ BC καὶ ∟ τῶν C 18 γενόμενος ∟ BC γεγονὼς D Βιθυνιῶν D ἐπαρχίας + Νικομηδείας C ἐν — 19 τελειοῦται] γενόμενος B ἐγένετο C 20 Prochorum sequitur Nicanor in BCD Timon deest in D Τίμον BC + καὶ αὐτὸς BC τῶν ∟ BC ἑβδομήκοντα + γέγονεν BC 21 πυρὶ] ὃς BC

Παρμενᾶς, εἷς τῶν ἑπτὰ καὶ τῶν ἑβδομήκοντα ἐπ᾽ ὄψεσι τῶν ἀποστόλων ἐν εἰρήνῃ ἐκοιμήθη ἐπὶ τῇ διακονίᾳ αὐτοῦ.

Νικόλαος ὁ προσήλυτος Ἀντιοχεύς, καὶ αὐτὸς εἷς τῶν ἑπτὰ καὶ τῶν ἑβδομήκοντα, ὃς ἑτεροδοξήσας ἀπεβλήθη τῆς 5 *τῶν ἀποστόλων χορείας· ἐξ οὗ καὶ ἡ τῶν Νικολαϊτῶν αἵρεσις συνέστη.*

Τιμόθεος μαθητὴς Παύλου, ἐν πάσῃ συνέκδημος Παύλῳ, εἷς ὢν τῶν ἑβδομήκοντα μαθητῶν ἐπίσκοπος Ἐφέσου γέγονεν· ἐν αὐτῇ θανὼν ἐτάφη.

10 *Τίτος καὶ αὐτὸς μαθητὴς γέγονε Παύλου· ὃς Κρήτης γεγονὼς ἐπίσκοπος καὶ ἐν αὐτῇ κηρύξας ἐκοιμήθη.*

Νικάνωρ, εἷς τῶν ἑπτὰ καὶ τῶν ἑβδομήκοντα ἐν εἰρήνῃ ἐκοιμήθη.

[*Ἰούδας δὲ ὁ προδότης, ὥς φησι Παπίας ὁ Ἰωάννου* 15 *μαθητὴς τοῦ εὐαγγελιστοῦ ἐν τῷ τετάρτῳ τῆς ἐξηγήσεως τῶν κυριακῶν λογίων, μέγα ἀσεβείας ὑπόδειγμα ἐν τούτῳ τῷ κόσμῳ περιεπάτησεν, ὥστε μηδέ, ὁπόθεν ἅμαξα ῥᾳδίως διέρχεται, ἐκεῖνος δύνασθαι διελθεῖν, ἀλλὰ μηδὲ αὐτὸν τὸν τῆς κεφαλῆς ὄγκον αὐτοῦ· τὰ μὲν γὰρ βλέφαρα τῶν ὀφθαλ-* 20 *μῶν αὐτοῦ τοσοῦτον ἐξοιδῆσαι, ὥστε αὐτὸν καθόλου τὸ φῶς μὴ βλέπειν, τοὺς δὲ ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ μηδὲ ὑπὸ ἰατροῦ διόπτρας ὀφθῆναι δύνασθαι· τοσοῦτον βάθος εἶχον ἀπὸ τῆς*

1 *τῶν* ∟ BC 2 *ἐκοιμήθη*] *ἐτελειώθη* BC *τελειωθεὶς* D *ἐπὶ*] *ἐν* BCD 3 *ὁ — Ἀντιοχεύς* ∟ BC *τῶν* ∟ BC 4 *ὃς* + *καὶ* B 7 — 11 deest in BCD 12 *εἷς* + *καὶ αὐτὸς* BCD *τῶν* ∟ BC *ἐν* — 13 *ἐκοιμήθη*] *γέγονεν* BC *ἐκοιμήθη*. Hic adiungit A seriem discipulorum depromptam e Dorotheo et multis vitiis completam; Hipp. Delehaye secundum Dorothei textum in editione Dindorfii redactum istum indicem complevit 14 *Ἰούδας* traditur in AD et in codice Ath. Laurae 38 Ω (= E), in quo ista historia textui Dorotheano adiuncta est. *Ἰούδας Ἰσκαριότης* E *ὁ μαθητὴς Ἰωάννου* E 15 *τῷ* ∟ E 16 *λογίων* ∟ E *λόγων* De 17 *ὥστε μηδὲ*] *ὁρμῇ δὲ* E *ἅμαξα*] *ἅπαξ* E 18 *ἐκεῖνον* D *ἐκείνῳ* E 19 *αὐτοῦ* ∟ E 20 *αὐτοῦ* + *φασὶ* e *ὥστε*] *ὡς* e *αὐτὸν* + *μὲν* e *καθόλου* ∟ DE 22 *δι᾽ ὄπτρας* E

ἔξωθεν ἐπιφανείας. Τὸ δὲ αἰδοῖον αὐτοῦ πάσης μὲν ἀσχημοσύνης ἀηδέστερον καὶ μεῖζον φαίνεσθαι, φέρεσθαι δὲ δι' αὐτοῦ ἐξ ἅπαντος τοῦ σώματος ῥέοντας ἰχῶράς τε καὶ σκώληκας εἰς ὕβριν δι' αὐτῶν μόνων τῶν ἀναγκαίων. Μετὰ πολλὰς δὲ βασάνους καὶ τιμωρίας ἐν ἰδίῳ φησὶν χωρίῳ 5 τελευτῆσαι καὶ τοῖς ἀπὸ τοῦδε ἔρημον καὶ ἀοίκητον εἶναι τὸ χωρίον μέχρι τῆς νῦν γενέσθαι, ὥστε μὴ δυνασθαί τινα μέχρι τῆς σήμερον ἐκεῖνον τὸν τόπον παρελθεῖν, ἐὰν μὴ τὰς ῥῖνας ταῖς χερσὶν ἐπιφράξῃ· τοσαύτη διὰ τῆς σαρκὸς αὐτοῦ καὶ ἐπὶ τῆς γῆς ἔκρυσις ἐχώρησε. Καὶ ταῦτα μὲν εἰς τοσοῦτον.] 10

[Εἰσὶ δὲ καὶ γυναῖκες αἵ διακονοῦσαι τῷ σωτῆρι Χριστῷ καὶ τοῖς ἀποστόλοις. Αὗται αἳ καὶ μυροφόροι προσαγορεύονται, Μαρία ἡ Μαγδαλήνη καὶ Σαλώμη, γυνὴ Χουζᾶ ἐπιτρόπου Ἡρώδου τοῦ Φιλίππου, καὶ ἡ μήτηρ τῶν υἱῶν Ζεβεδαίου, Μαρία Ἰακώβου τοῦ μικροῦ, μήτηρ Ἰούδα, γυνὴ 15 ἀδελφοῦ τοῦ κυρίου καὶ Ἰωσῆ μήτηρ, ἡ ἀναθρέψασα τὸν ἀδελφὸν τοῦ κυρίου Ἰωσῆ υἱὸν Ἰωσὴφ καὶ Ἰωάννα. Ταύτην

1 μὲν + αἰσχύνης καὶ D 2 φαίνεσθαι D 3 ἐξάπαντος E ἐκ παντὸς e συῤῥέοντος e εἰχωρείσθαι (sic) E τοὺς ὀφθαλμοὺς δὲ E 4 αὐτῶν] αὐτοῦ E 5 δὲ ⌊ D ἐνηδίῳ E φασὶ E 6 τελευτήσαντος E καὶ — τοῦδε] ἀπὸ τῆς ὀδμῆς E ἐρῆμον E εἶναι ⌊ E εἶναι] ἐκεῖνο A 7 χωρίον + καὶ D τῆς] τοῦ DE ὥστε μὴ] ἀλλ' οὐδὲ E 8 μέχρι τῆς σήμ. δύν. E παρελθεῖν] διελθεῖν E 9 ἐπιφράξῃ] ἐπιφράξοι A τοσαύτη + καὶ DE 10 κρίσει D κρίση E κρίσις A ἐχώρισεν E εἰς] ἕως DE τοσούτου E 12 — 194, 5 ἔγνωσαν solum in A; reservatum etiam in Cod. Paris. 1712 (F), ex quo textum communicavit Cotelier: SS. Patrum qui temporibus Apostolicis floruerunt . . . opera, I. B. Cotelerius . . . Nov. ed. Ioa. Clericus. Editio altera. Vol. I Amstelod. 1724 p. 281 12 Εἰσὶ — 13 Μαγδαλήνη] Μυροφόροι δὲ ἑπτά· ἡ Μαγδαλήνη Μαρία, ἀφ' ἧς ἐξέβαλεν ὁ Χριστὸς τὰ ἑπτὰ δαιμόνια F γυνὴ — 14 Φιλίππου ⌊ F 15 Μαρία + ἡ μήτηρ μὲν F μήτηρ] γυνὴ δὲ F γυνὴ] τοῦ F καὶ ἡ μήτηρ Ἰωσῆ F 16 ἡ — 17 Ἰωσὴφ] αὕτη δὲ θυγάτηρ ἦν Σαλόμης, τῆς ἐξαδελφῆς τῆς θεοτόκου, ἥτις ἀναθρέψασα τὸν Ἰωσῆ, μήτηρ αὐτοῦ ἐλέγετο F 17 Ταύτην — p. 194, 1 ὑπάρχειν] αὕτη δὲ ἦν ἡ γυνὴ Πέτρου F

φασίν τινες γυναῖκα Πέτρου ὑπάρχειν· καὶ ἡ ἀδελφὴ τῆς
μητρὸς τοῦ κυρίου, Μαρία ἡ τοῦ Κλωπᾶ, γυνὴ ἀδελφοῦ
Ἰωσὴφ καὶ θυγάτηρ Ἰωσήφ. Αὗται αἱ ἀοίδιμαι μυροφόροι
ἑπτάκις τῆς νυκτὸς ἐκείνης ἦλθον εἰς τὸ σωτήριον μνῆμα
5 καὶ τὸ πότε ἀνέστη ὁ κύριος, οὐκ ἔγνωσαν.]

Ἰστέον ὅτι οἱ ἅγιοι καὶ πανεύφημοι ἀπόστολοι οἱ δώδεκα
καὶ οἱ μετ' αὐτοὺς ἑβδομήκοντα, οὓς ὁ κύριος ἀποστόλοις
ἀνέδειξε σὺν ταῖς γυναιξίν, οὐκ ἐτελέσθησαν τῷ θείῳ καὶ
ἁγίῳ βαπτίσματι· διὰ τὸ αὐτὸν ἐκεῖνον τὸν κύριον ἡμῶν
10 Ἰησοῦν Χριστόν, ὑποσχέσθαι αὐτοὺς μετὰ τὴν θείαν ἀνά-
στασιν καὶ εἰπεῖν, ὅτι Ἰωάννης μὲν ἐβάπτισεν ὕδατι, ὑμεῖς
δὲ βαπτισθήσεσθε ἐν πνεύματι ἁγίῳ οὐ μετὰ πολλὰς ταύτης
ἡμέρας.

Χρὴ οὖν γινώσκειν, ὅτι μετὰ τὸ ὑποστρέψαι αὐτοὺς εἰς
15 Ἱερουσαλὴμ ἀπὸ τοῦ Ἐλαιῶνος ὄρους καὶ καθῆσθαι ἐν τῷ
ὑπερώῳ σὺν πᾶσι τοῖς πιστοῖς καὶ ἀδελφοῖς τοῦ Χριστοῦ
καὶ τῇ παναχράντῳ αὐτοῦ μητρί, ὡς καὶ εἶναι πάντας ἑκα-
τὸν εἴκοσι· κατῆλθε τὸ πανάγιον καὶ ζωαρχικὸν πνεῦμα ἐπ'
αὐτούς· καὶ ἐμπλησθέντες ὑπ' αὐτοῦ, καθὼς Ἰωὴλ ὁ προ-
20 φήτης φησί, οὐκ ἐδεήθησαν ἑτέρου βαπτίσματος.

c.

Σύναξις τῶν ἁγίων δώδεκα τοῦ Χριστοῦ ἀποστόλων, ὧν
α'. ὑπάρχει Πέτρος, ὁ ἐν Ἰουδαίᾳ καὶ Ἀντιοχείᾳ καὶ
λοιπαῖς πόλεσι κηρύξας τὸν λόγον καὶ ἐν Ῥώμῃ ὑπὸ Νέ-
25 ρωνος σταυρωθεὶς τελειοῦται.

23 Act. 21, 3 **24** cf. Ioa. 21, 18 s. Origenes apud Euseb. h. e. III 1, 2

2 γυνὴ — 3 καὶ] ἥ ἐστι F Ἰωσὴφ + καὶ ἡ γυνὴ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ Κλωπᾶ F αὗται — 5 ἔγνωσαν ∟ F 6 Ἰστέον — finis in BC servatur 6 δώδεκα ἀπόστολοι C οἱ ∟ C 8 ταῖς + πισταῖς C 10 αὐτοὺς] αὐτοῖς C 14 ὑποστρέψας B 22 in margine τὸ συναξάριον A

β'. Παῦλος ὁ πανεύφημος ἀπὸ Ἱερουσαλὴμ μέχρι τοῦ Ἰλλυρικοῦ καταγγείλας τὸν Χριστόν, καὶ αὐτὸς ὑπὸ Νέρωνος τὴν κεφαλὴν ἀπετμήθη.

γ'. Ἀνδρέας ὁ πρωτόκλητος· πᾶσαν τὴν παράλιον διαδραμὼν καὶ μέχρι Βυζαντίδος καὶ Ἑλλάδος, ἐν Πάτραις τῆς 5 Ἀχαίας ὑπὸ Αἰγεάτου σταυρωθεὶς τελειοῦται.

δ'. Ἰάκωβος ὁ τοῦ Ζεβεδαίου, ἐν πάσῃ τῇ Ἰουδαίᾳ κηρύξας ὑπὸ Ἡρώδου μαχαίρᾳ ἀναιρεῖται.

ε'. Ἰωάννης ὁ φιλούμενος μαθητής, ἐν Ἀσίᾳ τὸν Χριστὸν κηρύξας καὶ πάμπολλα πλήθη προσαγαγὼν τῷ Χριστῷ ἐν 10 εἰρήνῃ ἀνεπαύσατο.

ϛ'. Λουκᾶς ὁ εὐαγγελιστής, ὁ καὶ συνέκδημος Παύλου, πᾶσαν τὴν Ἑλλάδα διδάξας ἐν Θήβαις τῆς Βοιωτίας ἐπὶ ἐλαίας προσπαγεὶς τὸ πνεῦμα τῷ θεῷ παρέθετο.

ζ'. Ματθαῖος, ὁ καὶ Λευῒς ὁ τελώνης καὶ εὐαγγελιστής, 15 ἐν Ἱεραπόλει τῆς Συρίας κηρύξας λίθοις βληθεὶς ὑπὸ τῶν διωκτῶν ἐτελειώθη.

η'. Μάρκος, ὁ εὐαγγελιστὴς καὶ υἱὸς θετὸς Πέτρου, Ἀλεξανδρεῦσι καὶ πάσῃ τῇ περιχώρῳ κηρύξας τὸν λόγον ἐν Ἀλεξανδρείᾳ τῇ πρὸς Αἴγυπτον συρεὶς ὑπὸ τῶν ἀπίστων 20 ἐτελειώθη.

θ'. Βαρθολομαῖος Ἰνδοῖς τοῖς καλουμένοις εὐδαίμοσι

4 Martyr. Andr. (ed. Lipsius-Bonnet II 1, 47, 9). Nicet. David Paphl. or. IV; Niceph. Call. h. e. II 39. Acta Andreae (Bonnet II 1, 38, 27) **7** Mt. 4, 21; Iacob. 1, 1 **8** Act. 12, 1—2 **9—10** Polycrates apud Euseb. h. e. V 24; Acta Ioan. c. 115 (ed. Bonnet II 1 p. 215, 1—4) **12** cf. 2 Cor. 8, 18 **13** Georg. Mon. Ham., Niceph. Call. II 43 **15** Mc. 2, 14 **16** Menolog. Basilii ad 16. Novemb. (Migne 117, 164 C) **18** 1 Petr. 5, 13. Euseb. h. e. IV 15 **20** Nicetas David Paphl. or. XV; Niceph. Call. II 43 **22** Euseb h. e. V 10, 3

7 πᾶσι A 19 Ἀλεξανδρεύσει A πᾶσι A 20 τῇ] τῆς A

κηρύξας τὸ εὐαγγέλιον τοῦ Χριστοῦ σταυρῷ προσηλωθεὶς ἐν Ἀρβανοπόλει τελειοῦται.

ι'. Σίμων ὁ ζηλωτής, ὁ ἀπὸ Κανᾶ τῆς Γαλιλαίας· ὁ καὶ Ναθαναὴλ λεγόμενος τὴν Μαυριτανίαν καὶ τὴν τῶν
5 Ἀφρῶν χώραν διελθὼν καὶ κηρύξας ἐν Βρεττανίᾳ σταυρωθεὶς τελειοῦται.

ια'. Θωμᾶς ὁ καὶ Δίδυμος, Πάρθοις καὶ Μήδοις, Πέρσαις καὶ Ἰνδοῖς τὸν λόγον τοῦ κυρίου καταγγείλας λόγχαις ὑπ' αὐτῶν διατριθεὶς ἀναιρεῖται.

10 ιβ'. Φίλιππος ὁ ἀπὸ Βηθσαιδᾶ τῆς Γαλιλαίας ἐν Ἀσίᾳ καὶ Ἱεραπόλει σὺν Μαριάμνῃ τῇ ἀδελφῇ καὶ Βαρθολομαίῳ τὸν Χριστὸν κηρύξας ὑπὸ Ἑλλήνων σταυρωθεὶς τελειοῦται.

Μνήμη τῶν ἁγίων ἑπτὰ διακόνων τῶν ἀποστόλων, ὧν πρῶτος ὑπάρχει.

15 α'. Στέφανος ὁ πρωτομάρτυς· ὃς ὑπὸ Ἰουδαίων λιθοβοληθεὶς τελειοῦται.

β'. Νικάνωρ ὃς κατ' αὐτὴν τὴν ἡμέραν ἀπέθανεν, καθ' ἣν καὶ ὁ ἅγιος Στέφανος σὺν καὶ ἄλλοις δισχιλίοις Χριστιανοῖς.

γ'. Φίλιππος ὁ ἐν ταῖς πράξεσι, ὁ ἐν Καισαρείᾳ τῆς
20 Παλαιστίνης ὁ τὸν Σίμωνα ὑποκριθέντα βαπτίσας, καὶ τὸν Αἰθίοπα εὐνοῦχον, ἐν Τράλλῃ τῆς Ἀσίας κηρύττων σὺν ταῖς ἑαυτοῦ θυγατράσι· ἐκεῖ τὸν βίον μετήλλαξεν.

2 Acta Philippi c. 137. Menol. Basil. ad 11. Iunii (Migne 117, 493 D); Nicet. David Paphl. or. X (Migne 105, 208 A) **4** cf. Ioa. 21, 2 **5** Nicet. Dav. Paph. or. XII in laud. s. Simonis (Migne 105, 244); Niceph. Call. h. e. II 40 (Migne 145, 864 D) **7** Ioa. 11, 16; 20, 24. Nicet. David or. VII; Menol. Basil.; Niceph. Call. h. e. II 40 **10** Ioa. 1, 44 **11** Acta Philippi c. 133 (ed. Bonnet II 2, 41, 9. 11). Nicet. David Paphl. (Migne 105, 173 C. 176 C); Menol. Basil. ad 14. Novemb; Niceph. Call. h. e. II 39 (Migne 145, 861 A) **12** Acta Philippi c. 133. 137. 138 **15** Testimonia vide in textu A

17 καταυτὴν A 20 Καισαρείας A 22 θυγατρᾶσι A

δ'. Πρόχωρος ἐπίσκοπος Νικομηδείας γεγονὼς ἐτελειώθη.

ε'. Σίμων ἐπίσκοπος Βοστρῶν τῆς Ἀραβίας γεγονὼς ὑπὸ Ἑλλήνων ἐκαύθη.

ϛ'. Παρμενᾶς ἐπ' ὄψεσι τῶν ἀποστόλων ἀπέθανεν εἰς διακονίαν αὐτοῦ προφητικοῦ ἀξιωθεὶς χαρίσματος. 5

ζ'. Νικόλαος γεγονὼς ἐπίσκοπος Σαμαρείας ἑτεροδοξήσας ἀπεβλήθη.

G.

TEXTUS MIXTI APOSTOLORUM INDICUM.

a. 10

Inter recensionem Hippolyti et Dorothei.

A = Petropol. 254 anni 1111 fol. 147 v sec. edit. P. de Lagarde.
a = edit. F. X. Funk.
B = Ottob. 333 saec. XVI—XVII fol. 176 v.

b. 15

Inter istum priorem textum et Epiphanii.

A = Vindob. hist. gr. 73 (olim 46) saec. XI—XII fol. 160 v.
B = Vindob. hist. gr. 64 (olim 47) saec. XVI fol. 105.

a.

Ἱππολύτου ἐπισκόπου Ῥώμης· καὶ Δωροθέου ἐπισκόπου Τύρου καὶ ἱερομάρτυρος· περὶ τῶν μαθητῶν τοῦ κυρίου, ὅπου ἕκαστος αὐτῶν ἐκήρυξε τὸ εὐαγγέλιον τοῦ Χριστοῦ καὶ ἐτελειώθη. 20

4 *ἐπόψεσι* A 20 — 23 ∟ B; in A solum adscriptum

α'. Πέτρος· οὗτος ἐκήρυξεν ἐν Γαλιλαίᾳ καὶ ἐν τοῖς μεσογείοις Πόντου καὶ Γαλάταις καὶ Ἀσίας καὶ Βιθυνίας καὶ Ῥώμης, ἔνθα καὶ ἐσταυρώθη ὑπὸ Ἀγρίππα πρεφέκτου, ἐν χρόνοις Νέρωνος, βασιλέως Ῥωμαίων.

5 β'. Παῦλος· οὗτος ἐκήρυξεν ἀπὸ Ἱερουσαλὴμ ἕως τοῦ Ἰλλυρικοῦ καὶ Ἰταλίας καὶ Ἱσπανίας μέχρι Ῥώμης, ἔνθα καὶ τὴν κεφαλὴν ἀπετμήθη ὑπὸ τῶν αὐτῶν ἀσεβῶν ἀρχόντων κηρύξας τὴν εὐσεβῆ πίστιν τῇ ἀνθρωπότητι ἐν ἔτεσι λε'· ἐτελειώθη δὲ μετὰ Πέτρου ἐν τῇ εἰρημένῃ πόλει Ῥώμῃ.

10 γ'. Ἰάκωβος ὁ τοῦ Ζεβεδαίου· οὗτος ταῖς ιβ' φυλαῖς τοῦ Ἰσραὴλ ταῖς ἐν τῇ διασπορᾷ εὐαγγελισάμενος τὸν Χριστὸν ἀναιρεῖται μαχαίρᾳ ὑπὸ Ἡρώδου τοῦ τετράρχου.

δ'. Ἰωάννης ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ· οὗτος τῇ Ἀσίᾳ κηρύσσων ὑπὸ Δομετιανοῦ βασιλέως Ῥώμης ἐξωρίσθη ἐν Πάτμῳ τῇ 15 νήσῳ, ἔνθα καὶ συνεγράψατο τὸ εὐαγγέλιον αὐτοῦ ἐν τοῖς χρόνοις Τραιανοῦ, ὅπου καὶ τὴν ἀποκάλυψιν ἐθεάσατο· ἐτέθη δὲ ἐν Ἐφέσῳ μετάρσιος γεγονώς, διὸ καὶ ὁ λόγος κεκράτηκε, σὺν τῷ Ἐνὼχ καὶ Ἠλίᾳ ἔτι ἐν σαρκὶ αὐτὸν ὑπάρχειν.

ε'. Ἀνδρέας ὁ ἀδελφὸς Πέτρου· οὗτος ἐκήρυξε πάσῃ 20 τῇ παραλίῳ Βιθυνίας τε καὶ Πόντου, Θρᾴκης καὶ Σκυθίας, μετέπειτα δὲ ἐπορεύθη ἐν Σεβαστοπόλει τῇ μεγάλῃ, ὅπου παρεμβάλλει Ψάρος καὶ Φᾶσις ποταμός, οὗ ἐσώτερον οἱ Αἰθίοπες οἰκοῦσιν· ἔπειτα ἐν Πάτραις τῆς Ἀχαΐας καὶ ἐσταυρώθη ὑπὸ Αἰγεάτου ἀνθυπάτου· καὶ ἐτέθη ἐν Πάτραις τῆς 25 Ἑλλάδος, μετετέθη δὲ ἐν Κωνσταντινούπολει μετὰ Λουκᾶ τοῦ εὐαγγελιστοῦ καὶ Τιμοθέου.

ς'. Φίλιππος· οὗτος ἐν Φρυγίᾳ ἐκήρυξε τὸν Χριστὸν καὶ ἐσταυρώθη ἐν Ἱεραπόλει τῆς Ἀσίας· ἔνθα καὶ ἐτέθη.

ζ'. Βαρθολομαῖος· οὗτος τοῖς Ἰνδοῖς τοῖς καλουμένοις

7 ἀπετμήθει A αὐτῶν ∠ a 8 τὸν εὐσεβῆι a ἔτισι B 9 δὲ] καὶ B ἐτελιώθη AB 13 Ἀσῆα a 18 ἠλία a 19 ἐκήρυξεν + ἐν B 20 τὲ a 21 σεβαστουπόλει a

Εὐδαίμοσι κηρύξας τὸν Χριστὸν καὶ δεδωκὼς αὐτοῖς τὸ κατὰ Ματθαῖον εὐαγγέλιον, τέθαπται ἐν Οὐρβανουπόλει τὴν κεφαλὴν ἀποτμηθεὶς πρὸ τῆς σφαγῆς ἐκδαρθεὶς ὥσπερ θύλαξ.

η'. Θωμᾶς· οὗτος ἐκήρυξε Πάρθοις καὶ Μήδοις καὶ 5 *Γερμανοῖς καὶ Ὑρκανοῖς, τελειοῦται δὲ λογχευθεὶς ἐν πόλει τῆς Ἰνδίας Καλαμίτῃ λεγομένῃ, κεῖται δὲ ἐν Ἐδέσῃ τῆς Ὀσδρόνης.*

θ'. Ματθαῖος ὁ τελώνης· οὗτος τῇ ἑβραΐδι γλώσσῃ τὸ εὐαγγέλιον αὐτοῦ συνεγράψατο πρῶτος ἐν Ἱερουσαλήμ, ἡρ- 10 *μηνεύθη δὲ τῇ Ἑλληνικῇ γλώσσῃ ὑπὸ Ἰωάννου τοῦ Ζεβεδαίου· οὗτος κηρύξας τὸν Χριστὸν ἐν Ἱεραπόλει τῆς Συρίας πυρὶ τελειοῦται.*

ι'. Ἰούδας Ἰακώβου· οὗτος ἐν πάσῃ τῇ Μεσοποταμίᾳ κηρύξας τὸν Χριστὸν ὑπὸ Ἰουδαίων ἀναιρεῖται λίθοις, κεῖται 15 *δὲ ἐν Ἐδέσῃ τῇ πόλει.*

ια'. Θαδδαῖος ὁ Λεββαῖος καὶ Ἰούδας· οὗτος Ἐδεσηνοῖς ἐκήρυξε· τέθαπται δὲ ἐν Ὀστρακίνῃ τῇ πόλει τῆς Αἰγύπτου σταυρωθείς.

ιβ'. Ἰάκωβος· οὗτος ἦν ἀδελφὸς τοῦ κυρίου κατὰ σάρκα, 20 *καθίσταται δὲ πρῶτος ἐπίσκοπος ἐν Ἱερουσαλήμ· οὗτος ἐμαρτύρησε καταβληθεὶς ὑπὸ ἀνόμων ἀνδρῶν ἐκ τοῦ πτερυγίου τοῦ ναοῦ τοῦ ἐν Ἱερουσαλὴμ κειμένου αὐτοῦ κάτω καὶ ἔτι ζῶντος κναφεὺς ἀνεῖλεν αὐτόν, πατάξας τῷ ξύλῳ μεθ' οὗ ἐβάσταζε τὰ ἱμάτια καὶ ἐπορεύετο ἀποπλύναι αὐτά.* 25

ιγ'. Σίμων ὁ Κανανίτης ὁ ζηλωτής· οὗτος ἐκήρυξε πάσῃ τῇ Βρεττανίᾳ καὶ τῇ τῶν Ἀφρῶν χώρᾳ, μετέπειτα δὲ ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ καθίσταται ἐν Σιὼν ἐπίσκοπος μετὰ Ἰάκωβον τὸν δίκαιον, τὸν ἀδελφὸν κυρίου· ὅστις ζήσας ἔτη ρκε' ἐμαρτύρησε σταυρωθεὶς ἐπὶ Ἀδριανοῦ βασιλέως Ῥώμης. 30

3 *ἐκδωρθεὶς* a 7 *καὶ λαμίτῃ* B 18 *ὀστρακνη* (!) Aa
20 *σακα* (sic) Aa 23 *κειμ.* + *δὲ* B 25 *ἀπὸ πλύναι* B

ιδ'. Ματθίας δέ· οὗτος ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ ἐκήρυξε τὸν λόγον· εἷς ὢν ἐκ τῶν ἑβδομήκοντα μαθητῶν μετὰ τὴν τοῦ κυρίου ἀνάστασιν συγκαταριθμηθεὶς τοῖς ια' ἀποστόλοις ἀντὶ Ἰούδα, ὃς καὶ ἐν τῇ πρώτῃ Αἰθιοπίᾳ κηρύξας τὸν Χριστὸν 5 τελειοῦται καὶ τέθαπται ἐκεῖ.

ιε'. Λουκᾶς ὁ εὐαγγελιστής· οὗτος σὺν τῷ Παύλῳ ἐκοπίασεν ἐν τῷ εὐαγγελίῳ τοῦ Χριστοῦ, ὅστις τὸ εὐαγγέλιον αὐτοῦ καὶ τὰς πράξεις τῶν ἀποστόλων ἔγραψε Θεοφίλῳ ἐπισκόπῳ Ἀντιοχείας τῆς μεγάλης· οὗτός ἐστιν, οὗ μέμνηται 10 Παῦλος ἐν ταῖς ἐπιστολαῖς αὐτοῦ λέγων· συνέπεμψα δὲ μετὰ τούτων τὸν ἀδελφόν, οὗ ὁ ἔπαινος ἐν τῷ εὐαγγελίῳ· καὶ πάλιν· ἀσπάζεται ὑμᾶς Λουκᾶς ὁ ἰατρός.

ις'. Μάρκος ὁ εὐαγγελιστής· οὗτος ἐν τῇ Αἰγύπτῳ ταῖς ιβ' φυλαῖς ταῖς ἐν τῇ διασπορᾷ κηρύσσων τὴν πίστιν· κα-15 θίσταται ἐπίσκοπος ἐν Ἀλεξανδρείᾳ τῇ μεγάλῃ, ὃς καὶ τὸ εὐαγγέλιον συνέγραψε, ὡς Πέτρος ὁ ἀπόστολος αὐτῷ ὑφηγήσατο, ὃν καὶ υἱὸν ὀνομάζει ἐν τῇ ἐπιστολῇ αὐτοῦ ὁ Πέτρος οὕτως λέγων· ἀσπάζεται ὑμᾶς Μάρκος ὁ υἱός μου.

Ὁ μὲν Φίλιππος ὁ ἀπὸ Βηθσαιδᾶ κεῖται ἐν Ἱεραπόλει, 20 ὅπου καὶ ἐσταυρώθη. Ὁ δὲ εἰς τοὺς ἑβδομήκοντα Φίλιππος εἷς ὢν ἐκ τῶν ἑπτὰ διακόνων, ὁ καὶ τὸν Κανδάκης βαπτίσας, θυγατέρας ἔσχεν τέσσαρας· καὶ κεῖται ἐν Τράλλῃ τῆς Ἀσίας μετὰ καὶ τῶν θυγατέρων αὐτοῦ, ὕστερον δὲ μετετέθησαν.

b.

25 α'. Πέτρος ὁ τῶν ἀποστόλων πρόκριτος ἐκήρυξεν τὸ εὐαγγέλιον Πόντῳ, Γαλατίᾳ, Καππαδοκίᾳ, Ἀσίᾳ, Βιθυνίᾳ καὶ τελευταῖον ἐν Ῥώμῃ, ἐν ᾗ καὶ ἐσταυρώθη ὑπὸ Ἀγρίππα πρεφέκτου βασιλεύοντος Νέρωνος, εἰς ἣν καὶ θάπτεται.

10 2 Cor. 8, 18 **11** Col. 4, 14 **18** 1 Petr. 5, 13

8 θεοφίλων ἐπισκόπων B 11 τοῦτον B 18 μακάριος B 21 Κανδάκην AB 26 Ἀσίᾳ ∠ B 27 Ῥώμῃ] τῇ Ῥωμαίων B 28 πραιφέκτου A τέθαπται B

β'. Ἀνδρέας ὁ ἀδελφὸς Πέτρου κηρύττει τὸ εὐαγγέλιον Σκύθαις, Σογδιανοῖς, Θραξίν, ὃς διὰ τὸ Χριστοῦ κήρυγμα σταυρῷ τελειοῦται ὑπὸ Αἰγεάτου ἀνθυπάτου, καὶ ἐτάφη ἐν Πάτραις, ὕστερον δὲ μετετέθη ἐν Κωνσταντινουπόλει ὑπὸ Κωνσταντίου αὐτοκράτορος. 5

γ'. Ἰάκωβος ὁ τοῦ Ζεβεδαίου ἀδελφὸς Ἰωάννου, ἐκήρυξεν ἐν Ἰουδαίᾳ τὸ εὐαγγέλιον, ἀνῃρέθη μαχαίρᾳ ὑπὸ Ἡρώδου τοῦ τετράρχου καὶ κεῖται ἐν Καισαρείᾳ.

δ'. Ἰωάννης ὁ εὐαγγελιστής, ἀδελφὸς Ἰακώβου, φυγαδευθεὶς ὑπὸ Δομετιανοῦ ἐν Πάτμῳ τῇ νήσῳ συνεγράψατο 10 τὸ κατ' αὐτὸν εὐαγγέλιον ἐν τοῖς Τραιανοῦ χρόνοις· κεῖται ἐν Ἐφέσῳ ἰδίῳ τέλει χρησάμενος, οὗ τὸ λείψανον ζητηθὲν οὐχ ηὕρηται.

ε'. Φίλιππος Ἀσιανῇ διοικήσει κηρύξας τὸν ζωοποιὸν λόγον ἐν Ἱεραπόλει τῆς Φρυγίας τέθαπται ἅμα ταῖς θυγα- 15 τράσι μαρτυρίῳ τελειωθεὶς ἐπὶ Δομετιανοῦ αὐτοκράτορος.

ς'. Βαρθολομαῖος Ἰνδοῖς τὸ κατὰ Ματθαῖον ἐκήρυξεν εὐαγγέλιον, ὃς καὶ τέθαπται ἐν Ἰνδίᾳ.

ζ'. Θωμᾶς ἐκήρυξε Πάρθοις, Μήδοις, Πέρσαις, Γερμανοῖς, Ὑρκανοῖς, Βακτριανοῖς, Βαρσοῖς, ὃς καὶ μαρτυρήσας 20 κεῖται ἐν Ἐδέσῃ τῆς Ὀσδροήνης.

η'. Matthaeus, de quo nihil notatur.

θ'. Ἰάκωβος Ἀλφαίου τὰς ιβ' φυλὰς ταῖς ἐν τῇ διασπορᾷ κηρύττει τὸ εὐαγγέλιον, ὃς καὶ αὐτὸς κεῖται ἐν Ἰουδαίᾳ. 25

ι'. Θαδδαῖος ὁ καὶ Λεββαῖος ἐπικαλούμενος Ἰούδας ζηλωτής, Ἐδεσηνοῖς κηρύξας τὸν λόγον καὶ τοῖς ἐν τῇ μέσῃ

1 ὁ ∟ B ἐκήριξεν (sic) B 2 //γδιανοῖς A κύρυγμα B 5 Κωνσταντίνου A 7 ἀνηρέθη + δὲ B 11 κεῖται + δὲ B 13 εὕρηται A 15 Φρυγείας B 20 Βακηριανοῖς B μάρσοις B 21 Ὀδροήνης B 25 Ἰούδαία Lagarde 26 ἐπικαλούμενος + δὲ καὶ B 27 ἐδαισηνοῖς A

τῶν ποταμῶν Ἀβγάρου Ἐδέσης τοπαρχοῦντος τέθαπται ἐν Βηρυτῷ τῆς Φοινίκης.

ια'. Σίμων ὁ Κανανίτης κῆρυξ τοῦ λόγου σταυρῷ τελειοῦται ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ ἐπὶ Δομετιανοῦ.

5 ιβ'. Ματθίας ἐν Ἰουδαίᾳ διδάσκων τὸν Χριστοῦ λόγον τῶν ἑβδομήκοντα γεγονὼς μαθητῶν, ὃς μετὰ τὴν Χριστοῦ ἄνοδον συγκαταριτμήθη τοῖς ιβ' ἀποστόλοις ἀντὶ Ἰούδα τοῦ γενομένου προδότου, κεῖται ἐν Ἱερουσαλήμ.

Παῦλος, ὁ τῶν ἐθνῶν διδάσκαλος, ἀπὸ Ἱερουσαλὴμ καὶ 10 κύκλῳ μέχρι τοῦ Ἰλλυρικοῦ καταγγείλας τὸ Χριστοῦ εὐαγγέλιον, τοῖς ἔθνεσιν ἐν Ῥώμῃ διδάσκων τὸν λόγον, ἀνῃρέθη ὑπὸ Νέρωνος καὶ Ἀγρίππα βασιλέων Ῥώμης κεφαλῇ κολασθεὶς καὶ τέθαπται ἐν τῇ αὐτῇ Ῥώμῃ.

Ἰάκωβος ὁ τοῦ κυρίου ἀδελφὸς λίθοις ὑπὸ Ἰουδαίων ἐν 15 Ἱεροσολύμοις διὰ τὸν Χριστοῦ λόγον ἀνῄρηται.

H.

TEXTUS ANONYMUS.
DE APOSTOLORUM PARENTIBUS.

A = Paris. 1085 anni 1001 fol. 272.
20 B = Paris. 1115 anni 1276 fol. 235.
C = Coisl. 296 saec. XII fol. 31 v.
D = Baroc. 206 saec. XIII fol. 130 v.
E = Ottob. 268 saec. XVI fol. 42.
f = editio Fabricii 1719.
25 g = editio Dindorf 1832.

1 τοπαρχ. + διὰ τέλει χρησάμενος B θάπτεται B 3 Κανανίτης + καὶ B διὰ σταυροῦ B 4 τῇ ⌊ B 5 ὁ — διδάσκαλος ⌊ B 10 τὸ] τῷ A 12 κεφ. κολασθεὶς] τὴν κεφαλὴν ἀποτμηθεὶς B 14 λίθοις] ξύλοις B 15 //ρειται B

ΤΑ ΟΝΟΜΑΤΑ ΤΩΝ ΙΒ ΑΠΟΣΤΟΛΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΓΕΝΝΗΣΑΝΤΩΝ ΑΥΤΟΥΣ.

α΄. β΄. Πέτρος καὶ Ἀνδρέας ἀδελφοί, ἐκ πατρὸς Ἰωάννου καὶ μητρὸς Ἰωάννης, ἁλιεῖς τὴν τέχνην, ἀπὸ Βηθσαϊδᾶς τῆς κώμης. 5

γ΄. δ΄. Ἰάκωβος καὶ Ἰωάννης ἀδελφοί, ἐκ πατρὸς Ζεβεδαίου, μητρὸς καὶ Ἱεροκλείας, ἁλιεῖς καὶ αὐτοί.

ε΄. Φίλιππος ἐκ πατρὸς Φιλισάνω, μητρὸς δὲ Σοφίας ἀπὸ Βηθσαϊδᾶς τῆς κώμης, ἡνίοχος τὸ ἐπιτήδευμα.

ς΄. Θωμᾶς ὁ καὶ Δίδυμος ὢν μετὰ ἀδελφῆς λεγομένης 10 Λυσίας ἐκ πατρὸς Διαφανοῦς, μητρὸς δὲ Ῥώας ἀπὸ Ἀντιοχείας.

ζ΄. Βαρθολομαῖος ἐκ πατρὸς Σωσθένους, μητρὸς δὲ Οὐρανίας, πωμαρίτης ἤτοι λαχάνια φυτεύων.

η΄. Θαδδαῖος ὁ καὶ Λεββαῖος ἐκ πατρὸς Νεκροφάνους, 15 μητρὸς δὲ Σελήνης, Ἰταλικός.

θ΄. Ἰάκωβος ὁ τοῦ Ἀλφαίου ἐκ πατρὸς Ἄνδρονος, μητρὸς δὲ Εὐτυχίας ἀπὸ Ἱεραπόλεως λαοξόος τὴν τέχνην.

1 — 2 Τῶν ιβ΄ ἀποστόλων αἱ πατρίδαι καὶ τὰ ὀνόματα τῶν γεννησάντων αὐτούς ADfg Ἐστὶ τὰ ὀνόματα τῶν γονέων τῶν ιβ΄ ἀποστόλων καὶ τοῦ Μελχισεδέκ B   2 αὐτοὺς + καὶ πόθεν κατήγοντο E   1 — 2 ∟ C   3 α΄. β΄. ∟ BDfg Ἰωάννου] Ἰωνᾶ A   4 καὶ μητρὸς] μητρὸς δὲ BD καὶ ∟ fg Ἰωαννᾶς BD Ἰωνᾶς A Ἰωαννᾶ fg Ἰωάννας C τῇ τέχνῃ C Βηθσαϊδᾶς] Θηβαΐδος g Βηθσαϊδᾶ f Βαθσαιδᾶς D Βιθσαιδᾶς BC   5 κόμης E   6 γ΄. δ΄. ∟ BDfg   7 καὶ] δὲ B καὶ ∟ fg Ἱεροκλίας E 8 ε΄ ∟ BDfg φιλισανὼς Dfg φιλησανῶν C φιλισαόνων B   9 Βηθσαϊδᾶς] Θεβαΐδος g βιθσαιδὰ C ἐν βιθσαϊδᾶ τῆς κώμης (sic) B κόμης g Βηθσ. — ἡνίοχος] Βαηνίοχος (sic) E ἡνίοχοι Dfg   10 Θωμᾶς καὶ Ἰούδας δίδυμοι BD ὢν — λεγομένης] ὁ μετὰ ἀδελφῶν λεγομένας C ὢν ∟ D   11 Ἀσίας B διοφάνους ACE δισφανοῦς D ῥοᾶς A ῥόας BE   13 Βαρθολομάϊος D Σωσθένης E δὲ ∟ D   14 Οὐρινίας Dfg νομαρείτης fg νομαρίτης C πομαρίτης ἡ τοῦ E λάχανα CE λαχανᾶς τὸ ἐπιτήδευμα B   15 Θαδδάϊος D ὁ ∟ B Λεββάϊος D Νεκρεφᾶ fg   16 σελήνης] Ἰωάννης E Σιανῆς, Ἰταλικὸς ὁ καὶ Ἰούδας Ἰακώβου B   17 ἀνδρῶνα B 18 λαοξᾶς B λεξὸς B λαοξὸς E λαϊξός A

ι΄. Ματθαῖος ὁ καὶ Λεβί, τελώνης τὸ ἐπιτήδευμα, ἐκ πατρὸς Ῥούκου, μητρὸς δὲ Χαιροθείας ἀπὸ Γαλιλαίας

ια΄. Σίμων ὁ Κανανίτης, ἀριστόκλητος ὢν τοῦ κυρίου εἰς τοὺς γάμους, ἐκ πατρὸς Καλλίονος, μητρὸς δὲ Κιμίας.

ιβ΄. Σίμων ὁ καλούμενος ζηλωτής, ἀπὸ Σαλεὶμ ἐκ πατρὸς Ζήνωνος, μητρὸς δὲ . . . .

Ἰούδας ὁ Ἰσκαριώτης.

I.

VERSUS IN DUODECIM APOSTOLOS IOANNIS EUCHAITENSIS.

A = Ottob. 167 saec. XIV fol. 147 v.
B = Paris. 1310 saec. XV fol. 34 v.
C = Paris. 1782 saec. XIV fol. 77.
D = Baroc. 197 anni 1344 fol. 581.
F = editio Matth. Bust 1610.
f = editio Io. Alb. Fabricii 1719.

ΣΤΙΧΟΙ ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΙΒ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥΣ.

Σταυροῖ Πέτρον κύμβαχον ἐν Ῥώμῃ Νέρων.
Ῥώμη ξίφει θνήσκοντα τὸν Παῦλον βλέπει.

1 *Ματθάϊος* D *λευίς* Dfg *λευίτης* B 2 *ῥάκου* D *χειροθίας* B *κεχειροθίας* A *χειροθείας* fg *Γαλλίας* B *ἐκ — Γαλιλ.* ⌊ C 3 *ὁ ἀριστόκλιτος* E *ἀριστοκλήτωρ* B *ὢν* ⌊ D 4 *εἰς τοὺς γάμους*] *ἔχρις* C *Γαλλίωνος* Df *Γαλλίονος* g *Καλλιωνᾶ* B *Ἀμμίας* Dfg *διανίας* B *κ'ἀμίας* C 5 *ὁ* ⌊ A *ἀπὸ Σαλ.* ⌊ B *Σαλὴμ* E 6 *Ζηνωνᾶ* E *μητρὸς δὲ . . .* Dfg *Ζήνωνος + σημεῖον δέ, ὅτι ὁ Λουκᾶς τὸν μὲν Θαδδαῖον Ἰούδαν Ἰακώβου* (Lc. 6, 16) *ἐκάλεσεν, Σίμωνα δὲ τὸν Κανανίτην ζηλωτὴν* (Lc. 6, 15; Act. 1, 13) *ἐκάλεσεν* Dfg 7 *Ἰούδας ὁ Ἰσκαριώτης* ⌊ BC 17 ⌊ f *Στίχοι* ⌊ F *τοὺς + ἁγίους καὶ πανευφήμους* C *ἀποστόλους + πῶς ἐτελειώθησαν* D + *διαλαμβάνοντες ποίῳ τρόπῳ καὶ ἐν τίνι τόπῳ ἐτελειώθη ἕκαστος αὐτῶν* B 18 *σταυροῦ* A *κύμβαχος* f

Εἰρηνικῷ τέθνηκε Λουκᾶς ἐν τέλει.
Ζωῆς ὕπνον πρύτανιν ὑπνοῖ Ματθαῖος.
Μάρκον θανατοῖ δῆμος Ἀλεξανδρέων.
Καὶ μὴ θανὼν ζῇ, καὶ θανὼν Ἰωάννης.
Σταυροῦσι Πατρεῖς ἄνδρες ὁμῶς Ἀνδρέαν. 5
Νεκροῦσι λόγχαις τὸν Θωμᾶν ἐν Ἰνδίᾳ.
Βαρθολομαῖος σταυρικῷ θνήσκει τρόπῳ.
Καὶ τὸν Σίμωνα σταυρὸς ἐξάγει βίου.
Μάχαιρα τέμνει τοὺς Ἰακώβου δρόμους.
Ἶσον Πέτρῳ δίδωσι Φίλιππος μόρον. 10
[Τῷ δεσπότῃ μὲν ἶσον οἱ πόδες κάτω
Σταυροῦνται σταύρωσιν ὀρθίαν πάλαι.
Ἐξ οὐρανοῦ γὰρ ἦλθον εἰς ἡμᾶς κάτω
Ὡς ὄμβρος εἰς γῆν, ὡς ἐπὶ χλόην δρόσος,
Ἀντίστροφος δὲ παρῆχοι οἱ πόδες θέσιν, 15
Εἰς οὐρανὸν γὰρ ἦλκεν αὐτῶν ὁ δρόμος.]

K.

INDEX APOSTOLORUM RESERVATUS IN HOMILIA PSEUDO-CHRYSOSTOMI IN XII APOSTOLOS.

A = editio Gerardi Voss. 20
B = Paris. 1453 saec. XII fol. 123.

1 *εἰρηνικῶς* B *εἰρηνικός* Ff *Λουκὰς* A *τέλει* + *περί* A 2 *τρίτανης* A *πρύτανις* C 3 *θανατοὶ* A 4 *καὶ*] *εἰ* A *θάνων* A 5 *Πατρεῖς*] *τε τρεῖς* Ff *Πατρᾶς* A *ὁμῶς*] *ὅμεν* A *ὠμῶς* B *Ἀνδρέας* A *λόγχαι* C *Ἰνδίῃ* B 7 *τρόπῳ*] *πάθει* BCFf 8 *στα///* A 9 *μαχαίρᾳ* AB *τέμνει τοὺς*] *τέμνεται* A *δρόμῃ* A 10 *ἴσον* C 11 *Τῷ* — 16 *δρόμος* ∟ BFf 12 *σταυρουμώ* A *παρ' ἦχοι* A 11 — 16]:
Τούτων με Χριστὲ δεκτικὸς ἱκεσίας,
Στῆσον προβάτων κατὰ τὴν στάσιν, Λόγε C

ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΑΓΙΟΥΣ ΔΩΔΕΚΑ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥΣ.

. . . .

Πέτρος ἐντεῦθεν μαθητεύει τὴν Ῥώμην.
Παῦλος ἐκεῖθεν εὐαγγελίζεται κόσμον.
5 *Ἀνδρέας τῆς Ἑλλάδος σοφοὺς διορθοῦται.*
Σίμων διδάσκει θεὸν τοὺς βαρβάρους.
Θωμᾶς διὰ βαπτίσματος λευκαίνει τοὺς Αἰθιόπας.
Ἰακώβου τὴν καθέδραν ἡ Ἰουδαία τιμᾷ.
Μάρκου τὸν θρόνον Ἀλεξανδρεία ἡ παρὰ Νεῖλον ἀσπάζεται
10 *Λουκᾶς καὶ Ματθαῖος γράφουσιν τὰ εὐαγγέλια.*
Ἰωάννης ἔτι θεολογῶν καὶ μετὰ τέλος ὡς ζῶν θεραπεύει τὴν Ἔφεσον.
Βαρθολομαῖος παιδαγωγεῖ σωφρονεῖν τοὺς Λυκάονας, Φίλιππος θαυματουργῶν σώζει τὴν Ἱεράπολιν.

15

L.

TEXTUS LATINI.

a.

Breviarium apostolorum.

A = Sangall. 110 saec. IX p. 275.
20 B = Paris. lat. 2316 saec. X fol. 120.
b = Genovef. Paris. H. L. 10 saec XIII fol. 1.
C = Paris. lat. 12604 saec. XII fol. 88v.
D = Paris. lat. 2543 saec. XIII fol. 91v.
E = Monac. lat. 6382 saec. IX fol. 41.
25 f = editio d'Achery 1723 e martyr. Gellonensi c. 804.
g = editio Mart. Gerbert 1777 e ms Rhenaug. saec. VIII.
m = editio Martène et Durand 1717.

5 *Ἑλλάδος* + *τοὺς* B *σοφοὺς* + *πείθει καὶ* B 6 *διδάσκει* + *τὸν* B 11 *θεολογῶν* + *ὡς* B *ὡς* ⌊ B *ζῶν* + *τῷ μνήματι μόνῳ* B 13 *παιδαγωγῶν σωφρονίζει* B *τοὺς* ⌊ B

Breviarium apostolorum ex nomine vel locis ubi praedicaverunt, orti vel obiti sunt.

Simon qui interpretatur oboediens, Petrus agnoscens, filius Ioannis, frater Andreae, dicitur ortus vico Bethsaida, provincia Galilaeae, qui propter Simonem magum, licet Dei occulto nutu, Romam pervenit; ibique praedicans evangelium XXV annorum eiusdem urbis tenuit pontificatum; sexto autem et tricesimo anno post passionem Domini sub Nerone Caesare, ut voluit, cruce suspensus est, cuius natalicium III. Kalendas Iulias celebratur.

II. Paulus qui interpretatur pius, ortus ex tribu Beniamin, apostolus gentium, hic secundo post ascensionem Domini anno baptizatus et sub Nerone Romae eodem die, quo et Petrus, capite truncatus ibique sepultus est.

III. Andreas qui interpretatur virilis vel decorus,

1 Incipit breviarium E breviarium] adbreviatio C 2 et nomina E nominibus B orti — sunt ∠ C praedic. + et ubi fm 4 Symon bCE in marg. pet[ri] rubro col. C petrus E qui interpretatur ∠ A interpretatur petrus E obediens AbCEfgm oboediens + vel ponens moerorem sive audiens tristiciam D agnuscens B agn. + eo quod Christum credens qui dictus est petra D 5 Iohannis ABCDEfgm dicitur ∠ D betsaida C bethsaida E 6 provinciae CD Galylee b Galileae Bf Symonem E 7 occult⟨o⟩ bC occulta E evang. praedicans D viginti et quinque b XX ti V ACfg 8 pontif. + in, man. rec. E 9 sexta B tricesimo sexto post D tricissimo f xxxmo AE 10 cessare g ut ∠ C est ∠ C 11 cuius natalicium ∠ D celebratur ∠ D celebratur tercio Kal. Iulii Cg Iulii bm 12 qui ∠ D ortus ∠ m Saulus C 12 beniamen B hic] in m ascensionem] passionem A 14 baptizatur b Romae sub Nerone D apud Romam C Roma B die ∠ C diae A die + capite truncatus est C 15 capite trunc.] cruce suspensus est D est] II. Kalendas Iulii D II. Kal. Decembres b 16 Andreae in marg. C qui interpret. ∠ D viriles B vel] et m decorus + interpretatur D + vir, in greca lingua dicitur D

frater Petri, hic praedicavit Scythiam et Achaiam, ibique in civitate Patras cruce suspensus occubuit pridie kalendas Decembris.

IV. Iacobus, qui interpretatur supplantatus, filius Ze-
5 bedaei, frater Ioannis, hic Spaniae et occidentalia loca praedicat et sub Herode gladio caesus occubuit, sepultusque est in Achaia marmarica VIII. Kalendas Augusti.

V. Ioannes, qui interpretatur gratia Dei, apostolus et evangelista, filius Zebedaei, frater Iacobi, dilectus Domini,
10 praedicator Asiae et in Epheso VI. Kalendas Ianuarias sepultus, natalicia VIII. Kalendas Iulias dicuntur, quando et sancti Ioannis Baptistae natalicia celebrantur.

VI. Thomas, qui interpretatur abyssus, Didymus, hoc est Christi similis, hic Partis et Medis praedicat et desti-

1 praedicavit + per g Scythiam] sciciam D spaciam B in scithia C scithiam E Achagiam B Achaia C in Achaia b 2 patras suscr. alt. manu C cruci A cruce ∠ D occubuit ∠ D pridiae A pridie] II bDm 3 Decembr. + celebratur f 4 Iacobi in marg. C Iacob m supplantator bDEfm supplicator g qui ∠ D Zebedaei bC 5 Iohannis BbDf hic + praedicator Dfg Hispaniae CD hyspanie b occidentalibus locis CD praedicavit bC praedicatur AE praedicat et ∠ D 6 Herode] Nerone D cesus CD 7 in ∠ b Achagia B Acaia m Achaiam maritimam D marmorica C Augustas Af Septembres B 8 Iohannes BcDf Ioannis in marg. C qui interpr. ∠ D Dei + interpretatur D 9 Zebed. + et m dilectissimi B a Domino D 10 praedicavit C Asie C Asye D in ∠ CDm effeso BE Epheso + ibique occubuit D Ianuarii m 11 sepultus ∠ ACEfg sepultus — 12 celebrantur ∠ D natalicia (natalis Em) + eius, alii dormitionem eius (natale, eius b) VIII. Kal. Iulii dicunt, quando nativitas sancti Ioannis (+ Baptistae m) celebratur AbCEfgm celebrantur + XII Kal. Ianuarias b 13 Thome in marg. C Thomas B abisus B Didimus E abis. + et gemitus, graece D Didymus + propter dubium cor in credendo effectum dominicae ressurectiones, abissus dicitur, quod certam fidem penituit D 14 //milis A similis ∠ b Christi miles E Christo D Parthis bfm praedicavit bCD praedicatur Eg praedicator f distans f distinans B destinans — p. 209, 1 praedicavit ∠ D destinans + ad b ibi Cg

naus orientalem plagam ibique evangelium praedicavit. Lancea enim ibi transfixus occubuit in Calamnice, Indiae civitate, ibi sepultus est in honore XII. Kalendas Ianuarii.

VII. Philippus, qui interpretatur os lampadis, a Bethsaida civitate ortus, unde et Petrus Gallis praedicavit 5 Christum, deinde Hierapoli Phrygiae provinciae crucifixus et lapidatus obiit ibique cum filiabus suis quiescit, cuius natalicium Kalendas Maias celebratur.

VIII. Iacobus frater Domini, Hierosolimorum primus episcopus, hic dum Hierusalem Christum Dei filium prae- 10 dicaret et de templo a Iudaeis praecipitatus lapidibusque opprimitur, ibique iuxta templum humatur. Eius natalicium et ordinatio VI. Kalendas Ianuarias creditur.

IX. Bartholomaeus apostolus nomen e syriaca lingua suscepit et interpretatur filius suspendentis aquas, 15

2 enim ∠ D ibique D transfixus ∠ C obcubuit m Calaminicae f calaminice bDg calaminica m calaminice BE Cal. + in g 3 civitatem B civitatis E in honore ∠ Dfm in] cum C XII — Ianuarii] VI Kal. Februarii B 4 Phylippus CE Philippi in marg. C qui interpr. ∠ D lampadis + interpretatur sive lampadarum eo quod fratri suo lumen, a quo illuccesitus fuit, per oris offitium propinavit D os ∠ D lampas C lampadas g 5 et ∠ B 6 deinde + in bCDfgm Hierapoli ∠ Bb gerapoli C ierapolim D frigie ABCDEfm provintia Bb 7 et ∠ C obiit] occubuit D filiabus suis] fidelibus D cuius natalicium ∠ D 8 celebratur ∠ D cuius ∠ b natalicium + 25 b celebratur Kl. Mai. C Kal. Maii fm Madias E 9 Iacobi in marg. C Ierusalem g ierosolimorum bDm episcopus fuit hic I hierosolymorum Cf 10 Christum ∠ D 11 et ∠ bDm templi B praecipitatur fgm 12 obprimitur Bg obprimitur E obrutus ibi D iusta B cuius m eius — ordinatio VI ∠ D eiusque b 13 VI — Ianuar.] Kal. Maias et sexto Kal. Ian. creditur C natal. + Kal. Maii fg Kal. Maii celebratur, VI Kal. Ianuar. b creditur ∠ Dfgm creditur + celebratur E 14 Bartholomaei in marg. C noim b apostolus ∠ D syriaca] ira g syra bfm sira D siria B 15 accepit D suscipit B et ∠ Dfm aquas + eo quod mentes eorum, quos praedicaverat, ad coelestia contemplanda suscepit et suorum dictis guttis inebriavit, hic D

Lycaoniam praedicavit ad ultimum in Albano maioris Armeniae urbe vivens a barbaris decoratus atque per iussum regis Astargis decollatus sicque terrae conditus IX. Kalendas Septembris.

5 X. Matthaeus apostolus et evangelista, qui interpretatur donatus. Hic etiam e tribu sua Levi sumpsit cognomen, ex publicano a Christo electus primum quidem in Iudaea evangelizavit, postmodum in Macedonia, et passus in Persida: requiescit in montibus Partorum XI. Kalendas Octobris.

10 XI. Simon zelotes, qui interpretatur zelus, hic est Chananaeus, zelo Dei fervens, par cognomento Petri et similis in honore. Hic accepit Aegypti principatum et post Iacobum iustum cathedram dicitur tenuisse Hierosolymorum. Post annum CXX. meruit sub Adriano per

1 Laiconiam B Lichaoniam m liconiam bEg Laodiceam D praedicavit] pre (sic) g ad ultimum ∟ D praedic. + et C Albono g arminiae B 2 decoriatus CEm decoriatur fg atque] ibique C decoratus + est C periussus B 3 Astragris (rasum A) E Astiagis m Astyagis fg astragis D dicollatis B decollatur fgm sique B condetus B conditur fg conditus + est bD VIII Kal. Eg VIII Kal. B decembris suprascr. 4 septembris C 5 Mathei in marg. C apostolus — interpretatur] dicitur D 6 donatus + videlicet quod magno Dei manere de thelonario ac publicano in apostoli et evangelistae est delegatus officium D a sua tr. B ex Efm sua ∟ D sumsit m cognomentum D 7 ex] ab a ∟ g electus ∟ D quidem in Iud.] quod est in India g 8 postea E Machedonia C macedoniam E macedoniani D persidia C 9 portarum C porcorum b portorum BEfgm parthorum D 10 Symonis in marg. C Symon Zelotis CE Zelotes — 12 par] chananaeus a Chana Galilaeae vico primum cognomen accepit, quod Lucas cum interpretatione posuit, Symon Zelotes, Chana quippe Zelus Domini, Chananaeus autem zelotes i. aemulator autem zelo Dei fervens, parvi D est] primus dictus (dilectus C) bCEfgm 11 cananaeus Em dei] dim b par + in Egm 12 in ∟ C egypti bCDE honore, hic explicit A ierosolimorum C ierosolimorum bDm 14 Et post annos XX fg annos CXX DE annos, centum viginti bm annos centum XX C arriano D a//riano b

crucem sustinere martyrium passionis. Iacet in Portoforo; eius natalicium celebratur V. Kalendas Novembris.

XII. Iudas, qui interpretatur confessor, Iacobi frater, in Mesopotamia atque interioribus Ponti praedicavit: sepultus in Nerito Armeniae urbe, cuius festivitas celebratur V. Kal. Novembris.

Mathias de septuaginta discipulis unus, et pro Iuda Scarioth duodecimus inter apostolos subrogatus, electus sorte et solus sine cognomento, cui datur evangelii praedicatio in Iudaea. Explicit.

b.

Notitia de locis sanctorum apostolorum.

A = Paris. lat. 10837 saec. VIII fol. 3 sec. exarat. Bonnet.
B = editio a vv. de Rossi-Duchesne 1894 facta sec. cod. Epternac.
C = editio Vallarsi sec. cod. Corbeiens.
C[1] = collatio de Rossi-Duchesne istius cod.
C[2] = collatio de Rossi-Duchesne cod. Bernensis.
D = editio Florentinii 1688 sec. cod. Lucens.

1 martirium bD passionis. iacet ∠ D iacet] licet b in porro foro B portophoto D portico foro g 2 eiusque C eius — celebr. ∠ D calendas m novenbris CD november B 3 Iude in marg. C qui ∠ m confessor suprascr. confitens b Iacobi frater] frater Iacobi CEgm frater domini, hi D 4 mesopotamiam D atque + in CDgm sepultusque est bCm 5 nerito] monte D armenie ab urbe C armenie urbis D cuius — celebr. ∠ D festivitas] natalicium C 6 novenbris C november Bb 7 Mathias in marg. C unus + fuit C pro Iuda ∠ D pro ∠ m 8 scarioht C duodecim g subtogatus, elegatus et electus D subrogat. + et C electus ∠ g et solus ∠ D solis B 9 evangelium praedicavit D Iudaea + VI Kalendas Martias (Martii m) fm Iudaea + natalicium eius V Kal. otrii (octobris, martii?) E Explicit ∠ bCE Explicit] Iudas Scarioth a vico, in quo ortus est, aut ex tribu Isachar persagium, sive divinationis vocabulum sumpsit Isachar et merces Scarioth, Memoria mortis D

III. Kl. Iul., nat. apostolorum s. Petri et Pauli Romae.

II. Kl. Decembr., nat. s. Andreae apostoli in civitate Patras provincia Achaiae.

5 VI. Kl. Ian., nat. apostolorum s. Iacobi fratris Domini et Iohannis evangelistae.

VIII. Kl. Iul., nat. dormitionis s. Iohannis apostoli et evangelistae in Epheso.

XII. Kl. Ian., nat. s. Thomae apostoli in India et 10 translatio corporis eius in Edessa.

VIII. Kl. Aug., nat. s. Iacobi apostoli, fratris Ioannis evangelistae, in Hierosolymis.

Kl. Mai., nat. s. Philippi apostoli in civitate Hierapoli provincia Asiae.

15 VIII. Kl. Sept., nat. s. Bartholomaei apostoli, qui decollatus est in India iussu regis Astyagis.

XI. Kl. Oct., nat. s. Mathei apostoli, qui passus est in Persida.

1 Iulii C + Romae natale ACD SS. D sancti ∠ C Rome B 3 Decembris C natalis CD sancti ∠ C apostoli ∠ A 4 provinciae CD Achiae AB 5 Ianuarii C nat. apost.] Ordinatio episcopatus CC^1C^2 Iacobi + apostoli CC^1C^2 Domini + qui ab apostolis primus ex Iudaeis Hierosolymae (Hierosolymis C^2) est episcopus ordinatus. Et assumptio (adsumptio C^2) CC^1 6 evangelistae + in Epheso D + apud Ephesum civitatem (cuius sepulcro manna scaturit CC^1) (cuius corpus translatum est apud Efesum civitatem C^2) 7 VIII — 8 Epheso ∠ CC^1C^2D 9 Natalis C sancti ∠ C apostoli + qui passus est CC^1C^2 et — 10 Edessa ∠ C Edesa A 11 VII Kal Augusti. Natalis S. C 12 in Hierosolymis ∠ CC^1C^2 13 Maii C In civitate Hierapoli, depositio C sancti ∠ C 14 provinciae BD Assiae B + gisast //argis A 15 IX Kal. C natalis C decolatus B 16 India + citeriore (interiore C^2) pro Christo CC^1C^2 iussu — Astyagis] iusure A Astiagis B (corr. Astragis 2 a man. B) Astriagis C 17 natalis C Matthaei C Matthei C^1 apostoli + et evangelistae C qui + pro Christo nomine C 18 Persida] Aethiopia civitate Tartium C (Tharrium C^1)

V. Kl. Novemb., nat. apostolorum Simonis Cananaei et Simonis Zelotis, qui a templorum pontificibus occisi sunt in Suanis civitate Persarum.

c.

Laterculus quidam anonymus. 5

A = Paris. lat. 9562 saec. XII—XIII fol. 112v.
B = Marcian. 21, 10 saec. XIII sec. edit. Th. Zahn.

Petrus et Paulus Romae sepulti sunt.
Andreas Patrae civitate Achaiae.
Iacobus Zebedaei in arce Marmarica. 10
Ioannes in Epheso.
Philippus cum filiabus suis in Hierapoli Asiae.
Bartholomaeus in Albone, civitate maioris Armeniae.
Thomas in Calamia civitate Indiae.
Matthaeus in montibus Parthorum. 15
Marcus Alexandriae in Bucolis.
Iacobus Alphaei iuxta templum.
Thaddaeus et Iudas in Beryto Edessenorum.
Simon Cleophas, qui et Iudas, post Iacobum episcopum CXX annorum crucifixus est in Ierusalem Traiano mandante. 20
Titus Cretae,
Crescens in Galliis.
Eunuchus Candacis reginae, unus ex LXX apostolis, in Arabia quae felix est, ut ait Clemens in quinto libro hypotyposeon, id est informationum. 25

1 noemb. B Chananei B Cannanei B 2 Zelotes A Simonis] Iudae C 3 Suanis — Persarum] Susia civitate magna apud Persidem CC[1]

8 Rome A 9 Patras A Achaie A acaiae B 10 Zebedei A 12 iherapoli Asie A 13 Armenie A 14 Colamia B Indie A Indae B 16 in bucolis ∠ B buolis A 18 Britio B beruto A 19 Symon A 21 Tytus A 23 septuaginta A 24 ait: lacuna in B 25 ypotyposeon A

d.

Notitia regionum et civitatum, quibus sanctorum apostolorum et evangelistarum venerabilia corpora requiescunt.

5 A = editio Chr. Brower et Iac. Masenii, Antiquitatum et annalium Trevirensium libri XXV, tom. I, Leodii 1670, 533.

Ioannes Baptista, requiescit in civitate nomine Sebasta.
Petrus apostolus, requiescit Romae in provincia Tuscia.
Paulus apostolus, requiescit Romae in provincia Campania.
10 Andreas apostolus, requiescit Patras in civitate, in provincia Acaia.
Iacobus apostolus, requiescit in Hierosolyma, in provincia Syria.
Ioannes apostolus, requiescit Efesii, in provincia Asia.
15 Bartholomaeus apostolus, requiescit Lycaonia, provincia Armenia.
Thomas apostolus, requiescit Aemina, in India Saracinorum.
Philippus apostolus, requiescit Hierapoli, in provincia
20 Phrygum.
Matthaeus apostolus, requiescit in Erminea, in terris Amonitarum.
Simon Cananaeus apostolus, requiescit in Hierinto in terris Quadi.
25 Matthias apostolus, requiescit Hierosolyma in provincia Syria.
Iacobus alter apostolus, requiescit Hierosolyma in provincia Syria.
Marcus Evangelista, requiescit Alexandriae in provincia
30 Aegypti.
Lucas Evangelista, requiescit Boeothia in provincia Mesopotamia.

e.

Versus memoriales.

A = Paris. lat. 8069 saec. XI fol. 3v.

Romanis Petrus, Andreas sanctus Achivis.
Aethiopes Matthaeus adit, loca Partica Thomas. 5
Iacobus Hispaniis, Asiae dat iura Iohannes.
Nilicolas Simon, Hebraeos Matthias cogit.
Alter habet Solimam, Iacobus Iuda Mesopotamos.
Paulus adit gentes, totus quas continet orbis.
Bartholomaeus Indos, Gallos tu porro Philippus. 10

f.

Series apostolorum e poëmate Venantii Fortunati Pictaviensis deprompta.

A = editio apud Migne Patr. lat. 88, 270.
B = Montepus. 39 saec. XII. 15

Iuris consulti Pauli comitante volatu
Princeps Romana currit ab arce Petrus.
Conveniunt ad festa simul sua dona ferentes,
Hi quorum cineres urbs, caput orbis, habet
Culmen apostolicum radiante luce coruscum. 20
Nobilis Andream mittit Achaia suum.
Praecipuum meritis Ephesus veneranda Ioannem,
Dirigit et Iacobos terra beata sacros.

12 Beatus Fortunatus Pictaviensis praesul uersificator luculentus in codice laudum suarum olim sic cecinit dicens:
Siderei proceres ad regia vota frequentes
Certatim veniunt adglomorando corum. B
20 choruschum B 22 precipuum B 23 Dirigit — sacros] Alphei Iacobum Ierusalem tribuit
Quam repetunt populi Iacobum natum Zebedaei,
Galiciae tellus mittit ad astra poli. B

Laeta suis votis Hierapolis alma Philippum,
Producens Thomam munus Edessa pium.
Inde triumphantem fert India Bartholomaeum.
Mathaeum eximium Naddavi alta virum.
5 Hinc Simonem ac Iudam lumen Persida gemellum
Lacte relaxato mittit ad astra sinu.
Et sine rore ferox Aegyptus horrida illarum
Lucae evangelica partecipante tuba.

g.

10 Quibus locis singuli apostoli iaceant.

A = Codex Fuldensis sec. edit. Ranke.
a = ed. Chr. Brower 1626 (iter. 1670).
B = Sangall. 682 saec. IX p. 409.

Petrus et Paulus Romae.
15 Iohannes evangelista Epheso.
Andreas Patras.
Philippus in Asia civitate Hierapoli.
Matthaeus in Pontum.
Iacobus Hierosolyma.
20 Bartholomaeus in Phrygia, civitate Dolici.
Thomas in India civitate Iothabis.
Iacobus Alphaei in civitate Ioppe.
Simon Zelotes in Cappadocia, civitate Caesarea.
Iudas Iacobi in provincia Phoenice civitate Beryto.

2 Edissa B 5 Symonem B 6 lata B 7 Et — 8 tuba]:
Undique collectis divisis partibus orbis,
Agminibusque iunctis regia pompa trahit.
10 In quibus B iaceant + id est Aa 14 Paulus + in civitate B 16 in Patras B 18 in ∠ B Pontum + civitatem B 20 frigigia B civitate] provinciae civitatis B 21 Thomas + provincia B 23 Caelotes B in + provincia qui dicitur civitate B civitate ∠ B 24 provincia + quae vocatur B Phenice AB Byreto A Perinto B

Marcus evangelista Alexandria.
Lucas evangelista Antiochia.
Timotheus Epheso.
Philippus unus de septem Caesarea Palaestinae.
Stephanus protomartyr Hierosolyma. 5
Ioannes Baptista in Samaria, civitate Sebaste.
Caput Ioannis Baptistae in provincia Phoenice, civitate Emessa.
Barnabas et Silas Cypro civitate Constantia.

h. 10

Divisio apostolorum.

A = Paris. 12604 saec. XII fol. 91 v.

Post ascensionem Domini nostri Iesu Christi Iudaei debitis clavibus purgebantur, sancti vero apostoli Domini et salvatoris nostri ceterique discipuli ad praedicandum 15 verbum Dei per singulas quasque orbis terrae provincias dirimuntur.

Iacobum quidem, qui et iustus cognominatus est ab antiquis virtutum merito et insignis privilegio, primum historiae tradiderunt suscepisse ecclesiaeque in Hieroso- 20 lymis esse sedem.

Thomas, sicut nobis traditum est, sortitus est Parthos, Matthaeus Aethiopiam, Bartholomaeus Indiam citeriorem, Andreas Scythiam, Ioannes Asiam, unde et apud

1 evang. + in B 2 Antiochia] civitatis Antiochiae B 3 Timotheus + in B 4 Caesaream B Palestinae A + civitate B 5 protom. + in A 6 Iohannes A Iohannis B bapt. + qui vocatur A samaia B + provinciae civitatis in B 7 capuut B Iohannis B Phenicae A Phenice B 8 Emetza A mezza B 9 civitate Cipro B civitate ∠ B Constantia + provincia B Explicit B 20 hystoriae A iherosolimis A 23 Matheus Ethiopiam A 24 Iohannes A

Ephesum et commoratus est et defunctus. Petrus Pontum, Galatiam, Bithyniam, Cappadociam ceterasque confines provincias, Iudaeis dumtaxat praedicans circuisse deprehenditur, ad altimum ad urbem Romam ut celestis quidem nego-
5 tiator ex orientis partibus Claudii temporibus adveniens, mercimonia divini luminis si quis scit comparare paratus advexit, et salutaris praedicationis verbo primus in urbe Roma evangelii sui clavibus ianuam regni celestis aperuit.

De Paulo autem quid dicam, qui ab Hierusalem usque
10 ad Illyricum replevit evangelium Christi et ad ultimum sub Nerone martyrium duxit. Delectat tantorum tractare margaritas sanctorum, delectat gemmas intueri dulcium piscatorum. Nec modus in colore, nec numerus in virtute.

S.

15 Versio Latina textus Syriaci
in Cod. Sinait. Syro 10 (saec. IX) reservati.

Porro capitulum de apostolis sanctis.

1. Simon a Bethsaida ex tribu Nephthali. Mortuusque est Romae anno CCCLXXVI mense Iunio XXVIII eius.
20 2. Andreas frater Simonis mortuus est Patris in urbe.
3. Iacobus filius Zebedaei, ex tribu Zabulon. Ante unum annum [sic] ascensionis Domini nostri occidit eum Herodes.
4. Ioannes frater Iacobi; mortuusque est anno Trajani
25 regis sepultusque est Ephesi.
5. Philippus ex tribu Aser a Bethsaida sepultusque est Hierapoli.

2 Galathiam, bithiniam A 3 deprehend///itur A 8 celesti A 9 iherusalem A

6. Bartholomaeus ex tribu Issachar sepultusque est Albanopoli (alobopolis).

7. Thomas mortuus est Calaminis in urbe Parthorum.

8. Matthaeus ex tribu Issachar a Nazareth civitate mortuusque est in India. 5

9. Simeon ex tribu Ephraim, a Cana civitate.

10. Iudas, qui dicitur Thaddaeus, qui et Lebbaeus, ex tribu Iuda sepultusque est Beryti.

11. Iacobus, filius Alphaei, ex tribu Manasse sepultusque est in terra Iuda. 10

12. Iudas proditor ex tribu Dan, a Scara (sqra) nominatusque est pro eo Matthias, qui sumpsit locum eius, ex tribu Ruben.

13. Paulus ex tribu Benjamin mortuusque est cum Petro Romae. Explicit. 15

Porro nomina septuaginta apostolorum composita ab Irenaeo episcopo Lugduni.

1. Adar e Paneade, mortuusque est Edessae.

2. Ananias occissus est Damasci.

3. Meleas obrutus est lapidibus Alexandriae. 20

4. Cephas obrutus est lapidibus Antiochiae.

5. Barnabas occisus est in Cypro insula ac depositus ibidem.

6. Sosthenes depositus est in Hellesponto.

7. Crescus mortuus est fame Alexandriae. 25

8. Ioseph decurio, qui est tabularius, in cuius coenaculo dedit Dominus noster corpus suum miscuitque sanguinem suum.

9. Nicodemus Pharisaeus. 10. Nathanael princeps scribarum. 11.[1]) Matthias is qui fuit pro Iuda. 12. Iustus. 30

1) Numerus hic deest in codice.

13. Iudas frater Domini nostri. 14. Silas. 15. Iudas Barsabbas. 16. Marcus. 17. Ioannes. 18. Mnason Cyprius. 19. Manael. 20. Herodes. 21. Niger. 22. Iason ('json). 23. Rufus. 24. Alexander. 25. Simon Cyrenaeus,
5 qui erat pater eorum. 26. Lucius a Cyrene.

27. Cleophas frater Ioseph. 28. Simeon filius eius, qui fuit episcopus in Ierusalem, necatusque est natus CXX annos in Ierusalem. 29. Iacobus frater Domini nostri. 30. Iudas qui vocatur Simon. 31. Orion.

10 Hique sunt qui ambulabant cum Cleopha in via ⌊qui sunt hi⌋: 32. Thyrsis. 33. Castor. 34. Zabrion.

Hique sunt septem diaconi: 35. Stephanus, qui lapidatus est. 36. Philippus, qui edocuit Samariam. 37. Prochorus. 38. Nicanor. 39. Parmenas. 40. Timon.
15 41. Nicolaus proselytus.

Hique sunt, quos commemorat Paulus, qui erant Romae: 42. Andronicus. 43. Iunias. 44. Titus. 45. Patrobas. 46. Hermes (hrma). 47. Phlegon. 48. Asyncritus. 49. Hermes (hrma) alter, quem nominant pastorem.[1])

20 Sexque porro alii fuerunt cum Petro Caesareae:

50. Crescens (krsis). 51. Milichius. 52. Crito. 53. Simon. 54. Gaius. 55. Apollos.

Hique porro sunt qui descierunt a Christo, ex iis computantur esse: 56. Cerinthus. 57. Ebion, intraverunt
25 autem pro eis: 58. Lucas evangelista, 59. Apella electus.

60. Urbanus. 61. Stachys. 62. Popilius (vel Publius, popljos). 63. Aristobulus. 64. Stephanas. 65. Herodion. 66. Narcissus. 67. Rufus. 68. Olympas. 69. et Narcissus. 70. Zacchaeus. 71. Gamaliel. Explicit.

---

1) lege rā 'jā pro rīšā.

Nomina evangelistarum.

1. Matthaeus de duodecim locutusque est hebraice in Palaestina.

2. Marcus de septuaginta locutusque est latine Romae.

3. Lucas de septuaginta locutusque est graece Alexandriae. 5

4. Ioannes de duodecim locutusque est graece Ephesi. Explicit.

INDICES.

I. INDEX LOCORUM S. SCRIPTURAE ET LIBRORUM PATRUM.

II. INDEX VERBORUM GRAECORUM.

III. INDEX NOMINUM PROPRIORUM.

IV. INDEX CODICUM MSS. ADHIBITORUM.

LIPSIAE: TYPIS B. G. TEUBNERI.